

రూప్యేష్ ౧⁹ - 124

(జీవిత చరిత్ర సింహావలోకనం)

జాన్ గంధర్

09
11

ROOSEVELT IN RETROSPECT. COPYRIGHT, 1950, BY JOHN GUNTHER.
PRINTED IN THE UNITED STATES OF AMERICA. ALL RIGHTS IN THIS
BOOK ARE RESERVED. NO PART OF THE BOOK MAY BE REPRODUCED
IN ANY MANNER WHATSOEVER WITHOUT WRITTEN PERMISSION EXCEPT
IN THE CASE OF BRIEF QUOTATIONS EMBODIED IN CRITICAL ARTICLES
AND REVIEWS. FOR INFORMATION ADDRESS HARPER & BROTHERS.

PUBLISHED BY HIGGINBOTHAMS LIMITED. AND
PRINTED AT KUBERA PRINTERS LTD., MADRAS.

స్వభావము

అమెరికా యునైటెడ్ స్టేట్సుకు అధ్యక్షుడుగా నాలుగు వరసలు ఎన్నుకోబడి, 1933 నుంచి 1945 వరకు అమెరికా రాజ్యాంగ నిర్వాహకుడుగానూ, రెండవ ప్రపంచయుద్ధ విజయానికి కర్ణధారిగానూ ప్రపంచ విఖ్యాతిపొందిన మహాపురుషుడు ఫ్రాంక్లిన్ డి. రూజ్వెల్ట్. 1882 లో న్యూయార్కులో జన్మించి, ప్రపంచం కనివిని యెరుగని ఆర్థిక మాంద్య పరిస్థితులలోనూ, ప్రపంచం కనివిని యెరుగని ఘోర యుద్ధ కాలంలోనూ అమెరికా అధ్యక్షుడుగా ఉండటం రూజ్వెల్ట్ కే దక్కింది. తన పదవిని సార్థకంచేసి, ప్రపంచంలో అనేక కోట్లమందిచేత ప్రేమింపబడి, అనేక మంది ద్వేషానికికూడా గురి అయి యీ మహావ్యక్తి అఖిలీనాడు.

రూజ్వెల్ట్ మహాపురుషులలో ఒకడా? సందేహంలేదు. ఆయన గొప్పవాడవడానికి కారణాలు ఏమిటి? ఈ కాలపు మానవజీవితాలను బట్టి చూస్తే, రూజ్వెల్ట్ జీవితం అసాధారణమైనది. దానికి కారణాలు ఏమిటి? యువకదశలో ఏ మంత ప్రజ్ఞావిశేషాలు చూపని యీ వ్యక్తి ప్రపంచ మహావ్యక్తులలో ఒక డెం అయ్యాడు?

పథ్నాలుగుకోట్ల అమెరికన్ ప్రజల శక్తిని అతడు ప్రపంచపు నలుదెసలకూ ప్రవర్తింప జేశాడు. ఈ మహాశక్తి తెలుసుకున్నదని ఆయన గ్రహించడమే కాక, దానిని తన దేశంకోసమూ, తన సమీప లక్ష్యాలను ప్రపంచంలో వ్యాపింప చెయ్యడానికీ ఉపయోగించాడు.

రూజ్వెల్టుకుగల గొప్ప గుణాలన్నిటిలోనూ ప్రధానమైనది అతని మానవత్వము. అతడు ఏ పనిచేసినా దానివల్ల ఎంతమంది మానవులకు ప్రయోజనం కలుగుతుందో ఆలోచించేవాడు.

అయినప్పటికీ, అతనిని ద్వేషించేవారు చాలామంది దేశంలో ఉన్నారు. అతనిపేరు చెపితే ఇప్పటికీ దుమ్మెత్తి పోసేవారున్నారు. ఎంచేత! కలిగినవారి కలిమిని కొంత లేనివారికి ఉపయోగించేటట్టు చెయ్యడమూ, తాను చనిపోయినా తన కృషి సశించకుండా చెయ్యడమూ

అయన గొప్పతనానికి పునాదులు. అవే అయనను చాలమందికి కిట్టని వాడుగా చేసిన దోషాలు.

వెన్నెలవలె చల్లదనాన్ని గలిగించే అయన చిరునవ్వు, ఒక్కొక్కప్పుడు తెచ్చిపెట్టుకున్నదయినా, ప్రజలకు ఆశనూ, భవిష్యత్తుపట్ల విశ్వాసాన్నీ కలిగించేది. సాధారణంగా ఉపన్యాసం ఇచ్చేటప్పుడు ప్రజలను ఉద్దేశించి అతడు “మిత్రులారా” అని సంబోధించేవాడు. ప్రజలు అలాగే ప్రవర్తించేవారు. అనుచరులుగా కాక, ఆప్తులుగా అతని ప్రక్కన నిలబడేవారు.

స్వతహాగా తను సామాన్యుడు కాకపోయినా, రూఝ్వెల్ట్ సామాన్య ప్రజలకోసం పనిచేశాడు. మాంత్రికుడు తనచేతి దండంతో సభికులను సమ్మోహితులను చేసినట్లుగా, అమెరికా ప్రజలను రూఝ్వెల్ట్ తనవారిగా చేసికొని, తనతోపాటు నడిపించాడు. హోరున వాన కూరుస్తూవుంటే, నడవలేని యీ మనిషిని (రూఝ్వెల్ట్ కు పక్షవాతం వచ్చి, కాళ్ళు అవిటి పడ్డాయి) ఒక్కసారి స్పృశించి తను జన్మను పునీతం చేసుకొందామని వేలకొలది స్త్రీ-పురుషులు త్రొక్కిడిలో ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యేవారు.

రాజనీతిజ్ఞులలో ప్రథమశ్రేణిలో నిలబడడానికి రూఝ్వెల్ట్ కు ఆరు ప్రత్యేక అర్హతలు ఉన్నాయి. అవేమిటంటే: “ధైర్యము; ఓరిమి; సమయజ్ఞత; అతిస్వల్ప విషయాలు మహాకార్యాలకు ఎలా ఉపయోగిస్తాయో గ్రహించడం; ఉన్నతాశయాలు; ఆదర్శసిద్ధికి కృషి చెయ్యడంలో స్థిర సంకల్పము; ఇతరులకు స్థిర సంకల్పాలను కలిగించడం.”

రూఝ్వెల్ట్ కు కొన్ని లోపాలు లేకపోలేదు. అవి ఇవి: తాత్కాలికము, మొగమోటము; కొంతమంది వ్యక్తులపట్ల ఉదార శూన్యత; ఎవరికీ స్పష్టంగా “నాస్తి” అని చెప్పక ఆశపెట్టడం; అతి వాగుడు.

ఏమయినా, రూఝ్వెల్ట్ ఒక చారిత్రక బాధ్యతను నిర్వహించాడు. అతడు సాధించిన విజయాన్ని చరిత్ర తలక్రిందులైనా ప్రపంచం మరిచి పోదు. అమెరికాలోనే గాక, ప్రపంచం అంతటా కొన్ని కోట్లమంది

ప్రజలు అతనిని ప్రేమించారు. అని మంత్రాంతం అని స్మృతిని గొర్రెవిస్తున్నారు.

రూస్వెల్ట్ తన జీవిత కృషినింతటినీ దేశానికే ధారపోశాడు. అంటే స్పష్టంగా నిర్దేశించి చెప్పడానికి ఏమీ కనపడదు. కాని, అతని కృషి ఫలితంగా, ప్రపంచంలో అవసరమైన కొన్ని ధాన్యాలు అంత మొందకుండా నిలచాయి. అతనికి పూర్వం లేనిదానిని క్రొత్తగా అతడేమీ సృష్టించలేదు. అతడు విశేష వేధాడికాడు. అయితే, రూస్వెల్ట్ చేసిన పనులు. అతడు సాధించిన ఫలితాలు మాత్రం అతనికి ప్రపంచ మహాపురుషులలో ఒక స్థానాన్ని చేకూర్చాయి.

అని ఫలితాలను పొందడం ఎలాగ అనే ఆలోచనలు తప్ప ఫలితాల తత్వము. కృషి తత్వము ఎలావుండాలనే మీమాంసలో రూస్వెల్ట్ బాధపడేవాడు కాదు.

తీయోడోర్ - ఫ్రాంక్లిన్

1901 నుంచి 1909 వరకు అమెరికా అధ్యక్షుడుగా ఉన్న తీయోడోర్ రూస్వెల్ట్ కు, ఆ గోడౌలలో ఎవరైనా అతని అయిదవ వేళ్ళు విడిచిన భౌతి ఫ్రాంక్లిన్ రూస్వెల్ట్ అమెరికా అధ్యక్షుడుగా నాలుగుసార్లు ఎన్నుకోబడుతాడని చెప్పవంటే, భూమి అతడు ఛేదించుకొని ఉండే వాడు. అయినా, రూస్వెల్ట్ పట్ల తీయోడోర్ కు ప్రత్యేక అభిమానం. తీయోడోర్ పట్ల రూస్వెల్ట్ చాలా గౌరవమా, ప్రశంశాభావమూ ఉండేవి.

ఈ ఇద్దరు రూస్వెల్ట్ ల జీవితాలకూ చాలా పోలికలు ఉన్నాయి. ఇద్దరూ అమెరికా వచ్చి విశ్వగ్రంథాలను చచ్చి కుటుంబంవారే. ఇద్దరూ న్యూయార్కు రాష్ట్రంలో జన్మించినవారే. ఇద్దరూ హార్వర్డ్ యూనివర్సిటీలో చదువుకున్నవారే. ఇద్దరూ తమ రాజకీయ జీవితాలను న్యూయార్కు రాష్ట్ర శాసన సభలోనే ప్రారంభించారు. ఇద్దరూ అమెరికా ప్రభుత్వ నౌకాశాఖలో అసిస్టెంట్ కెప్టెన్లుగా పనిచేశారు. ఇద్దరూ

న్యాయార్క్ గవర్నరుగా ఉన్నారు. ఇద్దరూ చివర అమెరికా అధ్యక్షులయ్యారు. వారి గౌర్యంగా విధానాలు కూడా చాలావూటూ ఒకే స్థోరీలో ఉండేవి.

- అస్తులను పెంచుకొని, సామాన్య ప్రజలను అణగారోక్కిడానికి ప్రయత్నించేవారిని అణగ గొడతానని తియ్యుడోర్ స్పష్టంగా చెప్పేవాడు.
- రూజ్వెల్టు అంత ఎక్కువ తీవ్రధోరణిలో మాట్లాడేవాడు కాదు. కాని
- అతని భావాలు కూడా సామాన్య ప్రజల మేలునే కోరేవి.

ఇద్దరూ భాగ్యవంతులే. ఇద్దరూ తీవ్రమైన జబ్బులతో చాధపడినవారే. తియ్యుడోర్ ఉబ్బసంతో ఉక్కిరి బిక్కిరి అయ్యేవాడు; రూజ్వెల్టు పక్షవాతంతో నడవలేని అవిటివాడయ్యాడు. ఉభయాలకూ చాకాదళం పట్ల అత్యంత అభిమానం ఉండేది. ఇద్దరూ కుటుంబంపట్ల అక్షేప, పిల్లల మీద ప్రేమ కలిగినవారే. ఉభయలూ గట్టిగా పైకి చదవడం అంటేనూ, భోజనం చేసేటప్పుడు ఇరువులతో బేరాలను ముగించుకోవడం అంటేనూ, వనభోజనాలకు వెళ్ళడం అంటేనూ సరదా పడేవారు. ఇద్దరికీ చుక్కలను పెంచడం మీద మోజు ఉండేది.

- అయితే, ఇద్దరిలోనూ తేడాలు లేకపోలేదు. తియ్యుడోర్ నిద్రబాయింపు తత్వం; రూజ్వెల్టులో మెత్తదనం ఎక్కువ. తియ్యుడోర్ చాలా కష్టపడి పనిచెయ్యకలడు; అధ్యక్షుడుగా ఉన్న ఏడు సంవత్సరాలలోనూ అతడు లక్ష ఉత్తరాలను వ్రాశాడు; ఒక రాత్రిలో మూడు నాలుగు పుస్తకాలను చదవ గలిగేవాడు. తియ్యుడోర్ కి రోజుకి ఆరు గంటల నిద్ర చాలేది. రూజ్వెల్టు ఎనిమిది గంటలసేపు పడుకొనేవాడు. ఆటంకాలు ఏవైనా తన దారిలోవుంటే వాటిని ఎదుర్కొని గెలవడంలో తియ్యుడోర్ కు ఉత్సాహం ఉండేది. ఆటంకాలు రాకుండా, ఎలాగైనా తన దారిని ఇబ్బందిలేకుండా చూసుకోవాలని రూజ్వెల్టు జాగ్రత్త పడేవాడు.

రూజ్వెల్టు తియ్యుడోర్ ల స్నేహసంబంధాలు చిరకాలం ఏ పొర పొచ్చేమూ లేకుండా నిలిచాయి. తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ లేని ఎలియనార్ ను

కూర్చుకొని వెళ్ళిపోయింది. కన్యాదాతగా ఉన్నవాడు ఆ నాటి ఆమెకా అధ్యక్షుడు తియ్యదోర్.

1917 సంవత్సరం తరువాత కూర్చుండి, తియ్యదోర్ల స్నేహం ప్రకటించుకుంటూ ఉన్నదిగా నాగంబించింది. అయినా, తియ్యదోర్తో గల సంబంధబాంధవ్యాలవల్ల అతని లక్షణాలు, భావాలు చాలావరకు కూర్చుంటు పట్టుబడ్డాయి.

విల్సన్ - రూజ్వెల్ట్

అలాగే ప్రెసిడెంటు విల్సన్ ముద్రాపాడా కూర్చుండి మీద చాలా పడింది. విల్సన్ కూర్చుంటు ముద్రాపాడా చాలా పోలికలు ఉన్నాయి. ఈ ఉభయలూ కూడా మోతుబరి కుటుంబాలలోని వారే; ఉభయలూ ప్రజాసామాన్యంతో సంపాదించిన వారే. అంతేకాదు. ఉభయలూ పరిశాలలోనూ, ఉభయలూ ప్రెసిడెంటుగిరిలోనూ, ఉభయలూ అనుసరించిన పద్ధతులలోనూ, అనుసరించిన ఆశయాలలోనూ చాలా పోలికలు ఉన్నాయి.

ఇద్దరూ తమ పదవులనూ, దేశీయ వ్యవహారాల చిక్కులను విదేశీయతతోనే ప్రాగంభించారు. ఇద్దరి పదవీ కాలంలోనూ విదేశ సమస్యలు, ప్రపంచ యుద్ధం సంభవించాయి. ఇద్దరూ యుద్ధాన్ని గెలవడం విషయంలోనే కాక, యుద్ధానంతరం శాశ్వత శాంతి స్థాపనకోసమని పునాదులు వేసిన వారే.

కూర్చుంటు విల్సన్ ఎక్కువ మేధావి. తన మేధను అతడు చిత్రవిచిత్ర గతులలో వినియోగించాడు. ఒక ఉపన్యాసాన్ని తయారు చేయాలంటే కూర్చుంటు అధమం అడజనుమంది వ్యక్తులకు పనికల్పించే వాడు. అలా చేయవలసిన అవసరం విల్సనుకు ఎప్పుడూ ఉండేదికాదు. అయితే, యీ యిద్దరిలోనూ కూర్చుంటు ఉత్తమ రాజకీయవేత్త. తన సమీప ఉపాధ్యక్షులలోనూని తప్ప తక్కినవారి నెవరినీ విల్సన్ ఎక్కువ చూడగా చూడలేనాడు కాదు. ఎంత కొత్తమనిషి వచ్చినా, మొదటి

సంభాషణలోనే అతనిని యింటిపేరు వదలివేసి అసలు పేరుతో పిలిచేవాడు. రూజ్వెల్లు.

విల్సన్ కు ప్రజలంటే అవరుగా ఉండేది. రూజ్వెల్లు ప్రజలంటే చాలా మోజుపడేవాడు. విల్సన్ కు రాజకీయాలు కిట్టేవికాదు. రూజ్వెల్లుకు రాజకీయాలు పంచప్రాణాలలో ఒకటిగా ఉండేవి.

విల్సన్ తన అనుచరులను ఆహ్వానించి పనులు చేయించుకొనేవాడు. రూజ్వెల్లు బుజ్జగింపులతో తన పనులన్నిటినీ జరుపుకొనేవాడు.

అధ్యక్ష పదవికి గాక పూర్వం రూజ్వెల్లు పక్షవాతంతో, అవిటివాడయితే, అధ్యక్షుడుగా ఉండగా, 1919 లో విల్సన్ కు పక్షవాతం వచ్చి మంచ మెక్కాడు.

రూజ్వెల్లు అనేక క్లబ్బులలో సభ్యుడుగా ఉండేవాడు. క్లబ్బులను మూయించడానికి పట్టుపట్టేవాడు విల్సన్.

ఏ తేడాలు ఉన్నా; రూజ్వెల్లుకు తియ్యడోర్ పట్ల ఎంత గౌరవ భావం ఉండేదో, విల్సన్ పట్ల అంత ఉండేది.

మొదటి ప్రపంచయుద్ధం (1914 - 18) ప్రారంభ మైచప్పుడు, విల్సన్ అలాంటి సంఘటన జరుగుతుందని అనుకోలేదు. “ఈ యుద్ధంలో తటస్థులుగా ఉండ” మని అమెరికన్ ప్రజలను హెచ్చరిస్తూ అతడు యుద్ధం ప్రారంభమైన వెంటనే ఒక ప్రకటనకూడా చేశాడు. రూజ్వెల్లు ఎంత మాత్రమూ అలా చేసేవాడు కాదు. తగినంత కారణం లేకనే ఆ యుద్ధం ప్రారంభమైందనీ, అటు మిత్రమండలికీ, ఇటు జర్మనుల కూ మధ్య ప్రత్యేకం అభిమానించి సహాయం చేయవలసివారు అమెరికా కెవరూ లేరనీ విల్సన్ అనుకొనేవాడు. రూజ్వెల్లు మాత్రం, మొదటినుంచీ మిత్రమండలిపట్ల స్పష్టంగా అభిమానం చూపేవాడు.

దేశీయ వ్యవహారాలలో రూజ్వెల్లు అవలంబించిన మూల ఆర్థిక విధానానికి ముందుదారి చూపినవాడు విల్సన్. ఏమంటే, ఫెడరల్ రిజర్వ్ బ్యాంక్ పద్ధతి, పెద్దపెద్ద వ్యాపారులంతా కూడలిగా ఏర్పడి

- వ్యాపారాన్ని పూర్తిగా తమ కైవశం చేసుకొనడాన్ని ప్రతిఘటించడం, రైతులకు ప్రభుత్వం అప్పులు ఇవ్వడం, రైల్వే పనివారల పని నోళ్ళకు ఎనిమిది గంటలకంటే ఎక్కువ ఉండకూడదని నియమించడం, అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది ఇన్ కంటాక్సు విధించడం - ఇవన్నీ కూడా విల్సన్ ప్రెసిడెంటుగా ఉండగానే ప్రారంభమయ్యాయి.

విల్సన్ అంతర్జాతీయమితిని సృష్టించాడు; రూష్యెల్లు సంయుక్తరాజ్య సమితిని సృష్టించాడు. విల్సన్ ఒక గొప్ప పౌరపాటు చేశాడు. అంతర్జాతీయమితి సృష్టికోసం కృషిచెయ్యడంలో, విల్సన్ యునైటెడ్ స్టేట్సును మరచిపోయాడు. ఈ పౌరపాటును రూష్యెల్లు చెయ్యలేదు. అంచేతనే, అంతర్జాతీయమితి ప్రతిపాదనను అమెరికా సెనేట్ నిరాకరించింది; సంయుక్త రాజ్యసమితిని సెనేట్ బలపరచింది. అమెరికా శాసనసభలు తన ప్రతిపాదనలను బలపరుస్తాయనే విశ్వాసం గట్టిగా కుదరిన తరువాతనే, అమెరికాను అంతర్జాతీయ రంగంలోకి తీసుకువచ్చేవాడు

- రూష్యెల్లు.

రూష్యెల్లు - చర్చిల్

రూష్యెల్లుకి చర్చిల్ కి చాలా పోలికలు వున్నాయి. కాని, చర్చిల్ రూష్యెల్లు కంటే ఎక్కువ తెంపుగలవాడు; సాహసించి పనులు చేసేవాడు. అంచేత, లాభంకూడా ఎక్కువగానే పొందేవాడు. 1913 లో యుద్ధంలో చేరకపోతే డార్డెనల్స్ ను రష్యాకు ఇచ్చివేస్తానని టర్కీని బెదిరించి, మిత్రమండలి తరపుం టర్కీని యుద్ధంలోకి దింపాడు చర్చిల్. ఇలాటి యుక్తాయువును రూష్యెల్లు ఎంతమాత్రం ఉపయోగించేవాడు కాదు.

చర్చిల్ చాలా చక్కని భాషను, ఊహలతో వినించి వ్రాశేవాడు. చారిత్రక సంఘటనలను చర్చిల్ బాగా అవగతం చేసుకొనేవాడు. వాగ్వాదాలలో జొరబడటమంటే చర్చిల్ కు సరే కాదు.

- శాస్త్రజ్ఞులంటే రూష్యెల్లుకి ఎక్కువ అభిమానం ఉండేదికాదు. ఏటంబాబును తయారు చేయించడంలోనూ, దానిని ప్రయోగించడం లోనూ

రూజ్వెల్టు వహించినంత బాధ్యత ప్రపంచంలోని ఏ ఒక వ్యక్తి వహించలేదు. అయినా అతనికి శాస్త్రజ్ఞులంటే ఎక్కువ ఇష్టం ఉండేదికాదు. శాస్త్రజ్ఞులెవరినీ ఎక్కువగా తన సమీపంలో ఉంచుకొనేవాడు కాదు. చర్చిల్ కు శాస్త్రజ్ఞులంటే అపరిమితమైన ఇష్టం. శాస్త్రంలో అతని సలహాదారు షెర్వెల్ ప్రభువు. వీరిద్దరూ శరీరాలు వేరుగాని, ఒకేమనిషి అనేటంత స్నేహంతో ఉండేవారు.

చాలమందికి తెలియదు గాని, రూజ్వెల్టుకి చర్చిల్ కి బంధుత్వం ఉంది. ఈ బంధుత్వం ఎనిమిది తరాల నాటిది. చర్చిల్ తల్లి అమ్మమ్మకి అమ్మమ్మ అమ్మమ్మా. రూజ్వెల్టు తల్లి అమ్మమ్మకి అమ్మమ్మా, ఒకతల్లి బిడ్డలట! చర్చిల్ తల్లి అమెరికా స్త్రీ.

మొట్టమొదటిసారి రూజ్వెల్టు చర్చిల్ లు యిద్దరూ ఎప్పుడు కలుసుకున్నారనే సంగతి ఎవరికీ స్పష్టంగా తెలియదు. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం జరుగుతూ ఉండగా, రూజ్వెల్టు ఇంగ్లండు వెళ్ళినప్పుడు, ఒక విందులో రూజ్వెల్టును తాను చూశానని చర్చిల్ అంటాడు. పైగా “అద్భుతమైన అతని రూపం నన్ను ఆకర్షించింది” అనికూడా అంటాడు. అయితే, రెండవ యుద్ధకాలంలో యీ యిరువురూ మొట్టమొదటిసారి కలుసుకున్నప్పుడు, చర్చిల్ కు పాతసంగతి ఏమీ జ్ఞాపకం ఉన్నట్లు లేదు. ఇది రూజ్వెల్టుకి కొంత బాధకలిగించిందట కూడాను!

అయితే, వీరిద్దరూ స్వయంగా కలుసుకోడానికి పూర్వం, వీరిద్దరి మధ్య దాదాపు 1,700 టెలిగ్రాములు, ఉత్తరాలు, సందేశాలు నడిచాయి. వీరిద్దరికి మధ్య నడిచిన మొట్టమొదటి ఉత్తరం రూజ్వెల్టు 1939 లో నౌకాశాఖ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు చర్చిల్ కు వ్రాసినది. అప్పటినుంచీ అమెరికాకూడా యుద్ధంలో దిగేవరకూ (1941 డిసెంబరు) చర్చిల్, రూజ్వెల్టుకు వ్రాసిన ఉత్తరాలన్నీ రాజకీయ వాదాలతో నిండివున్నాయి. అన్ని ఉత్తరాలలోనూ అమెరికాను యుద్ధంలో దిగమని ప్రోత్సహిస్తూ, అందుకు గల కారణాలన్నింటినీ సహేతుకంగా వివరించేవాడు చర్చిల్. 1940 డిసెంబరులో వ్రాసిన ఉత్తరంలో మిత్రమండలికి అరువు - కాలు

• పదహారవ ఆ మెరికా సహాయం చేయవలసిన ఆవశ్యకతను నిరూపిస్తూ 19^వ కారణాలు చూపించాడు చర్చిల్.

అయితే, చర్చిల్ బుద్ధిగంపులకు రూక్ష్యేర్బు లొంగిపోయాడని ఎవరేనా అనుకుంటే, వారు పొరిపాటు పడతారు. చర్చిల్ చాలా తెలివైనవాడే కాని, ప్రధాన ఆశయాలతో తాను అంగీకరించకపోతే ఏ సూచన కయినా రూక్ష్యేర్బు ఒప్పుకొనేవాడు కాదు.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధకాలంలో రూక్ష్యేర్బు, చర్చిలు సుమారు ఒక డజనుసార్లు కలుసుకున్నారు. ఇన్ని సమావేశాలలోనూ మొత్తంమీద కీర్తిగా 120 గోళాలు కలిపివున్నారు. ఈ ఇద్దరు వ్యక్తుల సమావేశాలు ప్రపంచచరిత్రను మార్చినంతగా మరే యితర వ్యక్తుల సమావేశాలు ఇంతవరకూ జరగలేదు.

• అట్లాంటిక్ ప్రణాళికను ప్రకటించడానికి వీరద్దరూ సమావేశమైపప్పుడు, సమావేశం అయిన తరువాత ఎగరి బసకు వారు వెళ్ళి తమ ఆస్తు అనుచరులను “అతను సన్నుతుడనిచి ఏమనుకున్నాడు” అని ప్రశ్నించారట.

అట్లాంటిక్ ప్రణాళిక అనేది ఒక ప్రత్యేక ఒడంబడికగా సంతకాలు పెట్టిన ప్రతి ఇప్పటికీ లేదు. అలాడు సమావేశంలో ఇద్దరూ కలిసి పత్రికా ప్రకటనకోసం తయారుచేసిన చిత్తుప్రతిమీద ఉభయలూ పొడి అక్షరాలతో చేవ్రాలు పెట్టారు, అంతే.

తరువాత కొంతకాలానికి యీ ప్రణాళికను గుంచి పత్రికా విలేఖరులు ప్రశ్న వేస్తే, రూక్ష్యేర్బు చెప్పిన జవాబు ఇది: “ఆ ప్రణాళికకు నకిలు నాదగ్గర లేదు; బ్రిటిష్ వారి దగ్గర లేదు; ఇంకెక్కడకూడా ఉండని నేను అనుకోను.”

• ఉభయలూ కలిసి యుద్ధాన్ని నిర్వహిస్తూవున్న గోళులలో, ఒకరితో ఒకరు విషక్షంగా వాదించుకొనేవారు; నేనూదేవారు.

ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇవ్వమని పట్టు పట్టడంలోను, వలస రాజ్యాలలోని ప్రజలకు స్వపరిపాలన, స్వసంరక్షణ హక్కులను ఇమ్మని కోరడంలోను రూజ్వెల్లు, చర్చిల్ ప్రాణాలను విసిగించేవాడు.

యుద్ధం ముగియవస్తున్న రోజులలో చర్చిల్ ను గురించి మాట్లాడుతూ, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యం విషయంలో చర్చిల్ చాలా పాతకాలపు పదములు అవలంబిస్తున్నాడనీ, ఎంత చెప్పినా ఏమి నేర్చుకోడనీ రూజ్వెల్లు అన్నాడు.

“బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాన్ని విచ్ఛిన్నం చెయ్యడానికి అమెరికా పన్నుగడ వేసిందని చర్చిల్ అనుకొనేవాడు” అని హాస్ హాస్పిన్ను ఒకచోట వ్రాశాడు.

“వలస రాజ్యాలలోని ప్రజల జీవితాన్ని బాగుచేయడంలో బ్రిటిషువారు సరిగా పనిచెయ్యలేదని రూజ్వెల్లు స్పష్టంగా చర్చిల్ కు చెప్పేవాడు” అని ఎలియనార్ రూజ్వెల్లు వ్రాసింది.

చర్చిల్, రూజ్వెల్లుల సమావేశాలలో ఒక పెద్ద ఇబ్బంది ఉండేది. మధ్యాహ్నం భోజనం అయిన తరువాత, రెండు మూడు గంటలు తప్పని సరిగా నిద్రపోవడం చర్చిల్ కు అలవాటు. పగలు నిద్రపోయి, రాత్రి అంతా కూడా నిద్రలేకుండా పని చెయ్యగలడు చర్చిల్. రూజ్వెల్లు పగలంతా పనిచేసి, రాత్రి పన్నెండు గోపల పడుకోకపోతే తాళలేక పోయేవాడు.

వయసులో రూజ్వెల్లుకన్న చర్చిల్ పెద్దవాడు. అయినా రూజ్వెల్లుకు గౌరవంతో “మిస్టర్ ప్రెసిడెంట్” అని సంబోధించేవాడు. రూజ్వెల్లు, చర్చిల్ ను కలుసుకున్న మొదటి క్షణంనుంచీ “విన్ స్టన్” అని మొదటి పేరుపెట్టి పిలిచేవాడు. విమర్శించేటప్పుడు, చర్చిల్ చాలా మృదువైన భాషతో, ముసుగు కష్టం కలగకుండా చెప్పేవాడు. రూజ్వెల్లు చాలా నిశితంగా, త్రెంచివేసిచెల్లు మాట్లాడేవాడు.

రూజ్వెల్ట్ ఆరోగ్యం నానాటికీ సన్నగిలుతూవుంటే, చర్చిల్ ఆంధ్రోళన పడేవాడు. 1944 ఎన్నికల ప్రచారంలో మంచు కురుస్తూ ఉండగా నగరంలోకప్పులేని కారులో ఉపన్యాసాలు యిస్తూ రూజ్వెల్ట్ తిరుగుతూ ఉంటే, ఆరోగ్యాన్ని గురించి జాగ్రత్త తీసుకోవని రూజ్వెల్ట్ను హెచ్చరిస్తూ చర్చిల్ టెలిగ్రాం పంపించాడు.

రూజ్వెల్ట్ను గురించి మాట్లాడేటప్పుడు, చర్చిల్ చక్కని పోకత్తలను విసిరేవాడు. చర్చిల్ను ఎగతాళి చేసేటప్పుడు రూజ్వెల్ట్ చాలా కటువుగా మాట్లాడేవాడు.

సంభాషణలలో ఉపన్యాసం ఆరంభించి దాదాపు ఆరగంటసేపు చెప్పడం చర్చిల్కు అలవాటు. ఒకసారి, యాల్ఫ్రా సమావేశంలో, ఏనో విషయంమీద చర్చిల్ మాట్లాడడం ఆరంభించేసరికి, రూజ్వెల్ట్ “ఇదొక ఆరగంట తోముడు,” అని ఒక చిన్న కాగితంమీద వ్రాసి, తన అనుచరులలో ఒకనికి చూపించాడు.

అయితే, ఎంత తీవ్ర వానోపవాదాలు జరిగినా చివరకి చర్చిల్ను ఒప్పించడంలో అత్యంతమైన ప్రతిభ చూపేవాడు రూజ్వెల్ట్.

రూజ్వెల్ట్ మరణవాది చర్చిల్కు పెద్ద కలవరపాటును కలిగించలేదు. ఏమంటే, నానాటికీ చెడిపోతూఉన్న రూజ్వెల్ట్ ఆరోగ్యం ఎటు నుంచుకుందో అని చర్చిల్ భయపడుతూనే ఉండేవాడు. అయితే, 1945 లో జరిగిన ఎన్నికలలో చర్చిల్ ఓడిపోవడానికి ఒక కారణం, రూజ్వెల్ట్ లేకపోవడమే. రూజ్వెల్ట్ బ్రిటిక్ ఉన్నట్లయితే, చర్చిల్-రూజ్వెల్ట్ల సహకారం వల్లనే యుద్ధంలో గెలుపువచ్చిందని, శాంతి స్థాపనకుకూడా వీరిద్దరి సహకారమూ అవసరమని బ్రిటిషుప్రజలు చర్చిల్ను ఎన్నుకొనేవారు.

కొన్ని సందర్భాలలో చర్చిల్ను రూజ్వెల్ట్ కించపరచి ఉండవచ్చును; బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంలో చాలాభాగం స్వాతంత్ర్యం పొందడానికి రూజ్వెల్ట్ చాలా దోహదం ఇచ్చి ఉండవచ్చును. కాని,

యుద్ధంలో బ్రిటన్ నామరూపాలు లేకుండా పోయే పరిస్థితిలో దానిని పునర్జీవనం కలదానిగా చెయ్యడంలో చర్చిల్ ఎంత కృషి చేశాడో, రూజ్వెల్టు కూడా అంత సహాయపడ్డా దండంలో అతిశయోక్తి లేదు.

రూజ్వెల్టు - హిట్లర్

ఒకే ఒక నాటకంలో ఒకదాని కొకటి విరుద్ధమైన రెండు ప్రధాన పాత్రలను నిర్వహించిన ఇద్దరు వ్యక్తులు రూజ్వెల్టు, హిట్లరు. ఈ ఇద్దరికీ ఏ నిషయంలోనూ పోలిక లేకపోగా, ఒకరికీ మరొకరికీ తేడాలు చాలా ఉన్నాయి. అయినా, రూజ్వెల్టు గాథలో హిట్లరు ప్రశక్తి అవసరమైంది. ఏమంటే, హిట్లరు పదవిలోకి రావడానికి ఏకక్తులు కాణమో, అలాటి శక్తులే రూజ్వెల్టు పదవిలోకి రావడానికి కూడా కారణమయాయి. విపరీతమైన ఆర్థికమాంద్య పరిస్థితులలో భీతిలిపోయిన ప్రజల భయాతిరేకము, పరిస్థితులు మాగాలనే ప్రజల ప్రబలకాంక్ష, తమను ఎలాగైనా రక్షించే నాయకుడు ఎవడినో ఒకడిని వెతుక్కోవడంలో ప్రజలుచూపిన ఆసక్తి - ఇవే ఆకారణాలు.

1932 లో రూజ్వెల్టు అధ్యక్షపదవిని గెలవడానికి కారణం, అప్పుడు అధ్యక్షుడుగావున్న హూవర్ ప్రజల అభిమానాన్ని కోగొట్టుకోవడమే. అలాగే, జర్మనీలో కూడా ప్రజలు హిట్లరును గెలిపించడానికి కారణం, అతడు వారికిచేసిన వాగ్దానాలు మాత్రమే కాదు. అప్పటివరకూ జర్మనీని పరిపాలిస్తున్న ప్రభుత్వం చూపుతున్న బలహీనత మీద వారికి అసహ్యంపుట్టి, బలవంతుడెవడైనాసరే అని హిట్లరును గెలిపించారు.

కాని, రూజ్వెల్టు నియంతగా పరిణమించలేదు. అతిదంటే కిట్టిని వాళ్ళు, అతడుచేసిన కృషిని అడ్డం చేసుకోలేని వాళ్ళు, అతనిని నియంత అని నిందించినా, అతడుమాత్రం నియంత కాలేదు ; నియంతృత్వం సాగిద్దామని వాంఛించలేదు.

పన్నెండు సంవత్సరాలు ప్రెసిడెంటుగా ఉండి కూడా మళ్ళీ న్యూఢిల్లీ అధ్యక్షపదవికి పోటీచేసినప్పుడు, 1944 లో న్యాయమైన, సహజమైన పద్ధతిలో ఎన్నిక జరిపించి, అతడు గెలిచాడు.

నిజానికి నియంత అవాలనే కోరిక ఉన్నట్లుయితే, అతి సులభంగా రూజ్వెల్టు నియంత అయివుండవచ్చును. ప్రజలు ఎన్నుకోగా పదవిలోకి వచ్చాడు. పదవిలో ఉండగా సంపూర్ణాధికారం అతనిచేతిలో ఉంది. దానిని ఉపయోగించి నియంత, కాపడానికి అతనికి ఆటంకం ఏమీ ఉండేదెకాదు. కాని, తన అధికారాన్ని పూర్తిగా వినియోగించడానికే అతడు ఎప్పుడూ యిష్టపడలేదు. రూజ్వెల్టు మొట్టమొదటిసారి అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడినప్పుడు అమెరికా శాసనసభలు యిష్టపడి రూజ్వెల్టుకు చాలా అధికారాలు యిచ్చాయి. హిట్లరు అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు, జర్మనీ పార్లమెంటు హిట్లరుకు అంత అధికారాన్ని యివ్వలేదు.

అయినా, రూజ్వెల్టు ప్రజాస్వామ్య పరిపాలననే సాగించాడు.

పంచమ
శ్రీమద్రామాయ
గ్రంథంకొన్ని

ముఖ్యగుణాలు

రూఢ్యైర్బుకు ఉన్న మంచిగుణాలు ఎక్కువ. అతడికి కొన్ని లక్షణాలు లేకపోలేదు. కాని, వాటన్నిటినీ మంచిగుణాలు కప్పివేశాయి.

అతని ప్రధాన సుగుణం, అతనికి ఉన్న ముఖ్యబలం ఏమంటే అతని దైర్యం. చాలా దారుణమైన రోగాన్ని జయించి, ప్రాణాలతో బయటపడడంగాని, తనను ఎవరేమి చేస్తారో అనే ప్రాణభయం లేక పోవడంగాని అతని దైర్యానికి ప్రధాన తార్కాణాలు కావు. 1933 లో మియామిలో రూఢ్యైర్బును హత్యచెయ్యడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. ఆ ప్రయత్నంలో చికాగో మేయరు హత్య చేయబడినాడు. అయినా, అక్కడఉన్న గుంపులో ఏ మాత్రం కలవరపాటు లేకుండా ఉన్న వ్యక్తి రూఢ్యైర్బు ఒకడే.

తనను ప్రమాదంనుంచి రక్షించడానికి పోలీసులు చేసే ఏర్పాట్లూ, తన కార్యక్రమాలలో వచ్చే నిర్బంధాలూ అతనికి చిగాకు కలిగించేవి. తమవంటికి ఏ ప్రమాదం కలుగుతుందో, తమ ప్రాణాలకు ఏ మోసం కలుగుతుందో అనే భయం ఏమాత్రం లేకుండా పుట్టిన అదృష్టవంతులలో రూఢ్యైర్బు ఒకడు. ప్రాణాలంటే భయంలేనివానికి ఊహశక్తి ఎక్కువ అంటారు గాని, చాలా గొప్ప ఊహశక్తిగలవారిలో రూఢ్యైర్బు ఒకడు.

అయితే, రూఢ్యైర్బుకు నిప్పు అంటే చాలా భయమూ, ద్వేషమూ ఉండేవి. అతడు అవటివాడు కావడంవల్ల, అతడు కూర్చున్న గదికి నిప్పంటుకుంటే, బయటికి వెళ్ళడం అతడికి సాధ్యంకాదు. అంచేతనే, అతడు ప్రయాణం చేసినప్పుడల్లా, అతడు కూర్చునే రైలుపెట్టెలో దానికి ప్రమాదవశాత్తూ నిప్పంటుకుంటే వెంటనే అతణ్ణి బయటికి తీసుకొని వెళ్ళడానికి వీలుగా, కర్రలుకట్టిన పెట్టెఒకటి ఎప్పుడూ ఉండేది.

సాహసం అనేది అనేక రకాలుగా ఉంటుంది. మాటవరసకి, మొండిసాహసం కొంతమందికి ఉంటుంది. అలాంటి సాహసం అంటే రూఢ్యైర్బుకు కట్టేదికాదు. కాని, సాహసించి ఫలితాన్ని దృష్టిలో పెట్టు

కొని, ఎంతోమంది వద్దని చెప్పినాసరే తనకు మంచిదనితోచిన మాస్టర్లలో సడవడంలో రూజ్వెల్ని ప్రసాదించాడు. ఒకసారి తనకు మంచిదని తోచిందంటే, తన నిర్ణయాన్ని అవలంబించడంలో అతడు ఏమాత్రమూ వెనుకాడేవాడు కాదు.

డన్ కర్క్ వద్ద బ్రటిషు పైన్యాల బడిపోయి ప్రాచుర్యమంది తిరిగిపోయిన తరువాత, బ్రటిషువానికి ఆయన సామగ్రిని యిచ్చి బ్రటును కాపాడడానికి అతడు సహాయం తానే నిర్ణయించాడు. 34 మంది సీనియరు ఆఫీసర్లమీద, జనరల్ హార్నెట్ పై హోదా యివ్వడం లోనూ, 366 మంది సీనియర్ ఆఫీసర్లమీద జనరల్ జెఫ్కోట్ హోదా పై హోదా యివ్వడం లోనూ, నూరుకొట్టి డాలర్లను ఖర్చుపెట్టి ఏలం బాంబును తయారు చేయించడం లోనూ తనకు తానే నిర్ణయాలను చేశాడు.

జపాను యుద్ధంలో 281 పెరిల్ హార్బరుమీద పరమార్థం చూపిన నాడు, వాషింగ్టన్ లోని ప్రజలు సిచ్చెక్కిపోయారు. ఏదో భూకంపం వచ్చి వాషింగ్టన్ తొగబడి పోయినట్లుగా ప్రజలు అలజడి బడిపోయారు. అయినా, ఏ మాత్రం కలవరంలేకుండా ప్రశాంతంగా ఉన్న స్థలం, ఆనాటి వాషింగ్టన్ లో ప్రెసిడెంటు భవనమే. ప్రజలు ఉద్రేకితోనూ, కలవరంతోనూ కంపించిపోతూ ఉంటే, వాళ్ళకే ధైర్యాన్ని కలిగించిన వాడు రూజ్వెల్.

కాని, జపాను యుద్ధంలోకి వచ్చినందువల్ల కలిగే ఫలితాలను గాని, పెరిల్ హార్బరుమీద జపాను దాడిచేసినందున కలిగే సస్టాన్ని గాని అతడు తెలుసుకోక పోలేదు. పైగా, రూజ్వెల్ కు నౌకాదళం అంటే చాలా అభిమానం. పెరిల్ హార్బరువద్ద ఆమెరికను నౌకలను జపానువారు ముంచివేయడం రూజ్వెల్ కు వంటిమీద దెబ్బకొట్టినట్లే అయినా అతడు, దెబ్బతిన్నానే అనే బాధకు లోనుగాకుండా, వెంటనే ప్రతీకారాన్ని గురించి ఆలోచించాడు. ఆస్ట్రేలియాకు, ఉత్తర ఇండోనేషియాకు పైన్యాలను పంపడానికి ఏర్పాట్లుచేశాడు.

ఎంత ప్రమాద పరిస్థితిలో చ్యవతీసుకోవలసి వచ్చినా, అవసరమైన అందోళన పడకుండా తాపీగా సరియైన మార్గంలో తనపని తను చేసేవాడు. ఒకసారి, చాలా ప్రమాద పరిస్థితిలో తగినచర్య తీసుకోడానికి ఉత్తరువులు ఇమ్మని మిలిటరీ ఆఫీసర్లు, సలహాదారుల పట్టణాని ఆవేశాలతో వచ్చి అడుగుతూ ఉంటే, ఏ మాత్రం ఉద్రేకం లేకుండా, చేపలు పట్టడాన్ని గురించి ఒక కట్టుకథ చెప్పాడు.

ఇలాటి ధైర్యగుణం అతడికి ఎలా అలవడింది? కొంతమారు తను సరియైన పనిని సకాలంలో చెయ్యగలననే గర్వం ఒక కారణం కావచ్చును. ఉత్సుకత, తనశక్తిలో నమ్మకము, విధిలో విశ్వాసము కూడా కొన్ని కారణాలే.

ఏ పనినైనా తను సరిగాచేస్తే, సరియైన ఫలితాలు తప్పక వస్తాయనే నమ్మకం అతనికి బాగా ఉండేది. ఈ విశ్వాసంవల్ల తను చేసేపని ఏమవుతుందా అనే బెంగ ఏ మాత్రమూ లేకుండా ఉండగలిగేవాడు.

నిద్ర - ప్రశాంతత

కూజ్వెట్టు అమెరికా అధ్యక్షుడు గావున్న పన్నెండేళ్ళలోనూ, అతడు నిద్రలేకుండా గడిపిన రాత్రిళ్లు రెండే. అయితే, ఆ రెండు రాత్రులూ కూడా అతడు నిద్రపోకపోవడం నిద్రపట్టక పోవడంవల్ల కాదు. అత్యవసరమైన పనులవల్ల ఎవరో ఒకరు వచ్చి ఆయనకు నిద్రాధంగం కలిగించడమే దానికి కారణం. నిద్రపోవడానికి ఆటంకాలు కలిగినందున నిద్రపోకపోవడం వేరు; నిద్ర పట్టకపోవడంవల్ల నిద్ర పోక పోవడం వేరు.

ఆ రెండు రాత్రులలో ఒకటి, అతడు మొదటిసారి అధ్యక్షుడయినప్పుడు, బ్యాంకులన్నీ మూసివేయబడిన రోజులలో ఒకటి. మరొకటి, టోబ్రుక్ ను జర్మనులు స్వాధీనం చేసుకున్న రోజు; అనాడు చర్చిలో, ప్రెసిడెంటు ఇంట్లో అతిథిగా ఉన్నాడు.

రూఢ్యైర్బు కౌదుకు జేయు, అతనిక శక్తిబుగ్గిగావున్న గోమలలలో
వాళ్ళియింట్లో ఒక నియమం ఉండెదట. ఎంత అవసరమైన పని ఉన్నా
సరే, రూఢ్యైర్బుకు రాత్రి సన్నెండు గంటలకూ, ఉదయం ఎనిమిదిన్న
గంటలకూ మధ్య నిద్ర తేపమాదవని ఆ నియమం. నియమప్రకారం
అలా నిద్రపోగలిగాడు. కనుకనే, మూడుసార్లు పాపగా అధ్యక్షుడయినా,
తన ఆరోగ్యాన్నీ, ప్రశాంతతనూ రూఢ్యైర్బు కాపాడుకోగలిగాడు.
అయితే, గురుదం తీవ్రమూలం వాళ్ళింట్లో, రూఢ్యైర్బు విస్తారంగా
యూరపునుంచి రూఢ్యైర్బుకు టెలిఫోనులో పలుకులు వచ్చేవి. అవి
ప్రధానంగా తెల్ల వారుగూర్కూరు వచ్చేవి. ఆ టెలిఫోనులో బదులు
వేప్పుకి తప్పేదికాదు. అంచేత, రూఢ్యైర్బుకు నిద్రాధింగం కలుగుతూ
ఉండేది.

ఎంత ప్రమాద పరిస్థితులో ఉన్నా కలపరిపాడికి రూఢ్యైర్బు
హాయిగా నిద్రపోయేవాడు. అంచేత అతడు ఉద్రేకంపోతువనీ, పరిస్థితుల
తీవ్రతను లక్ష్యపెట్టేవాడుకావనీ కొందగంటారు. కాని, అలా నిద్ర
పోబట్టే రూఢ్యైర్బు తననూ, సరదేశాన్నీ నిక్షింపుకోగలిగాడు.

మొట్టమొదటిసారి రూఢ్యైర్బు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికోబడి సదపీ
స్వీకరణ చేసిననాడు రాత్రి దేశమంతాకూడా స్రజలు ఉద్రేకంతో
నరాలు విరిగేట్టు ఉగులాడుతుంటే, తనకు ఎవీ పట్టెట్టు రూఢ్యైర్బు
హాయిగా నిద్రపోయాడు. ఆ మరునాడు ఉదయం అతని ముస్య
పేహితులలో ఒకడైన ఎడ్వర్డ్ ఫిన్ అతనిని “రాత్రి వాగా నిద్ర
పట్టించా” అని అడిగాడట. దానికి రూఢ్యైర్బు జవాబు ఇది : “హాయిగా
నిద్రపోయాను. ఎందుకు పోకూడదు?”

ఒకసారి రూఢ్యైర్బు ఒక స్నేహితుడితో ఇలా చెప్పాడు : “మీరు
కున్న సమయంలో నా యావచ్చుక్కినీ వినియోగించి నేను పనిచేస్తాను.
నేనుచేసిన పనులనుగురించి పశ్చాత్తాప పడవలసిన అవసరం ఏమీ నాకు
కనపడదు. అలాంటప్పుడు, పడక చేరగానే కళ్ళుమూసుకొని నిద్రపోవ
డానికి ఆటంకంకూడా నాకు ఏమీ కనపడదు.”

మరీ అలసిపోయినప్పుడూ, విసుగుదలకు కారణాలు ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడూ, ఒక్కొక్కప్పుడూ నిద్ర సరిగా పట్టలేదని తన భార్యతో చెప్పేవాడు రూజ్వెల్ట్. అంటే మామూలుగా పడుకోగానే నిద్రపట్టక పక్కమీద దాదాపు అరగంటసేపు మెలకువతో ఉండేవాడన్నమాట.

నిద్రలో కలవరపడటమూ, కొన్ని తడవలు నిద్రలోనే లేచి నడవడమూ, రూజ్వెల్ట్ యువకదశలో ఉన్నప్పుడు జరిగిందని, రూజ్వెల్ట్ సతి తన “నా కథ” అనే పుస్తకంలో వ్రాసింది గాని, నిద్రలో లేచినడిచే జబ్బు అతనికి ఉన్నట్టు ఏమీ దాఖలా లేదు.

రూజ్వెల్ట్ తన మనస్సును తన యిష్టంవచ్చినట్టు నడపేవాడు. తన ప్రశాంతతను కాపాడుకోవడంలో ఇది అతనికి చాలా తోడ్పడింది. అప్పుడప్పుడు అతడు నిజంగా ఆందోళన పడేవాడు; ఏమీ తోచక కొట్టుకొనేవాడు. కాని, తనను కలవరపెట్టే సమస్యనుగురించి ఏదోఒక నిర్ణయం చేసుకున్న మరుక్షణంనుంచీ ఇక అతడు మానసికంగా ఏ విధమైన కలవరమూ పెట్టుకొనేవాడు కాదు. పడుకోడానికి ముందు అన్ని సమస్యలనూ తేల్చివేసుకొని హాయిగా పడుకొనేవాడు.

ఏ విషయంలోనూ నిరాశగాని, సందేహాలతో కొట్టుకోవడంగాని, మందకొడిగా ఉండడంగాని రూజ్వెల్ట్ స్వభావం కాదు. ఉత్సాహంతో ఊగులాడడం, ఎటువంటి దారుణ సంఘటనలను గురించిన వార్తలయినా హఠాత్తుగా వచ్చినప్పటికీ అదరుబాటు లేకపోవడం అతనిలో ఉన్న గొప్ప సుగుణాలు.

ఆఫ్రీకాలో యుద్ధకాండ మిత్రమండలికి ఏమీ అనుకూలంగా సాగని రోజులలో కూడా తన కులాసాను ఏ మాత్రమూ అణచిపెట్టుకోకుండా ఉన్న రూజ్వెల్ట్ ను చూసి, జనరల్ ఐసెన్ హోవరు చకితుడయ్యాడు. అంతే కాదు, గూడర్ కెనాల్ వద్ద అమెరికను సైన్యాలకూ, జపాను సైన్యాలకూ ఘోర యుద్ధం జరుగుతూ ఉన్న రోజులలో ఆర్చిబాల్డ్ మెక్లీష్ ను రూజ్వెల్ట్ సమాలోచనలకు పిలచాడు. ఆ రోజులలో యుద్ధరంగంనుంచి వచ్చే వార్తలు చాలా నిరాశను కలిగిస్తూ ఉన్నాయి.

దేశమంతా ఉద్రేకంతో కొట్టుకులాడుతూ ఉంది. అయినా, మెక్సికో నచ్చేటప్పటికి రూజ్వెల్ట్ పోస్తుబిళ్ళలతో ఆటలాడుతూ ఉన్నాడు !

పెద్ద ప్రయత్నంలేకుండా నులభంగా అతడు విశాంతిని పొంద గలడు. అంచేతనే, ఎంత శ్రమకలిగించే కార్యక్రమాలను నడిపించినా, తన శక్తి సామర్థ్యాలు ఏమాత్రం మొక్కబోకుండా అతడు పనిచెయ్య గలిగాడు.

అయినా, రూజ్వెల్ట్ కుడా మానవమాత్రుడే. అంచేత, అప్పుడప్పుడు అతడు చాలా విసుగుచలను చూపేవాడు. విరామంలేకుండా పనిచేసే వ్యక్తులకు సహజంగా కలిగే చిరాకు రూజ్వెల్ట్ కుకూడా కలుగుతూ ఉండేది. రూజ్వెల్ట్ బాగా కోపగించుకొని చిరాకుపడడం ఎప్పుడైనా సంభవించిందా అని అతని అనుచరులను ప్రశ్నిస్తే, “ఆ ఒక్కొక్కప్పుడు పిచ్చెక్కినంత చిరాకు పడేవాడు” అని జవాబు వస్తుంది.

అయితే, తనకు చిరాకు కలగడం ఆరంభించిందంటే, విశాంతి నుకోమని తన శరీరతత్వం తనను హెచ్చరిస్తున్నదని రూజ్వెల్ట్ గ్రహించే వాడు. ఒకసారి రూజ్వెల్ట్ చాలా పిచ్చెక్కినట్టు చిరాకుపడడం సముర్ వెల్స్ చూశాడు. రూజ్వెల్ట్ తో నుమారు కొన్నివందల సార్లయినా సముర్ వెల్స్ సంభాషించి ఉంటాడు. అయినా, అతడు చిరాకుపడడం సముర్ వెల్స్ ఒక్కసారి మాత్రమే చూశాడు. దానికి కారణం ఏమిటంటే : రూజ్వెల్ట్ కు పరిచయం చెయ్యడానికి ఒక ప్రభుత్వ పెద్దమనిషిని సముర్ వెల్స్ తీసుకువచ్చాడు. ఆ పెద్దమనిషి రూజ్వెల్ట్ తో సందర్శించి నుద్ది లేకుండా ప్రవర్తించాడు. దానితో రూజ్వెల్ట్ కు పిచ్చెక్కినట్లయింది..

విచిత్ర ఆకర్షణ

రూజ్వెల్ట్ లో విచిత్రమైన ఆకర్షణశక్తి ఉంది. చాలామంది స్రముఖ వ్యక్తులకు తమలో గొప్ప ఆకర్షణశక్తి ఉన్నదని స్పష్టంగా తెలియదు. కాని, రూజ్వెల్ట్ కుమాత్రం తనకుగల ఆకర్షణ శక్తి స్పష్టంగా తెలుసు. అంతేకాదు, తనవద్దకు వచ్చినవారిని లోబరుచుకోవడంలో అతనికిగల

ప్రతిభి అపారమైనది. రూజ్వెల్లు అంటే తమకు ఏమాత్రమూ భయంలేదని, అనుకొనే చాలామంది రూజ్వెల్లును ఒక్కసారి కలుసుకోగానే అతనికి లోబడిపోయేవారు. తను లోబరుచుకో దలచిన వ్యక్తి ఎవరైనా తన మాటలకు ఒప్పుకోకపోతే, అది తన ఆకర్షణ శక్తికి ఒక సవాలు అని కూడా అతడు అనుకునేవాడు.

మరీ ముఖ్యంగా, కొన్ని కొన్ని శోజులలో రూజ్వెల్లు చాలా హుమర్ గా ఉండేవాడు. రూజ్వెల్లు ప్రతిపాదనలను కాదని, తను ప్రతి పాదనలకు అతనిచేత ఔసనిపించుకోవాలని ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎవరైనా ఆ శోజులలో అతనిదగ్గరకువస్తే, రూజ్వెల్లు కార్యదర్శి ఆ ఉద్యోగులను ముందుగానే హెచ్చరించేవాడు. “బ్రాగ్త ఇవ్వాలి ప్రెసిడెంటు కొరకరాని కొయ్యచేతకూడా పనులు చేయించుకుంటాను” అని ఆ కార్య దర్శి ముందుగానే తోత్యం చెప్పేవాడు.

1942 లో యూరపులోని ఆమెరికన్ సైన్యాలకు అధిపతిగా నియమింపబడి, అక్కడకు వెళ్ళబోయేముందు, జనరల్ ఐసెన్ హోవరు రూజ్వెల్లును కలుసుకున్నాడు. అంతకుముందు చాలాకాలం క్రిందట ఒక్కసారిమాత్రమే, యేదో సందర్భంలో రెండు మాడు నిముషాలు మాత్రమే వీరిద్దరూ కలుసుకున్నారు. అంచేత యూగోప్ కు వెళ్ళేముందు రూజ్వెల్లు తనతో రాజకీయాలు, యుద్ధతంత్రం మొదలైన సంగతులను గురించి మాట్లాడుతాడని ఐసెన్ హోవరు అనుకున్నాడు. కాని రూజ్వెల్లు గదిలోకి ఐసెన్ హోవరు వెళ్ళగానే రూజ్వెల్లు అన్నమాట లివి : “ఇదుగో, చూడండి. మీ చిన్నతమ్ముడు నా ప్రాణాని కొక పెద్దపేద అయ్యాడు.” ఐసెన్ హోవరు అదరిపడ్డాడు. “ఎవరు, మిల్టనా?” అని అడిగాడు. “అవును గనగ్న మెంటు డిపార్టుమెంటులలో నాలుగు డిపార్టుమెంటులూ మీ తమ్ముణ్ణి తమ కిక్కుంటే, తమ కిమ్మని అడుగుతున్నారు. ఏ డిపార్టు మెంటుకు అతణ్ణి పంపడమా అనేది నా కొక శలనొప్పిగా పరిణామించింది,” అని రూజ్వెల్లు వ్యక్తపరిచాడు.

ఆమెరికా ప్రభుత్వంలో పెద్దపెద్ద ఉద్యోగాలను వదిలేసి వ్యాపారంలోకి పోదామనీ, విక్రాంతి తీసుకుందామనీ నిశ్చయించుకున్న

వాళ్ళను ఎంతో ముడిని తమ పదవులను విచర్చించుకుంటూ వేసరిం గు
బుజ్జగింపులవల్ల రూజ్వెల్లు ఆపేశాడు.

తనకు వచ్చే జీతం చాలదంటేవని, అంచేత ఉద్యోగం వదిలిపెట్టి
వెళ్ళిపోతానని, సెక్యూరిటీస్ ఎక్స్‌చేంజ్ కమిషను అధ్యక్షుడు జెరోం
ఫ్రాంక్ అనే ఆయన రూజ్వెల్లును చెప్పాడు. “జెర్రీ, ప్రస్తుతపు తీవ్ర
సమస్యను ఎలాగో పరిష్కరించామంటే ఆ తరువాత చాలిసంతోషం
పొందించడానికి నీకు నాకూ ఏమీ ఇబ్బంది ఉండదు” అని రూజ్వెల్లు
బుజ్జగించాడు. జెరోం ఫ్రాంక్ మళ్ళీ మాట్లాడలేక పోయాడు.

తన ఆకస్మాత్తుగా లోబడినవాళ్ళు తన చెయ్యిజారిపోతే, ఏ స్త్రీ
అయినా ఎంత బాధపడుతుందో, రూజ్వెల్లుకూడా అంత బాధపడేవాడు.

రూజ్వెల్లు కార్యవర్గులలో ఐక్స్ ఒకడు. రెండుసార్లు అతడు
తన పదవికి రాజీనామా ఇవ్వడానికి నిశ్చయించుకొని, రూజ్వెల్లుతో
నెప్పడానికి వెళ్ళాడు. రెండుసార్లుకూడా రూజ్వెల్లు అతడిని ఆప
వేశాడు. మొదటిసారి ఐక్స్ తో రూజ్వెల్లు చెప్పిన మాట లివి: “ఐక్స్,
మంచో, చెడో మనయిద్దరూ వాపత్యం కుదిరింది. ఇక విడాకులు
పుచ్చుకోవడం సాధ్యంకాదు.” ఆ మాటలను ఐక్స్ నిరుత్తరం పడయాడు.

జోన్ డెల్సన్ అనే ఉద్యోగికూడా అంతే. రాజీనామా
ఇవ్వడానికి రూజ్వెల్లు గదిలోనికి వెడితే, రూజ్వెల్లు అతనితో నెలకై
అయిదు నిమిషాలసేపు మాట్లాడి, అతణ్ణి మళ్ళీ మాట్లాడకుండాచేసి
బయటికి పంపించాడు. డెల్సన్ తన రాజీనామా మాట మళ్ళీ గెల్ పెట్టలేక
పోయాడు.

ఉన్నవాళ్ళను చెయ్యిజారిపోకుండా నిలబెట్టుకోవడమే కాక,
కొత్తవాళ్ళని పూర్తిగా తనవాళ్ళను చేసుకోవడంలో రూజ్వెల్లు ప్రజ్ఞ
పరిపూర్ణమైనది.

రూజ్వెల్లును సెనెట్ లో తీవ్ర ప్రతిఘటించు సెనెటర్ వై.
అతడు రూజ్వెల్లును చూడడానికి వెళ్ళి “మిస్టర్ ప్రెసిడెంట్! బ్యాంక్

వ్యాపారం, ఆర్థికసమస్య, బీర్ వ్యాపారముల విషయంలో మీ ప్రో-
పాదనలకు నూటికి నూరుపాళ్ళు ప్రతికూలంగా ఓట్లు వేయిస్తారు,” అని
సంభాషణ ఆరంభించాడు. రూజ్వెల్టు భుజాలు ఎగరవేసి నవ్వుతూ
“సెనెటర్, మీరు పొరపాటు పడుతున్నారు. మీరు నాకు నూటికి
పాతికపాళ్ళే వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు. తక్కిన విషయాలలో మన
ఇద్దరి అభిప్రాయాలూ ఒకటే,” అని జవాబుచెప్పాడు. చిట్టచివరికి
రూజ్వెల్టుతో సంభాషణ ముగించి బైటకు వచ్చినతరువాత సెనెటర్ నై
ఆ సంభాషణవల్ల తాను చాలా తృప్తిపడ్డానని చెప్పాడు.

ఎముకలు విరిగేచాకా రూజ్వెల్టుకోసం సనిచేసిని కొంతమందిపట్ల
అతడు ప్రవర్తించినవిధం చూస్తే అతడు చాలా కృతఘ్ను డినిపిస్తుంది.
అయితే, వాళ్ళని తనవద్దకు మళ్ళీ రప్పించుకొని తనవారగా చేసుకోసం
లంటే రూజ్వెల్టు అలా వెయ్యగలిగినవాడే.

అతడికోసం ప్రాణాలను సమర్పించడానిక కూడా వెనుదియ్యకుండా,
అతనికి నీడలాగ సంచరించిన చాలామందిని “రూజ్వెల్టు అమెరికా అధ్య-
క్షుడు కాకుండా సామాన్య వ్యక్తిగా ఉన్నాకూడా అతనికోసం మీరంత
కష్టపడతారా” అని అడిగితే, అందరూ కూడా “ఆ” అని మాధానం
చెప్పారు. అతని ఆకర్షణశక్తి అంతా మనిషిలోనే ఉంది కాని, పదవిలో
లేదు. నిజానికి, అతడు తన పరివారంతో మెలగినవిధం చూస్తే, తాను
అధ్యక్షుడనేమాట వారు మరిచిపోయేటట్టు అతడు ప్రవర్తించేవాడు.

చిరునవ్వుతో పలకరించి, మనుష్యుల్ని అతడు వలలో వేసుకుంటా-
డని, అతడి చిరునవ్వులకు లోబడకూడదని దృఢనిశ్చయంతో వచ్చినవారు
కూడా తిరిగి వెళ్ళేలోపల అతడికి నశీకృతులై పోయేవారు.

ఆకర్షణశక్తి ఎక్కువైనకొద్దీ, తమ ఆకర్షణశక్తి ప్రతిహత
మైనదని తమకు తెలిసినకొద్దీ మనుష్యులకు అంగీకరణ పొందుతుంది.
రూజ్వెల్టుకూడా కొన్ని సందర్భాలలో ఇలాగే ప్రవర్తించేవాడు.
డోరొత్తీ తాంప్సన్ అనే సుప్రసిద్ధ పత్రికా రచయిత్రికి, రూజ్వెల్టుకూ
కొంతకాలం సరిపడలేదు. తరువాత అధ్యక్షుడవనికి థామస్ డ్యూయిలో

• రూజ్వెల్ట్ గోటిచేసినప్పుడు ఆమె రూజ్వెల్ట్ పక్షం వహించింది. అందువల్ల న్యూయార్క్ హేరాల్డ్ ట్రిబ్యూన్ పత్రికలో వుద్యోగాన్ని కూడా ఆమె పొగొట్టుకుంది. తరువాత ఆమె తనను చూడడానికి వస్తే, “జోగోతీ, నీ వుద్యోగం నువ్వు పోగొట్టుకొన్నావు గాని, నా పదవి నేను నిలబెట్టుకున్నాను.” అని ఒకే ఒక సవ్యతూ ఆమెను పలకరించాడు రూజ్వెల్ట్.

అతిగా మాట్లాడడమూ, ఎదుటివారిని ఆకర్షించడమూ వనితల లక్షణాలు. మగతనానికి సప్తం కలిగించకుండా ఎక్కువ వనితాత్వం రూజ్వెల్ట్ లో ఉంది. “అనేకమంది పురుషులను వశపరుచుకున్నాను. అందుచేత, ఎటువంటి మహాపురుషులైనా వశపరుచుకోగల, సనే ధైర్యంతో, ఎటువంటి ధీరులైనా లోబరుచుకోడానికి ఉద్యుక్తురాలయే జాణలాగ తన ఆకర్షణశక్తిని ఎక్కువ రూజ్వెల్ట్ చాలాసార్లు చాలా ప్రమాదకరమైన ఎత్తులలోకి దిగజేసుకుంటూ జరిగింది.

అధికార కాంక్ష

అందరూ తను అంటే ఇష్టంగా ఉండాలని రూజ్వెల్ట్ అభిలషించేవాడు. కోరి, ప్రయత్నించి అతడు ప్రజలను తనవశం చేసుకొనేవాడు. అతని లోభిరుచులు మంచివి; అతని స్వభావం మృదువైనది; అతనికి మానవత్వం మీద అభిలాష ఎక్కువ. అందరికీ ఇష్టమైనదిగా ఉండి, అందరిచేతా ప్రేమింపబడాలని కోరడం కేవలం మంచిగా ఉండాలనే కోరికను మాత్రమే చాటదు. అధికారం చాగా తన చేతిలో పెట్టుకోవాలనే కాంక్షను అని దృక్పథం చేస్తుంది. అంచేత, అధికార కాంక్షగలవాడూ, చారిత్రాత్మకమైన ఒక సహత్కార్యాన్ని సాధించటానికి విధి తన్ను నియమించిందని అనుకొనేవాడూ, ప్రజలందరూ తనంటే యిష్టంగా ఉండాలని కోరుకోవడమే కాదు; ప్రజలందరికీ యిష్టమైనదిగా ఉండాలి. అయితే, రూజ్వెల్ట్ యీ విషయంలో పది అడుగులు ముందుకువేశాడు. తన సమకాలికులు తనను మెచ్చుకోవాలని కోరడమే కాకుండా, తన తరువాతి తరాలవారు

కూడా తనను మెచ్చుకోవాలని కోరేవాడు. రాబోయే తరాల ప్రజలు తననుగురించి ప్రశంసాభావం కలిగి ఉండాలని అతడు కోరేవాడు. ఆచంద్రతారార్కిమైన కీర్తిని సంపాదించడానికి మహాపురుషులు అంతా అలాగే కోరేవారు. తననుగురించి రాబోయే తరాలవారికి చెప్పుకోడానికి, వ్రాసుకోవడానికి, చదువుకోవడానికి ఉపయోగపడే సమస్త విషయాలను అతడు భద్రపరచాడు. చరిత్రకారులకు ఉపయోగపడుతుందని తను అనుకున్న ప్రతిలేఖనూ, ప్రతిపత్రాన్నీ, ప్రతి వస్తువునూ అతడు భద్ర పరిచాడు.

ప్రజలందరూ తనను ప్రేమించాలనీ, ఎవ్వరూ తనను ద్వేషించ కూడదనీ కోరడమే కాక రూజ్వెల్లు నిజంగా తన ప్రజలను ప్రేమించాడు. అతడికి ప్రజలపైగల ప్రేమ స్పష్టమైన రూపం గలది. అంచేతనే, అతడి నాయకత్వము కుంచి బలిష్ఠమైనది. సమూహంగా ఉండే ప్రజలను ప్రేమించేవారు చాలామంది స్రత్యేక వ్యక్తులపైన ఎక్కువ యిష్టం చూపే వారు కారు. కాని, రూజ్వెల్లు వ్యక్తులను, వ్యక్తులసమన్వయాలను ఆకళింపునకు తెచ్చుకొనేవాడు. అంచేతనే, అతడు ప్రజలకు నిర్దేశించిన ఆశయాలన్నీ ఏ వ్యక్తిఅయినా సాధించడానికి వీలయినవిగా ఉండేవి.

ప్రతివ్యక్తిపట్లా రూజ్వెల్లు తనకు వీలైనంతవరకు శ్రద్ధచూపేవాడు. ఆమెరికా సుప్రీంకోర్టు బడ్జెట్ మెదడు ఎలా పనిచేస్తోందో తెలుసు కోవడంలో ఎంత కుతూహలమో, వచ్చిన ఉత్తరాలన్నిటినీ చదివిన తరువాతగాని చిరునామాదార్లకు నాటిని బట్టాడా చెయ్యని వాక్స్ స్వింగ్స్ పోస్టు బంట్లోతు మెదడు ఎలా పనిచేస్తోందో తెలుసు కోవడంలో కూడా అంత కుతూహలమూ రూజ్వెల్లుకు ఉండేది.

ఆర్థిక మాంద్యంవల్ల ఆమెరికాలోని ప్రజలందరూ అడ్లూడపోతూ ఉంటే, “ఇది యేదో కొన్నాళ్లు ఉంటుంది. కొంతకాలం అయిన తరువాత చుట్టూ పరిస్థితులు బాగుపడతాయి. అంతవరకూ ప్రజలు ఎలాగో అలాగ కాలం గడపాలి” అని ఒక పెద్దమనిషి అంటే, “పనుష్యులు, ఎలాగో అలాగ కాలం గడపడానికి పశువులుకారు” అని రూజ్వెల్లు బనా విచ్చాడు.

ప్రజల ఉపయోగానికే రాని నూతన భావాలతో అతడే ప్రసక్తి ఉండేది కాదు. ప్రపంచ యుద్ధగమనాన్ని మార్పుచేసిన డి.డే (యూరప్ లో ఐ.మెరికన్ సైన్యాలు, ఫ్రాన్సు విమోచనకు యుద్ధాన్ని ప్రారంభించిన నినం) రేపు అనగా ముందటికాత్రీ, మరుసటి నాడు ప్రారంభం కాబోయే ఒక నూతన ప్రయత్నాన్ని గురించి ఆలోచించడంలో, పూర్వం తనయింట్లో పరిచారకుడుగా ఉండి అప్పుడు యూరప్ లో యుద్ధానికి వెళ్ళిన ఒక నొక పరిచారకుడు క్షేమంగా ఆ యుద్ధంలోనుంచి బయటపడి తిరిగి యింట్లో చేరుకుంటాడో, లేదో అని యాజ్వేల్లు ఎక్కువ మధురపడ్డాడట.

ప్రజా సౌఖ్యంకోసం అతడు అనుబంధించిన అనేక కార్యక్రమాలు చాలావరకు వ్యక్తిగతమైన కష్టసుఖాలను గమనించడంవల్ల పుట్టినవే.

న్యూయార్క్ లో తనయింట్లో ఖర్చుపెట్టిన విద్యుచ్ఛక్తికి యిచ్చే పెట్టుకెన్న, వామ్ స్ప్రింగ్స్ లో తన బసలో ఖర్చుపెట్టిన విద్యుచ్ఛక్తికి యివ్వవలసిన డబ్బు నాలుగురెట్లు అని తెలుసుకొని గ్రామాలలో చొకగా విద్యుచ్ఛక్తిని ప్రజలకు అందుచేయడంకోసం అతడు శాసనం అనుబంధించి వేచ్చాడు.

చాలామంది రైతులు తమ నెడ నియమంలో ఎంతో కష్టపడి తీని తన్ను సాగించి, చివరికు ముసలితనంలో చాలా బీదతనాన్ని అనుభవస్తున్నారన్న విషయాన్ని అతడు తన జన్మస్థలమైన హైడ్ పార్కులో నిల్లాగా చూశాడు. ముసలివారికి భీననభ్యుపార్జనలు చేయడానికి అతడు ప్రవేశపెట్టి శాసనం అతని ఈ స్వామిభవంవల్ల పుట్టినదే. వ్యవసాయానికి నీటిపారుదల బాగా ఉండేటట్లు చేయడానికి అతడుచేసిన కృషి, అతడు యూరప్ లో చూసినట్టివ నీటిపారుదల ఏర్పాట్లు చాలావరకు కారణం.

బట్టర్ ఫిల్లులలో చిన్నపిల్లలచేత పనిచేయించడాన్ని నిషేధిస్తూ శాసనాన్ని అనుబంధించినరోజు తన జీవితంలో తనకు అత్యంత ఆనందాన్ని కలిగించిన రోజని యాజ్వేల్లే చెప్పకొన్నాడు.

బిరుదులూ, గౌరవచిహ్నాలూ గలవారంటే యాజ్వేల్లుకు చాలా ఇష్టం. కాబట్టి, నాణ్యత అంటే అతనికి గల అనురాగాతిరేకం చెప్పు

నలవికానిది. ఇలా ఉండటంలో వైపరీత్యం లేదు. స్వయంగా అతడే రాజరీవి ఉంది. అయినా, మొర్రాలో సుల్తాన్ లాంటి వాళ్ళపట్ల కూడా అతడు ఎక్కువ లాంఛనాలు చూపడం కొంతమందికి ఆశ్చర్యం కలగక మానదు. అయితే, అది అతడు తన పనవిలో నిర్వహించవలసిన విధానం కాబట్టి ఒకటి.

కాసాబ్లాంకాలో ఒకసారి మొర్రాలో సుల్తాన్ ను కలుసుకోవడా తరువాత, రూజ్వేల్ట్ తనకొడుకు ఎలియట్ ను పిలిచి “ఒకరోజు రాత్రి సుల్తాన్ ను విందుకు పిలవాలి; భాగ్యవంతులకో. అయితే నోగ్స్ (మొర్రాలోలో రెసిడెంట్ జనరల్) ను మాత్రం పిలవవద్దు” అని చెప్పాడు.

కొంతమందిపట్ల రూజ్వేల్ట్ చాలా పుణ్యభావం చూపేవాడు. తన బంధువర్గంలోనే చాలామందిని ఇతడు చిన్నచూపు చూసేవాడు. తన తోటిపాటి కోటీశ్వరులలో చాలామందిని ఇతడు దగ్గరకు రానిచ్చేవాడు కాదు. అంతే, వారు అతణ్ణి పూర్తిగా ద్వేషించేవారు. అలాగని భాగ్యవంతులంటే అతనికి కిట్టదనిగాని, భాగ్యవంతులకు అతడంటే కిట్టదనిగాని చెప్పడానికి వీలులేదు. చాలామంది కోటీశ్వరులు అతనితో అభిమానంతో ఇతనిని కొలిచారు. కోటీశ్వరులలో ఒకడైన ఆస్టర్ తో అతడికి స్నేహం ఉండేది. ఆస్టర్ విహారనౌకలో అతడు అప్పుడప్పుడు విశ్రాంతి పొందేవాడు. అతనికి కారణం బహుశా తన వర్గానికి చెందిన వారికి ఇతడు ద్రోహంచేసాడు అని అనిపించుకోవడం ఇష్టంలేనందువల్లే నేమో!

“ధనికులలో చాలామందికి నేనంటే కట్టికపోయినా, చివ్వుతో నేనెంత చక్కగా మెలుగుతున్నానో చూడండి” అనేట్టుగా అతడు ప్రవర్తించేవాడు.

అయినా, కోటీశ్వరులలో తనూ ఒకడుగా మెలిగేవాడేగానీ, వాళ్ళ దయాదాక్షిణ్యాలను కోరేవాడిలాగ మెత్తదనం చూపేవాడు కాదు. పైగా, అవసరం వచ్చినప్పుడు, భాగ్యవంతులకు ఇతడు కర్ర చూపించేవాడు కూడా. బెల్లెహం స్ట్రీట్ కారోరేషన్ ప్రెసిడెంటు యూజీన్ గ్రేనెచు

- గురించి అతడు తన ఉద్యోగితో “ఇక అతడు ఏడాదిక పదిలక్షల డాలర్లు సంపాదించలేదని చెప్పు” అని అన్నమాటలు ఇప్పటికీ చాలామంది చెప్పు నంటారు.

రూజ్వెల్టులో ఆడంబరిం తక్కువ. అతడితో చాలా పరిచయం ఉండి, దాచాపు రెండుమూడు పందలసార్లు అతడితో కబుర్లు చెప్పుకున్న ఒక పెద్దమనిషి “ఒక్కసారి గూడా, రూజ్వెల్టు తను అవేరికా అధ్యక్షునిగా భావం స్ఫురించేటట్టు నా పట్ల ప్రవర్తించలేదు” అని చెప్పాడు.

ఇదివరకే ఒకసారి చెప్పినట్టు, ప్రతి మనిషినీ, ప్రథమ పరిచయం లోనే యింటిపేరు విడిచిపెట్టి మొదటిపేరుతో పిలవడం రూజ్వెల్టు స్వభావం. చాలామందికి అది చాలా కష్టం కలిగించేది. ఆయనో మహా రాజాధిరాజు, మేము పల్లెటూరి వైతులము అయినట్లు అలా పిలుస్తా దేని?” అని కొంతమంది గినిసేజారు.

- డీన్ ఏచిసన్ మొట్టమొదటిసారి రూజ్వెల్టును కలుసుకున్నప్పుడు, అతడు తనను “డీన్” అని సలకరించగా ఏచిసన్ ఉలికపడ్డాడు. అయితే కొంతమంది గౌరవాన్ని ఇతరుల సమక్షంలో జాగ్రత్తగా కాపాడడంలో అతడు చాలా శ్రద్ధచూపేవాడు. జనరల్ జార్జి మార్షల్ను, తనతో ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు ఎప్పుడూ “జార్జీ” అనే పిలిచేవాడు. కాని ఇతరులెవరైనా ఉన్నప్పుడు అతణ్ణి జనరల్ అని సంబోధించేవాడు. ఈ గౌరవం జనరల్ మార్షల్కు ఒక్కడేకే. అడ్మిరల్ లీహీ, అడ్మిరల్ కింగ్లను కూడా మొదటిపేరుతోపే, ఇతరుల సమక్షంలో పిలిచేవాడు.

- అయితే రూజ్వెల్టును “ఫ్రాంక్స్” అని మొదటిపేరుతో పిలిచిన వారు చాలా కొద్దిమంది. ఆ కొద్దిమందిమూడూ, అతడితో ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు అలా సంబోధించేవారు గానీ, ఇతరులెవరైనా ఉన్నట్లయితే ప్రెసిడెంట్ అనిగాని, ఛీఫ్ అనిగాని పిలిచేవారు. అతని పరివారంలో చాలామంది అతణ్ణి గవర్నర్ అని సంబోధించేవారు. అతని ఆఫీసులో పని చేసేవారు ఎక్కువగా అతన్ని “బాస్” అని పిలిచేవారు. కాని, అతనిని గోడూ కలుసుకొనేవారూ, అతన్ని చురుకైన వచ్చేవారూ,

ఎక్కువగా “మిస్టర్ ప్రెసిడెంటు” అనేవారు. ఒకసారి, రూజ్వెల్ట్ తన ఆఫీసులో పని చూసుకొంటూ ఉండగా, అతని దగ్గరబంధువు వొకడు ఆఫీసులోకి వచ్చి, “ప్రొఫెసర్” అని అతణ్ణి పిలికొన్నాడు. అప్పుడు రూజ్వెల్ట్ ఉలికిపడ్డాడు.

పెద్దమనిషి

రూజ్వెల్లు చాలా పెద్దమనిషి. ఈ మాట ప్రత్యేకంగా ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చిందంటే, అమెరికా అధ్యక్షులుగా వున్నవారంతా పెద్దమనుషులు కాదు గనుక, రూజ్వెల్లులో పెద్దమనిషి తరహా మూర్తీభవించింది. పెద్దమనిషి లక్షణాలు—అంటే ఎదుటివారి ముసు నొప్పించక పోవడం, నీలైనంతవరకు ఎదుటివానిని సంతోష పెట్టడం, కష్టమేమిటో లేకుండా ప్రవర్తించడం, ఎదుటివారి ఇబ్బందిలపట్ల సానుభూతి చూపడం—ఇవన్నీ రూజ్వెల్లుకు వున్నాయి. ఇంకొకరిపట్ల తన నడతలో నాగకతా స్వరూపం లేకుండా వుండడం అంటే అతనికి ముసు ఒప్పేదికాదు.

అతడు ఈ సమస్యలను వ్రాసే ఉత్తరాలలో ఆహ్లాదకరమైనదిగా వ్రాసి వుండేది.

శాసనసభ స్పీకరు శాం రేబర్న్ 60 వ జన్మదినంనాడు అతనికి ఆభినందన లేఖ వ్రాస్తూ రూజ్వెల్లు ఇలా వ్రాశాడు: “అరవయ్యేళ్ల వృద్ధాప్యం వచ్చిందంటే, ఎవరికైనా ముసు కష్టంగానే వుంటుంది. ఇంకా 23 గోప్యముగాని నాకు ఆ దశ పట్టదు.”

మరుసటి సంవత్సరం అదేగోడైన రూజ్వెల్లు శాం రేబర్న్ ను తన ఇంటికి ఆహ్వానించాడు. రేబర్న్ గాగానే “శాం, నిన్ను ప్రత్యేకంగా బాధించే ఒక విషయకరమైన విషయాన్ని గురించి నీతో మాట్లాడడానికి నిన్ను పిలిచాను. ఆ విషయం నాకు చాలా బాధకలిగివున్నది” అన్నాడు. ఏమిటా అని రేబర్న్ వెల్లపోయి చూస్తూవుంటే “శాం, నీకు అరవై ఒక్క— ఏడు వచ్చాయి సుమా” అన్నాడు రూజ్వెల్లు.

ప్రజల కష్టసుఖాలంటే రూజ్వెల్లు స్వయంగా పట్టించుకొనేవాడు. వ్యక్తిగతంగా ఎవరైనా తనకు ఏదైనా విన్నపం చేసుకుంటే, గాలినిగురించి అతడు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వీసుకొనేవాడు.

ఒకసారి అతడు ‘టస్కులూసా’ అనే నాకలో విహారం చేస్తూవుంటే అక్కడికి ఒక స్త్రీ ఉత్తరం వ్రాసింది. ఆ ఉత్తరంలో ఆమె తన కవలపిల్లలు

యిద్దరూ ఆ నౌకలో నావికులుగా పనిచేస్తున్నారని న్రాసింది. అది చనివి రూజ్వెల్లు ఆ నౌకాధిపతిని పిలిచి 'ఆ యిద్దరు కుర్రాళ్ళనీ తీసుబాటుగా ఒకసారి నాకు చూపించు' అని చెప్పాడు.

ఇతరుల మేలు విషయంలో అతడు చాలా జాగ్రత్త చూపించేవాడు. జాన్ ఎల్. మెక్రీని తన అంగరక్షకుడుగా ఉంచుకోవాలని అనికికి చాలా కోరికగా ఉండేది. కాని, అతడు తనతోటే ఉంటే, అతడి ఉద్యోగపు హోదా పెరగడానికి ఆటంకాలు కలుగుతవని తెలియగానే, 1942 లో అతణ్ణి నౌకాదళంలో పనిచెయ్యడానికి తనదగ్గర ఉద్యోగంనంచి విడుదల చేశాడు రూజ్వెల్లు.

తన మంత్రిులలో ఒకడైన ఐక్స్ జబ్బుపడి ఆస్పత్రిలో వుంటే, అతన్ని పరామర్శించడానికి రూజ్వెల్లు స్వయంగా ఆస్పత్రికి వెళ్లాడు. జబ్బుగా ఉన్నవారిని చూడడానికి అంతకుముందు అమెరికా అధ్యక్షుడెవరూ ఆస్పత్రికి వెళ్ళలేదు. అంతేగాదు, జబ్బునుంచి కోలుకుంటూ ఉన్న రోజులలో మంత్రిమండలి సమావేశానికి ఒకనోజు ఐక్స్ హాజరయ్యాడు. అలా చేసినందుకు, రూజ్వెల్లు అతన్ని కోసపడ్డాడు కూడాను.

తనతో పనిచేసేవానికి ఎవరికైనా కొంత విచారంతో ఆచరణమని తనకు తోస్తే, అతడు ఆ ఉద్యోగులకు ఏదో నిషపెట్టి నిబంధనగా విశ్రాంతి గొంతే పులానికి ఎక్కడికైనా పంపించేవాడు.

పత్రికలలో తను అభిమానంతో రోజూ చదివే శీర్షిక ఏదైనా ఒకనాడు ప్రకటితం కాకపోతే, వెంటనే ఆ పత్రికా కార్యాలయానికి తెలిఫోనుచేసి. ఆనాడు ఆ శీర్షిక ఎందుకు ఆచ్ఛుకాలేదని అడిగేవాడు. 'చయితకు జబ్బుగా వుందని తెలిస్తే వెంటనే ఆ 'చయితకు సాగుభూమి సందేశం పంపించేవాడు.

తనవద్ద పనిచేసేవానికి అనవసరమైన పనులు కల్పించడమంటే అతడికి యిష్టం ఉండేదికాదు. వీలైనంతవరకు, వారికి పని తగ్గించడానికి చూసేవాడు. విపరీతమైన పనిలో, తీవ్ర సమస్యలను గురించి తను ఆసేదన పడితే, ఆ

అవేదనను ఇతరులదాకా వెళ్లనిచ్చేవాడు కాదు. రూజ్వేల్ట్ మంచితనమూ, ఎవరిమనసు నొప్పించడమన్నా అతడికి ఇష్టం లేకపోవడం, అతడికి ఒక లోపాలుగా పరిణమించాయి. అంచేత, ఆఫీసు పనులలో తాత్సారం జరగడం మామూలు అయింది. అంతేకాదు, పని చకచక చెయ్యనివాళ్ళని పిలిచి, గాగా చివాట్లు పెట్టడానికి కూడా అతడికి మనస్కురించేది కాదు.

తమపిల్లలు పెరిగి పెద్దవాళ్లవుతూ ఉంటే, వాళ్ళు చెడ్డదారులలో పడకుండా కట్టుబాట్లలో పెట్టే బాధ్యత అంతా రూజ్వేల్ట్ భార్య భరించవలసి వచ్చేది. పిల్లలను కోపపడడం రూజ్వేల్ట్ చేతకాకపోయేది.

తన పరివార్లలో ఎవరైనా సరిగా పనిచెయ్యలేకపోతే, వారిని పనిలోనుంచి తీసివెయ్యలేక పోగా, వారిని మందలించడంకూడా రూజ్వేల్ట్ చేతనయ్యేది కాదు. రూజ్వేల్ట్ సమస్తోపచరాలూచేసే నాకరు మెక్ డఫ్ నే అతడు ఒకడు వుండేవాడు. అతడంటే రూజ్వేల్ట్ చాలా అభిమానం కూడా ఉండేది. కాని, రానురాను మెక్ డఫ్ ప్రవర్తన సహించడానికి నీలులేని దయింది. మెక్ డఫ్ ని పనిలోనుంచి తీసివెయ్యడంతప్ప రూజ్వేల్ట్ వేరేమార్గం కనపడలేదు. అయినా ఆ పని తాను చెయ్యలేక, మెక్ డఫ్ ని పనిలోనుంచి తీసివెయ్యమనీ, ఆ తీసివెయ్యడం తనువూళ్లో లేనప్పుడు చెయ్యమనీ రూజ్వేల్ట్ తన భార్యను బ్రతిమలాడుకున్నాడు.

రూజ్వేల్ట్ చాలా ముఖ్యస్నేహితులలో ఒకరిని అతడు ఒక ముఖ్యమైన పదవికి నియమించాడు. అప్పుడా స్నేహితుడు రూజ్వేల్ట్ ఇలా చెప్పాడు: “మిస్టర్ ప్రెసిడెంట్ ఈ ఉద్యోగానికి ఒక షరతు మీద నేను ఒప్పుకుంటాను. అదేమిటంటే, నేను చెయ్యవలసినపని పూర్తి అయిన తరువాత, రాజీనామా ఇచ్చి వెళ్లిపోవడానికి నాకు హక్కు ఉండాలి. ఎందుచేత ఇలా చెపుతున్నానంటే, తమ ఉపయోగం తీరిపోయిన తరువాతకూడా పని ఏమీలేకుండా మీ యింట్లో ఉండేవాళ్ళు చాలామంది నాకు కనిపిస్తున్నారు.”

ఎవరినైనా ఉద్యోగంలోనుంచి తీసివెయ్యాలంటే ఏదో గిల్లి కట్టాపెట్టుకొని, ఆ మనిషికి కోపం తెప్పించి, అతడే రాజీనామాపెట్టి

పోయేటట్టు చేసేవాడు రూజ్వెల్ట్. రూజ్వెల్ట్కు స్వయంగా పెద్ద ఆలోచనలూ, అభిప్రాయాలూ ఉండేవి కావనీ, తనతో అంకితులుండు మాట్లాడి వెళ్లినవారి అభిప్రాయాలనే తన అభిప్రాయాలుగా అతడు చాటిస్తాడనీ అతడంటే కిట్టనివాళ్లు ప్రచారం చేసేవారు. కాని, అని నిజంకాదు. అతని అభిప్రాయాలు గాని, అతని ప్రవర్తనగాని ఏ ఒక్క మనిషి అభిప్రాయాలమీద ఆధారపడి ఉండేడికాదు. ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా ఒక నిర్ణయం చేసుకుంటే, అతడు స్వయంగా ఆలోచించి, తనంతటతానే ఆ నిర్ణయాన్ని చేసేవాడు.

కొన్ని సందర్భాలలో తన ఎదుటివారి అభిప్రాయాలతో తను అంగీకరించక పోయినా, అంగీకరించినట్టుగా కనపడేవాడు రూజ్వెల్ట్. దానికి కారణం, ఎదుటివారి మనస్సుకు బాధ కలుగుతుండేమో నని. పైగా, వృధావాదనలతో కాలం పాడుచెయ్యకుండా, ఎదుటివారి భావాలను తెలుసుకోవడానికి యీ పద్ధతి సహాయపడుతుంది. గంటలకొలది వాదించినా, తన అభిప్రాయం మార్చుకొనని వ్యక్తితో మాట్లాడేటప్పుడు, ఆ మనిషి పలుకుబడిగల వాళ్లలో ఒకడైనప్పుడు, అతడు చెప్పినదానిని కాదనకుండా ఓపికగా వినడంకన్న వేరేమార్గం ఏముంది?

అయితే, ఎదుటివాళ్ళతో ఏకీభవించక పోయినా, అలా సరించడం వాళ్ళని మోసంచెయ్యడం అవుతుందనీ, అలా మోసంచెయ్యడం ఒకవిధంగా తప్పుననీ రూజ్వెల్ట్ ఎప్పుడూ అనుకోలేదు.

ఒక్కొక్కప్పుడు రూజ్వెల్ట్కు విపరీతంగా కోపం వచ్చేది. అప్పుడు చాలాకోపంతో బల్ల అదిరిపోయేటట్టు చేతితో బల్లను గ్రుద్దేవాడు. తప్పని సరిఅయితే, ఉద్యోగులను ఎవరినైనా బర్తరఫ్ చెయ్యాలంటే, అందుకుకూడా అతడు జంకేవాడుకాదు.

1933 లో ఒకసారి అతడు మంత్రిమండలి గజగజలాడేటట్టు, తన కోపాన్ని ప్రకటించాడు. ఆనాడు అతడు ప్రదర్శించిన కోపాన్ని ఇప్పటికీ ఆ మంత్రిమండలి సభ్యులు మరిచిపోలేదు.

రూజ్వెల్ట్కు బాగా కోపం తెప్పించిన పెద్దవాళ్ళలో డీన్ ఏచిసన్ ఒకడు. 1933లో డీన్ ఏచిసన్ కోశ శాఖలో ఉప కార్యదర్శిగా

- వుండేవాడు. గాలరు విలువను తెగించివేస్తూ ప్రభుత్వం చేసే ఉత్తరువు మీద సంతకం పెట్టమని ఏచిసన్ ను రూజ్వెల్లు అభ్యపించాడు. కాని, “టూన్సీ బసరిల్ ఆర్గిప్రాయం తెలుసుకుంటేగాని, తాను సంతకం పెట్టనని ఏచిసన్ కచ్చితంగా జవాబు చెప్పాడు. రూజ్వెల్లు ఉగ్రుడైనాడు. “నా మాట నీకు తెక్క లేదా?” అని అడిగాడు. “దాని మీద సంతకం పెట్టి నలసింది నేనుగాని మీరుకాదు” అని ఏచిసన్ జవాబు చెప్పాడు. “ఇంక చాలు” అని రూజ్వెల్లు ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యేటంత కోపంతో అరిచాడు.

తరువాత దానిం గోజులకి కోశశాఖ మంత్రి ఏచిసన్ ను కలిచి, “నిన్ను బర్రిడ్జ్ వెయ్యడానికి ఉత్తరువు తయారయింది. ఆ కాగితం రూజ్వెల్లు బల్లమీద వుంది. దానిమీద రూజ్వెల్లు సంతకం పెడితే, నేను నాపదవికి రాజీనామా ఇస్తానని అతడితో చెప్పాను. ఆ గొడవలన్నీ తేరుండా నీఅంతట నువ్వే రాజీనామా ఇవ్వడం మంచిది” అని చెప్పాడు. తరువాత ఏచిసన్ రాజీనామా ఇచ్చాడు. అతడికి బహుళ నియమింప బడిన

- స్వక్రిత రూజ్వెల్లు ప్రమాణస్వీకారం చేయించేటప్పుడు ఏచిసన్ కూడా హాజరియాడు. ఏచిసన్ ను చూసి రూజ్వెల్లు నిష్ఠాంతపోయాడు. తరువాత తెప్పిల్లి “నీమీద నాకు పిచ్చిక్కినంత కోపం వచ్చింది. కాని, యీ సందర్భానికి నువ్వు రావడం నీలో చాలా సుహృద్భావాన్ని చూపిస్తున్నది” అని సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చాడు.

కొంతమంది రూజ్వెల్లుతో తీవ్రంగా ప్రతివాదాలు చేసేవారు. కొంతమంది అతడు చెప్పిన దానిని కాదనేవారు. అయితే, ఇలాంటివారు చాలా పెద్దవాళ్ళయినప్పడూ, వారు చాలా నియమస్తులని రూజ్వెల్లు తెలుసుకున్నప్పుడూ వాళ్ళ మాటను సాగనిచ్చేవాడు.

- ఐసన్ హోవర్ యూరప్ లో మిత్రమందలి సర్వవైన్యాస్యక్షుడుగా వున్నప్పుడు అతడిని రూజ్వెల్లు ట్యూనిస్ లో కలుసుకున్నాడు. అతడితో రాజకీయాలు మాట్లాడుతూ, ఫ్రాన్సులో దేశీయ పరిస్థితులనుగురించి ఒక నివేదికను తయారు చేయమని రూజ్వెల్లు అడిగాడు. అది తన పనికాదని ఐసన్ హోవర్ వెంటనే సమాధానం చెప్పివేశాడు. రూజ్వెల్లు కొంచెం చిన్న పుచ్చుకొని “అలాగా” అనేశాడు. ఆ తరువాత మళ్ళీ ఆ ప్రస్తావన తేలేదు.

ఒక పత్రికలో ఒక వ్యాసం అచ్చయింది.. అది నిండాభూయిష్టంగా వుందని రూజ్వెల్టు అనుకున్నాడు. ఆ పత్రిక ప్రతులను పైనికులకు పంప వద్దని పైనిక శాఖాధ్యక్షుడుగా వున్న జనరల్ మార్షల్ కు కబురు పంపించాడు. “వ్రాతమూలకంగా ఉత్తరువు ఇస్తే నేగాని, ఆ వుత్తరువును నేను మన్నించను. అలాటి వుత్తరువును వ్రాతమూలకంగా ప్రెస్ డెంటు పంపించాడంటే దానికి జవాబుగా నా రాజీనామాను పంపిస్తాను” అని జనరల్ మార్షల్ బదులు చెప్పాడు.

తను చెప్పినదానికల్లా తందాన పదం పాడేవారిని ఎక్కువగా తన దగ్గర పెట్టుకొనే వాడని రూజ్వెల్టును కొంతమంది నిందిస్తారు. కాని, పైచ చెప్పిన ఉదాహరణలనుబట్టి బాధ్యత, సమర్థత గలవారి అభిప్రాయాలు తన అభిప్రాయాలకు వ్యతిరేకంగా వున్నా, వారిని రూజ్వెల్టు మన్నించే వాడని స్పష్టపడుతుంది.

రూజ్వెల్టు ఉదాసీనత్వము, ప్రసన్నతా, మంచి తనము అతనికి గూఢ శత్రువులను కలిగించాయి. అతని శత్రువులు అతనిని గురించి రహస్యంగా అపవాదులను ఎన్నిటినో ప్రచారం చేసేవారు. అతడిని తీవ్రంగా ద్వేషించిన వారు 1930లో చాలమంది వుండేవారు. రూజ్వెల్టు వ్రాసిన పుస్తకాలను అమ్ముతావా అని ఆ పుస్తకాల ప్రచురణకర్తలు బాప్టస్టులోని ఒక పుస్తక విక్రేతను అడిగితే, ఆ రచయిత చర్మాన్ని ఒలిచి దానితో ఆ పుస్తకాలను బైండుచేసి పంపితే, వాటిని అమ్ముతానని ఆ పుస్తకవిక్రేత నాబు చెప్పాడట. రూజ్వెల్టు శత్రువులు అతడిని అంత తీవ్రంగా ద్వేషించేవారు.

రూజ్వెల్టుకు తీవ్రమైన జబ్బులు చేశాయనీ, అతడు చచ్చిపోవడానికి సిద్ధంగావున్నాడనీ అనేక పత్రికలు అసత్యప్రచారాన్ని చేసేవి. వీటన్నిటినీ అతడు ఆట్టే గమనించేవాడుకాదు. కాని, ఒక సారిమాత్రం పత్రికావిలేజుల సమావేశంలో యీవిషయాన్ని గురించి దీర్ఘప్రకటనచేసి, పత్రికాస్వాతంత్ర్యం గల దేశంలో, పత్రికలు తమ స్వాతంత్ర్యాన్ని దుర్వినియోగంచేసి, కేవలం పచ్చి అబద్ధాలను ప్రకటించడం చాలా అసహ్యమైనపని అని చెప్పాడు.

రూజ్వెల్టు ఎవరినైనా తీవ్రంగా ద్వేషించాడా? అవునని గట్టిగా చెప్పడానికి వీలులేదు. ద్వేషించడం అనే తత్వం మాత్రం అతడిలో లేదు.

“ద్వేషించడం నా చేతకాదు” అని పత్రికా విలేఖరుల సమావేశంలో అతడు ఒకసారి చెప్పాడు. వ్యక్తిగతమైన సంబంధాలలో మర్యాద, మాననీయత వుండాలని అతడు కోరేవాడు. ఈ రెండూ లేని వారిని అతడు సహించేవాడు కాదు. తనను నమ్మించి మోసం చేసినవారిని గాని, తన పట్ల అపచారం చేసిన వారినిగాని అతడు క్షమించే వాడు కాదు.

రూజ్వెల్టుకు సాధారణంగా కోపం వచ్చేదేకాదు. వస్తే అతిజోరుగా వచ్చేది. కాని, కొన్ని నిమిషాలలోనే కోపమంతా మాయమైపోయేది.

రాజకీయాలలో తన ప్రతికర్షులైన లాండన్ పట్లనూ, విల్క్స్ పట్లనూ అతడికి మంచి గౌరవం ఉండేది. అయితే హూవర్ అంటే అతడు అసహ్యించుకునేవాడు. అసహ్యంతో పాటే హూవర్ పట్ల జాలి కూడా వుండేది. ద్యూయీ అంటే అతడికి కిట్టేది కాదు; కొంచెం బెదురుకూడా వుండేది. వెండెల్ విల్క్స్ మాత్రం రూజ్వెల్టును బాగా విసిగించేవాడు. 1944లో రూజ్వెల్టుతోపాటు అధ్యక్షపదవికి వెండెల్ విల్క్స్ పోటీ చేశాడు. ఎన్నికల ఫలితం రాత్రి తెలుస్తుంది. ఆరాత్రి అడ్మిరల్ వీహి ప్రెసిడెంటు భవనంలో అతిథిగా వున్నాడు. రాత్రి పది గంటలకు తనకు వచ్చిన ఓట్లు అప్పటివరకు వచ్చిన లెక్కనుబట్టి తను గెలిచినట్లే అని రూజ్వెల్టు వీహికి చెప్పాడు. తరువాత వీహి అప్పటికే చాల అలసిపోయి పడుకోడానికి వెళ్ళాడు. కాని, నిద్రపట్టక రాత్రి రెండు గంటలకు ఒక గ్లాసు పాలు త్రాగుదామని మేడ దిగి వస్తూవుంటే రూజ్వెల్టు అప్పుడు పడుకో బోతున్నాడు. వీహిను చూసి, “తను ఓడిపోయానని ఆ లంబ్డీకొడుకు ఒప్పుకుంటాడేమోనని ఇంతసేపు మేలుకున్నాను” అన్నాడు రూజ్వెల్టు.

తనను గురించిన పత్రికా విమర్శలు సబబుగా వుంటే, అతడు బాధ పడేవాడు కాదు. అబద్ధాలు, అసహ్య ప్రచారాలు, అసూయాపూరిత భావాలతో నిండిన విమర్శలను చూసినప్పుడు చిన్న పిల్లాడు బాధపడి నంతగా బాధపడేవాడు.

పైన చెప్పిన ఎన్నికల నాటి రాత్రి అధ్యక్షుని భవనంలో జరిగిన ఉదంతం అంటూ ఒక పత్రిక కొన్ని అబద్ధాలను ప్రకటించింది. దానిలో ఈ అబద్ధాలను రూజ్వెల్టు ఏమి చూపించాడు. ఆ పత్రికను తీవ్రంగా

సిందిస్తూ ఉత్తరం వ్రాస్తానని కూచున్నాడు. అధ్యక్షుడు ఒక చిన్న పత్రికను అలా వుత్తరం వ్రాయడం సబబు కాదని, ఆ ప్రయత్నం నుంచి అతణ్ణి విడిమింప జెయ్యడానికి అతని ఆంతరంగిక మిత్రులను తలపాణాలు తోకను వచ్చాయి.

వామ పక్షపు రాజకీయాలను అవలంబించడం, ప్రజా నామశ్ల్యపు సౌఖ్యం కోసం పోరాడడం రూజ్వెల్లుకు విజ్ఞాన ప్రతిభ వల్ల అలవడిన ఆశయాలు కావు. బాధపడే ప్రజలకు మేలు చేద్దామనే ఆశేదన వల్ల అతడు ప్రజల పక్షాన్ని వహించాడు. అతడు పెరిగిన కీతి, అతని వటుంబపు సాంప్రదాయము—వీటిని చూస్తే, అతడు వామపక్ష రాజకీయాలను అవలంబించడం ఎవరికైనా అశ్చర్యం కలిగిస్తుంది. అతడి వామపక్ష గాజకీయాలు హేతువాదం మీద ఆధార పడిన ప్రజ్ఞా విశేషం వల్ల కాక, కేవలం భావోద్దేకాల మీద ఆధారపడినవి. అంచేతనే, అతడు అవలంబించిన కార్యక్రమాలు చాలావరకు పూర్ణమైన హేతువాదం మీద ఎంత మాత్రమూ నిలవ జాలనివిగా వుంటాయి.

ప్రజలకు ఒక తండ్రీగా ఉండాలని రూజ్వెల్లు కాంక్షించేవాడు. అంచేతనే, ప్రజాసామాన్యపు సౌఖ్యంకోసం పాటుపడేవాడు. తనకు మరీ ప్రయమైనవానికి ఉత్తరాలు వ్రాసేటప్పుడు చివర సంకేతం పెట్టడానికి బదులు “నాన్న” అని వ్రాసేవాడు.

తమపట్ల రూజ్వెల్లు తండ్రీగా ప్రవర్తిస్తున్నాడనే కారణంవల్ల చాలామంది తమ బాధ్యతలను నిర్వహించేవారు కూరు. “ఇంతకన్న మా చేతకాదు. ప్రెసిడెంట్ యీ పనిని సాంతం చేయాలి” అని చాలామంది ఉద్యోగులు ఊరుకొనేవారు.

జీవితమంటే రూజ్వెల్లుకు ఉత్సాహం ఉండేది. జీవితంలోని ఆనందాన్ని సంపూర్ణంగా అనుభవించాలనీ, అధ్యక్ష పదవిలోని ఆనందాన్ని పూర్తిగా అనుభవించాలనీ అతడు బహు ఉత్సాహపడేవాడు. అమాయకంగా ఒక మిత్రునితో అతడొకసారి ఇలా అన్నాడు: “అవగలిగితే, ప్రెసిడెంటు అవుదామని నీకు కోరికఉండదా? ఆ మాట కొస్తే, ఆ కోరిక ఎవరికి ఉండదు?”

లోపాలు

రూఢ్వేల్లిను, మానవ మాత్రులందరికీ ఉండే సహజమైన లోపాలు లేకపోలేదు. అతనికిగల ముఖ్యమైన లోపం ఏమిటంటే, తాత్పర్యము. తన మనసులోని మాటను స్పష్టంగా పైకిచెప్పకపోవడం దీనికి ముఖ్యకారణం. తన ఎదుటివారి మనస్సును నొప్పించడానికి అతనికి ఇష్టంలేకపోవడమే.

ఒకటిచెప్పి మరొకటి చెయ్యడం అంటే అతనికి సరికా. ఉత్తరగానీ ఏదో ఊరికి వెళుతున్నారనిచెప్పి, చక్షిణపు నైపున ఏ ఊరికైనా ప్రయాణం కట్టేవాడు. గమస్త్రుతోసమని అతడు దగాచేసేవాడు. శాధారణంగా నైతికదైర్యం లేనివాళ్ళే దగా చేస్తారు. కాని, రూఢ్వేల్లిను గల నైతికదైర్యం అపారమైనది. అయితే మరి దగాలాగ కనిపించే పనులను అతడు ఎందుకు చేసేవాడు? తనచుట్టూ ఉన్నవారిని ఆశ్చర్య చకితులను చెయ్యడం అంటే అతనికి సరికా. పైగా అతని గాఢ్యము విస్తారమైనది. అతడు సలానపనిని చెయ్యబోతున్నాడని ముందుగానే తెలిస్తే, అతడు ఆ పనిని చెయ్యకపూర్వమే దానికి ప్రతిఫలితాలు పుట్టుచువస్తవి. అంచేత, తననిగ్గయాన్ని కడపటివరకూ చూచి, అడమూల తనదాంబో ప్రకటించడం చాలా ముఖ్యం.

అతనికిగల మరొక లోపం ఏమిటంటే, అతడు తన నిగ్గయాన్ని దేనినైనా మార్చుకొన్నప్పుడు అలా ఎందుకు చేసేవాడో ఎప్పుడో వివరించే చెప్పేవాడుకాదు. “రూఢ్వేల్లితో మాట్లాడుతూ ఉన్నంతసేపూ, అతడు నీతో అంగీకరించినట్లే కనపడుతాడు. కాని, తీగ అతడు తననిగ్గయాన్ని స్పష్టంగా ప్రకటించే పనిని చేసినప్పుడు నీతో కొంచెంకూడా అంగీకారం చూపలేదని స్పష్టపడుతుంది” అని అతనికి అందరింగిన డొకడు చెప్పాడు.

రూఢ్వేల్లి న్యూమార్కు- గవర్నరుగా ఉండగా ఒక బిల్లును శాసనసభ ఆమోదించింది. దానికి తాను ఒప్పుకోననీ, తిరగగొట్టి వేస్తానని తన సలహావారుతో చెప్పి, రూఢ్వేల్లి దానికి ఆమోదిస్తూ సంతకంపెట్టాడు. అతరువాత, రూఢ్వేల్లి అమెరికా జియోగ్రఫీయన్ చాకా ఆ సలహావారు అతణ్ణి కలుసుకోలేదు. అప్పుడతడు రూఢ్వేల్లిను చూసి, “ఈ సారి మీరు

ఏదైనా ఒకమాట చెప్పినప్పుడు దానిని కాగితంమీద వ్రాసి యిమ్మడి అడగాలి” అన్నాడు. రూజ్వెల్లు చిరుసవ్వుసవ్వి “మనం ఏం చెయ్య బోతున్నామో, ఎవరికీ తెలియకుండా ఉండడం ఒక మేలుకాదా?” అని జవాబు చెప్పాడు.

తన కార్యాలయంలో ఉన్న ఉద్యోగులు ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా వాదోపవాదాలు జరపడం అతడికి ఇష్టం ఉండేదికాదు. కాని, అతడు చేసే పనులు చాలావరకు వాదోపవాదాలకు కారణం అయ్యేవి.

తన ఉద్దేశాలను రూజ్వెల్లు స్పష్టపరచక పోవడంవల్ల, అతని మంత్రిమండలిలో మంత్రులు ఏ విషయంలో ఎలా సడచుకోవాలో తెలియక గందరగోళ పడేవారు. అంతేకాదు, కొంతమంది మంత్రులు తమలోతాము పోట్లాడుకోసేవారు కూడాను. తన ఉద్యోగులు, ఎప్పుడేం చెయ్యాలో తెలియక ఒక అయోమయపు పరిస్థితిలోపడి, ఏదో ఒకదారి చూపమని తన దగ్గరకు పరుగెత్తిరావడం అతనికి ఇష్టంగా ఉండేది.

యుద్ధ సమయంలో యుద్ధసామగ్రి ఉత్పత్తిని చురుకుగా సాగించే ఊనికి నియమింపబడిన కమిటీలో పూర్తి అధికారం ఎవరిగో రూజ్వెల్లు ఎప్పుడూ స్పష్టపరచలేదు. అంచేత ఏ నిర్ణయం చెయ్యవలసి వచ్చినా, ఆ కమిటీ సభ్యులు తమలోతాము కీచులాడుకొని చిట్టచివరికు రూజ్వెల్లు దగ్గరకు పరుగెత్తవలసి వచ్చేది.

ఒకసారి కార్డెల్ హాల్ కూ, హెన్రీ మోగ్గెంత్ కోకు ఒక సమయంలో తీవ్రమైన అభిప్రాయ భేదంవచ్చి, వారిద్దరూ ఎడమొగం పెడమొగం పెట్టుకొని, అసలుపనిని నిర్ణయించుకుండా పోట్లాడుకున్నారు. అప్పుడు వారిద్దరికీ చాలా తక్కువ తాబేదారుగా ఉన్న ఒక ఉద్యోగిని పిలిచి “వాళ్ళిద్దరికీ కాస్త బుద్ధిచెప్పి, ఇద్దరూ కలిసి పనిచేసేటట్టు చెయ్యి” అని ఆజ్ఞాపించాడు రూజ్వెల్లు. ఆ ఉద్యోగి హడిలిపోయి “నేను వెళ్ళి వాళ్ళిద్దరితోటీ వారి ప్రవర్తన పిచ్చిగా ఉందని చెప్పడమే?” అని నిక్కుతోచకుండా ఆక్రోశించాడు. రూజ్వెల్లు అతడివంక చూసి “నువ్వు వెళ్ళి ఆ పని చెయ్యకపోతే అసలు ఆ కమిటీని రద్దుచేసి మరొక కమిటీని నియమిస్తాను” అన్నాడు.

ఇలాటి వాటివల్ల రూజ్వెల్లు శత్రువులు అతడిని నిందించడానికి చాలా సాకులు దొరికేవి. అతడు నిజాయితీ లేనివాడనీ, అతడి మిత్రులే అతనిని నమ్మలేక పోయేవారనీ అతడి శత్రువులు ప్రచారం చేసేవారు.

అమెరికా సుప్రీంకోర్టుకు జడ్జిగా శోసెఫ్ రాబిన్సన్ ను నియమిస్తానని రూజ్వెల్లు ఒక సెనెటర్ కు చెప్పాడు. ఆ సెనెటర్ వెళ్ళి ఆ మాటను రాబిన్సన్ కు చెప్పాడు. “రూజ్వెల్లు స్వయంగా నాతో చెపితేగాని, యీ మాట నేను నమ్మను” అని రాబిన్సన్ అన్నాడు. చివరకు అంతే అయింది. జడ్జి నియామకం జరిగేలోపల, పరిస్థితులలో ఏదోమార్పు జరిగింది. రాబిన్సన్ కు ఆ ఉద్యోగం రాలేదు.

తాత్కాలికంగా ప్రతి విషయంలోనూ దాపరికం అంటే రూజ్వెల్లుకు చాలా సరదా. అధ్యక్షుడు చెయ్యబోయే పనులనుగురించి దాపరికం ఉండడంగూడా అవసరమే. కాని, చిన్నచిన్న ఉద్యోగాల విషయంలోకూడా తను ఉద్యోగాన్ని ఎవరికి ఇవ్వబోతున్నాడో ఆ మనిషికికూడా ఆ సంగతి తెలియకుండా వుంచి, ఆఖరుకు ఉద్యోగం యిచ్చిన ఉత్తరువు వచ్చినప్పుడు ఆ వ్యక్తి చకితుడయేటట్టు చెయ్యడం అతనికి పరిపాటి. ఒకానొక ఉద్యోగానికి ఒక వ్యక్తిని రూజ్వెల్లు నియమించినట్టు రేడియోలో ప్రకటన జరిగితే. విని ఆ వ్యక్తి ఆశ్చర్యపోయాడు, “మీకు, అధ్యక్షుడు ఫలానా ఉద్యోగం ఇస్తున్నాడు. మీరు, ఏ వూరులో ఉండడం మీకు యిష్టం” అని రూజ్వెల్లు ఆఫీసునుంచి కబురు వచ్చినప్పుడు ఆ వ్యక్తులు చకితులయేవారు.

అందుకే రూజ్వెల్లు మిత్రుడొకడు అతడితో “నాకేదైనా కొత్త ఉద్యోగం ఇచ్చేటప్పుడు నాతోటి ముందుగా చెప్పకుండా చెయ్యవద్దు. ఇదే నేను మిమ్మల్ని కోరే వరం” అని చెప్పకున్నాడు.

ప్రభుత్వాధికారులను గురించి, ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలను గురించి వీలైనంత సమాచారాన్ని ఇతరుల వద్దనుంచి తెలుసుకొని ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఆ విషయాలను గురించి తాను తెలుసుకున్న సంగతులను చెప్పి వారికి ఆశ్చర్యం కలిగించడం అంటే రూజ్వెల్లుకు బహు

ప్రీతి, అయితే, ఎవరైనా చెప్పిన మాటలను అతడు సులభంగా నమ్మేవాడు. కొన్ని సందర్భాలలో నమ్మదగనివారి మాటలను కూడా నమ్మి ఉద్యోగులకు సంకటం కలిగించేవాడు.

మానవమాత్రుడే గనుక, మానవులకు సహజమైన లోపాలు ఎన్నో అన్నీ రూజ్వెల్టుకు ఉన్నాయి. కక్ష మనసులో పెట్టుకొని తనకు అపకారం చేసినవారిని ఎన్నటికీ మరిచిపోక పోవడం, వాగ్దానాలను తరచేర్చక పోవడం కూడా రూజ్వెల్టుకు గల లోపాలలో కొన్ని. లూయీ బ్రాన్స్ న్ అనే ఉద్యోగికి యద్ధశాఖమంత్రి పదవిని ఇస్తానని ఆశపెట్టి అతడు రాజీనామా ఇవ్వకుండా చేశాడు. కాని, బ్రాన్స్ న్ కు మంత్రిపదవి మాత్రం ఇవ్వలేదు.

ప్రభుత్వ పరిపాలన అంతాకూడా ఇంకొకరి నిర్ణయాలను ఎడమివ్వకుండా తన వొక్కడి చేతిమీదుగా నడిపేవాడు రూజ్వెల్టు. “పరిపాలనా నిర్వహణలో రూజ్వెల్టు మనసులో ఏముంది అని ప్రధానంగాని, మరేదీ ప్రధానంగాదు” అని హెన్రీ నాలెచు ఒకసారి అన్నాడు.

తన తరువాత పరిపాలనా నిర్వహణకు సమర్థులైనవారిని రికార్డు చేయడానికి రూజ్వెల్టు ఎప్పుడూ శ్రద్ధ తీసుకోలేదు. తన ఉద్యోగులలో ఎవరైనా కాస్త ఎక్కువగా ప్రసిద్ధి పొందుతున్నారంటే వారిని మెల్లగా క్రిందకు దించేవాడు. ఇదే సూత్రంలో అధ్యక్షులపదవికి వినకు ప్రస్థానాలు కాబోతారని తనకు అనుమానమున్నవారిని రంగంలోనుంచి దైత్యులై వెళ్ళే వేళేవాడు.

రూజ్వెల్టు ఒక్కొక్కప్పుడు విపరీతంగా చిరాకుపడేవాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు అతి సులభంగా ఇతరుల లోపేలో పడిపోయేవాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు అతి తొందరగా సారిపాటు నిర్ణయాలు చేసుకొనేవాడు. అతడికి కొంత వంధంకూడా లేకపోలేదు. కొన్ని సందర్భాలలో ఇతడు ప్రపంచానికంతకూ సార్వభౌముల్లునున్నట్లుగా ప్రవర్తించేవాడు. ప్రధాని రాజకీయాలను గురించి మాట్లాడుతూ ఒకసారి “యూనియన్ ఏం చేయాలి

అనే విషయంలో నే నింకా ఏమీ నిశ్చయించలేదు” అన్నాడు రూజ్వెల్లు
 “ఇంచీ సామ్రాజ్యమంతా తవ్వవల్సి !

రూజ్వెల్లుకు ఉన్న మరొక గొప్పలోపం ఏమిటంటే కృతజ్ఞత
 చూపకపోవడం. అతడు ఎవరికీగూడా ఏ సందర్భంలోగూడా తప్పనిసరి
 అయితే తప్ప “థాంక్స్” చెప్పలేవని చాలామంది అంటారు. చాలా
 మంచివాళ్లు అతనికి సేవజేసి, ప్రతిఫలం ఏమీ లేకుండా నిరాశపొందినవాళ్లు
 చాలామంది ఉన్నారు. చాలా మంచిపని చేసినవాళ్ళని కూడా, చాలా
 ముక్తసరిగా పోగిడి ఆట్టే ఉచ్చితబిల్లు కాకుండా వాళ్ళని ఒక మెట్టు
 క్రిందను గింపి ఉంచేవాడు రూజ్వెల్లు.

తన స్నేహితులను చాలామందిని నడిదారిలో పవలిపెట్టి, తన శత్రు
 వులలో కొంతమందిని తన దగ్గరకు చేర్చుకొని, శత్రువులను మంచి చేసుకో
 డానికి రూజ్వెల్లు ప్రయత్నం చేసేవాడని కొంతమంది అంటారు. కాని, తన
 వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలు, స్నేహ గౌరవాలు, అధ్యక్షుడుగా తన
 బాధ్యతలను నిర్వహించేటప్పుడు అతడు ఎంతమాత్రమూ సరకు చేయకూడనే
 పాటను ఎవరూ మరచిపోకూడదు. అధ్యక్షుడుగా రెండు పదవిని నిర్వి
 హించేటప్పుడు యోగ్యమైన పదవులకు అర్హులని తోస్తే తన శత్రువుల
 పై నా అతడు ఆ పదవులను ఇవ్వవలసిందే. అలా చేసినందుకు ఆత్మపూ
 ఏమీ ఉండకూడు. అధ్యక్షుడుగా ఉన్నంతవరకు అతడు ప్రజాగణాన్ని
 సూత్రాలను అవలంబించాలి. అలాటి సందర్భంలో స్నేహితులను వదిలి,
 శత్రువులను కొంతమందికి లాభం కలిగేటట్టు ప్రవర్తించడంగా అక్రమము
 ఏమీలేదు. పైగా, ఏదైనా ఒక ప్రయోజనం తనకు కలుగనివ్వలేదని
 నిజమైన స్నేహితుడెవ్వరూ కోపగించుకో బోడు. శత్రువులైనవారు
 తమను అగ్గతలన్నీ ఉన్నా తమవూద వ్యక్తిగతమైన పగను సాధించడానికి
 గాని తమను ఇవ్వవలసిన పదవులను ఇవ్వడంలేదని అంగలరు.

ఇక కృతజ్ఞత చెప్పడమా ! అధ్యక్ష పదవిలోఉన్న తనకు, అంటే
 అధ్యక్షునికి ఎవరైనా ఒకపనిని సానుకూలం చేసిపెడితే అధ్యక్షుడు
 కృతజ్ఞత చెప్ప నవసరంలేదు. ఏమంటే అధ్యక్షుడు ఒకపదవిగాని ఒక
 వ్యక్తికాదు.

అ తి వా గు డు

రూజ్వెల్లు అతిగా మాట్లాడేవాడు. అయితే, ఎక్కువగాను, బాగాను మాట్లాడేవారందరిలాగానే, అతడు ఎక్కువగా వినేవాడు కూడాను. అది అవసరంకూడా. సమర్థుడైన పరిపాలకుడు అన్ని విషయాలను వీలైనంత ఎక్కువమందిద్వారా వినాలి. అయితే, అస్తమానం మాట్లాడుతూ వున్నట్లు కనిపించే రూజ్వెల్లు, ఇతరుల మాటలను ఎప్పుడు వినేవాడా అని అందరికి ఆశ్చర్యం వేసేది.

ప్రెసిడెంటు భవనంలో సమావేశాలకు వెళ్లిన కాలామంది ప్రముఖులు, ఆ సమావేశాలలో ఒక్కమాటకూడా మాట్లాడడానికి రూజ్వెల్లు తమకు అవకాశం ఇచ్చేవాడు కాదనీ, అస్తమానం తనే మాట్లాడేవాడనీ చెప్పేవారు. అలాటి సందర్భాలలో తాము చెప్పదలచుకున్న మాటలను నాలుగింటినీ చెప్పడానికి వారు ప్రత్యేకం ఏవో పన్నాగాలను పన్నవలసి వచ్చేదట.

“అయిదు నిమిషాలు అతణ్ణి మాట్లాడనిచ్చి, ఆ తరువాత నిర్దాక్షిణ్యంగా జోక్యం కలిగించుకొని నేను చెప్పదలచుకున్న దేదో చెప్పివేశేవాణ్ణి”, అని ఒక సుప్రసిద్ధ జడ్జి అన్నాడు.

భోజనం చేసేటప్పుడు రూజ్వెల్లు సాధారణంగా ఏమీ మాట్లాడేవాడు కాదు. అంచేత, అతడు బాగా వినేటట్టు అతడికి ఏమైనా చెప్పదలచుకున్న వారు అతడితో సహపంక్తి భోజనానికి కూచునేవారు. అతడు నోటిలో ఒకముద్ద పెట్టుకోవడంచూసి, అదే తరుణమని తాము చెప్పదలచుకున్న దేదో గబగబ చెప్పేవారు. రూజ్వెల్లుకు యీ సంగతి తెలుసు. అంచేత, అవతలి వ్యక్తి మాట్లాడుతూ వుండగా మధ్యలో, ‘ఏమిటది, నువ్వు వొక్కముద్ద కూడా తినడంలేదే’ అని అడిగేవాడు.

తన వాగ్ధోరణిని రూజ్వెల్లు అనేక విధాలుగా వుపయోగించుకొనేవాడు. ఏదైనా సమావేశంలో సభికులంతా తీవ్రమైన వాదోపవాదాలలో వుంటే, ఆ తీవ్రతను తగ్గించడానికి, ఏదో ఒక కథ చెప్పేవాడు. ఈ పద్ధతి తెలియని అపరిచితు లెవరైనా రూజ్వెల్లుతో మాట్లాడడానికి

వచ్చి, తీవ్రమైన సంభాషణ మధ్య అతడు ఏవో కట్టుకథ చెప్పడం ప్రారంభించే సరికి, తామువచ్చిన అసలు సంగతిని రూజ్వెల్లు మరిచిపోయాడనుకొని దిగాలుపడేవారు. అలా ఒక కథను చెప్పి, మళ్ళీ మొదటికివచ్చి అసలు సంభాషణను మధ్యలో ఎక్కడ ఆటంక పరచాడో అక్కడే మళ్ళీ ఎత్తుకొని, తననిర్ణయాన్ని చెప్పివేసి, సంభాషణను ముగించివేసేవాడు రూజ్వెల్లు.

అలా చెయ్యడంలో ఒక పెద్ద యెత్తువుందని చాలామంది అనేవారు. ఎదుటివాడు వచ్చినపనిని గ్రహించిన తరువాతే, అతడు చెప్పేదానిని చెప్పనిచ్చి, ఎక్కువ తోమకుండా మధ్యలో ఒక కథచెప్పడం ఆరంభించి, ఆకథ చెబుతూ వున్నంతసేపూ, ఎదుటివాడి పనినిగురించి తను ఏం చెయ్యాలో నిర్ణయించుకుంటూ, తను ఒక నిర్ణయానికి 'రాగానే' అది చెప్పి వెయ్యడానికి యీ పద్ధతి రూజ్వెల్లుకు బాగా అనుకూలించేదట.

అంతేకాక, ఎదుటివారు చెప్పే సంగతిని వినడం తనకు ఇష్టం లేనప్పుడుకూడా, వేరే యేవో ప్రసంగాన్ని తెచ్చిపెడితే, ఎదుటివాడి నోటికి తాళంవేసి నట్లువుతుంది కదా! అలా చెయ్యడంలోకూడా రూజ్వెల్లు చాలా నేర్పరి.

చెప్పిన సంగతినే, చెప్పిన కథనే మళ్ళీమళ్ళీ చెపుతూ వుండేవాడు రూజ్వెల్లు. ఇది అతని స్నేహితులకు బహు వినుగుపుట్టించేది. హాకీ హాక్కిన్స్ రూజ్వెల్లుచెప్పే కథలలో కొన్నిటిని ముప్పయి, నలభై సార్లు వినివుంటాడు. సోమవారంనాడు విందుకు వచ్చిన పెద్దమనిషికి చెప్పిన కథనే, మంగళవారంనాడు విందుకు వచ్చిన మరో పెద్దమనిషికి రూజ్వెల్లు చెపుతూవుంటే, రెండు విందులకూ హాజరైన హాక్కిన్స్ కు తలనొప్పి కాక మరేమిటి?

రూజ్వెల్లుచెప్పే కథలన్నీ చాలావరకు శరీర బలాన్ని గురించినవీ, రాజులు, రాణులు మొదలైన గొప్పవారిని గురించినవీ, అనేక క్లబ్బులలో చెప్పకొనే మాటలను గురించినవీ అయివుండేవి.

మొట్ట మొదటిసారి తనను కలుసుకోడానికి వచ్చిన ప్రతివ్యక్తికీ రూజ్వెల్లు తన ఆఫీసులోని తన వ్రాతబల్లను చూపించేవాడు. ఆ బల్లలో

ఎన్ని అరలు వున్నదీ, ఎన్నిమరిలు వున్నదీ, ఏ అరలు ఎప్పుడు పెట్టించినదీ, ఏ మరలు ఎప్పుడు, ఎందుకు పెట్టించినదీ విస్తారంగా విషయించి చెప్పేవాడు.

రూజ్వెల్లు దృష్టిని ఆకర్షించి, అతడిని తన మాటలు విన్నట్లు చెయ్యాలని ఎవరైనా కోరినట్లయితే, వారు చెయ్యవలసినది ఏమిటంటే, అతడికి బాగా తెలిసిన విషయంలో కొత్తసంగతులు చెప్పాలి.

రూజ్వెల్లు మాట్లాడకుండా నోటికి తాళం వేసుకున్నట్లు కూచున్న సందర్భం ఒకే ఒకటివుంది. అది, అతడు అధ్యక్షుడుగా మొట్ట మొదటిసారి ఎన్నుకోబడిన తరువాత పదవీ స్వీకరణకు, అప్పుడు పదవిని తనకు ఒప్పు జెపుతున్న ప్రెసిడెంటు హూవర్ తో జరిగినప్పుడు. కారులో ఇద్దరూ కూచున్నారు. పదవిని కోల్పోయిన హూవర్, కారులో ముడుచుకొని కూర్చొని, తన మాటలకు జవాబు చెప్పక పోయేసరికి రూజ్వెల్లు కూడా, మాట్లాడకుండా కూర్చోవలసి వచ్చింది.

అంత అతిగా మాట్లాడే రూజ్వెల్లు, చర్చలోను అతివాదుడు మనిషి అని అనుకోవడం చాలా చిత్రంగానే కనిపిస్తుంది.

ఎంత అతిగా మాట్లాడినా, ముఖ్యమైన రాచకార్యాల విషయంలో మాత్రం, రూజ్వెల్లు ఎప్పుడూ అవ్యక్తతను చూపలేదు. యుద్ధకాలంలో, ఒక మహత్తర కార్యప్రారంభానికి సంబంధించిన స్వల్ప విషయాలు అనేకం వుంటాయి. ఏ స్వల్పవిషయాన్ని బయటపెట్టినా, అసలు ప్రయత్న మేమిటో బయట పడిపోవడానికి అవకాశం వుంటుంది. అలాగే స్వల్ప విషయాలను కూడా రూజ్వెల్లు ఎప్పుడూ బయటపెట్టలేదు. ఒక ప్రత్యేక విషయాన్ని గురించి చెప్పాలని అతడు ముందుగా అనుకుంటే తప్ప, పొరపాటున ఏ విషయాన్నీ అతడు బయటపెట్టలేదు.

రూజ్వెల్లు అంత ఎక్కువగా ఎందుకు మాట్లాడేవాడు? కాళ్లు అవిరిపడి నడవలేక పోవడం ఒక కారణం; పైగా, పనిశ్రమకు పొంగొట్టుకోడానికి అనివార్య వుపాయం.

ఎవరైనా తీవ్రమైన సమస్యను గురించి వాకోప వాదాల జరుగు తున్నప్పుడు, మామూలువ్యక్తి అయితే తన కూర్చున్నచోటినుంచి లేచి,

గదిలో ఒక మూలనుంచి మరొక మూలకు పచారుచెయ్యడం వల్లగాని, తన దున్నీలో ఒక్కప్రక్కనుంచి మరొక ప్రక్కకు వొడ్డిగిల్లడం వల్లగాని, కాళ్లను ముందుకు వెనక్కు ఆడించడంవల్ల గాని మానసికోద్రేకాన్ని కొంతవరకు ఉపశమింప జేసుకోగలడు. కాని, రూజ్వెల్టు కాళ్ల అపటితనంవల్ల ఇవేవీ చెయ్యలేక పోయేవాడు. అంతేత, ఏవో కథలను చెప్పడంవల్లనూ, అసలు సమస్యకు సంబంధించని కబుర్లు చెప్పడంవల్లనూ, ఇతర విషయాలను గురించి ప్రశ్నలు వేయడంవల్లనూ రూజ్వెల్టు తన భద్రదేకాన్ని తగ్గించుకొని, మనస్సుకు ఒకపిడి మైన తెరిపిని కల్పించేవాడు.

రూజ్వెల్టుకు గల మరొకగుణం ఓపిక. ఇది కొన్నిసందర్భాలలో సుగుణంగానూ, కొన్ని సందర్భాలలో దుస్సగుణంగానూ పరిణమించేది. కొన్ని చిక్కులను చాటాలంటే, వాటిని విడదీయడానికి ప్రయత్నించడం కంటే, వాటిని వాటంతట అవే విడిపోయేదాకా ఓపికపట్టి వుండడం మంచిదని ఆతడి ఉద్దేశం. ఇది కొన్ని సందర్భాలలో బాగా సనిచేసేది; కొన్ని సందర్భాలలో ఎదురు తిరిగేది.

క్రూరమైన పక్షవాతపు జబ్బు అతడికి ఓపికను నేర్పింది.

ఓపికతో కొన్ని చిక్కులను గడవడానికి అతడు ఏమీ చెయ్యకుండా కూచున్నా, సమయాన్ని గుర్తెరిగి సరియైన కాలంలో సరియైన పని చెయ్యడంలో ఆతడే ప్రజ్ఞ అసామాన్య మైనది.

ప్రజలు కోరేది ఏమిటో ప్రతి రాజనీతిజ్ఞునికీ తెలుసు. కాని, వారు కోరేదానిలో ఎంత చాకిరి ఇవ్వాలో, ఆ యిచ్చేదాన్ని ఎప్పుడు ఇవ్వాలో రూజ్వెల్టుకు బాగా తెలుసు.

అంతేతనే ప్రజలు ఇకముందు ఏది అడుగుబోతారో ముందుగానే ఆలోచించి, తదనుకూలంగా శాసనలను ప్రవేశపెట్టడంలో రూజ్వెల్టు చాలా నేర్పు చూపేవాడు.

ఏ అధ్యక్షునికీ గూడా, బయట కులాసాగా తిరగడానికి తగినంత వ్యవధి ఉండదు. రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడుగా ఉన్న పన్నెండేళ్ళలోనూ ఏదో ఒక తీవ్రసమస్య లేకుండా గడిచిన రోజులు బహుకొద్దె. విశి విరామం

లేకుండా, మరలాగ అతడు పనిచేశాడని ఎవరూ అనరుగాని అతడు చేసినపని, ప్రాణాలను తోడేటంత పనిమాత్రం అవును.

1945 లో ఒకరోజున అతడు హైడ్ పార్కునుంచి వైట్ హౌసు (ప్రెసిడెంటు భవనం) కు ఉదయం 10-25 నిమిషాలకు వచ్చాడు. వైట్ హౌసునుంచి, వాం స్పింగ్స్ కు మధ్యాహ్నం 3-15 నిమిషాలకు బయలుదేరాడు. ఆ మధ్యలో అతడు చేసినపనులు ఇవి: సోనాథన్ డేనియల్ చేత, తన ప్రెస్ శైక్రటరీగా పదవీ స్వీకారం చేయించాడు; సెనెటర్ బార్క్లీతో చాలాసేపు మాట్లాడాడు; ఒక బ్రిటిషు ప్రతినిధి వర్గానికి దర్శనమిచ్చాడు; యునైటెడ్ నేషన్సులో రష్యాకు మూడు స్థానాలు ఇవ్వబడుతవని ప్రకటింపబడిన వార్త, ప్రభుత్వ రహస్యాన్ని బయట పడవేసిందని, దానిని గురించి తగినచర్య తీసుకున్నాడు. ఆ వార్తను గురించి ప్రభుత్వంచేసే ప్రకటన ముసాయిదాను సవరించడానికి శ్రమపడ్డాడు; తన బంధువు ఎవరో వస్తే అతనితోకలిసి భోజనంచేశాడు; సుమారు ముప్పయి దస్తా వేజులను చదివి, అర్థం చేసుకొని వాటికి అంగీకారాన్ని తెలియజేస్తూ సంతకంపెట్టాడు. ఒక పత్రికా ప్రకటనలలో తప్పు కనిపెట్టి, తన సలహాదాన్లను ఇద్దరిని పిలిచి ఆ తప్పును సవరించమని చెప్పాడు.

రూజ్వెల్టు రోజూచేసే పనినిచూసి సెనెటర్ హాచ్ నిగ్గాంతుడయాడు. “అతడు చేసేపనిలో అరవయ్యోవంతు పనికంటె మాకు ఉండదు. దాంట్లో సగంపని చేసేటప్పటికే మాకు ప్రాణాలు పోతాయి. ఇంతపని ఇతడొక్కడూ ఎలాచేస్తున్నాడు?” అని ఆశ్చర్యపోయాడు.

ప్రభుత్వశాఖలో ఒక అసిస్టెంటు శైక్రటరీ ఒకసారి ఇలా అన్నాడు. “చాలా చిక్కుసమస్య ఏదైనా వచ్చినప్పుడు దానిని తేల్చి ఏదోఒక నిర్ణయానికి వద్దామని మేము ఇద్దరు ముగ్గురం ఆలోచించి, ఏమీ తెమలక ప్రాణాలువిసిగి ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చిపోదామన్నంత చిరాకు పుట్టి, చివరకు గత్యంతరంలేక, ప్రెసిడెంటు దగ్గరకు వెళ్ళేనాళ్ళము. ఇరవై నిమిషాలలో ఆయన ఆ చిక్కును విడదీసేవాడు. ఇలా రోజుకు అరడజను సార్లయినా ఏదో ఒక ప్రభుత్వ శాఖవారు ఆయనదగ్గరకు వెదుతూనే ఉండేవారు.”

ఒక్కొక్కప్పుడు రూజ్వెల్లు విపరీతంగా అలసిపోయేవాడు. ఏదైనా ఒక సమావేశం జరిగిన తరువాత, అతడిముఖం చూసినవారికి కడుపు తరుక్కుపోయేది. కాని, మళ్ళీ పదినిమిషాలలో ప్రపంచపు భారాన్నంతటినీ మొయ్యగలిగినంత ప్రసన్నంగా కనపడేవాడు.

తన శక్తిలో రూజ్వెల్లుకుగల విశ్వాసం అమాఘమైనది. సహజంగా అతడిది నిరాశ యెరుగని తత్వము. దానికితోడు అతడు అసాధారణవ్యక్తి. ఈ రెండూ కలిసి అతడికి స్వశక్తిలో అమాఘమైన విశ్వాసాన్ని కలిగించినవి. “ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా మూడుగంటలసేపు ఆలోచించి, నేనొక నిర్ణయానికి వచ్చానంటే నా నిర్ణయం సరిఅయినదని నాకు నమ్మకం కలిగినదంటే ఆ తరువాత ఆ విషయాన్ని గురించి మూడు సంవత్సరాలు ఆలోచించినా, నా నిర్ణయాన్ని నేను మార్చుకోవలసిన అవసరం ఉండదు,” అని రూజ్వెల్లు ఒకసారి ఒక మిత్రుడితో చెప్పాడు.

తన శక్తిలో తను విశ్వాసాన్ని కలిగివుండటమే కాక, ఇతరులకు కూడా అతడు ఆ విశ్వాసాన్ని కలిగించేవాడు. తన సలహాదార్లకు ఉత్సాహాన్ని కలిగించి అసాధ్యమైనపని ప్రపంచంలో ఏదీలేదని వారికి నమ్మకం గలిగించడంలో రూజ్వెల్లు అందెవేసిన చెయ్యి.

“మనుష్యులు సాధించలేని కార్యం అంటూ ఒకటి ఉందని అతడు ఎప్పుడూ అనుకోగా నేను వినలేదు,” అని రూజ్వెల్లు సతి చెప్పింది.

రూజ్వెల్లును ఒక మహానటుడని చెప్పవచ్చును. ఆ మాట ఒకసారి అతడే అన్నాడు. సుప్రసిద్ధ సినిమానటుడు ఆర్సన్ వెల్స్ తో అతడన్న మాటలివి : “ఆర్సన్, అమెరికాలో నిన్ను నన్ను మించిన నటుడులేడు.”

తను అవలంబించవలసిన విధానాలను మార్చడంలో అతడు అప్పుడప్పుడు కొంత మెత్తదనంచూపినా తను సాధించవలసిన కార్యాలను గురించి మాత్రం మొండిపట్టుదల చూపేవాడు.

అతడు చాలా శ్రమను ఓర్చుకోగలిగేవాడు. ఎంత శ్రమపడినా ఇక పనిచెయ్యలేననే భావం అతడికి ఎప్పుడూ కలిగేది కాదు. ఒకసారి

ఎన్నికల ప్రచారం చేసేటప్పుడు అతడు ఏడువారాలలో 13,000 మైళ్ళు ప్రయాణం చేశాడు. తన కార్యక్రమాన్ని వివరిస్తూ 16 పెన్స్ ఉపన్యాసాలనూ, 67 సాధారణ ఉపన్యాసాలనూ, లెక్కలేనన్ని చిన్న ఉపన్యాసాలనూ చేశాడు. తనతోపాటు ఒక ట్రేషరునుంచి మరొక ట్రేషరుకు రైలులో ప్రయాణంచేసిన కొన్ని వందలమంది సెనెటర్లతోను, గవర్నర్లతోను, మేయర్లతోను, అనేకమంది ఛోటా నాయకులతోను, రైతులతోను, గనులలోని కార్మికులతోను, వ్యాపారస్తులతోను, బ్యాంకుల యజమానులతోను, పత్రికల యజమానులతోను, పత్రికా విలేజులతోను, సాంఘిక సేవకులతోను మాట్లాడాడు. అంత చేసినా దాచుకున్నానా హుసారుగానే ఉన్నాడు. “నాకు అలసట అనేది లేదు.” అని అతడు ఒకసారి గవర్నర్ నాక్స్ కు వ్రాశాడు. అతడు గో. కు 14 సంవత్సరాల పనిచేసేవాడు.

నేను అధ్యక్షుణ్ణిగదా అని అతడెప్పుడూ వినిపిగలేదు. కాని, తన గౌరవానికి, తన దేశపు గౌరవానికి భంగం కలిగించడానికి ఎవరైనా ప్రయత్నించి సట్లయితే, వారికి సిగ్గువచ్చేటట్టు చెయ్యడంలో ఎప్పుడూ అతడు వెనుకాడ లేదు.

అమెరికాకు టెలిఫోనులో మాట్లాడాలంటే, తన బసలోనుంచి కాక, టెలిఫోను ఆఫీసుకువచ్చి అక్కడనుంచి మాట్లాడాలని మాస్కోలోని అమెరికన్ రాయబారిని ఇబ్బంది పెట్టడానికి రష్యనులు ప్రయత్నిస్తే నాషింబ్లన్ లోని రష్యను రాయబారిచేతకూడా అలాగే చేయిస్తే రష్యనుల తిక్క కుదురుతుందని అతడు సూచించాడు.

సంపూర్ణాధికారం చేతిలోకి వచ్చినా, అధికార ప్రమత్తి గనుక వచ్చినదంటే ప్రమాదం కలుగుతుందని రూజ్వెల్టుకు తెలుసు. న్యూయార్కు నుంచి సెనేటుకు ఎన్నిక కావడానికి, 1920 లో పైన్ ప్రెసిడెంటు పదవికి పోటీ చెయ్యడానికి తన పార్టీలో అసలు అభ్యర్థిత్వానికి పోటీ చేసినప్పుడే తాను ఓడిపోయిన సంగతిని అతడెప్పుడూ మరచిపోలేదు. అంచేతనే రాజకీయాలలో తనబలం ఎప్పుడూ సన్నగిలకుండా ఎవరిని ఎంతవరకు కనిపెట్టి ఉండాలో అతడు ఎప్పుడూ విస్మరించలేదు.

సాంప్రదాయాలకు భిన్నంగా ప్రవర్తించడం అంటే అతడికి బహు మమకారం ఉండేది.

అధ్యక్ష పదవికి పోటీ చెయ్యడానికి డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థిగా ఇతణ్ణి ఆ పార్టీ మహాసభ ఎన్నుకొన్నప్పుడు స్వయంగా వెళ్ళి ఆ నియామకత్వాన్ని అంగీకరించిన అధ్యక్షు డిత్తడే. అధ్యక్షుడయిన తరువాత మంత్రులందరినీ విడిగా ఒక్కొక్కరినిగాక అందరినీ ఒక్కసారిగా ప్రమాణ స్వీకారం చేయించిన మొదటి అధ్యక్షు డిత్తడే. యుద్ధకాలంలో తన దేశంనుంచి విదేశాలకు ప్రయాణంచేసిన మొదటి అధ్యక్షు డిత్తడే. ఒక స్త్రీని మంత్రిగా నియమించిన మొదటి అధ్యక్షు డిత్తడే. విమానంలో ప్రయాణంచేసిన మొదటి అధ్యక్షు డిత్తడే. కొత్త పంథాలను త్రొక్కడం అంటే అతడికి ఎప్పుడూ సంకోచం ఉండేది కాదు. నూతన భావాలంటే అతడు బహు యిష్టపడేవాడు.

అమెరికాలోని ఒక వారపత్రిక సంపాదకుడికి ఒక నూతనమైన ఆలోచన తట్టింది. అదేమిటంటే, ఇంగ్లండురాణి ఎలిజబెత్ చేత తన పత్రికకు ఒక వ్యాసం వ్రాయించుదామని. అతడంటే రూజ్వెల్టుకు అభిమానం ఉండేది. అంచేత, అతడు వెంటనే రూజ్వెల్టువద్దకు వచ్చి తన ఆలోచనను తెలియజేశాడు. ఆ ఆలోచన విని రూజ్వెల్టు ముచ్చట పడ్డాడు. అయితే ఒక పరితు పెట్టాడు. ఆ వ్యాసాన్ని అమెరికాలో బ్రిటిషు రాయబారిగా ఉన్న హాలిఫాక్సు ప్రభువుద్వారా తెప్పించవలసి ఉంటుందని. వెంటనే ఆ సంపాదకుడు హాలిఫాక్సు ప్రభువుదగ్గరకు వెళ్ళి, రూజ్వెల్టు ఉద్దేశాన్ని తెలియపరచాడు. అది విని హాలిఫాక్స్ మూర్ఖ పోయినంత అయి తెప్పరిల్లుకున్నాడు. ఎలాగయితేనేం, వ్యాసం తయారయింది. (ఆ వ్యాసాన్ని, రాణియే స్వయంగా వ్రాసిందా అన్న సంగతి ఎవరికీ ఇప్పటికీ తెలియదు.) వ్యాసం ఆచ్చుకూర్పు జరిగింది. కాని, అఖిరు క్షణంలో బ్రిటిషుప్రభుత్వ విదేశాంగ కార్యాలయంవారు ఆ ప్రకటనను తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారు. చివరకు, ఆ వ్యాసం పత్రికలో ఆచ్చు కాలేదు. ఇది చాలా సిగ్గుచేటు అని రూజ్వెల్టు ఆనవకున్నాడు.

తన పదవిలో తనకు ఏమాత్రం సంబంధంలేని అనేక విషయాలను గురించి అతడికి ఎంతో ఎక్కువగా తెలుసును. అంతేగాక, అతడికి గొప్ప జ్ఞాపకశక్తి ఉంది. అంచేత, ఏదైనా ఒక సమస్యనుగురించి ఆలోచించే టప్పుడు, దానికి సంబంధించిన అనేక పిల్లసమేరీలను గూడా అతడు పరిగణించేవాడు. అతడి అనుభవాలను వేటినిగూడా మరిచిపోయేవాడు కాదు. అవసరం వచ్చినప్పుడు తన పాత అనుభవా న్నంతటినీ వినియోగించుకొనే వాడు.

ప్రతి విషయాన్నిగురించి అతడికి కొద్దో గొప్పో తెలుసును. అయితే, అతడికి బాగా తెలిసిన విషయాలు మూడు : గాఢకీయాలు ; అమెరికా దేశచరిత్ర ; భూగోళశాస్త్రము. అమెరికా గాఢకీయాలను గురించి రూజ్వెల్టుకన్న ఎక్కువ తెలిసినవా రెవరూ లేరు.

అమెరికాపటం తీసుకొని ఒక మూలనుంచి మరొక మూలకు ఎన్ని వంకరలతో నైనాసరే ఒక గీతను గీస్తే ఆ గీత ఏ ఏ రాస్థాలగుండా గీయబడినదో, వరసతప్పకుండా చెప్పేవాడట రూజ్వెల్టు.

ఆంగ్లాలనుగురించి వివరాలు కావాలని అతడు తన ఉద్యోగులను అడిగాడట. పదిహేనురోజులు కష్టపడి వివరాలన్నిటినీ సంపాదించి ఆ ఉద్యోగులు రూజ్వెల్టుకు ఒక నివేదిక యిచ్చారు. వారు వ్రాసిన దాని కన్న రూజ్వెల్టుకే ఎక్కువ తెలిసినట్టు స్పష్టపడింది.

నవ్వుటమంటే సరదా

రూజ్వెల్టుకు మంచి హాస్యరసికత ఉండేది. తనంతట తాను గొప్ప వినోద కథలను సృష్టించడంగాని, ఇతరుల హాస్యాలకు ఘాటైన హాస్యంతో జవాబు చెప్పడంగాని రూజ్వెల్టుకు అంతగా చేతకాదు. అతడు ఏవైనా ఛలోక్తులు చెప్పినా, వాటిలో నిశితత్వం ఎక్కువ ఉండేదికాదు. అతడు చెప్పే కట్టుకథలు చాలా పెద్దవిగా ఉండేవి.

ఒక్కొక్కప్పుడు కట్టుకథలను తానే కల్పించి వాటికి చిలవలూ పలవలూ అల్లి, ఒకసారికి పదిసార్లు ఆ కథను పదిమందికీ చెప్పి,

చివరకు ఆ కథ నిజమని తానుకూడా నమ్మే స్థితిలోకి వచ్చేవాడు రూజ్వెల్లు.

ఒక్కొక్కప్పుడు చాలా చిన్న ఛలోత్తులకుకూడా అతడు విరగబడి నవ్వేవాడు.

హాస్యరసితగల అధ్యక్షుడు 1932 లో అమెరికాకు గౌరవకడం కొంతవరకు దేశపు అదృష్టమే.

రూజ్వెల్లు తల్లి కొంచెం పిసినిగొట్టు. డబ్బు ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టడమంటే ఆమెకు చాలా బాధగా ఉండేది. తన ఇరవైమూడోయేట, రూజ్వెల్లు లండను వెళ్ళి అక్కడనుంచి ఆమెకు ఉత్తరాలు వ్రాస్తూ, తనకు హోటలు ఖర్చులు గోజుకు వెయ్యి డాలర్లు అవుతున్నాయని వ్రాశాడు. డబ్బు ఖర్చునుగూడంచి అతిశయోక్తులు చెప్పి తల్లిని వుడికించడమంటే రూజ్వెల్లుకు సరేవాగా ఉండేది.

నవ్వడానికి సందర్భం ఏమీలేదని ఇతరులు అనుకునే అనేక సందర్భాలలో అతడు పకపక నవ్వేవాడు.

పత్రికా విలేఖరుల సమావేశంలో వా రడిగిన ప్రశ్నలకు తలతోక లేని సమాధానాలు చెప్పి, వారిని నవ్వించడమంటే రూజ్వెల్లుకు బహు ఇష్టంగా ఉండేది.

ఒకసారి రూజ్వెల్లు స్టాలిన్ కు ఉత్తరం వ్రాశాడని తెలిసి, పత్రికా విలేఖరులు అతడిని ఆ ఉత్తరాన్నిగురించి ప్రశ్నించడం సాగించారు. వారిలో ఒకడు, “ఆ ఉత్తరం మీరు ఇంగ్లీషులో వ్రాశారా?” అని అడిగాడు. “లేదు, ఐరిష్ భాషలో వ్రాశాను” అని బదులుచెప్పాడు రూజ్వెల్లు.

మా నవత్వం

ప్రతి మనుష్యుని జీవితాన్ని సడపడంలోనూ సాధారణంగా కారణ భూతాలైన స్త్రీ, ధనము, దేవుడు, కీర్తికాంక్ష అనే నాలుగు విషయాలపట్ల రూజ్వెల్లు ఏ ధోరణి అవలంబించేవాడు?

స్త్రీలంటే రూజ్వెల్లుకు ఇష్టం. పురుషుడైన ప్రతివాహూ స్త్రీని ఎంతవరకు అర్థంచేసుకోవాలో అంతా రూజ్వెల్లుకు తెలుసును. తన ఇంక నై వొకటోయేట, ఎలియనార్ ను గాఢంగా ప్రేమించినదాకా అతడు స్త్రీలతో సహవాసం చేసినట్టు దాఖలా ఏమీ కనిపించదు. స్త్రీలపట్ల అతడి ప్రకృతి కొంత ఆలస్యంగా మేల్కొనడానికి కారణం చాలావరకు అతడు తనతల్లి చెప్పచేతలలో పెరగడమే. యువకులు సాధారణంగా వివాహం కాకపూర్వం తిరిగే తిరుగుళ్ళకు రూజ్వెల్లు లోబడ లేదు.

రూజ్వెల్లు ఆడవాళ్ళవెంట తిరిగేవాడు కాదనీ, ఎలియనార్ ను ప్రేమించినదాకా, మరొక స్త్రీని గురించి తనవద్ద ఎప్పుడూ ప్రస్తావించ లేదనీ అతడితల్లి, అతడినిగురించి వ్రాసింది. బహుశా రూజ్వెల్లు తల్లికి, అతడి ప్రణయగాథలు ఏమీ తెలిసివుండక పోవచ్చును. రూజ్వెల్లులాటి ఆసాధారణమైన అందంగల పురుషుడు ఇరివయ్యొక్కయేట తను పెళ్ళి చేసుకోదలచిన కన్యను ప్రేమించినదాకా మరొక యువతిని యెరిగివుండడంటే ఎవరూ నమ్మరు. కాని, ఎంత పరిశోధించి చూసినా స్త్రీలతో అతడికి కామకలాపం ఉన్నట్టు ఎక్కడా ఒక చిన్న వదలిపెట్టి వెళ్ళకు లేదు.

వయస్సు వచ్చినకొద్దీ స్త్రీలపట్ల అతడి నిశితత క్రమక్రమంగా ఎక్కువయేది. తన భార్యతో ఇతర స్త్రీలనుగురించి ఎక్కువగా పరిహాస మాడేవాడు. ఒకసారి ఒక అందగత్తె తమఇంటికి భోజనానికి వస్తూంటే తన భార్యను పిలిచి “నన్ను ఒంటరిగా ఆ ఆడదానితో వదలిపెట్టి వెళ్ళకు సుమా” అని హెచ్చరించాడు.

ఏదైనా సినిమాను చూస్తున్నప్పుడు సినిమాలోని నటుల శరీర పాంకాన్నిగురించి వ్యాఖ్యానాలు చేస్తూ తన ప్రక్కన కూర్చున్న తన తల్లిని చిరాకుపరచడం అంటే రూజ్వెల్లుకు ఒక పెద్ద వేడుకగా ఉండేది.

కామ ప్రకృతిని అణచుకొని, పనిని సరిగా చెయ్యడంమీద ధ్యానం లేని తన ఉద్యోగిని ఎవరినైనా చూస్తే తనకు విసుగు పుట్టినప్పుడు అతణ్ణి పిలిచి “ఊళ్ళోకిపోయి, ఆ మత్తు కాస్తా వదల్చుకొని గారాదా” అని సజిగేవాడు.

స్త్రీలుమాత్రం రూజ్వెల్లుమీద బహు ఆప్యాయతను చూపేవారు. జబ్బుపడి, కాళ్ళు అవిటి పడిపోయినా, అతని అందమైన రూపానికి ఎంతోమంది ఆడవాళ్ళు కరిగిపోయేవారు. నడి వయస్సు దాటినతరువాత, పదిమంది ఆడవాళ్ళతో కలిసి కబుర్లు చెబుతూ కులాసాగా కాలక్షేపం చెయ్యడం అంటే అతడు సరిదా పడేవాడు. ఇదంతా చూస్తే, అతడి భార్యకు చాలా అనూయకలిగేది. ఇద్దరు సమర్థులైన స్త్రీలు, తమ జీవితాలను అతడికి అంకితంచేసి చిట్టచివరి వరకూ అతడివద్దనే కార్యదర్శులుగా పనిచేశారు. వారు: మిస్సీ లిహాండ్ ; గ్రేస్ టుల్లీ. ఇద్దరూ కూడా తమ పనిలో సమర్థులు ; ఇద్దరూ కూడా మంచి స్వభావం కలవారు; ఇద్దరూ చాలా అందమూ, చందమూ కలవారు.

అతని బంధువర్గంలోనూ, మిత్రవర్గంలోనూ చాలామంది స్త్రీలు అతడిని అంటిపెట్టుకుని ఉండాలని చాలా తాపత్రయ పడేవారు. అతడి దూరపు బంధువులైన మార్గరెట్ సక్లీ, లారా డిలానోలు, మిత్రవర్గానికి చెందిన లూసీ రూదర్ ఫర్డ్ అతడి అంత్య ఘడియలలో అతడి సమీపంలోనే ఉన్నారు కూడాను.

మిస్సీ లిహాండ్, మిస్ టుల్లీ లిద్దరూ రూజ్వెల్లు దగ్గర పనిచెయ్యడానికి అతడి భార్యద్వారానే వచ్చారు. మొదటిలో వీరిద్దరూ రూజ్వెల్లు సతికి కార్యదర్శులుగా ఉండేవారు. వీరిద్దరిలోనూ మిస్సీ లిహాండ్ రూజ్వెల్లుకు చాలా దగ్గరగా ఉండేదని చాలామంది అంటారు. మిస్ టుల్లీ తనపనిని తాను సమర్థంగా చెయ్యడం, ఇతర జోక్యాలకు పోకపోవడం వల్ల, ఆమెవల్ల రూజ్వెల్లుకుగల ప్రయోజనం ఎక్కువ అనికూడా చాలామంది అంటారు.

రూజ్వెల్లు అధ్యక్షుడయిన తరువాత మిస్సీ లిహాండ్ పట్ల తనకు గల ప్రేమనుతప్ప మిగతా వ్యక్తిగత సంబంధాల వన్నిటినీ అతడు త్రేంచి

వేసుకున్నాడని కూడా చాలామంది చెబుతారు. చాలాకాలం జబ్బుపడి, యుద్ధపు రోజులలో ఆమె చనిపోయింది. ఆమె మరణం రూజ్వెల్లు కొక జబ్బు.

రూజ్వెల్లు ప్రపంచంలో లోపాలు లేకుండానూ, అతడు పొరపాటు పడకుండానూ ఆమె ఆతల్లి ఎన్నోవిధాల సరిదిద్దింది. వైట్ హౌసులో నిందులు, వేడుకలు మొదలైనవి ఏమీ జరిగినా వాటి పీర్వాట్లనుగురించిన పూర్తి పెత్తనం ఆమెదే. అధ్యక్షుని రోజు వారీ కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించడంలోకూడా ఆమెకు చాలా అధికారం ఉండేది. అంచేత ఆమె దయకోసం ప్రాకులాడేవారు ఎంతోమంది ఉండేవారు. కొన్నికొన్ని పెద్ద ఉద్యోగాలు ఎవరికి ఇవ్వాలో రూజ్వెల్లుకు సలహా ఇచ్చినది ఆమె. హోమర్ కమ్మింగ్స్ను అమెరికా అటర్నీ జనరల్ గా రూజ్వెల్లు నియమించడం ఆమె సలహావల్లనే.

1940 సంవత్సరం తరువాత రూజ్వెల్లు తన ఆరోగ్యాన్ని కొంత వరకు కోల్పోవడానికి కారణం, అతడి పోషణ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోరానికీ మిస్సీ లేకపోవడమే అని ఆతని ఆంతరంగికులు చాలామంది చెబుతారు.

రూజ్వెల్లు దంపతుల అన్యోన్య సంబంధాలు మామూలుగా అందరు దంపతుల సంబంధాల లాగనే ఉండేవి. అతడి జబ్బు, దానికితోడు అధ్యక్ష పదవీభారము వారిద్దరిమధ్య ఇబ్బందులను కలిగించేవి.

రూజ్వెల్లు నౌకాశాఖ అసిస్టెంటు శైక్రటరీగా ఉండగా, మరొక యువతిని ప్రేమించాడనీ, అప్పు డతడికి విడాకులు ఇవ్వడానికి అతడిభార్య ఒప్పుకున్నదనీ, రూజ్వెల్లు తల్లి పీరిద్దరిమధ్యా ప్రమేయం కలిగించుకొని విడాకులు జరిగకుండా చేసిందనీ ఒక కథనుకూడా చాలామంది చెబుతారు.

చాలాకాలం తరువాత రూజ్వెల్లు అధ్యక్షుడయినప్పుడు, నార్వే యువరాణి మార్థా ఎక్కువగా రూజ్వెల్లును అంటిపెట్టుకొని ఉండేది. వైట్ హౌసులోనే గాక, రూజ్వెల్లు స్వగృహమైన హైడ్ పార్కులో కూడా ఆమె చాలా స్వతంత్రత కలిగి ఉండేది. కాని, యీ స్నేహంలో

సందేహస్పదమైన ప్రవర్తన ఎక్కడా ఏమీ ఉండేకాదని చాలామంది చెబుతారు.

అయితే ఒక్క మాటమాత్రం ఖాయం. ఆడవాళ్ళంటే రూజ్వెల్లుకి యిష్టంవుండేది. తనచుట్టూ పరిమంది ఆడవాళ్ళు ఉంటే అతడికి ఆనందంగా ఉండేది.

డబ్బు

రూజ్వెల్లు భాగ్యవంతుడు; దుబాగాచేసే మనిషి కాదు. కాని, వేపలం కూడబెట్టడంకోసం డబ్బు కావాలని కోరేవాడు కాదు. ఏ పనికి ఎంతఖర్చు అవుతుంది, ఏ వస్తువుఖరీదు ఎంత అని జాగ్రత్తగా పరిశీలించే వాడు. అనవసరంగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టడం అతడికి కట్టేదికాదు. “ఇంటి దగ్గర భోజనం చెయ్యడానికి చసతి ఉన్నప్పుడు, డబ్బు ఖర్చుపెట్టి హోటల్‌లో భోజనం చెయ్యడం అతనికి ఎంతమాత్రమూ ఇష్టం ఉండేది కాదు”, అని అతడిభాగ్య వ్రాసింది.

తన తల్లిలాగానే అతడుకూడా, ఏ వస్తువునూ పనికిగాదని పారి వేళే వాడు కాదు. రూజ్వెల్లు తాతను ఒక ట్రేడ్‌కోటు ఉండేది. దానిని రూజ్వెల్లు తండ్రి తన ఉపయోగం తీరినలయవాలే రూజ్వెల్లుకు ఇచ్చాడు. రూజ్వెల్లు దానిని చాలాగోజులు ఉపయోగించి తన కొడుకు, జేమ్సుకు యిచ్చాడు. ఒకసారి, జేమ్సు దానిని ఇప్పుడు ఉపయోగిస్తున్నాడేమో కూడాను !

రూజ్వెల్లు బాలుడుగా వుండగా డబ్బు అనే మాటను ఎవరైనా ఉచ్చరించగాకూడా రూజ్వెల్లు వినివుండదని రూజ్వెల్లు తల్లి అంటుంది. డబ్బు ప్రస్తావన అవసరంలేని ఆ కుటుంబం, ఎంత చక్కగా కాలం గడిపేవాలో !

“ఆ గోజులలో మేము గ్రామంలో నివసిస్తూ ఉండటంవల్ల, డబ్బు ఖర్చుపెట్టడానికి అవకాశాలు ఏమీ కనిపించేవికావు. అంచేత,

మా అబ్బాయికి ఖర్చుపెట్టుకోడానికి చిల్లర ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉండేది కాదు” అని ఆమె వ్రాసింది.

అయితే, కొంచెం పెద్దవాడయిన తరువాత అతడు డబ్బుపట్ల మామూలుగా ఆ వయస్సు బాలురు చూపే ధోరణినే చూపేవాడు.

తన పదిహేడోయేట ఆరు డాలర్లుపెట్టి ఒక ఫ్లానెల్ సూటును కొనుక్కొని తన తల్లిడండ్రులకు ఇలా వ్రాశాడు: “సూటు చాలా బాగుంది. ఆరు డాలర్లకి వచ్చింది. మీరు కోపగించ రనుకొంటాను”.

రూజ్వెల్టును అతడి తల్లి చాలా గారాబంగా పెంచింది. కొన్ని విషయాలలో అతణ్ణి ఆమె కట్టుబాట్లలో ఉంచలేదు కూడా. కాని, డబ్బు విషయంలో మాత్రం ఆమె అతణ్ణి చాలా అదుపులో ఉంచింది.

పుస్తకాలు కొనడం అంటే రూజ్వెల్టుకు ఒక పిచ్చి. మంచి పుస్తకాలు ఎక్కడ కనపడితే అక్కడ కొనివేళేవాడు. చంక పద్ధతి మీద పుస్తకాలు తెచ్చేవాడు. తల్లికి కనపడకుండా తన పరుపుక్రింద ఆ పుస్తకాలను దాచేవాడు. తల్లి ఆ పరుపులను తిరగవేసి ఆ పుస్తకాలను కనుక్కుని మిగతా చందాలను కట్టవద్దని ఆపుచేసేది. అందువల్ల, పుస్తక విక్రేతలవద్ద రూజ్వెల్టుకు పరుపుపోయేది. రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడయిన తరువాత చాలామంది సెకండ్ హ్యాండ్ పుస్తకాల పాపులనాళ్ళకి చిన్న చిన్న బాకీలు ఎన్నో మిగిలివుంటే తీర్చాడు.

డబ్బు యివ్వడంలో కూడా, అప్పుడప్పుడు ఆమె అతడిపట్ల గారాబం చూపకపోలేదు. ఒకసారి చిన్న చిన్న అప్పులు తీర్చుకుండా ఉన్నందుకు అతణ్ణి కోపపడుతూ ఉత్తరంవ్రాసి ఆ అప్పులన్నిటినీ ఆమె తీర్చివేసింది.

డబ్బు సంపాదించకుండా, ఇంట్లో కూచున్నా హాయిగా కాలక్షేపం చేయడానికి రూజ్వెల్టుకు ఏమీ లోటు ఉండేదికాదు. అతడి తల్లికి మంచి ఆస్తి ఉంది. అతడి కుటుంబంలో తక్కినవారంతా భాగ్యవంతులే. అతడికి తండ్రి ఇచ్చిన ఆస్తి బాగా వుంది. అదికాక, అతడి సవతి అన్న తన మరణకాలంలో లక్ష డాలర్లు రూజ్వెల్టుకు వదిలిపెట్టి పోయాడు.

అయితే, యింట్లో కూచుని ఉన్న ఆ స్త్రీని తింటూ కాలంగడిపే తత్వం కాదు అతడిది. అంచేత కాలేజిని వదిలిపెట్టిరప్పటినుంచీ అతడు ఏదో ఒక ఉద్యోగం చేస్తూనే ఉన్నాడు.

చేలింగో డబ్బు ఉండటంవల్ల కలిగే ప్రయోజనాలన్నీ అతడికి తెలుసు.

అతడు స్వతహాగా భాగ్యవంతుడు కావడం అతడి రాజకీయ జీవితానికి బాగా ఉపకరించింది. అంతేకాక, అతడి జబ్బు కాలంగో అతడి ప్రాణాలకు అదొక శ్రీరామరక్ష అయింది.

డబ్బుకు కావలసినంత వరకు ఉపయోగించు కోవడం, ఉపయోగానికి వచ్చినంత వరకు డబ్బువిలువకు గుర్తించడం తప్ప, బ్రహ్మాండమైన ఆ స్త్రీని సంపాదిద్దామన్న ఆలోచన అతడికి ఎప్పుడూ లేదు. దురాశ అనేది అసలే లేదు.

రూజ్వెల్టు కుటుంబం బాగా బ్రతికిన కుటుంబం. అనవసరమైన విలాసాలు అనుభవించక పోయినా, హాయిగా జీవించడంలో వారు ఎప్పుడూ ఏలోటునూ అనుభవించ లేదు.

వివాహం అయిన తరువాత కుటుంబపు ఖర్చులను రూజ్వెల్టు, అతడి భార్య చెరిసగం పంచుకొనే వారు. నెలకు ఆరువందల డాలర్లతో వారి కుటుంబపు ఖర్చులను గడిపేవారు. కాని, క్రమేపీ వారిఖర్చులు ఎక్కువ అవడం ఆరంభించాయి. రూజ్వెల్టు నాకాశాఖ అసిస్టెంటు శ్రేక్రటరీగా ఉండగా, వాళ్ల యింట్లో పదిమంది నాకర్లు వుండేవారు. నాకర్ల భోజనాలకు అయే విపరీతపు ఖర్చులను తగ్గించడానికి వారు చాలా ప్రయత్నం చేశారు.

ఇంటిఖర్చు పద్దులువ్రాయడం తన భార్యకు రూజ్వెల్టు నేర్పాడు. కానీ ఖర్చు పెట్టినా ఆమె ఖర్చు వ్రాసేది. తమ కూతురు, అన్నా పెద్దదయిన తరువాత యింటిఖర్చు పద్దు వ్రాసే బాధ్యత ఆమెకు అప్పగించారు.

అధ్యక్షుడుగావున్న రోజులలో రూజ్వెల్టు ఒక్క కానీకూడా మిగల్చ లేకపోయాడు. అధ్యక్షుడికి జీతం! క్రింద 75,000 డాలర్లు, ఖర్చుల! క్రింద

25,000 రూలర్లు ఇస్తారు. దానిలో చాదాపు 50,000 రూలర్లు పన్నుల క్రింద పోతాయి. అధ్యక్షుడి ఆఫీసులో ఉద్యోగులకు యివ్వవలసిన జీతాలు చాలా ఎక్కువ. అదికాక, అధ్యక్షుడియింట్లో పంటయింటి ఖర్చులే నెలకు చాదాపు 2,000 రూలర్లు అవుతాయి. ఏనుంటే, తన నౌకర్లందరికీ అన్నం పెట్టవలసిన బాధ్యత అధ్యక్షుడిదే. అధ్యక్షుని భవనంలో 45 మంది నౌకర్లు వున్నారు.

రూజ్వెల్టు కుటుంబానికి ఏడాదికి 1,75,000 రూలర్లు ఇంటిఖర్చు అయ్యేదట. ఈ ఖర్చు, హైడ్ పార్క్ లోని యిల్లా, కాంపోజెల్లో, హాంస్వింగ్స్ లలోని వసతులను కలిపి. అయితే, హాంస్వింగ్స్ లోని యింట్లో, ఎలక్ట్రిక్ రిఫ్రిజరేటరుకూడా వుండేది కాదట. హైడ్ పార్క్ లోవున్న నౌకర్లకు జీతాలక్రింద నెలకు 3,000 రూలర్లు అయ్యేది.

ప్రెసిడెంటుకు ఎన్నో ఖర్చులు వుంటాయి. తన కుటుంబంలోని వారితోగాక, తన ఉద్యోగులకు, నౌకర్లకు అతడు క్రిస్మస్ పండుగకు ఇచ్చే బహుమతులే బోలెడు ఖరీదు చేస్తాయి. గవర్నమెంటు ఖర్చులో లెక్కరాయడానికి పీలులేకుండా, అతడు ఎంతోమందికి విందులు ఇవ్వవలసి వుంటుంది.

అనేక రాజ్యాల పరిపాలకులలాగే, రూజ్వెల్టు తన జేబులో ఎప్పుడూ డబ్బు వుంచుకొనేవాడు కాదు. అతడు చనిపోయినప్పుడు అతడి జేబులో 133 రూలర్లు వున్నాయి. హఠాత్తుగా ఎప్పుడైనా అతడికి డబ్బుతో అవసరంవస్తే ప్రక్కన వున్న ఎవరిదగ్గరైనా అప్పు తీసుకొనేవాడు.

తన ఇన్ కంటాక్స్ పద్దును అతడే స్వయంగా వ్రాసుకొనేవాడు. ఒకకానీ లెక్కతేలకపోతే, అది ఎలాపోయిందా అని గంటలతరబడి అలోచించే వాడట.

డబ్బుఅంటే అతనికి ఒకవేళ కొంతఇష్టంవున్నా, ధనవంతులంటే మాత్రం అతనికి ఇష్టంవుండేది కాదు. హఠాత్తుగా భాగ్యవంతులైన వారంటే అతనికి అసలు కిట్టేదికాదు.

మర్యాదగల కుటుంబీకుడు, ఒకటి రెండు తరాలనాడు పెద్దలు సంపాదించి యిచ్చిపోయిన ఆస్తిమీద గౌరవంగా కాలక్షేపం చేస్తున్నాడంటే, రూజ్వెల్లు అతణ్ణిజూచి మెచ్చుకునేవాడు. కాని, నడుమంత్రపు సిరిపట్టి, మిడిసిపడేవాళ్ళను చూస్తే మాత్రం చాలా అసహ్యించుకొనేవాడు. పైగా, ఎవరికీ విపరీతపు ధనం వుండడం అరడిక సరిపడేదికాదు. సాధారణంగా మామూలు కుటుంబీకుడు రోజుకు 25,000 డాలర్లతో హాయిగా జీవితం గడపవచ్చునని అతడి అభిప్రాయం. ఇలాంటి అభిప్రాయాల వల్లనే భాగ్యవంతులమీద ఎక్కువ గన్నులను వేసి, సామాన్యుల జీవితాలకు సౌకర్యాలను కలిగించే నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని (న్యూడీల్) అతడు ఊహించి అమలులోకి తెచ్చాడు.

“ధనికులంటే అసహ్యించుకోవానికి రెగిరంత ధనం రూజ్వెల్లకు ఎప్పుడూ వుంది. అంచేతనే అతడు వాసుపన్న రాజకీయవాది అయినాడు,” అని అతణ్ణి గురించి ఒక ప్రముఖుడు అన్నాడు.

రూజ్వెల్లు చనిపోయినప్పుడు వాండ్లింగ్స్ నిధికి 5,62,112 డాలర్లను ఇన్నూరెన్సు పాలిసీల రూపంగా ఇచ్చిపోయాడు. అదికాక, అతడికి 10,85,486 డాలర్ల ఆస్తివుంది. దీనిలో చాలాభాగాన్ని అతడు తన భార్యపేర వ్రాశాడు. ఆమె తదనంతరం, ఆ ఆస్తి వారి అయిదుగురు బిడ్డలకూ చెందుతుంది. మిస్సీ లిహౌండ్ కు కొంత భరిణం తన మరణ శాసనంలో వ్రాశాడు. కాని అరడికంటే ముందే ఆమె మరణించింది.

అతడి మొత్తం ఆస్తిలో చాలాభాగం అంటే 9,20,115 డాలర్లు అతడికి తన తల్లినుంచి సంక్రమించింది. ఆ ఆస్తిలో ఒక్కకాసీ అయినా అతడు మట్టణ్కోలేదు.

అతడి మరణ సమయానికి మిగిలిన ఆస్తిలో 1,03,655 డాలర్లు స్థిరాస్థి రూపంలోనూ, 3,53,855 డాలర్లు కంపెనీల వాటాలు, గవర్నమెంటు బాండ్లు రూపంలోనూ, 1,97,543 డాలర్లు రొక్కరూపంలోనూ, 29,726 డాలర్లు ఇన్నూరెన్సు పాలిసీల రూపంలోనూ, 1,05,203 డాలర్లు ఇంటిలోని

సామానుల రూపంలోనూ వున్నాయి. పన్నులుపోగా మిగిలిన ఆస్తి విలువ మొత్తం 10,85,486 డాలర్లు.

చనిపోయిన సమయానికి అతడు ఇవ్వవలసిన బిల్లులు : వార్తా పత్రికలకు 9 డాలర్లు; రొట్టెల షాపుకు 48.53 డాలర్లు; టెలిఫోను కంపెనీకి 44.86 డాలర్లు; తన పొలాలలో పనిచేసినవానికి 786.7 డాలర్లు; తన భార్యవద్ద అప్పు తీసుకున్నది 46.20 డాలర్లు; ఇంగ్లండులో పోస్టు బిళ్లలు అమ్మే ఒక షాపుకు 72.96 డాలర్లు; లండనులో ఒక పుస్తకాల షాపుకు 368.58 డాలర్లు.

చనిపోయినప్పుడు రూజ్వెల్టు వదలిపెట్టి పోయిన ఆస్తి, అంతకు పూర్వం ఏ ప్రెసిడెంటు వదలిపెట్టి పోయిన ఆస్తికన్నా చాలా ఎక్కువే. టాప్ట్ చనిపోయినప్పుడు 4,75,000 డాలర్ల ఆస్తిని, విల్సన్ చనిపోయినప్పుడు 2,50,000 డాలర్ల ఆస్తిని, కూలిడ్జి చనిపోయినప్పుడు 5,00,000 డాలర్ల ఆస్తిని వదలిపెట్టి పోయారు.

మ త వి శ్వా స ము లు

దేవుడిపట్లనూ, మతంపట్లనూ రూజ్వెల్టుకుగల భావాలు చాలా నిరాడంబర మైనవీ; వ్యక్తిగతమైనవీ. తమపనిని తాను చేసేనాటికి దేవుడు సహాయపడతాడని అతడి నమ్మకం. దేవుడున్నాడో లేదో, దేవుని పట్ల నమ్మకం ఎందుకువుండాలి అనే ప్రశ్నలను గురించి అతడు ఎప్పుడూ తర్కించలేదు. మతాన్ని ఒక సంస్థగా నెలకొల్పి ప్రచారం చేయడం అనేది అతడికి ఎప్పుడూ ఇష్టమయేది కాదు.

మత విషయాలను గురించి అతడు ఒకే విశ్వాసానికి కట్టుబడి వుండక, కొత్త సంగతులను ఎవరైనా చెప్పితే వినడానికి ఎల్లప్పుడూ నుముఖత చూపేవాడు. తన ఆత్మ నాశనములేనిదనీ, ఆత్మకు శాశ్వతత్వము వుందనీ అతడు విశ్వసించినా, ఆ మాటలను పదేపదే ఎవరికీ చెప్పలేదు. పైగా, మరణమంటే అతడెప్పుడూ భయపడలేదు.

అన్ని మతాల వ్యక్తుల పట్లనూ అతడు సంపూర్ణమైన సహనభావం చూపేవాడు. జ్యూలలోను, కాథలిక్కులలోను అతడికి చాలామంది ప్రాణస్నేహితులు వున్నారు.

రూజ్వెల్ట్ ముఖ్యస్నేహితులలో వొకడైన పా వాట్సన్, తన భార్య కాథలిక్ కావడంవల్ల తనుకూడా కాథలిక్ కావాలని చాలా రోజులుగా అనుకుంటూ వుండేవాడు. యాబ్బాకు వెళ్లి తిరిగివచ్చే ప్రయాణంలో, ఓడలో వాట్సన్ చనిపోతూ వుంటే, రూజ్వెల్ట్ ఒక కాథలిక్ ఫాదర్ని పిలిపించి, వాట్సన్కు రోసున్ కాథలిక్ మతం ఇప్పించాడు.

రూజ్వెల్ట్ ఎపిస్కోపల్ చర్చికి చెందినవాడు. సాధారణంగా ప్రపంచంలోని ప్రజలలో మత విషయాలపట్ల ఏమాత్రమూ శ్రద్ధలేని ప్రజలలో స్పెయిను, ఆస్ట్రేలియా దేశాల్లో తరువాత, అమెరికన్ ప్రజలు లెక్కకు వస్తారు. అయినప్పటికీ, రూజ్వెల్ట్ లోమాత్రం యీ తత్వం ఎంతమాత్రమూ లేదు. అతడు హైడ్ పార్కులోని చర్చికి ప్రతివారమూ చాలాకాలం వెళ్లాడు. అధ్యక్షుడయిన తరువాత జబ్బువల్ల కాళ్లు అవిటి అవడంవల్ల క్రమేపీ చర్చికి వెళ్ళడం తగ్గించుకున్నాడు.

కీర్తి కాంక్ష

చరిత్ర సహకసుగురించి, చరిత్రలో తనకుగల స్థానాన్ని గురించి రూజ్వెల్ట్ ఒక విధమైన సూక్ష్మజ్ఞానం ఉండేది. తన రాజకీయ జీవితాన్ని అక్కడక్కడ తీసిన ఫిలిమునంతటినీ అతడు సేకరించి పెట్టాడు. కాని, తను స్వయంగా దానిని వేసి చూసుకోడానికి ఎప్పుడూ వుబలాట పడలేదు. తన చరిత్ర వ్రాసేవారికి ఎంతో ఉపయోగించే పత్రాలూ, లేఖలూ మొదలైనవాటిని అసంఖ్యాకంగా అతడు హైడ్ పార్కులోని తన యింటిలో భద్రపరిచాడు.

చరిత్ర అంటే అతడికి అభిమానం విస్తారం కాబట్టి, తన చరిత్ర పట్లకూడా అతడికి శ్రద్ధవుంది అని చెప్పవచ్చును. తననుగురించి ఏమైనా

వ్రాయాలని కోరి, తనతో ముచ్చటించడానికి వచ్చేవారికి సులభంగా అతడు దర్శనమిచ్చేవాడు. కాని, తను బ్రతికిఉండగా తన జీవిత చరిత్రను అధికారరీత్యా ప్రకటించమని సూచనచేస్తే దానికతడు ఎంతమాత్రమూ అంగీకరించలేదు.

తను అధ్యక్షుడుగా ఉండగా తననుగురించి ప్రకటించబడిన వందలాది పుస్తకాలలో తన మిత్రులువ్రాసిన ఏ ఒకటి రెండు పుస్తకాలనో తప్ప, తక్కినవాటిలో ఒక్కదానిని కూడా అతడు చదివి ఉండడు.

రూజ్వెల్లికుగల జీవిత పరమాశయం ఏమిటి? ప్రపంచశాంతిని కాపాడడానికి ప్రయత్నంచేసే ఒక అంతర్జాతీయ సంస్థను నెలకొల్పడం అని దృఢంగా చెప్పవచ్చును.

నాలుగోసారి అధ్యక్షపదవి అయిపోయినదాకా బ్రతికిఉంటే యునైటెడ్ నేషన్స్ సెక్రటరీ జనరల్ లాంటి పదవిని దేనినైనా స్వీకరించడానికి అతడు బహు సంతోషంతో అంగీకరించేవాడు.

పెద్ద ఆశయాలతోపాటు రూజ్వెల్లికు సామాన్యమైన ఆశయాలు కూడా ఉండేవి. అవేమిటంటే: రాష్ట్రాలలో ఎక్కడైనా ఒక పత్రికకు సంపాదకుడుగా ఉండటం; హైడ్ పార్కులో చెట్లను పెంచడం; ప్లారిడావద్ద తుపానువచ్చినా పడిపోని గుడిసె కట్టుకొని అక్కడ హోరీ హోస్పిటల్స్ తో చేపల్పిపట్టడం.

స్నేహితులు

రూజ్వెల్లి స్నేహధర్మాన్ని బాగా పాటించేవాడు. ఎంతో మందిని అతడు మూడు నిమిషాలలో తన స్నేహితులుగా చేసుకొనేవాడు. అతడి స్నేహితులలో అన్నివర్గాలకు చెందినవారూ ఉన్నారు. చాలా కాలం అతడికి ప్రాణస్నేహితులుగా ఉన్నవా రిద్దరినిగురించి చాలా మందికి తెలియదు. వారిలో ఒకడు, అతనితోపాటు ఒకే గదిలో ఉండి గ్రోటన్ లోనూ, హార్వర్డులోనూ చదువుకున్న లాత్రాప్ బ్రౌన్. రూజ్వెల్లి

పెళ్ళినాడు తోడు పెళ్ళికొడుకు లాత్రాప్ బ్రాన్. రెండవవాడు న్యాయార్కులో అటర్నీగా ఉన్న హెన్రీ హూకర్.

తన కుటుంబంలోనివారూ, మిస్సీ లిహండ్, హానీ హాస్కిన్స్ కాక ఆతడికి ఆత్యంత ప్రിയమైనవ్వైకి పా వాట్సన్.

కాలం గడిచినకొద్దీ, జీవితంలో మార్పులు వచ్చినకొద్దీ పాత స్నేహితులు చాలామంది మరుగున పడిపోయారు. కాని, కొంతమంది స్నేహితులను మాత్రం కడదాకా ఆరడూ విడువలేదు; అతనిని వారూ విడువలేదు.

స్నేహం విషయంలో ఆరడు జాకీయాలను ఎప్పుడూ పరిగణించలేదు. అయితే, పా వాట్సన్ ను ఆరడు ఆత్యంతం ప్రేమించడానికి కారణం వాట్సన్ కు శత్రువులేవరూ లేకపోవడమే. ఒకసారి రూజ్వెల్ట్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ గార్నర్ తో ఇలా అన్నాడట: “జాక్, నేను ఒకవేళ తిచ్చిపోయిపోయితే వాట్సన్ ను నవ్వు జాగ్రత్తగా చూడాలి. ఆతణ్ణి జైలియందు గాయబాగా పంపించు.” పీనిబట్టి, వాట్సన్ అంటే రూజ్వెల్ట్ కు ఎంతప్రేమో స్పష్టమవుతుంది.

స్నేహితులంటే ప్రాణా లివ్వకమే కాకుండా అన్ని వగ్గాల వాటితోటీ వీలైనంతవరకు విరోధించేకుండా ఆరడు మెలిగేవాడు. తన అనుచరులలో వచ్చే పోట్లాటలను సవరించడమూ, ఒకరంటే మరొకరికి కలిగే అసూయను తొలగించడమూ మొదలైన బాధ్యతలను ఆరడు ఎన్నో సార్లు నెత్తిన వేసుకోవలసి వచ్చేవి.

వీలైనంతవరకు తన శత్రువులతోకూడా ఆరడు మంచిగానే ఉండడానికి ప్రయత్నించేవాడు.

అయితే, రూజ్వెల్ట్ దగ్గర వున్న వాగంతా ఆరడుంటే ప్రేమాభిమానాలు గలవారని చెప్పడానికి వీలులేదు. వారినిగురించి ఒక మంత్రి ఒకసారి ఇలా అన్నాడు: “అధ్యక్షుని చుట్టూ చేరువారిలో రెండురకాల మనుష్యులు ఉన్నారు. అరడంటే ఆభిమానంగలిగి గౌరవంలేనివాళ్ళు ఒక రకం;

అతడంటే గౌరవంగలిగి అభిమానంలేనివాళ్ళు మరొకరకం.” అయితే వారిలో అధిక సంఖ్యాకులు అతడంటే అభిమానం కలవారే.

రూజ్వెల్టు చేసే పనులలో ఏదైనా ఒకటి పొరపాటు అని తెలిస్తే, అత డాపని చెయ్యకుండా అతణ్ణి ఆపాలని అందరూ తహతహ లాడే వారు. ఒక సలహాదారువచ్చి, ఏదోఒక సలహాచెప్పి పోయేవాడు. మరొకడు వచ్చి మరొకటి చెప్పేవాడు. ఎవడికి వాడికి తనుచెప్పిన సలహాయే సరియైనదనీ, రెండోవాడిది తప్పుసలహా అనీ నమ్మకం. అంచేత, రెండోవాడి సలహాప్రకారం రూజ్వెల్టు నడుచుకుంటే చాలా ప్రమాదం జరిగిపోతుందని ఎవడికివాడే తహతహలాడేవాడు. ఇలా ఇద్దరు చెప్పిన సలహాలు ఒకదానితో ఒకటి సరిపడకపోతే రూజ్వెల్టు తన ఆఫీసులోని సెక్రటేరియట్ తో ఆలోచించి సరియైన మార్గం ఏదో తాను వెతుక్కునేవాడు.

రూజ్వెల్టు తన ఉద్యోగులమీద ఎక్కువగా చిరాకుపడేవాడు కాదు. ఎవరైనా ఒక పనిని పాడుచేస్తే, ఎందుకు పాడుచేశావని వాడిమీద విసుక్కునేవాడు కాదు. “గతంతు గతమేవ,” అని చెడిపోయిన దానికోసం బాధపడడంకన్న మళ్ళీ ఆలోచించి చెడిపోయిన దానిని బాగు చేసుకోడానికి ప్రయత్నించమని చెప్పేవాడు.

మియామిలో అతణ్ణి చంపడానికి జరిగిన ప్రయత్నాన్ని గురించి కూడా అతడు ఆత్మే ఆలోచించలేదు. ఏది ఏలా జరగాలో అలా జరుగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో వూరుకున్నాడు.

ఇలాటి తత్వంతో చెడిపోయిన వాటిపట్ల ఉదాసీనత వహించడం వల్లనే, అతడు భవిష్యత్తును గురించి ఆలోచించగలిగేవాడు.

రూజ్వెల్టుకుగల అనేకమంది స్నేహితులలో అతడికి ఎంతో ఉపయోగపడిన వారు, లూయీ హో, హోరీ హాస్కిన్స్. ఇద్దరూకూడా బలహీనులు; తరచు ఎక్కువగా జబ్బులు పడుతూ ఉండేవారు. ఇద్దరూ మేథావులే; ఇద్దరూ నిష్కపటులే; ఇద్దరూ సంపూర్ణంగా విశ్వసింపదగిన వారే. ఏ విధమైన ప్రతిఫలాన్నీ ఆశించకుండా ఇద్దరూ రూజ్వెల్టు సేవకు

తమ జీవితాలను అంకితం చేసుకున్నవారే. ఇద్దరూ రూజ్వెల్లు నేషనల్ తమ
మానచ్చక్తులనూ ధాగపోసి ప్రాణాలను పోగొట్టుకొన్నవారే.

అయితే, ఇద్దరి తత్వాలలోనూ ఎంతో లేడా వుంది. హో రూజ్వెల్లు
పట్ల వ్యక్తిగతంగా అధిమానం గలవాడు. రూజ్వెల్లును అధ్యక్షుణ్ణి
చెయ్యడం అతని ఆశయం. రాజకీయ ధర్మాల్నూ, సూత్రాల్నూ అతడికి
అనవసరం. హోప్కిన్సు అలా కాదు. అతడికి ధర్మాలమీదా, సూత్రాల
మీదా అచంచలమైన విశ్వాసం ఉండేది. ఎప్పుడెలా నడచుకోవాలో,
ఏప్పుడేం చెయ్యాలో రూజ్వెల్లుకు హో చెప్పేవాడు. అలాగే విషయా
లన్నిటినీ రూజ్వెల్లు దగ్గరనుంచి హోప్కిన్సు నేర్చుకొనేవాడు.

రూజ్వెల్లు హోప్కిన్సును ఎక్కువ వేలించి వుండకచ్చున గాని,
హో పట్ల ఎక్కువ శ్రద్ధచూడేవాడు.

మానవ చరిత్రలో రూజ్వెల్లును నింపిన వ్యక్తి లేదని, అతడికి
కన్యభారిగా వుండటం ఒక గొప్ప అదృష్టమని హో అనుకొనేవాడు.
రూజ్వెల్లుకు కార్యదర్శిగా వుండటంకన్న నేరేమీ అతడు వాంఛించలేదు.
రూజ్వెల్లుచుట్టూ చేరినవారిలో గొప్ప ఆశలేమీ పెట్టుకోనివా డతడొక్కడే.

హోప్కిన్సుకు కొన్ని ఆశలు, తనకోసం వ్యక్తిగతంగా కాకిపోయినా,
మానవజాతి సౌఖ్యానికి అవలంబించే కార్యక్రమాలను గురించిన ఆశలు,
వుండేవి. అతడికి అధికారం చెలాయించడం అంటే ఇష్టంవుండేది. దానికి
తగినట్టుగా, హోకు ఉన్న అధికాగాంకంకంటే హోప్కిన్సుకు ఎక్కువ
అధికాగాలు వుండేవికూడాను.

హో రూజ్వెల్లుకు ఒక తాబేదారుగా పనిచేస్తే, హోప్కిన్సు
రూజ్వెల్లుతో సహమానుడుగా పనిచేసేవాడు.

హోప్కిన్సుకిన్న ముందే, హో రూజ్వెల్లు దగ్గర చేగాడు. రూజ్వెల్లు
కంటే హో పదకొండేళ్లు పెద్దవాడు. హోప్కిన్స్ కంటే రూజ్వెల్లు
ఎనిమిదేళ్లు పెద్దవాడు.

మొదట్లో హో న్యూయార్క్ గవర్నర్ కార్యాలయంలో
న్యూయార్క్ హెరాల్డ్ పత్రిక విభాగంగా వుండేవాడు. 1912 నాటి

రూజ్వెల్టు న్యాయార్థు- గవర్న రైనప్పడు హోను అతడు చూశాడు. రాజకీయ వార్తలను అతడివద్ద నుంచి తెలుసుకొనేవాడు. క్రమంగా హో రూజ్వెల్టుకు సలహాదారు, స్నేహితుడు అయ్యాడు. తరువాత, అతడు రూజ్వెల్టు ఇంట్లోనే కాపురం వుండేవాడు. రూజ్వెల్టుకు పక్షవారిని వచ్చినందువారితో, మళ్ళీ అతనిని రాజకీయాలలోకి తీసుకొని రావడానికి రూజ్వెల్టు భార్య తరువాత, ఎక్కువగా కృషిచేసినవాడు హో. 1933 లో హో మంచ మెక్కాడు; 1936 లో మరణించాడు. అతడు జబ్బుగా వున్నప్పుడు, అతడి గదిలోకి వెళ్లి రూజ్వెల్టు అతణ్ణి పలకరించి, అతడికి దైర్య రావడానికి నాలుగు పాటలు చెప్పని రోజు లేదు.

హోలో వున్న ఒక గొప్ప ప్రతిభ ఏమిటంటే, నికవచ్చే మనుష్యులను వెతక పట్టుకోవడం. ఒకరి మీద ఒకరికి కక్షలు వండి పగ తీర్చుకోవడానికి చూసేవాళ్ళను పసికట్టి, వారిలో అధ్యక్షుడికి ఎవరు పనికి వస్తారో వారిని ఏ తీసుకొనివచ్చి అతడికి అప్పగించేవాడు.

రూజ్వెల్టుకోసం పనిచెయ్యడం, అతడికి విజయం చేకూర్చడం తప్ప అతనికి వేరే లక్ష్యం లేదు. రూజ్వెల్టుకోసం ప్రచారం చెయ్యడానికి అతడు పోగుచేసిన కొంతమంది యువకులకు అతడు ఇలా బోధించాడు: “ఈ కార్యక్రమంలో మీరు చెయ్యవలసింది ఒక్కటే. రాత్రింబగళ్లు కృషిచేసి, రూజ్వెల్టు అధ్యక్షు డయేదాకా పాటుపడడం. వ్యక్తిగతంగా మీరొక లెక్కకాదు. మీ మొహాలు ఒకలెక్కకాదు. ఫోటోగా ఫులలో సకదామని, రూజ్వెల్టు చుట్టప్రక్కల తారట్లాడుతూ వుండగా మిమ్మ ల్నెవరినైనా చూశానంటే మీ భగతం పడతాను. బాగా భూపకం పెట్టుకోండి. మీరు చెయ్యవలసిన పని అంతా రూజ్వెల్టు అధ్యక్షు డవడానికి కావలసిన కృషి అని.”

రూజ్వెల్టు దగ్గరకు హాస్కిన్సుహో తరువాత ఎన్నో రోజులకు వచ్చాడు. అతడికీ, రూజ్వెల్టుకూ పరిచయం రూజ్వెల్టు భార్యద్వారా వుండి. హాస్కిన్సు చక్కనివాడు. చక్కనివాడైన రూజ్వెల్టు తనచుట్టూ చక్కని వాళ్ళను వుంచుకోవడం అంటే ముచ్చట పడేవాడు. హాస్కిన్సు చాలా ఓపికగా ఎదుటివారి పాటలను వినగలడు. గదిలో మరెవరూ

హాస్యంగా రూఢ్వెట్టు హాస్కిన్సుతో మాట్లాడే వాడు. రూఢ్వెట్టు ఏవేళ ఏకాంతంలో వుంటాడో హాస్కిన్సుకు బాగా తెలుసు.

హాస్కిన్సులోని వికటత్వము, హాస్యశక్తి, ఏ విషయం పట్టనైనా ఖయభక్తులు లేకపోవడం రూఢ్వెట్టును ఆకర్షించాయి. అలాగని హాస్కిన్సు నొట్టి వికటపు మనిషి అని అనడానికి ఎంతమాత్రమూ వీలులేదు. ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా ఆతడితో చెపితే దాని ఆంతర్యాన్ని ఇట్టే కలిగెట్టేవాడు. దేశంలోని వార్తలూ, ఊరిలోని కాకమ్మ కబురూ, సమస్తమూ ఆతడు తెలుసుకొనేవాడు.

శ్రమ ఎంతయినా సరే, ఖర్చు ఎంత అయినా సరే పని ముగించడంలో ఆతడికి మంచి పట్టుదల వుండేది. అందువల్ల రూఢ్వెట్టుకి ఆతడిమీద ఎక్కువ బట్టమండేది. ఎంచేతనంటే, ఏమయినా సరే పని జరగడం ప్రధానం అనే దృష్టి రూఢ్వెట్టుని కూడా.

రూఢ్వెట్టు మంత్రమండలిలోకి చాలామందిని చేర్పించిన వారిలో హాస్కిన్సు ఒకడు. జరల్ బాబ్జి మాగ్నల్ను నైన్యశాఖాధిపతిగా నియమించమని రూఢ్వెట్టుకు ప్రోద్బలం చేసినవాడు అతడే.

రూఢ్వెట్టుకూ, చర్చిల్ కూ మధ్య రాయబారాలు, సందేశాలు నెరపి వాడు హాస్కిన్స్. హాస్కిన్స్ను మొట్టమొదటిసారి చూసిన తరువాత చర్చిల్ తన అమెరికన్ స్నేహితు డొకనితో “ఆతడంటే నాకు చాలా యిష్టం వున్నాడని” అని చెప్పాడు.

హాస్కిన్సు ఎప్పటికప్పుడు జబ్బు పడుతూవుంటే, రూఢ్వెట్టు కేవలం కార్య వాక్కులవల్లనే ఆతడు బ్రతిక్కుంటుంటున్నాడని చెబాడు.

చాలా ప్రమాదమైన జబ్బుపడి బ్రతికిన చాలామంది వ్యక్తులలాగ రూఢ్వెట్టుకూడా ఆత్మబలంతో ఎలాటి జబ్బునైనా జయించవచ్చునని నమ్మేవాడు. అంతేగాక, హాస్కిన్సు ప్రాణాలను తానుమాత్రమే కాపాడ గలనని నమ్మేవాడు. నిజానికి అంతే అయింది కూడా. చివరి గోజులలో చాలా తీవ్రమైన జబ్బుతో బాధపడి, రూఢ్వెట్టు చనిపోయిన తరువాత ఏడాదికి హాస్కిన్సు మరణించాడు.

సేకరణ తత్వం

అనేక వస్తువులను సేకరించి దాచిపెట్టడం అంటే రూజ్వెల్టుకు బహుప్రీతి. వస్తువులను సేకరించడం అనేది మానవులందరికీ సహజమైన గుణమే. కాని, రూజ్వెల్టుకు యీ గుణం ప్రబలంగా వుండేది.

పోస్టు బిళ్ళలను సేకరించడం అతడికొక మహాపిచ్చి. రూజ్వెల్టు తండ్రికీ, తల్లికీ కూడా యీ వ్యామోహం ఉండేది. రూజ్వెల్టుకు పదేళ్ళ వయస్సు వున్నప్పుడు, అతడి తల్లి అతనికి కొన్ని చైనా పోస్టుబిళ్ళలను యిచ్చింది. అప్పటినుంచి ఆ మరణాంతమూ, పోస్టుబిళ్ళలను సేకరించడం అతనికొక సహజ స్వభావంగా పరిణమించింది. రూజ్వెల్టు సేకరించిన పోస్టుబిళ్ళలు దాదాపు 12,50,000 వుంటాయి. వీటిలో దాదాపు పదిలక్షల బిళ్ళల విలువ ఆట్టేవుండదు. కాని, తక్కినవాటిని సుమారు 150 పుస్తకాలలో వరిసగా అంటించి, వాటిప్రక్కన వాటినిగురించి తనకు తెలిసిన వివరాలను రూజ్వెల్టు వ్రాశాడు. ఆ పుస్తకాలను 1946 లో వేలంపెస్తే సుమారు 2,50,000 డాలర్లు వచ్చాయి. ఇంతడబ్బు వచ్చినా అని ఎవరైనా ఆశ్చర్య పడవచ్చును. కాని, ఇంతకన్న ఎక్కువ విలువగల పోస్టుబిళ్ళలను సేకరించిన వారు, యునైటెడ్ స్టేట్సులో అధిమం నూరు మంది వున్నారు. ఇంగ్లండు రాజుదగ్గర వున్న పోస్టుబిళ్ళల విలువ 60,00,000 డాలర్లు వుంటుందట.

అధ్యక్షుడుగా వుండగా కూడా, ప్రతిరోజూ కొన్ని నిమిషాలయినా పోస్టుబిళ్ళలతో కాలక్షేపం చేసేవాడు రూజ్వెల్టు.

శీత్ర సమస్యలనుగురించి ఆలోచించిన చిరాకును పోస్టుబిళ్ళలకోసం దానికి అతడికి ఇదొక సాధనంగా కూడా ఉపకరించేది. అతడు యాల్టా, టెహరాన్ లకు ప్రయాణం చేసినప్పుడు కూడా, ప్రయాణంలో అతడికి కాలక్షేపం కోసమని పోస్టుబిళ్ళలు అంటించిన పుస్తకాలను వెంట దెట్టుకొని వెళ్ళేవాడు.

పోస్టుబిళ్ళలను సేకరించడంలో అతడు ఖర్చుకు ఎప్పుడూ వెనుక డేనాడు కాదు. ఒకేసారి బిళ్ళలు రెండు మూడు వున్నాకూడా

అతడు ఒక్కదానినైనా పారవేసేవాడు కాదు. అనేక ప్రాంతాలనుంచి, అనేక విధాలుగా అతడు పోస్తుబిళ్ళలను తెప్పించేవాడు. ఎంత మంచి బిళ్ళకయినా, పని చాలర్లకన్న ఎక్కువ ఖరీదుమాత్రం యిచ్చేవాడు కాదు.

అతడు అధ్యక్షుడయిన తరువాత, వివిధ దేశాలనుంచి వచ్చే కొత్తరాలకు వుండే బిళ్ళలలో ఇదివరకు కనపడనవి ఏమైనా వుంటే, వాటిని ప్రభుత్వోద్యోగులు రూజ్వెల్టుకు పంపించేవారు. అంతేగానీ, అమెరికా ప్రభుత్వం కొత్తరకపు పోస్తు బిళ్ళలను అచ్చు వేయిస్తే, ఆ అచ్చువేయించిన బిళ్ళలలో మెట్ట మెదట అచ్చుఅయిన ముద్రల కాగితాన్ని రూజ్వెల్టుకు సమర్పించేది. రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడయిన తరువాత, 225 కొత్త పోస్తుబిళ్ళలు అచ్చు వేయబడినవి.

పోస్తు బిళ్ళలను అచ్చు వేయించేసుంది తెలుగులైన నమూనాలను అతడు స్వయంగా పరిశీలించి, వాటిలో మార్పులను సూచించినమే గానీ, కొన్ని బిళ్ళలకు నమూనాలను అతడే స్వయంగా తయారు చేశాడు కూడా.

అనేక దేశాల ప్రభుత్వాలు, ఆ యా దేశాలలోని పోస్తుబిళ్ళలను ఎన్నిటినో సేకరించి రూజ్వెల్టుకు బహుకరణగా పంపించాయి. అంతేకాదు, కొన్ని ప్రభుత్వాలు తమ దేశపు పోస్తు బిళ్ళలమీద రూజ్వెల్టు బొమ్మను వేయించి అతణ్ణి గౌరవించాయి. ఇలా 23 దేశాలు చేశాయి. ఆ దేశాలలో రూజ్వెల్టు బొమ్మతో వేయబడిన పోస్తుబిళ్ళల 5 కాలు 50.

విదేశాలలో రాయబారులుగావున్న అమెరికనులు, అక్కడ తమకు కనిపించిన మంచి పోస్తుబిళ్ళను సేకరించి రూజ్వెల్టుకు పంపేవారు.

ఓడలు, ఓడప్రయాణం

రూజ్వెల్లుకు కేవలం స్వభావంగా పరిణమించిన మరొక అభిరుచి ఏమిటంటే సముద్రంవూడ విహరించటం.

చాలా చిన్నతనంలోనే ఓడప నడపడం నేర్చుకున్నాడు రూజ్వెల్లు. తన పదహారో యేట, గ్రోటన్ స్కూలులో చదువుతూ వున్న హోబులలో అతడు న్యాయాయ్కునుంచి ఈస్ట్ పోర్ట్ వరకూ పడవను నడుపుకొని వెళ్ళాడు. ఇది సామాన్యమైన పనికాదు. తరువాత, హోర్న్స్ వుడ్ లోలేన్స్ లో చదువుతూ వున్నప్పుడు, ఇతడికి 40 అడుగుల పొడవుగల పడవను తండ్రి కొని యిచ్చాడు. తరువాత అతడు 18 అడుగుల చిన్న రోహిన్ నౌకను కొనుక్కున్నాడు.

కేవలం కులాసా కొరకు మాత్రమే కాక, పరిశ్రమకూ, కా క్షేపానికీ కూడా అతడు నౌకావిహారాన్ని కోరేవాడు. ఎదురు గాలిలో పడవను నడుపుకొని పోవడ మన్నా, ఇదివరకు ఎవరూ వెళ్ళని రేవులకు పడవను పట్టించడమన్నా రూజ్వెల్లుకు బహు ఉత్సాహంగా వుండేది.

ప్రపంచంలోని అన్ని ప్రాంతాలలోని సముద్రాలలో. ఎక్కడెక్కడ నౌకలకు ప్రమాదమో, ఎక్కడ నౌకలు సునామిగా గా నడిచి గలవో అతనికి కంతతాగా తెలుసును.

నౌకల మీదనూ, నౌకలను నడపడమంటేనూ అతనికి గల అభిరుచిని బట్టి, అతడి స్వభావంకూడా వ్యక్తమౌతుంది. నౌకలను నడపాలంటే గాలిని, సముద్రపు లోతుసాతులనూ గమనించి ప్రవర్తించాలి. అంటే తలవని తలంపుగా మనిషిని ఎదుర్కొనే ప్రతికూల శక్తులను సమీక్షించడానికి పైయెత్తులు వెయ్యాలన్న మాట. నౌకలను నడపడం అభిరుచికావడంవల్ల, ఎత్తులకు పైయెత్తులు వెయ్యడం అతనికి సులువుగా చేతనైపోయింది.

నౌకలన్నా, నౌకాదళమన్నా, నౌకాదళాధిపతులన్నా అతడికి ఎక్కువ ఇష్టం. ఒక వ్యక్తిని రాయబారిగా నియమించడంలో, అతడు నౌకాదళాధిపతి అనే విషయానికే ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి ఆ రాయబారి పదవిని అతడికి ఇచ్చాడు రూజ్వెల్లు.

చేపలను పట్టడం అంటే కూడా రూజ్వెల్లును సరదా. అయితే, ఎలాటి చేపలను పట్టినదీ, ఎన్ని చేపలను పట్టినదీ అతడు అట్టే పరిగణించేవాడు కాదు. చేపలను పట్టడానికి తోడురమ్మని అతడు ఎవరినైనా తీసుకువచ్చేవాడని అతడు గొరవించినట్లు సూచన.

నాటకాలకు రూజ్వెల్లు ఎక్కువగా వెళ్ళేవాడు కాదు. దానికి కారణం చక్రకాలకుక్రీలో కూచుని తోయించుకుంటూ నాటక కాలలోకి వశ్యం చాలా విసుగు కలిగిస్తుందని. సినిమాలు చూడడం అంటే అతనికి ఎప్పుడూగాని, అది ఒక విచ్చగా మాత్రం వుండేది కాదు.

స్ట్రీట్ లో మిర్చా రాయ్, పుర్రులలో వార్లర్ హుస్టన్ అంటే అతడు తాళి.

షే కాట్రోలో పోకిర్ అంటే అంటే రూజ్వెల్లు ఎవరి కోసుకొనేవాడు. ఆ ఆటలో అతడు చాలా సమర్థుడుకూడాను. అయితే, పండో వేసినప్పుడు పెద్ద మొత్తాలకు ఎప్పుడూ పండో వేసేవాడు కాదు. రూజ్వెల్లుతో షే కాట్రోలో ఎవరైనా నూరు ఠాల్లకన్న ఎక్కువ గెలిచినా, పోగొట్టుకున్నా అది ఒక విశేషమే నన్ను మాట. ఆటలో దీక్షిపోతే మాత్రం రూజ్వెల్లు మాగా వదుక్కనే వాడు.

గుక్కలను పెంచడం అంటే అతనికి మోజు ఎక్కువ. కుక్కల సూతులు, లక్షణాలు పెంచడం వివరాలన్నీ అతడికి చాలా తెలుసు. అతడి పెంపుడు కుక్కలకు ఫాలా. తన స్నేహితులలో చాలా మందిని అతడు ఎంత ఎక్కువగా ప్రేమించాడో ఫాలానుకూడా అంత ఎక్కువగానూ ప్రేమించాడు.

యుద్ధ కాలంలో రూజ్వెల్లు ఎక్కడికైనా వెళ్ళినప్పుడు, అతడి ప్రయాణాన్ని రహస్యంగా వుంచవలసి వచ్చేది. కానీ, అతడితో ఫాలా కూడా వెళ్ళేది. అది పోలీసుల కట్టడెట్టాలను దాటి విచ్చల విడిగా తిరగడం వల్ల ఆ సమీపంలో రూజ్వెల్లు వచ్చినంతటి బయటపడిపోతుందని అధికారులు చాలా భయపడేవారు. దాని బాధపడలేక పోలీసులు విసుక్కునేవారు.

ఈ పుస్తకం వ్రాసేటప్పటికి ఫాలా బ్రతికివుంది.

భోజనకాలే . . .

రూజ్వెల్లుకు నుంచి జీర్ణశక్తి వుండి. శుభ్రంగా అన్ని పదార్థాలూ తినేవాడు. వంట చెయ్యడంకూడా అతడికి తెలుసు. పయస్సు ఎక్కువైన కొద్దీ రకరకాల పిండివంటలను తినడం క్రమేపీ అతడు మానివేశాడు, జీర్ణశక్తి బాగా వున్నా, అతడు ఎప్పుడూ అధికంగా మాత్రం తినేవాడు కాదు. భోజనందగ్గర యిష్టం వచ్చినంతసేపు కూచోని తాపీగా, ఎక్కువగా తినడానికి అతడికి ఎక్కువ వ్యవధికూడా వుండేదికాదు. పక్షి మాంసం అంటే అతడికి అభిరుచి ఎక్కువ. అప్పుడప్పుడు కొట్టిన పక్షి మాంసం కావాలని అతడు కోరుకోనేవాడు.

రూజ్వెల్లు ఇంట్లో వంట అంతా ఒక నిర్ణీత పద్ధతి ప్రకారం జరిగేది. ఫలాని గోజున ఫలానివంట అనే నిర్ణయం పాటించ బడేది. అంచేత, వైట్ హాసులూ చాలా గోజులు బసచేసిన ఆతిథులు ఏగోజు, ఏపూట తమకు ఏ ఏ పదార్థాలు వడ్డింపబడుతోవో నుందుగానే చెప్పగలిగేవారు.

భోజనాలవేళ వీలయినంతవరకు విశ్రాంతి వుండాలని అతడు కోరేవాడు. పెద్దపెద్ద విందులంటే అతడికి అట్టే ఇష్టంవుండేది కాదు. ముఖ్యమైన స్నేహితుణ్ణయినా, దగ్గర బంధువులలో ఎవరినైనా పంక్తిలో తనతో పాటు కూచోబెట్టుకొని, ఎక్కువ రద్దీ లేకుండా భోజనం చెయ్యడం అతడికి ఇష్టం. భోజనానికి రమ్మని అతడు ఎప్పుడూ, ఎవరనీ, ఎక్కువగా సిలిచేవాడు కాదు. భోజనానికి ఎవరినైనా ఆహ్వానించడం గూజ్వెల్లు భార్య, కూతురు, మిస్సీ లిహండ్ మొదలైనవారి పని.

జబ్బుపడి, అపిటిరనం వచ్చిన తరువాత విందులకు రయటికి వెళ్ళడం అతడు మానుకున్నాడు. ఎవరి ఇంటికైనా అతడు నిండుకు వెళ్ళాడంటే వాళ్ళవూద అతడికి అత్యంతానురాగం వుందని స్పష్ట పడేది.

అప్పుడప్పుడు హెంగాడ్ ఐక్స్ ఇంటికి వెళ్ళకనుంటే అతడు ముచ్చట పడేవాడు.

అదృష్టం

రూఢ్వేబ్బ చాలా అదృష్టవంతుడని చాలామంది అంటారు. అతడి అదృష్టమంతా నిజానికి సమయమేకటి, ముందుచూపుతో పనిచెయ్యగలతో వుంది. చాలామంది అదృష్టవంతులలాగా తన అదృష్టాన్ని తనే నిర్మించుకున్నాడు రూఢ్వేబ్బ. అయితే, అతడు అదృష్టవంతుడని అందరికీ ఒక నమ్మకం వుండడం అతడి రాజకీయవిజయాలకు చాలా అనుకూలించింది. 1932 లో చాలామంది అతడికి ఓట్లువెయ్యడానికి కారణం అతడు అదృష్టవంతుడని వారికి విశ్వాసం వుండటమే. ఒకవిషయం మాత్రం నిజం. రూఢ్వేబ్బ జీవితం అంతటిలోనూ కూడా వాతావరణం విషయంలో అతడికే సుంచి అదృష్టం వుండేది. వానలు చాలాకాలం కురవని ఒకసారికి అతడు పెద్దనతరువాత అక్కడ వానకుడిసింది. అందుచేత, 'వర్ష దేవత' అని అతడిని అక్కడిప్రజలు పేరుపెట్టారు కూడాను.

అదృష్టశాసనాలైన చాలామంది వ్యక్తులలాగానే రూఢ్వేబ్బకుకూడా అదృష్టాన్ని మూఢశాస్త్రముకాలు వుండేవి. శుక్రవారంనాడు గాని, పదమూడో తేదీనాడు గాని ఏపనిచెయ్యడం అన్నా అతడు అంగీకరించేవాడుకాదు. ఏనుయినాసరే, శుక్రవారంనాడు అతడు ప్రయాణం ప్రారంభించేవాడుకాదు. అలాగే పదముగ్గురితో సహపంక్తిభోజనానికి కూచునేవాడుకాదు.

అభిరుచులు

ప్రయాణం చెయ్యడం, భవనాలను నిర్మించడం, చెట్లను పెంచడం, అలమారులనిండా వస్తువులను పేర్చడం ఇవి అతని అభిరుచులు. రాజకీయ వాదులన్నా, సవాలు చెయ్యడమన్నా, ద్వీపాలను చూడడమన్నా, గాడిదలను చూడడమన్నా, భవిష్యత్తును గురించి ఆలోచించడమన్నా ఎక్కువ ఇష్టం.

చేతులకు గ్లావ్స్ పెట్టుకోవడమన్నా, చిన్నమాటలతో చేష్టలు చూగతులకు పెద్దమాటలను వుపయోగించడమన్నా, తీరుబాటుగా చేసేసనికి తనను ఎవరైనా తొందర పెట్టినా అతడు సరిహించేవాడుకాదు. వికాస సంతమైన అభివృద్ధిని అరికట్టడానికి ప్రయత్నించేవారిని చూస్తే అతడు భరించలేకపోయేవాడు.

ఇల్లు, గంధాలయం, సేకరణలు

రూజ్వెల్లు తన ఇంట్లో నిత్యజీవితం ఎలా గడిపేవాడో తెలుసుకుంటూ మని కుతూహలం వున్నవారంతా, హైడ్ పార్కులోని ఆ రియింటిని చూడవచ్చును. ఆ ఇల్లు యీ నాడు దేశపు ఆస్తిగా అందరూ నల్లి చూడడానికి ఒక మ్యూజియంగా వున్నది. రూజ్వెల్లు బ్రతికివున్నప్పుడు ఆ ఇంట్లో అతడు నివసించేటప్పుడు ఆ ఇంట్లో ఏర్పాట్లు ఎలావుండేవో, ఇప్పుడు కూడా ఆ ఏర్పాట్లన్నీ అలాగే వుంచబడినవి.

హైడ్ పార్కు భవనాన్ని తన తల్లి మరణానంతరం ఎలా వుపయోగించాలా అని రూజ్వెల్లు చాలా రోజులు విచారణ పడ్డాడు. ఈ బిడ్డలకు ఎవరికైనా ఆ ఇంటిని వ్రాసియిస్తే, నా సత్వపు పన్నులు కట్టడానికి ఆ ఇంటి ఆస్తిలో కొంత పోగొట్టుకో చలసివస్తుందనీ, పైగా ఆ ఇంటి సంతటినీ జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలంటే చాలా డబ్బు ఖర్చుపెడుతూ వుండాలనీ అతడికి తెలుసు. ఆ ఇంటిలో కాపరిం వుండే వాళ్ళు? తన కిక్కిరిలేదన్నది రూజ్వెల్లు భావం.

అలాగేచించి, అలాగేచించి ఆ ఇంటిని దేశానికి యిచ్చి వెయ్యడానికి నిశ్చయించాడు రూజ్వెల్లు. తన బిడ్డల జీవితకాలంలో, కాదు ఆ ఇంటిలో కాపురం వుండడానికి వీలుండే మరేమీకూ ఆ ఇంటిని దేశానికి అంకితం చేశాడు రూజ్వెల్లు. తన ఇంటిని దేశానికి అంకితం చేసిన మొదటి డెంటు రూజ్వెల్లు తప్ప మరొకడులేదు. రూజ్వెల్లు యిచ్చిన యాగొప్ప విరాళాన్ని అంగీకరిస్తూ కాంగ్రెస్ (అమెరికా పార్లమెంటు) తీర్మానంచేసింది. ఆ ఇంటి ఆవరణ, చుట్టూవున్న ఆవరణ కలిపి 33.25 ఎకరాలు వుంది. రూజ్వెల్లు చనిపోగానే అతడి భార్య బిడ్డలుకూడా ఆ ఆస్తిమీద తమకు వున్న హక్కులన్నిటినీ వదులుకున్నారు.

తరువాత రూజ్వెల్లు ప్రథమ సంవత్సరకంనాడు అంటే 1946 ఏప్రిల్ 12 తేదీన ఆ గృహానికి ప్రారంభోత్సవం, జాతీయసంపదగా, జరిగింది. ఆ ఇంటినీ, ఆ ఇంటికి సంబంధించిన ఆస్తినీ భద్రంగా వుంచడం ప్రభుత్వపు జేశీయతాఖకు సంబంధించిన శేషనల్ పార్క్ సర్వీసు వారు చూస్తున్నారు.

1946 ఏప్రిల్ నుంచి 1950 ఏప్రిల్ లోపల దాదాపు పదిలక్షలమంది యి
యింటిని చూడడానికి వెళ్ళారు. అక్కడి రిజిస్టరుచుబట్టిచూస్తే, ఒకే
గోడైన 11,000 మంది ఆయింటిని చూడడానికి వెళ్ళినట్లు తెలుస్తోంది. ఒకే
సారి 70 మందికంటే యింటిలోపలికి వెళ్ళడానికి వసతిలేనందున, చాలా
మంది యింటిలోపలికి వెళ్ళి చూడకుండా తిరిగిపోవడంకూడా జరిగింది.

హాబ్స్ బాన్ నడికి ఆరవైయి మూడంలలో చక్కని పచ్చిక బయలులో
వుంది ఆ యిల్లు. ఆ యింటిలోకి వెళ్ళిచూస్తే రూజ్వెల్లు పీటంటుబు
నాతావరణం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. రూజ్వెల్లు పూర్వీకుల బొమ్మలు, నౌకల
బొమ్మలు, పాని వెయ్యడానికి యిష్టంలేక పూర్వీకులు దాచిపెట్టిన
ఆనేకమైన పనికిరాని వస్తువులు ఆ యింటినిండా కనిపిస్తాయి. రూజ్వెల్లు
కోటంటికులు ఎవరూ ఏవస్తువునూ పారవేలేవారు కారు. రూజ్వెల్లు
సురక్షానంతరం రూజ్వెల్లుభార్య ఆ యింట్లో అన్ని మూలలనూ శోధిస్తే,
50 సంవత్సరాల నాడు రూజ్వెల్లుతల్లి ఎక్కడో ఒకమూల దాచిపెట్టిన
రిబ్బనుముక్కలు కనిపించాయట.

రూజ్వెల్లు వంశీకులలో చాలామందికి అందచంచాల వీరు తెలియదు.
అందరికీ, వాళ్ళ యింటిని చూస్తే ఒక తీగ తెన్ను లేనిదిగా కనిపిస్తుంది.

పూర్వకాలంనుంచీ ఎక్కడో వేరస్తువు వున్నదో దానిని అక్కడే
సంచరింపజేసి దానిని చూచుకుంటే రూజ్వెల్లు సహించేవాడు కాదు.
అతనికి రిజిస్ట్రేషన్ వంకూడా అంతే. ఇంటికట్టడంలో ఏ విధమైన మార్పునూ
అతడు చేయించలేదు. అప్పుడతని తరవాత, మేడవిూద పడకగదికి
వెళ్ళడానికి వెళ్ళు ఎక్కడం అతడికి సాధ్యంకాదు గనుక, ఎల్క్విక్ లిప్ట్
పెట్టించమని ఎందరుచెప్పినా అతడు అంగీకరించలేదు. అంచేత, ఒక
తొట్టెను కట్టించి, మేడవిూద ఒకగిలక పెట్టించి, లను పైకి వెళ్ళవలసి
వచ్చినప్పుడు ఆ తొట్టిలో కూచుని, బావిలోనుంచి నీళ్ళను తోడినట్లు పైకి
తోడించుకొనే వాడు. క్రిందకు దిగవలసి వచ్చినా, అదే పద్ధతి అనలంబించే
వాడు. ఇప్పటికీ ఆ యింట్లో వున్న లిప్ట్ అదే.

రూజ్వెల్లు గ్రంథాలయం రూజ్వెల్లు ఇంటికి ఈశాన్యంగా కొన్ని
సంవత్సరాల గజాని మూడంలలో వుంటుంది. ఆ భవనాన్ని ఎలాకట్టాలో

సంపిణీవేసి అజమాయిషీ చేసినవాడు రూజ్వెల్టు. ఈ గ్రంథాలయాన్ని భద్రంగా చూడడం, నేషనల్ ఆర్కైవ్స్ శాఖవారి బాధ్యత. ఆ గ్రంథాలయంలో రూజ్వెల్టు వ్రాసిన పుస్తకాలు, అతడికి వచ్చిన పుస్తకాలు, అతడు వ్రాసిన ఇతర కాగితాలు అన్నీ పున్నాయి. కట్టలు కట్టలుగా పేర్చబడివున్న ఆ పత్రాలను చూస్తే ఎవరికైనా ఆశ్చర్యం కలుగక మానదు.

తన కాగితాల నన్నిటినీ ఏం చెయ్యడమా అని రూజ్వెల్టు చాలా కాలం ఆలోచించి, వాటన్నిటినీ దేశానికి అంకితం చేయడానికి నిశ్చయించాడు. తరువాత వాటన్నిటినీ భద్రపరుచడానికి ఒక భవనం నిర్మించడానికి పూనుకున్నాడు. ఆ భవన నిర్మాణానికి కావలసిన స్థలాన్ని, 16 ఎకరాల నేలను అతడితల్లి విరాళంగా ఇచ్చింది. భవన నిర్మాణానికి కావలసిన డబ్బును 4,00,000 డాలర్లను మొత్తం 28,000 దాతలు విరాళంగా యిచ్చారు. ఈ గ్రంథాలయాన్ని కేంద్రప్రభుత్వ సంస్థగా నిర్వహించడానికి కాంగ్రెసు అంగీకరించింది. భవన నిర్మాణానికి శంఖుస్థాపనను 1939 నవంబరు 19 తేదీన రూజ్వెల్టు చేశాడు. దీని నిర్వహణకు ఆయే ఖర్చులో కొంత భాగాన్ని ప్రభుత్వం భరిస్తున్నది. తక్కినది లోపలికి వెళ్ళడానికి ప్రేక్షకులు చెల్లించే రుసుములవల్ల వస్తుంది. లోపలికి వెళ్ళడానికి ప్రతిప్రేక్షకుడూ 25 సెంటలు (బాదాపు రూపాయి జేబు) చెల్లించాలి. ఏడాదికి సుమారు 5,00,000 మంది ఆ గ్రంథాలయం లోపలికి వెళ్ళిచూస్తారు. చూసేవారెవరూ తాము యిచ్చిన రుసుము వృధాఖర్చు అని అనుకోరు.

ప్రెసిడెంటు తనకు సంబంధించిన పత్రాలన్నిటినీ దేశానికి అంకితం చెయ్యడం అనేది రూజ్వెల్టుకు పూర్వం ఆ మెరికా దేశపు చక్రవర్తిలో ఎన్నడూ జరుగలేదు. తన జీవితానికి సంబంధించిన రికార్డునంతనూ ప్రభుత్వానికి అప్పగించడమనేది అంతకు పూర్వము ఏ ప్రెసిడెంటు తలపెట్టినైనా తలపెట్టలేదు.

ప్రెసిడెంటు వ్రాసిన ఉత్తర-పత్రాలన్నీ అతడి సొంత ఆస్తి అనీ, వాటిని అతడు తన యిష్టంపచ్చినట్లు చేసుకోవచ్చు ననీ ఆ మెరికా సాంప్రదాయం. కొంతమంది ప్రెసిడెంటు తమ సదవి ముగిసి యింట్లోకి

◆ నేళ్ళేటప్పుడు తమ పత్రాలను తమతో తీసుకొని పోయారు. కొంతమంది తమ పత్రాలను తగలబెట్టి వేశారు. కొంతమంది ప్రెసిడెంట్లకు సంబంధించిన పత్రాలు దేశంలో తలోమూలా వున్నాయి. అబ్రహం లింకన్ కు సంబంధించిన ఏదో ఒకపత్రం యిప్పటికీ కొత్తగా బయటపడుతూనే వుంది. చాలామంది ప్రెసిడెంట్లను గురించి వ్రాయాలంటే, చరిత్రకారులకు పెద్ద ఇబ్బంది కలుగడానికి కారణం, వాటికి సంబంధించిన రికార్డు అంతా ఒకచోట ఎక్కడా నొక్కక పోవడమే.

చరిత్రకారులకు ఇబ్బంది ఏమీ కలుగకుండా తనను గురించిన రికార్డు అంతా ఒకేస్థలంలో వుండేటట్టు చేయాలని యాజ్వెల్లు వాంఛించినట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. కాని, చరిత్రకారులకు ఎంతకష్టమైన పనిపెట్టాడో గూజ్వెల్లుకు తెలియదు. ఏనుంటే గ్రంథాలయ శివన నిర్మాణం పూర్తి కాగానే, దానికి పత్రాలనూ, పుస్తకాలనూ పంపించడం ఆరంభించాడు. నచ్చినవాటిని కట్టలువిప్పి వాటిని సరియైన స్థానంలో అమర్చడమే ఒక బ్రహ్మాండమైనపని అయింది. ఇప్పటికీ కొన్నివందల కట్టలు విప్పకుండా అలాగే వున్నాయి. విప్పవలసిన కట్టలు సుమారు 50 టన్నుల బరువు ఉంటాయని అంచనా.

తన పత్రాలలో ఏవి కేవలమూ తన వ్యక్తిగతమైన సంబంధాలకు చెందినవో, వేటిని గ్రంథాలయానికి పంపి ప్రజలు చదవడానికి వీలుకలిగించ వచ్చునో నిర్ణయించడానికి 1943 లో గూజ్వెల్లు ఒక కమిటీని నియమించాడు. పోప్, ఇంగ్లండు రాజు మొదలైన ప్రముఖులకు కొందరికి తానువ్రాసిన ఉత్తరాలు, వారువ్రాసిన జవాబులను మాత్రం ఎప్పటికీ బైటపెట్టకద్దని అతడు నిష్కర్షగా ఒక మరతుపెట్టాడు.

◆ కొంతమంది వ్యక్తులనుగురించి అతడు వ్రాసుకున్న అగ్గప్రాయాలనూ, కొంతమంది వ్యక్తులనుగురించి అతడికి అధికాయన సహస్యంగా విచారణచేసి తెలియచేసిన అగ్గప్రాయాలనూ, దేశపు మర్యాదను బాపంకలిగించే పత్రాలనూ, వివిధదేశాలతో స్నేహానికి భంగంకలిగించే పత్రాలనూ ప్రస్తుతం ఎవరికంటికీ కనబడకుండా దాచివుంచడానికి గ్రంథాలయ నిర్వాహకులు నిశ్చయించారు. ఈ విధంగా ఆ గ్రంథాలయంలోని

పత్రాలలో దాదాపు ఆరవవంతు ప్రస్తుతం వాచిపెట్టడానికి సిద్ధయింపబడింది. కొంతకాలం పోయినతరువాత అన్ని పత్రాలుకూడా సమీక్షించబడుతుంది.

మిలిటరీ వ్యవహారాలను గురించి, రాజకీయాలను గురించి విదేశ ప్రభుత్వాలతో రూజ్వెల్టు జరిపిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు చాలావరకు ఈ గ్రంథాలయానికి చేరలేదు. వాటన్నిటినీ తన ఉపయోగంకోసం వైట్ హౌసులోనే వుంచమని ప్రెసిడెంట్ ట్రూమన్ ప్రత్యేకంగా కోరడంతో అవన్నీ ఆక్కడే వుంచబడినవి.

రూజ్వెల్టు కుటుంబంలోనివారందరూ ఇతర ప్రజలందరికీ ఆ గ్రంథాలయంలో పరిశోధన చేసుకోడానికి వెళ్ళవచ్చును. అంతకుమించి నాటికి ఆ గ్రంథాలయంతో వేరే సంబంధం ఏమీలేదు.

రూజ్వెల్టును గురించి గ్రంథాలు వ్రాస్తున్నవారు చాలామంది, యీ గ్రంథాలయంలో పరిశోధన చేస్తున్నారు.

ఈ గ్రంథాలయంలో వున్న రికార్డును చూస్తే ఎవరికైనా కళ్ళు తిరుగుతవి. 16,000 పుస్తకాలు, 34,000 కరపత్రాలు, 15,000 ఫోటోగ్రాఫ్లు, 2,75,000 ఆడుగుల ఫిలిం (రూజ్వెల్టు ప్రయాణాలు, ఉపన్యాసాలు మొదలైనవాటికి సంబంధించినది), 300 శబ్దగ్రాహక ఫిలిములు కాక, 1,200 దీపవాలలో పట్టేటన్ని ఇతర పత్రాలు ఇప్పటికీ విషయంవారీగా అమర్చబడినవి. దానిలోని వస్తువులనూ, పత్రాలనూ వరుసగా లెక్కజెడిస్తే, అయిదకోట్ల సంఖ్యవరకూ లెక్కపెట్టవలసి వస్తుందట.

తను బ్రతకవున్నన్నాళ్లా, యీ గ్రంథాలయంపట్ల రూజ్వెల్టు ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొనేవాడు. అప్పుడప్పుడు కొన్ని గంటలసేపు ఆక్కడ నడిపి, పత్రాలనన్నిటినీ విషయంవారీగా పోగుచేసి, వాటినిగురించి ఒక సర్టిఫికేట్ తయారు చేయడంలో ఆసక్తి చాలా శ్రమపడేవాడు.

తను రెండుసార్లు మాత్రమే అధ్యక్షుణ్ణివుతాననీ, ఆ ఎనిమిదేళ్ళలోపల ఒకసారి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు మొదలైనవాటిని పెట్టడానికి

ఈ తమే ధర్మం కావాలనీ అనుకోని రూజ్వేల్ట్ ఆ గ్రంథాలయ భవనాన్ని
 నిర్మింపించాడు. కాని, పన్నెండు సంవత్సరాలు ఆధ్వర్యముగా వున్నందు
 వల్లనూ, దామూలు పరిస్థితులు కాక, మహాయుద్ధం ఒకటి సంభవించి
 అంతానూ ధ్వంసమైపోయింది. ఎన్నో రెల్లు గ్రంథాల ఆ గ్రంథాలయానికి
 చేరింది.

వస్తువులను సేకరించడంలోనూ, వచ్చినవాటిని పార వెయ్యకుండా
 గ్రంథంగా భరించడంలోనూ రూజ్వేల్ట్ వున్న చాదస్త్రంవల్ల ఆతడొక ప్రతీ
 కంశక్తిరమం వచ్చిన క్రిస్మస్ కాన్వల్యూ, బహుశా సందేశపు కాన్వల్యూ
 వున్న వేలంశిలకీ, బాగులేనివాటిని పార వెయ్యగా, డ్రాయర్లన్నీ
 నీటిపోతూ ఆ గ్రంథాలయంలో వున్నాయి.

రూజ్వేల్ట్ ను సుదించిన వార్తలు, వాళ్ళు సత్తెకలలో ప్రకటించ
 పుచ్చుకు వాటన్నిటినీ కత్తిరించి చదరపు అడుగు నైబాలో ఎనెమి
 వలసశాల చట్టంలో కుట్టిన పుస్తకాలలో అంటించడం నైట్ హౌస్ లోని
 కొందరు గుమాస్తాల పని. ఇలాటేవన్నీ, ఆ గ్రంథాలయంలోని ఎన్నో
 పాతకావ్యానినా వున్నాయి.

పుస్తకాలలో తనపేరు వాయడం అంటే రూజ్వేల్ట్ చాలా
 అర్హుడని వుండేది. తనకు వచ్చిన ప్రతి పుస్తకంమీదా ఎఫ్. డి. రూజ్వేల్ట్
 అని సంతకం పెట్టేవాడు. ఎందుకూపనికిరాని అనేక కరపత్రాలమీదకూడా
 అతని సంతకం కనిపిస్తుంది. ఈ గ్రంథాలయంలోవున్న పుస్తకాలలో
 నాపు నాలుగైదువేల పుస్తకాలమీద అతని సంతకాలు కనిపిస్తాయి.

ఆరకువ్రాసిన 'ఆన్ అవర్ వే' (On Our Way) అనే పుస్తకం
 అచ్చుకాగా, ప్రెస్సువారుపంపిన మొట్టమొదటి ప్రతి లోపలి మొదటి
 పేజీలో ఇలా వ్రాసి వుంది: "అచ్చు అయిన పుస్తకాలలో మొట్టమొదట
 ఒకటికివచ్చినవాటిలో ఇది ఒకటి. తద్వలన ఏమయినా వున్నాయేమో
 చూడాలి. ఎఫ్. డి. ఆర్." రూజ్వేల్ట్ వ్యక్తిగత జీవితానికి, అతని పూర్వీకుల
 వ్యక్తిగత జీవితానికి సంబంధించిన వస్తువులన్నీ పెట్టిన వస్తుప్రదర్శనశాల
 యీ గ్రంథాలయంలో ఒకభాగం. అయితే, ప్రదర్శనశాలలో పెట్టవలసిన
 వస్తువులన్నిటినీ ఒకేసారి దానిలో ప్రదర్శించడానికి స్థలం చాలదు.

వస్తువులలో పదపవంతువాటిని మాత్రమే ఒకసారి దానిలో ప్రదర్శించు
వచ్చును. అందుచేత, వస్తువులను పది భాగాలుగాచేసి, ఒకభాగం తరువాత
మరొకభాగాన్ని వంతులప్రకారం దానిలో ప్రదర్శిస్తాడు.

దానిలో ప్రదర్శించే వస్తువులు ఎన్నోరకాలు వుంటాయి. మచ్చుకి
యీక్రింద వుదాహరించినవి కొన్ని :

రూజ్వెల్టు చిన్నతనంలో అతణ్ణి పడుకోబెట్టిన ఉయ్యాలతోటి,
ఆతడికి నామకరణం చేసిననాడు తొడిగిన జాకెట్ ; రూజ్వెల్టు భార్య
నామకరణంనాడు ఆమెను తొడిగిన ముస్తాలు.

రూజ్వెల్టు పూర్వీకులలో ఒకడైన జాకోబు రూజ్వెల్టు అనే ఆయన
ఉపయోగించిన బంగారపు గడియారము, దాని బరిణె.

రూజ్వెల్టును అరేబియా రాజు ఇబిన్ సావుద్ బహూకరణగా
యిచ్చిన వజ్రాలుతాపిన ఖడ్గములు రెండు. దానిలో ఒకదాని ఖరీదు
లక్ష టాంగు వుంటుందట.

రూజ్వెల్టును తీవ్ర రాజకీయప్రతికక్షి అయిన సెనెటర్ ఓడానియో
రూజ్వెల్టును బహూకరణగా యిచ్చిన నాలుగు అడుగులు పొడవుగల
ఫౌంటెన్ పెన్.

రూజ్వెల్టు వుపయోగించినవీ, అతడికి అనేకులు బహూకరణగా
యిచ్చినవీ అనేక బొత్తాములు, కళ్ళ బొత్తాములు, సిగరెట్టుపెట్టెలూ, మెడల్లు
మొదలైనవి కొన్ని వందలు.

రూజ్వెల్టును చంపడానికి మియామిలో ప్రయత్నం జరిగినప్పుడు
అతడిమీదకు ప్రేల్పుబడిన రివోల్వరు గుడ్డలో ఒకటి.

ఒక పెద్దగదిలో అతడికోసం ప్రత్యేకంగా సేతితో ప్రతువేసే
వీర్పాటు చేయబడి అతడు స్వయంగా నడుపుకోవడానికి వీలయిన ఫోర్డు
మోటారుకారు ; అతడి తండ్రి చిరకాలం వుపయోగించిన సైకిలు.

ఆ గ్రంథాలయానికి ప్రెసిడెంటు బ్రతికివున్న గోబులలో అతడు
వెళ్ళినప్పుడు అఫీసుగా ఉపయోగించిన గది కొంచెం పెద్దగదే. ఆ గదిలో

ఆఖరుసారి రూజ్వెల్టు కూచున్నది 1945 మార్చి 28 న. ఆనాడు అతడు ఆ గదినుంచి వెళ్ళినప్పుడు అతడు ఆ గదిని ఎలా వదలిపెట్టి వెళ్లాడో ఇప్పటికీ దానిని అదేస్థితిలో వుంచారు. అతడి వ్రాతబల్లమీద అతడు వదలిపెట్టిన కేమెల్స్ సీగరెట్ పెట్టె కూడా అలాగే వుంది.

ఆ గదిలో నేలమీద అతడికి పెర్సి యారాజు బహుళాకరణగా యిచ్చిన తివాసీ పరిచి వుంది. ఆ గదిలోని బీరువాలలో అతడి చిన్నతనంలో చదివిన క్లాసుపుస్తకాలు, పిల్లలపత్రికలు, యువకదశలో చదివిన గ్రంథాలు వున్నాయి.

ఆ గదిలోనికి ఇక చచ్చిపోతాడనగా రూజ్వెల్టు తీసుకువచ్చిన వస్తువులు ఏమిటంటే ఆనాటి కాలంలో యునైటెడ్ నేషన్సులో అగ్రరాజ్యాలుగా వున్న యునైటెడ్ స్టేట్సు, రష్యా, చైనా, బ్రిటను దేశాల పతాకాలు.

మరొక బీరువాలలో రూజ్వెల్టుకు చర్చిల్ బహుళాకరణగా యిచ్చిన పుస్తకాలు, అన్నీ చర్చిల్ వ్రాసినవి, ఉన్నాయి.

స మా ధి

హైడ్ పార్కు భవనానికి, గ్రంథాలయానికి మధ్య రూజ్వెల్టు సమాధి వుంది. ఆ సమాధిచుట్టూ గులాబీతోట వుంది. ఆ తోటచుట్టూ కదంబ వృక్షాలు తీరుగా నాటబడినవి. తన సమాధిని ఎలాకట్టాలో నిర్ణయిస్తూ 1937 లో రూజ్వెల్టు ఒక వీలునామా వ్రాశాడు. దానిలో ఇలావుంది:

“తెల్లని, ఏమీ చెక్కడపు పనితనముగాని, అలంకారములు గాని లేని సమాధిని నా గోరీమీద కట్టాలి. అది ఎనిమిదడుగుల పొడవు, నాలుగు అడుగుల వెడల్పు, మూడు అడుగుల ఎత్తు ఉండాలి. ఈ సమాధిని అన్నివైపులా రెండడుగులు ఎక్కువగా వున్న పాలరాతి గట్టుమీద కట్టాలి. ఈ గట్టు నేలమీద ఆరు అంగుళాల ఎత్తుకన్న ఎక్కువ వుండకూడదు.

“నా ప్రియమైన భార్యకూడా ఆమె మరణించినప్పుడు అక్కడే సమాధి చేయబడుతుందని నాకోరిక. ఆ సమాధులపైన

ఏవిధమైన చెక్కడపుపనీ వుండకూడదు. ఈ క్రింద సూచించిన విధంగా మాపేర్లు మాత్రం చెక్కాలి.

ఫ్రాంక్లిన్ డిలానో రూజ్వెల్టు 1882-19...

ఆనా ఎలియనార్ రూజ్వెల్టు 1884-19...

ఈ సమాధిని చూచినవారు కొన్నివేలమంది అక్కడే పొంగిపొర్లి వచ్చిన దుఃఖంతో కన్నీరు విడిచారు.

ఇతర దృశ్యాలు

ఆ హైడ్ పార్కు ఆవరణ అంతా రూజ్వెల్టు జీవితాన్నీ, అతని కుటుంబపు జీవితాన్నీ ఎక్కువగా స్మరణకు తెస్తూ వుంటుంది. రూజ్వెల్టు అభిమానానికి ఎక్కువగా పాత్రమైన రిపార్మర్స్ డచ్చి చచ్చి, అతడు ఓటింగులో పాల్గొన్న టౌనుహాలు, రూజ్వెల్టు తండ్రిపేర, రూజ్వెల్టు తల్లి కట్టించిన జేమ్స్ రూజ్వెల్టు లైబ్రరరీ-ఇవన్నీకూడా ఆ ఆవరణలోనే వున్నాయి.

హైడ్ పార్కు గ్రామానికి కొద్దిమైళ్ల దూరంలో వాల్-కిల్ అనే చిన్న ఇంటిలో, రూజ్వెల్టు సతి ప్రస్తుతం నివసిస్తున్నది. ఈ ఇంటిని ఆర్థిక మాంద్యపు రోజులలో పనిలేనివారికి గృహోపకరణ ఉస్తువులను తయారుచేసే పని కల్పించడానికి ఒక చిన్న కర్మాగారంగా ఉపయోగిస్తుందని రూజ్వెల్టు కట్టించాడు గాని, ఆ ప్రయత్నం సాగలేదు. ఆ ఇంటిని నివాస యోగ్యమైన దానిగా తగినమార్పులు చేయించి, దానిలో ఇప్పుడు రూజ్వెల్టు సతి నివసిస్తున్నది. దానికి ప్రక్కనే స్టోన్ కాపేజి అనే ఇల్లు వుంది. దాని కట్టడమునకు నమూనా రూజ్వెల్టే తయారుచేశాడు. ఆయిల్లు ఇప్పుడు అతిథులకు వసతి గృహంగా ఉపయోగిస్తున్నది. దాని ప్రక్కన యీత కొట్టడానికి నిర్మించిన కొలను వున్నది.

సమీపంలోనే చిన్న కొండమీద టాప్ కాపేజి అనే ఇల్లు వుంది. దానిలో రూజ్వెల్టుకొడుకు ఎలియట్ ప్రస్తుతం నివసిస్తున్నాడు.

చెప్పితే నమ్మడానికి సాధ్యంకాదు గాని, వామ్స్పింగ్స్లో చికిత్సకోసం కట్టించుకున్న యిల్లుతప్ప, తనది అని చెప్పకోడానికి రూజ్వెల్టుకు ఇల్లులేదు. హైడ్ పార్కుయిల్లు అతని తల్లిది. గవర్నరుగా వున్న న్నాళ్లూ మ్యూయార్కు ప్రభుత్వభవనంలో ఉన్నాడు. ప్రెసిడెంటుగా వున్న న్నాళ్లూ అతడు నివసించిన వైట్ హౌస్ దేశానిది. అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకో బడడానికి పూర్వం అతడు వాషింగ్టన్లో వున్న న్నాళ్లూ అద్దెయింటిలో వున్నాడు.

ప్రస్తుతం ఎలియట్ నివసిస్తూవున్న టాప్ కాటేజిని తాను నివసించడానికి రూజ్వెల్టు కట్టించాడు. ఆ యింటి నిర్మాణానికి నమూనాను అతడే తయారు చేశాడు. నిర్మాణాన్ని దగ్గరవుండి అజమాయిషీ చేశాడు. 1940 తరువాత ఆ యింట్లో నివసించుదామనీ, తన జీవితచరిత్రను వ్రాసుకుంటూ, చుట్టూ తోటలో చెట్లను పెంచుతూ, ప్రక్కనవున్న తన పొలా లలో వ్యవసాయం చేయిస్తూ కాలం గడుపుదామనీ అతడి వుద్దేశం. కాని, విధి మరొకలాగ నిర్ణయించింది. ఏమంటే, టాప్ కాటేజి నిర్మాణం పూర్తి అయిన తరువాత ఒక్కరోజుకూడా అతడు ఆయింట్లో నివసించలేదు. దానిలో నివసించడానికి ఆ యింటిని ఎలియట్ తీసుకున్నదాకా ఆ యింట్లో ఎవరూ కాపురం వుండలేదు.

తన హైడ్ పార్కు యింటిని చూడడానికి వచ్చిన ప్రసిద్ధవ్యక్తు లందరినీ రూజ్వెల్టు స్వయంగా టాప్ కాటేజికి తీసుకువెళ్లి దానినికూడా చూపించేవాడు.

మరికొన్ని వివరాలు

రూజ్వెల్టు మేధాశక్తి ఏమిటి? సాయంత్రంపూట అతడి మేధ బాగా పని చేసేది. తీవ్రమైన సమస్యలను గురించి అతడు రాత్రి తొమ్మిది, పన్నెండు గంటలమధ్య చక్కగా, సునిశితంగా ఆలోచించేవాడు. పగలంతా మామూలుగా చేయవలసిన కార్యక్రమాలను చేసేవాడు. కొత్త కార్యక్రమాలను గురించి ఆలోచించడమూ, తీవ్రమైన సమస్యలను పరిష్కరించడానికి మార్గాలను వెతకడమూ, చిక్కులను విడదీయడమూ ఇదంతా

రాత్రిపూట చేసేవాడు. ఏదైనా ఒక విషయాన్ని గురించి, ఏదో ఒక నిర్ణయం చెయ్యవలసివస్తే, పగలంతా ఎలాగో అలాగ దాన్ని వాయిదావేసి రాత్రిభోజనం అయినదాకా గడిపేవాడు. అప్పు డిక అతడొక నిర్ణయం చేశాడంటే అది ఆమోఘంగా వుండేది.

అసలు నిజం చెప్పాలంటే ఏ విషయాన్ని గురించీ రూజ్వెల్లు అదే పనిగా ఆలోచించేవాడు కాదు. ఏ సమస్యనూ అతడు భిన్న దృక్పథాలతో పరిశీలించేవాడు కాదు. తనకు తాను గజిబిజిపాటు లేకుండా వున్నప్పుడు ఏ నిర్ణయం తోస్తే దానిని అవలంబించేవాడు. తను ఫలానా నిర్ణయం చెయ్యడానికి కారణాలు ఏమిటో అతడు ఎప్పుడూ వివరించేవాడు కాదు. అంటే అతడు కేవలం తనకు ఏది స్ఫురిస్తే దానిని చేసేవాడన్నమాట. అంచేతనే ఏదైనా ఒక సమస్యను గురించి తన సలహాదార్లు తన ఎదుట వాదోపవాదాలు చేస్తుంటే, వాటిని అతడు వింటున్నట్టుకూడా కనపడేవాడు కాదు. ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా ఎవరైనా విస్తరించి చెప్పినా, వాదోపవాదాలను విస్తరించి చేసినా అతడికి విసువుగా వుండేది. ఒక నిర్ణయాన్ని చెయ్యడానికి ఎలా ఆలోచించాలి అనే దానికన్న, ఆ నిర్ణయాన్ని చెయ్యడంపట్ల అతడు ఎక్కువ ఆత్రపడేవాడు. అయితే, అతడి ఆత్రతవల్ల ఎప్పుడూ నష్టం కలగలేదు.

అతడి మేధాశక్తిలో లోపాలు వున్నాయి. కాదని ఎవరూ అనలేరు. తీవ్రమైన ఆలోచనలకంటే, చాకచాక్యంతో నిండిన సంభాషణలవల్ల అతడికి సునిశితమైన నిర్ణయాలు తోచేవి. “రూజ్వెల్లు బాగా వాదించగలడా,” అని అతడి ముఖ్యస్నేహితులలో ఒకరిని అడిగితే, “వాదించడమంటే అతడికి ఇష్టం వుండేది కాదు,” అని అతడు జవాబు చెప్పాడు.

పైగా, ఏదైనా ఒక పెద్ద పేచీ వచ్చినప్పుడు తన పట్టు నెగ్గించుకోవడంకంటే, ఏదో ఒక రాజీమార్గాన్ని అవలంబించడానికి అతడు ఎక్కువగా మొగ్గేవాడు. ఒకసారి ఒక పేచీ వచ్చింది. కెనడానుంచి అమెరికాకు ఒక నష్టపరిహారం రావలసివచ్చింది. ఆ నష్టపరిహారం 30 లక్షల డాలర్లు వుండాలని అమెరికా ప్రభుత్వ విదేశశాఖామంత్రి నిర్ణయించాడు. 60

లక్షల డాలర్లకు తక్కువ అయితేగాని ఒప్పకోజాలమని ఆర్థికశాఖామంత్రి పట్టుపట్టాడు. తగాదా రూజ్వెల్టుదగ్గరకు వెళ్లింది.

“మనం అడిగిన నష్టపరిహారం నిజంగా ఎంతవిలువ వుంటుంది?” అని అతడు విదేశశాఖామంత్రి కార్డెల్ హాల్ ను అడిగాడు. “కోర్టుకు వెడితే, బహుశా మనకు కానీకూడా రాకపోవచ్చు” అని హాల్ బదులు చెప్పాడు.

పెంటనే రూజ్వెల్టు టెలిఫోనులో ఆర్థికశాఖామంత్రి హెన్రీ మోర్గెంథోతో ఇలా చెప్పాడు: “హెన్రీ, కెనడాదగ్గరనుంచి మనం రాబట్ట వలసిన నష్టపరిహారాన్నిగురించి మాట్లాడడానికి కార్డెల్ నాదగ్గరకు వచ్చాడు. దానినిగురించి మనమొక చిన్న లెక్కవెయ్యాలి. ఒక కాగితం తీసుకో. నష్టపరిహారం 60 లక్షల డాలర్లు అని నువ్వు అంటున్నావు. ఆ అంకె ఆ కాగితం మీదవేసుకో. దానిక్రింద మనకు రావలసిన నష్టపరిహారపు విలువ ఎంత అని నేను అనుకుంటున్నానో ఆ అంకె వెయ్యి. ఆ అంకె ఎంతో తెలుసా? నున్న. అరవైలక్షలకు నున్న కలుపు. ఎంత వచ్చింది. అరవైలక్షలు. అదేమిటీ, మనఇద్దరమూకలిసి అనుకున్నది. దానిని రెండుపెట్టి భాగిస్తే మనఇద్దరి అభిప్రాయమూ విడివిడిగా ఎంతో తెలుతుంది. భాగించు ఎంతవచ్చించి. 30 లక్షలు. కార్డెల్ అడిగేదికూడా అంతే. కాబట్టి, 30 లక్షలకు వొప్పుకుందామా?”

టెలిఫోనులో ఒక నిమిషం నిశ్శబ్దం. తరువాత, రూజ్వెల్టు టెలిఫోను క్రిందపెట్టివేసి హాల్ వంకతిరిగి “హెన్రీ ఒప్పుకున్నాడు” అని చెప్పాడు.

అంకెలను తనయిష్టం వచ్చినట్టూ నిర్ణయించడంలో రూజ్వెల్టుకు ఏ మాత్రం భయంగాని, సంకోచంగాని వుండేదికాదు. 1933 లో బంగారపు ధరను ఎంత పెంచాలి అని నిర్ణయించవలసి వచ్చినప్పుడు అతడు 21 సెంట్లు ఎక్కువ పెంచాలి అని నిర్ణయించాడు. “21 సెంట్లు ఎందుకు నిర్ణయించావు” అని ఒకమిత్రుడు అడిగితే, “అది అదృష్టపు సంఖ్య: మూడేడ్లు ఇరవైఒకటి” అని సమాధానం చెప్పాడు.

● యుద్ధనిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించ వలసినప్పుడు, సంఖ్యలను అతడు తన యిష్టంవచ్చినట్టూ నిర్ణయించేవాడు. 1942 లో 75,000 టాంకు

లను, 1,00,000 విమానాలను తయారు చెయ్యడానికి డబ్బును మంజూరు చెయ్యమని అతడు కాంగ్రెసును అడిగాడు. అంతపెద్ద నిర్మాణకార్యక్రమం సాగుతుందా అని అందరూ అదిరిపోయారు. “ఫరవాలేదు. చెయ్యా లనుకుంటే, మనవాళ్లు వాటిని తయారు చెయ్యగలరు” అని ధీమాగా చెప్పాడు. చివరకు అనుకున్న నిర్మాణకార్యక్రమం పూర్తిగా సాగింది.

1944 లో అతడు చికాగోలో ఒక ఉపన్యాసం ఇచ్చేటప్పుడు, యుద్ధానంతరం దేశంలో నిరుద్యోగ సమస్య ఏర్పడకుండా యుద్ధంనుంచి వచ్చిన వారందరికీ పనులు కల్పించడాన్ని గురించి మాట్లాడాడు. యుద్ధా నంతరం కల్పించే నిర్మాణ కార్యక్రమాలవల్ల 5,70,00,000 మందికి పనులు కల్పించవచ్చునని ఆయా శాఖల నిపుణులంతా సూచించారు. “ఒక చక్కని ముచ్చటైన సంఖ్యలో చెప్పాలి,” అని అతడు ఆ సంఖ్యను ఆరుకోట్లు చేశాడు.

ఏపని చేసినా అసలు ఆశయానికీ, సాధ్యపడే దానికీ మధ్య ఒక రాజీ ఏర్పడేటట్టుగా పనిని సాధించాలని అతని మతం.

రూజ్వెల్టుకు వున్న ఒక గొప్పప్రజ్ఞ ఏమిటంటే, సమర్థులనూ, మేధావులనూ ఏరుకోవడం. ప్రతివ్యక్తినీ, ప్రతి అంశాన్నీ, ప్రతి వస్తువునూ సంపూర్ణంగా గొప్ప ఫలితాలు సాధించడానికి వుపయోగించు కోవడం ప్రజ్ఞాశాలి లక్షణం. ఈ దృష్టితో చూస్తే, రూజ్వెల్టు ఒక గొప్ప ప్రజ్ఞాశాలి. పైగా, తనకు దొరికిన దానిలోని సంపూర్ణమైన విలువను పూర్తిగా గ్రహించడంలో అతనికి ఒక మహత్తు వుంది.

ప్రతి వ్యక్తి తనకు ప్రతి విషయాన్నీ పూర్తిగా చెప్పేటట్టుగా రూజ్వెల్టు తనవద్దకు వచ్చినవారి నందరనూ ప్రోత్సహించేవాడు. తాను విన్న విషయాలన్నిటిలోనూ ముఖ్యాంశాలను మాత్రమే అతడు మనస్సులో వుంచుకొనేవాడు. ఎవరైనా తనకొక సలహా చెప్పినప్పుడు, మరి కొందరితో దానిని గురించి తర్కించనిదే ఆ సలహాప్రకారం నడుచుకొనేవాడు కాదు.

కాలంగడిచిన కొద్దీ మొదట్లోలాగ అతడు ఎవరిదగ్గర ఏ విషయాన్ని మాట్లాడినదీ స్పష్టంగా జ్ఞాపకం పెట్టుకోలేక పోయేవాడు. పైగా, ఇతరుల అభిప్రాయాలూ, తన అభిప్రాయాలూ కలిసి మనస్సు చిందరవందర

● అవడంచేత తనకు ఒకవూహ చెప్పిన వ్యక్తికే కొన్నాళ్ళు గడిచిన తరువాత ఆ వూహనే తన సొంతవూహగా చెప్పేవాడు కూడాను.

కొత్త విషయాలను తెలుసుకోడానికి అతడికి విపరీతమైన అంతులేని కూతూహలం వుండేది. అంతేకాదు, ఎంతో తీవ్రమైన, దారుణమైన విషయాలను అతడు విస్మరించేవాడు కాదు.

జర్మనులు లండనుమీద అతి దారుణంగా విమానదాడులను జరిపి, బాంబుల వర్షాన్ని కురిపిస్తూవున్న రోజులలో ఇంగ్లండులోని సాంఘిక వ్యవస్థ, సాంఘిక సమస్యలను గురించి తనకు నివేదికలను పంపమని రూజ్వెల్ట్ ఇంగ్లండులోని అమెరికన్ రాయబారిని పదేపదే హెచ్చరించేవాడు. దీనికి కారణం, యుద్ధం అయిపోగానే సాంఘిక సమస్యల పరిష్కారం ఒక ప్రధానమైన విధిగా తయారవుతుందనీ, అప్పుడు పరిస్థితులను అవగాహన చేసుకోవడం ప్రారంభిస్తే అసలు సమస్యను పరిష్కరించడం చాలా ఆలస్య మౌతుందనీ, అంచేత ముందుగానే సమస్త విషయాలనూ తెలుసుకొని తయారుగా వుండాలనీ అతడి ఉద్దేశం.

రూజ్వెల్ట్ మెదడు చాలా సునిశితమైనది. ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా అసలు దాని మూలకందాన్ని ముందుగా గ్రహించేది. ప్రధాన విషయమేదో గ్రహించిన వెంటనే, దానిని సాధించడానికి అతడు కృషి ప్రారంభించేవాడు. ఫలితాన్ని సాధించడానికి అతడు ఏదో ఒక్క మార్గాన్నే అవలంబించేవాడు కాదు. “మనం చేసేపని సానుకూలం కావడానికి ఒక పద్ధతి అనుకూలించక పోతే, మరొక పద్ధతిని అవలంబించాలి” అనేవాడు.

ఒకే ఒక విషయంమీద కాక, అనేక విషయాలమీద అతడు ఒకేసారి తన మనస్సును నిలపగలిగేవాడు. జపాను అమెరికా మీద యుద్ధం ప్రకటించిన మరునాడు అంతకుముందే ఏర్పాటు చేయబడిన ఒక సమావేశంలో సంతాన నిరోధాన్ని గురించిన సమస్యలను చర్చించడం గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపాడు. తన ఆఫీసులోని ఒక ఉద్యోగిని పిలిచి పోస్టోరిక్ అనే ద్వీపాన్ని గురించి ఒక నివేదిక కావాలని అడిగాడు.

రూజ్వెల్టుకుగల మహత్వపు లక్షణాలలో ధైర్యం, ఆకర్షణలకంటె అతడి మనో నిశితత్వం ప్రధానస్థానాన్ని పొందుతుందని ఒక ప్రముఖుడు చెప్పాడు. ఒకేఒక సమస్యను పరిష్కరించడానికి ఒక నిర్ణయం చేసినప్పుడు ఆ నిర్ణయంతో సమానప్రాధాన్యంగల అనేక నిర్ణయాలు, వివిధదృష్టులతో చూస్తే అన్నీ సరిగ్గా సబబైనవే, కనపడతాయి. కాని, మనోధైర్యంతో ఒక నిర్ణయానికి రావడం ఒక గొప్ప ప్రజ్ఞ.

ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినతరువాత దానిప్రకారం నడచుకోవడంలో అతడు ఆలస్యాన్ని ఏమాత్రమూ సహించేవాడు కాదు. ఒకసారి చాలా ఆలోచనలు, వాదోపవాదాలు, ఘర్షణలు జరిగినతరువాత, ప్రభుత్వానికి చెందిన ఆరుశాఖలను ఒక్కశాఖగా కలిపివెయ్యడానికి నిర్ణయం జరిగింది. నిర్ణయం జరిగినవెంటనే తన బల్లమీదనున్న కాగితం తీసుకొని ఆ నిర్ణయాన్ని అమలుజరపడానికి వుత్తరువును స్వయంగా తన చేతితో వ్రాసి ఇచ్చేశాడు. ఆఫీసులో పైపుచేసిన వుత్తరువు సంతకంకోసం తన దగ్గరకు వచ్చేటంతవరకు ఆగడానికికూడా అతడికి ఓపిక లేకపోయింది.

రూజ్వెల్టుకు గల దూరదృష్టి అపారమైనది. 1941 లో తన ఉద్యోగులకు అతడు తటస్థదేశాలలో అమ్మకానికి లభించే వున్నినంతటినీ అమెరికా ప్రభుత్వంతరపున కొనవలసిందని చెప్పాడు. అతడు అలా చెప్పినప్పుడు ఆ వుద్యోగులంతా వెర్రిచూపులు చూశారు. అలా చెప్పడంలో అతడి ఉద్దేశాలు ఇవి: జర్మనులను ముందుకు సాగిరానివ్వకుండా రష్యనులు బహుశా అరికట్టగలరు; అలా జరిగినప్పుడు చలీకాలంలోకూడా జర్మనులు రష్యాలో యుద్ధం చెయ్యక తప్పదు; రష్యామీద దాడిచేసిన ఏదేశపు సైన్యాలయినా రష్యాలో చలిని తట్టుకోలేవు; అంచేత, జర్మను సైన్యాలకు వున్నితోచేసిన యూనిఫారములు చాలా అవసరమాత్రవి; అలా టప్పుడు తటస్థంగావున్న దేశాలలో దొరికే వున్నినంతనూ జర్మనులు కొని వెయ్యగలరు; ముందుగానే ఆ వున్నినంతటినీ అమెరికా కొనివేస్తే, ఆ వున్ని జర్మనులకు దొరకకుండా చెయ్యవచ్చును. ఎంత దూరాలలోచన! కొత్త భావాలను స్వీకరించడానికి అతడిమనస్సు ఎప్పుడూ సంసిద్ధంగా వుండేది. ఎవరుచెప్పినా, ఏ విషయాన్ని గురించి చెప్పినా ప్రతి సలహానూ, ప్రతి

నూచననూ అతడు పరిశీలించేవాడు. తనకు తెలియని విషయాన్ని తెలియ దని ఒప్పుకోవడంలో అతడు ఎప్పుడూ సంకోచించలేదు. ఏదైనా సంగతిని ఒకరు చెప్పినప్పుడు దానిని తాను పూర్తిగా గ్రహించలేక పోయినట్లయితే ఆ సంగతిని మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పమని తనకు అర్థమైనదాకా చెప్పించుకొనేవాడు.

ఎప్పటికప్పుడు అతనికి నూతనభావాలు స్ఫురిస్తూవుండేవి. కొత్త ప్రయత్నాలు చెయ్యడం అంటే అతడు విపరీతమైన ఉత్సాహం చూపించే వాడు. సహారా ఎడారిని చూచినప్పుడు, దానినంతటినీ నీటికాలువలు త్రవ్వించి అక్కడ వ్యవసాయంచేస్తే బాగుండునని తహతహ పడ్డాడు. తాను టెహరాన్ వెళ్లినప్పుడు, అక్కడి పరిస్థితులను చూసి పర్షియా ప్రజల జీవితప్రమాణాన్ని బాగుచెయ్యడానికి ఏమేమి కార్యక్రమాలు అమలు జరపాలో ఆలోచించడం సాగించాడు.

ప్రపంచమంతటికీ ఒకే నాణెము చెలామణీలో వుండేటట్టు చేస్తే మంచిదనీ, నిజమైన వార్తలను ప్రచారంలోకి తేవడానికి స్వేచ్ఛగల వాగ్దా ప్రచార కేంద్రాలను సాపించడం మంచిదనీ, అనేక విషయాలనుగూర్చి అతడు ఆలోచించేవాడు.

మరీచిత్రం ఏమిటంటే 1956 లో అమెరికాకు అధ్యక్షుడుగా వున్న వ్యక్తి ఏ ఏ కార్యక్రమాలను అమలు జరపాలో ఒక నివేదికను వ్రాశాడు ఒకసారి! అంతేకాదు. 2057 లో ప్రపంచం ఏ రూపంలో వుంటుందో తాను వూహించిన విషయాలన్నిటినీ ఒక నివేదికగా వ్రాసిపెట్టాడు కూడాను!

అతడి తెలివితేటలు అమాఘమైనవి. తనను ఎవరైనా దగా చేసినా, దగా చెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తూవున్నా రూజ్వెల్లు అతిశీఘ్రంగా కనిపెట్టి వేళేవాడు. మనష్యుల తత్వాలనేగాక, సమష్టిమీద కొన్ని కొన్ని జాతుల తత్వాలనుగూడా అతడు చక్కగా గ్రహించాడు. యుద్ధం అయిపోయిన తరువాత, జర్మనులు మళ్ళీ మిలిటరీ యూనిఫారములు ధరించకుండా చెయ్యాలని అతడొకసారి అన్నాడు. దానినిబట్టి జర్మనులు స్వభావాన్ని అతడెంత చక్కగా గ్రహించాడో స్పష్టమవుతుంది. తగినంత అవకాశం ఉన్నప్పుడు ఎవ్వరినీ అతడు త్రోసి పారవెయ్యలేదు. సరిగ్గా పరీక్షించ కుండా ఎవరికీ అతడు పెద్ద బాధ్యతలను అప్పజెప్పలేదు.

1943 లో తనతోపాటు ఐసెన్ హోవరును విలాసాగ్ం రమ్మని కొన్నాళ్ళు తనతోతిప్పాడు. ఇలా చేయడంలో అతడి వుద్దేశం ఐసెన్ హోవరుకు కూడా అర్థంకాలేదు. తరువాత, ఐసెన్ హోవరును యూరప్ లోని మిత్రమండలి సర్వసైన్యాధ్యక్షుడుగా అతడు నియమించినప్పుడు అతడి సమర్థతను పరిశీలించడానికే అతడిని రూజ్వెల్టు తనతో తిప్పాడని అందరికీ అర్థమైంది.

ఏదైనా ఒక కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించినప్పుడు దానిలో మెట్టు మెట్టుకీ ఏం చెయ్యాలోకూడా అతడు శ్రద్ధగా పరిశీలించేవాడు.

రూజ్వెల్టు ఏ పని ప్రారంభించినా తన అదృష్టానికి లోపం లేదనీ, తాను ప్రారంభించిన పని సానుకూలం అవుతుందనీ గట్టిగా నమ్మేవాడు. అదృష్టాన్ని నమ్మినట్లయితే నమ్మినవారిని అది మోసం చెయ్యదని అతడి విశ్వాసం. ఎప్పుడు ఏ సంఘటనలు జరిగినా, అవన్నీ మన మేలుకొరకే అని అతడు విశ్వసించేవాడు. అతడి విషయంలో అన్నీ అలాగేఅయినవి కూడాను.

అతడి విశ్వాసాలు

రూజ్వెల్టుకు ఎక్కువగా విశ్వాసం వున్నది దేనిలో? ప్రధానంగా ప్రజలు. ప్రజలను అతడు గాఢంగా నమ్మేవాడు. అంతేకాక మనుష్యుడు సహజంగా మంచివాడనీ, నీతిపరుడనీ అతడి విశ్వాసము.

రాజకీయంగా అతడి లక్ష్యాలు ఏమిటి? మానవత్వాన్ని నిలబెట్టడం సాంఘికంగా మానవుని వున్నతస్థానాన్ని నిలబెట్టడం.

స్వేచ్ఛ, రక్షణ, భావస్వాతంత్ర్యము స్వేచ్ఛ జీవనములను ప్రజలు కలిగివుండేటట్లు చెయ్యడానికీ, వాటికి ఏవిధమైన ఆటంకాలూ కలుగకుండా వుండడానికీ రూజ్వెల్టు తాను అధ్యక్షుడుగా వున్నన్నాళ్ళు కృషిచేశాడు.

తాను అధ్యక్షుడుగా వున్న పన్నెండు సంవత్సరాలలోనూ, అమెరికన్ ప్రజలకు 'మామ ఏవిధమైన భయమూలేదు' అనే నిర్భీతిని రూజ్వెల్టు కలిగించగలిగాడు. ఒకసారి అతడు ఇలాచెప్పాడు:

“అట్లాంటిక్ ప్రణాళికలోని చతుస్స్వాతంత్ర్య సూత్రాలు సాధించడానికి సాధ్యమైనవి కావని చెప్పేవారిని చూస్తే, నాకు అపరిమితమైన కోపం వస్తుంది. వారే గనుక 150 సంవత్సరాలకు పూర్వం జీవించివుంటే, అమెరికాదేశం స్వాతంత్ర్య ప్రకటనచేసి, ఇంగ్లండునుంచి స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించడం అసాధ్యమని చెప్పివుండేవారు.”

పుస్తకాలు

రూజ్వెల్ట్ పుస్తకాలను చాలా ఎక్కువగా కొనేవాడు. వాటిని అక్కడక్కడ చదివేవాడు గాని, శ్రద్ధగా మొదటినుంచి చివరదాకా పట్టుపట్టి చదివేవాడు కాదు. రూజ్వెల్ట్ ఎక్కువగా చదివిన విషయాలు ఇవి: (1) అమెరికాదేశపు చరిత్ర; (2) నౌకాశాస్త్రము, నౌకల పుట్టు పూర్వోత్తరాలు; (3) కలగూరగంప.

వార్తా పత్రికలను మాత్రం అతడు అతిశ్రద్ధగా చదివేవాడు. ప్రతిరోజూ ఉదయం, దాదాపు ఎనిమిది పత్రికలను అతడు శ్రద్ధగా చదివేవాడు. గుమాస్తాలు అతడి దృష్టిని అక్కర్నించడానికి గుర్తుపెట్టిన విషయాలను మాత్రమేగాక, పత్రికలలోని అన్ని విషయాలనూ అతి జాగ్రత్తగా చదివేవాడు. పత్రికలను చదివేటప్పుడు అతడు ఒంటరిగా వుండగోరేవాడు. గబగబ చదివేవాడు. చదివిన దానిని మనస్సుకు పట్టించుకోవడంలోనూ, పత్రికలలో ఏ ఏ విషయాలను చదివినదీ జ్ఞాపకం పెట్టుకోవడంలోనూ అతడి శక్తి అద్భుతమైనది.

రేడియోను వినడం అంటే అతడికి ఎక్కువ అభిలాష వుండేదికాదు. తన ఉపన్యాసాల రికార్డును రేడియోలో ప్రసారంచేస్తే, వాటిని ఎప్పుడైనా వినేవాడు.

- పద్య సాహిత్యంపట్ల రూజ్వెల్ట్ ఎప్పుడూ శ్రద్ధచూపలేదు. మంచి ఊపుతో, కథలనువర్ణించే పద్యసాహిత్యం అంటే కొంచెం ఇష్టపడేవాడు. సంగీతమన్నాకూడా రూజ్వెల్ట్కు ప్రత్యేకమైన అభిమానం వుండేదికాదు.

చిన్నప్పడు పియానో వాయిచడం నేర్చుకున్నా, పెద్ద అయినకొద్దీ సంగీతం పట్ల అతడి అభిరుచి బాగా తగ్గిపోయింది.

ఇట్లు, ఫ్యాక్టరీలు మొదలైనవాటి కట్టడములకు నమూనాలు వ్రాయడం మంటే మాత్రం రూజ్వెల్టుకు చాలా సరదాగా వుండేది. విమానాలను మోసే ఒక నౌకను కట్టడానికి, దాని నమూనాను తయారుచెయ్యడంలో అతడు నౌకాశాఖ నిపుణులతో కలిసి పనిచేశాడు.

రూజ్వెల్టుకు మూడు పరదేశ భాషలు వచ్చు. అన్ని భాషలు వచ్చిన వ్యక్తి ఎవరూ అంతకుపూర్వం అమెరికా అధ్యక్షుడుగా వుండలేదు కూడాను. జర్మను భాషను చకచక మాట్లాడలేక పోయేవాడు గాని, చదవగలిగేవాడు. శానిష్ భాష కొద్దిగా తెలుసు. ఫ్రెంచిభాషలో చక్కగా మాట్లాడగలడు; చదవగలడు. అతడు ఫ్రెంచి భాషలో ఒకసారి వుపన్యసించాడు కూడా. ఫ్రెంచి భాషలో వుపన్యసించిన అధ్యక్షుడు రూజ్వెల్టుకు పూర్వం ఎవరూలేరు.

రూజ్వెల్టుకైలి అంతగొప్పదికాదు. ఉపన్యాసాలనూ, ఉత్తరాలనూ తప్ప అతడు ఎక్కువగా వ్రాసినది కూడా ఏమీలేదు.

ప్రతి సంవత్సరమూ, దినచర్యను వ్రాయడం అలవాటు చేసుకొందామని నాలుగైదుసార్లు అతడు డైరీ వ్రాయడం ఆరంభించాడు. కాని, ప్రతి సంవత్సరమూకూడా జనవరి 4 వ తేదీ, 5 వ తేదీ దాటి ఆ డైరీ నడవలేదు.

అతడు జబ్బుపడి, తిరిగి కోలుకుంటున్న రోజులలో ఒక నవల వ్రాద్దామని అనుకున్నాడు. కాని, అది సాగలేదు. ఒక సినిమాకు ఒక కథవ్రాసి అతడు హాలివుడ్ లో ఫిలిం నిర్మాతలకు పంపించాడట గాని, అది అక్కడితోనే ఆగిపోయింది.

రూజ్వెల్టు రచనాశైలికి ప్రధాన నిదర్శనము అతడి రేఖలే. ముఖ్యంగా అతడు తన బంధువులకు వ్రాసిన రేఖలలో అతడి హృదయం తొంగి చూస్తూ వుంటుంది. ప్రేమను, ఆదరణను గుప్పించివేసే పదాలను ఎక్కువగా ప్రయోగించడం అతడికి అలవాటు.

1937 లో తన వ్యాసాల నన్నిటినీ రూజ్వెల్టు ఒక సంపుటిగా ప్రకటించాడు. ఆ సంపుటిని 25,000 ప్రతులు అచ్చువేస్తే 4,000 ప్రతులు

మాత్రం అమ్మడుపోయాయి. ఆ రోజులు ఆర్థిక మాంద్యపు రోజులు. సంపుటి వెల 15 డాలర్లు. అంత డబ్బుపెట్టి పుస్తకాలుకొనే సత్తా సామాన్య ప్రజలకు లేదు. నూతన ఆర్థికవిధానం అమలులోబెట్టి భాగ్యవంతులమీద పన్నులను ఎక్కువగా వేస్తున్నందువల్ల రూజ్వెల్టు పేరు చెపితే భాగ్యవంతులు మండిపడుతున్నారు. అలాంటప్పుడు ఆ పుస్తకాలను కొనేవారెవరు? పుస్తకాలను అచ్చువేసిన రాండమ్ హౌస్ అనే కంపెనీవారు చిట్టచివరకు, ఆ పుస్తకాలను ఎలాగయినా వదుల్చుకుందామని ధరను విపరీతంగా తగ్గించివేశారు. దానితో రూజ్వెల్టుకు ఆ కంపెనీ యజమాని మీద కోపంవచ్చి, అతడికి క్రెస్మసు పండుగలకు కార్డుపంపించడం కూడా మానివేశాడు.

ఉపన్యాస రచన

రూజ్వెల్టు తన ఉపన్యాసాలను తయారు చెయ్యడం ఒక యుద్ధ కార్యాన్ని సాగించినంత హంగామాతో చేసేవాడు. అతడి ఉపన్యాసాన్ని దాదాపు పదిమంది సలహాదార్లు కలిసి తయారు చేసేవారు. చిన్నచిన్న ఉపన్యాసాలను ఎక్కువగా ఆర్చిబాల్డ్ మెక్లీష్ వ్రాశేవాడు. రాజకీయాలను గురించి ఆర్థిక ప్రణాళికలను గురించి, కాంగ్రెసుకు సందేశాలను పంపేటప్పుడూ, రూజ్వెల్టుచేసే వుపన్యాసాలను దాదాపు పదిమంది వ్రాశేవారు. తనకు ఉపన్యాసాలను తన సలహాదార్లు వ్రాసి పెడతారనే విషయాన్ని రూజ్వెల్టు ఎప్పుడూ దాచలేదు. దానిని గురించి అప్పుడప్పుడు ఫలోవ్వులు పలికేవాడు కూడాను.

రూజ్వెల్టుకు వుపన్యాసాలను వ్రాసేవారిలో ప్రముఖుడైన షెర్వుడ్ ఒక రోజున తన గదిలోనుంచి బయటికి వస్తూవుంటే రూజ్వెల్టును చూడడానికి వచ్చిన అతడి మిత్రుడొకడు అతణ్ణి వరండాలో కలుసుకొని, “షెర్వుడ్, ఇక్కడ నువ్వేం చేస్తున్నావ్” అని అడిగాడు. ఇంతలో ప్రక్కనవున్న మరొక గదిలోనుంచి వరండాలోకి వచ్చిన రూజ్వెల్టు సతి, “ప్రెసిడెంటు కాంగ్రెసుకు పంపే సందేశాన్ని ఇప్పుడే పూర్తిగావ్రాసి యిచ్చి బైటికి వస్తున్నాడు, షెర్వుడ్” అని జవాబు చెప్పింది.

చర్చిల్ ఒకసారి రూజ్వెల్లు ఇంటిలో అతిథిగా వున్నప్పుడు హారీ హాప్కిన్సు షేర్వుడ్ ను చర్చిల్ గదిలోనికి తీసుకువెళ్లి చర్చిల్ కు పరిచయం చేశాడు. అప్పుడు చర్చిల్ షేర్వుడ్ తో “ప్రెసిడెంటు వుపన్యాసాలన్నీ మీరే వ్రాస్తారనీ మీరు వ్రాసినదానిని మించి కొత్తగా చెప్పవలసిన విషయాలేమీ తనకు తెలియవనీ ప్రెసిడెంటు నాతో చెప్పాడు” అన్నాడు. దీనినిబట్టి, రూజ్వెల్లు తన సలహాదారు తనకు ఎంత వుపయోగపడేదీ స్పష్టంగా అంగీకరించేవాడని స్పష్టమవుతోంది.

ఒకసారి రూజ్వెల్లు ఒక ఉపన్యాసాన్ని చదివాడు. దానిని రేడియోలో విని అది బాగున్నదని మెచ్చుకుంటూ షేర్వుడ్ భార్య రూజ్వెల్లుకు టెలిగ్రాం పంపించింది. నిజానికి ఆ ఉపన్యాసంలో ప్రధాన భాగం షేర్వుడ్ వ్రాసినదే. అందుచేత షేర్వుడ్ భార్యకు బదులు టెలిగ్రాం పంపిస్తూ, రూజ్వెల్లు ఇలా వ్రాశాడు: “ఆ వుపన్యాసాన్ని నువ్వు మెచ్చుకున్నందుకు నేనూ నీ భర్తా చాలా సంతోషించాము.”

ఉపన్యాసాల విషయంలో రోజెన్ మన్ కూడా రూజ్వెల్లుకు ముఖ్యుడే. మెక్లీష్, షేర్వుడ్ ల రచనలలో ఎక్కువగా సారస్వతశైలి భావాలు వుండేవి. రోజెన్ మన్ రచన చాలావరకు రూజ్వెల్లు తన భావాలను తనే తనకువచ్చినభాషలో చెపితే ఎలావుంటాయో అలావుండేది.

మొదట్లో రూజ్వెల్లు తను ఏ ఏ భావాలను తన వుపన్యాసంలో చెప్పదలచుకున్నదీ తన రచయితలకు చెప్పేవాడు. వారంతా కలిసి ఆ యా విషయాలను గురించిన సమాచారాన్నంతా పోగుచేసి ఒక పెద్ద వుపన్యాసాన్ని తయారు చేసేవారు. చదివితే నాలుగైదు గంటలు పట్టే ఆ వుపన్యాస రచనలను చదివి ముఖ్యమైన అంశాలన్నిటినీ క్రోడీకరించి, మిగతాభాగాన్ని కొట్టి పారవేళేవాడు. తరువాత ఉపన్యాస రచయితలు మళ్లీ దానిని చదివి ఇంకా అనవసరమైన భాగాలను తగ్గించి వేళేవారు. ఆ తరువాత రూజ్వెల్లు మళ్లీ దానిని చదివి తను ఉపన్యాసించవలసిన వ్యవధి ఎంతో అంతసేపటికే సరిపోయేటట్టుగా ఇంకా తగ్గించేవాడు.

ఉపన్యాస రచయితలు తాము వుపన్యాసాలను వ్రాయడంలో, రూజ్వెల్లు భావాలను మాత్రం చక్కగా వుంచేవారు. అతడు మామూలుగా

వుపయోగించి, ప్రజలకు అతడి భాషగా అలవాటైన పదాలను అక్కడక్కడ ప్రయోగించేవారు.

ఏడెనిమిది చిత్తు ప్రతులను సవరించిన తరువాత రూజ్వెల్లు ఉపన్యాస రచన ఒక రూపానికి వచ్చేది. ఎన్నిచిత్తులు సవరించినా ఎంతమంది కలిసి వ్రాసినా ఎన్ని చేతులలో నలగినా చిట్టచివరకు ఆ ఉపన్యాసాన్ని రూజ్వెల్లు చదివేసరికి, అది అతడు స్వయంగా చెప్పిన ఉపన్యాసపు రూపునే పొందేది.

పైగా ఉపన్యాసం చదివేటప్పుడు రూజ్వెల్లు దానికి ప్రాణం పోసేవాడు. అతడు చదువుతూ వున్నప్పుడు ప్రతి వాక్యమూ, ప్రతి పదమూ అతడి సృష్టి అయిపోయేది.

రూజ్వెల్లు ఉపన్యాసాల చిత్తు ప్రతులు హైడ్ పార్కులోని రూజ్వెల్లు గ్రంథాలయంలో వున్నాయి. ఒక్కొక్క ఉపన్యాసానికి సాధారణంగా ఏడెనిమిది చిత్తు ప్రతులు వున్నాయి. కొన్నిటికి పది పదకొండు చిత్తు ప్రతులు కూడా వున్నాయి. ప్రతి చిత్తుమీద రూజ్వెల్లు సవరణలు విస్తారంగా కనిపిస్తాయి. కఠినమైన పదాలను కొట్టివేసి సామాన్య పదాలను వెయ్యడం, మధ్య మధ్య కొత్త భావాలను కలపడం, అనవసర ముకున్న కొని భావాలను కొట్టి వెయ్యడం ఎవరో పెద్దమనిషి ఏదో చెప్పకు పోతున్నాడనే భావం కలిగించకుండా, పరిచయస్తుడైన హితుడు ప్రత్యేకం మంచి మాటలను చెపుతున్నాడనే భావం కలిగించే ధోరణికి అనువైన మాటలను వుపయోగించడం, ఇవన్నీ రూజ్వెల్లు ఉపన్యాసాల చిత్తు ప్రతులను చూసినవానికి అతడుచేసిన సవరణలో స్పష్టంగా కనపడతాయి.

రూజ్వెల్లు తన వుపన్యాసాలను వ్రాయడానికి ఇంత మందిని నియోగించడం వల్ల, తానొక్కడూ స్వయంగా ఉపన్యాసం వ్రాసుకోజాలడని గాని, వ్రాయ నక్కరలేకుండా ఆశువుగా వుపన్యసించ లేడనిగాని ఎవరూ అనుకోడానికి వీలులేదు.

వ్రాసిన ఉపన్యాసాన్ని చదివేటప్పుడు కూడా, మధ్యమధ్య సందర్భాన్నిబట్టి కొత్త మాటలనూ, వాక్యాలనూ కలిపి చెప్పేవాడు రూజ్వెల్లు.

అప్పుడప్పుడు అతడు కొన్ని అపురూపమైన సమాసాలను కల్పించేవాడు. వాటిలో కొన్ని శాశ్వతంగా వాడుకలోకి వచ్చేశాయి కూడాను.

రూఢ్వేల్లు ఉపన్యాసాలను విన్నవారికి, అతడు వాటిని చదువుతూ వుంటే, ప్రతిమాటకూ ఎంతజీవం పోసేవాడో స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. అతడి ఉపన్యాసాలను చదివిన వారికన్న, అతడు చదువుతూవుంటే విన్నవారికి ఎంతో ఆత్మవిశ్వాసము, కార్యదీక్ష, ఉత్తేజము కలిగేవి.

ఆఫీసులో పని

చకచక పనిని సాగించడంలో రూజ్వెల్టు మహాసమర్థుడు. ఏదైనా ఒక విషయాన్ని గురించి అతడి నిర్ణయంకోసం అతడి ఉద్యోగులు పెద్ద పెద్ద నివేదికలతో కాగితాల కట్టలను తీసుకొని వచ్చినప్పుడు, “అసలు విషయాన్ని ఒక్కపేజీలో ఇమిడ్చి ‘నాయకుడవా’” అని అడిగేవాడు. క్లుప్తంగా వ్రాయబడిన నివేదికలను అతడు ఎక్కువగా మెచ్చుకొనేవాడు. తాను మెచ్చుకున్న నివేదికలను, వ్రాసిన వ్యక్తికి తాను చనివినిపించేవాడు.

చాలామంది గాజ్యపాలకులు విదేశ రాయబారులతో గాని, దేశంలో ప్రముఖ రాజనీతిజ్ఞులతో గాని ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా చర్చించి నప్పుడు, తను చర్చల సారాంశాన్ని వ్రాసి పట్టకుంటారు. రూజ్వెల్టు అలాంటిదేమీ చేసేవాడు కాదు. అతడు ఎక్కువగా తన జ్ఞాపకశక్తిమీద ఆధారపడేవాడు.

ఏదైనా నిర్ణయాలు చెయ్యవలసి వచ్చినప్పుడు, ఆఫీసులో మామూలు ఫక్టీలో వుత్తరవు ముసాయిదా తయారై, సంతకానికి తనదగ్గరకు వచ్చినదాకా అగత తనబల్లమీద ఒకచిన్న కాగితం తీసుకొని, ఫలానా విషయంలో తాను ఫలానా నిర్ణయం చేశానని వ్రాసి సంతకంపెట్టి ఆఫీసుకు పంపించివేళేవాడు. దానితో ఆ విషయం అక్కడికి తేలిపోయేది.

ఒక దేశం అమెరికాకు ఒక వ్యక్తిని రాయబారిగా నియమించింది. ఆ వ్యక్తిని రాయబారిగా అంగీకరించడానికి అమెరికా ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంటుందో లేదో తెలియపరచడంలో అమెరికా ప్రభుత్వ విదేశాంగ కార్యాలయం ఆలస్యంచేసింది. తన సంగతి ఏమయిందీ తెలియక, ఆ వ్యక్తి అమెరికాలోని తన మిత్రుడొకనికి తెలిగ్రాం పంపించాడు. ఆ మిత్రుడు, ఆ తెలిగ్రాం తీసుకొని రూజ్వెల్టు వ్యూకు వచ్చాడు. రూజ్వెల్టు ఆ తెలిగ్రాం కాగితం తీసుకొని, దాని వెనుకప్రక్కన “సరే” అని వ్రాసి సంతకం పెట్టివేశాడు అంతే. దానితో ఆ వ్యవహారం తెలియిపోయింది.

తన పనిని చాలా వరకు, రూజ్వెల్టు తెలియదవ్వారా చేసేవాడు. అతడు పనిచేసే కాలంలో చాలాపు నాల్గవంతు తెలియనలలో

మాట్లాడడంతోపే సరిపోయేది. అతడి శైక్రటనీ అనుమతి లేకుండా, నేరుగా అతడితోపే టెలిఫోనులో మాట్లాడగల చనువు, సదుపాయమూ గలవారు దాదాపు ఒక నూరుమంది వుండేవారు. అయితే, ఈ సదుపాయాన్ని దుర్వినియోగం చేసుకొని, అయినవేళా కానివేళా అతడిని టెలిఫోనులో ఎవరూ పిలిచేవారు కాదు. ఇంగిత జ్ఞానంలేకుండా ఎవరైనా అలా చేసినట్లయితే, వాటిగల ప్రత్యేక సదుపాయం అంతటితో అంతమయ్యేది.

రాష్ట్రస్థు చాలా ముఖ్యమైన సమాచారం చెప్పవలసివస్తే తప్ప, రూజ్వెల్టుకు ఎవరూ టెలిఫోను చేసేవారు కాదు.

ఉత్తరాలను చదవడంలో రూజ్వెల్టు అనుసరించిన విధానం చాలా అద్భుతంగా వుండేది. అతడికి రోజుకు కొన్ని వేల వుత్తరాలు వచ్చేవి. చాలా సమగ్రమైన ఆశీర్వాదం వుద్యోగులు ఆ వుత్తరాల నన్నిటినీ పరిశీలించి, అతడే స్వయంగా జవాబు వ్రాయవలసిన వాటినిన్నిటినీ అతడిముందు పెట్టేవారు. వాటిన్నిటికీ జవాబులు చెప్పడంలోనూ, టైపుకొట్టి వచ్చిన జవాబులమీద సంతకం పెట్టడంలోనూ అతడు ఒకయంత్రంలాగా పనిచేసేవాడు. క్రిస్మస్ పండుగకు అతడికి వచ్చిన బహుశాకరణల పెట్టెలను విప్పతూ వుంటేనే, వాటిని పంపించిన వాటికి కృతజ్ఞత తెలియజేస్తూ సందేశాలను చెప్పేవాడు. టైపిస్టులు వాటిని అక్కడక్కడే వ్రాసుకొని, వుత్తరాలను టైపుకొట్టి సంతకాలకు అతడిముందర పెట్టేవారు. తన పరిశీలనకు వచ్చిన కాగితాలను అన్నిటినీ ఆఖరువరకూ చూపి సంతకాలు పెట్టిన తరువాతగాని అతడు సరిగ్గా రాత్రి నిద్రపోయేవాడు కాదు. చిన్న చిన్న వుత్తరాలకుకూడా అతి ఆప్యాయంగా అతడు జవాబు వ్రాశేవాడు. ఒకసారి చాలా స్వల్పమైన విషయంలో రూజ్వెల్టు చర్యను అభినందిస్తూ ఒక వ్యక్తి వుత్తరం వ్రాశాడు. అలాటి వుత్తరాలు తనకు చాలాకొద్దిగా వస్తాయనీ, ఆ వుత్తరం తనకు చాలా ఆహ్లాదాన్ని కలిగించిందనీ జవాబు వ్రాశాడు రూజ్వెల్టు. అనాడు రూజ్వెల్టుకు వచ్చిన ఉత్తరాలు ఎనిమిదివేలు.

రూజ్వెల్టుకు చూడడానికి వచ్చేవారికి ఫలానా టైములో రావలసిందని నిర్ణయించడంలో అతడి ఆసక్తివారు చాలా చాకచక్యం చూపేవారు.

సంభాషణలో మునిగిపోతే వచ్చిన వ్యక్తితో అతడికి మొదట నిర్ణయించిన వ్యవధి దాటిపోయినాకూడా ఎక్కువసేపు మాట్లాడుతూ కూచునేవాడు రూజ్వెల్లు. అంతేత, ఒక వ్యక్తికి, మరొక వ్యక్తికి రూజ్వెల్లు దగ్గరమిచ్చే నియమిత కాలాలను మధ్యలో కొంత వ్యవధివుంచి నిర్ణయించేవారు, అతడి వుద్యోగులు. అతడిని ఏవో వకాలను కోరడానికి వచ్చేవారు, నిజంగా పని లేకపోయినా ఏదోవంకతో రూజ్వెల్లును దబ్బించాలనే ఆశేక్షతో వచ్చేవారు, వచ్చినపని చిన్నదయినా ఎక్కువకాలం కబుర్లతో గడపగోరే వారు, రికరకాల మనుష్యులు రూజ్వెల్లు దగ్గరకు వచ్చేవారు. కొంతమంది, రూజ్వెల్లుతో ఎక్కువసేపు మాట్లాడితే తాము గొప్పవారమని బైటనున్న పత్రికా విలేఖరులను భ్రమపెట్టవచ్చునని భ్రమపడేవారు. ఇలాటి వారందరి తోనూ అతి చాకచక్యంతో మెలగవలసి వచ్చేది రూజ్వెల్లు వుద్యోగులకు. వచ్చినపనిని త్వరగా బైటపెట్టి అనుకున్నదానికన్న కొంచెం ముందుగా బైటపడేవారిని చూస్తే రూజ్వెల్లుకూ, అతడి వుద్యోగులకూకూడా చాలా ముచ్చట కలిగేది.

పరిపాలనా వ్యవహారాలను అన్నిటినీ సంపూర్ణంగా పరిశీలించేవాడు కాదని రూజ్వెల్లును కొంతమంది విమర్శిస్తారు. కాని అతడు ప్రతిరోజూ పరిశీలించే పనిని చూస్తే, అంత పనిని ఇద్దరు ముగ్గురు వ్యక్తులు కలిసి చెయ్యలేరని స్పష్టమౌతుంది. ప్రతిరోజూ ఎంతపని చెయ్యగలిగితే అంతా చెయ్యవమే అతడి సద్ధతి. అతని వుద్యోగులు కూడా అరడితో సంపూర్ణంగా సహకారంచేసి చాలా ఎక్కువపని తెమిలిపోయేటట్లు చూసేవారు. 1944 లో అరడి కార్యాలయంలో స్త్రీలూ, పురుషులూ కలిసి మొత్తం 607 మంది ఉద్యోగులు వున్నారు. అందరూ పరిపాలనకు సంబంధించిన ఏదో ఒక విషయాన్ని గురించి సమగ్రంగా తెలిసినవారే. వీరందరూకలిసి అతడిపట్ల ప్రత్యేకమైన అభిమానంతో పని చెయ్యడంవల్లనే రోజుకు బోలెడంత పని తెమిలేది.

సాంప్రదాయానికి భిన్నం అని ఆలోచించకుండా అనేక పనులను అతడు స్వయంగా చేసేవాడు. ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో ఎక్కడచూసినా కాగితాలతోనిండిన అలమారులు వున్నాయనీ, మనిషి మెదలడానికికూడా చోటు చాలడంలేదనీ అతడికి తెలిసింది. ఆ కార్యాలయానికి వెళ్లి అది

ఎలావుందో స్వయంగా చూదా మనుకున్నాడు. ప్రథానమంత్రి కార్డెల్ హాల్ కుగాని, మరేమంత్రికిగాని చెప్పకుండా ఒకరోజు సాయంత్రం అయిదు గంటలకు అతడు ప్రభుత్వ కార్యాలయానికి తన చక్రాలకున్నీలో కూచోని త్రోయించుకొని వెళ్ళాడు. తాను నౌకాశాఖ అసిస్టెంటు శ్రేక్రటరీగా పని చేసినప్పుడు కూచోనే గదిలో సరాసరి ప్రవేశించాడు. బ్రెసి డెంటు స్వయంగా ఆఫీసుకురావడం చూసి దిగ్భ్రమచెంది కొయ్యలాగ నిలబడిపోయిన ఒక చిన్న వుద్యోగుని ఆప్యాయంగా పలకరించి, ఒక అలమారు తెరవమన్నాడు రూజ్వెల్టు. ఆ వుద్యోగి సంకోచిస్తూవుంటే రూజ్వెల్టు తానే ఆ అలమారు తెరిచాడు. దానిలో చాలా ముఖ్యమైన అవసరమైన కాగితాలు వున్నాయని ఆవుద్యోగి అంటూవుంటేనే, రూజ్వెల్టు అలమారులో నుంచి కాగితాలను బొత్తులు బొత్తులుగా తీసి చూశాడు. అవన్నీ కూడా, ఏమాత్రం వుపయోగం కనపడని ఎన్నో సంవత్సరాలనాడు చైనాను గురించి వ్రాసిపెట్టిన సమాచారానికి సంబంధించినవి. తరువాత ఒకసారి రూజ్వెల్టు ఒక వుద్యోగితో మాట్లాడుతూ, “నేను ఇవ్వాలి ఆ ఆఫీసుకు వెళ్లడం మంచిదే అయింది. నేను ఏవేళ, ఏ ఆఫీసుకు వస్తానో అని రేపటినుంచి, అన్ని ఆఫీసులలోనూ అందరూ జాగ్రత్తగా వుంటారు,” అన్నాడు.

ఫలానా విషయంలో ఇతడు చాలా నిపుణుడు అని పేరుపొందిన వాళ్ళను రూజ్వెల్టు అంత ఎక్కువగా నమ్మేవాడు కాదు. విదేశ శాఖామంత్రి కార్యాలయంలో, ఇలా పేరుపొందిన వ్యక్తులు చాలామంది వుండేవారు. వారందరి విషయంలోనూ అతడు ఎక్కువ జాగ్రత్తగా వుండేవాడు. జంగ్ కైషేక్ తో సమాలోచనలు జరపడానికి అతడు కయిరో వెళ్లినప్పుడు, తనవంట దూరప్రాచ్య రాజకీయాలలో నిపుణులని పేరుపొందినవారెవరనీ తీసుకొని వెళ్లలేదు. అప్పుడు ప్రభుత్వాధికారులు, రూజ్వెల్టు దూరప్రాచ్య రాజకీయాలు తెలియక ఏ అవకతవక నిర్ణయాలకు కట్టుబడి పోతాడో అని చాలా భయపడ్డారు.

తనకు నచ్చిన వ్యక్తులకు, వారు నిర్వహించ గలరని అనుకున్న పనులను చెప్పి, వాటిని వారు చేస్తూవున్నప్పుడు తాను జోక్యం కలిగించుకోకుండా, పనిని సొంతం వారే చేయనిచ్చే వాడు.

• రూజ్వెల్లు కార్యాలయంలో అప్పడప్పడు కొన్ని చిల్లర తమాషాలు కూడా జరుగుతూ వుంటాయి. 1925 జనవరిలో యునైటెడ్ నేషన్సు స్థాపనను గురించిన ప్రకటనపై సంతకం పెట్టడానికి, రూజ్వెల్లు బల్లమీద కలంలేదు. చివరికి ఒక కలాన్ని వెతికి తెచ్చేటప్పటికీ, అసలు ఆ ప్రకటన కాగితాలే ఎక్కడ పెట్టినదీ కనపడలేదు. పదిమంది ఆత్రంతో అన్ని మూలలూ, అన్న గదులూ వెతికి వాటిని పట్టుకొని వచ్చారు.

• ఒక్కొక్కప్పుడు రూజ్వెల్లు కొంతమందికి ఉద్యోగాలను ఇచ్చినప్పుడు, ఇంతకన్న సమర్థుడెవడూ ప్రెసిడెంటుకు దొరకలేదా అని అందరూ విస్తుపోయేవారు. గాయబారులను నియమించే టప్పుడు, టెలిఫోనులో తనకు పరిచయంగల వాళ్లందరితోనూ సంప్రతించి, సమర్థుడైన గాయబారి ఎక్కడ దొరుకుతాడా అని రూజ్వెల్లు చాలా వెతుకవలసివచ్చేది.

• అతడు ఇచ్చే ఉద్యోగాలు, కొన్ని వేల సంఖ్యలో వుండేవి. అంతే, ఆ యా వుద్యోగాలను యిచ్చేటప్పుడు వాటికి సమర్థులైన వారిని ఎంతవరం ఎంతకష్టమో ఊహించవచ్చును. కొన్ని సందర్భాలలో, దొరికినమనిషి ప్రజ్ఞ ఎంతవుంటే అంతటితోటే అతడు తృప్తిపడవలసి వచ్చేది. మరికొన్ని సందర్భాలలో, రాజకీయాలలో పలుకుబడిగల వ్యక్తులు, తమ అభిమాన పాత్రులను తీసుకొనివచ్చి రూజ్వెల్లుకు అంటగట్టేవారు. వారిమాట కాదనలేక, సమర్థులు కానివానికికూడా వుద్యోగాలను ఇవ్వవలసి వచ్చేది.

• కాంగ్రెసులో, శానుచేసిన ప్రతిపాదనలకు ప్రతిఘటన ఎక్కువ లేకుండా వుండడానికి, ఏ సెనెటరునయినా అతడు కట్టుకో వలసివస్తే, ఆ సెనెటరు సూచించిన వ్యక్తికి ఏదో ఒక వుద్యోగం యివ్వవలసివస్తే, రూజ్వెల్లు ఒప్పుకోక తప్పేదికాదు. ఒక ప్రధాన కార్యక్రమానికి అడ్డులేకుండా వుండడానికి స్వల్ప విషయాలలో అతడు లొంగిపోవలసి వచ్చేది. ప్రజారాజ్య విధానాన్ని అమలు జరపడంకోసం ఆ సూత్రాలలోనే కొన్నిటికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించవలసి వచ్చేదన్నమాట.

• ఉద్యోగాలలో వున్నవారిలో కొందరు అసమర్థులు వుంటే వారిని తొలగించడం కూడా రూజ్వెల్లుకు కష్టంగా వుండేది. దానికి కారణం, ఉన్నవాడిని తీసివేస్తే అంతకన్న పనికిరానివాణ్ణి వేసుకోవలసి

వస్తుందేమోననే భయమే. ప్రభుత్వ నిర్వహణను నిరంతరాయంగా సాగించడానికి అనువైన ఉద్యోగ బృందాన్ని, శాశ్వతంగా పనికివచ్చే పద్ధతిలో అతడు తర్ఫీదు చెయ్యలేకపోయాడు. అలాటి పద్ధతి బ్రిటనులో వుంది. కాని, ఆమెరికాదేశపు రాజకీయాల పద్ధతే వేరు. అంచేత, ఆమెరికాలో అది సాధ్యంకాలేదు. పైగా ప్రెసిడెంటుకు ఇలాటి పద్ధతిని అనులులోకి తెచ్చి, దానిని సక్రమంగా నడిచేటట్టు చూసేటంత వ్యవస్థాపనా లేదు.

ప్రెసిడెంటు పరిపాలన అంతా అతడి ఒంటిచేతిమీద నడిచేది. అంటే, ఒక క్రమపద్ధతిలో కాకుండా, ఎప్పుడుబడితే అప్పుడు ఏ విషయం మీద బడితే దానిమీద నిర్ణయాలు జరిగేవన్నమాట. ఇలా జరిగడంవల్ల, తరువాత కొంత గందరగోళానికి అవకాశం కలిగేది.

తమ అధికారాన్ని మించిన పనులను చేసేవారినీ, పనులను వుద్యోగంకంటే తాము అధికులమనుకునే వారినీ, తనకు సంబంధంలేని విషయాలలో జోక్యం కలిగించుకునే వారినీ, రూజ్వెల్టు ఒక కంటితో కనిపెడుతూనే వుండేవాడు.

తనకు చిరాకు కలిగించకుండా, పడేపడే తన సలహాలకు కాకుండా వుండే వుద్యోగులన్నా, కాంగ్రెసుతో పేచీలు లేకుండా పనులను నిర్వహించుకొనే వుద్యోగులన్నా రూజ్వెల్టు మహా యిష్టంగా వుండేవాడు.

ఒక మనిషికి, ఇంకొక మనిషికి మదత పేచీలు పెట్టడం, హఠాత్తుగా మనిషిని బోల్తా కొట్టించడం అంటే రూజ్వెల్టుకు వెన్నతో పెట్టిన విద్య. ఒక్కొక్కప్పుడు తన దగ్గరవున్న వుద్యోగుల ప్రవర్తననుగురించి తనకు ఏదైనా రహస్యంగా తెలిస్తే దానిసంతా ఒక రిపోర్టుగా వ్రాయించి, ఆ రిపోర్టును ఆ వుద్యోగికి పంపించేవాడు.

రూజ్వెల్టు ఉద్యోగులు, తమ అభిప్రాయాలు అతడి అభిప్రాయాలకు భిన్నంగావున్నా, సాధారణంగా వాటిని వెలిబుచ్చేవారు కారు. కాని, ముఖ్యమైన సమస్య లేవయినా వుంటే, వాటిని గురించిన తమ వ్యతిరేకాభిప్రాయాలను దాపరికం లేకుండా వారు అతడికి చెప్పేవారు. రూజ్వెల్టు మిత్రులు తమ అభిప్రాయాలను స్పష్టంగా నిర్మొగమాటంగా అతడికి చెప్పేవారు. అయితే, ఒక్కొక్కప్పుడు వారు అతడి కోరచూపులకు గురికావలసి వచ్చేది.

- రూఢ్వేట్టు ఏ విషయంలోనూ తప్పటడుగు వెయ్యకుండా చూడడానికి అతడి వువ్వోగులంతా ఎప్పుడూ అతి జాగరూకతతో మెలిగేవారు. అతడుకూడా వారి విశ్వాస విధేయతలను నమ్మి సంచరించేవాడు.

తన ఉవ్వోగులు ఎప్పటి కప్పుడు అన్ని విషయాలను గురించి సమగ్రమైన జ్ఞానంకలిగి వుండేట్టు అతడు శ్రద్ధవహించేవాడు. రష్యా రాజకీయాలను గురించి తాను తెలుసు కోవడానికి ఒక సమగ్రమైన నివేదికను తయారు చెయ్యమని రూఢ్వేట్టు తన వువ్వోగులకు చెప్పాడంటే దాని అర్థం ఆ విషయాన్ని గురించి సమస్తమూ వాళ్ళు తెలుసుకొని వుండాలని హెచ్చరించడం అన్నమాట.

అతడి ఆధికారానికి ప్రధానమైన అవలంబనలు ప్రజారాజ్య విధానంలో అతడికిగల విశ్వాసమూ, ప్రజల మంచి చెడుగులను తనవిగా పాటించడమూ, రాజకీయాలలో ఎత్తులు వెయ్యడంలో అతడికిగల ప్రజ్ఞా— ఇవి మూడు.

- ఎంత కొత్త ప్రతిపాదనను చేసినా ప్రజలు బిత్తరపోకుండా దానిని వెలిబుచ్చడంలో అతడి ప్రభావం చాలా గొప్పది. మరొక గొప్పశక్తి ఏమిటంటే, ప్రజలకు చెప్పకుండా తానే నిర్ణయించిన ఒక కార్యాన్ని చెయ్యడంలో అసంఖ్యాకులైన ప్రజలు ఆ కార్యం ఇంకా జరగలేదేమో అని తహ తహ లాడుతున్నట్టు చెయ్యడం. దానితో, అతడుచేసిన పనులన్నీ ప్రజలు కోరగా చేసినట్టే కనపడేవి. ఎమటివారి అభిప్రాయాన్ని కనుక్కోవడంలో తన అభిప్రాయమే వారి అభిప్రాయంకూడా అని తప్ప వేరే జవాబు చెప్పడానికి వీలులేని ధోరణిలో అతడు ప్రశ్నలను వేయగలడు.

- రూఢ్వేట్టు ఒక గొప్ప రాజకీయవేత్త మాత్రమే కాదు; ఒక గొప్ప బోధకుడు కూడాను. అతడి వుపన్యాసాలను విన్నందువల్ల ఎంతోమంది ఎన్నో విషయాలపై విజ్ఞానాన్ని సంపాదించుకో గలిగారు. అమెరికన్ ప్రజల జీవితాన్ని గురించి, అమెరికా సాంఘిక వ్యవస్థను గురించి అంతకు పూర్వం ఏ అధ్యక్షుడుకూడా రూఢ్వేట్టు కలిగించినంత ప్రబోధాన్ని కలిగించలేదు.

మంత్రిమండలి సమావేశాలు

మంత్రిమండలి సమావేశాలను జరపడంలో రూజ్వెల్ట్స్ ఏ మాత్రమూ దర్పంలేకుండా మిత్రులు కొంతమంది మాట్లాడుకోడానికి కలుసుకున్నట్టుగా ఏర్పాటు చేసేవాడు. కాలం గడిచిన కొద్దీ, మంత్రిమండలి నిర్ణయాలను పాటించడంలో అతడు ఎక్కువ శ్రద్ధను చూపేవాడు కాదు. ఒక సమావేశంలో వ్యవహరించడంకంటే వ్యక్తులతో వ్యవహరించడం అంటే రూజ్వెల్ట్స్ కు యిష్టం ఎక్కువ. తన మంత్రిమండలిలో చాలామందికి అతడు రాజకీయ కారణాలవల్ల ఉద్యోగాలు ఇచ్చాడు. మంత్రిమండలి సమావేశం జరిగినప్పుడు అన్ని విషయాలనూ చర్చించినా, దేనిని గురించి నిర్ణయాలు జరక్కపోవడం, నిర్ణయం జరిగినా దానిప్రకారం రూజ్వెల్ట్స్ సదచుకోక పోవడంవల్ల ఒక మంత్రి ఆ రేడు నెలలు ఆ సమావేశాలకు హాజరు కాలేదు కూడా. మంత్రిమండలి సమావేశంలో రాచకార్యాలను చర్చించడం కంటే ఒంటరిగా రూజ్వెల్ట్స్ తన శాఖకు సంబంధించిన విషయాలపై అతడి నిర్ణయాలను తెలుసుకోడానికి ప్రతిమంత్రి విడివిడిగా ప్రయత్నించేవాడు.

కాలం గడిచినకొద్దీ, మంత్రిమండలి సమావేశాలలో చర్చలు జరగడం కూడా తగ్గిపోయింది. ప్రతిమంత్రి, తన శాఖకు సంబంధించిన వ్యవహారాలు ఎలా సాగుతున్నదీ రూజ్వెల్ట్స్ కు వివరించడంతో సరిపోయేది. తరువాత యుద్ధకాలంలో మంత్రిమండలి సమావేశాలకన్న పైన నౌకా విమాన శాఖాధిపతుల సమావేశాల ప్రాముఖ్యత హెచ్చిపోయింది.

మంత్రిమండలి సమావేశం జరిగినప్పుడల్లా, రూజ్వెల్ట్స్ కార్డెల్ హాల్ ను చూసి “కార్డెల్, బయటినుంచి వార్తలు ఏమిటి?” అని అడగడంతో సమావేశం ప్రారంభమయేది. ప్రతిసారీకూడా తప్పనిసరిగా, ఆ ప్రశ్నకు “ఏమంత ఉత్సాహకరంగా లేదు” అని కార్డెల్ జవాబు చెప్పేవాడు. కార్డెల్ హాల్ కు బదులు సమర్ వెల్స్ గనుక ఆ సమావేశానికి హాజరు అయితే, అతడు రూజ్వెల్ట్స్ అడిగిన ప్రశ్నకు నూటిగా, సమగ్రంగా చకచక జవాబు చెప్పేవాడు. నిజంగా హాల్ కు బదులు వెల్స్ విదేశశాఖామంత్రిగా వుంటే బాగుండునని కొన్నివేల సార్లయినా రూజ్వెల్ట్స్ అనుకొని

వుంటాడు. కాని కార్డెల్ హాల్ కు సెనేట్ లోవున్న ప్రాబల్యం వల్లనూ, దేశంలో వున్న పలుకుబడి వల్లనూ, రూజ్వెల్టు అతణ్ణి వదలించుకోలేక పోయాడు. హాల్ అంటే రూజ్వెల్టుకు ఇష్టమే. అతడిమీద అభిమానంకూడా వుండేది. కాని, ఏ విషయాన్నీ త్వరగా గ్రహించలేక పోవడమూ, అంతు లేకుండా కబుర్లుచెప్పడమూ హాల్ స్వభావాలు. అవి రూజ్వెల్టుకు చికాకు కలిగించేవి.

కార్డెల్ హాల్ కు తన శాఖమీద ఎక్కువ అధికారం లేకుండానూ, రాజకీయ వ్యవహారాలలో ఎక్కువజోక్యం లేకుండానూ రూజ్వెల్టు క్రమ క్రమంగా ఏర్పాట్లు చేసివేశాడు. యుద్ధకాలంలో చర్చిల్, స్టాలిన్ లను కలుసుకోవడానికి రూజ్వెల్టు ప్రయాణం చేసినప్పుడు తనతో ఎక్కువమంది ఉద్యోగులను తీసుకొని వెళ్ళక పోవడానికి కారణం హాల్ ను ఎలాగయినా తనతో గాకుండా చెయ్యడానికే.

మంత్రిమండలి సమావేశాలలో, హాల్ తో మాట్లాడడం అయిపోయిన తరువాత, కోశశాఖమంత్రి హెన్రీ మోర్గెన్ తో మాట్లాడేవాడు రూజ్వెల్టు. నాకాశాఖ తరువాత, రూజ్వెల్టుకు ఎక్కువ అభిమాన పాత్రమైన ప్రభుత్వ శాఖ, కోశశాఖ. రూజ్వెల్టువద్ద మోర్గెన్ తో అతి అణకువతో ప్రవర్తించే వాడని, వైస్-ప్రెసిడెంట్ గార్నర్ అనేవాడు. ప్రతి సోమవారం, రూజ్వెల్టుతో విందుకుడిచే హక్కు తనకు దేవుడిచ్చాడని అతడనుకొనే వాడట. మంత్రిమండలి సమావేశాలలో మోర్గెన్ తో ఎక్కువగా మాట్లాడేవాడు కాదు. తను చెప్పదలచుకున్న దంతా రూజ్వెల్టు తాను ఒంటరిగా వున్నప్పుడు చెప్పేవాడు. రూజ్వెల్టుకు మోర్గెన్ తో అంటే ఎక్కువ అభిమానంకూడా ఉండేది.

హెరల్డ్ ఐక్స్ మంత్రిమండలి సమావేశాలలో సాధారణంగా మాట్లాడేవాడు కాదు. కాని, మాట్లాడినప్పుడు తన ఉద్దేశాలను నిష్కర్షగా చెప్పేవాడు. అంచేత, రూజ్వెల్టు అతడంటే గౌరవభావం వుండేది.

రూజ్వెల్టు మంత్రులలో ఒకరినిచూస్తే మరొకరికి కిట్టేదికాదు. కొంత మందికి ప్రత్యేక విరోధంకూడా వుండేది. కొంతమంది మంత్రులు రూజ్వెల్టుకు ద్రోహంకూడా చేసేవారు. ఒకసారి మంత్రిమండలి సమావేశం జరుగుతూ

వుంటే, రూజ్వెల్ట్ టెలిఫోనులో మాట్లాడడానికి ప్రక్కగదిలోకి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. అంతకు పూర్వం యెప్పుడూ అలా జరిగలేదు. రూజ్వెల్ట్ మళ్ళీ తనగదిలోకి రావడానికి అయిదు నిమిషాలు పట్టింది. ఆ అయిదు నిమిషాలలోను, మంత్రులంతా ఒకరి నొకరు దూషించుకొని, తిట్టుకొని వాదించుకొని ఎడమొగం పెడమొగం పెట్టడం జరిగింది. రూజ్వెల్ట్ తిరిగి మంత్రులందరి గదిలోకి వచ్చిన తరువాత, అతడి పక్షం మాట్లాడినవారు ముస్సరే-మిస్ పెర్కిన్స్, మోర్గెన్తో, హాప్కిన్స్.

పత్రికలతో సంబంధాలు

రూజ్వెల్ట్ మేధావి అనడంలో సందేహంలేదు. కొన్ని విషయాలలో అతడు మహా మేధావి. పత్రికలతోను, పత్రికా విలేఖరులతోను, అతడు బహునేర్పుతో ప్రవర్తించేవాడు. దేశంలోని పత్రికలలో నూటికి 80 వంతులు, అతడిపట్ల ప్రతికూలంగా వుండేవి. కాని, అన్ని పత్రికల విలేఖరులతోను అతడు సుహృద్భావంతో ప్రవర్తించేవాడు. 1940 లో అతడు అధ్యక్ష పదవికి పోటీ చేసినప్పుడు, ఆరు రాష్ట్రాలలో ఒక్క- పత్రిక కూడా అతడిపట్ల అనుకూలంగా లేదు. పత్రికల యజమానులు అతడికి ప్రతికూలంగా వున్నా, పత్రికలు అతడికి వ్యతిరేకంగా వ్రాసినా, పత్రికలలో పనిచేసేవారు మాత్రం అతడికి పూర్తిగా అనుకూలంగా వుండేవారు. రహస్యంగా అతనికోసం పనిచేసేవారు.

వారానికి రెండుసార్లు, ప్రతివారమూ అతడు పత్రికావిలేఖరులతో సమాహ ప్రసంగాలు జరిపేవాడు. అతడికి ప్రతికూలంగా వున్న పత్రికల విలేఖరులు ఎంతోమంది యీ సమావేశాలకు వచ్చేవారు. వారందరితోటీ, అతడు ఎంతో సుహృద్భావంతో మాట్లాడేవాడు. అంచేత, ఎంతోమంది అతడికి మైత్రి నెరపేవారు.

రూజ్వెల్ట్కు పత్రికా రచన, ప్రచురణ అంటే ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధవుండేది. సంపాదకీయాలు లేకుండా, వార్తలన్నిటినీ క్లుప్తంగా ప్రకటించే పత్రికను స్థాపించుదామని అతడు చాలాకాలం అనుకున్నాడు. పత్రికల ద్వారా, తననుగురించి ప్రచారం సాగించుకోవడంలో అతడికి గల

ప్రజ్ఞ మరెవరికీ లేదు. పత్రికలతో తన సంబంధాలను బాగా వుంచుకోవడానికి అనువైన అవకాశం ఎంత చిన్నది వచ్చినా అతడు దానిని వృధాగా పోనివ్వలేదు.

వైట్ హాసులో వార్తలను సేకరించడానికి నియమించబడిన పత్రికా విలేఖరుల బాగాగులను కనుక్కోవడమూ, వాటికి ఏదైనా మేలుచేయడమూ అతడికి సహజగుణాలు. తనతో ఓడ ప్రయాణం చేస్తున్న పత్రికా విలేఖరికి ఎవరికైనా ఒళ్లు బాగా లేకపోతే అతడి బదులు తానే అతడి పత్రికకు వార్తలను వ్రాసిపెడతానని ఉద్యుక్తుడయే వాడట రూజ్వెల్లు !

తనకు ఎంతకోపం వచ్చేటట్టు ఏ పత్రిక వ్రాసినా పత్రికా విలేఖరులలో ఎవరినీ అతడు ఎప్పుడూ పేరుపెట్టి దూషించలేదు.

రూజ్వెల్లు జరిపే పత్రికా విలేఖరుల సమావేశాల లాంటివి అంతకు పూర్వం ఎప్పుడూ వాషింగ్టన్ లో జరుగలేదు. నిజానికి తియోడోర్ రూజ్వెల్లు అధ్యక్షుడయినదాకా, పత్రికా విలేఖరులకు వైట్ హాసులో ప్రవేశం వుండేదికాదు. రూజ్వెల్లు తన అధ్యక్ష పదవిలో మొత్తం 999 సార్లు పత్రికా విలేఖరులతో గోష్టి జరిపాడు. సాధారణంగా అలాటి గోష్టిలో నూరుమంది విలేఖరులు పాల్గొనేవారు. ఒక్కొక్కప్పుడు రెండువందలమంది కూడా వుండేవారు. తన గోష్టికి హాజరయే విలేఖరులలో చాలామంది పెట్టుడు పేర్లనుకూడా రూజ్వెల్లు ఎరుగును. గోష్టిలో విలేఖరులకు తన కార్యక్రమాలను వివరించడం, చలోక్తూ పలకడం యెత్తును పైయెత్తుపేసి సమాధానాలలో చెప్పకూడని గహస్యాలను విలేఖరులు ఎన్నివిధాల ప్రయత్నించినా చెప్పక పోవడం, రూజ్వెల్లు బహు సేర్పుతో నిర్వహించేవాడు.

అతడు జరిపిన మొట్టమొదటి పత్రికా విలేఖరుల గోష్టి 1933 మార్చి 8 వ తేదీన. అప్పటికి ఆర్థిక మాంద్యం ప్రబలంగానే వుంది. బాంకులు ఇంకా తెగవలేదు. దేశంలోని ప్రజలంతా నిరాశతో జీవచ్ఛవాల లాగా వున్నారు. అలాటి పరిస్థితులలో, రూజ్వెల్లు ఏం చెపుతాడో అని ఆత్రుతతో విలేఖరులంతా పోగయారు. కాని, రెండు నిమిషాలలో వారంతా రూజ్వెల్లు చలోక్తులతో పొట్ట చక్కలయ్యేటట్టు నవ్వడం ఆరంభించారు.

పత్రికా విలేఖరుల గోష్టిలో అధ్యక్షుడితో ఎవరూ వాదించడానికి వీలులేదు; అతడికి ఎవరూ ఎదురాడ కూడదు. ఏ విషయాన్ని గురించి అయినా చర్చించవచ్చును. ఈ చర్చలు చాలా కులాసాగా జరిగేవి కూడాను.

రూజ్వెల్టు చేసినంత ఎక్కువ ప్రయాణాలు అంతకు పూర్వం ఏ అధ్యక్షుడూ చెయ్యలేదు. మరే దేశపు ప్రభుత్వాధిపతీకూడా చేసి వుండదు. అతడు అధ్యక్షుడుగా వున్న 12 సంవత్సరాలలోనూ, అతడు రైలులో చేసిన ప్రయాణాలు మాత్రం 399. ఈ ప్రయాణాల మొత్తం 5,44,864 మైళ్లు. 400 సారి అతడు చేసిన ప్రయాణం అతడి శవం వాంస్పిర్గ్స్ నుంచి వాషింగ్టన్ కు రావడం.

రైళ్లలో కాక, విమానాలలోనూ, కార్లలోను, నౌకలలోను అతడు చేసిన ప్రయాణాలను గురించి వివరాలు తెలియవు.

ప్రయాణం చెయ్యడం అంటే రూజ్వెల్టుకు చాలా సరదా. రైళ్లలో ప్రయాణం అంటే మరీ ఇష్టం. రైలుప్రయాణం చేసేటప్పుడు భ్యాపులను తనతో తీసుకొనివెళ్లి తను ప్రయాణం చేస్తున్న దేశాన్ని, పరిస్థితులను అతడికి అలవాటు. మెల్లగా ప్రయాణం చెయ్యడం అతడు ఎక్కువగా కోరేవాడు. గంటకు 35 మైళ్ల వేగంతో రైలు నడవడం అతడికి చాలు. పగలు గంటకు 35 మైళ్ల వేగంతో నడిచిన రైలు, రాత్రిళ్లు అతడు నిద్ర పోయేటప్పుడు ఎక్కువ వేగంతో నడిచి, పగలు నడవవలసిన సూరాన్ని కూడదీసుకొనేది. రాత్రిళ్లు తన రైలు ఎంత వేగంగా వెళ్ళేదో రూజ్వెల్టుకు బహుశా తెలిసివుండదు.

రూజ్వెల్టు రైలు ప్రయాణాలను ఏర్పాటు చెయ్యడానికి ప్రత్యేకం ఏడుగురు గుమస్తాలతో ఒక చిన్న ఆఫీసు వుండేది. ఆ ఆఫీసుకు పెద్ద డేనియల్ లాంగ్. తాను ఏ ప్రయాణం చెయ్యదలచుకున్నా రూజ్వెల్టు, లాంగ్ ను పిలిచి చెప్పేవాడు. తరువాత, సి. ఐ. డి. శాఖ అధికారికి చెప్పేవాడు. రూజ్వెల్టు రైలుకు ఒకమైలు ముందుగా రైలుదారి సరిగా వుందో లేదో చూడడానికి ఒక పైలట్ రైలు నడిచేది. రూజ్వెల్టు రైలు వెళ్లిపోయిన తరువాత తగినంత వ్యవధి అయిన తరువాతనే ఆ దారిమీద తక్కిన రైళ్లు నడిచేవి.

ఎన్నికల ప్రచార సమయంలో రూజ్వెల్ట్ ప్రయాణంచేసే స్పెషలు రైలుకు 16 లేక 18 పెట్టెలు వుండేవి. ఉత్తప్పడు న్యూయార్కుకి, వాంస్పింగ్స్కి ప్రయాణం చేసేటప్పుడు ఎనిమిది పెట్టెలు వుండేవి. ఆ రైలు పెట్టెలలో ఒక పెట్టెనుంచి మరొక పెట్టెకు టెలిఫోను సౌకర్యం వుండేది. అంతేకాదు. వైట్ హానునుంచి కబుర్లు తెలుసుకోవడానికి, వైట్ హానుకు కబుర్లు చెప్పడానికి వైర్లెస్ యంత్రంకూడా ఆ రైలు పెట్టెలలో ఒకదానిలో అమర్చబడి వుండేది.

1940 వరినూ, ఫుల్ మన్ కంపెనీవారి ప్రైవేటు రైలు పెట్టెలలో దేనినో ఒకదానిని రూజ్వెల్ట్ వుపయోగించేవాడు. అప్పుడు ప్రత్యేకం అతడి ఉపయోగంకోసం తగిన సదుపాయాలతో ఒక పెట్టె నిర్మించబడింది. అది యునైటెడ్ స్టేట్స్ గవర్న మెంటు ఆస్తి. రైలు పెట్టెలోకి రూజ్వెల్ట్ ఎక్కాలంటే ప్రత్యేకం మెట్లులేకుండా ఏటవాలుగా ఒక బల్లలకూర్పు వెయ్యవలసిన వచ్చేది. 1940 లో అతడిని రైలు పెట్టెలోకి ఎక్కించడానికి ఒక లిఫ్ట్ ను ఇంజనీర్లు ప్రత్యేకం ఏర్పాటు చేశారు.

విమానాలలో ప్రయాణం చెయ్యడమంటే రూజ్వెల్ట్ ను ఎక్కువ ఇష్టం వుండేదికాదు. వానికి కారణం రైలు పెట్టెలోనూ, నౌకలోనూ కూర్చున్నంత సదుపాయంగా విమానంలో కూర్చోడానికి వీలులేక పోవడమూ, విమానంలో ప్రయాణం చేస్తూవుంటే ప్రక్కని చూడడానికి ఏమీ వుండకపోవడమూ.

అధ్యక్షుడయిన తరువాత రూజ్వెల్ట్ చేసిన మొట్టమొదటి విమాన ప్రయాణం అతడు 1943 జనవరిలో కాశ్మీరాంకాకు వెళ్ళినప్పుడు. అతడి విమానానికి ముందు ఒక విమానమూ తరువాత ఒక విమానమూ ఒకగంట వ్యవధిలో కాపలాచేస్తూ ప్రయాణం చేశాయి.

రూజ్వెల్ట్ రక్షణ

ప్రెసి డెంటులందరికీ కూడా ఏ విధమైన ప్రమాదం కలగకుండానూ, వారి ప్రాణాలను హరించడానికి ఎవరూ ప్రయత్నించకుండానూ, రక్షణ చర్యలు చాలా జాగ్రత్తగా తీసుకోబడుతవి. అయితే, రూజ్వెల్ట్ ను

రక్షించడానికి చేసే ఏర్పాట్లకు ఒక చిక్కువుండేది. అతడు నడవలేక పోవడంవల్ల అతణ్ణి హత్య చెయ్యడానికి ఎవరైనా ప్రయత్నించినప్పుడు అతడు తనవున్న స్థానంలోనుంచి చప్పున తప్పుకోవడం సాధ్యంకాదు. పైగా అతడు సంచారం చేసినప్పుడు, అతడిచుట్టూ వేలకొలది జనం గుంపులు కూడేవారు. ఒకసారి పెన్సిల్వేనియా నగరంలో అతడిచుట్టూ చేరిన జనం విపరీతంగా వున్నందున ఆ గుంపులోనలిగి ఇద్దరు చచ్చిపోయారు.

రూజ్వెల్టు ఉపయోగించే మోటారుకారుకి, దానిలోనుంచి తుపాకి గుండు దూరకుండా ఉక్కుతోచేసిన కట్టడంవుండేది. అంచేత ఆకారు బయట 5,000 పౌనులు వుండేది.

రూజ్వెల్టుకు విషంపెట్టి చంపడానికి ప్రయత్నం జరిగకుండా జాగ్రత్త పడడానికి పోలీసులు రూజ్వెల్టు ఇంటికి కావలసిన వంట సామానులను, మాంసాన్ని సప్లయిచేసే దుకాణదారుల దూరపు బంధువులను గురించికూడా పత్రాతీసి, వాళ్ళందరినీ ఓకంట కనిపెడుతూ వుండేవారు. రూజ్వెల్టు ప్రయాణం చేసేటప్పుడు, దారిలో ఎక్కడబడితే అక్కడ పాలూ నీళ్ళూ కొన సక్కురలేకుండా ఇంటినుంచే పాలనూ, నీళ్లనూ రైలులో వెంటపోతున్న పోలీసుకు పోవడానికి సి. ఐ. డి. పోలీసులు ఏర్పాటు చేసేవారు. విమాన ప్రయాణాలలో కూడా పాలనూ నీళ్లనూ వెంట తీసుకు వెళ్లేవారు.

రూజ్వెల్టుకు ఎవరైనా బాంబులను పోస్టుద్వారా పంపుతారేమోననే భయంతో, అతడికి వచ్చిన పోస్టుపార్శ్వల్ల నన్నిటినీ విప్పడానికి పూర్వం రిజిఖీ చెయ్యడానికి వైట్ హాసులో ఒక ఎక్స్-రే యంత్రంకూడా వుండేది. యుద్ధకాలంలో, అమెరికాలోని ఏ పిచ్చివాడైనా పమానంలో ఎక్కి వైట్ హాసుమీద బాంబులు వేస్తాడేమోనని, విమానాలను పడగొట్టే ఫిరంగినికూడా వైట్ హాసు దాబామీద పెట్టించారు పోలీసులు.

యుద్ధానికి పూర్వం, ప్రెసిడెంటు ప్రాణాలను కాపాడడానికి ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లు వున్నట్లే కనపడేదికాదు. ఒక యూరపియను పత్రికా విలేఖరి, అతడు ఫలానా అని రూజ్వెల్టు ఆఫీసువారు తెలుసుకొని పత్రికా విలేఖరుల గోష్టికి హాజరు కావడానికి అనుమతి యిచ్చేలోపల,

ఆప్పటి కప్పుడే ఆరుసార్లు గోష్ఠికి హాజరయ్యాడు. ఎవరో తెలియక పోయినాకూడా, అతణ్ణి ఎవరూ ఆటంక పరచలేదు.

ఇతర దేశాల పరిపాలకులు, తమలాగే కనపడే బదులు మనుష్యులను చాలాసార్లు ఉపయోగించినా రూజ్వెల్టు మాత్రం తనలాటి పోలికలుగల బదులుమనిషిని ఒకే ఒక సారి ఉపయోగించు కున్నాడు. అది ఎప్పుడంటే, అట్లాంటిక్ ప్రణాళిక సమావేశానికి రూజ్వెల్టు వెళ్ళినప్పుడు. అతడు చాలాదూరం వెళ్ళిపోయి, నడిసముద్రంలో ప్రయాణంచేస్తూవున్న సమయంలో అతడు ఎక్కడికి వెళ్ళినదీ ఎవరికీ తెలియనియ్యకుండా వుంచడానికీ, అతడు తీరసమీపంలోనే వున్నట్టు భ్రమ కలిగించడానికీ, రూజ్వెల్టులాగ ద్రస్సు వేసుకొని రూజ్వెల్టులాగే కనిపించే ఒక వ్యక్తిని పడవమీద చుక్కాని దగ్గరగా కుర్చీలో కూచోపెట్టి, ఆ పడవను తీర సమీపంలో గోజంతా తిప్పుడం జరిగింది.

ఒకసారి రూజ్వెల్టు ప్రయాణంచేస్తూన్న నౌకమీద, అమెరికా నౌకా దళానికి చెందిన మరొకనౌకనుంచి ప్రమాద వశాత్తు టార్పెడో వెయ్యడం జరిగింది. ఇది అతడు, చర్చిల్ స్టాలిన్ లను కలుసుకోవడానికి టెహరాన్ వెడుతున్నప్పుడు. ఆ టార్పెడో, రూజ్వెల్టువున్న నౌక “అయోవా”ను సమీపించక ముందే “అయోవా”లోని ఆఫీసుల్లో దానినిదూకి, అతి చాకచక్యంతో “అయోవా”ను ప్రక్కకుత్రొప్పి, ప్రమాదంనుంచి కాపాడారు. ఆ టార్పెడో, అయోవాకు 20 గజాల దూరంనుంచి పోయింది. ఒక నావికుడు పారపాటున ఆ టార్పెడోను వదిలాడు. అతణ్ణి తరువాత కోల్డ్ మాగ్నల్ విచారణ చేశారు; కాని త్తమించి పదిలేశారు.

ఆ టార్పెడోను ప్రయోగించిన నౌక, తాంప్సన్, తరువాత పసిఫిక్ యుద్ధంలో శత్రుచర్యవల్ల ముంచివేయ బడింది.

వైచిత్ర్యము

చిన్నప్పుడు విశేషమైన ప్రజ్ఞ ఏమీ చూపని ఒక యువకుడు, ఒక గొప్ప నాయకుడెలా అయ్యాడు? రూజ్వెల్టు సాధించిన మహా విజయాలకు కారణం ఏమిటి? అతడి గొప్పతనం ఏమిటి?

వీటన్నిటికీ చాలా సమాధానాలు చెప్పవచ్చును.

1. క్రమంగా వ్యక్తిత్వాన్ని పరిణామం పొందించుకొని, మహత్వాన్ని చూపగల పురుషులలో అతడొకడు ; తన జీవితమంతా, అతడొక యువకుని లాగానే ఉత్సాహ పటిమను చూపాడు.

2. సాంప్రదాయాలనూ, కట్టుబాట్లనూ లక్ష్యపెట్టకుండా నూతన నిర్ణయాలను అమలు జరుపడంలో అతడికిగల సాహసం ; నూతన విషయాలను తెలుసుకోవడంలో అతడికిగల ఆసక్తి.

3. యువకదశలో అతడు బుద్ధిమంతుడని పేరుతెచ్చుకున్నాడు. పెద్దవాడయిన తరువాత, బుద్ధిమంతుని ధోరణిలోనే, చుర్యాదకు లోపంలేకుండా మూఢ సాంప్రదాయాలను భగ్నంచెయ్యి గలిగాడు. అలా చెయ్యడంలో అతడు విశేషమైన ఆనందాన్ని ప్రదర్శించే వాడు.

4. అతడు స్వతహాగా భాగ్యవంతుడు కావడం. గొప్ప ఆశయాలు కలవా రెందరో, భాగ్యవంతులు కాకపోవడంవల్ల తమ ఆశయాలను సాధించలేక పోయారు. అతడు తీవ్రవాదికాడు అని విశ్వాసం కలిగించడానికి అతడి ధనికత్వం సహాయపడింది.

5. అతడికి గొప్ప ఆత్మవిశ్వాసం వుంది. మాడు సంవత్సరాలు మరణంతో హోరాహోరిగా పోట్లాడి, తీవ్రమైన పక్షవాతపు వ్యాధినుంచి అతడు ప్రాణాలతో బయటపడ్డాడు.

6. తన అవిటితనాన్ని పరిహరించడానికి, అతడు గొప్ప కార్యదీక్షనూ, ఉత్సాహాన్నీ పెంపొందించుకున్నాడు.

7. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది ఆలోచనతో కొట్టుకోవడం కాకుండా కార్యాన్ని సాధించడానికి పూనుకోవడంలో అతడికిగల అభిలాష. చిక్కులతో నిండిన అనేక సమస్యలను, వీదో ఒక పద్ధతిలో నడపడం ప్రధానం అనే సూత్రంతో, అతడు పరిష్కరించ గలిగాడు.

ఇలాటి స్వభావంగల, యీ మహాపురుషుని పుట్టు పూర్వోత్తరాలను ఇక తెలుసుకుందాము.

పుట్టు పూర్వోత్తరాలు

హైడ్ పార్క్

హైడ్ పార్క్ పర్యటనలో రూజ్వెల్టు కుటుంబంకన్న చాలా పూర్వమే జేడ్లు పాతుకుపోయిన కుటుంబాలు చాలా వున్నాయి. రూజ్వెల్టు పూర్వీకులు మొదట్లో న్యూయార్క్ నగరంలో నివసించేవారు.

రూజ్వెల్టుకు గురించి చెప్పేటప్పుడు, హైడ్ పార్క్ అనే పదం ఉపయోగించి నచ్చుదట్టా, అతడి కుటుంబీకులు నివసించిన స్ప్రింగ్ వుడ్ అనే షేరుగల ఇల్లు అని అర్థం చెప్పకోవాలి. ఈ ఇల్లు 1826 లో నిర్మాణం అయింది. క్రమేపీ దానికి అనేక హంగులు, ఆచరణలు ఏర్పాటుచేయ బడినవి. రూజ్వెల్టుకి జేమ్స్ రూజ్వెల్టు ఆ యింటిని, కొలుకు రైతులు వ్యవసాయంచేసే 110 ఎకరాల భూమిని, నీటిపంటలుగల దానితోసహా 1867 లో 40,000 డాలర్లకు కొన్నాడు. తరువాత, రూజ్వెల్టు కుటుంబీకులు ఆ చుట్టుప్రక్కల సంపాదించిన భూమి అంతాచే 1,300 ఎకరాల భూవసతి అయింది. ఈ భూమి పట్లంగా హావర్స్ నదీ తీరంవరకు వ్యాపించి వుంది. జేమ్స్ మరణానంతరం, హైడ్ పార్క్ ఇల్లు రూజ్వెల్టు తల్లికి సంక్రమించింది. తరువాత ఎన్నో సంవత్సరాలు అది ఆమె ఆస్తిగానే వుంది.

ఆ ఇంటిలోనే రూజ్వెల్టు జన్మించాడు.

హైడ్ పార్క్ అనే షేరుగల చిన్న గ్రామం, ఆ యింటికి ఉత్తరంగా మైలున్నర దూరంలో వుంది. పోకేప్స్ అనే పెద్ద గ్రామం, ఆ యింటికి దక్షిణంగా నాలుగుమైళ్ళ దూరంలో వుంది. ఈ హైడ్ పార్క్ ప్రదేశ మంతాకూడా, న్యూయార్క్ నగరానికి 50 మైళ్ళ దూరంలో వుంది. ఈ ప్రాంతంలో నివసించే వారంతా 18 వ శతాబ్దంలో హాలెండు దేశం నుంచి వచ్చిన వచ్చి కుటుంబాలవారే. ఇక్కడికి మొట్టమొదట వచ్చిన కుటుంబం జాకోబస్ స్టౌటెన్ బర్గ్ అనే అతడు. అతడు 1741 లో వచ్చాడు. మొదట్లో హైడ్ పార్క్ గ్రామానికి అతడినే రే స్టౌటెన్ బర్గ్ అని వుండేది.

హద్స్న్ నదీ లోయప్రాంతంలో నివసించే వారంతా భూస్వాములని చెప్పవచ్చును. ఈ నదీతీరపు భూస్వామి కుటుంబాలన్నీ, అక్కడే పెరిగి అక్కడే విస్తరిల్లాయి. పెళ్ళి పేరంటాలన్నీ, యీ కుటుంబాల మధ్యనే జరిగేవి. బయటనుంచి వచ్చే దూరపు సంబంధాలేవీ వీరిలో కలవలేదు. అంచేతనే రూజ్వెల్లు యువకదశలో కూడా, యీ కుటుంబాలలో మేనరికపు పెళ్ళిళ్ళుతప్ప దూరపు సంబంధాల పెళ్ళిళ్ళు అవవు అని ఎక్కువగా వాడుకమాట వుండేది. దానికి కారణం, యీ కుటుంబాలలోని బాల బాలికలకు, యితర కుటుంబాల బాలబాలికలను చూడడానికి ఎక్కువ అవకాశం లేక పోవడమే.

హద్స్న్ లోయ నివాసులు లోభులైనా, చాలా చచ్చిలను కట్టించడమూ, అనాథ శిశువులను పోషించడమూ, స్కూళ్లను కట్టించడమూ మొదలైన ఘనకార్యాలను చాలా చేశారు. ఆ కుటుంబాలలోని బాల బాలికలంతా సాంప్రదాయ బద్ధమైన కట్టుదిట్టాలలో పెరిగారు. పాఠ పదతులు అలాగే నిలిచిపోతాయనీ ఆ పద్యతులుతప్ప వేరే సాంప్రదాయం లేదనీ ఆ కుటుంబాలు అనుకునేవి.

కాని, ఈనాడు ఆ వ్యవస్థే పూర్తిగా మారిపోయింది. ఆ వ్యవస్థను సంపూర్ణంగా మార్చివెయ్యడానికి చాలావరకు రూజ్వెల్లే బాధ్యుడు. పూర్వకాలపు పెద్ద కుటుంబాలకు అక్కడవుండే పలుకుబడి అంతా సన్నగిలి పోయింది. పెద్ద పెద్ద ఆస్తులన్నీ, వేరు మాసిపోయాయి. పన్నుల భారంతో ఆస్తులు కృశించాయి. ఆ కుటుంబాలలో పూర్వంలాగ విస్తారంగా సంతానంకలగడం ఆగిపోయింది. పుట్టిపెరిగిన కొద్దిమంది పిల్లలూ గ్రామాన్ని విడిచిపెట్టి, తమ పూర్వీకుల ఆస్తులను వదలిపెట్టి న్యాయార్కు సగరానికో, మరెక్కడికైనానో పోవడానికి ఎక్కువగా ఉత్సుకతను చూపుతున్నారు.

రూజ్వెల్లు భూస్వాముల కుటుంబానికి చెందినవాడు. అతడి పెంపకం అంతా, ఇంగ్లండులోని భూస్వాముల బిడ్డల పెంపకంలాగా జరిగింది. అతడికి వారసత్వకీత్యా వచ్చిన ఆస్తి అంతా నాకలవల్లనూ భూమివల్లనూ కూడినదే; పరిశ్రమలవల్ల గాని, కార్మికుల కృషి ఫలితాలవల్లగాని వచ్చిన ఆస్తి కాదు.

యంత్రాగారాలను స్థాపించి కార్మికులు చెమటూడ్చి సృష్టించే సరకులవల్ల అందులేని సంపదలను కూడబెట్టే భాగ్యవంతులను చూస్తే,

- భూస్వాములకు సాధారణంగా కిట్టదు. అంచేత, భూస్వాములు కార్మికుల పక్షం వహించేవారు.

భూస్వామి కుటుంబానికి చెందినవాడు కావడంవల్ల కార్మికులను ఫాక్టరీ యజమానులు ఎలా పీడించేదీ అతడికి అనుభవం లేదు. అంచేత, దురాశతో కార్మికులను ద్వేషించడం అతడికి పట్టుబడలేదు. కష్టాలవల్లనూ దాడిద్ర్యం వల్లనూ బాధపడేవారికి సహాయపడే కుటుంబ వాతావరణంలో అతడు పెరిగాడు.

పైగా, ఇరుగుపొరుగున వున్న భాగ్యవంతులతో పోలిస్తే రూజ్వెల్లు కుటుంబం పెద్ద భాగ్యవంతులని అనడానికే వీలులేదు.

వంశవృక్షము

- అమెరికాలోని రూజ్వెల్లు కుటుంబానికి మూలపురుషుడు, స్లెస్ మార్టెన్ సెన్ వాన్ రూసెన్ వెల్ట్. ఇతడు 1640 లో హాలెండ్ నుంచి అమెరికాకు వచ్చాడు. అతడు అమెరికాకు వలస రావడానికి కాగణం ఏమిటో స్పష్టంగా తెలియదు. అత డొక ఆజానుబాహు విగ్రహమట.

ఇప్పటికీ హాలెండులో కొంతమంది రూజ్వెల్లులు వున్నారు. ఆ వంశపు ఆఖరి రూజ్వెల్లు హాలెండులోని ఒక చైనీసు హోటలులో వారానికి 18 డాలర్ల జీతంమీద బీవిస్తున్నాడు. అతడిభార్య ఒక కుట్టుపని దుకాణంలో పనిచేస్తోంది. అతడితండ్రి ఓడరేవులో కూలిపని చేసుకుంటున్నాడు.

అమెరికాకు వలసవచ్చిన స్లెస్ రూసెన్ వెల్ట్ కు నికొలస్ రూజ్వెల్లు అని ఒక కొడుకు. ఆ కొడుకు హేలిట్ జాన్స్ కున్ స్ట్ర్ అనే ఒక యువతీని వినాహం చేసుకున్నాడు. వారికి జోహాన్స్, జాకొబస్ అని ఇద్దరు కొడుకులు. ఈనాడు అమెరికాలో వున్న రూజ్వెల్లులంతా, యీ యిద్దరి కొడుకుల సంతతివారే. ఒకడి వంశంలో తియెహోర్ రూజ్వెల్లు పుట్టాడు. మరొక వంశంలో ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్లు పుట్టాడు. ఇద్దరూ అమెరికాకు అధ్యక్షుడు లైనారు.

- క్రమక్రమంగా రూజ్వెల్లు కుటుంబీకులు; పరిసరాలలో వున్న ఇతర దేశీయులతో సంబంధాలు కలుపుకున్నారు. అంచేతనే, రూజ్వెల్లులో డచ్చి

రక్తంకన్న ఇంగ్లీషు రక్తం ఎక్కువ వుందని అంటారు. అమెరికా దేశపు అధ్యక్షులలో పదకొండుమంది ఏదోవిధంగా రూజ్వెల్టుకు బంధువులవుతారట. రూజ్వెల్టు వంశపు మూలపురుషుడు క్లేస్ రూసెన్ బెర్ట్ సంతతి పరంపరలోనే అయిదుగురు అధ్యక్షులయినారట.

పారంపర్య సంబంధాలవల్ల తనలో ఇంగ్లీషు రక్తమే ఎక్కువవున్నా, రూజ్వెల్టుమాత్రం తాను పూర్తిగా డచ్చివాణ్ణేనని అనుకొనే వాడు. ఇంగ్లీషు, జర్మన్, డచ్చి స్త్రీలను, రూజ్వెల్టు కుటుంబాల పురుషులు ఎక్కువగా పెళ్ళి చేసుకున్నారు. అయినా, చాలావరకూ వీర సంబంధ బాంధవ్యాలన్నీ, తమ బంధువర్గంలోనే జరిగేవి. రూజ్వెల్టు తనకు అయిదు వేళ్లు విడిచిన జ్ఞాతిసుమార్తె ఎలియనార్ రూజ్వెల్టును పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. ఆమె, రూజ్వెల్టుకు మరొకజ్ఞాతి అయిన తియోడోర్ రూజ్వెల్టుకు పెంపుడు కూతురు. ఆమెతండ్రి ఎలియట్ రూజ్వెల్టు తియోడోర్ కు ఏకైక సోదరుడు.

రూజ్వెల్టు తన తండ్రికి రెండవభార్య కొడుకు. మొదటిభార్య కొడుకు జేమ్స్ రూజ్వెల్టు. అతడికి ఇద్దరు కొడుకులు. ఆ యిద్దరూకూడా తమ పినతండ్రి రూజ్వెల్టుకన్న వయసులో పెద్దవారు.

రూజ్వెల్టుకు తన వంశవృక్షాన్ని పరిశీలించడం అంటే చిన్నప్పటినుంచీ చాలా సరదాగా వుండేది. మొట్టమొదట అమెరికాకు వచ్చిన రూసెన్ బెర్ట్ మొదలుకొని తనవరకూ తన వంశీకులందరినీ గురించి వివరాలు సేకరించడంలో చాలా శ్రద్ధ చూపేవాడు. తన పూర్వీకులలో చాలామంది నావికాగ్రాములు వున్నారనీ, చాలామంది విస్తవకారులు వున్నారనీ అతడు సాంగిపోయే వాడు. అమెరికా స్వాతంత్ర్య యుద్ధంలో అతడి పూర్వీకులు అమెరికా పక్షం వహించారుగాని బ్రిటనుపక్షం వహించలేదు.

అయితే, రూజ్వెల్టుతరం వచ్చేదాకా అతడి పూర్వీకులలో ఎవరూ ప్రసిద్ధిని పొందలేదు. వారివంశం మంచివంశం అనిపించు కున్నదే గాని, గొప్ప కుటుంబం అని ప్రసిద్ధి పొందలేదు. సమీపంలోవున్న కుటుంబాలలో తప్ప ఎక్కువమంది అమెరికనులకు రూజ్వెల్టు కుటుంబం అని ఒకటి వున్నట్టుకూడా తెలియదు.

మూడువందల సంవత్సరాలు, అంటే ఆరు తెరాలపాటు నివురు గప్పిన నిప్పులాగ యీ వంశం మరుగునపడి, ఏదోతరంలో, ఇంకయ్యో

● శతాబ్దంలో ఒక్కసారిగా ప్రజ్వలి, ప్రపంచపు దృష్టిని మిరుమిట్లు గొల్పడం చరిత్రకారు లందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగిస్తున్నది. ఈ ప్రజ్వలన కూడా ఒక్క వ్యక్తివలన కాదు. మొదట తియోడోర్ రూజ్వెల్ట్; తరువాత ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్ట్.

అంతవరకూ ఈ వంశంలో విశేష ప్రజ్ఞను చూపినవాడు గాని, విశేషంగా అప్రతిష పొందినవాడు గాని ఒక్క వ్యక్తి లేడు. ఎవరో ఒక రిద్దరు లక్షాధికార్లను పేరు సంపాదించారు; కాని, ఒక్కడూ అడుక్కు తినలేదు. అందరూ గౌరవంగా తమ వృత్తిని చేసుకొని, మర్యాదగా కాలం గడిపినవారే.

పి తా మ హ నా ఖ

ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్ట్ ముత్తాత ఐసాక్ రూజ్వెల్ట్ బాకొబచ రూజ్వెల్ట్ కొడుకు. ఐసాక్ 1726 లో జన్మించాడు. 1794 లో మరణించాడు. రూజ్వెల్ట్ వంశీకులు దీప్తులు. ఐసాక్ న్యూయార్కులోని వాల్ స్ట్రీటులో నివసించేవాడు. అతడు సాగాయి వ్యాపారంలో బాగా డబ్బు సంపాదించాడు. అమెరికా కాంగ్రెసులో చేరాడు. అమెరికన్ స్వాతంత్ర్య యుద్ధంలో అమెరికనులకు బాగా ధనసహాయం చేశాడు. న్యూయార్కు సెనేట్లో సభ్యుడుగా వున్నాడు; న్యూయార్కు రాష్ట్ర రాజ్యాంగ విధానాన్ని వ్రాయడంలో సహాయపడ్డాడు. న్యూయార్కులో మొట్టమొదట స్థాపించబడిన బ్యాంకింగ్ వైస్ ప్రెసిడెంటుగా వున్నాడు.

అతడికొడుకు జేమ్స్ 1760 లో పుట్టాడు. ప్రిన్స్టన్ కాలేజీలో చదివాడు. తరువాత, తండ్రిలాగనే బ్యాంకింగ్ వ్యాపారంలో చేరాడు. మర్యాదస్తుడూ, పెద్దమనిషీ అనిపించుకొని, 87వ ఏట చనిపోయాడు. ఇతడి జీవితకాలంలో రూజ్వెల్ట్ వంశంలో జరిగిన ఒక విశేషమైన మార్పు ఏమిటంటే, న్యూయార్కునుంచి కాపురం ఎత్తివేసి, హైడ్ పార్కులో కాపురం పెట్టిన రూజ్వెల్ట్ ఇతడే. జేమ్సును హార్వర్డ్ నదీ లోయ ఆకర్షించింది. న్యూయార్కులోని విశేషమైన భూవసతిని వదిలి, అతడు హైడ్ పార్కులో కాపురం పెట్టాడు.

జేముస్ పెద్దకొడుకు ఐసాక్. రూజ్వెల్టు 1790 లో పుట్టాడు. అతడుకూడా ప్రిన్స్టన్ కాలేజిలో చదివాడు. తరువాత జైన్యవృత్తికి చదివాడు. కాని, వైద్యుడుగా వృత్తిమాత్రం ఎప్పుడూ చెయ్యలేదు. దానికి కారణం, రోగుల బాధనుమాస్తే అతడు భరించలేక పోయేవాడట. ఏదో ఒక వ్యాపకం వుండటంకోసం అతడు వృక్షశాస్త్రం పట్ల ప్రత్యేక అభిమానం కలిగివుండే వాడు. అతడి కాలమంతా పెద్దమనిషిగా గడిచి పోయింది. అతడి కొడుకు జేముస్ రూజ్వెల్టు, అమెరికా అభ్యివృద్ధిదైన ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్టు తండ్రి.

ఈ శాఖ యిలా చిలవలు పలవలు వేస్తూవుంటే, టియెడోర్ రూజ్వెల్టు పితామహశాఖ కూడా దానంతట అదీ చిలవలు పలవలు వేసుకు పోయింది. ఈ శాఖకు మూల పురుషుడు, అసలు రూజ్వెల్టు పంశానికే మూలపురుషుడైన క్లైస్ రూసెన్ వెల్టు పెద్దకొడుకు జోహాన్స్ రూజ్వెల్టు. ఈ శాఖలోని వారంతా జాకొబస్ శాఖలోని వారిలాగ కాక, ఎక్కువగా న్యూయార్కు నగరంలోనే కాపురం వుండిపోయారు. ఏదో కొంతమందిమాత్రం లాంగ్ ఐలెండులో వుండేవారు. జాకొబస్ శాఖ రూజ్వెల్టులు డెమోక్రాటిక్ పక్షపు రాజకీయాలను అవలంబిస్తే, జోహాన్స్ శాఖ రూజ్వెల్టులు రిపబ్లికన్ పక్షంవారియారు. జాకొబస్ శాఖకంటే, జోహాన్స్ శాఖలో ప్రజ్ఞావంతులైన వ్యక్తులు కొంత ఎక్కువగా ఉద్భవింపారు. ప్రసిద్ధిపొందిన దాత జేమ్స్ హెన్రీ రూజ్వెల్టు, నికొలస్ రూజ్వెల్టు అనే ఒక పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త, నాకాశాఖలో ప్రశంసనీయమైన ఉద్యోగ భారాన్ని నిర్వహించిన లాట్రోబ్ రూజ్వెల్టు, రచయిత, సంఘ సంస్కారిగా పేరుపొందిన రాబర్ట్ రూజ్వెల్టు - వీరంతా జోహాన్స్ శాఖలోనివారే.

మా తా మహా శాఖ

రూజ్వెల్టు మాతామహ వర్గం డిలానోలు. రూజ్వెల్టులో మాతా మహ కుటుంబపు చాలికలు చాలావున్నాయి. కొన్ని గుణాలలో అతడు రూజ్వెల్టు వంశీకు డనడంకన్న డిలానో వంశీకు డనడమే సబబు.

అనిపిస్తుంది కూడాను. తల్లి పోలికలూ, చాలికలూకూడా అతడిలో చాలా ఎక్కువగా వున్నాయి. అంచేతనే, ఆమె అప్పుడప్పుడు “నాకొడుకు ఫ్రాంక్లిన్, రూజ్వెల్టు కాదు, డిలీనో” అనేది.

అమెరికాకు వలసవచ్చిన డిలీనో కుటుంబానికి మూలపురుషుడు ఫిలిప్ డిలీనోయ్. ఇతడు 1621 లో అమెరికాకు వచ్చాడు. ఈ వంశం ఫ్రెంచి, డచ్చిసంశాల కలయికవల్ల ఏర్పడింది. ఫిలిప్ కొడుకు తామస్. తన భార్యతో వివాహానికి పూర్వమే సంభోగ కలీపం జరిపినందుకు అతడికి పదిపాములు జరిమానా విధింపబడింది.

ఫిలిప్ కొడుకులలో మరొకడు జోనాథన్. వారెన్ కుటుంబానికి చెందిన వెర్నీ అనే యువతిని వివాహం చేసుకున్నాడు. ఈ ఇరువురి సంతతే రూజ్వెల్టు తల్లికి పూర్వీకులు.

డిలీనో వంశీకులకు నౌకావ్యాపారం విస్తారంగా వుండేది. వై నాతో ఎక్కువగా వ్యాపార సంబంధాలు వుండేవి. వా సంతానం కూడా ధనీకులు.

1680 ప్రాంతంలో ఫ్రాంక్లిన్ డిలీనో అనే యీ వంశీకుడొకడు శారా ఆస్టర్ అనే యువతిని పెండ్లాడాడు. వీరిద్దరికీ పల్లలు కలుగలేదు. వీరికి చాలా ఆస్తి వుండేది. వారి ఆస్తిలో కొంతభాగం ఫ్రాంక్లిన్ సోదరుని కూతురు శారాకు సంక్రమించింది. ఈ శారాయే రూజ్వెల్టు తల్లి.

శారా డిలీనో తండ్రిపేరు వారెన్ డిలీనో. తల్లిపేరు కాథరీన్ రాబిన్స్ లేమన్. ఆమె 1654 లో జన్మించింది. ఆమెను నాలుగురు అక్క-చెల్లెండ్లు వున్నారు. శారాతండ్రి చాలాకాలం మూలప్రాచ్యదేశంలో వున్నాడు. ఆమె పదోయేటికి పూర్వం, అతడు వ్యాపారంలో తన ఆస్తి సంతనూ పొగొట్టు కొన్నాడు. అప్పుడు తన కుటుంబం అందరినీ తీసుకొని హాంగ్ కాంగ్ వెళ్లిపోయి, అక్కడ బాగా డబ్బు సంపాదించి తిరిగి అమెరికాకు చేరుకున్నాడు.

శారాకు ఆరుగురు అన్నదమ్ములు వున్నారు. తనకు కొంత ఆస్తిని యిచ్చిపోయిన తన పినతండ్రి ఫ్రాంక్లిన్ పేరునే తనకొడుకుకు పెట్టింది శారా. అంతకుపూర్వం ఫ్రాంక్లిన్ అనే పేరు రూజ్వెల్టు వంశీకులలో ఎవరికీ లేదు.

తల్లిదండ్రులు

రూజ్వెల్టు తండ్రి జేమ్సు రూజ్వెల్టు; 1828 లో జన్మించాడు. జేమ్సు పాతకాలపు పల్లెటూరి మోతుబరిలాగ వుండేవాడు. అతడు తన హోదానుగురించి చాలా దంభం చూపేవాడు. రాజులతో సమానమైన హోదా గలవారు తప్ప, తక్కిన సామాన్యులు తన సమీపంలో వుండడానికి అనర్హులని భావించేవాడు. దానినిగురించి అతడి బంధువర్గంలో కొందరు అతడిని ఎగతాళి చేసేవారు కూడాను.

ఏమయినా జేమ్సు రూజ్వెల్టులో మంచి ప్రజ్ఞావాతుత్వాలు వుండి వుండాలి. అప్రయోజకుడైన వ్యక్తి అయినట్లయితే, అసమాన బుద్ధి చాతుర్యమూ, అసాధారణ సౌందర్యమూ గల శారాడిలానో అతడిని పెండ్లాడేది కాదు. అతడి జీవితంకూడా మందకొడిగా జరగలేదు. అతడు హార్వర్డ్ లా కాలేజీలో చదువుకున్నాడు. యూరప్ లో వున్నప్పుడు ఇటలీలోని గారిబాల్డి స్వచ్ఛంద సైనికదళంలోచేరి, ఇటలీ స్వాతంత్ర్యంకోసం యుద్ధం చేశాడు. తన ఆస్తిని అతడు చాలా జాగ్రత్తగా వృద్ధిచేశాడు. అతడు దాదాపు అరడజను కంపెనీలలో డైరెక్టరుగా వుండేవాడు. ఏడాది కొకసారి అతడు తనభార్యను తీసుకొని యూరప్ వెళ్ళేవాడు. యూరప్ లోని అనేకదేశాల పెద్ద పెద్ద కుటుంబాలలో వీరికి మంచి స్థానం లభించేది.

జేమ్సు మొట్టమొదట రెబెక్కా బ్రయన్ హూలెండ్ అనే యువతిని 1853 లో వివాహం చేసుకున్నాడు. ఆమె 1876 లో చనిపోయింది. వారికి ఒకే ఒక కొడుకు, జేమ్స్ రూజ్వెల్టు. రూజ్వెల్టు 1894 లో పుట్టాడు. అతడు ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్టుకన్న 23 సంవత్సరాలు పెద్ద. అతడి జీవితమంతా అదొక గాథ. యూరప్ లోని అమెరికన్ రాయబార కార్యాలయాలలో పనిచేసి, అన్నిచోట్లా ప్రసిద్ధిపొంది, తన 73 వ ఏట 1927 లో అతడు మరణించాడు. అతడికి తన సవతి తమ్ముడు ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్టు అంటే అత్యధికమైన ప్రేమ.

రెబెక్కా మరణానంతరం జేమ్సు కొన్నాళ్లు మళ్ళీ పెళ్లిచేసుకోకుండా కాలంగడిపాడు. తరువాత తియోడోర్ రూజ్వెల్టు, అతడి భార్య

చేసిన ఒక విందుసందర్భంలో న్యూయార్కులో అతడు శారా డిలొనోకు కలుసుకున్నాడు. అప్పటికి శారా డిలొనోకు 26 ఏళ్ళు. కలుసుకున్న మూడోక్షణంలోనే వీరిద్దరూ తాము భాతులమని సంబంధం కలుపుకున్నారు. మరక్షణంలో ఒకరినొకరు ప్రేమించుకున్నారు. వీరిద్దరికీ వివాహం 1960 ఆక్టోబరు 7 తేదీన జరిగింది.

తనకొడుకు ప్రెసిడెంటు పదవిని స్వీకరించగా చూడడానికి నోచుకున్న ఆమెకిన్ యువతి ఇప్పటివరకు శారా ఒక్కతే. వివాహం నాటికి ఆమెకు 26 ఏళ్ళయితే, ఆమెభర్తకు సరిగ్గా రెట్టింపు, 52 ఏళ్ళ వయస్సు. ఇన్వెమథ్యా ఇన్ని సంవత్సరాల తేడా వున్నా వారిద్దరి కాపురమూ హాయిగా జరిగింది. అతడు తన 72 ఏట 1900 లో చనిపోయాడు. అప్పటికి శారాకు 46 ఏళ్ళు. ఆమె అసాధారణ సౌందర్యము ఒక్కవన్నెకూడా తగ్గలేదు. అంతటి అందగల్గే అయినా, మంచి ధనికులాలయినా, నకి వయస్సులో వున్నా ఆమె ఎందుచేతనో కాని మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకోలేదు.

జేమ్సు తన మరణశాసనంలో తనకొడుకు ఫ్రాంక్లిన్ కు గార్డియన్ గా తెలిస్తే నియమిస్తూ, అతడు తల్లి యిష్టసకారిం నడచుకోవడం తన అభిలాష అని కూడా వ్రాశాడు.

తండ్రి చనిపోయే టప్పటికి రూజ్వెల్టుకు పదవిమి దేళ్ళు. తల్లి శారా తన సంపూర్ణదృష్టిని తనకొడుకుమీద పెట్టి, అతణ్ణి పెద్దనాణ్ణి చెయ్యడంలో ఎంతో తోడ్పడింది.

రూజ్వెల్టు జననం

ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్టు జననాన్ని గురించి అతడి తండ్రి తన డైరీలో ఇలా వ్రాశాడు:—“1872 జనవరి 30. పావుతక్కువ తొమ్మిది గంటలకు నాభార్య ఒక చక్కని మగశిశువును కన్నది. ఆ బిడ్డ పదిపానుల బరువున్నాడు.”

ప్రసవ సమయంలో ప్లొగ్ ఫారం ఎక్కువగా ఇవ్వడంవల్ల తనూ తన బిడ్డా ప్రాణాలు పోవలసిన ప్రమాదంలోపడి, బయటపడ్డామని రూజ్వెల్టు తల్లి చెప్పింది.

రూఢ్వేబ్బు పుట్టేటప్పటికి అతని తండ్రికి 54 ఏళ్లు. తండ్రి ఘానా అని రూఢ్వేబ్బు తెలుసుకొనే టప్పటికి జేమ్సు ముసిలివా డయాడన్నమాట. తన తండ్రిలో రూఢ్వేబ్బు ముసలితనపు లక్షణాలనే ప్రధానంగా చూశాడు. అందుచేత, చిన్నతనంనుంచీ అతనికి ముసలివాళ్ళంటే ఏవగింపు ఏర్పడి వుంటుంది. తండ్రిపట్ల కొడుకుకు వుండవలసిన గౌరవభావం తప్పు. రూఢ్వేబ్బుకు తన తండ్రిపట్ల ప్రత్యేక ప్రేమాభిమానాలు ఏమీ వున్నట్టు కనపడవు.

తుపాకి కాల్చడం, గుర్రపుస్వారి చెయ్యడం, పడవ నడపడం మొదలైన విద్యలను రూఢ్వేబ్బుకు నేర్పినవాడు అతడి తండ్రి. రూఢ్వేబ్బుకు తన తల్లి అంటే ప్రత్యేకప్రేమ వుండేది. అంచేత, తన తల్లివీడ పెత్తనం సాగించే తన తండ్రినిచూస్తే అతడికి భయభక్తులు విశేషంగా వున్నా అనుగాగం మాత్రం ప్రత్యేకం వుండేది కాదు. కాని, తండ్రి కొడుకుల మధ్య ద్వేష భావాలు ఏవిధంగానూ, ఎప్పుడూ పుట్టలేదు.

రూఢ్వేబ్బు తల్లిని గురించి ఎప్పుడు ప్రస్తావనవచ్చినా, ఆమె అపురూప సౌందర్యవతి అనేమాట మాత్రం మళ్ళీమళ్ళీ చెప్పక తప్పదు. ఆమెముఖం తామరపద్మం లాగ వికాసంతో చాలా ప్రసన్నంగా వుండేది. ఆమెలో ఒక రాజశీవి వుండేది. ఆమె వున్న స్థానం కళ్ళతో నిండిపోయేది. ఆమె అందాలరాణియే గాక, శీవిలోగూడా మహారాణులను ధక్కించేటట్టు వుండేది. ఆమె తనమాటకు ఎదురుమాటను సహించేదికాదు. తన మాట ప్రకారం అన్నీ జరుపుకొనేది. అత్యంతమైన కామణ్యాన్ని ఒలికించే ఆమె చూపులు, అవసరమైనప్పుడు కాలిన్యాన్నికూడా చూపగలిగేవి.

ఆమె ఎక్కడవున్నా ఆమెదే పైచేయి. తనకొడుకు ఆమెరికా అధ్యక్షుడుగా వున్నప్పుడు కూడా, వారి యింటిలో, ఆమె వచ్చినప్పుడలా, ఆమెదే పెత్తనం. భోజనాలవేళ బల్లదగ్గర అతిథులు కూర్చుంటే, ప్రధాన స్థానంలో ఇంటి యజమాని రూఢ్వేబ్బుకాక అతడి తల్లి శారా కూర్చునేది. అంటే, ఆమె ఎక్కడవుంటే అక్కడ యజమానిత్వం ఆమెదే.

డబ్బు విషయంలో శారా కొంచెం పిసినిగొట్టు. తన ఆస్తి నంతనూ చెక్కుచెదరకుండా తన కొడుకుకు అప్పజెప్పి పోవాలని ఆమెకోరిక.

ఆమెకు తన తండ్రిద్వారా 13,38,000 రూపాయలు ఆస్తి వచ్చింది. ఆ డబ్బు పెట్టుబడిమీదవచ్చే వడ్డీని ఖర్చుపెట్టడానికి ఆమె సంకోచించేది కాదు. కాని, ఆసలు మూలధనంలో ఒక కానీ ముట్టుకోవడం అంటే ఆమె సహించలేక పోయేది. ఆమె షాపులలో కొన్న వస్తువులకు బిల్లులు చెల్లించవలసి వచ్చేసరికి చాలా తాత్పర్యం చేసేది. అదేగుణం రూపొల్లుకు కూడా పట్టుబడింది.

తనకాలంలో వుండే అధికారి దర్బారు క్రమక్రమంగా తగ్గిపోతూ వుండటం ఆమె మనస్థితి దయేసరికి ఆమె కల్లారా చూస్తూనే వుంది. కాని, అలా జరుగుతోందని విశ్వసించడానికి మాత్రం ఆమెమనసు ఒప్పుకొనేది కాదు. 1939 లో ఆమె సోదరి ఒకామె ఆమెకాకు తిరిగి రావడానికి సాయాణ సదుపాయం లేక యూరప్ లో కొన్నాళ్ళు ఆగిపోవలసి వచ్చింది. అప్పుడు శారా, ప్రెసిడెంటుగావచ్చి తనకొడుగు చక్కకువచ్చి ప్రభుత్వం యుద్ధనాకలలో ఒకదానిని యూరప్ కు సంపి తన చెల్లెలిని ఆమెకా సచ్చేటట్టు చెయ్యవలసిందని అడిగింది. అలా చెయ్యడానికి తనకు అధికారిం లేదని రూజ్వెల్టు చెపితే, ఆమెకు చాలా ఆశ్చర్యమూ, కోపమూ కలిగాయి. పట్టుదల అనేది ఆమెకు వంశపారంపర్య వచ్చిన గుణం. ఈ గుణం ఆమె అక్కచెల్లెండందరికీ వుండేది. వారంతా కూడా, రాజకీయాలలో రూజ్వెల్టుకు వ్యతిరేక పక్షంవారు. అన్ని ఎన్నికలలోనూ వారు రూజ్వెల్టుకు ప్రతిఘటనగానే ఓటు చేశారు.

ఆమె అందవికారాలనూ, బుద్ధి వికారాలనూ, చేష్టావికారాలనూ ఎంతమాత్రమూ సహించేది కాదు. రూజ్వెల్టుతో పనివుండి హైడ్ పార్కుకు వచ్చే రాజకీయవాదులలో చాలామంది వికారచేష్టలను ఆమె సహించేది కాదు. ఆమె మనసులోవున్న మాటను, ఎదుటివారి మనస్సుకు కట్టం కలుగుతుండేమా అని సందేహించకుండా స్పష్టంగా అనేసేది. ఒకసారి ఒక సముఖివ్యక్తికి రూజ్వెల్టు విందుచేశాడు. ఆ వ్యక్తి రూజ్వెల్టుప్రక్కనే కూచున్నాడు. అదిచూసి ఆమె అందరూ వినేటట్టుగా 'నాకొడుగు ప్రక్కన కూచున్న ఆ దారుణమైన మనిషి ఎవరు' అని అడిగివేసింది. తన కోడలు ఎలియనార్ తను ఇంటికి తీసుకువచ్చే కొంతమంది వ్యక్తులంటే

ఆమెకు ఎంతమాత్రం కిట్టేదికాదు. “ఈ మనుషులంతా దీని కెక్కడ దొరుకుతాలో” అనివిసుక్కునేది.

ఒకసారి రాజకీయవర్గపు నాయకులు కొందరు హైడ్ పార్కు భవనపు వరండాలో ఏదో ముఖ్యమైన విషయాలు మాట్లాడుకోడానికి గుంపు చేరారు. అనిచూసి వాళ్ళందరూ విసేటట్టుగా “వాళ్ళనిచూడు, బంచి పోటు మూకలాగ వున్నారు” అంది, ఆమె.

రూజ్వెల్టు తల్లికి గల ఆత్మవిశ్వాసం చాలా పరిగణనీయమైనది. రూజ్వెల్టు మొదటిసారి అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడినప్పుడు 1932 లో ఆమెను “నీ కొడుకు అధ్యక్షుడయినప్పుడు నీకు ఆశ్చర్యం కలగలేదా?” అని ఒకరు అడిగారు. “ఎంతమాత్రమూ ఆశ్చర్యం కలగలేదు. మొదటి నుంచీ నేను నా కొడుకు అధ్యక్షుడు కావడంకోసమే ఏర్పాట్లు చేస్తూ వచ్చాను” అని జవాబు చెప్పింది ఆమె.

ఆమె మనుమలూ, మనుమరాండ్రూ ఇంటికి యజమానుగాలు ఆమె అనే అనుకోనేవారు. తన మనుమల్నీ, మనుమరాళ్ళనీ ఆమె చాలా ముద్దు చేసేది. కాని, అవసరంవచ్చినప్పుడు వాళ్ళని చాలా కఠినంగా మందలించేది కూడా. మంచి మాటలతో ఆమెను లాలన చేసినట్లయితే వారికి కాపలసినవన్నీ ఇచ్చేది.

రూజ్వెల్టు పెద్దవాడయినా, ప్రెసిడెంటు అయినా ఆమె అతణ్ణి ఒక చిన్నకుర్రాణ్ణి చూసినట్టు చూసేది. అతడు హార్వర్డు యూనివర్సిటీలో చదవడానికి వెళ్ళినప్పుడు అతడికి దగ్గరగా వుండటం కోసమని ఆమె బోస్టన్ లో ఒక యిల్లు తీసుకొని అక్కడ వుండేది. అతడు తన 46 వ ఏట న్యూయార్కు గవర్నరైనప్పుడు “ప్రెసిడెంట్ పెద్దవాడయాడు గవర్నరయ్యాడు” అంది. తనకొడుకు మంచిచెడ్డలను గమనించడంలో ఆమె శ్రద్ధనుగురించి హైడ్ పార్కుకు వచ్చి పోయే బంధు మిత్రులంతా తలా వొక కథా చెబుతూనే వుంటారు.

తనకొడుకుకు 56 ఏళ్ళ వయస్సువచ్చినా, తన 82 వ ఏట ఒకసారి ఆమె ఒక పత్రికా విలేఖరితో ఇలాచెప్పింది : “రేపు ప్రెసిడెంట్ ను చర్చికి వెళ్ళనియ్యను. వాడు చాలా ఉత్తరాలను చదువుకోకుండా పనిలేశాడు. అవన్నీ రేపు చూసుకో మంటాను!”

కొన్నికొన్ని విషయాలలో రూజ్వెల్ట్ తన తల్లినిచూస్తే విసుక్కునేవాడు. మామూలుగా రూజ్వెల్ట్ మద్య పానీయాలను స్వల్పంగానే త్రాగేవాడు. కాని, వాటిని అతడు అసలు ముట్టుకో కూడదని ఆమె పట్టుపట్టేది. పక్షవాతంవచ్చి, మళ్ళీ కోలుకొనేటప్పుడు అప్పుడప్పుడు ఆమెకు తెలియకుండా ఒక చుక్క వేసుకోడానికని ఒక చిన్న సీసాలో కొంచెం మద్యం పోసుకొని రూజ్వెల్ట్ ఆ సీసాను తన పగుపు మడతలలో దాచుకొనేవాడు.

ఒకసారి భోజనాల దగ్గర రూజ్వెల్ట్ చిచ్చుకొడుకు జాన్ ఒక ఆశ్శీలపు మాటను ఉపయోగించాడు. శారాకు చాలా కోపం వచ్చింది. కాని, మాట్లాడకుండా తన కోపాన్ని దిగ్గ్రమింగి పూయకుంది. తరువాత కొన్నాళ్లకు అదేమాటను రూజ్వెల్ట్ పునయోగించాడు. అప్పు డామె ఊసుకోలేక పోయింది. “జాన్ తన భాషను గుర్రాల చావిడిలో నేర్చుకుంటున్నాడు. వాడి దగ్గర వంచి, ఆ భాషను తండ్రి నేర్చుకుంటున్నాడు” అనేసింది ఆమె. అప్పుడు రూజ్వెల్ట్ చాలా చిన్నబుచ్చుకొని మహాకోపం తెచ్చుకుని బాధపడ్డాడు.

రూజ్వెల్ట్ తన వాడిగో, చేసుకుంటామని అతడి తల్లికీ, భార్యకూ మధ్య విపరీతమైన ఆంతరింగిక పోరాటం జరిగింది. రూజ్వెల్ట్ తన తల్లిచేతలోనుంచి బయటపడలేక పోయాడు. పక్షవాతపు జబ్బు వచ్చినప్పుడు భార్యని పైచెయ్యి అయి క్రమంగా రూజ్వెల్ట్ రకరక పైత్తనలలోనుంచి చాలావరకూ పైటపడ్డాడు.

1941 సెప్టెంబరు నెలలో హార్వార్డ్ బరూచీ అనే మిత్రుడొకడు రూజ్వెల్ట్ ను చూడడానికి వచ్చి శారాను గురించి ప్రస్తావించి, “ముసలి దయిపోయింది. ముసలితనంలో ఆమెనుగురించి అందరూ తాపత్రయ పడుతున్నారని తెలిస్తే, ఆమె కొంత సంతోషిస్తుంది” అని చెప్పాడు. రూజ్వెల్ట్ వెంటనే తొలిఫోనులో హైడ్ పార్కులో వున్న తల్లితో చాలాసేపు మాట్లాడాడు. తరువాత కొన్నిరోజులకు ఆమె చనిపోయింది. అప్పటికి ఆమెకు 86 ఏళ్ల వయస్సు. అంతే, భర్త మరణానంతరం ఆమె 41 సంవత్సరాలు జీవించిందన్న మాట.

యశోవన ప్రాదుర్భావం

రూఢ్వేబ్బు చిన్నతనం చాలాహాయిగా గడిచిపోయింది. అనేకమంది బాలురను బాధపెట్టే కష్టాలు ఏవీకూడా అతనిజోలికి రాలేదు. ఇంటిలో అతనికి అసౌఖ్యంలేదు; బయటినుంచి కలిగే బాధలేదు. ఇంటిలో అతడెప్పుడూ కఠినమైన శిక్షలను పొందలేదు. అందుచేతనే, అతనికి ఆత్మ విశ్వాసం ఎక్కువగా కలిగింది. అయితే, విమర్శనలను సహించలేక పోవడానికి కూడా బహుశా అదే కారణమై వుంటుంది.

చిన్నప్పుడు ఇంటిలో అతడు ఒంటరిగానే పెరిగాడు. ఆడుకోడానికి ఎక్కువమంది స్నేహితులు వుండేవారు కారు. పథాలుగేళ్లు వచ్చినదాకా అతడు స్కూలుకు వెళ్ళలేదు. ఇంట్లోనే ప్రైవేటుగా చదువు చెప్పించారు. చిన్నప్పటినుంచీ అతనికి పెత్తనం చెయ్యడం అలవాటు. తనతోటి పిల్లల మీద అతడు అస్తమానూ అధికారం చెలాయించడం చూసి, అతడి తల్లి ఒకసారి “అస్తమానూ వాళ్ళమీద నువ్వే పెత్తనం చెయ్యకూడదు. వాళ్ళకి కూడా పెత్తనం చెయ్యడానికి కాస్త సందు వొడలాలి” అని చెప్పిందట. దానికి రూఢ్వేబ్బు “అమ్మా నేను పెత్తనం పెట్టుకొని వాళ్ళకి ఆజ్ఞలు ఇస్తేనేకాని ఒక్కపనీ జరగదు” అని జవాబు చెప్పాడట.

రూఢ్వేబ్బు నాలుగైదేళ్ళ బాలుడుగా వుండగా, అతడి తండ్రి అతణ్ణి నెంటబెట్టుకొని అప్పుడు అమెరికా ప్రెసిడెంటుగా వున్న క్లీవ్లాండును చూడడానికి వెళ్లాడట. పదవీభారంలో కొట్టుకుంటున్న ఆ ప్రెసిడెంటు రూఢ్వేబ్బుకు ఆశీర్వాదంయిస్తూ “నాయనా నీకు నేను కోరేది ఒక్కటే. ఎప్పుడూ అమెరికాకు అధ్యక్షుడివిగా అయే అవస్థ నీకు పట్టవండుగాక అని” అన్నాడట.

ఒకసారి రూఢ్వేబ్బు చిన్నతనంలో బయట ఆడుకుంటూ వున్నవాడు గబగబ యింటిలోకి వచ్చాడట. అప్పుడు తల్లి అతణ్ణిచూసి ఏమిటని అడిగిందట. “బయట తోటలో ఒకమంచి పక్షినిచూశాను దాన్ని కొట్టాలి. తుపాకికోసం వచ్చాను” అని జవాబు చెప్పాడట. అప్పు డామె నవ్వి,

● “నువ్వు తుపాకి వెతుక్కుని మళ్ళీ అక్కడికి వెళ్లినదాకా ఆ పక్షి అక్కడే నీకోసం కనిపెట్టుకుని వుంటుందా” అని అంటే, “తప్పకుండా కనిపెట్టుకొని వుంటుందమ్మా” అని జవాబు చెప్పాడట. ఇలాంటి కథలన్నీ చిన్నప్పటినుంచీ అతడికిగల ఆత్మవిశ్వాసాన్ని వ్యక్తపరుస్తాయి.

అతడు చిన్నప్పడు ఎక్కువగా చదివేవాడు కాదు. అతడి బుక్స్ వికాసంకూడా క్రమక్రమంగా పెంపొందింది. ఒకసారి అతడు ఒక నిఘంటువును మొదటినుంచి చివరదాకా శ్రద్ధగా చదివాడట. అప్పుడు తల్లి ‘అడేమి చదువురా?’ అని అడిగితే, ‘నిఘంటువు చదవడానికి చాలా బాగుందమ్మా’ అని జవాబు చెప్పాడట.

చిన్నతనంలో రూజ్వెల్స్ చాలా ఎక్కువగా ప్రయాణాలు చేశాడు. తన ఏడోయేడు మొదలు, పదిహేనో ఏడువరకూ ప్రతి సంవత్సరమూ అతడు తన తల్లిదండ్రులతో యూరప్ కు వెళ్ళి వచ్చేవాడు. జర్మనీలో అతడి తండ్రి కొన్నాళ్ళు వైద్యంకోసం వున్నప్పుడు అతడు జర్మన్ స్కూలులో ఒక దానిలో కొన్నాళ్ళు చదివాడు కూడాను.

ఒకరోజున రూజ్వెల్స్, అతడిమేస్టరు కలిసి ఒక అడవిలో సైకిళ్ళ మీద సంచారంచేస్తూ ఒక బాతుమీదనుంచి సైకిలు పోనిచ్చినందుకూ, తోటలోని పళ్లను ఏమీ తిన్నందుకూ, రైలుస్టేషనులో సైకిళ్లను పెట్టి చంపిందామకూ, చీకటిపడ్డ తరువాత సైకిలుమీద ఎక్కినందుకూ నాలుగుసార్లు పోలీసులచేత అరెస్టు చేయబడ్డారట. జర్మను పోలీసు పద్ధతినిగురించి, జర్మను ప్రజల స్వభావాన్నిగురించి, అతడి ఆఫీప్రాయాలు చిన్నతనంనుంచీ స్పష్టంగా ఏర్పడి పోవడానికి ఇలాంటి సంఘటనలూ, జర్మనీలో తను వున్నప్పుడు అతడుచూసిన దృశ్యాలూ చాలావరకూ కారణం అని చెప్పవచ్చును.

హైడ్ పార్కులో నివాసపు వాతావరణంనుంచి రూజ్వెల్స్ తన 14 వ ఏట బయటపడ్డాడు. అదే అతడు మొట్టమొదట స్కూలుకు వెళ్ళడం. పథాలు గేళ్ళవరకూ ఒకేప్రాంతంలో నివసించడంవల్ల ఆ ప్రాంతపు వాతావరణం ఎప్పుడూ అతడిమట్టూ వుంటూనే వచ్చింది.

గ్రోటన్ స్కూలు

రూజ్వెల్ట్ మొట్ట మొదట చదివిన స్కూలు గ్రోటన్ స్కూలు. ఆ కాలంలో అది అంత పెద్ద స్కూలు కాదు. రూజ్వెల్ట్ అక్కడ చదవడానికి వెళ్ళేటప్పటికి అది స్థాపించబడి పన్నెండు సంవత్సరాలు మాత్రమే అయింది. దానిలో ఆరు తరగతులు వుండేవి. తరగతికి పాఠికమం చొప్పున మొత్తం 150 మంది విద్యార్థులు దానిలో చదువుకునే వారు. విద్యార్థులందరూకూడా స్కూలు హాస్టలులోనే బస. రూజ్వెల్ట్ చదువుకొనే గోజులలో ఒకవిద్యార్థి చెల్లించవలసిన జీతం ఏడాదికి 500 డాలర్లు వుండేది. ఇప్పుడు 1,500 డాలర్లు వసూలు చేస్తున్నారు.

గ్రోటన్ స్కూలుకు కొన్ని ప్రత్యేక సాంప్రదాయాలు వుండేవి. అది ఎక్కువగా బ్రటిషుతత్వాన్ని బోధించేది. క్రైస్తవ మతంకోసం ప్రచారించేయ్యడం, విద్యార్థులకు సత్ప్రవర్తనను అలవరించడం, వారికి శరీర వ్యాయామం ఎక్కువగా ఇచ్చి దృఢకాయులనుగా తయారుచేయ్యడం ఆ స్కూలు ఆశయాలుగా వుండేవి. ఇప్పుడిప్పుడు ఆ స్కూలులో వీధి పిల్లలకు విద్యార్థి వేతనాలు ఇచ్చి చేర్చుకోవడం జరుగుతున్నది. కాని, రూజ్వెల్ట్ చదివిన కాలంలో ఖరీదైనా కుటుంబాలకు చెందిన బాలుకు తప్ప ఆ స్కూలులో చేర్చుకోనే వారుకాదు.

గ్రోటన్ స్కూలుకు ఆ గోజులలో భ్యాచిని తెచ్చిపెట్టించి ఆ స్కూలు హెడ్ మాస్టరు రివరెండ్ డాక్టర్ ఎండికాట్ పీబాడీ. ఆయనే ఆ స్కూలును స్థాపించాడు. తన గరిష్ట ఉద్యోగంనుంచి విరమించేదాకా ఆయనే దానిని గరిష్ట సంవత్సరాలు పండిపాడు. ఆయన చాలా నియమబద్ధుడు. విద్యార్థులంతా ఆయన వేరుచెప్పలే అత్యంత భయ భక్తులను ప్రదర్శించే వారు. దేవుడి తరువాత ఆయన అత్యంత గౌరవం చూడేది ప్రజాసేవకు. ప్రజాసేవలో పాల్గొని మరదృష్టవంతులను బాగు చేయడానికి కృషిచేయ్యడం అదృష్టవంతుల విధి అని ఆయన ప్రతిగోజూ విడుదలకుండా తన విద్యార్థులకు బోధ చేసేవాడు. చాలావరకూ ఈ బోధలన్నీ రూజ్వెల్ట్ మనస్సులో హాస్తుకొని పోయాయి. రూజ్వెల్ట్ స్వభావం పెద్దవాడయే లోపల పొంగిన గూపానికి పీబాడీ బోధనలుకూడా చాలా

వరకు కారణమే. ఆమెరికా రాజకీయ రంగంలో ప్రసిద్ధిపొందిన వారిలో చాలామంది గ్రోటన్ స్కూలులో చదివినవారే. సమూర్ వెల్స్, డీన్ ఏచిసన్, ఎవరెట్ హారిమన్, న్యూబోల్డ్ మారిస్, ఫ్రాన్సిస్ బిడ్డెల్ మొదలుగా అనేకమందిని యీ స్కూలు విద్యార్థులలో ఏకరువు పెట్టవచ్చును.

రూజ్వెల్ట్ చదువుకున్న నాటికీ, ఇప్పటికీ ఆ స్కూలులోని పద్ధతులేమీ ఎక్కువగా మారలేదు. ఆ రోజులలో విద్యార్థులు ఉదయం ఏడు గంటలలోపల నిద్రలేచి తీరవలసిందే. ప్రతిరోజూ తప్పనిసరిగా చన్నీళ్ళ స్నానం చెయ్యవలసిందే. అందరూ తలుపులులేని మండువాలలో పడుకోవలసిందే. పాఠాలు చదివినంత శ్రద్ధగా వ్యాయామ క్రీడలలో పాల్గొనవలసిందే. నాళ్ళు చదువుకుంటూ వున్నంతసేపూ, ఒక ఉపాధ్యాయుడు వాళ్ళకు కాపలా వుండేవాడు. భాగ్యవంతుల పిల్లలను కఠినమైన క్రమ శిక్షణలో సాంప్రదాయ బద్ధులనుగా తయారు చెయ్యడమే ఆ స్కూలు ప్రధానాశయంగా వుండేది.

రూజ్వెల్ట్ మాత్రం గ్రోటన్ స్కూలును అభిమానించలేక పోయాడు. అలాగే, ఆ స్కూలుకుడా రూజ్వెల్ట్ను ప్రత్యేకం అభిమానించలేదు. స్కూలులో వుండగా అతడు ప్రత్యేక ప్రతిభను ఏమీ కనపరచలేదు. ఆ స్కూలులో ఎక్కువ ప్రతిభచూపిన బాలురు పెద్దవాళ్ళయిన తరువాత ఏమీ పేరు ప్రతిష్ఠలను పొందలేదు. రూజ్వెల్ట్ ఆ స్కూలులో మూడవ ఫోరింట్ చేరాడు. ఆ క్లాసులో వుండవలసిన వయస్సుకంటే, అతడికి అప్పటికి కెండేళ్ళు ఎక్కువ. అతడితోపాటు, మరొక 21 మంది బాలురు ఆ క్లాసులో వుండేవారు. వారిలో చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే పెద్దవాళ్ళయిన తరువాత కొద్దిగా పేరు తెచ్చుకున్నారు. విద్యార్థులుగా వున్నప్పుడు ఆ స్కూలులో చదువును ఏవగించుకున్న బాలురంతా పెద్దవాళ్ళయిన తరువాత భాగా పైకివచ్చారు.

రూజ్వెల్ట్ను ఆ స్కూలులో ఎవరూ ఏవగించలేదు. కాని, అతడి పట్ల ఎవరూ శ్రద్ధచూపినట్టుగాని, రూజ్వెల్ట్ అంటూ ఒక బాలుడు వున్నాడని ఎవరూ ఎక్కువగా గమనించినట్టుగాని ఏమీ కనపడదు. ఒక విశేషం

ఏమిటంటే, ఆ రోజులలో ఆ స్కూలులోని బాలురలో డె ముక్రాట్ పక్షపు కుటుంబానికి చెందిన బాలుడు రూజ్వెల్లు ఒక్కడే.

గ్రోటన్ స్కూలులో చదువుకున్న రోజులలో అక్కడ వున్న న్నాళ్లు తాను అదొక అయోమయపు ప్రపంచంలో వున్నట్టుగా వుందని రూజ్వెల్లు తన సహాధ్యాయుడు ఒకడికి చాలాసంవత్సరాల తరువాత చెప్పాడు. ఆ నాటి అతడి సహాధ్యాయులను అడిగితే అతడిని గురించి “మంచివాడే గాని, అతడిలో ప్రత్యేకప్రజ్ఞ ఏమీ కనిపించలేదు” అంటారు.

మొట్టమొదటి సంవత్సరం చదువు అయిన తరువాత స్కూలులో అతడి చదువు ప్రవర్తనలను గురించి వ్రాసే రిపోర్టులో హెడ్ మాస్టర్ పీబాడీ ఇలా వ్రాశాడు: “మంచివాడు. తెలివితేటలుగల బుద్ధిమంతుడి లాగ నాకు అతడు కనిపిస్తున్నాడు.” అతడు స్కూలులో చదివిన రోజులలో మొదటి మూడు సంవత్సరాలు వగసగా అతడు ప్రజ్ఞచూపినది దేనిలో అంటే, , వేళకు సరిగా క్లాసుకు హాజరవడం. వేళకు సరిగా హాజరైనందుకు ఇచ్చే బహుమతిని మొదటి మూడు సంవత్సరాలూ అతడే సంపాదించాడు.

ఆ స్కూలులో వున్న రోజులలో మొత్తం మూడుసార్లు అతడు ఉపన్యాసపు పోటీలలో పాల్గొన్నాడు. యునైటెడ్ స్టేట్సుకి వలసవచ్చే వారి సంఖ్యను ఒక నిర్ణీతసంఖ్యలో నిర్ణయించే పద్ధతికి, హానాయీని యునైటెడ్ స్టేట్సులో కలిపివేసుకోవాలనే ప్రతిపాదనకు వ్యతిరేకం గానూ, ఫిలిపైన్స్ దీవులకు స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇవ్వాలనే ప్రతిపాదనకు అనుకూలంగానూ అతడు వాదించాడట. దీనినిబట్టి, చిన్న వయసులో అతడికి విశాల రాజకీయ భావాలు వున్నట్టు స్పష్టపడుతుంది.

గ్రోటన్ లో చదువు పూర్తి అయే చివరిరోజులలో అతడి రాజకీయ భావాలు మరి విశాల పరిణామం పొందాయి. నీగ్రోలకు యునైటెడ్ స్టేట్సులోని దక్షిణ రాష్ట్రాలలో సరియైన విద్యా సౌకర్యాలు లేవని ప్రభుత్వాన్ని నిందిస్తూ ఒక నీగ్రో ఉపన్యసిస్తూ వుంటే, దానిని వినడానికి రూజ్వెల్లు వెళ్లాడు. దక్షిణాఫ్రికాలో బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు బాధ్యత వేసిన బోయర్ల స్వాతంత్ర్యయుద్ధం పట్ల అభిమానం చూపించి, బోయర్లకు సహాయం చెయ్యడానికి కొంత నిధినికూడా పోగుచేశాడు. అమెరికాకు,

- స్వేయిననుకు యుద్ధం వచ్చినప్పుడు రహస్యంగా పారిపోయి యుద్ధంలో పాల్గొందామని ఎత్తువేశాడు గాని, హఠాత్తుగా ఆటలమ్మ పొయ్యడంవల్ల ఆ ప్రయత్నానికి విఘాతం కలిగింది.

గ్రోటన్ హెడ్ మాస్టరు పీబాడీ రూజ్వెల్టు ప్రవర్తనకూ, స్వభావానికి పునాదులు వేసిన వాటిలో ఒకడు. తనతల్లి తరునాత, రూజ్వెల్టు చూపిన అత్యంత సామర్థ్యమూ, అధికార విజృంభణమూగల వ్యక్తి డాక్టర్ పీబాడీ. ఆ హెడ్ మాస్టర్ రూజ్వెల్టు మానసిక ప్రవృత్తిని రూపొందించిన బాధ్యతలో చాలాభాగం పంచుకున్నాడు. ఆ హెడ్ మాస్టరు బ్రతికి వున్న నాళ్లూ రూజ్వెల్టు ఆయనతో చాలా దృఢ స్నేహ సంబంధాలను నెరపాడు. రూజ్వెల్టు పెళ్లికి పోగోహిత్యం చేసినవాడు డాక్టర్ పీబాడీయే. ప్రతి సంవత్సరమూ ఉగాది పండుగకు డాక్టర్ పీబాడీ హైడ్ పార్కులో ఆతిథ్యం పొందేవాడు. రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడిన ప్రతిసారీ అతడు పదవీ స్వీకరణ చేసినప్పుడు అక్కడ పోగోహిత్యం పీబాడీదే. ఆ హెడ్ మాస్టరు పట్ల రూజ్వెల్టు చూపిన యీ

- ఆవరణానురాగాలకు కారణం కేవలం “మంచి ముసలివాడు గనుక అతణ్ణి ఆహ్వానిద్దాం” అనే ధోరణి కాదు. ఆ వృద్ధ ఉపాధ్యాయుని పట్ల రూజ్వెల్టుకు గల విశేష భక్తి, గౌరవాలే దానికి కారణం.

ప్రతి సంవత్సరమూ రూజ్వెల్టు జన్మదినంనాడు రూజ్వెల్టుకు అభినందిస్తూ డాక్టర్ పీబాడీ పంపిన జన్మదిన శుభాకాంక్షల లేఖలను— 43 సంవత్సరాల వాటిని—రూజ్వెల్టు చాలా భద్రంగా దాచిపెట్టుకున్నాడు.

కాని, గ్రోటన్ స్కూలు ఏ పద్ధతులను, ఏ సాంప్రదాయాలను అవిచ్ఛిన్నంగా, శాశ్వతంగా వుంచడానికి తన విద్యావిధానాన్ని తయారు చేసిందో, ఆ పద్ధతులను, ఆ సాంప్రదాయాలను రూజ్వెల్టు సంపూర్ణంగా అంతమొందించి, నూతన సాంఘిక వ్యవస్థను స్థాపించడానికి తన రాజకీయ జీవితంలో కృషిచేసి నప్పుడు హెడ్ మాస్టరు పీబాడీ మానసికంగా ఏ భావాలతో కొట్టుకు లాడేవాడో గాని, రూజ్వెల్టును ఎవరు నిందించినా పీబాడీ ఏమాత్రం సహించేవాడు కాదు. రూజ్వెల్టు ప్రవర్తనను సంపూర్ణంగా సమర్థించేవాడు. పీబాడీ తన అంత్యకాలంలో కూడా రూజ్వెల్టును గురించి మాట్లాడుతూ “రూజ్వెల్టు చాలా చిత్తశుద్ధిగలవాడు,” అని అన్నాడు.

హార్వర్డ్, కేంబ్రిడ్జ్

గ్రోటన్ స్కూలునుంచి హార్వర్డ్ కాలేజీకి రూజ్వెల్ట్ 1900 సంవత్సరంలో వెళ్లాడు. హార్వర్డ్ లోవున్న నాలుగేళ్లూ అతడు చాలా హాయిగా వున్నాడు. నాలుగు సంవత్సరాలలో పూర్తిచేయవలసిన పాఠాలను మూడేళ్లలోనే పూర్తిచేసి, నాలుగో సంవత్సరం డిగ్రీకే ఆ కాలేజీలో గడిపాడు. గ్రోటన్ స్కూలులో చదువు బాగా చెప్పడంవల్ల, కాలేజీకి వెళ్ళిన కుర్రవాళ్ళంతా అక్కడ తమ పాఠాలలో చాలా మరుగు చూపించి, ఒక ఏడాది చదువును తగ్గించుకోవడం ఆ రోజులలో మామూలే.

కాలేజీలో చదివిన రోజులలో కూడా తక్కిన పిల్లలతో రూజ్వెల్ట్ ఎక్కువగా కలిసి మెలిసి తిరిగేవాడు కాదని అతడి సహాధ్యాయులు చెబుతారు. తానొక అధికుణ్ణి అనుకోవడం, ఎవరైనా ఏమైనా అంటే అతి సులభంగా ఆగ్రహం తెచ్చుకోవడం, అందరిచేతా మంచివాడనిపించు కోవడం, రెండు కక్షలకు చెందిన విద్యార్థులతో కలిసిపోవడానికి ప్రయత్నించడం అతడి స్వభావమట. రూజ్వెల్ట్ ఆ రోజులలో తనక్కాసు కమిటీకి అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకో బడినాడు. ఇది చాలా పెద్ద గౌరవమట. కాలేజీ పత్రికకు అతడు సంపాదకుడుగాను, ప్రెసిడెంటుగాను వుండేవాడు. తన సంపాదకీయ వ్యాసాలలో విద్యార్థులు తమ కాలేజీ ఎన్నికలలో అసభ్యమైన ప్రవర్తనను చూపకూడదని తీవ్రంగా ప్రచారం చేశాడు.

కాలేజీలో వున్న న్నాళ్ళూ అతడు ఆ చుట్టుప్రక్కల వున్న ప్రముఖ క్లబ్బులన్నిటిలోనూ సభ్యత్వాన్ని సంపాదించాడు.

కాలేజీ ఆఖరు సంవత్సరానికి ముందువచ్చే ఎండాకాలపు సెలవులలో అతడు ఒక మిత్రుడితో యూరప్ వెళ్ళి, లండను ఇంటర్నేకన్ లలో కొంతకాలం గడిపాడు. హార్వర్డ్ తరువాత కొన్నాళ్లు కేంబ్రిడ్జ్ లో చదివాడు.

ఎలియనార్ - కల్యాణం

హార్వర్డ్ లో చదువుతూ వుండగానే రూజ్వెల్టును యావత్తు ప్రారంభమైంది. అంతేకాదు, అతడి జీవితంలో మరొక నూతన అధ్యాయం ప్రారంభమైంది. అది అతడి సహభాగినితో పరిచయం. ఆమె ఎలియనార్.

రూజ్వెల్టు జీవితంలో 1905 మార్చి 17 తేదీ ఒక దివ్యదినం. ఆనాడు అతడు ఎలియనార్ రూజ్వెల్టును వివాహం చేసుకున్నాడు. తల్లి దండ్రులు లేని, తన జ్ఞాతి అయిన 21-ఏళ్ల ఎలియనార్ ను పెళ్లి చేసుకోవడంవల్ల రూజ్వెల్టు నిజంగా అద్భుతమవుతుండే. ఎలియనార్ పితృతండ్రి ప్రెసిడెంట్ తియోడోర్ రూజ్వెల్టు కన్యాదానం చేశాడు. పెళ్ళికివచ్చిన అతిథులంతా ప్రెసిడెంటు తియోడోర్ చూట్టూ మూగడంలో ఆసలు పెళ్ళి కూతురై, పెళ్ళి కొడుకునూ అభినందించడంకూడా మరిచిపోయారు.

అధ్యక్షుడు కన్యాదాతగా వున్న ఆ కల్యాణాన్ని చూడడానికి వచ్చిన అసంఖ్యాక జనంతో నిండిపోయిన ఆ వీధిలో జనసమ్మదాన్ని సర్దుడానికి 75 మంది పోలీసులు పనిచెయ్యవలసి వచ్చిందట. వధూవరులను గుర్రపుబగ్గీలో కూచోబెట్టుకుని ప్రెసిడెంటు తియోడోర్ కల్యాణమందిరిం నుంచి యింటికి వస్తూవుంటే, దారిపొడుగునా ప్రజలు ప్రెసిడెంటుకు హర్ష ధ్వానాలు చేశారు. కుర్రాళ్ళు అతి ఉత్సాహంతో చాచిపొడుగునా తనకు హర్ష ధ్వానాలు చేస్తూవుంటే, ప్రెసిడెంట్ నవ్వుతాలకు తన ముష్టిని చూపించి బెరికిస్తే, ఒక కుర్రాడు నిజంగా జెడల్ వెనక్కుపడ్డాడు.

21 సంవత్సరాల పడుచు వధువు ఎలియనార్ 1884 అక్టోబరు 11 న జన్మించింది. ఆమె తండ్రి ఎలియట్ రూజ్వెల్టు; తల్లి అన్నా హాల్. వారి సంతానం ముగ్గురిలోనూ ఎలియనార్ పెద్దది. ఎలియనార్ తల్లి రూజ్వెల్టు తల్లిలాగే చాలా అందగత్తై. ఎలియనార్ చిన్నతనం అంతా కష్టాలతో గడిచింది. ఆమె ఎనిమిదవ యేటనే ఆమె ఎక్కువగా ప్రేమించిన నోవరుదూ, తల్లి చనిపోయారు. తరువాత రెండేళ్ళకు ఆమెతండ్రి చనిపోయాడు. ఈ కుటుంబం హైడ్ పార్కుకు 26 మైళ్ళదూరంలో హడ్సన్ నదీ తీరాన వున్న టివోలిలో నివసించేవారు. తల్లిదండ్రు లిద్దరూ

చనిపోగానే ఎలియనార్ పెంపకం ఆమె అమ్మమ్మ నెత్తిన పడింది. ఆ అమ్మమ్మ తన మనుమరాలిని చాలా కట్టుబాట్లలో పెట్టింది. ముసలితనపు మూఢత్వంలో ఆ అమ్మమ్మ అవలంబించే సాంప్రదాయబద్ధమైన కట్టుబాట్లను ఎలియనార్ భరించలేక పోయింది.

తరువాత కొన్నాళ్ళకు ఎలియనార్ ఇంగ్లండులోని ఎల్లెన్స్‌వుడ్ అనే స్కూలులో కొన్ని సంవత్సరాలు చదువుకున్నది. ఆ స్కూలు హెడ్ మిసెస్ మదాం సోవిస్ట్రి చాలా విశాలభావాలు గల మనిషి. ఆమెను చూచినదాకా మూఢ సాంప్రదాయాలు తప్ప మరేమీ ఎరుగని మనుష్యులు కాక, విశాల దృక్పథంగల మనుష్యులు యీ లోకంలో వుంటారని ఎలియనార్ కు తెలియదు.

బ్రతికివున్న రోజులలో కూడా ఎలియట్ రూజ్వెల్టును అతడి బిడ్డలు బాగా ఎరుగరు. దానికి కారణం అతడు విశేషంగా త్రాగుబోతు కావడం. అతడిని పిల్లలతో కలియనిస్తే వారి ప్రవర్తనకూడా చెడిపోతుందని పిల్లలకు దూరంగా వుంచేవారు. మరీ చివరరోజులలో అతడు తన ఆస్తి వ్యవహారాలనుకూడా సరిగ్గా గమనించలేకంత మతిభ్రమణం పొందాడట.

ఎలియనార్ సోదరుడు జి. హోల్ రూజ్వెల్టు 1941 లో మరణించాడు. అతడుకూడా విస్తారంగానే త్రాగేవాడు. త్రాగుడువల్ల తన పుట్టింటిలో జరిగిన దారుణ ఫలితాలను బాగా గ్రహించడంవల్ల కాబోను, ఎలియనార్ మాత్రం మద్యాన్ని తన దగ్గరకు రానిచ్చేది కాదు.

హోల్ అంటే ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్టు చాలా ప్రేమించేవాడు. హోల్ బ్రతికి వున్నప్పుడూ అతణ్ణి త్రాగుడు మానమని చిన్నతమ్మణ్ణి బ్రతిమలాడినట్టుగా బ్రతిమలాడేవాడు రూజ్వెల్టు. అయితే రూజ్వెల్టు రాజకీయాలలో హోల్ ఎప్పుడూ జోక్యం కలిగించుకోలేదు. ఎంత అన్యోన్యంగావున్నా యీ యిద్దరూ రాజకీయాలలో అన్యోన్యతనుగాని, వైరుధ్యాన్నిగాని ప్రదర్శించలేదు.

రూజ్వెల్టు ఎలియనార్ ను మొట్టమొదట కలుసుకున్నప్పుడు ఆమెకు రెండేండ్ల వయసు. రూజ్వెల్టు నాలుగేళ్ళ బాలుడు. అప్పుడతడామెను తన వీపుమీద ఎక్కించుకొని గుర్రపు సవారి ఆట ఆడేవాడనికూడా బంధువులు

చెపుతారు. తరువాత చాలా ఏండ్లవరకూ వీరిద్దరూ కలుసుకోలేదు. ఒకసారి ఎప్పడో రూజ్వెల్లు, అతని తల్లి రైలులో ప్రయాణం చేస్తూవుండగా ప్రక్కపెట్టెలో ఎలియనార్ వుంటే ఆమెనువచ్చి తమపెట్టెలో కూచోమని రూజ్వెల్లు అడిగాడట. ఆమె వచ్చి కూచుంది. కాసేపు వాళ్ళిద్దరూ మాట్లాడుకున్నారు. తరువాత వీళ్ళిద్దరూ తమ బంధువులంతా వీలైనా విందులకూ, విశేషాలకూ కలుసుకున్నప్పుడు ఒకరి నొకరు చూసుకొనేవారు.

క్రమంగా ఆమె అంటే అతడికి ఇష్టం కలిగింది. కొంతకాలానికి ఆమెను తను ప్రేమించినట్టు అతడు గ్రహించాడు. అప్పుడు రూజ్వెల్లు ఇంకా హార్వర్డులో చదువుతూనే వున్నాడు. కాని, తన ప్రేమను అతడు చాలా గోప్యంగా వుంచాడు. 1903 లో ఆమెను అతడు తనను పెళ్ళి చేసుకోమని అడిగాడు. ఆమె వెంటనే అంగీకరించింది.

కాని, వెంటనే వివాహం జరిగడానికి వీలులేకపోయింది. వీలైతే యీ వివాహం అసలు అవకుండా చెయ్యడానికీ, లేకపోతే వీలైనంతకాలం పెళ్ళిని ఆపడానికీ రూజ్వెల్లు తల్లి ఎన్నుకువెయ్యడం ఆరంభించింది. దానికి కారణం ఎలియనార్ అంటే ఆమెకు ఇష్టంలేక కాదు, తనకొడుకు మరొక యువతికి లోబడిపోయి, తన అజమాయిషీలోనుంచి తప్పిపోతాడనే భయంతో అతడు ఎవరిని పెళ్ళి చేసుకోవడమూ ఆమె సహించలేక పోయింది.

వీళ్ళిద్దరికీ ప్రధానం జరిగిన సంగతిని ప్రకటించవద్దని, ఆమె ఆ సంగతిని బయట పడకుండా వాచింది. తరువాత 1904 లో తన కొడుకును ఒక స్నేహితుణ్ణి తోడుఇచ్చి కారిబ్బీన్ దీవులకు ప్రయాణం చేయించింది. కాని, అతడు తన ప్రియురాలిని మరిచిపోలేదు. గబ గబా తన ప్రయాణాన్ని ముగించుకొని మళ్ళీ ఇంటికివచ్చి చేరాడు. అప్పుడు తాతడితల్లి రూజ్వెల్లకు లండన్ లోని అమెరికన్ రాయబారి కార్యాలయంలో వుద్యోగం ఇప్పించి లండను పంపించి వేద్యమని చూసింది. కాని, అమెరికన్ రాయబారి రూజ్వెల్లు చదువు పూర్తి అయితేగాని ఉద్యోగం యివ్వవనిచెప్పి శారా కోరికను నిరాకరించాడు.

1904 లో రూజ్వెల్లు తన పట్ట ప్రధానోత్సవానికి హాజరయినప్పుడు తాతడితల్లి, ఎలియనారూ కూడా ఆ వుత్సవానికి వెళ్ళారు. డిసెంబరులోపల ఎలియనార్ ను తప్ప మరెవరినీ వివాహమాడడని తన కొడుకు ధోరణిని

పూర్తిగా గ్రహించిన తరువాత వారి వివాహానికి శారా ఒప్పుకుంది. అప్పుడు వారిద్దరికీ ప్రధానం జరిగినట్టు ప్రకటన అయింది.

అత్తగారిలాగే ఎలియనార్ కూడా తన అధికారిం సాగాలనీ, తన పట్టుదల నెగ్గాలనీ కోరే వ్యక్తి. ఈ ఇద్దరూ ఇంటిలో పెత్తనం సాగించడానికి ఎంతెంత ఎత్తులతో తమలో తాము యుద్ధంచేశారో పైకి తెలియదు.

ఎలియనార్ అందగత్తై కాదు. కాని, ఆ గోజులలో ఆమె ఫోటోలను చూస్తే ఆమె కురూపికాదని మాత్రం స్పష్టంగా నెప్పవచ్చును. రూజ్వెల్టుకు ఆమె తగిన భార్యకాదని అనడానికి వీలులేదు. ఆమె తెలివిగలది; విధేయతగలది; కపటమెరుగనిది. ఆమె సినతండ్రి ప్రెసిడెంటు తియోడోర్ రూజ్వెల్టుకు ఆమె అంటే చాలా అభిమానం. ఏడాదికి 5,000 డాలర్ల ఆదాయంవచ్చే ఆస్తి ఆమెకు వుంది. ఆమెను ప్రేమించడంలోనూ, ఆమెనే వివాహం చేసుకోవడంలోనూ రూజ్వెల్టు మంచి తెలివిగల పనే చేశాడు. ఏ విధంగానూ పైకివచ్చే సూచనలు ఏమీ కనపడని ఒక యువకుణ్ణి మంచి అదృష్టశాలులలో ఎవరినైనా పెళ్ళి చేసుకోవలసి! ఎలియనార్ ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకుందా అని ఆ గోజులలో గాలామంది ఆశ్చర్యపడ్డారట కూడాను.

నిషేకం

పాశ్చాత్య సాంప్రదాయప్రకారం వివాహానంతరం నిషేకానికి నూతన దంపతులు తమ బంధువులందరినీ విడిచి దూరంగా వెళ్ళవం, అన్యోన్యతతో ఇద్దరూ మాత్రమే కలిసివుండడం మామూలు. పెళ్ళిగోజులలో కొలంబియాలో న్యాయశాస్త్రం చదువుతూ వున్నందున రూజ్వెల్టు వారిం గోజులకంటే ఎక్కువగా భార్యతో కలిసివుండలేక పోయాడు. ఆ వారిం గోజులూ వారిద్దరూ హైడ్ పార్కులో గడిపారు. తరువాత కొన్నాళ్ళు వెబ్స్టర్ హోటల్ లో గడిపారు. మళ్ళీ యిద్దరూ కలిసి హైడ్ పార్కుకి వెళ్ళారు. తరువాత 1905 లో వారిద్దరూ యూరప్ వెళ్ళి చాలా నెలలు వుండి వచ్చారు. నీజమైన నిషేకం అది. సముద్ర ప్రయాణం చేసినన్నాళ్ళు ఎలియనార్ చాలా భయపడిందట. సముద్ర ప్రయాణంలో ఆమెకు తల

• నొప్పి మొదలైన చికాకులు వస్తాయి. కాని, రూజ్వెల్సుకు సముద్రయానం అంటే ఒక చలగాటము. అలాటి భర్తవదుట కొత్త కాపురంలో ముక్కుతూ, మూలుగుతూ వుంటే ఆతడేమనుకుంటాడో అని ఆమె చాలా భయపడిందట.

యూరప్ ప్రయాణంలో వాళ్ళు తమ మొదటి బస లండన్ లో చేశారు. ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్సు, ప్రెసిడెంటు తియోడోర్ రూజ్వెల్సు అనుకొని హోటలువాళ్ళు సాధారణంగా రాజులకు యిచ్చే గదులను యిచ్చారట. ఆ గదులకు చార్జీలను యివ్వబోయేసరికి రూజ్వెల్సు కళ్ళు గిర్రు తిరిగాయట.

• యూరప్ లోని అన్ని పట్టణాలూ తిరిగి, ఎక్కడక్కడ కొన్ని సగరాలలో వున్న తమ బంధువులను చాలామందిని చూసి, ఆనందమయమైన నిషేక కాటాన్ని పూర్ణంగా అనుభవించారు ఆ దంపతులు.

• స్విట్జర్లెండులో పర్వతాలను ఎక్కడంలో రూజ్వెల్సు చాలా ఉత్సాహ పడేవాడట. ఎలియనార్ పర్వతాలను ఎక్కలేదు. అంచేత రూజ్వెల్సు మరొక స్త్రీతో ఆ పర్వతాలను ఎక్కి కాలం గడుపుతూ వుంటే, ఎలియనార్ చాలా అసూయపడిందట. ఆ పర్వతాల దేశంనుంచి సర భర్తతో కూడా బయటపడ్డాకా ఆమె ప్రాణం తీసిన సవలేదట. కాని, రూజ్వెల్సుతో పర్వతాలు ఎక్కిన స్త్రీ మిస్ కిట్ గాండీ, ఎలియనార్ తో స్నేహం కలుపుకొన్నది. వా రద్దరూ క్రమక్రమంగా చాలా మంచి స్నేహితు లయారు.

యూరప్ లో తిరుగుతూ వున్న న్నాళ్ళూ క్రమం తప్పకుండా యీ నూతన దంపతులు రూజ్వెల్సు తల్లికి ఎప్పటికప్పుడు వుత్తరాలు వ్రాస్తూనే వుండేవారు.

పారిస్ లో వుండగా ఒక గోజున యీ నూతన దంపతులు ఒక శోష్యునికి చేతులు చూపించాట. “ఎలినార్ కు గొప్ప ఆస్తి సంక్రమిస్తుందనీ, ఆమె 105 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చినదాకా జీవిస్తుందనీ, రూజ్వెల్సు అమెరికాకు అధ్యక్షుడు అవుతాడనీ” ఆ శోష్యుడు చెప్పాడట.

• యూరప్ నుంచి యీ నూతన దంపతులు స్వదేశానికి తిరిగివచ్చే లోపల వారికి వుండడానికి న్యూయార్కులో ఒక యిల్లు కుదిర్చి దారిలో

అమర్చవలసిన కుచ్చీలూ మంచాలూ మొదలైన వాటిని అమర్చి, కావలసిన నాకర్లను కుదిర్చి సౌఖ్య ప్రదమైన, గృహప్రవేశానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లన్నిటినీ చేసింది యాజ్ఞేయ తల్లి శారా.

ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి ఎలియనార్ గర్భిణి అయింది. గృహకృత్యాల పరిశీలన అంతా శారాయే వహించింది. ఇంటిలో పెత్తనం ఆమెదే అయింది. తను చాలామంది పిల్లలతల్లి అయినా, ఇంటిలో తనకు ప్రత్యేకంగా ఒక గది అంటూ ఎప్పుడూ లేదనీ, ఇంటిలో ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తిగా అత్తగారి ఆజ్ఞప్రకారమే జరిగేవనీ ఎలియనార్ తన జీవితచరిత్రలో వ్రాసింది.

అత్తగారి ఆజ్ఞలను ధక్కరించుదామనే ఆలోచన ఆమెకు ఎప్పుడూ కలుగలేదు. ఎన్నో సంవత్సరాలు అత్తగారి అనువులనే ఆమె కాపురం చేసింది. కాని, క్రమక్రమంగా, స్పష్టంగా కనపడుతుండానే ఆమె స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందడం ఆరంభించింది.

కాని, వీరి జీవితం ఆట్టేకాలం గోప్యంగా జరిగలేదు. యాజ్ఞేయ రాజకీయాలలో ప్రవేశించగానే, వీరియిల్లు ఒక సత్రము అయిపోయింది. వచ్చేవారు, పోయేవారు, వాగ్వాదాలూ, సమాలోచనలతో యిల్లు ఒక సభ అయిపోయింది. భార్యాభర్త లిద్దరూ ఏకాంతంగా వుండడానికి అక్కాశమే చాలా తక్కువ అయిపోయింది.

తమ దాంపత్య కాలంలో యీ యిరువురిమధ్యను ఏ కలహం వచ్చినా ఇరువురూ ఏ యే మనోవేదనలను భరించినా యీ దాంపత్యం మాత్రం నేటి చరిత్రలో ఒక ఆదర్శప్రాయమైనదని చెప్పడంలో అతిశయోక్తి ఏమీ లేదు.

ఎలియనార్ ఒక మహావ్యక్తి అనడం అతిశయోక్తి కాదు. మొదటి నుంచీ ఆమె, స్వాధీనరాహిత్యంతోపాటు నేవాతత్పరత చూపింది. ఆమె ఏ పని చేసినా, అది తనకు యిష్టమైన పనా కాదా అని కాక ఆ పని చెయ్యవలసిన అవసరం వుందా లేదా అని ఆలోచించేది.

ఆమె తన అరవై సంవత్సరాల వయస్సులో, ఒక మిత్రునితో ఇలా అన్నదట : “నాకు అరవై ఏళ్లు. ఇంక బహుశా పదిహేను సంవత్సరాలు మాత్రమే ప్రజాసేవ చెయ్యగలనుగదా అని నాకు బాధగా వుంది.” ఈ మాటనుబట్టి, ఆమె నిజస్వభావం బైటపడుతున్నది.

రూజ్వెట్టు చనిపోయినప్పుడు, “నేను మీ కేమైనా చెయ్యగలనా?” అని ప్రెసిడెంటు ట్రూమన్ అడిగితే, “నీకు మేము ఏం చెయ్యగలమో చెప్పు” అన్నదట.

తనభర్త సెనెటర్ గా ఎన్నుకోబడినప్పటినుంచీ, దాదాపు 40 సంవత్సరాల నాడు ఆమె రాజకీయాలలో శ్రద్ధ తీసుకోవడం ప్రారంభించింది. తన పిల్లలు పెద్దవాళ్లయిన కొద్దీ, ఆమెకు యింటిపనులలో కొంత తేగపి చిక్కేది. అలాటి వ్యవధిని వృథాగా పోనివ్వకుండా సత్కార్యాలకు వినియోగించే వారు చాలా తక్కువమంది ఉంటారు. ఆమె గోజుకు దాదాపు ఇరవై ముప్పై, కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడం యీనాడు మనకు ఆశ్చర్యం కలిగించక పోవచ్చును. కాని, నలభై సంవత్సరాలుగా ఆమె ఇదే విధంగా అనేక కార్యక్రమాలలో పాల్గొని ప్రజాసేవ చేస్తున్నదంటే అది చాలా హర్షించ వలసిన విషయం.

రూజ్వెట్టు న్యాయార్థు గవర్నరుగా వున్నప్పుడు ఆమె ఒక స్త్రీల పత్రికకు సంపాదకురాలుగా పనిచేసింది. వాల్-కిల్-లో కగ్ర సామానులను తయారుచేసే ఫాక్టరీని స్థాపించడానికి తోడ్పడింది.

రూజ్వెట్టు ప్రెసిడెంటు అయిన తరువాత, ఆమె ఎన్ని ప్రజాహితే కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్నదీ లోకవిదితమే. సభలలో ఉపన్యసించడానికి ఆమె దాదాపు 4,00,000 మైళ్లు యునైటెడ్ స్టేట్సులో ప్రయాణం చేసింది.

రూజ్వెట్టులో వున్న, రూజ్వెట్టు వంశపు రక్తంకంటే ఎలియనార్ లో వున్న రూజ్వెట్టు వంశపు చాలికలు ఎక్కువ అని చాలామంది అంటారు. అధికారకాంక్ష, కార్యదీక్ష రూజ్వెట్టు వంశపు చాలికలలో ప్రధానమైనవి. ఈ రెండూ కూడా ఆమెలో చాలా ప్రబలంగా వున్నాయి.

రాజకీయాలలో ఆమె ఎక్కువగా వామపక్షపు ధోరణినే అవలంబించింది. రూజ్వెట్టుకన్న, ఎలియనార్ ఎక్కువ అతివాది అని చెప్పవచ్చును. అయితే, ఎదుటివారి అభిప్రాయాలను తెలుసుకోవడంలోనూ, వాటిని మన్నించడంలోనూ ఆమె యెప్పుడూ గర్విష్టితనాన్ని చూపలేదు. చాలామంది రాజకీయవాదులు ఆమెను మోసగించారు.

ఈనాడు ఆమె కమ్యూనిస్టులను - ముఖ్యంగా అమెరికన్ కమ్యూనిస్టులను - తీవ్రంగా ద్వేషిస్తుంది. దానికి కారణం వారిలో చాలామంది

తనకు అబద్ధాలు చెప్పడం, నమ్మించి మోసగించడం; పైగా యునైటెడ్ నేషన్సులో రష్యనుల ప్రవర్తన చూస్తే, రష్యనులు తాను పూర్వం అనుకున్నలాటి మనుష్యులు కారనేభావం ఆమెకు స్పష్టంగా కలిగింది.

ఈనాడు, అరవై అయిదేళ్ల వయస్సులో ఆమె చక్కని ఆరోగ్యాన్ని కలిగివుంది. దయారహితమైన కాలవాహిని ఆమెకు కలిగించిన వైకల్యం, కొద్దిగా చెవుడుమాత్రమే. అందమైన వారిని వికారులుగా చూపించడమూ, వికారులను అందంగల వారిగా చూపించడమూ ఫోటోగ్రాఫ్ కెమెరాలలో వున్న ప్రధానలోపము. ఆ లోపంవల్ల, ఆమె ఫోటోగ్రాఫ్ లలో బాగా పడదు. కాని, నిజానికి ఆమె ఇప్పటికీ చూడడానికి ముచ్చటగానే వుంటుంది.

ఆమెకుగల ఓపిక, కార్యనిర్వహణ పట్ల ఆమెకుగల ఉత్సాహము, యీనాడు కూడా ఏమీ తగ్గలేదు. ఇప్పటికీ ఆమె సహాయాన్నీ సలహాలనూ కోరుతూ ఎన్నో సందర్భాలు ఆమెకు పని కల్పిస్తూనే వున్నాయి.

ఆమె భర్త జీవించిన నాటికంటే, యీనాడు ఆమె ప్రాముఖ్యత ఎక్కువగా వున్నదని చెప్పవచ్చును. ఆమె కావాలంటే చాలు ఆమెను ఏ పదవి అయినా యీనాడు లభిస్తుంది.

దాంపత్యం

రూజ్వెల్టు స్వభావాన్నీ, జీవితాన్నీ తీర్చిదిద్దిన అనేక శక్తులలో ఎలియనార్ ఒకతే. ఆమెను వివాహం చేసుకోకపోతే, రూజ్వెల్టు జీవితం ఎలాగ వుండేదో అని చాలామంది విస్తుపోతూ వుంటారు. రూజ్వెల్టు పక్ష వాతంవల్ల అవిటివాడయినప్పడు, అతడికి కాళ్లులేని లోపం ఆమె తీర్చింది.

అంతేకాదు. అతడి కళ్ళూ, చెవులూకూడా ఆమె. ప్రయాణాల లోనూ, చర్చలలోనూ, పరిశోధనలలోనూ ఆమె తెలుసుకున్న విషయాలన్నీ రూజ్వెల్టుకు ఉపయోగించేవి. అంతేకాదు, ఆమె ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక నిశ్చయానికి వచ్చినా, కొన్ని రాజకీయ విధానాల పట్ల ఆమె ఒక నిర్ణయం చేసినా, ఆమెమాటకు తిరుగు వుండటానికి అవకాశం లేదు. అందరి అభిప్రాయాలకన్న, ఆమె అభిప్రాయాలకు ఎక్కువ విలువ ఇచ్చేవాడు రూజ్వెల్టు.

• రూఝ్వెట్టుకు అత్యంత సన్నిహితురాలు అతడి భార్యయే కావడంవల్ల ఆమె ప్రాపకంకోసం ఎంతోమంది ప్రాకులాడేవారు. అధ్యక్ష పదవికి రూఝ్వెట్టు పోటీచెయ్యడం ఆమెకు మొదట్లో అంత ఇష్టం లేదు. కాని, పోటీ చెయ్యడానికి అతడు నిశ్చయించుకున్న తరువాత అతడిని పూర్తిగా బలపరచి సంపూర్ణమైన ప్రోత్సాహాన్ని యిచ్చింది. కొన్ని సంవత్సరాలలో రూఝ్వెట్టు నిర్ణయాలను కాదని తన నిర్ణయం ప్రకారం అతణ్ణి ఆమె నడిపించేది. అయితే తనకుగల యీ చురుచు ఆమె యెప్పుడో కాని వినియోగించేది కాదు. అత డేదైనా తప్పుచేశాడని ఆమె అనుకుంటే ఆ మాటను స్పష్టంగా అతడితో చెప్పివేసేది. హరీ హాస్కిన్సు, ప్రెసిడెంటుకు చెప్పే సలహాలను చాలావాటిని ఆమె నిరసించేది. కొంతకాలం ప్రెసిడెంటుకు సలహా ఇవ్వడంలో ఎలియనార్, హాస్కిన్సులు ఒకరితో ఒకరు పోటీ పడేవారు కూడా.

• అప్పుడప్పుడు కొన్ని ఉద్యోగాలకు వ్యక్తులను నియమించడంలో ప్రెసిడెంటుకు ఆమె సలహా యిచ్చేది. అయితే, తన సలహా ప్రకారమే ఆ ఉద్యోగ నియామకం చెయ్యాలని ఆమె పట్టుపట్టేదికాదు. సమర్థుడని తనకు తోచిన వ్యక్తినిగురించి ప్రెసిడెంటుకు తెలియజేస్తే, తన పాధ్యత పూర్తిగా నెరవేరుట్లే అని ఆమె భావించేది.

ఒక్కొక్కప్పుడు ఆమె ప్రెసిడెంటును చాలా చమత్కారింగా మందలించేది. స్పెయినుకు సహాయం చెయ్యడంలో రూఝ్వెట్టు రూఢిమైన విధానాన్ని అవలంబించ నందుకు అతడిని ఆమె ఒకసారి చాలా చక్కగా చివాట్లు పెట్టింది. అప్పుడు అక్కడ వున్న లియాన్ హెండగ్సన్ ను చూసి, “స్పెయిను విషయంలో చాలా ఘోరమైన తప్పు చేశామని మనం ఎప్పుడో ఒకనాడు గ్రహిస్తాము. ప్రెసిడెంటును కొంచెం గట్టిగా నొక్కి వుండవలసింది” అని అంది. అక్కడేవున్న రూఝ్వెట్టు పెదవి కదల్చలేదు.

• రూఝ్వెట్టుకి ఎలియనార్ కి మధ్య అన్యోన్యత బాగా వుండేది. రూఝ్వెట్టు ఆమెను ప్రేమించడమే కాక గౌరవించాడు. ఆమెను వేళాకోళం చెయ్యడం అంటే అతడికి సరదా. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆమె అతణ్ణి విసిగించేది. ఆమె స్నేహితులలో చాలా మందిని సీ రూఝ్వెట్టు చికాకు పడే

వాడు. ఏమయినా ఆమెపట్ల అతనికిగల గౌరవభావం మాత్రం ఎన్నడూ సన్నగిల లేదు.

“మరొక భార్యతో, అంటే అతడిని ఏ మాత్రమూ విమర్శించక అన్ని విధాలా అతడికి అణకువగా వుండే భార్యతో అతడు ఎక్కువ సుఖంగా కాలం గడిపేవాడేమో. కాని, నేనుమాత్రం అతణ్ణి విమర్శించకుండా వుండలేక పోయాదాన్ని. కొన్ని సందర్భాలలో నేను అతడికి ఊహ, ఉత్సాహాలను కలిగించేదాన్ని” అని ఆమె తన జీవితచరిత్రలో వ్రాసుకుంది.

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఏదో ఒక విషయంమీద భార్యభర్తలకు కలహంరాకుండా ఏ దాంపత్యమూ నలభై సంవత్సరాలు వెళ్ళింది. ఒకొక్కప్పుడు ఏదో అవసరమైన పని చూసుకోవలసివుంటే, భోజనాల బల్ల దగ్గరనుంచి ఎలియనార్ ఎవరి అనుమతీ తీసుకోకుండా లేచి వెళ్ళిపోయేది. అలాటప్పుడు రూజ్వెల్లు తల్లికి రూజ్వెల్లుకి కోపంపచ్చేది. ఒకసారి భోజనాల సమయంలో రూజ్వెల్లు తన ప్రక్కనున్న వారితో ఏదో విషయాన్ని గురించి చాలా శ్రద్ధగా మాట్లాడు తున్నాడు. పంక్తి చివరకూచున్న ఎలియనార్ ఆ సంభాషణ దేనినిగురించి అని అడిగింది. “మా సంభాషణ పంక్తికి యీ చివరనే సాగుతుంది కాని ఒక చివరనుంచి ఇంకొక చివరకు ప్రయాణం చెయ్యదు” అని రూజ్వెల్లు సమాధానం చెప్పాడు.

ఎలియనార్ ను ఇతరు లెవ్వరైనా విమర్శించినా అపహసించినా రూజ్వెల్లు ఎంతమాత్రమూ సహించేవాడు కాదు.

ఒకరోజున రూజ్వెల్లు ఒక మిత్రునితో మాట్లాడుతూ రేడియో వింటున్నాడు. అప్పుడు పసిఫిక్ యుద్ధరంగంలో సంచరించే వచ్చినందుకు ఎలియనార్ ను విమర్శిస్తూ, ఒక ఉపన్యాసకుడు ఏమేమో చెబుతున్నాడు. అది వినగానే, చాలా బాధపడుతూన్న మొహంతో రూజ్వెల్లు ఆ రేడియోను ఆపివేశాడు.

యుద్ధకాలంలో చాలా ప్రమాద పరిస్థితులు కలిగిన రోజులలో, 1942 లో జర్మనులు ఈజిప్టు సమీపం దాకానూ, జపానువారు ఇండియా సరిహద్దుల దాకానూ సాగిపోయిన రోజులలో, రూజ్వెల్లు యుద్ధ కార్యాలను గురించి ఆలోచించడం ఎడతెరపిలేకుండా అవస్థ పడుతున్న రోజులలో,

తన యజమానిని చంపించుకు ఉరిశిక్ష విధించబడిన ఒక నీగ్రో ప్రాణాలను రక్షించ వలసిందని ఆమె రూజ్వెల్టును చాలా వత్తిడి చేసింది.

ఆ నీగ్రోకు శిక్షవిధించిన రాష్ట్రపు గవర్నరుకు ఉత్తరం వ్రాసి ఆ ఉరిశిక్షను యావజ్జీవ ఖైదుశిక్షగా మార్చించ వలసిందనీ, ఏలాగైనా సరే ఆ నీగ్రో ప్రాణాలనుమాత్రం కాపాడవలసిందనీ ఆమె పట్టుపట్టి కూర్చుంది. మొవట్లో రూజ్వెల్టు తాను యీ విషయంలో శోక్యం కలిగించుకో నన్నాడు. అప్పటి కప్పుడే, ఆ రాష్ట్రపు గవర్నరు పురిశిక్ష పొందిన ఆరుగురు వ్యక్తులకు పురిశిక్ష తగ్గించి యావజ్జీవ శిక్షగా మార్చాడు. పైగా, యీ నీగ్రో విషయంలో జూలి చూపవలసిన అంశం ఏమీ కనపడదు. అయినా, వాడి ప్రాణాలను రక్షించి తీరాలని ఏలియనార్, పట్టు పట్టి కూర్చుంది. మార్గాంతరం లేక, రూజ్వెల్టు ఆ గవర్నరుకు చాలా గట్టిగా ఒక వుత్తరం వ్రాశాడు.

ఇలాగే నిక్కులేనివారిని ఎవరినో ఒకరిని వెరికి వాళ్లకు మేలు చెయ్యడానికి ఆమె ఎప్పుడూ ఏదో ఒక మార్గం వెతుకుతూనే వుండేది. ఇలా సహాయం చెయ్యడంలో వ్యక్తులనేగాక, సాంఘిక, రాజకీయ పరిస్థితులు చక్కగాలేక హీనస్థితిలోవున్న అనేక వర్గాలకు సహాయం చెయ్యడానికి ఆమె నిరంతరమూ పాటుపడేది.

రూజ్వెల్టు తల్లి, తన కొడుకును ఒక విషయంలో టోపీవేసేది. అదేమిటంటే, తన కొడుకుకు ఎవరినైనా తాను పరిచయం చెయ్యాలనుకుంటే, ఆ వ్యక్తిని చూడడానికి రూజ్వెల్టు యిష్టపడక పోతే, ఆమె ఆ వ్యక్తిని తమ యింటికి భోజనానికిపిలిచేది. భోజనాలవేళ ఆ వ్యక్తిని రూజ్వెల్టు తప్పనిసరిగా చూడవలసి వచ్చేది. ఈ చిన్న చిటకాను ఏలియనార్ తన అత్తగారి దగ్గర నుంచి నేర్చుకుంది.

నేషనల్ యూత్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ నాయకుడు ఆబ్రే స్మిత్ ఒకసారి బ్రెసిడెంటును చూడవలసిన అగత్యం కలిగింది. కాని, ఆ రోజులలో యుద్ధ చర్యల గజిబిజిలో ఎడతెగపలేకుండా వున్న రూజ్వెల్టు స్మిత్ కు దర్శనం యివ్వడానికి ఏమాత్రం అవకాశం లేకుండా వున్నాడు. అప్పుడు, ఏలియనార్, స్మిత్ ను తమయింటికి భోజనానికి పిలిచింది. ఇలాటి పన్నాగం ద్వారా రూజ్వెల్టును కలుసుకోవడం ఎంత మాత్రమూ బాగుండదని స్మిత్ ఎంత చెప్పినా అతడు రూజ్వెల్టుతో మాట్లాడవలసిన కార్యం చాలా

ముఖ్యమైనందున మరేం తప్పలేదని ఎలియనార్ ఆ బ్రే స్మిత్ ను ఒప్పించింది. భోజనానికి వచ్చిన స్మిత్ ను చూసి, రూజ్వెల్టు ఆశ్చర్య పడ్డాడు. కాని, మాటలు కలిసిన తరువాత స్మిత్ అంటే రూజ్వెల్టుకు నుంచి అప్రప్రాయమే కలిగింది.

అయితే ఆ భోజనాలవేళ మరో గమ్మత్తు జరిగింది. భోజనాలు ప్రారంభం కాక పూర్వమే ఎలియనార్ రూజ్వెల్టును చూసి, చైనానుంచి ఒక యువక విద్యార్థి వచ్చాడనీ అతడిని రూజ్వెల్టు చూసితీరాలనీ, చైనాను గురించి ఆ యువకుడు చెప్పే విషయాలు వింటే చైనాను గురించి రూజ్వెల్టుకు, పున్న దృక్పథమే బహుశా పూర్తిగా మార్పుకోవలసి వుంటుందనీ చెప్పింది. చైనానుంచి వచ్చిన యువకుని చూడడానికి తన కప్పుడు వ్యవధి లేదనీ పైగా ఎవడో ఒక చైనా విద్యార్థిని సబబూ సందర్భమూ లేకుండా ఆమెరికా ప్రెసిడెంటు దర్శన మివ్వడం అనుచితమనీ రూజ్వెల్టు చెప్పినా, ఎలియనార్ తన ధోరణిని విరమించకుండా, ఆ విద్యార్థిని తప్పకుండా చూడమని పట్టు పట్టడం ప్రారంభించింది. “ఆ చైనా మనిషిని విదేశ వ్యవహారాల శాఖకు పంపించి, అతడు చెప్పేదేదో చెప్పకోమను” అన్నాడు రూజ్వెల్టు. కాని, ఎలియనార్ తన పట్టు విడువలేదు. ప్రాణాలు విసిగి, “అతణ్ణి హానీ హాస్కిన్సు దగ్గరకు పంపించు” అన్నాడు రూజ్వెల్టు. హాస్కిన్సుకు ఒక్క క్షణంకూడా తీరికలేదు అంటే ఎలియనార్. “అయితే నేను మాత్రం ఆ చైనా మనిషిని చూడను” అన్నాడు రూజ్వెల్టు. అప్పుడు ఎలియనార్ “ఆ చైనా యువకుణ్ణి మన ఇంటికి భోజనానికి పిలుస్తాను” అని బెదిరించింది. రూజ్వెల్టు ఆగ్రహాన్ని అణచుకోలేక పోయాడు. “చూడు, భోజనాలవేళ నేను కులాసాగా కాలక్షేపం నయ్యాలనుకుంటాను గాని రాజకీయ కార్యాలు నిర్వర్తించను” అని అరిచాడు.

ఈ సంభాషణ అంతా వింటూవున్న ఆ బ్రే స్మిత్, తెల్లపోయి పకపక నవ్వాడు. ప్రెసిడెంటు అతణ్ణి చూసి, “ఏమిటి నీ వుద్దేశం ఆ బ్రే?” అని కఠినంగా అడిగాడు. అప్పుడు ఆ బ్రే స్మిత్ తానుకూడా ప్రెసిడెంటుతో చాలా ముఖ్యమైన వ్యవహారాన్ని గురించి మాట్లాడడానికి, భోజనం మిషన్ వచ్చానని బయటపెట్టాడు. రూజ్వెల్టు కాస్సేపు, కోపభారంతో ఏమీ మాట్లాడలేదు. కాని, అతి శీఘ్రంగా ఆ పరిస్థితిలోని హాస్యస్థితిని

గమనించి తానే ఫకారు చప్పి, ఆప్రెస్మిత్ వచ్చినచని యేమిటో చెప్పమని దానినంతా శాంతంగా శ్రద్ధగా విన్నాడు.

యుద్ధం తీవ్రమైనకొద్దీ, ప్రెసిడెంటు యుద్ధ కార్యాలలో ఎక్కువగా నిమగ్నుడైన కొద్దీ రూజ్వెల్టూ, ఎలియనారూ ఒకరినొకరు చూసుకోవడం క్రిమంగా తగ్గిపోవడం జరిగింది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆమె వైట్ హౌసులో వుందో లేదో కూడా అతడికి తెలియదు. ఒక్కొక్కప్పుడు మిస్ టుల్లీ మధ్య వర్తిత్వం లేకుండా రూజ్వెల్టుతో టెలిఫోనులో మాట్లాడడంకూడా ఆమెకు సాధ్యమయేది కాదు. అతడి చివరి గోజులలో, అతడు వాంస్పిర్లింగ్స్ లో వున్నప్పుడు వాంస్పిర్లీ నుంచి ఏమో చిన్న విషయాలను గురించి అతడికి టెలిఫోనుచేసి రూజ్వెల్టుకు ఆమె చికాకు కలిగించింది కూడా.

ఇవికాక వల్లనూ, డైసెంసె కార్యక్రమాలలో కలిగే శ్రమవల్లనూ, జబ్బుల వల్లనూ అప్పుడప్పుడు కలిగే నలతలు ఎలావున్నా యీ దంపతులు తమ జీవితం అంతా ఒకరి సౌఖ్యాన్ని మరొకరు కాంక్షిస్తూ, ఒకరినొకరు సంపూర్ణంగా ప్రేమిస్తూ, ఒకరినొకరు అత్యంత విశ్వాసనీయులై వున్నా సందంలో సందేహం ఏమీలేదు. ఒకసారి, యుద్ధపు గోజులలో ఆమె ఇంగ్లండు వెళ్ళింది. మళ్ళీ తిరిగిరావడంలో, ఆమె ప్రయాణానికి గాజకీయ ప్రాముఖ్యతయిచ్చి సమపాయం కలిగించాలా, ప్రెసిడెంటు భార్య గనుక అవసర సమపాయం కలిగించాలా, ఎలా చెయ్యాలని ప్రయాణపు ఏర్పాట్లు చేసేకాఖకు సందేహం కలిగింది. వెంటనే, రూజ్వెల్టుకు అడిగాడు. “ఆమెను ఎలా పంపిస్తావో అదంతా నా కనవరం. ముందు పంపించడం అవసరం” అని ప్రెసిడెంటు జవాబు ఇచ్చాడు. దానినిబట్టి, ఆమె తన సమీపంలో వుండాలని అతడు ఎంతగా వాంఛించేవాడో స్పష్టమౌతుంది.

సంతానం

రూజ్వెల్టు దంపతులకు ఆరుగురు బిడ్డలు పుట్టారు. ఈ బిడ్డల సంతతి, మొత్తం పదిహేడు మంది మనుమలూ, మనుమరాండ్రూ వున్నారు. ఒక మునిమనుమరాలు వుంది. వీరి సంతతిలో మొట్టమొదటి బిడ్డ అన్నా ఎలియనార్ 1906 లో పుట్టింది. తరువాత, పెద్దకొడుకు జేమ్స్ 1907 లో.

పుట్టాడు. తరువాత 1909 లో పుట్టిన ఫ్రాంక్లిన్ అనే కొడుకు, ఎనిమిది నెలలు మాత్రమే పెరిగి పోయాడు. తరువాత 1910 లో ఎలియట్ పుట్టాడు. తరువాత 1914 లో ఫ్రాంక్లిన్ పుట్టాడు. కడసారి కొడుకు జాన్ ఆస్పిన్ వాల్ 1916లో పుట్టాడు.

అన్నా రెండుసార్లు పెళ్ళి చేసుకుంది; జేమ్స్ రెండుసార్లు పెళ్ళి చేసుకున్నాడు; ఎలియట్ మూడుసార్లు; జాన్ ఒకసారి; ఫ్రాంక్లిన్ రెండుసార్లు. ఈ బిడ్డలు మొత్తం ఆరుసార్లు విడాకులు ఇచ్చారన్నమాట. తమ పిల్లలు, ఇలా విడాకులు ఇస్తూ మళ్ళీ పెళ్ళిళ్ళు చేసుకోవడం, రూజ్వెల్టు దంపతులకు చాలా మనస్తాపాన్ని కలిగించింది. విడాకులదాకా వచ్చేటప్పటికి, ఆ దంపతులను విడిపోకుండా చెయ్యడానికి రూజ్వెల్టు తాను చెప్పగలిగిన దంతా చేప్పేవాడు; చెయ్యగలిగిన దంతా చేసేవాడు.

ఎలియనార్ తనబిడ్డలను పెద్దపులి తన బిడ్డను కాపాడినంత జాగ్రత్తగా కాపాడేది. కాని, తనబిడ్డలు వివాహ విషయంలో సరిగా కన్యను ఎన్నుకోకపోవడం, ఎన్నుకున్న కన్యతో సుఖంగా కాపురం చెయ్యలేక విడాకులు యివ్వడం, కొంతవరకు చిన్నప్పుడు వారిని పెంచడంలో తాను లోపం చూపడ మేమోనని ఆమె బాధపడుతుంది. బహుశా, తాను చాలా కఠినశిక్షలో వారి మానసిక ప్రవృత్తులు బాగా వికసించకుండా చేశానేమో అని ఆమెబాధ. పిల్లలను పెంచడం బాధ్యత అంతా ఆమెపైననే పడింది. రూజ్వెల్టుకు పిల్లలను అదుపులో పెట్టడం ఎంతమాత్రం సాధ్యమయ్యేది కాదు.

ఎన్నడైనా బిడ్డలను ఆమె శిక్షించినట్లయితే, రూజ్వెల్టు ఆబిడ్డను తన దగ్గరికి తీసుకొని బుజ్జగించి మంచి మాటలు చెప్పి, తల్లి కోపపడిన ఫలితం ఏమీ దక్కకుండా చేశేవాడు. ఆమె బిడ్డలంతా కూడా, యీనాడు ఆమెను గురించి మాట్లాడేటప్పుడు ఆమె అంటే చాలా ప్రేమనూ, జాలినీ చూపుతారు. తమను చాలా ముద్దుగా దయతో పెంచేదనీ, తాము తప్పచేస్తేమాత్రం ఎంతమాత్రమూ సహించేది కాదనీ చెపుతారు.

రూజ్వెల్టు బిడ్డలంతాకూడా తామంతా ప్రత్యేక గౌరవాలు, ప్రత్యేక హోదాలు గల ఒకపెద్ద కుటుంబానికి చెందిన బిడ్డలనే భావంతో

పెరిగారు. వాళ్ళని మరీ గారాబంచేసి పాడుచేసిన వ్యక్తి ఎవరైనావుంటే, ఆ వ్యక్తి వాళ్ళ నాయనమ్మ శారాయే. న్యాయార్కు, వాషింగ్టన్, హైడ్ పార్కులలో బసలు ఎక్కువగా మారుతూ వుండడంవల్ల తనకు “నాయిల్లు యిది, నా వూరు యిది” అనేభావం కలగకుండా పోయిందని రూజ్వెల్లు పెద్దకొడుకు జేమ్స్ అన్నాడు. బిడ్డలకు ఖర్చు పెట్టుకోడానికి ఎక్కువ డబ్బుయిచ్చే మామూలు ఆ కుటుంబంలో లేదు. ఎప్పుడైనా చిల్లరడబ్బులు వాళ్ళకు యివ్వడంకూడా మంచిది కాదని, వాళ్ళ నాయనమ్మ భావించేది.

అయితే, పిల్లలను స్కూలుకు పంపించేటప్పుడు వాళ్ళకి పుష్కలంగా డబ్బుయిచ్చి పంపించేవారు. కాలేజీలో చదువు అయిన తరువాత, తన బిడ్డలు తమకు కావలసిన డబ్బును తామే సంపాదించు కోవాలని రూజ్వెల్లు అభిప్రాయం. జేమ్స్ గ్రోటన్ స్కూలులో చదువు పూర్తి చేసుకున్న తరువాత చేతి ఖర్చులకు అతడికి డబ్బు ఏమీ యివ్వలేదు. కాలేజీలో చదువు కోజులలో తన చదువుకు వినియోగించ వలసిన కాలంలో, తన పాట్ పోసుకోవడం కోసం చిల్లర ఉద్యోగాలు చేస్తూవుంటే తన చదువు ఎంతమాత్రమూ సాగవని, హార్వర్డ్ కాలేజీలో చదువుతూవున్న కోజులలో జేమ్స్ తన తండ్రికి వ్రాసిన వుత్తరం ఇప్పటికీ వుంది.

రూజ్వెల్లు బిడ్డలలో, అన్నామీద అతడికి బహుశా ఎక్కువ అభిమానం వుండేది. గాజకీగూలలో రూజ్వెల్లుకు ఆమె ఎక్కువ సన్నిహితు గాలుగా వుండేది.

ఎలియనార్ థు ఎక్కువ అభిమానపాత్రమైన బిడ్డ బహుశా ఎలియట్ అయివుంటాడు. దానికి కారణం అతడు చిన్నతనమంతా ఏవో బుల్బులతో బాధపడుతూ వుండటమే.

రూజ్వెల్లుకు చిన్న పిల్లలంటే చాలా ఇష్టం. తన బిడ్డలను అతడు చాలా ఎక్కువగా ప్రేమించాడు. తన బిడ్డలను చూసి మురిసిపోవడమే కాకుండా, చాలా గర్వపడేవాడుకూడా. మామూలుగా అందరు తండ్రుల లాగనే బిడ్డల పట్ల అతడు ప్రవర్తించకుండా రూజ్వెల్లుకు రెండు టిటుంకాయి కలిగాయి. ఒకటి అతడి పక్షవాతపు జబ్బు, రెండవది అతడి

అధ్యక్షుడు పదవి. జబ్బు పడక పూర్వం పిల్లలను తీసుకొని వెళ్ళి, ఈత నేర్పడం, గుర్రపు సవారి చెయ్యడం మొదలగు కేళీవిహారాలను జరిపే వాడు. జబ్బురాగానే ఇవన్నీ కట్టిపెట్టవలసి వచ్చింది. అధ్యక్షుడైన తరువాత తన బిడ్డలతో ఎక్కువగా కబుర్లు చెప్పడానికి గాని, వినోదాలతో వారితో కాలక్షేపం జరిపడానికి గాని, వాళ్ళ మంచి చెడ్డలను కనుక్కోడానికి గాని అతడికి వ్యవధి వుండేది కాదు. అయితే మామూలు కుటుంబపు కులాసా కబుర్లు, వాదోపవాదాలూ, భోజనాల వేళ జరుగుతూ వుండేవి. తన బిడ్డలు దూరపు ప్రదేశాలలో వున్నప్పుడు, రూజ్వెల్లు వారికి చాలా అనురాగంతో వుత్తరాలు వ్రాసేవాడు. కూతురు అన్నా, పెద్దకొడుకు జేమ్సు, రూజ్వెల్లు కార్యాలయంలో శైక్సరీలుగా కష్టించి పని చేశారు.

రూజ్వెల్లు ఏదైనా కార్య కలాపపు ఉత్సవాలలో పాల్గొన్నప్పుడు అతడి కొడుకులలో ఎవరో ఒకరు అతని ప్రక్కన చెయ్యివూత యిచ్చి తప్పనిసరిగా నిలబడేవారు.

రూజ్వెల్లు బిడ్డలను గురించి, వారి జీవితాలను గురించి యీ గ్రంథంలో విశేషించి చెప్పడానికి తావు లేదు. కాని, అతడి కొడుకులు నలుగురూకూడా, యుద్ధకాలంలో ఘనమైన ప్రశంసాస్థామైన కీతితో తమ బాధ్యతలను నిర్వహించారని మాత్రం చెప్పక తప్పదు. రూజ్వెల్లు నాలుగో కొడుకు ఫ్రాంక్లిన్, ఇంగ్లండులో పుట్టివుంటే, యుద్ధంలో సాటి సైనికుని ప్రాణాలను రక్షించడానికి చూపిన సాహసానికి అతడికి విక్టోరియా క్రాస్ బహుమతి వచ్చి వుండేది.

తన తండ్రి ఫూలానా అని తెలిస్తే, తనకు ప్రత్యేక గౌరవం లభిస్తుందేమోనని, మారు షేరుతో వుద్యోగం సంపాదించి, పనిచేశాడు జాన్.

రూజ్వెల్లు బిడ్డలందరిలోకీ కొంటేవాడు ఎలియట్. కాలేజీ వెళ్ళి చదువుకోవడం ఇష్టంలేక, కావాలని పట్టుబట్టి అతడు స్కూలులో పరీక్ష తప్పాడు. చిన్నతనంలోనే చదువునుంచి బయటపడి, ఏదో వృత్తిలో చేరి తన ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించాలని అతడు ఉబలాట పడేవాడు. ఒకసారి అతడు రాజకీయాలలో తన తండ్రికి విరుద్ధంగా పని చేశాడు. వ్యాపారంలో

- అతడు అనేక సార్లు బోల్తా కొట్టడం, రూజ్వెల్టు కుటుంబపు గౌరవానికి ఏమాత్రమూ తగి వుండలేదు. అయితే అతడు అప్రయోజకుడు కాదు. ప్రస్తుతం అతడు హైడ్ పార్కు ప్రాంతంలోని వాల్ కిల్ పొలాలలో వ్యవసాయం చేయిస్తున్నాడు.

జేమ్సుకు రాజకీయాలలో పాగ్లానాలని మొదటి నుంచీ ఆసక్తి వుంది. రాజకీయ కుంగంలో పైకి రావాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు కూడా.

రూజ్వెల్టు బిడ్డలలో రూజ్వెల్టును ఎక్కువగా పోలించాడు ఫ్రాంక్లిన్, నిజానికి ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్టు నోటిలోనుంచి ఊడి పడినట్టుగా వుంటాడు. అతడు 1949లో శొల్ బ్లాంను ఓడించి కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో గెలిచడం, అతడికి చాలా శుభసూచకమైన రాజకీయ విజయమే. త్వరలోనే మళ్ళీ ఒక రూజ్వెల్టు న్యాయాన్ని గవర్నరువుతాడనీ, బహుశా యునైటెడ్ స్టేట్సుకి అధ్యక్షుడే అవుతాడని అందరూ అనుకొనేట్టుగా అతడు రాజకీయాలలో ప్రవేశించాడు.

రాజకీయరంగ ప్రవేశం

ఇంత సేపు చెప్పిన రూజ్వెల్లు కుటుంబ కథనం నుంచి, ఆసలు రూజ్వెల్లు కథకు మళ్ళీ వద్దాం.

రూజ్వెల్లు తన 23 వ ఏట 1910లో రాజకీయాలలో ప్రవేశించాడు. ప్రపంచ చరిత్రలో అదొక లెక్కకు రాని సంవత్సరం. ఆ రోజులలో ఆమెరికాకు టాప్ అధ్యక్షుడుగా వున్నాడు. ఆస్ట్రీయా-హంగరీ గాఝ్యాన్ని ఫ్రాంజ్ జోసెఫ్ చక్రవర్తి పరిపాలిస్తున్నాడు. ఆస్క్విత్ ప్రధాన మంత్రిత్వంలో ఇంగ్లండు హాయిగా వున్నది. హిట్లరు పేరు ప్రపంచంలో ఎవరికీ తెలియదు. ముస్సోలినీ ఒకమారు మూల గ్రామంలో కుట్రలు పన్నుతున్నాడు.

ఆ రోజులలో, రూజ్వెల్లు దంపతులు న్యూయార్కులో నివసిస్తున్నారు. వారంతానికి హైడ్ పార్కు వెళ్ళి, మళ్ళీ న్యూయార్కుకు తిరిగి వచ్చేవారు. ఎండాకాలం కాంపో బెల్లోలో గడిపేవారు. రూజ్వెల్లు తన తల్లిని పూర్తిగా విడిచి పెట్టి, ఆమెను చూడకుండా మారంగా కాపురం వుండలేకపోయేవాడు. ఇలా జీవితంహాయిగా గడుస్తూ వున్న రోజులవి.

అప్పుడప్పుడు ఈ దంపతులు ఇద్దరూ కలిసి, వాషింగ్టన్ వెళ్ళి అక్కడ ఎలియనార్ మేనత్త ఇంటిలో కొన్ని రోజులు వుండి వస్తూ వుండేవారు. రూజ్వెల్లు తన సొంత పడవలో ఎలియనార్ ను కూచో బెట్టుకొని నోవాస్కోషియా మొదలైన ప్రాంతాలకు జల ప్రయాణాలు చేస్తూ వుండేవాడు. గుర్రపు సవారి చెయ్యడం, వేటకు వెళ్ళడం, టెన్నిస్ ఆడడం, గాఫ్ ఆట ఆడడంలో ఎక్కువ కాలం గడిపేవాడు. గాఫ్ ఆట మీద క్రమంగా అతడి వ్యామోహం ఎక్కువై, చిట్ట చివరకు అతడికి అది ఒక దిన కృత్యంగా పరిణమించింది.

రూజ్వెల్లు చాలా నుందరుడే గాక, అతని నడక, చూపు, మాటలలో ఒక మంచి సోయగం వుండేది. ఆ రోజులలో అతడొక మన్మథుడిలాగ వుండేవాడని అతని సమకాలికులలో ఒకరు చెప్పారు. ఒక ఇంగ్లీషు మిత్రుడు ఆ రోజులలో ఒక రోజున లేడిలాగ రూజ్వెల్లు ఒక చిన్న

- వాగును కుప్పించి దాటిన వృశ్యాన్ని తన జన్మలో మరచిపోవేనని చెప్పాడు.

హార్వర్డ్ కాలేజిని వదిలిన తరువాత, రూజ్వెల్ట్ కొలంబియాలో న్యాయశాస్త్రం చదివాడు. కాని, అతడు అక్కడ డిగ్రీ తీసుకోలేదు. అక్కడికి వచ్చేటప్పటికి అతడికి చదువు మీద విసుగు పుట్టడం ప్రారంభించింది. అయితే 1907లో ప్రభుత్వం పెట్టిన న్యాయశాస్త్రపు పరీక్షలు మాత్రం ప్యాసయి, న్యాయవాది వృత్తిని సాగించడానికి అర్హతను పొందాడు. తరువాత కార్టర్-వెడ్యార్డ్-మిల్ బర్న్ అనే లాయర్ల కంపెనీలో ఉద్యోగంలో చేరాడు. ఆ మెరికాలోని చాలా గొప్ప ధనికుల తరపున ఈ కంపెనీ కోర్టు వ్యవహారాలు నడుపుతుంది. అయితే, ఆ ధనికులతో రూజ్వెల్ట్ కు పరిచయం లేదు. అతడి వుద్యోగం, ఆ కంపెనీలో చాలా చిన్న హోదాలో వుండేది. కాని, కొద్ది కాలంలోనే ఆ కంపెనీలో హెడ్ క్లర్క్ హోదాను పొంది, మ్యునిసిపల్ కేసులను నిర్వహించే పనిని పొందాడు. తరువాత, చౌకాశాఖకు సంబంధించిన కేసులను నిర్వహించే హోదాను పొందాడు. చౌకాశాఖ కేసులంటే అతనికి ప్రత్యేక అభిమానం వుండేది.

రూజ్వెల్ట్ లాయరు వృత్తిని వలంబించడానికి చాలా కారణాలు వున్నాయి. అతడు హార్వర్డ్ లో చదువుకుంటూన్న గోజులలో చనిపోయిన అతడి తండ్రి, అతణ్ణి లాయరు చదువు చదువుకోమని కోరాడు. దానికే కారణం, కుటుంబపు ఆస్తి వ్యవహారాలను చక్కగా నిర్వహించుకోడానికి తగిన న్యాయశాస్త్ర జ్ఞానం అతడికి వుంటుందని. పైగా రూజ్వెల్ట్ కుటుంబపు హోదాకు, లాయరు వృత్తి గౌరవహాని కలిగించదు. లాయరు వృత్తిలో రూజ్వెల్ట్ సంపాదించిన అనుభవం అతడికి తరువాతి జీవితంలో చాలా వుపకరించింది. కోర్టులలో వ్యవహారాలను నడపడం, సాక్షులతో ఎలా మెలగాలో తెలుసుకొనడం, అతనికి ప్రపంచ జ్ఞానాన్ని బాగా వృద్ధి చేశాయి.

- ఏమయినా, న్యాయవాది వృత్తి పట్ల రూజ్వెల్ట్ కు ఎక్కువ ప్రీతి మాత్రం పుట్టలేదు. ఎక్కువకాలం అతడే వృత్తిలో వుండలేకపోయాడు.

1910 సంవత్సరం నాటికి, రూజ్వెల్ట్ మోడ్ పార్క్ ప్రాంతంలో ప్రజాసేవాభిలాషి అనే పేరు సంపాదించాడు. ఆ ప్రాంతంలోని ప్రజలందరూ అతణ్ణి బాగా మెచ్చుకొనే వారు. అక్కడి పెద్ద కుటుంబాల వారూ, రాజకీయ వర్గాలలోని వారూ, అతణ్ణి తమ నియోజక వర్గం (పోకీప్సీ) నుంచి రాష్ట్ర సెనేటుకు సభ్యుడుగా ఎన్నికలలో నిలబెడదామని అనుకున్నారు.

రూజ్వెల్ట్ ను సెనేట్ కు అభ్యర్థిగా నిలబెడదామని వారి అనుకోదానికి తగిన కారణాలు లేకపోలేదు. రూజ్వెల్ట్ రాజకీయాలలో పైకి వస్తాడని అక్కడి మేయరుకు అనిపించేది. తరువాత, రాజకీయ గంగంలో రూజ్వెల్ట్ కుటుంబపు పేరుకు పలుకుబడి వుంటుంది. ఏమంటే, అప్పటికి ఇంకా తియోడోర్ రూజ్వెల్ట్ కు దేశంలో విస్తారమైన పలుకుబడి వుంది. అంతేకాక, తియోడోర్ రూజ్వెల్ట్ రిపబ్లికన్ పార్టీ వాడు కావడంచేత, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ తరపున మరొక రూజ్వెల్ట్ రాజకీయాలలోకి దిగాడంటే ప్రజలలో విభ్రమ సందంభం బాగా కలుగుతుంది. రూజ్వెల్ట్ భాగ్యవంతుడు కావడంచేత, ఎన్నికలకు ఆయే తన ఖర్చులను తాను పెట్టుకోవడమే గాక, దేశమంతటా డెమోక్రాటిక్ పార్టీ జరిపే ఎన్నికల ప్రచారానికి కావలసిన నిధికికూడా అతడు కొంత డబ్బును యివ్వవచ్చును. ఒకవేళ, ఆ నియోజక వర్గంలో రూజ్వెల్ట్ ఓడిపోయినా, ఆ నియోజక వర్గంనుంచి తరతరాలుగా రిపబ్లికన్ పార్టీ అభ్యర్థి గెలుస్తూ వున్నందున డెమోక్రాటిక్ పార్టీకి పెద్ద అప్రతిష్ట ఏమీ వుండదు. ఇన్ని ఆలోచనలతో డెమోక్రాటిక్ పార్టీ పెద్దలు అతణ్ణి సెనేట్ కు అభ్యర్థిగా నిలబెట్టడానికి నిశ్చయించారు.

అయితే, ఎన్నికలలో నిలబడడానికి రూజ్వెల్ట్ ఎందుకు అంగీకరించాడు? హార్వర్డులో చదుతూవున్న గోజులనుంచి రాజకీయాలలో ప్రవేశిద్దామనే కోరిక అతడి మనస్సులో కొట్టుకు లాడుతూనే వుంది. రాజకీయవేత్త అవడం అంటే అతడికి బాగా అభిలాష వుంది. అప్పుడతడు చేస్తూవున్న వృత్తి అతడికి విసుగు పుట్టించింది. అన్నింటికన్నా, పోకీప్సీ నియోజకవర్గంలో రిపబ్లికన్ పార్టీకి ఎదురుగా నిలవడం ఆ పార్టీని బాగా

• సువాలు చెయ్యడం. అలాచేసి, గెలిచినట్లయితే తనకు ఒక మహావిజయం చేకూరినట్లే. అంతే, అదేగో చూదామని అతడికి కుతూహలం పుట్టింది.

రూజ్వెల్లు డెమోక్రాట్ పక్షంవాడు ఎందుకయ్యాడు అనే విషయంలో ఒకమాట చెప్పవలసి వుంటుంది. నిజానికి, ఇంకొక పక్షంలో చేరుదామనే పూహ అతడికి ఎప్పుడూ కలగకపోవడమే అతడు డెమోక్రాట్ అవడానికి పెద్దకారణం. పైగా, హైడ్ పార్క్ రూజ్వెల్లు కుటుంబం మొదటినుంచీ డెమోక్రాటిక్ పక్షం వైపునే వుండేవారు. రూజ్వెల్లుతండ్రి ఒక్కడుమాత్రం డెమోక్రాటిక్ పక్షాన్ని వదిలిపెట్టాడు.

రూజ్వెల్లు, తియోడోర్ రూజ్వెల్లు అంటేనూ, అతడి విశాలభావాలు అంటేనూ చాలా గౌరవం చూపించేవాడు. కాని, తియోడోర్ రూజ్వెల్లు అవలంబించిన విదేశీ విధానమూ, నిగుమతి సుంకముల విధానమూ అంటే మాత్రం రూజ్వెల్లుకు సరికూలాభిప్రాయాలు వుండేవి.

ఏమయినా, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ బలాన్ని చేకూర్చుకొని ముందుకు పస్తావున్న గోజులలో, డెమోక్రాటిక్ పక్షం అంటే అభిమానమూ, ఆ పక్షపు రాజకీయాల పట్ల అంగీకార భావమూ గలిగి, రూజ్వెల్లు ఆ పక్షపు అభ్యర్థిగా ఎన్నికలలో పోటీచెయ్యడం అతడి అద్భుతమని చెప్పక తప్పదు.

సె నె ట ర్

రూజ్వెల్లు సెనేట్ ఎన్నికల పోటీలో చాలా కష్టపడి ప్రచారం చేశాడు. అతడు ఎన్నికలలో పోటీచెయ్యడానికి నిశ్చయించిన నాటినుంచి, ఎన్నికలు జరిగేలోపల ప్రచారానికి సరిగ్గా నాలుగు వారాల వ్యవధి మాత్రమే వుంది. రూజ్వెల్లు చాలా తీవ్రమైన ప్రచారం చెయ్యవలసి వచ్చింది. దానికి తగినట్టుగానే, అతడు బ్రహ్మాండమైన ప్రచారం చేశాడు. అతడు సాగించిన ప్రచారంలో ప్రచారాన్ని, ఆ నియోజకవర్గం అంతకు ముందప్పుడూ కనీ వినీ ఎరుగదు. ఒక మోటారుకారు అద్దకు తీసుకొని దాని పైకిప్పును మడిచివేసి, అందరికూ కనపడేలాగ ఆ కారులో కూచోని రూజ్వెల్లు తన నియోజక వర్గంలోని అన్నిమూలలకీ వెళ్లి ప్రచారంచేశాడు. పట్టణంలో, పల్లెలో, పొలాలలో ఎక్కడ మనుష్యులు కనపడితే అక్కడల్లా కానుక అపి, అతడు తన ప్రచారాన్ని గురించి ఉపన్యాసాలు చేశాడు.

న్యాయాన్ని గాఢ్స్రీంలో అంతకుముందెవరూ మోటారులో కూచోని ఎన్నికల ప్రచారం చెయ్యలేదు. ఇది చాలా కొత్తపద్ధతి. ఇదిచూసి ప్రజలు విస్తుపోయారు. రూజ్వెల్లు కూడా పరిమితిలేని వుత్సాహంతో, ప్రచారం సాగించాడు. తన వుత్సాహాతిరేకంలో అతడొకసారి తన నియోజకవర్గపు సరిహద్దునుదాటి మరొక నియోజకవర్గానికి చెందిన గ్రామంలో తనను ఎన్నుకోమని ఉపన్యసించడం కూడా జరిగింది.

ప్రచారం తీవ్రంగా జరిగింది. ప్రత్యర్థి పోటీకూడా చాలా తీవ్రంగా వుంది. స్వల్పమైన 1140 ఓట్ల మెజారిటీతో రూజ్వెల్లు గెలిచాడు. ఈ గెలుపు ప్రజలందరినీ విభ్రాంతుల్ని చేసింది. దాదాపు 50 సంవత్సరాలు 1856 నుంచి 1911 వరకూ, మధ్యలో ఒక్కసారి 1898 లో తప్ప, యీ నియోజకవర్గంలో రిపబ్లికన్ పార్టీ అభ్యర్థి తప్ప మరొక అభ్యర్థి గెలవలేదు. 1888 లో కూడా రిపబ్లికన్ అభ్యర్థి ఓడిపోవడానికి కారణం, అప్పుడు ఆ అభ్యర్థికి పోటీగా ఇద్దరు నిలవడంవల్ల ఓట్లు చీలిపోవడమే. అలాటి నియోజక వర్గంలో, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ తరపున రూజ్వెల్లు గెలవడం చాలా విశేషమే.

ఆ ఎన్నికలో గెలవడం రాజకీయాలలో స్థిరమైన, శాశ్వతమైన ప్రవేశాన్ని రూజ్వెల్లుకు కలిగించింది. ఒకసేళ ఆ ఎన్నికలో ఓడిపోయినట్లయితే రూజ్వెల్లు ఏమిచేసి వుండేవాడో!

సెనేట్ సభ్యుడుగా ఎన్నుకోబడడంతో రూజ్వెల్లు పేరు ఒక్కసారిగా ఆ రాష్ట్రమంతా మారుమోగి పోయింది. అంతేకాదు, కొత్తగా సెనేటర్ గా ఎన్నుకోబడిన కొద్ది రోజులలోనే అతడు మరొక విజయాన్ని సాధించాడు. ఆ రోజులలో సెనేటుకు పార్టీ అభ్యర్థులను నిలబెట్టడం నిర్ణయం అంతా డెమోక్రాటిక్ పార్టీ కార్యవర్గం చేతులో వుండేది. ఆ కార్యవర్గానికి నాయకుడు చాక్స్ మర్ఫీ. పార్టీ అభ్యర్థులను నియమించడంలో సంపూర్ణాధికారం అతడిదే. వాషింగ్టన్ తరపున సెనేట్ సభ్యుడి స్థానం ఖాళీ అవుతోంది. ఆ స్థానానికి విలియం షీహాన్ అనే వ్యక్తిని నిలబెట్టాలని మర్ఫీ నిర్ణయించాడు. ఆ నిర్ణయాన్ని రూజ్వెల్లు ప్రతిఘటించాడు. మర్ఫీ నిర్ణయానికి ఎదురు తిరగడం చాలా సాహసం. షీహాన్ అభ్యర్థిత్వాన్ని బలపరచడానికి పార్టీ సభ్యుల సమావేశం టామనీహాల్ లో

● రుగుతూవున్న సమయానికే, ఆ పార్టీ సభ్యులలో సంస్కరణ వాదులకు కొంతమందిని తమ యింట్లో సమావేశానికి పిలిచారు రూజ్వెల్టు దంపతులు. తత్ఫలితంగా షీహాన్ నియామకానికి కావలసినన్ని ఓట్లు టామసీహాల్ సభలో రాలేదు. పని ఓట్లు తక్కువ వచ్చాయి. అయినా, పార్టీ కార్య వర్గం షీహాన్ ను నిలబెట్టడానికి పట్టుపట్టింది. కాని, రూజ్వెల్టుకూడా తన పంతాన్ని మరీ బిగించాడు. పార్టీ సభ్యులలో 64 సార్లు ఓటింగు జరిగినా షీహాన్ కు రావలసినన్ని ఓట్లు రాలేదు. రూజ్వెల్టు నెగ్గాడు. షీహాన్ తన అభ్యర్థిత్వాన్ని విరమించు కున్నాడు. రూజ్వెల్టు వర్గానికి, తక్కిన వర్గానికి అనుకూలుడైన అభ్యర్థిని పెట్టడానికి రాజీ కురిసింది. ఈ విజయంతో రూజ్వెల్టుకు చాలా పలుకుబడి, ఖేరం వచ్చాయి.

ఈ ఉదంతంవల్ల రూజ్వెల్టుకు స్వతహాగా గల లక్షణాలు నాయకత్వమూ, సాహసమూ, పురాతన సాంప్రదాయాలను ఎదిరించడమూ అని స్పష్టమవుతున్నది.

● ఈ ఉదంతం మినహాగా అతడు సెనేట్ సభ్యుడుగా వున్న మొదటి రెండు సంవత్సరాల పరిమితి అయిపోగానే 1912 లో మళ్ళీ అతడు సెనేట్ ఎన్నికకు పోటీచేసి, ఎక్కువ మెజారిటీతో గెలిచాడు. రెండోసారి సెనేట్ కు ఎన్నుకోబడిన అతి శీఘ్రకాలంలోనే అతడు నౌకాశాఖ అసిస్టెంటు సెక్రటరీగా ప్రెసిడెంటు విల్సన్ చే నియమింపబడినాడు. అప్పటికి అతడికి 30 సంవత్సరాల వయస్సు. అప్పటికే అతడు అందరి దృష్టిని ఆకర్షించాడు. అతడు చాలా గర్విష్టిగా వుండేవాడని చాలామంది అంటారు. కాని, అది గర్వంకాదనీ, బిడియంవల్ల అండర్ టోటి ఎక్కువగా మాట్లాడేవాడు కాదనీ ఎలియనార్ అంటుంది. ఏమయినా, చాలామంది దృష్టిని అతడు ఆకర్షించాడు. మళ్ళీ ఇంకొక రూజ్వెల్టు పైకి వస్తున్నాడని అందరూ చెప్పకోవడం ఆరంభించారు.

ఆ రోజులలో రూజ్వెల్టు, రాబర్ట్ వాగ్నర్, ఆల్ స్మిత్, లూయి హో మొదలైన ప్రముఖులతో బాగా స్నేహం సంపాదించాడు. స్త్రీలకు ఓటుహక్కు యివ్వాలనీ, రైతులకు ప్రభుత్వ సహాయం యివ్వాలనీ నాదించి కొంతవరకు పేరు సంపాదించాడు.

రూజ్వెల్టుకు ఆ గోజులలో రాజకీయాలలో ఏ విషయాన్ని గురించి ప్రబలంగా నిశ్చితాభిప్రాయాలు ఏమీ వుండేవి కావు. కాని, ఆ భిప్రాయాలు ఏర్పడటానికి ముందు కావలసిన విషయ పరిజ్ఞానంకోసం తన సహచరులను ప్రశ్న పరంపరలను గుప్పించి ప్రతి విషయాన్ని గురించి విపులంగా తెలుసుకొనే వాడు.

ఆ గోజులలోనే రూజ్వెల్టు అమెరికాకు ప్రెసిడెంటు అవుతాడని ఆనుకున్న ఒక వ్యక్తి వున్నాడు. అతడి పేరు తాసుచ లింగ్. అతడు పోకీప్సీ వాసస్తుడు. రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడవుతాడని పందెం వేశాడు. ఆ పందెం రెండు సాంపేస్ సీసాలు. ఆ రెండు సీసాలు భద్రంగా దాచిపెట్టి బడినవి. ఆ పందెం వేసినది 1911 లో. ఇరవై రెండు సంవత్సరాలు తరువాతి ఆ రెండు సీసాలు పెద్ద పండుగలాగా జరిగిన వైభవంలో, రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడినవాడు, తెరువబడినవి.

నౌకానాఖ అసిస్టెంటు శ్రేక్టరీ

1912లో బాల్టిమోర్ లో జరిగిన డెమోక్రాటిక్ పార్టీ సహసభకు రూజ్వెల్టు హాజరయ్యాడు. ఆ సభకు అతడు ప్రతినిధిగా వెళ్ళలేదు. అధ్యక్ష పదవికి డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థిని నిర్ణయించడానికి ఆ సభ జరిగింది. ఆ అభ్యర్థిత్వానికి వుడ్రో విల్సన్ ను నిర్ణయించాలనేవారి పక్షంలో రూజ్వెల్టు పని చేశాడు. ప్రతినిధిగా సభకు వెళ్ళకపోవడం చేత సభలో ఓటుచేసే హక్కు రూజ్వెల్టుకు లేదు. పైగా ప్రతినిధులు వ్యక్తిగతంగా గాక, ఒక్కొక్క ప్రాంతానికి చెందినవారంతా కలిసి ఒక అభ్యర్థికి ఓటు చెయ్యాలనే నియమం ఆ గోజులలో పాటించ బడేది. ఆ సంవత్సరం న్యూయార్కు ప్రాంతపు ప్రతినిధులంతా చాంప్ డార్క్ ను ఓటు చెయ్యాలని నిశ్చయించుకున్నారు. అయినా, ఈ నిశ్చయాన్ని ధక్కరించి వుడ్రో విల్సన్ కోసం రూజ్వెల్టు పనిచేశాడు. వీలైనంత మంది ప్రతినిధులతో మాట్లాడి, వారందరినీ విల్సన్ వైపుకు త్రిప్పాడు. పార్టీ పెద్దలలో చీలికలు పుట్టాయి. అభ్యర్థిని ఎవరిని నిర్ణయించాలనే ప్రతిపాదనమీద 46 సార్లు ఓటు తీసుకోవడం జరిగింది. చిట్టచివరకు విల్సన్

నియామకత్వం జరిగిన గాలనే ప్రతిపాదనే నెగ్గింది. అంతకు పూర్వం ఎప్పుడూ కూడా అమెరికా రాజకీయ సమావేశాలలో ఆ సమావేశంలో పెచ్చరిల్లినంత ఉద్రేకాలు కనపడలేదు. ఈ విజయంతో రూజ్వెల్టు మహా దానందం పొందాడు.

ఆనాడు ఎలియనార్ కాంపోబెల్లోలో వుంది. “విల్సన్ ను అభ్యర్థిగా నిలబెట్టడానికి నిర్ణయం ఇవ్వాలి మధ్యాహ్నం జరిగింది. అనాక గొప్ప విజయం. నేను ప్రస్తుతం ఏమి చేసేది ఇంకా తేలలేదు,” అని రూజ్వెల్టు ఎలియనార్ కు తెలిగ్రాం పంపించాడు.

బాల్టిమోర్ లో యీ సమావేశంలో పాల్గొనడానికి రూజ్వెల్టు వచ్చినప్పుడు అతడితో పాటు ఎలియనార్ కూడా బాల్టిమోర్ వచ్చింది. కాని, అతడు విల్సన్ కోసం ప్రచారం చేసే గొడవలో ఊపిరి తీరకుండా తిగుగుతూ వుంటే, కాను అక్కడ వుండడం అవసరమని ఆమె కాంపోబెల్లో వెళ్ళి పోయింది.

బాల్టిమోర్ మహాసభ జరిగిన రోజులలో జీవితాంతంవరకూ నిలిచి పోయిన కొన్ని కొత్త స్నేహాలు రూజ్వెల్టుకు కలిశాయి. బాల్టిమోర్ లోని పత్రికాధిపతి వాన్ లియర్ బ్లాక్ అనే ప్రముఖునితో రూజ్వెల్టుకు పరిచయం అప్పుడే కలిగింది. ‘ఒక్కొక్క మనిషి జీవితంలో ఒక్కొక్క సంఘటన జరిగి పోతేనూ, మరొక ఫూని మనిషితో స్నేహం ఏర్పడక పోతేనూ అతడి జీవితం మరొకలాగ సాగేది గాని, ప్రస్తుతం సాగుతున్నట్టుగా వుండేది కాదు’, అని స్పష్టంగా ఏ వ్యక్తి జీవితాన్ని గురించి చెప్పలేము. కాని, బ్లాక్ తో రూజ్వెల్టుకు స్నేహం కలగక పోతే, రూజ్వెల్టుకు పక్షవాతపు జబ్బు వచ్చి వుండేది కాదేమో అని మాత్రం అనుకోడానికి చాలా అవకాశం వుంది. ఏమంటే, బ్లాక్ కు చెందిన ఓడలో కొన్నాళ్ళు విహారం సలిపిన తరువాతనే, రూజ్వెల్టుకు పక్షవాతపు జబ్బు వచ్చింది. బ్లాక్ తో స్నేహం రూజ్వెల్టుకు ఒక విధంగా సహాయ కారి అయింది కూడాను. ఏమంటే, 1920 సంవత్సర ప్రాంతంలో రూజ్వెల్టు తగినంత సంపాదన లేక యిబ్బంది పడుతున్న రోజులలో రూజ్వెల్టుకు ఇన్సూరెన్సు ఉద్యోగం యిచ్చి, కొంత ఆదాయం వచ్చే ఉపాధి కల్పించిన వాడు బ్లాక్.

మొట్టమొదటిసారి రూజ్వెల్లును చూసినప్పుడు బ్లాక్ “ఇంతవరకు, ఇంతటి అందమైన పురుషుణ్ణి నేను మరొకణ్ణి చూడలేదు,” అని ఆశ్చర్యపోయాడట.

జోసెఫ్స్ డేనియల్స్ తో రూజ్వెల్లు పరిచయం చేసుకొన్న మొట్టమొదటిసారిని గురించి, అప్పుడక్కడ వున్న ఒక పెద్దమనిషి ఇలా చెప్పాడు. “చాలా నుందరుడైన ఒక పురుషుడు విల్సన్ ప్రధాన కార్యాలయంలోకి వచ్చి తాను విల్సన్ పక్షాన ఓటుచెయ్యకపోయినా, అతడి కోసం పనిచెయ్యడానికి సంసిద్ధుణ్ణి చెప్పాడు. పత్రికా ప్రచారశాఖకు చెందిన జాన్ జెంకిన్స్ ఆ పురుషుణ్ణి డేనియల్స్ కు పరిచయం చేశాడు. డేనియల్స్ మొదట్లో ఆ పురుషుడి పేరును సరిగ్గా వినలేదు. తనపేరు రూజ్వెల్లు అని ఆ పురుషుడు రెండోసారి చెప్పకోవలసి వచ్చింది.”

తరువాత విల్సన్ ప్రెసిడెంటు అవగానే నాకాశాఖా మంత్రి పదవిని డేనియల్స్ కు ఇచ్చాడు. ఉపమంత్రి పదవిని డేనియల్స్ రూజ్వెల్లుకు యిచ్చాడు. ఈ విషయంలో ఒక చిన్న ఉదాతం వుంది. రూజ్వెల్లుకు అసిస్టెంటు సెక్రటరీ పదవిని ఇస్తానని డేనియల్స్ ఒక ప్రముఖ గొజకీయ నాయకుడు ఎలిహు రూట్ తో చెప్పాడట. అప్పుడు రూట్ ని “ఆ పని చెయ్యడానికి నీకు భయంలేదా?” అని డేనియల్స్ అడిగితే, రూట్ చెప్పిన జవాబు ఇది: “రూజ్వెల్లులు ఎప్పుడూ మరొకరి నెనకాల వుండేవాళ్ళు కారు. అందరికన్న ముందు తాను వుండకోరుతాను.”

తరువాత డేనియల్స్ ప్రెసిడెంటు విల్సన్ దగ్గరకు వెళ్ళి, “నాకాశాఖ అసిస్టెంటు సెక్రటరీ పదవికి ఫూనివాణ్ణి నియమిద్దామని మీరు యింకా అనుకొని వుండకపోతే, నా దృష్టిలో ఒక వ్యక్తి వున్నాడు” అని చెప్పాడు. అప్పుడు విల్సన్, “ఎవ రతడు” అని అడిగాడు. “ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్లు. నేను దక్షిణ రాష్ట్రాలవాణ్ణి గనుక, నాకు ఉపమంత్రిగా ఉత్తర రాష్ట్రాలలో నుంచి వచ్చిన వ్యక్తిని నియమిస్తే మంచి దనుకుంటాను” అని డేనియల్స్ చెప్పాడు.

అప్పుడు ప్రెసిడెంట్ విల్సన్ అన్న మాట లివి: “రూజ్వెల్లుకు నీవు బాగా ఎరుగుదువా? అత డా పదవికి తగినవాడేనా?”

నాకాశాఖ అసిస్టెంటు శైక్రటర్ గా వుంటావా అని రూజ్వెల్టును డేనియల్స్ అడిగితే, రూజ్వెల్టు ఇలా జవాబు చెప్పాడు: “అంతకన్న ఎక్కువ సంతోషం కలిగించేది ఏదీ నాకు మరొకటి కనపడడం లేదు. కొత్త మంత్రిమండలితో, కొత్త పరిపాలనతో కొంత సంబంధం పెట్టుకోవడం నాకు ఇష్టమే. నాకాదళాన్ని గురించి నేను ఎక్కువగా చదివాను. నాకాశాఖ ఉపమంత్రిగా వుండటం నాకు చాలా యిష్టం.”

రూజ్వెల్టుకు ఆ పదవిని యిద్దామని డేనియల్స్ ఎందుకు అనుకున్నాడు? రూజ్వెల్టును మొట్టమొదటిసారి చూసినప్పుడే, అతడంటే డేనియల్స్ కు చాలా యిష్టం కుదిరింది. అమెరికాకు అధ్యక్షుడుగా వున్న తియిడోర్ రూజ్వెల్టు బంధువు ఒకడు తనకు తాబేదారుగా పనిచేయడం తన కొక ఘనత అని అతడు అనుకొని వుంటాడు. పైగా రూజ్వెల్టు తన పనిని చక్కగా చేయగలడని అతడికి విశ్వాసం కుదిరింది.

రూజ్వెల్టుకు నాకాశాఖ ఉపమంత్రి పదవిని ఇవ్వడానికి ప్రెసిడెంట్ విల్సన్ ఎందుకు అంగీకరించాడు? దానికి ప్రధాన కారణం డేనియల్స్ మితకమనిషీ, శాంతి ప్రియుడూ కావడం. ఆ శాఖలో నాకాదళాన్ని గురించి బాగా తెలిసినవాడూ, నాకాధిపతులతో వ్యవహారాలు చక్కగా నెరిపగలవాడూ మంత్రివర్గంలో ఒకడు వుండాలి. దానికి రూజ్వెల్టు చక్కగా తగిలుంటాడు.

అసలు డేనియల్స్ నాకాశాఖ మంత్రిగా నియమింపబడటమే తలపని తలంపుగా జరిగింది. అతడిని పోస్టుమాస్టర్ జనరల్ గా నియమించుదామని విల్సన్ మొదట్లో అనుకున్నాడు. కాని, డేనియల్స్ చాలా మితకమనిషీ, ఎలా మనస్సునూ నొప్పించలేనివాడూ అవడంచేత పోస్టు మాస్టరు ఉద్యోగాలకోసం దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుంచీ తనను పేర్కొనే పాత పరిచయస్తులందరికీ జవాబు చెప్పలేక సత మతి మవుతాడని డేనియల్స్ కు విల్సన్ పోస్టుమాస్టర్ జనరల్ పదవి ఇవ్వకుండా, నాకాశాఖ మంత్రిత్వాన్ని ఇచ్చాడు.

రూజ్వెల్టు పైకి వస్తూవున్న యువకుడు. అలాటి యువకులు, సమర్థతా, అదృష్టమూ కూడా కలవారు, ఒకే కాలంలో చాలామంది వుండరు. అప్పటికప్పుడే, చాలామంది రాజకీయ నాయకులు రూజ్వెల్టుమీద

కన్ను వేశారు. రూజ్వెల్టును జేనియల్స్ తన గుప్పిట్లోకి తీసుకోకముందే, అధికశాఖా మంత్రి విలియం మెక్ ఆడూ రూజ్వెల్టును అధికశాఖా ఉప మంత్రిగా గాని, న్యాయాధ్యక్షురేవు కలెక్టరుగా గాని వుండమని అడిగిండు. కాని, రూజ్వెల్టుకు నౌకాశాఖ అంటే వెర్రి అభిమానం వుంది. ముప్పయి సంవత్సరాల వయస్సులో అప్పటికప్పుడే రూజ్వెల్టు నౌకాదళాన్ని గురించి 9,878 గ్రంథాలూ, కరపత్రాలూ పోగుచేసి పెట్టుకున్నాడంటే, నౌకాదళం అంటే అతడికి గల ప్రేమ వ్యక్తమౌతుంది. వాటిలో ఒక్కటి తప్ప, తక్కివన్నీ అతడు చదివాడట.

ఈ విధంగా రూజ్వెల్టు అమెరికా ప్రభుత్వ నౌకాశాఖ ఉపమంత్రి అయ్యాడు. అంత చిన్న వయస్సులో, అంటే 32 ఏళ్ళ వయస్సులో ఆపదవిని పొందినవ్యక్తి అంతకుపూర్వం మరొకడు లేడు. 1910 లో తన బంధువర్గం లోనూ, మిత్రవర్గంలోనూ తప్ప మరెవరికీ రూజ్వెల్టు అంటే తెలియదు. 1913 నాటికి దేశంలోని ఒక ముఖ్యమైన ప్రభుత్వ పదవిలోకి రూజ్వెల్టు వచ్చాడు. అతడు 1913 మార్చి 17 తేదీన తన పదవీ ప్రమాణాన్ని చేశాడు. ఆనాటికి అతడి వివాహం అయి సరిగ్గా ఎనిమిది సంవత్సరాలు.

ఆనాడు అతడు తన తల్లికి ఇలా ఉత్తరం వ్రాశాడు: “అమ్మా! ఇవ్వాలి నేను పదవిప్రమాణం స్వీకరించాను. అంటే, ఒక విధంగా సముద్రంలో పడ్డానన్నమాట. సుమాను ఒక గంటనుంచి కాగితాల మీద సంతకాలు పెడుతున్నాను. వాటిల్లో ఏముందో దేవుడికే తెలియాలి. ఎక్కువమీద సంతకాలు పెట్టేస్తున్నాను. అదృష్టం బాగుంటే జైలులోకి వెళ్ళనక్కర్లేకుండా పని జరిగిపోతుంది.

“నా కీ ఉద్యోగపుపని అంతా కొత్తిగా వుంటుంది. కొన్ని కోట్ల విధ విరామం లేకుండా ఒక యంత్రంగా కట్టపడితేనే గాని, యీ ఉద్యోగపు మర్మాలన్నిటినీ పూర్తిగా గ్రహించలేను. ఏ మయినా సరే, అది సాధించి తీసుతాను.”

ఉపమంత్రి పదవి వచ్చిన తరువాత రూజ్వెల్టు దంపతులు వేరే పెద్దయింటిలోకి మారారు. చాలా సంవత్సరాలు వాళ్ళు యీ యింటిలోనే

వున్నారు. ఈ ఇంటిలోకి మారినప్పుడు కూడా, రానిలోని ఏగావ్వున్న రూజ్వెల్లు తల్లి శారా పర్యవేక్షణలోనే జరిగాయట.

ఏడు సంవత్సరాలు, అంటే 1920 దాకా, రూజ్వెల్లు ఈ ఉపమంత్రి పదవిలో వున్నాడు. అతడు తన పదవిని సమర్థంగా నిర్వహించ లేదని ఎవరూ అనజాలరు. అతడు తన ప్రజ్ఞను చూపడానికి అతడికి కలిగిన మొదటి నిజమైన అవకాశం ఇది. అతడు నిజంగా తన ప్రజ్ఞను చూపించాడు. పదవిని స్వీకరించిన వెంటనే అతడు చేసిపని, నాకాదళాధిపతు లందరితోటీ పరిచయం కలిగించుకొని వారందరితోటీ చక్కని సంబంధాలను పెట్టు కోవడం. ఇతడంటే నాకాదళాధిపతు లందరికీ అభిమానం ఏర్పడింది. ఏమంటే, నాకాశాఖ మంత్రి జేనియర్స్ నాకాదళాధిపతులు చెప్పిన ఏ మాటలనూ సమ్మేవాడు కాదు.

నాకాదళంలో ఈత చేతకాని నావికులు ఎంతోమంది వుండేవారట ఆ గోజులలో. అంతే పరిస్థితిని చక్కబరచి, నాకాదళంలో వున్న నారంతా అన్నివిధాలా ఆ దళానికి తగినట్టుగా వుండేట్టు చేయడానికి రూజ్వెల్లు పూనుకున్నాడు.

నిజంగా రూజ్వెల్లు నాకాదళం కోసమే పుట్టాడని చెప్పవలసి వస్తుంది. 1914 లో మొదటి ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభ మయేటప్పటికి, అతడు నాకాదళాన్ని అన్నివిధాలా సవరించి, మంచి తయారీలో పెట్టాడు. అంతేకాదు, నాకాదళానికి విమానాలను అవసరాన్ని కూడా అతడు ముందుగానే గ్రహించాడు.

1914 లో ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభం కాగానే, అమెరికా యుద్ధంలోకి దిగకపోయినా రూజ్వెల్లు మాత్రం తన ఉత్సాహ ఉద్రేకాలతో మిత్రమండలి పక్షం వహించాడు. మిత్రమండలి గెలుపు తథ్యమని బాహుటంగా అంచనిదగ్గర అనేవాడు. ఒక ఉత్తరంలో రూజ్వెల్లు తన తల్లికి ఇలా వ్రాశాడు: “జర్మనీ చక్రవర్తి అమెరికామీద యుద్ధం ప్రకటించనందుకు నాకు చాలా కోపంగా వుంది. తటస్థంగా వుండటం నాకు చాలా కష్టంగా వుంది. బహుశా, యీ యుద్ధం అయేలోపల తటస్థ విధానానికి వ్యతిరేకమైన పనిని చేసినో ఒకదాన్ని నేను చేసేస్తానేమోనని నాకు భయంగా వుంది.”

ప్రపంచయుద్ధం తీవ్రరూపం దాల్చినకొద్దీ, రూష్యేట్లకు కార్యభారం కూడా ఎక్కువైంది. రోజంతా పనిచెయ్యడం అతడికి అలవాటు అయింది. 1917నుంచీ అంటే అమెరికా యుద్ధంలోకి ప్రవేశించిన తరువాత, రూష్యేట్ల బాధ్యతలన్నీ ముఖ్యంగా యుద్ధసామగ్రి సేకరణ, కంట్రాప్టాలు యివ్వడం, కార్మికులతో తగాదాలు లేకుండా చూడడం. ఈ పనులన్నీ అతడికి విశేషమైన అనుభవం చేకూరింది.

అయితే యుద్ధ కార్యక్రమాలలో కూడా ఇతడు కలిగించుకోక పోలేదు. యుద్ధ చర్యలలో రెండు ముఖ్యమైన ఏర్పాట్లకు ఇతడి సూచనలే కారణం. అవేమిటంటే, జర్మన్ యు-బోట్లు సరిగా పనిచెయ్యకుండా వాటి యుద్ధ కార్యాలను భగ్నం చెయ్యడానికి యు-బోట్లను వెన్నాడి వాటిని ముంచివేసే నౌకలను, ఎక్కువ వేగంగా నడచగల వాటిని ఉపయోగించడం ఒకటి; జర్మను నౌకాదళంలో అత్యధికభాగం వాటి చేవులనుంచి బైటకు రాకుండా 2-10 మైళ్ల పొడుగున ఉత్తర సముద్రంలో బాంబులను పడవేసి వుంచడం రెండు.

రూష్యేట్లు ఉపమంత్రి పదవి స్వీకరించిన వారి, రోజంతా పనిచేసే బ్రూక్ విన్ లోని నౌకాశాఖ నిర్మాణ కేంద్రంనుంచి కార్మికుల ప్రతి నిధులు కొంతమంది రూష్యేట్లు దగ్గరకువచ్చి, “నౌకాశాఖ కార్మికులకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలకు ఉపమంత్రి పదవిలోవున్న మీరు జవాబు దారీ అన్న సంగతి మీకు తెలుసుకదా?” అని అడిగాడు. “నాకు తెలియదు. కాని, మీకేం కావాల్సి?” అన్నాడు రూష్యేట్లు.

చాలా నౌకా నిర్మాణ కేంద్రాలలో పనివారి జీతాలను నిర్ణయించే అధికారాలను ఒక నౌకాశాఖ అధికారుల బోర్డు చేలాయిస్తోందనీ, ఆ బోర్డు నిర్ణయాలు కార్మికులకు చాలా అన్యాయం చేస్తున్నాయనీ ఆ ప్రతి నిధులు చెప్పారు.

నౌకా కేంద్రాలలో పనివారలకు జీతాలను నిర్ణయించే అధికారాలను సంపూర్ణంగా తన అధికారంలో వుండేటట్టు దేనియల్స్ చేత మూడురోజులలో ఒక వుత్తరువు చేయించాడు రూష్యేట్లు. తరువాత, కార్మికులంతా సమష్టిమీద ఘోషాడి తమ జీతాల నిర్ణయంలో పాల్గొనే పద్ధతిని అతడు అమలులోకి తెచ్చాడు. ఈ విధానంవల్ల ఏడున్నర సంవత్సరాలకాలం

ఆ మెరుకాలోని ఒక్క నౌకానిర్మాణ కేంద్రంలోనూ ఒక్క తగాదాకూడా రాలేదు.

రూజ్వెల్ట్ ఎప్పుడూకూడా చట్టాన్ని తు. చ. తప్పకుండా అక్షగాలా పాటించడమంటే ఏవగించుకొనేవాడు. విచక్షణ వుపయోగించి, పనిజరిగే మార్గాన్ని చూసి దాని ప్రకారం పోవాలనే మతం అతడిది. అనుమన్న పని సాగేటట్టు చూడడానికి సాంప్రదాయాలకూ, నియమాలకూ విరుద్ధంగా నడచుకోవడంలో అత డెప్పుడూ శంకించలేదు. తన ఉపమంత్రి పదవి కాలంలో 999 సంవత్సరాలు, జైలుకు వెళ్ళవలసినన్ని నియమాలను తాను ఉల్లంఘించానని అతడే ఒకసారి చెప్పాడు.

డేనియల్స్ కూ, రూజ్వెల్ట్ కూ మధ్య ఉన్న పొత్తును గురించి, తరువాత చాలా విమర్శలు వచ్చాయి. కాని, డేనియల్స్ పట్ల రూజ్వెల్ట్ ఎప్పుడూ విశ్వాసంతో ఉండడా ప్రవర్తించలేదు. పైగా డేనియల్స్ తన జీవితాంతం పనికూ రూజ్వెల్ట్ ను ప్రేమించాడు. అయితే, కొన్ని సందర్భాలలో డేనియల్స్ ప్రవర్తనను చూసి రూజ్వెల్ట్ చాలా విసుక్కునే వాడు.

డేనియల్స్ చాలా మేతక మనిషి; ఏనో ఆశయాలు కలవాడు. అంతకు పూర్వం మానవజాతి కని విని యెరుగని ప్రపంచయుద్ధం జరుగు తోందనే మాటను అతడు ఒక్క నిమిషంకూడా గ్రహించేవాడుకాదు. అంచేత, యుద్ధపు తీవ్రతను గమనించి తదనుగుణమైన చర్యలను ఎప్పటి కప్పుడు అమలు జరుపవలసిన బాధ్యత అంతా రూజ్వెల్ట్ భరించవలసి వచ్చింది. యుద్ధ పూర్తి అయే లోపల యునైటెడ్ స్టేట్స్ కుకూడా ఆ యుద్ధంలో చేరిక తప్పదని రూజ్వెల్ట్ విశ్వసించాడు; అలా జరుగవలసిన అవసరం వుండదని డేనియల్స్ అనుకొనేవాడు.

రూజ్వెల్ట్ తన పదవిని జయప్రదంగా నిర్వహించడానికి ఒక పెద్ద కారణం ఏమిటంటే, నౌకాదళాధిపతు లంతా రూజ్వెల్ట్ తమపక్షం మనిషి అని గ్రహించడం. వారు ఒక్కొక్కప్పుడు ఏదైనా ఒక ముఖ్య విషయాన్ని గురించి మంత్రి నిర్ణయం కావాలంటే డేనియల్స్ పొరుగుూకి ఎక్కడకో వెళ్ళినదాకా ఆగి, అప్పుడు వచ్చి రూజ్వెల్ట్ చేత ఆ నిర్ణయానికి అంగీకారం వుత్తరువు మూలకంగా తీసుకొని వెళ్ళేవారు. ఇలా జరిగినప్పుడు డేనియల్స్ కు

చాలా కోపం వచ్చేది. కాని, రూజ్వెల్టుకూ, అలాడీకి తగాదామాత్రం ఎప్పుడూ రాలేదు.

రూజ్వెల్టుకు రాజకీయాలు బాగా నేర్పినవాడు డేనియల్స్ అని చెప్పక తప్పదు. తగాదాకోరులైన సెనేటర్లను లోబరచుకోవడంలోనూ, నాకాశాఖకు కావలసిన ధనాన్ని సెనేట్ కమిటీలచేత మంజూరు చేయించుకోవడంలోనూ డేనియల్స్ చాలా ఘటికుడు.

అసిస్టెంట్ సెక్రటరీగావున్న ఏడు సంవత్సరాలలోనూ, తరువాతి తన జీవితంలో చాలా ఎక్కువగా ఉపయోగించిన అనుభవాన్ని రూజ్వెల్టు బాగా సంపాదించు కున్నాడు.

• రాజకీయాలు : మొదటి ఓటమి

అసిస్టెంటు శైక్రటర్ గా రాజ్య కార్యాలు నిర్వహిస్తూనే రూక్ష్యైలు రాజకీయాలలో బాగా జోక్యం కలిగించుకొని రాజకీయ జ్ఞానాన్నీ, అనుభవాలనూ, ప్రజలనూ సంపాదించాడు.

చాలా మందికి తెలియదుగాని, న్యాయాన్ని సెనేట్ ఎన్నికకు 1914 లో డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థిగా నియమించబడడానికి పార్టీ ఎన్నికలలో రూక్ష్యైలు ఓడిపోయాడు. అతడి ప్రథమ ఓటమి, కడపటి ఓటమి కూడా ఇదే. దానికి కారణాలు కూడా చాలా వున్నాయి. ఉప మంత్రి పదవిలో కార్య భాగం వల్ల ఎన్నకల ప్రచారానికి అతనికి తగినంత వ్యవధి లేకపోయింది. కేంద్రశాసన సభలో సెనేటర్ గా వుండటానికి తగినంత వయస్సు అతనికి లేదని ఓట్లలో చాలామంది ఉద్దేశం. అప్పుడతనికి 32 సంవత్సరాలే. పీహెచ్ ఎన్నికను ప్రతిఘటించినందుకు అతనిని దెబ్బకొడదామని డెమోక్రాటిక్ పార్టీ పెద్దలంతా అతనికి విరుద్ధంగా కూడి పనిచేశారు. ఈ ఓటమి వల్ల రూక్ష్యైలు ఏమాత్రం నిరుత్సాహపడ లేదు. అతనికి అప్పటికి దేశంలో వున్న ప్రతిష్ఠకూడా ఏమీ లోపించ లేదు. “ఘనవా లేదు. ముందుకి ఒక మార్గం వేశాము,” అని అతడే అన్నాడు.

కాని, తరువాత నాలుగేళ్ళకు రూక్ష్యైలు శక్తిని పార్టీ పెద్దలు పూర్తిగా గ్రహించి, న్యాయాన్ని గవర్నరు ఎన్నికకు పోటీ చేయమని అతణ్ణి అర్థించే స్థితికి వచ్చారు. కాని, నాగి అభ్యర్థనను రూక్ష్యైలు నిరాకరించాడు.

ఈ పోటీకి రూక్ష్యైలు వ్యక్తిత్వం ఒక రూపానికి వచ్చింది. ఈ రూపమే చిరకాలం ప్రజల మనస్సులలో హత్తుకొని పోయింది. ఈ నోడాలలో కొన్నాళ్ళపాటు రూక్ష్యైలు మీసాలు కూడా పెంచాడు. ఆ నోడాలలో అతనిని చూసినవారంతా అతణ్ణి “నిజమైన మగ రాయడు” అనేవారు. అతడి అందానికి ముగ్ధులు కానివా రెవ్వరూ లేరు. ఆ నోడాలలో అతణ్ణి చూసిన మార్గట్ ఆక్స్ ఫర్డ్ అనే ఒకామె చాలా నోడాల తరువాత ఒక స్నేహితురాలితో “నేను చూసినంతలో అదది కోర

దగిన పురుషుడు రూజ్వెల్టును మించినవాడు నాకు కనిపించ లేదు,” అని చెప్పింది.

యుద్ధం తీవ్రరూపం దాల్చి, అమెరికాకూడా యుద్ధంలోకి దిగిన తరువాత, రూజ్వెల్టు నాకాదళంలో చేరా లనుకున్నాడు. యుద్ధ చక్రవర్తిలో పాల్గొన లేదని అతడిని గురించి అప్పటి కస్పర్డే విశ్వసించుకూడా ప్రారంభమయ్యాయి. అప్పుడు 1917 లో అతడికి ఐదేళ్ళు ఉపమంత్రి పదవిని వదిలి వేసి దళంలో చేరుదామని అతడు చాలా పట్టు పట్టాడనీ, అప్పుడు మంత్రి డేనియల్స్ యీ సంగతిని ప్రెసిడెంటు విల్సన్ కు చెప్పగా “తను ఇప్పుడు చేస్తున్న పనిని మించిన గొప్ప యుద్ధకార్యం మరొకటి లేదని ఆ యువకుడికి చెప్పి,” అని ప్రెసిడెంట్ విల్సన్ అన్నాడని డేనియల్స్ ప్రకటించాడు. అమెరికాలో ప్రెసిడెంట్ స్వయంపై న్యాయాధ్యక్షుడు. అతని వుత్తరువును రూజ్వెల్టు ఎలా ఇక్కరించ గలను?

అయితే, ఒక పరిశీలనా సంఘపు నాయకుడుగా 1918 లో రూజ్వెల్టు యుద్ధరంగానికి వెళ్ళి అక్కడి పరిస్థితులను స్వయంగా చూసి సచ్చాడు. మంత్రి పదవిలో వున్న వ్యక్తి పైనికే హోదా ఏమీ లేకుండా యుద్ధరంగానికి వెళ్ళి రావడం అమెరికా చరిత్రలో అంశపు పూర్వం జరుగలేదు. లండనులో విందులలో విన్న విషయాలూ, ఫ్రాన్స్ లో ప్రధాన మంత్రితో మాట్లాడినప్పుడు తెలుసుకున్న సంగతులూ, యుద్ధ గంగంలో కందకాలను చూసినప్పుడు గ్రహించిన అంశాలూ యుద్ధ గమనాన్ని గురించి అతడికి విశేషంగా విజ్ఞానాన్ని కలిగించాయి.

తరువాత, యుద్ధ విరామపు సంగి సంగగానే నాకాకాఖ కంట్రాక్టులను ముగించి వెయ్యడానికి అతడు మళ్ళీ యూరప్ వెళ్ళాడు. అప్పుడు తనతో ఎలియనార్ ను కూడా తీసుకొని వెళ్ళాడు. మళ్ళీ వచ్చేటప్పుడు శాంతి సంగిపై సంతకం పెట్టడానికి ఫ్రాన్సు వెళ్ళిన ప్రెసిడెంట్ విల్సన్ తో పాటు జార్జి వాషింగ్టన్ అనే నేతలలో యీ దంపతు లిద్దరూ అమెరికాకు ప్రయాణం చేశారు. నానా జాతి సమితి ప్రణాళికను గురించినప్పుడు తాను ఉపయోగించిన వ్రాత బల్లను ప్రెసిడెంట్ విల్సన్ రూజ్వెల్టుకు బహుమతిగా యిచ్చాడు. అది ఇప్పుడు హైడ్ పార్కు లైబ్రరీలో వుంది.

- 1920 లో రూజ్వెల్ట్ నౌకాశాఖ ఉపమంత్రి పదవికి రాజీనామా ఇచ్చాడు. వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవికి డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థిగా నియమింప బడినాడు.

1920 పోటీ: తదనంతరం

డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభ శాన్ ఫ్రాన్సిస్కోలో సమావేశమైంది. ఆ సమావేశ పరిస్థితులు చాలా విషాదయుతంగా వున్నాయి. ప్రెసిడెంట్ విల్సన్ పక్షవాతం వచ్చి మంచంపట్టాడు. విల్సన్ సంతకం పెట్టిన శాంతి సంధిని సెనేట్ నిరాకరించింది. ఎనిమిది సంవత్సరాల డెమోక్రాటిక్ పరిపాలనకు ప్రతికూల శక్తులన్నీ పైకిలేవ నాంభించాయి.

నానాజాతి సమితిని సమర్థిస్తూ విల్సన్ విధానాన్ని బలపరిచడమూ, వద్దా అనే ప్రశ్నమీద పార్టీ మహాసభకు వచ్చిన ప్రతినిధులలో కొందరు చీలికలు ఏర్పడ్డాయి. అధ్యక్ష పదవికి పోటీచెయ్యడానికి విల్సన్ కు ఆశ్చర్యం. శాఖామంత్రిగా వున్న మేక్ ఆహం లాంటి మహామహులు నిరాకరించి కొందరు వల్ల చిట్టచివరికు జేమ్స్ ఎం. కాక్స్ ఒక అభ్యర్థిగా నిలచాడు. ఆల్ స్మిత్ కూడా ఒక అభ్యర్థిగా నిలచాడు గాని అతడికి తగినంత బలం లేదు. మహాసభ ప్రతినిధులలో కొందరు విల్సన్ విధానాలకు అనుకూలంగానూ, కొందరు ప్రతికూలంగానూ వున్నందున ప్రతికూలు రెండుపుం కాక్స్ కు అధ్యక్ష పదవికి అభ్యర్థిగా ఎన్నుకుంటే, అనుకూలుని రెండుపుం ఒకటి ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఎన్నుకోవాలనీ, అలాచేస్తే ఉభయాలనూ రాజీ పరచినట్లువుతుందనీ పార్టీ పెద్దలు ఎత్తువేశారు. అలాటి అభ్యర్థిగా వైస్ ప్రెసిడెంటుకి రూజ్వెల్ట్ తప్ప మరొకడు లేడు. కాని, రూజ్వెల్ట్ ను వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవికి పోటీ చెయ్యడానికి అభ్యర్థిగా డెమోక్రాటిక్ పార్టీ ఎన్నుకుంటుందని ఎవరూ అనుకోలేదు. చివరకు, ఈ ఎన్నిక ఆయేసరికి అందరూ ఆశ్చర్యపడిపోయారు. అతడి ఎన్నిక ప్రకటన అయినప్పుడు మహాసభలో హర్షధ్వనాలు మిన్ను ముట్టాయి.

- ఎన్నికలకు పూర్వం రూజ్వెల్ట్ కి, కాక్స్ కి పరిచయం లేదు. వీరిద్దరూ మొదటిసారి శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో మహాసభలోనే కలుసుకున్నారు. పార్టీలో

అభ్యర్థిత్వపు ఎన్నికలు ఆయన తరువాత, అసలు పదవికి ఎన్నికలలో •
యిద్దరూ కలిసి ప్రజలంగా ప్రచారం చేశారు. ఈ ప్రచారంలో రూజ్వెల్లు
ఒక్కడూ 500 ఉపన్యాసాలు చేశాడట.

కాని, ఈ ఎన్నికలలో రూజ్వెల్లు, కాక్స్ కూడా ఓడిపోయారు.
రిపబ్లికన్ పార్టీ అభ్యర్థులు గెలిచారు. ఎన్నికల ఫలితాలు బయటపడే
వరకూ కూడా తన పార్టీయే గెలుస్తుందని రూజ్వెల్లు అనుకున్నాడు.
అభ్యర్థుని ఎన్నికలలో స్త్రీలు ఓటుచెయ్యడం అమెరికాలో ఇదే
మొదటిసారి: రూజ్వెల్లు ఎన్నికల ప్రచారంలో ఎలియనార్ ఆతనితోటి
చాలా చోట్లకు ప్రచారం నిమిత్తం వెళ్లింది కూడాను.

ఈ ఎన్నికల ప్రచారంలో రూజ్వెల్లు ఉపన్యాసాలలో ప్రాంతీయ
సమస్యలను గురించి కాక, దేశీయ సమస్యలను గురించి విపులంగా చర్చించడం
ప్రారంభించాడు.

ఈ ఎన్నికల ప్రచారంవల్ల, రూజ్వెల్లు జీవితంలో ఏర్పడిన మరొక •
ఘట్టం ఏమిటంటే, తన ఆఫీసు అంటూ ఒకటి ఏర్పాటు చేసుకోవడం.
మిస్సీ లిహాండ్, మిస్ టుల్లీ, స్టీఫెన్ ఎగ్లీ, మార్విన్ మెకింటైర్ మొదలైన
వారంతా యితని కొలువులో యీ సందర్భంలోనే చేరారు. హెన్రీ
హార్న్తోతో అతడికి స్నేహం యీ గోజులలోనే ఏర్పడింది.

ఎన్నికలలో ఓడిపోగానే రూజ్వెల్లు కొన్నాళ్ళు బాగా విశ్రాంతి
తీసుకున్నాడు. మనిషి చాలా చిక్కాడు. నిరాశ పొందలేదు గాని, తన
జీవిత పరిసరాలలో కొంతమార్పు కోసం తహతహ లాడాడు. కొంతకాలం
లూయిశానాలో హార్ రూజ్వెల్లుతో కలిసి వేటాడడానికి వెళ్లాడు.
తరువాత, వాషింగ్టన్ కు తిరిగివచ్చి, నాకాశాఖ వ్యవహారాలలో బకాయి
వున్న పనులను ముగించి, న్యూయార్కు వెళ్లి మళ్లీ వ్యాపారంలోనూ,
లాయరు వృత్తిలోనూ ప్రవేశించాడు.

పూర్వం తాను స్థాపించిన లాయరు కంపెనీ వ్యవహారాలతోపాటు,
వాన్ లియర్ బ్లాక్ కు చెందిన ఒక ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీలో ఏడాదికి •
25,000 డాలర్ల జీతంమీద ఆ కంపెనీకి వైస్-ప్రెసిడెంటుగాను,

మ్యాయామ్మలో ప్రతినిధిగాను ఉద్యోగంలో చేగాడు. అంత పెద్ద జీతాన్ని అతడు సంపాదించడం అదే మొదటిసారి.

1921 సంవత్సరపు మొదటి నెలలలో రూజ్వెల్టు తన జీవితాన్ని చాలా హాయిగా గడిపాడు. ప్రభుత్వ బాధ్యతలు లేకుండా సాధారణ పౌరుడుగా అతడు జీవితాన్ని బాగా అనుభవించినది యీ గోజులలోనే. డబ్బు సంపాదించడానికి అనేక కొత్త ప్రయత్నాలు చేయడం, పుస్తకాలు విశేషంగా చదవడం, కొత్త కొత్త మిత్రులను కలుసుకోవడం ఈ గోజులలో అతడు చేసినవి.

అయితే, అతడు రాజకీయాలను మరచిపోలేదు; రాజకీయాలు అత్యంత మరచిపోలేదు. బ్రహ్మాండమైన ఒక మహాదశకు ముందు కొంత విరామంలో ఇతడు జీవితాన్ని ఆనందంతో అనుభవిస్తున్నాడని మిత్రులంతా ఆ గోజులలో అనుకునేవారు.

మోరవి పత్తు

1921 ఆగస్టులో రూజ్వెల్ట్ కాంఫరెన్స్ లో వున్న తన మటుంబాన్ని కలుసుకోవడానికి వాన్ లియర్ బ్లాక్ కు చెందిన కారక నాకలో వెళ్ళాడు. అక్కడికి వెళ్ళి దారుణమైన మహానాగం చేసినానికి జీవితాంతం వరకు అవిటి వాడయిపోయాడు.

1931 లో పక్షవాతం వాతబడక పూర్వం రూజ్వెల్ట్ అనేక జబ్బులను చవి చూచినవాడే. ఒకొక్కప్పుడు అతడు తన మిత్రులంతా ఆశ్చర్యపోయేటంత ఎక్కువగా శ్రమపడ గలిగేవాడు; ఒకొక్కప్పుడు ఏ పని చెయ్యడానికి ఓపికలేక బాధపడేవాడు. ఎక్కువగా శ్రమపడి ఏవైనా పనులు చేసిన తరువాత అతడి శరీరం ఏదో ఒక చిన్న జబ్బుకు లొంగిపోయేది.

చిన్న చిన్న జబ్బులుగాక, అతడు 1921 కి పూర్వం పక్ష జబ్బులలో నుఖ్యంగా చెప్పదగినవి 1912 లో టైఫాయిడ్ జ్వరం ఒకటి. ఆ జ్వరం వల్ల రెండోసారి తాను సెనేట్ ఎన్నికకు నిలచినప్పుడు తన ఉపన్యాసాలను అతడు స్వయంగా చెప్పలేక పోయాడు. అతడికి బదులు ఉపన్యాసాలన్నిటినీ లూయీ హో చెయ్యవలసి వచ్చింది. 1915లో నడుచునొప్పితో చాలా రోజులు బాధపడ్డాడు. 1913 లో పొట్ట జబ్బువల్ల చాలా బాధ పడడమూ, తరువాత కడుపులో క్రిమిక వాచి, ఆ క్రిమికను ఆపరేషను చేసి తీసివెయ్యడమూ కూడా జరిగింది. 1916 లో కంఠంలో జబ్బుతో బాధపడ్డాడు. 1918 లో యూరికె వెళ్ళి తిరిగి వచ్చేటప్పుడు, రెండు శ్వాస కోశములకూ న్యూమోనియా వచ్చి ఓడలోనుంచి ఇవతో పలకకట్టి మీద మోయించుకొని, పెద్ద జ్వరంతో అతడు ఇల్లు చేరాడు.

ఇలాటి జబ్బులన్నీ సాధారణంగా ఎవరికైనా వస్తాయి. కాని, వరసగా యిన్ని జబ్బులను అతడు అనుభవించడాన్నిబట్టి అతడు ఎక్కువగా శ్రమపడుతున్నాడనీ, రోగాన్ని ప్రతిఘటించే శక్తి అతడికి ఎక్కువగా లేదనీ స్పష్టమవుతున్నది. ఆ రోజులలో అతడి శరీరం 170 పౌనుల బరువు వుండేదట. ఆరడుగుల రెండంగుళాల భారీయైన మనిషికి ఆ బరువు సాధారణంగా చాలదు.

- ఒక విచిత్రం ఏమిటంటే, పక్షవాతం వాతబడి జీవితాంతంవరకూ అవిటివాడు కాక పూర్వం కొద్ది రోజులు చాలా మంచి ఆరోగ్యదశను అనుభవించాడు. ఒక విషాదకరమైన అంశం ఏమిటంటే, తనకు ఆ జబ్బు రాక పూర్వం తన కుటుంబంలో ఎవరికో ఒకరికి పిల్ల పక్షవాతం (Infantile Paralysis) వస్తుందనే భయం ఒకటి అతడికి వుంటూ వుండేది.

పాడు జబ్బు

మానవ జాతిని అతి క్రూరంగా బాధపెట్టే జబ్బులలో పోలియో మైలైటిస్ (పిల్ల పక్షవాతం) ఒకటి. ఇది మెదడుకీ, వెన్నుపూసకూ వచ్చే ఒక దారుణమైన జబ్బు. ఇది ఒకరకపు విషపు రసివల్లగాని, అనేక విషపు రసులవల్లగాని కలుగుతుంది. కండరములను కదల్చుటకు పనిచేసే నరములను చచ్చుపడజేసి పక్షవాతాన్ని తెచ్చి పెడుతుంది యీ జబ్బు.

- ఈ రోగం ఎలా వ్యాపిస్తుందో, ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తికి ఇది ఎలా కలుగుతుందో, ముఖ్యంగా చిన్నపిల్లలకే యిది ఎందుకు వస్తుందో, ఇది ఎక్కువగా ఎండాకాలంలో ఎందుకు ప్రబలంగా వ్యాపిస్తుందో ఇప్పటికీ ఎవరికీ తెలియదు. ఈ వ్యాధిని గురించిన పరిశోధన అంతా ఇంకా ప్రథమావస్థలోనే వుంది. దాని తత్వం ఇంకా ఒక మాయగానే వుంది. కొంతమందికి యీ జబ్బు అంకురించి అది పూర్తిగా బయట పడేంతకి కొన్నిరోజులు మాత్రమే పడుతుంది; కొంతమందికి కొన్ని వారాలు పడుతుంది. ఈ జబ్బు ప్రథమావస్థలో దీనిని ఫలానా జబ్బు అని నిరూపించడం చాలా కష్టం. ఏమంటే, దీని ప్రధాన లక్షణాలు అనేక చిన్న చిన్న జబ్బుల మామూలు లక్షణాలను పోలివుంటాయి. అంచేత, వైద్యులు రోగాన్ని వెంటనే కనిపెట్టలేరు. ఈ రోగం సాధారణంగా తలనొప్పి, గొంతుకమంట జ్వరములతో ప్రారంభిస్తుంది. కొన్ని లక్షణమంది ప్రజలు తమకు యీ జబ్బు వచ్చిందని తెలియకుండానే దాని చిన్నచూపును అనుభవించి ప్రమాదం లేకుండా బయటపడి వుంటారు.

- ఈ జబ్బు ఉధృతంగా వచ్చినప్పుడు రోగికి వికారం పుట్టడం, మెడ కొయ్యవారడం, ఎక్కువ జ్వరం, శరీరంలో ఏదో ఒకచోట చాలా

తీవ్రమైన నొప్పి వుంటాయి. అయితే, యీ జబ్బు శరీరంలోని రెండూ భాగాలలో ఒకదానిమీదగాని, రెండిటి మీదగాని దాడిచేస్తుంది. అవేమిటంటే మెదడు; వెన్నుపూస. మెదడుకి యీ జబ్బు వచ్చినవారు సాధారణంగా బ్రతకరు. అయితే, మెదడుకి యీ జబ్బు వచ్చి బ్రతికి పైటపడిన వారు తమ మానసిక సామర్థ్యాన్ని గాని, మనశ్శక్తులను గాని కోల్పోకుండానే వుంటారు. సరాలకు ఈ జబ్బు వచ్చినప్పుడు ఎంతభాగం సరాన్ని అది చచ్చుపడ చేస్తుందో అంతవరకు శరీరంలోని ఆ భాగం ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక కాలులో కొంత భాగమే చచ్చుపడవచ్చును. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక చేతిలో మణికట్టుక్రింద వ్రేళ్లుమాత్రమే చచ్చు పడవచ్చును. జబ్బు పూర్తిగా సయమై, దాని ఫలితంగా శరీరంలో ఏ భాగం అవిటి పడుతుందో స్పష్టంగా తేలినతరువాత, ఆ జబ్బు ఫలితాన్ని గ్రహించ వలసిందే గాని, ఏ డాక్టరూ కూడా చికిత్సచేస్తూ వున్న రోజులలో యీ జబ్బు వల్ల శరీరంలోని ఖానిభాగం, ఫలాని మేరవరకు చచ్చుపడుతుందని ఎంతమాత్రమూ గట్టిగా చెప్పలేడు.

ఇప్పుడు, ఈ రోగాన్ని గురించి యీ మాత్రమేనా తెలియవచ్చింది గాని, రూజ్వెల్టుకు ఈ జబ్బు వచ్చిన రోజులలో డాక్టర్లకు ఈ జబ్బును గురించి చాలా తక్కువగా తెలుసు. పెద్దవాళ్ళకు యీ జబ్బు వస్తే డాక్టర్లు చాలా ఆశ్చర్య పడేవారు. ఈ జబ్బు వచ్చినప్పుడు రూజ్వెల్టు వయస్సు 59 ఏళ్ళు.

అ శ ని పా త ము

1921 ఆగస్టు 10 తేదిన రూజ్వెల్టు తన భార్యను పిల్లలను ఒక పడవలో ఎక్కించుకొని నీటిమీద కొంతసేపు కులాసాగా గడపడానికి వెళ్ళాడు. ఆ పడవను అతడు తన కొడుకులకు పడవపడపడం నేర్పడానికి ఉపయోగించే వాడు. కొంతసేపు పడవమీద తిరిగిన తరువాత, యీ కుటుంబం కాంపోబెల్లోకు తిరిగి వచ్చారు. అక్కడ ఒడ్డుమీద కొన్ని చోట్ల చెట్లు తగలబడి పోతూవుంటే కుటుంబం అందరూ కలిసి ఆ కుంటలను ఆర్పడానికి ప్రయత్నం చేశారు. తరువాత, ఒళ్లు చల్లబడుతుందని, ఆ సమీపంలో వున్న పరస్సులో రూజ్వెల్టు స్నానం చేశాడు. తరువాత,

శుశ్రీ యీతకొట్టాలని బుద్ధిపుట్టి సముద్రంలో కొంతసేపు యీతకొట్టాడు. కొంతసేపు అయిన తరువాత, యింటికి వెళ్లి ఒక అరగంటసేపు వుత్తరాలు చూసుకున్నాడు. ఉన్నట్టువుండి హఠాత్తుగా అతడికి విపరీతమైన చలితో ఒళ్లంతా గజగజ వణక నారంభించింది. పనిమాని, పడుకోమని భార్య బలవంత పెట్టగా అతడు పడుకున్నాడు. ఇది అతడిని జీవితాంతంనగకు అబిటి వాణ్ణిగా చేసిన పక్షవాతపు జబ్బు ప్రారంభమైన రీతి.

ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఏవిధంగా అతడి శరీరంలోకి పోలియోమైలైటిస్ జబ్బు రసి ప్రవేశించిందో ఎవరికీ తెలియదు. తన కాళ్ళకు ఏదో ముప్పువచ్చిందని మొట్టమొదటిసారి యాజ్వెల్లు గ్రహించడం, అతడి తొడలలో కొంతభాగం మెత్తగా చచ్చుపడడం.

మరునాడు ఆగస్టు 11 తేదీన యాజ్వెల్లుకు జ్వరం చాలా ఎక్కువగా వచ్చింది. ఎడమ కాలులో భరించలేనంత నొప్పి ప్రారంభమైంది. పరిస్థితిని చూసి, ఎలియనార్ వెంటనే కర్తవ్యాన్ని గ్రహించింది. పిల్లల్ని సమీపంలో నురొక చోటికి పంపించి వేసింది. సమీపంలోనే మెయిన్ లో చీన్న డాక్టర్ ఇ. హెచ్. బెన్నెట్ కోసం కబురు పంపించింది. ఉదయం 10 గంటలకు డాక్టర్ వచ్చాడు. యాజ్వెల్లును పరీక్ష చేశాడు. యాజ్వెల్లు నడవగలుగు తున్నాడు గాని, వెన్నులోనూ, కాళ్ళలోనూ విపరీతమైన నొప్పితో బాధపడుతున్నాడు. ఇదంతా చూసి డాక్టరు అయోమయ స్థితిలో పడ్డాడు.

ఆగస్టు 12 నాటికి సవవడంలో బాధ ఎక్కువ అయింది. నురొక డాక్టరును కూడా పిలిచి అతడిసలహా తీసుకుంటే మంచిదని ఎలియనార్నూ, డాక్టర్ బెన్నెట్నూ భావించారు. ఆ సమయంలోకి ఫిలడల్ఫియాలో ప్రసిద్ధి పొందిన డాక్టర్ డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. కీన్ ఆ సమీపంలో వున్నట్టు తెలిసి అతణ్ణి పిలిచారు. డాక్టర్ కీన్ యాజ్వెల్లును పరీక్షించి, “గర్వం కొంత ముద్దకట్టి వెన్ను పూసలో చేసినందున గోగిని అటూ యిటూ కదలలేకుండా చేసింది” అని చెప్పాడు. ఎవరూకూడా ఇది పక్షవాతం అని అనుకోలేదు. అది ఒక తీవ్రమైన జబ్బు అని, దానినుంచి యాజ్వెల్లు కోలుకోవడానికి కొన్ని మాసాలు పడుతుందనీ డాక్టర్ కీన్ భావించాడు. కాని, తరువాత నోబునోబుకీ కోలుకోవడానికి బదులు, యాజ్వెల్లు పరిస్థితి యింకా

చెడిపోయింది. డాక్టర్ కీన్ తన మొదటి ఆభిప్రాయాన్ని మార్చుకున్నాడు. వెన్నుపూసలో ఎక్కడో రంధ్రం ఏర్పడిందని మరో కొత్త ఆభిప్రాయాన్ని ప్రకటించి 600 డాలర్లకు బిల్లు పంపాడు. ఈ లోపల రూజ్వేల్ట్ మూత్రకోశమూ, మలాశయము లోపలిభాగం పక్షవాతం పాల పడి పోయాయి.

ఇంతసేపూ ఎలియనార్ ఊరుకోలేదు. పోలియోమైలైటిస్ రోగ చికిత్సలో ప్రసిద్ధిగాంచిన డాక్టర్ రాబర్ట్ లవెట్ ను బోస్టన్ నుంచి పిలిపించాలని పట్టుపట్టింది. ఆగస్టు 25 తేదీన డాక్టర్ లవెట్ వచ్చి రూజ్వేల్ట్ ను చూసి, రోగాన్ని ఫూనా అని నిర్ధారణ చేశాడు. ఇన్ని రోజులూ కూడా రూజ్వేల్ట్ భరించరాని బాధతో అల్లాడిపోయాడు. అప్పటికప్పుడే పక్షవారం చేతులకూ, వీపుకూ, కాళ్ళకూ ప్రాణింది.

ఆ సమయంలో రూజ్వేల్ట్ రెల్లి శారా యూరప్ లోవుంది. అప్పుడే ఇంటికి తిరిగి రావడానికి సన్నాహాలు చేసుకుంటూ వుంది ఆమె. అంచేత, రూజ్వేల్ట్ కు పరిచర్యచేసే బాధ్యత అంతా పూర్తిగా ఎలియనార్ మీదనే పడింది. చాలా సమస్యతో, భూదేవిలాగ గొప్ప ఓపికతో ఆమె పరిచర్య చేసింది.

శారా అమెరికాకు తిరిగివచ్చినప్పుడు ఓడ దగ్గరకి వెళ్లి ఆమెను కలుసుకోడానికి ఆపులేవరూ లేరు. దూరపు బంధువు లేనకో వెళ్లారు.

రూజ్వేల్ట్ కు పక్షవాతం వచ్చిందంటే అతడి ఫార్మ్ నమ్మలేక పోయింది. కాని, నమ్మక తప్పలేదు. ఆ రోగాన్ని ఎదుర్కొన్న తప్పలేదు. చివరకు దానితో పోరాడి, అతడికి పరిచర్య చెయ్యక తప్పలేదు.

లూయీ హో రూజ్వేల్ట్ యింటిలోనే అతిథిగా వుండి, ఎలియనార్ తోపాటు అతడికి పరిచర్య చేస్తున్నాడు. రూజ్వేల్ట్ జబ్బును గురించి ఎక్కువమందికి తెలియనియ్య వద్దనీ, రూజ్వేల్ట్ కు పక్షవాతం వచ్చిన సంగతి కొంతకాలం వరకూ ప్రతికలవారికి తెలియనియ్య కూడదనీ హో పట్టుపట్టాడు.

సెప్టెంబరు నెల సగం గడిచిన తరువాత, రూజ్వేల్ట్ ను న్యూయార్కుకు తీసుకొని వెళ్ళ వచ్చునని డాక్టర్ లవెట్ అనుమతి ఇచ్చాడు. చాలా వరకు రూజ్వేల్ట్ యీ జబ్బునుంచి కోలుకుంటాడని అతడు తన

అభిప్రాయాన్ని తెలియ జేశాడు. రూజ్వెల్టును న్యాయార్థు తీసుకొని జైల్లోకి అతడి మేనమామ ఫ్రెడర్క్ ప్రత్యేకంగా ఒక రైలు పెట్టెను తీసుకొని వచ్చాడు.

తండ్రిని మంచపు కట్టుమీద పడుకోబెట్టి రైలు పెట్టెలోకి తీసుకొని వెళ్ళడం చూసి, 'రూజ్వెల్టు కడసారి కొడుకు ఫ్రాంక్లిన్ ఎనిమిదేళ్ళవాడు చాలా గాభిరా పడ్డాడు. తమ తండ్రికి చాలా జబ్బుగా వుందని అంతకు ముందే రూజ్వెల్టు బిడ్డలందరికీ తెలుసు. అయితే, అతడి జబ్బు ఏమిటో వారెవరికీ తెలియదు. ఒకసారి ఆ బిడ్డ లందరినీ చూసి వెళ్ళకుండా ఇంటి దగ్గరే వుండమని చెప్పినప్పుడు తమ తండ్రి స్థితి చాలా ప్రమాదంగా వుందని వారంతా గ్రహించారు.

“నాన్నకి చాలా జబ్బుగా వుందనీ, అది బహుశా గుండె జబ్బు అయివుంటుందనీ మా అమ్మయ్య చెప్పాడు. కాని, మంచపు కట్టుమీద పడుకోబెట్టి ఆయన్ను రైలు ఎక్కించడానికి తీసుకొని వెడుతూవుంటే, మానాన్న నన్ను చూసి సర్వమొహంతో చేతులు ఎత్తి అటూ ఇటూ ఖాపాడు. అంతే, మానాన్న స్థితి ఎక్కువ ప్రమాదంలో లేదని నేను గ్రహించాను,” అని ఫ్రాంక్లిన్ చెప్పాడు.

న్యాయార్థు చేసగానే రూజ్వెల్టును ప్రెసిడెంటు హాస్పిటల్లో చేర్చారు. రూజ్వెల్టుతో కలిసి చిన్నప్పుడు చదువుకున్న డాక్టర్ జార్జి డ్రేపర్ రూజ్వెల్టు చికిత్సకు బాధ్యత వహించాడు. అతడు డాక్టర్ లెవెల్తో కలిసి చాలాకాలం పని చేసినవాడు; చాలా సమర్థుడు. రూజ్వెల్టును బ్రతికించిన ఘనత ఎలియనార్, హో లతోపాటు డాక్టర్ డ్రేపర్కు కూడా కొంతభాగం చెందుతుంది.

అది కూడా రూజ్వెల్టు అదృష్టాలలో ఒకటే. సమర్థతా, వైద్యప్రజ్ఞా, ప్రైవేట్ గల డాక్టర్ డ్రేపర్ గమక వైద్యం చేయడానికి రూజ్వెల్టుకు దొరికకపోతే, బహుశా రూజ్వెల్టు ఆ రోగంనుంచి విముక్తి పొందేటంతగా చికిత్స పొందేవాడు కాదేమో.

క్రమంగా రూజ్వెల్టు కోలుకోవడం ఆరంభించాడు. వీపులోను, చేతులలోను వున్న పక్షవాత చిహ్నాలన్నీ పోయాయి. మూత్ర కోశం, మూత్రాశయం మామూలుగా పని చేయడం ప్రారంభించాయి. కాళ్ళు

మాత్రం మామూలుగా నడవగల స్థితికి గాలేదు. డాక్టర్ల పుస్తకంలా రూజ్వెల్టును గురించి 1921 అక్టోబరు 28 న ఇలా వ్రాసి వుంది: “ఇంతకంటే నయం అయే లక్షణాలు కనిపించడం లేదు.”

పత్రికలకు చెప్పకుండా రూజ్వెల్టు జబ్బు సంగతిని ఇక దాచకూడదని సెప్టెంబరు 16 తేదీన హో నిర్ణయించాడు. ఆ రోజున న్యూయార్కు టైమ్స్ పత్రిక ఆ వార్తను మొదటి పేజీలో ప్రకటించింది. దానిలో రూజ్వెల్టు రెండు కాళ్ళూ చచ్చు పడిపోయాయనీ, అయితే జీవితాంతం దాకా ఆ అవిటితనం వుండదని ఒక డాక్టరు అభిప్రాయ పడుతున్నాడనీ ఆ పత్రిక ప్రకటించింది.

డాక్టర్ లవెట్ మాత్రం కొంతకాలం తరువాత రూజ్వెల్టు కాళ్ళు బహుశా మామూలు పరిస్థితికి రావచ్చునని ఆశించాడు. కాని, అలా జరగలేదు.

రూజ్వెల్టు లేని నిలుచోలేకపోవడమూ, నడవలేక పోవడమూ మాత్రమేగాక, అసలు సర్దిగా కూచోగలగడం కూడా సాధ్యం కాదని డాక్టర్ డ్రేపర్ అభిప్రాయపడ్డాడు.

కాళ్ళలో నొప్పి పూర్తిగా పోకపోవడమూ, కాళ్ళ నరాలను కదల్చలేక పోవడమూ, నడుములో వెన్నెముకకు రెండు ప్రక్కలా కండ తగ్గిపోయి గుంటలు పడటమూ, ప్లష్టబాగాలు పూర్తిగా కృశించి పోవడమూ చూసి డాక్టర్ డ్రేపర్ అలా అనుకున్నాడు. అప్పటికి రూజ్వెల్టు తన చేతులను కదల్చ గలగడమే గాక, కలంతో సంతకం పెట్ట గలిగేటంత వరకు చేతులను ఉపయోగించుతున్నాడు.

ఆ రోజులలో రూజ్వెల్టును కూచోబెట్టడానికి డాక్టర్ డ్రేపర్ ఎంతమాత్రమూ ఆంగీకరించేవాడు కాదు. అతని భయం ఏమిటంటే, కూచోబెట్టడానికి ప్రయత్నించడంలో, కూచోలేక, ఇక తన జీవితంలో తాను కూచోనని తెలిస్తే రూజ్వెల్టు బెంజేలు పడిపోయి, జీవితంమీద నిరాశ పొందుతాడని. అంచేత, స్వతహాగా తాను కూచోలేననే సంగతి హఠాత్తుగా రూజ్వెల్టు గ్రహించకుండా, మొట్టమొదటిసారి అతణ్ణి కూచోబెట్టడానికి శరీరం బాగా ఆనుకొని వుండేటట్టుగా, శరీరానికి ఏ విధమైన అసౌకర్యమూ కలుగకుండా వుండే పద్ధతిలో ఒక కుర్చీని తయారు

చేయించి, దానిలో రూజ్వెట్టును కూచోబెట్టాలని డాక్టర్ డ్రేఫర్ ఆలోచించాడు.

రూజ్వెట్టు చాలా ఉత్సాహి, ధైర్యశాలి అయినప్పటికీ, భావోద్రేకం ఎక్కువగా కల వాడవడం చేత, తన జీవితాంతం వరకూ తానిక కూర్చోడంకూడా అసంభవమనే విషయాన్ని అతడు హఠాత్తుగా గాక క్రమేపి గ్రహించేటట్టు చెయ్యడం చాలా అవసరమని డాక్టర్ డ్రేఫర్, డాక్టర్ బెన్నెట్కు ఒక వుత్తరంలో వ్రాశాడు.

చికిత్స పొందుతూ వున్న కాలమంతా కూడా రూజ్వెట్టు చెప్ప నలవికాని శారీరక, మానసిక బాధలను అనుభవించాడు.

తన జన్మలో తాను మళ్ళీ మామూలుగా నడవలేనని రూజ్వెట్టుకు ఎప్పుడు తెలిసింది? కఠోరమైన యీ స్థితిని తనకు తానే గ్రహించాడా? లేక ఎవరైనా అతడికి చెప్పారా? తన వెన్నెముక, చేతులు కూడా కొంత కాలం ప్రమాద స్థితిలో వున్నాయనీ, బహుశా తాను ఎప్పటికీ కూచో లేననీ, తనచేతులను ఉపయోగించలేననీ అతడు ఎప్పుడైనా సంకోచించాడా?

తన జీవితమంతా ఇకమీదట నడుముకి దట్టీలు కట్టి, కాళ్ళను వణకకుండా బంధములు కట్టుకోవాలనే సంగతిని అతడికి మొట్టమొదట ఎవరు చెప్పారు. సాధారణంగా కఠోరమైన వార్తలను వినినప్పుడు, వాటిని భరించడానికి తగిన శక్తిని ప్రకృతి చాలామందికి కలిగిస్తుంది. పైగా, జబ్బుగా వున్న న్నాళ్ళూ అతడు మానసికంగా బహు దుర్బల స్థితిలో వున్నందువల్లనూ, శారీరక బాధలను అతడు గమనించకుండా చెయ్యడానికి డాక్టర్లు అతడికి మత్తుమందులను ఎక్కువగా వాడినందువల్లనూ తన జబ్బును గురించిన కఠోర విషయాలను తెలుసుకున్నప్పుడు వాటిని భరించడం అతడికి సాధ్యమై వుంటుంది. ఏమయినా, దైవం అతడి పట్ల అనుగ్రహం చూపాడు. రూజ్వెట్టు కూచోగలిగాడు!

హాస్పిటలులోనుంచి విడుదల పొందగానే రూజ్వెట్టును హైడ్ పార్కులో వుండమని అతడి తల్లి కోరింది. కాని అతడూ, అతడిభార్య కూడా న్యూయార్కులోని అద్దెయింటిలోనే వుంటామని పట్టుబట్టారు. తరువాత, తాను బాగా కోలుకుంటూ వున్న రోజులలో అతడు అప్పు డప్పుడు హైడ్ పార్కులో చాలా రోజులు వుండేవాడు. అతడు

న్యాయార్కులోనే కాపురం వుండడానికి నిశ్చయించడంలో, అత్తా కోడళ్లకు మధ్య అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చి ఉభయులూ కొంతకాలం తీవ్రంగా పోట్లాడుకోవడం కూడా జరిగింది. రూజ్వెల్టు సంరక్షణనూ, అతడి భవిష్యత్తునూ తనచేతిలో పెట్టుకోవాలంటే, తన చేతులో పెట్టుకోవాలని ఉభయులూ తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు చేశారన్నమాట. ఒకరి నొకరు కర్కశ పదాలతో మాషించుకోలేదు గాని, తనమాట నెగ్గాలని అత్తగారూ, తన మాట నెగ్గాలని కోడలూ బాగా పట్టుబట్టినమాటమాత్రం వాస్తవం.

తనకు వచ్చిన ఉపద్రవాన్ని పూర్తిగా గ్రహించి, తన మిగిలిన జీవితమంతా ఒక అవిటివాడుగా హైడ్ పార్కులో రూజ్వెల్టు గడపాలని శారా ఉద్దేశం. తన జబ్బునుంచి కోలుకోవడానికి ఆటంకం రానంతవరకు, తన ఆరోగ్యస్థితికి తగినంత వరకు రూజ్వెల్టు ప్రసంచ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనాలని ఎలియనార్ ఉద్దేశం. జబ్బుపడ్డాడు గనుక, ఇక జీవితాంతంకు అతడే పనీ చెయ్యలేడనే మాటకు ఆమె ఎంతమాత్రమూ ఒప్పుకోనేది కాదు. రాజకీయాలలో అతడు మళ్ళీ ప్రవేశించి, ఏదో ఒక వ్యావృత్తిలో పడితే, అతడి ఆరోగ్యంకూడా చాలావరకు బాగుపడుతుందని ఆమె భావించింది. అదే నిజమైంది. అత్తగారితో పోరాటంలో ఆమె జయించింది.

ఒకమనిషి ప్రాణాంతకమైన జబ్బుకు గురి అయి, ఒకరోజున కోలుకొని మరొకరోజున ప్రాణాలు పోవడానికి సిద్ధమై, అటూ యిటూ కొట్టుకులాడుతూవుంటే, ఆ మనిషిని అత్యంతంగా ప్రేమించి, ఆ మనిషిమీదే ప్రాణాలు పెట్టుకున్న వ్యక్తి ఎంత బాధ పడుతుందో దానిని అనుభవించిన వారే గ్రహించగలరు. అలాటి అనుభవం గలవారంతా ఎలియనార్ అనుభవించిన బాధను గ్రహించగలరు.

రూజ్వెల్టుకు పరిచర్య చేసినన్నాళ్ళూ ఎలియనార్ చూపిన ఓపిక, పైర్యమూ అప్రతిమానములు. ఒక్కసారి మాత్రం ఆమె తన కష్ట దశను తలచుకొని గుండె బద్దలయి ఏడ్చింది. తన జీవితంలో తాను పెంచెలు పడ్డ పరిస్థితి అది ఒక్కటే అని ఆమె చెప్పింది. రోగం తప్ప రోగంవల్ల కలిగే మానసిక ఆందోళనను రోగితోపాటు అతని అగ్ధాంగి అయిన ఎలియనార్ కూడా అనుభవించింది. కష్టాన్ని అనుభవించే శక్తిని సంపాదించుకొని, దంపతులిద్దరూ కష్ట దశలోనుంచి బయట పడ్డారు.

రోగవిముక్తి ప్రారంభదశ

1922 వసంత కాలం వచ్చేసరికి రూజ్వెల్లు నడవలేకపోయినప్పటికీ రోగంనుంచి చాలా వరకూ కోలుకున్నాడు. రోగం ఆరంభమైన ఒక ఏడాదికి 1922 ఆగస్టు నాటికి రూజ్వెల్లు కూచోని తన పనులను చూసుకొనే స్థితికి రావడమే గాక, చంక కర్రల సహాయంతో అటూ ఇటూ నడవగల స్థితికి వచ్చాడు. అంత మటుకు అతడు కోలుకోవడం కేవలం అతడు మనో దార్ఢ్యంవల్ల సాధించిన విజయమే.

నడవడం అంటే మామూలు నడక కాదు. ఈ జబ్బు పడ్డ తరువాత రూజ్వెల్లు మళ్ళీ తన జీవితాంతంలోపల మామూలుగా నడవడ మనేది జరుగ లేదు. జబ్బు వచ్చిన క్షణంనుంచీ ఆఖరి వరకూ, నడుమునుంచి పాదముల వరకూ అతడికి శరీరం లేనట్టే లెక్క. కాళ్ళలోని ముఖ్యమైన కండరాలు శాశ్వతంగా చచ్చు పడిపోయాయి. అంతేకాదు, ఎవరో ఒకరిని అనుకోకుండా గాని, ఏదో ఒక ఆధారం వూతలేకుండా గాని అతడు నిలుచోలేక పోయాడు కూడాను. దట్టీలు కట్టుకున్నప్పటికీ ఊత లేకుండా నిలుచోడం సాధ్యం కాలేదు. దట్టీలు కట్టుకోవడమే అతడికి ఒక పీడగా వుండేది. తనంతట తాను వాటిని కట్టుకోలేక పోయేవాడు ; విప్పలేక పోయేవాడు. దట్టీలంటే అతడికి ఒక అసహ్యం వేసేది. కాని, అవి లేకుండా అతడు ఏమీ చెయ్య లేకపోయేవాడు.

కుర్చీలో కూచోడమన్నా, కుర్చీలో నుంచి లేవడమన్నా అతడికి ఎవరో ఒకరు వూతయివ్వాలి. లేక, తనంతటతానే అలా కూచోడానికి గాని, లేవడానికి గాని ప్రయత్నంచేస్తే చాలా బాధపడి విపరీతమైన శ్రమకు లోనయే వాడు. కుర్చీలో నుంచి లేవాలంటే, ముందు రెండు చేతులతోటీ ఒక కాలును ముందుకుచాపి దట్టీలను సవరించుకొని, తరువాత రెండో కాలును చాపి, దట్టీలను సవరించుకొని రెండు చేతులతోటీ కుర్చీని గట్టిగా పట్టుకొని తన శక్తినింతనూ నడుములో కేంద్రీకరించి లేవవలసి వచ్చేది. ప్రతిరోజూ కూచున్నప్పుడూ, లేచి నిలుచున్నప్పుడూ ప్రతిసారీ కూడా ఇంత బాధను అతడు జీవితాంతంవరకూ అనుభవించాడు. ఈ మాత్రం లేచి నిలుచోడమూ, ఏదైనా వూత చూసుకొని ఒక్కొక్క కాలునే

ముందుకు సాచి నాలుగడుగులు వెయ్యడమూ అతనికి డాక్టర్ డ్రేపర్ నేర్పాడు.

చాలావరకు కోలుకున్న తరువాత, అతడు కొన్నాళ్ళు యీత కొట్టడానికి కూడా ప్రయత్నించాడు. తన యింటికి సమీపంలో వున్న ఒక చిన్న చెరువుకి అతడు ప్రాకివెళ్ళేవాడు. మెల్లగా గట్టుమీదనుంచి నీళ్లలోకి జారి చేతులతో యీతకొట్టి మళ్ళీ గట్టుదగ్గరికి వచ్చేవాడు. అప్పుడు, అతనిని ఎవరైనా పరిచారకులు మెల్లగా గట్టుమీదకి లాగేవారు. “నీళ్లవల్లనే నాకు యీ ముప్పు వచ్చింది, నీళ్లవల్లనే యీ ముప్పు తొలగి పోవాలి” అని అతడు, తాను జబ్బుపడ్డనాడు చేసిన సముద్ర స్నానాన్ని తలుచుకొని అంటూ వుండేవాడు. కొంతవరకు అతడినోస్యం నిజమే అయింది.

కాలయాపనకు అతడు తన ఇంటి వరండాలో పడక కుర్చీలో కూచోని ఓడల నమూనాలను తయారుచేస్తూ వుండేవాడు. అలాటప్పుడు చేతిలోని కత్తిగాని, కత్తెరగాని క్రిందపడితే, దానిని మళ్ళీ తీసుకోలేక బహు యాతన పడేవాడు. ఆ నమూనాలను నీళ్లలో నడిపించడానికి, పడవ ఎక్కి హడ్సన్ నదిలో అటూ యిటూ తిరిగేవాడు. పడవలోనే కూచుని, తన కొడుకులకు అతడు ఈతకొట్టడం నేర్పాడు. పోస్టుబిళ్ళలను పోగుచేసు కోవడం, కర్రసామానులు చెక్కడం, తన పుస్తకాలకు పట్టీ వ్రాయడం మొదలైన పనులతో కాలాన్ని వెళ్ళించేవాడు. ఏమయినా సరే, నిరాశను మాత్రం తనదగ్గరకు రానిచ్చేవాడు కాదు. తన జీవితంలో మళ్ళీ తాను మామూలుగా నడవలేననే మాటను ఎంతమాత్రమూ ఒప్పుకొనేవాడు కాదు.

ఎంతబాధలో వున్నా అతడు ఎవరిమీదా కోపగించుకొనేవాడు కాదనీ, ఎవరిమీదా విసుక్కునేవాడు కాదనీ అంటారు గాని, ఆ మాట నిజంకాదు. ఒక్కొక్కప్పుడు అతడు చాలా చికాకు పడేవాడు. ఒకటిరెండు సార్లు అతడు తన కూతురు అన్నామీద చాలా కోపం తెచ్చుకున్నాడు. అప్పుడామె తన తండ్రిని ఆ స్థితికి తెచ్చిన ఆ దారుణమైన జబ్బును తలచుకొని, దుఃఖంతో ఆ గదిలోనుంచి బయటికి వెళ్ళిపోయేది. కాని, మొత్తంమీద అతడు చాలా సహనంతో, వీలైనంత వరకు ఓపికతో, భవిష్యత్తును గురించి ఆశతోనే వుండేవాడు.

● ఒక్క నిమిషంకూడా అతడు నిరాశను ఎప్పుడూ చూపలేదు. తన చికిత్సా విషయంలో డాక్టరుతోపాటు రోగాన్ని గురించి, దాని చికిత్సా విధానాలను గురించి కబుర్లుచెప్పి వైద్య విధానంలో కొత్త పరిశోధనపట్ల చాలా శ్రద్ధ చూపించేవాడు.

నలభై సంవత్సరాల వ్యక్తి, ఆనాటి పురుషులలో బహు సుందరుడైన వ్యక్తి, ఉత్సాహంతోనూ, శక్తి సామర్థ్యాలతోనూ ఊగులాడుతున్న వ్యక్తి, హఠాత్తుగా ఆవిటి తనాన్నిపొంది, తన గదిలో అటూ యిటూ చంటి పిల్లాడిలాగ నేలమీద ఒక మూలనుంచి మరొకమూలకు ప్రాకుతూ వుంటే చూసి, తన కడుపు తరుక్కుపోయిందని రూజ్వేల్ట్ బంధువు వొకడు చాలా వగచేవాడు. గదిలో ఒక మూలనుంచి, మరొక మూలకు ప్రాకడం నేర్చుకున్న తరువాత మేడమెట్లను ప్రాకి పైకి ఎక్కడానికి ప్రయత్నించే వాడు. ఒక్కొక్క మెట్టుమీదకే తన చేతుల ఆసరాతో తన శరీరాన్ని యీడ్చుకొని, చెమటలు ఊడ్చుకుంటూ ఆయాసంతో వగర్చుతూ రూజ్వేల్ట్ పైకి వెడుతూవుంటే, నాలుగేసి మెట్లు ఒకమాటు గంతుపేస్తూ మేడయెక్కే మనిషి అవస్థ ఇలా అయిందికదా అని ఎవరికైనా దుఃఖం పొల్లుకు వచ్చేది. ఇలా చేసేటప్పుడు, తన కుటుంబం అందరినీ మాడమనే వాడు. తాను, మెట్టు మెట్టుకీ ఎక్కినప్పుడల్లా ఏవో మాటలు చెపుతూ ఆ మాటలకు బదులు చెప్పమని తన బంధువులను ప్రోత్సహించేవాడు. తాను రోగపు ఫలితాలనుంచి విముక్తుణ్ణువుతాననీ, మళ్ళీ ఆ రోగపు ఫలితాల నుంచి స్యాతంత్ర్యాన్ని పొందుతున్నాననీ ద్రువపరచడమే, అతడింత యాతనను అనుభవించడానికి కారణం అయివుంది.

పక్షవాతపు జబ్బుపడిన తరువాత కదలికకు రూజ్వేల్ట్ కు నాలుగు పద్ధతులు వుండేవి. ఒకటి నడుముకి దట్టీలుకట్టుకొని చేతిలో ఒకబెత్తం పట్టుకొని ఎవరినైనా ఆనుకొని నడవడం; రెండు: నడుముకీ కాళ్ళకూ దట్టీలు కట్టుకొని చంకకర్రల సహాయంతో నడవడం; మూడు: చక్రాల కుక్చీలో కూచోని త్రోయించుకొని ఒకచోటినుంచి మరొకచోటికి వెళ్ళడం; నాలుగు: ఎవరిచేతనైనా మోయించుకోవడం. మోయించుకోవడం అంటే అతడు చాలా అసహ్యించుకొనే వాడు. ప్రజాసమూహం ఎదుట రూజ్వేల్ట్ ను మొయ్యడం అనేది ఎప్పుడూ జరిగకూడదని, లూయీ హో

శాసించాడు. ఇంటిలో వున్నప్పుడు మాత్రం అతడు కొన్ని వేలసార్లు ఒక చోటినుంచి మరొకచోటికి మోయించు కున్నాడు. అధ్యక్షుడుగా వున్నప్పుడు, భోజనాలగదికి అతిథులకన్న ముందుగా రూజ్వెల్స్ పరిచార కులు మోసుకొనివెళ్ళి అతడికుర్చీలో కూచో పెట్టేవారు. కాని, అతడు ఎక్కువగా చక్రాల కుర్చీని ఉపయోగించేవాడు. ఒక కుర్చీలోకి అతణ్ణి అతి చాకచక్యంతో ఎవరికీ తెలియకుండా మార్చడంలో అతడిచొక్కడ మంచి ప్రజ్ఞను సంపాదించారు.

ఈవిధంగా ఒకచోటినుంచి మరొకచోటికి వెళ్ళడం నేర్చుకొని, అతడు మెల్లగా తన ఉద్యోగంచేస్తున్న ఇన్సూరెన్సు కంపెనీకి వెళ్ళి రోజూ కొన్ని గంటలసేపు అక్కడ పనిచెయ్యడం సాగించాడు. కొంతకాలం తన లాయరు కంపెనీలో వుద్యోగం మానివేశాడు. ఏమంటే, ఆ ఆఫీసు చాలా ఎత్తైన మెట్లుగల మేడలోవుంది. అక్కడికి వెళ్ళి, ఆ మెట్లు ఎక్కడం అంటే సాధారణమైన పనికాదు.

క్రమంగా అతడికి ఆత్మ విశ్వాసం ఎక్కువకావడం ఆగంభించింది. త్వరలోనే చంకకర్రలను అవతల పారవేసి, మళ్ళీ రాజకీయ జీవితంలో ప్రవేశిస్తానని అతడు అనసాగాడు.

1923 వసంతకాలంలో, ఒక పడవలో ప్లారిడా సముద్రంలో చాలా రోజులు గడిపాడు. అది అతడికి చాలా వుత్సాహాన్ని కలిగించింది. మళ్ళీ, శీతాకాలంలో మరొకసారి అలాగే సముద్రయానం చేశాడు.

ఆ సముద్రయానం వల్లనూ, సముద్రపు ఒడ్డున ఇసుకలో మెల్లగా నడవడంవల్లనూ, ఈతకొట్టడంవల్లనూ తన కాళ్ళకు కొద్దిగా బలంకలుగు తోందని అతడు తనతల్లికి ఉత్తరం వ్రాశాడు.

తన జబ్బును గురించి, రూజ్వెల్స్ ఒక వ్యాసం వ్రాశాడు. దానిలో, పోలియోమైలైటిస్ జబ్బుపడినవాళ్ళందరికీ చికిత్స కాలంలో ఎలా ప్రవర్తించ వలసిందో సలహాలు ఇచ్చాడు. కొద్దిగా శరీర వ్యాయామం చెయ్యడమూ, చర్మాన్ని తోమించుకోవడమూ, శరీరానికి సూర్యరశ్మి తగిలేటట్టు ఎండలో పడుకోవడమూ, వెచ్చని నీళ్ళలో ఈత కొట్టడమూ మంచిదనీ, ఆధిక శ్రమ, చన్నీళ్ళ స్నానము, గట్టిగా వొళ్ళు పట్టించు కోవడమూ, ఎక్కువ క్రొవ్వు పట్టే ఆహారం తినడమూ మంచిదికాదనీ అతడు వ్రాశాడు.

వాంస్పింగ్స్

ఒక దానికొకటి సంబంధంగల అనేక సంఘటనలు, విడివిడిగా, ఒక దాని కొకటి సంబంధం లేనట్టుగా జరిగి, తరువాత అన్నీ కలిసి ఒక అద్భుత ఫలితాన్ని కలిగిస్తాయి. మాట వరసకి ఈ క్రింది సంఘటనలు చూదాం. (1) జార్జియా రాష్ట్రంలో, వాంస్పింగ్స్ అనే చోట ఒక ఉష్ణజలకుండం వుంది. (2) వేడి నీళ్ళలో ఈత కొట్టడం వల్ల, తన రోగులలో ఒకడికి చాలా మేలు కలిగిందని డాక్టర్ లవెట్ కనుక్కున్నాడు. (3) జార్జి ఫాస్టర్ పీబాడీ అనే పేరుగల న్యూయార్కులోని ఒక బ్యాంకరుతో రూజ్వెల్టుకు స్నేహం కలిసింది. (4) వాంస్పింగ్స్ లోని ఉష్ణ జలకుండం వున్న ప్రాంతాన్ని అక్కడ వున్న ఒక పాత హోటలుతో సహా పీబాడీ కొని, తన మిత్రుడైన టాం లాయ్లెస్ అనే అతడికి అద్దెకు ఇచ్చాడు. (5) లూయీ జోసెఫ్ అనే కుర్రాడికి రెండు సంవత్సరాల క్రితం పోలియోమైలైటిస్ జబ్బు వచ్చిందనీ, వాంస్పింగ్స్ ఉష్ణ జలాలలో స్నానం చెయ్యడం వల్ల ఆ కుర్రాడికి చాలామేలు కలిగిందనీ లాయ్లెస్, పీబాడీకి, వుత్తరం వ్రాశాడు.

ప్రతి మానవుని జీవితానికి ఏదో విధమైన సంబంధం వుంది. లేకపోతే, లూయీ జోసెఫ్ అనే కుర్రాడు ఎవడు? అలాటి పేరుగల కుర్రాడు ఒకడు వున్నాడని కోటికి ఒకడికి కూడా తెలిసి వుండదు. కాని, ఆ కుర్రాడి వల్ల, రూజ్వెల్టు జీవితంలో మరొక ఘట్టం ప్రారంభమైంది. తనకు లాయ్లెస్ వ్రాసిన ఉత్తరాన్ని పీబాడీ, రూజ్వెల్టుకు చూపించాడు. మొదట్లో, ఆ వేడినీళ్ళ వల్ల జోసెఫ్ కు పెద్ద మేలు కలుగలేదట. కొన్ని మాసాలపాటు రోజూ ఆ నీళ్ళలో కూచున్నందువల్ల, ఆ కుర్రాడు ఆ ఉష్ణ జలకుండంలో లేచి నిలబడ గలిగాడట. ఒక సంవత్సరం తరువాత, చేతికర్ర ఊతగా, ఆ కుర్రాడు నేలమీద నడవ గలిగాడట. అది, ఆ వుత్తరంలోని సమాచారం. ఆ వుత్తరాన్ని చదివిన వెంటనే, తక్కిన పనులన్నిటికీ స్వస్తి చెప్పి, రూజ్వెల్టు వాంగ్స్పింగ్స్ కు ప్రయాణం కట్టాడు.

వాంస్పింగ్స్ లోని జలకుండంలో నీటి వేడిమి, 78 డిగ్రీలు వుంటుంది. ఆ జలకుండానికి నీరు, కుండంలోపల వున్న బుగ్గద్వారా,

పాతాళంలోనుంచి వస్తుంది. ఆ నీరు చాలా మందంగా వుంటుంది. దానినిండా భూలవణాలు వుంటాయి. అంత వేడి నీళ్ళలో ఎక్కువ సేపు నానితే కలిగే నీరసం కలుగకుండా, రోగులు దాదాపు రెండు గంటలసేపు ఆ జలకుండంలో వుండవచ్చును.

మొట్టమొదటిసారి వెళ్ళి నప్పుడు రూజ్వెల్టు వాంస్పిర్గ్స్ లో ఆరు వారాలు వున్నాడు. అంతకు పూర్వం మూడుసంవత్సరాలలో కోలుకున్న దానికన్న, యీ ఆరు వారాలలోనూ అతడు ఎక్కువ కోలుకున్నాడు. నీటిలో యీత కొట్టడం మొదలైన వ్యాయామం తాను చెయ్యడమే కాక, అక్కడ ఈ నీటిలో స్నానానికి వచ్చిన యితర రోగులకు కూడా అతడు నీటిలో చేసే శరీర పరిశ్రమ పద్ధతులను అనేకం నేర్పాడు.

మొదటిసారి అతడు ఇక్కడకు వెళ్ళడాన్ని గురించి అతడు అనుకున్న దానికన్న ఎక్కువ ప్రచారం జరిగింది. మళ్ళీ వసంత కాలంలో అతడక్కడకు వెళ్ళేటప్పటికి దాదాపు అరడజను మంచి అవిటి వాళ్ళు, ఆహ్వనమూ, ఎరుకాలేకుండా అక్కడకు వచ్చి, రూజ్వెల్టు రాకకోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. ఇదంతా, అక్కడి హోటలులో కొత్త సమస్యల్ని తెచ్చి పెట్టింది. ఆరోగ్యం బాగా పొందిన వాళ్ళు, రోగం పూర్తిగా వదలని వాటితో కలిసి మెలిసి వుండడానికి భయపడుతున్నారు. అప్పుడు రూజ్వెల్టు, రోగులు భోజనం చెయ్యడానికి హోటలులో వేరే ఏర్పాట్లు చెయ్యడమే కాకుండా, వారు స్నానం చెయ్యడానికి ప్రత్యేకం ఒక కుండాన్ని కట్టించాడు. అతడికి డాక్టర్ రూజ్వెల్టు అనే పేరు వచ్చేసింది. అక్కడ వున్న ఒక డాక్టరు సహాయంతో, రోగుల చికిత్సకు ఒక కేంద్రాన్ని ఏర్పాటుచేసి, దానిని నిర్వహించే బాధ్యతను తను పెట్టుకున్నాడు.

తన పూర్ణారోగ్యానికి రూజ్వెల్టు కేవలం వాంస్పిర్గ్స్ ఉష్ణ జలకుండం మీదనే ఆధారపడలేదు. దారుణమైన వ్యాధివల్ల బాధపడుతూ, దానినుంచి విముక్తి పొందాలని ఆశించే వ్యక్తులు ప్రతివారు చెప్పిన చిటకా వైద్యాలనూ ఎలా పాటిస్తారో అందరికీ తెలిసిన సంగతే.

పక్షం వాతంవచ్చి, కాళ్ళు అవిటిపడిన వారికి సడవడం నేర్పుతానని, చికిత్స ప్రారంభించిన డాక్టర్ విలియం మెక్డొనాల్డ్ అనే వైద్యుడి దగ్గరకు

- రెండుసార్లు వెళ్ళి కుర్చీలోనించి లేచి, మెల్లగా కాళ్ళీడ్చుకుంటూ మరొక కుర్చీదాకా నడిచే ప్రజ్ఞను రూజ్వేల్టు సంపాదించాడు.

అయితే, అతడి ఆశలన్నీ వాంస్పిరింగ్స్ మీదే వుండేవి. మాటిమాటికీ అక్కడకు వచ్చాడు. కొన్నాళ్ళు అక్కడ ఒక ఇల్లు అద్దెకు తీసుకున్నాడు. తరువాత, ప్రత్యేకం ఒక ఇల్లు కట్టించుకున్నాడు. దానికి అతడు “లిటిల్ వైట్ హౌస్” అని పేరుపెట్టాడు. ఎప్పడో తను ప్రెసిడెంటు అయి వైట్ హౌస్ లో వున్నప్పుడు, తాను యిక్కడకు వచ్చినప్పుడల్లా యీ వాంస్పిరింగ్ లోని ఇల్లు నిజంగా చిన్న వైట్ హౌస్ గా వుంటుందని అతడు ఆయింటికి ఆపేరు పెట్టినప్పుడు బహుశా అనుకుని వుండదు.

క్రమక్రమంగా రూజ్వేల్టు వాంస్పిరింగ్స్ ను ఎక్కువగా అభిమానించ సాగాడు. ప్రతిసంవత్సరమూ శీతాకాలంలో అత డిక్కడకువచ్చి నివసించ సాగాడు. ఎంచేతనో గాని, ఎలియనార్ మాత్రం వాంస్పిరింగ్స్ చికిత్సపట్ల ఎక్కువ వుత్సాహం చూపలేదు.

- 1926 నాటికి రూజ్వేల్టుకు వాంస్పిరింగ్స్ ఉష్ణజలకుండం వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలు, ఎన్నోగోజులగా తాను కోరినవే నని రూజ్వేల్టు గ్రహించాడు. అప్పటికి అతడిచేతిలో 23 మంది రోగులు వున్నారు. ఆ ఉష్ణజలాల ప్రయోజనాలను గురించి పరిశోధన చెయ్యడానికి కొంతమంది డాక్టర్లతో ఒక పరిశీలన సంఘాన్ని నియమించడం మంచిదని అతడు ఉద్దేశ పడ్డాడు. వెంటనే ప్రముఖవైద్యులతో ఒక కమిటీ నియమించబడింది. ఆ కమిటీ నిర్ణయాలు చాలా అనుకూలంగా వున్నాయి.

అప్పుడు ఆ వాంస్పిరింగ్స్ ప్రాంతాన్ని ఒక చికిత్సా కేంద్రంగా ఏర్పాటు చెయ్యడానికి, అక్కడి జలకుండాలతోనూ, హోటలుతోనూ, సుమారు 1200 ఎకరాలభూమిని వెయ్యడానికి రూజ్వేల్టు నిశ్చయించాడు. జార్జియా వాంస్పిరింగ్స్ ఫౌండేషన్ అనే పేరుతో, లాభాలు సంపాదెద్దా మనే ఉద్దేశం లేకుండా, చికిత్సా కేంద్రంగా పని చెయ్యడానికి ఒకసంస్థ ఏర్పాటు చెయ్యబడింది. అప్పటినుంచీ ఆ కేంద్రం పనిచేస్తూనే వుంది.

- రూజ్వేల్టు తన ఆస్తిలో చాలా భాగాన్ని 2,00,000 డాలర్లను, యీ సంస్థ ఫౌండేషన్ ఇచ్చాడు.

ఆ మరణాంత వేదన

దారుణమైన అవిటితనంవల్ల, రూజ్వెట్టు అనుభవాలు ఎలా మారాయి? కాళ్ళువుండి మామూలుగా నడవగల మనిషి, కాళ్ళులేని అవిటివాడి అవస్థ ఎలావుంటుందో గ్రహించలేడు.

నాట్యం చెయ్యడం, ఫుట్ బాల్ ఆడడం, పైకిలు త్రొక్కడం, నడిచి ప్రయాణం చెయ్యడం మొదలైనవి, అవిటివాడు కలలోనైనా ఊహించలేని దుర్ఘట కార్యాలు. అవిపోగా, రెండుమూడు అంగుళాల కన్న ఎక్కువ ఎత్తువున్న మెట్లు ఎక్కలేక పోవడమూ, చిన్నపిల్లను ఎవరినైనా ముద్దుపెట్టుకోవా లనిపించి నప్పుడు వంగలేక పోవడమూ, నేలమీద కాళ్ళు మడిచి కూచోలేక పోవడమూ, ప్రక్కనున్న వస్తువును దేనినైనా అందుకోవాలంటే ప్రక్కకు వంగలేక పోవడమూ—ఇవన్నీ కూడా మనిషికి అమితమైన ఆక్రోశాన్ని కలిగిస్తాయి.

అన్నిటికన్న మరీ జాలి కలిగించేదీ, అనుభవించే వాడికి అమితమైన మనోవేదనను పుట్టించేదీ ఏమిటంటే, ఆవయవాలు సరిగ్గా లేనివాడు తను చేద్దామనుకున్న పనులలో ఇరవయ్యోవంతు కూడా చెయ్యలేక పోవడం.

ఒక చోటినుంచి మరొక చోటికి వెళ్లాలంటే అతడుపడే అవస్థ, ఒక స్థలంనుంచి మరొక స్థలానికి కదలాలంటే అతడు అనుభవించే అసౌకర్యము, దుస్తులు మార్చాలంటే అతడుపడే బాధ, ఎవరికైనా జాలి కలిగించక మానవు.

రైలులో ప్రయాణంచేస్తూ చేతులెత్తి ప్రజలను సలకరించి నప్పుడు కొన్ని లక్షలమంది రూజ్వెట్టును చూసివుంటారు. అతడు తన రైలుపెట్టెలో కూచోని ఉపన్యాసా లిస్తూవుంటే ఎన్నోసార్లు లక్షలాదిగా ప్రజలు విన్నారు. ఇలా జరిగిన ప్రతిసారీ, అతడు ఎంత శ్రమకు లోనయేవాడో చాలా తక్కువమందికి తెలుసు.

రైలులో ప్రయాణంచేస్తూ వున్నప్పుడు, అతని కార్యదర్శులలో ఒకడువచ్చి “పది నిమిషాలలో మనం ఫలానివూరు చేరుకుంటాము” అని చెబుతాడు. అప్పుడు రూజ్వెట్టు తాను చేస్తున్న పనిని నిలిపివేసి, నౌకరుచే పంట్లాము విప్పివేసి, దట్టీలు కట్టించుకుని మళ్ళీ పంట్లాము తొడుక్కుని,

- రైలుపెట్టెలోని ఇవతలి ఖాళీజాగాలోకి వచ్చేవాడు. ఈలోపల రైలు, స్టేషనువద్ద ఆగేది. అక్కడ చేరిన జనసమూహానికి వుపన్యాసంచెప్పి, మళ్ళీ రూజ్వెల్టు లోపలికి వెళ్ళి తన కుర్చీలో కూచోని పంట్లాంవిప్పి దట్టీలను వూడదీసి మళ్ళీ పంట్లాం తొడుక్కొని, తనపని చూసుకొనేవాడు. ఇంకా ఒకరోజులో రైలు ఎన్నిచోట్ల ఆగితే అన్నిసార్లు చేసేవాడు.

అనేకచోట్ల, ఏనైనా సభలు, సమావేశాలు జరిగినప్పుడు రూజ్వెల్టు తన కారులో రావడం చాలామంది చూసివుంటారు. అతడు కారులోనుంచి దిగడం చూసిన వారంతా విపరీతంగా జాలిపడి వుంటారు. మొట్టమొదట అతడికాళ్ళు కారులోనుంచి బయటకు సాచడం కనిపిస్తుంది. తరువాత, ఆ కాళ్లను ఒక్కసారి ముందుకు చేతులతో సవరించడం కనిపిస్తుంది. తరువాత రెండు చేతులతోనూ కారును గట్టిగా పట్టుకొని తన శరీరాన్ని అతడు ఒక్కవూపులో పైకి ఎత్తడం కనిపిస్తుంది. తరువాత, ప్రక్కన ఎవరినైనా ఆనుకుని అతడు నిలబడడం కనిపిస్తుంది. ఇదంతా జరుగుతున్నప్పుడు మొదట్లో అతడిముఖం చాలా బిగించుకొని పోయినట్టు కనిపిస్తుంది. కాని జనాన్ని చూడగానే అతడు, చిరునవ్వుతో వారివైపు చూస్తాడు. అప్పుడతడి ముఖంలో తేట కనపడుతుంది.

ఎక్కడైనా వుపన్యాసాలు చేసేటప్పుడు, అతడు ఎక్కుగా పెట్టిన బల్లను గట్టిగా ఆనుకునేవాడు. ఆ బల్ల అతడి బరువుకు ఆగగలదోలేదో ముందుగా తనిఖీ చేసేవారు.

ఇరవై సంవత్సరాల కాలంలో అతడు అయిదారుసార్లు మాత్రం నిలబడి వుపన్యాసా లిచ్చేటప్పుడు జారిపడడం తటస్థించింది. మొట్టమొదటి సారి అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నికల ప్రచారం చేసేటప్పుడు, జార్జియాలో అతడు ఆనుకున్నబల్ల అతని బరువుకు ప్రక్కకుజారగా అతడు పడిపోయాడు. అతని పరిచారకులు వెంటనే అతణ్ణి లేవదీశారు. లేచిన తక్షణమే, తను పడ్డప్పుడు తన వుపన్యాసం ఎక్కడ ఆగిందో, అక్కడనుంచి మళ్ళీ ప్రసంగించడం సాగించాడు. సభలోవున్న జనులు అదిచూసి బ్రహ్మాండంగా హాస్యధ్వనాలు చేశారు.

- నిద్ర పోతూవున్నప్పుడు తప్ప మిగతా సమయాలలో అతడు ఒక్కడూ వుండడానికి వీలులేకపోవడం రూజ్వెల్టుకు చాలా వేదనను

కలిగించేది. ఎల్లప్పుడూ ఎవరో ఒకరు తన ప్రక్కన వుండడం, అతడికి అవసరమైన ఏకాంతత్వము ఏ మాత్రమూ లేక అతడు మానసికంగా బాధ పడేవాడు. తనతో మాట్లాడడానికి ఎవరైనా వచ్చినప్పుడు, వారు మాట్లాడిన సంగతులు అయిపోగానే ఎక్కువసేపు కూచోకుండా వాళ్ళని పంపించి వెయ్యాలంటే తాను కుర్చీలోనుంచి లేచినట్లయితే సరిపాడేది. కాని, తాను అలా లేవలేక పోవడంవల్ల, కొంతమంది వచ్చిన పని అయిపోయినా చాలా సేపు కూచుని అతడిపనిని సాగనియ్యకుండా విసిగించేవారు.

అవిటితనం వల్ల అతడికి కొన్ని ప్రత్యేకపు లక్షణాలు ఏర్పడ్డాయి. ఇష్టంవచ్చిన చోటికల్లా వెళ్లి అన్ని సంగతులూ స్వయంగా చూడలేక పోవడంవల్ల, ఎవరైనా లోకాభి రామాయణం చెబుతూవుంటే కుతూహలంతో వినేవాడు. శరీరంలో అణిగిపోయిన పుడ్రెకోత్సాహాలను ప్రదర్శించడానికి ఎక్కువగా మాట్లాడడం ఒకమార్గం అవుతుంది. అది రూజ్వెల్టుకు పట్టుబడింది. అంతేకాక, కదలకుండా ఒకేచోట వుండేవారికి కాలం ఎంత మెల్లగా గడిచేదో ఎంత శీఘ్రంగా గడిచేదో వ్యత్యాసం బాగా తెలుస్తుంది. కాలపు నడకను గురించిన జ్ఞానం రూజ్వెల్టుకు చాలా ఎక్కువగా వుండేది. సర్కిగా ఏ గంటకు, ఏనిమిషానికి ఏ పని జరగాలో అతడు బాగా పట్టుపట్టి జరిపించేవాడు. ప్రతిరోజూ ప్రతిపూటా తన భోజనానికి, ఒక్క శెకండు కూడా తేడా లేకుండా ఒకే పేళకు కూచునేవాడు. అంతేకాక, ఒక నిమిషానికి మరొక నిమిషానికి మధ్య ఎంతసేపా అతడికి బాగా తెలుసు.

మరొక విశేషం ఏమిటంటే, చిన్న చిన్న జబ్బులు ఏవివచ్చినా అతడు కొంత గాభరా పడేవాడు. మామూలు పడిశెమువచ్చినా అతణ్ణి చాలా సముదాయించవలసి వచ్చేది. జబ్బు మనుష్యుల దగ్గరవుండడం అంటే అతడు భరించలేక పోయేవాడు.

కాలం గడచినకొద్దీ అవిటితనం తనలో ఒకభాగమైపోగా, రూజ్వెల్టు తన జబ్బునుగురించి ఎక్కువ ఆలోచించడం మానివేశాడు. మానసికంగా తన అవిటితనాన్ని గురించి ఏ బాధపడినా బాహ్య ప్రవర్తనలో మాత్రం అవిటితనం తన తత్వంలో ఒక భాగమైనట్టుగా అతడు ప్రవర్తించేవాడు. అంతేకాదు. తన దైనందిన కార్యక్రమాలలో ప్రతి

- స్వల్ప విషయంలో నూతన ఆవిటితనం కళ్లకుకట్టి కనిపిస్తూవున్నా తనకు ఏ విధమైన ఆవిటితనమూ లేనట్టే అతడు ప్రవర్తించేవాడు. ఎవరూ నమ్మ జాలరుగాని, తన ఆవిటితనాన్ని గురించి అతడు ఏ ప్రస్తావనలోనూ ఒక్కసారికూడా పైకి అనలేదట.

తన జబ్బునుగురించి జబ్బుకు కారణాలైన సంఘటనలను గురించి అతడు ప్రస్తావించే వాడుకాదు. ఆ ప్రస్తావన అతని దగ్గర ఎవరూ తెచ్చే వారు కారు. అవిటి తనం వచ్చిన తరువాత గాఫ్ ఆటపేరు అతడు ఒక్క సారికూడా ఉచ్చరించలేదు. దానికి కారణం తన జన్మలో మళ్ళీ ఆ ఆటను ఆడలేననే భావమే అయివుంటుంది. తను పక్షవాతం వాతపడిన కాంపో డెల్లోకు 1933 దాకా ఒక్కసారికూడా మళ్ళీ వెళ్లేలేదు. మామూలు మనిషి ఏ యే పనులు చేస్తాడో, అవన్నీ చెయ్యడానికి మామూలు మనిషిలాగ జీవించడానికి అతడు అన్ని విధాలా ప్రయత్నించే వాడు. తన పట్ల ఎవరైనా జాలిచూపడాన్ని అతడు ఎంతమాత్రమూ సహించే వాడు కాదు.

- తన దుర్దశను ప్రెసిడెంటు రూజ్వెల్టు నిర్లక్ష్యంతో చూసినా యితరులు అలా చేసేవారు కారు. మొట్టమొదటిసారి అతణ్ణి చూసినవారూ ఒకచోటినుంచి మరొక చోటికి వెళ్లడానికి అతడుపడే బాధను చూసిన వారూ, చాలా ఆవేదన పడేవారు. రూజ్వెల్టు నడవలేడని బాగా తెలిసి, కూచుని వుండగా అతడిని ఎన్నోసార్లు కలుసుకున్న పత్రికా విలేఖరులు కూడా, అతడు చక్రాలకున్నీలో కూచోని త్రోయించుకుంటూ గదిలోకి వచ్చినప్పుడుగాని, చక్రాల కున్నీని తానే త్రోసుకుంటూ వచ్చినప్పుడు గాని, ఇద్దరు ముగ్గురు మనుష్యులచేత మోయించుకుంటూ వచ్చినప్పుడుగాని చూసినట్లయితే, చాలా బాధపడేవారు. అతడు ఇలా వచ్చినప్పుడు, చాలా చిన్నమనిషిలాగ కనిపించేవాడు. పైగా, యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రెసిడెంటు అంతటి మహావ్యక్తి, ఒక చోటినుంచి మరొక చోటికి కదలలేని దుర్దశకు లోనయాడంటే అది ఎవరికైనా చాలా మనోవేదనను కలిగించి తీరుతుంది. అయితే, గదిలోకివచ్చి కూచున్న కొద్ది నిమిషాలలో, రూజ్వెల్టుముఖం ప్రసన్నతతో వికసించేది. అది చూసినప్పుడు, గదిలోని పత్రికా విలేఖరుల ముఖాలు వికాసంతో కళకళలాడేవి.

రూజ్వెల్లు అవిటి వాడనీ, నడవలేడనీ, చక్రాల కుర్చీలోగాని, ఒక చోటినుంచి మరొక చోటికి వెళ్ళలేడనీ, అతడిని చూసిన వారికి తప్ప, తక్కిన వారికి, కోటాను కోట్ల ప్రజలకు తెలియదు. పత్రికలు యీవిషయాలను ప్రకటించేవి కావు. అతడి ఫోటోగ్రాఫ్లన్నీ నడుము పైభాగంనుంచే తీయబడేవి. అతడు చనిపోయిన దాకా, అతడు చక్రాల కుర్చీని వుపయోగించే వాడన్న మాట పత్రికలలో ప్రకటించబడలేదు.

యూరప్ లోని వివిధరాజ్యాల ప్రధానోద్యోగులకు కూడా ప్రెసిడెంటు రూజ్వెల్లు అవిటి వాడని తెలియదు.

అవిటితనపు అవస్థలు

రాజకీయాలలో ప్రవేశించి నప్పటినుంచీ, రూజ్వెల్లు అనవసరమైన శ్రమను ఎక్కువగా పడవలసి వచ్చేది. తన శరీరావస్థలో పెద్ద లోపం ఏమీ లేదని చూపడానికి, అతడు అనవసరంగా ఎక్కువ శ్రమకు లోనయేవాడు.

శారీరక దుర్దశ వల్ల, అతడు దుర్దశకు లోనైన వారి పట్ల ప్రత్యేకా భిమానం చూపేవాడనీ, ప్రత్యేకంగా ఆర్థిక దుర్దశలో వున్న వాడిని బాగు చేద్దామనే పట్టుదల అతడికి తన శారీరక దుర్దశ వల్లనే కలిగిందనీ, అంచేతనే అతడు వామ పక్ష రాజకీయాలను అవలంబించాడనీ కొందరు అంటారు.

రూజ్వెల్లు తాను దట్టీలు ధరించడం వల్ల, తాను అధినేత అయిన దేశానికి, ఆర్థికంగా పురోగమించకుండా దట్టీలు కట్టాడనీ తాను అవిటి వాడు కావడం వల్ల దేశంలోని ఆర్థిక వ్యవస్థకు అవిటితనాన్ని తెచ్చి పెట్టాడనీ, ఒక విలేఖరి అతణ్ణి విమర్శించాడు,

రూజ్వెల్లు శత్రువులంతా, ఏమాత్రం కారణం లేకుండానే, అతడి జబ్బును ఒక ఆధారంగా తీసుకొని, అప్పడప్పుడు అతడు ప్రాణాపాయ స్థితిలో వున్నాడని ప్రచారం చేసేవారు.

పక్షవాతంతో అతడు సాగించిన పోరాటాన్ని, అతడు సాధించిన విజయాన్నీ చూసి, ఆ జబ్బు వచ్చిన అనేకులు మనోహైర్యాన్ని తెచ్చుకొని,

తాముకూడా చాలా వరకూ కోలుకొని సాధారణ జీవితాలను గడప గలమని ఆశ పడే వారు.

తాను పక్షవాతంనుంచి చాలావరకు కోలుకోవడం వల్ల, అతడికి భయం అనేది పోయి ఆత్మ విశ్వాసం ఎక్కువైంది. తన శక్తిని అతడు బాగా కూడబెట్టుకొని, దీక్షతో పనులు చెయ్యగలిగాడు. అవిటితనం వల్ల అతడి భావనాశక్తి సునిశితమైన రూపాన్ని పొందింది.

పోలికలు

ఏదో ఒక అవిటితనంవల్ల జీవితమంతా బాధ పడిన మహామహులు, మానవజాతి చరిత్రలో ఎంతో మంది కనిపిస్తారు. అన్ని రంగాలలోను ఇలాటి మహామహులు వున్నారు. ముఖ్యంగా కళాకారులలో అవిటివారు ఎక్కువగా వున్నట్టు కనిపిస్తుంది. బహుశా, శారీరకమైన అవిటి తనం వల్ల, మనిషి మానసిక, భావ శక్తులు ఎక్కువ విజృంభిస్తాయేమో !

మహాకవి మిల్టన్, గ్రుడ్టివాడు ; సంగీత సాహిత్య నిర్మాత బీతోవెన్, చెవిటివాడు ; సుప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడు గిబ్సన్ పెద్ద వరదజంతో అవస్థ పడేవాడు. జూలియస్ సీజర్, మూర్ఖుల రోగంతో బాధ పడ్డాడు. నీచ్ పిచ్చితో చచ్చిపోయాడు. ఇక క్షయ వ్యాధితో బాధపడినవారు లెక్కలేదు. వాల్టర్, కాంత్, కీట్స్, డాస్కోవిస్కీ, మోలియర్, షిల్లర్, డెస్కార్టీస్, స్పిన్సోజా, సిసిగో మొదలైన వారు క్షయ వ్యాధి పేడుతులలో లెక్కకు వస్తారు. టాలీరాండ్ కుంటివాడు. కెయిజర్ చక్రవర్తికి, లార్డ్ హాలిఫాక్సుకీ ఒక చెయ్యి చచ్చుపడి పోయింది.

అయితే, ఒక దారుణ యుద్ధ కాలంలో, ప్రపంచాని కంతకూ మహా నాయకుడుగా పరిగణింపబడే ఘనతను పొందిన అవిటి మనిషి, ప్రెసిడెంటు రూజ్వెల్టు మినహాగా మరెవరూ లేరు.

దేవుడు చేసిన మేలు

కొన్ని సందర్భాలలో, పక్షవాతపు జబ్బు రూజ్వెల్టుకు దేవుడు చేసిన ఒక మేలుగా పరిణమించింది. చిత్రంగా కనిపిస్తుంది గాని, అవిటి తనం వల్ల రూజ్వెల్టు అంగ సౌష్టవాన్ని పొందాడు ! పక్షవాతం రాక

పూర్వం, రూజ్వెల్టు చాలా బక్క పలచగా వుండేవాడు. పక్షవాతం తరువాత, అతని బలమంతా అతడి మెడ, చేతులు, రొమ్మలలో కేంద్రీకృతమైంది. ముఖం వికాలమై, బాగా కండ పట్టింది. నడుముపైన, అతడి శరీరమంతా, ఒక మహా బలశాలి శరీరంలాగా రూపొందింది. అయితే జబ్బు వల్ల అతడి పొడవు రెండు అంగుళాలు తగ్గిపోయింది. ఒకసారి అతడు, కాళ్ళు చచ్చు పడిపోయిన తరువాత, కేవలం తన చేతుల సామర్థ్యం వల్ల, 237 పౌనుల బరువుగల సొర చేపను పట్టి ఒడ్డుకు లాగాడు. ఇది ఎంత కష్టమైన పనో, చేపల్ని పట్టేవారికి తెలుస్తుంది.

జబ్బువల్ల అతడి ఊర్ధ్వ కాయం విస్తరించి, చక్కని రూపు పొందింది. అలాటి వ్యక్తి నడవలేడంటే, అతణ్ణి చూసినవారందరికీ ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది.

అవిటితనం వల్ల అతడికి కలిగిన సదుపాయం ఏమిటంటే, తనకు ఇష్టం లేని పనులను చెయ్యకుండా వుండడానికి అతడికి అదొక సాకుగా ఉపయోగ పడేది. విందులను వినోదాలను విసర్జించి ఆ కాలంలో అతడు ఎంతో పని చేసుకోడానికి అవకాశం లభించింది. “కాళ్ళను వుపయోగించి కాలాన్ని వృథా చెయ్యను గనుక, నేను ఉపయోగకరమైన పనులను ఎక్కువగా చెయ్యగలను,” అని రూజ్వెల్టు తన కొడుకు జేమ్సుతో ఒక సారి చెప్పాడు.

జబ్బు వల్ల, రూజ్వెల్టు మానసిక ప్రవృత్తి బాగా వికాసాన్ని పొందింది. బాధ పడడం అంటే ఏమిటో అతడు బాగా గ్రహించాడు. అంచేత, బాధ పడే వారి పట్ల అతడు సానుభూతి చూపించగలిగాడు. మనోనిశ్చయాన్నీ ప్రసన్నతనూ పొందాడు. కాళ్ళను నిలబెట్టలేక పోవడం వల్ల, మనస్సును నిలబెట్టడం సాధ్యం చేసుకున్నాడు.

తనను నిలబెట్టుకోవడానికి ధైర్యం అవసరమని గ్రహించి నందున, దేశాన్ని నిలబెట్టడానికి ప్రజలకు ధైర్యం కలిగించడం అవసరమని అతడు గ్రహించాడు. పక్షవాతపు జబ్బు, రూజ్వెల్టుకి దేవుడి వరప్రసాదం అని చెప్పవచ్చును. అతడు తన మనస్సును తాను లోబరచుకో గలిగి, యితరుల మనస్సును కూడా లోబరచు కున్నాడు.

తన జబ్బును తాను జయించాడు కనుక, దేనినైనా తాను జయించ గలనని అతడికి గొప్ప ఆత్మ విశ్వాసం కలిగింది. “ఓడి పోయినాకూడా, తాను ఓడి పోయానని అతడు అనుకోడు,” అని హాసీ హాస్కిస్తు ఒకసారి రూజ్వెల్టును గురించి అన్నాడు.

ఘోరమైన జబ్బువల్ల బాధ పడుతూ వున్నందున ప్రజాభిమానాన్ని సంపాదించి, అతడు అదృష్టండు కాగలిగాడనీ, పక్షవాతపు జబ్బు రాకపోతే, అతడు ఎప్పటికీ అదృష్ట పదవిని పొందగలిగేవాడు కాదనీ చాలామంది అంటారు. కాని, అది నిజంకాదు. జబ్బు పడక పూర్వమే, అతడు కేవలం తన ప్రజ్ఞవల్ల పెద్ద సామ్రాజ్యం పొందాడు. పైగా పక్ష వాతం పడ్డ వాళ్ళు అనేక మంది లక్షలాదిగా వున్నారు. వీరిలో ఎవడూ ప్రెసిడెంటు కాలేదు.

జబ్బు పడక పోయినట్లయితే, రూజ్వెల్టు ప్రెసిడెంటు అయేవాడా, అని ఒక మిత్రుడు అడిగితే, ఎలియనార్ ఇంకా చెప్పింది : “అతడు తప్పకుండా అదృష్టవంతువాడు. కాని, మరొక తరహా ప్రెసిడెంటుగా వుండేవాడు.”

పు న ర్జ న్మ.

రూజ్వెల్టు మళ్ళీ రాజకీయాలలో ప్రవేశించడం, 1921లో ప్రెసిడెంటు పదవికి డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థిగా ఆల్బర్ట్ స్మిత్ పేరును స్రుతి పాదించడంతో జరిగింది. తరువాత నాలుగైదు సంవత్సరాలు అతడి రాజకీయ జీవితం అంతా, ఆల్బర్ట్ స్మిత్ గాజకీయ జీవితంతో పెరువేసు కొని నడిచింది.

ఈ నాడు, ఆల్ స్మిత్ పేరునే అందరూ విస్మరించారు. అప్పటికీ ఇప్పటికీ, మానవ జాతిలో మరొక కొత్త తరం పైకి వచ్చింది. వారెవరికీ ఆల్ స్మిత్ సంగతే తెలియదు. అది చాలా విచారకరమైన విషయం.

రాజకీయంగా రూజ్వెల్టు, స్మిత్ లకు చాలా దగ్గరి సంబంధాలు కలిగి వున్నా, వారిద్దరి మధ్యా ఎక్కువ అన్యోన్యత మాత్రం ఎప్పుడూ పొసగలేదు. స్మిత్ మీద రూజ్వెల్టుకు వున్న అభిమానంకన్న, రూజ్వెల్టుమీద స్మిత్ కు

ఎక్కువ అభిమానం వుండేది. 1912 నుంచీ రూజ్వెల్టు అంటే స్మిత్ కు అభిమానం వుండేది. రూజ్వెల్టు చాలా పైకివస్తాడని స్మిత్ అనుకునేవాడు. గవర్నరు పదవికి పోటీచెయ్యడానికి 1918 లో రూజ్వెల్టు నిరాకరించి నప్పడు, స్మిత్ కు మొట్టమొదటి రాజకీయ అవకాశం లభించింది. స్మిత్ చాలా ఉద్రేకాలుగల మనిషి ; అంచేత రూజ్వెల్టు అతడికి దూరంగా వుండేవాడు. పైగా, స్మిత్ అంటే రూజ్వెల్టు తల్లికి ఎక్కువ సరిపడేదికాదు. ఆరోజులలో ఇంకా రూజ్వెల్టు భావాలనూ, ప్రవర్తననూ తన ఇష్టప్రకారం దిద్దాలని రూజ్వెల్టు తల్లి ప్రయత్నించేదట. అటువైపు, స్మిత్ బంధువులూ మిత్రులూ రూజ్వెల్టు చాలా గర్విస్తే అనుకునేవారు.

రూజ్వెల్టు చేసిన గొప్ప నిర్ణయాలలో ముఖ్యమైనది, రాజకీయాలలో మళ్ళీ ప్రవేశించడం. అతని జీవితంలో గొప్పమార్పుకి అదే కారణం. ఈ నిశ్చయాన్ని రూజ్వెల్టు చెయ్యడానికి, ఎక్కువగా ఎలియనార్ ప్రోత్సాహమే కారణం. అతడికి ఎక్కువ ప్రోత్సాహం కలిగించడానికి, ఎలియనార్ తానుకూడా రాజకీయాలలో ప్రవేశించింది. ఆమె తరువాత, రూజ్వెల్టుకు ఎక్కువగా ప్రోత్సహించిన వాడు లూయీ హో.

జీవితాంతం వరకూ ఏ ఇబ్బందీ లేకుండా అవిటివాడుగా హైడ్ పార్కులో జీవితం గడపడాన్ని నిరాకరించి, తన సంపూర్ణ ఉత్సాహంతో రూజ్వెల్టు రాజకీయ రంగంలోకి ప్రవేశించాడు. రాజకీయాలలో ప్రవేశించ మని ప్రోద్బలం చెయ్యడమే కాక, అతడు అవిటివాడనే భావం అతడికి తోచకుండా చెయ్యడానికి న్యూయార్కులోని తమ యింట్లోనూ, హైడ్ పార్కులోనూ, ఎలియనార్ చాలా పాటుపడింది. జబ్బుమనిషి ఇంట్లో వున్నాడనే భావం లేకుండా చెయ్యడానికి, రూజ్వెల్టు కొంచెం కోలు కోవడం ప్రారంభించగానే, ఇంటిలోని నర్సులను పంపించివేసి, జబ్బుమనిషి కోసం చేసే ఏర్పాట్లన్నిటినీ ఆమె తీసివేసింది.

ప్రజలకు చాలామందికి ప్రత్యక్షంగా కనిపించలేక పోయినా, 1924 కు పూర్వం రూజ్వెల్టు రాజకీయాలలో జోక్యం కలిగించుకుంటూనే వుండే వాడు. రాజకీయాలను విడిచిపెట్టి, వ్యాపారంలోకి దిగిన ఆల్ ట్రెడ్ స్మిత్ ను రాజకీయాలలోకి మళ్ళీ లాగినవాడు రూజ్వెల్టే. ఆ రోజులలో న్యూయార్క్ గవర్నర్ పదవికి పోటీ చేద్దామని విలియం రాండాల్ ఫ

హోర్స్ట్ ఉద్యుక్తుడవుతున్నాడు. హోర్స్ట్ను ఓడించగలవాడు, స్మిత్ ఒక్కడేనని రూజ్వెల్ట్ భావించాడు. స్మిత్, రూజ్వెల్ట్ మాట విన్నాడు. హోర్స్ట్ను ఓడించి, బ్రహ్మాండమైన విజయాన్ని పొందాడు. న్యూయార్క్ తరపునే సెనెటర్ గా ఎన్నికకు పోటీ చేయమని రూజ్వెల్ట్ స్మిత్ కోరాడు. కాని, తాను సంపూర్ణంగా కోలుకోలేదని గ్రహించి రూజ్వెల్ట్, స్మిత్ కోరికను నిరాకరించాడు.

1924 ఫిబ్రవరిలో, రూజ్వెల్ట్, ఎలియనారూ, అద్యక్ష పదవికి పోటీ చేయమని స్మిత్ను కోరారు. స్మిత్ అంగీకరించాడు. తన ఎన్నికల ప్రచారానికి మేనేజరుగా వుండమని రూజ్వెల్ట్ స్మిత్ అడిగాడు. రూజ్వెల్ట్ అంగీకరించాడు. న్యూయార్క్ లోని డెమోక్రాటిక్ పార్టీ నాయకత్వాన్ని స్మిత్ కు కట్టబెట్టాలనే తీర్మానాన్ని ఎలియనార్ బలపరిచింది. డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభలో తనపేరు ప్రతిపాదించమని రూజ్వెల్ట్ స్మిత్ కోరాడు. ఎన్నికల ప్రచారపు మేనేజరు అద్యక్ష పదవికి అభ్యర్థిని ప్రతిపాదిస్తూ మహాసభలో ఉపన్యసించడం, అంతకుపూర్వం ఎప్పుడూ జరగలేదు. అయినా, అలా చేయడానికి రూజ్వెల్ట్ అంగీకరించాడు. ఉపన్యాసాన్ని తయారు చేశాడు.

డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభ న్యూయార్క్ లో 1924 జూన్ 26 న జరిగింది. రూజ్వెల్ట్ తన ఉపన్యాసాన్ని చదివాడు. ఏడు సంవత్సరాల అనంతరం, రూజ్వెల్ట్ చేసిన ప్రధాన ఉపన్యాసం ఇదే. వేదికమీదకు అతణ్ణి అతని అనుచరులు చక్రాలకున్నీలో కూచోబెట్టి మోసుకు వెళ్లారు. చంక కర్రల సహాయంతో నిలబడి, ఎత్తైన బల్లను ఆనుకుని రూజ్వెల్ట్ తన ఉపన్యాసాన్ని చదివాడు. అతడు, ఉపన్యాసం చదువుతూ వున్నంతసేపూ, అతడికొడుకు జేమ్స్, పదిహేడేళ్ళ వాడు, తండ్రిని పట్టుకొని నిలుచున్నాడు. డెమోక్రాటిక్ నేషనల్ కమిటీ చైర్మన్ గా వున్న కార్డెల్ హోల్, రూజ్వెల్ట్ ప్రక్కనే నిలబడివున్నాడు. రూజ్వెల్ట్ను వేదిక ఎక్కించేటప్పుడు, న్యూయార్క్ నుంచి వచ్చిన ప్రతినిధులు గొప్ప ఉత్సాహంతో హర్షధ్వనాలు చేశారు. ఉపన్యాసం చాలా చక్కగా నడిచింది. ఉపన్యాసం ముగించి రూజ్వెల్ట్ కూచున్న తరువాత సభికులు 73 నిమిషాల సేపు విరామం లేకుండా హర్షధ్వనాలు చేశారు. ఆ సభాధ్యక్షుడు ఎంత

ప్రయత్నించినా హాన్స్ భ్యానాలు ఆగలేదు. చిట్టచివరకు, రూజ్వేల్టు తన చిన్న కొడుకు సహాయంతో, చేయిపైకి ఎత్తి ఆగమని సభికులకు సూచనలు చెయ్యగానే ఒక్కక్షణంలో సభ అంతా నిశ్శబ్దమై పోయింది.

అయితే, స్మిత్ కు విజయం లభించలేదు. పార్టీ అభ్యర్థిగా అతణ్ణి మహాసభ ఎన్నుకోలేదు. స్మిత్, మెక్ ఆడూ, ఇద్దరూ ఒకరితో ఒకరు పోటీలుపడి ఇద్దరూ ఓడిపోయారు. చిట్టచివరికి, పార్టీ అభ్యర్థిగా జాన్ డబ్ల్యు డేవిస్ ఎన్నుకోబడినాడు. తన అభ్యర్థి ఓడిపోవడంతో ఎన్నికల ప్రచారంలో రూజ్వేల్టు ఎక్కువగా పాల్గొనలేదు.

అధ్యక్షపదవికి పోటీ చెయ్యడానికి కార్లిన్ కూలిడ్జీ వుపాద్యక్ష పదవికి చార్ల్స్ డాన్ నూ రిపబ్లికన్ పార్టీ నిలబెట్టింది. ఎన్నికలలో డేమోక్రాటిక్ పార్టీ ఓడిపోయింది. చాలా ఎక్కువ ఓట్లతో కూలిడ్జీ అధ్యక్షపదవికి ఎన్నుకోబడినాడు.

రూజ్వేల్టు ప్రతిపాదించిన స్మిత్, పార్టీ అభ్యర్థిగా ఎన్నుకోబడక పోయినప్పటికీ ఆ మహాసభలో చేసిన ఉపన్యాసంవల్ల రూజ్వేల్టు ప్రతిష్ఠ చాలా పెరిగింది. దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలనుంచీ వచ్చిన ప్రతి నిధులందరూ అతడిపట్ల గౌరవభావాన్నీ, అభిమానాన్నీ ప్రదర్శించారు. దేశంలోని అన్ని ప్రతినిధివర్గాల గౌరవభావాన్ని ప్రశంసాభావాన్నీ పొందిన నాయకుడు అతడొక్కడే ఆ మహాసభలో కనిపించాడు.

ఆ మహాసభ ముగిసిన కొద్దిరోజుల తరువాత న్యూయార్కు గవర్నరుపదవికి పోటీ చెయ్యడానికి ఎన్నికలలో నిలబడమని రూజ్వేల్టుకు ఆహ్వానంవచ్చింది. కాని, చంకకర్రలు లేకుండా నడవగలస్థితికి వచ్చే వరకూ, తాను యే పదవికీ ఎన్నికలో పాల్గొననని రూజ్వేల్టు ఆ ఆహ్వానాన్ని నిరాకరించాడు.

ఇతర రంగాలలో ప్రవేశం

ఆ రోజులలో పరిస్థితులు అనుకూలించినంతవరకూ, రూజ్వేల్టు ఇతర రంగాలలో ప్రవేశించాడు. అయితే ఆ ప్రయత్నాలన్నీ సంపూర్ణమైన

పట్టుదలతో చేసినవికావు. అతని ప్రాణమంతా అతడి కాళ్ళమీద ఉండేది. నాలుగైదు ప్రజాసంస్థల కార్యక్రమాలలో అతడు పాల్గొన్నాడు.

1925 జనవరిలో బెసిల్ ఓ'కన్నార్ అనే ఒక మిత్రునితో కలిసి మరొక లాయరు కంపెనీని స్థాపించాడు. ఈ కంపెనీ ఆఫీసుకూడా అతడు పనిచేసే ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ వున్న భవనంలోనే పెట్టాడు. అంచేత రెండో కంపెనీకి మరొకచోటికి వెళ్ళవలసిన బాధ తప్పించుకున్నాడు. ఆ రోజులలో అతడుచేసిన ఇన్సూరెన్సు వ్యాపారం అంతకుపూర్వం చేసినదానికి రెట్టింపు అయింది. వేరే రెండుమూడు రకాల ఇతర వ్యాపారాలుకూడా అతడు చేశాడు కాని, అవి అంతగా లాభించలేదు.

ఆ రోజులలో రూజ్వెల్టు డబ్బుకోసం కొంత ఇబ్బందిపడినట్టు కనిపిస్తుంది. అతడి జబ్బుకి చాలా డబ్బు ఖర్చు అయింది. తల్లిని అడిగి తీసుకోవడం అతడికి ఆట్టే మనస్కరించినట్టు లేదు. అంచేత 1925 లో తను తయారుచేసిన నౌకల నమూనాలను వేలంవేశాడు. దానివల్ల 4,537 డాలర్లు వచ్చింది. ఈ విషయాన్ని పత్రికలు వెంటనే ప్రకటించాయి.

చాలామందికి తెలియదుగాని, రూజ్వెల్టు కొన్నాళ్ళు టెలిగ్రాఫ్ అనే జార్జియాలోని ఒక పత్రికలో ఒక శీర్షికకు వ్యాసాలు వ్రాస్తూ ఉండేవాడు. ఆ శీర్షికను మొదట్లో వాంస్వింగ్స్లోని తామస్ లాయ్లెస్ వ్రాసేవాడు. కాని అనారోగ్య కారణాలవల్ల అతడు దానిని మానుకోవలసి వచ్చింది. అతడికి బదులుగా తాను వ్రాస్తానని రూజ్వెల్టు “రూజ్వెల్టు చెప్పేది” అనే శీర్షికతో కొన్ని వ్యాసాలను ఉచితంగా వ్రాశాడు. ఆ వ్యాసాలు ఎక్కువగా పన్నులను గురించి ప్రభుత్వోద్యోగులను గురించి విమర్శనలు; చదవడానికి అంత బాగుండేవి కావు. ఒక విశేషం ఏమిటంటే, రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడయిన తరువాత అతణ్ణి పదవినుండి తొలగించాలని ఆందోళనచేసిన పత్రికలలో టెలిగ్రాఫ్ ఒకటి.

తరువాత కొన్నాళ్ళు న్యూయార్కులోని బీకన్ అనే, పత్రికకు వ్యాసాలు వ్రాసేవాడు. అవి కొంత బాగుండేవి. ఆ వ్యాసాలను పునర్ముద్రించుకోవడానికి, దేశంలోని అనేక ప్రాంతాలనుంచి పత్రికలు అనుమతికోరేవి. పత్రికలలో వ్యాసాలు వ్రాసినందువల్ల వచ్చిన అనుభవాన్నిబట్టి అతడు గ్రహించినదేమంటే, రోజు. కొకసారి కాదు

గదా, వారానికి రెండుసార్లుకూడా ప్రజా వ్యవహారాలమీద వ్యాసాలు వ్రాయడం సులభమైన పనికాదని.

1925-1923 ల మధ్య, రూజ్వెల్టుమీద ఎలియనార్ కు ఎక్కువ పెత్తనం లభించింది. ఆ రోజులలో ఆమె రాజకీయాలలో పాల్గొనడం కూడా బాగా ఎక్కువైంది. రోజురోజుకీ, అతడికి పరిచయం చెయ్యడానికి కొత్తవాళ్లను ఎవరో ఒకరి ఆమె తీసుకొని వస్తూనే వుండేది. ఉపాధ్యాయులు, సంఘ నేతలు, శాస్త్ర పరిశోధక విద్వాంసులు, పత్రికా సంపాదకులు, రచయితలు మొదలైన అనేకవర్గాలకు చెందిన అనేకమందిని రూజ్వెల్టు ఆ రోజులలో తన భార్య ద్వారానే పరిచయం చేసుకున్నాడు. మొదట్లో ఆ మనుష్యులు ఆవేశంతప్ప మరేమీలేనివారని అతడు అనుకునేవాడు. క్రమేపీ వారందరికీ నూతన భావాలు వున్నాయని అతడు గ్రహించాడు. కొద్దికాలంలోనే అతడు కొత్త మిత్రులను, సంగతులు తెలుసుకోవడానికి కొత్త ఆధారాలను సంపాదించాడు. నూతన భావాలు అతడి మనస్సులో స్థావరం ఏర్పరచుకోసాగాయి.

రూజ్వెల్టు ఎప్పుడూకూడా రాజకీయాలనువిడిచి, వాటికిదూరంగా పోలేదు. వాంస్పిర్స్ లో వున్నా అతడి మిత్రులు చాలామంది అతడిని, జార్జియారాష్ట్రానికి గవర్నరుగా ఎన్నికలలో నిలవమని ప్రోత్సహించారు. కాని అతడు అంగీకరించలేదు. న్యూయార్కు డెమోక్రాటిక్ మహాసభలో ఆల్ ట్రెండ్ స్మిత్ ఓడిపోయిన తరువాత, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ ప్రముఖులకు అతడు సుమారు వెయ్యి వుత్తరాలు వ్రాశాడు. సభ్యులందరూ ఐకమత్యం పెంపొందించుకోవాలనీ, 1925లో జరగబోయే మహాసభనాటికి, పార్టీ ఒక ప్రధాన కార్య ప్రణాళికను తయారుచేసుకోవాలనీ అతడు ఉద్ఘాటించేవాడు.

మరొక విశేషం ఏమిటంటే, అతడు జబ్బుపడి కోలుకుంటూవున్న రోజులలో, అతడి రాజకీయ మిత్రు లెవరూకూడా అతణ్ణి వదలిపెట్టలేదు. నాయకుడు అధికారంలో వున్నప్పుడు అతణ్ణి అంటిపెట్టుకొని వుండటంలో గొప్ప ఏమీలేదు. నాయకుడు పడిపోయినప్పుడు అతణ్ణి వదలక పోవడంలోనే గొప్పవుంది. 1920 లో అతని పక్షానవున్న రాజకీయ మిత్రులంతాకూడా, 1928లో కూడా అతని పక్షాన్నే వుండడం అతడి గొప్పతనాన్ని చాటుతుంది.

హూస్టన్ పార్టీ మహాసభ

1928లో డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభ హూస్టన్ లో జరిగింది. ఈ సభలోకూడా, అధ్యక్షుపదవికి ఆల్ ఫ్రెడ్ స్మిత్ ను అభ్యర్థిగా నియమించాలనే ప్రతిపాదనను రూజ్ వేల్స్ చేశాడు. 1926నుంచీకూడా ఆల్ ఫ్రెడ్ స్మిత్ అభ్యర్థిత్వం కోసమే రూజ్ వేల్స్ కృషిచెయ్యడం ఆరంభించాడు. మహాసభ చాలా గందరగోళంగా జరిగింది. అయినప్పటికీ అభ్యర్థిత్వపు ఎన్నికలో స్మిత్ గెలిచాడు. న్యూయార్కు మహాసభలో రూజ్ వేల్స్ ఉపన్యసించినప్పుడు సమ్మోహితులైనట్లుగా యీసారి సభలో ప్రతినిధులు సమ్మోహితులు కాలేదు. కాని, ఈ ఉపన్యాసంతో, రూజ్ వేల్స్ మళ్ళీ రాజకీయరంగంలోకి సంపూర్ణంగా ప్రవేశించాడని స్పష్టమైంది. ఈసారి సభలో, వేదకమీద అతడు చంకకర్రలు లేకుండా, బెత్తం చేతపట్టుకొని దానిని అని నడవగలిగాడు. ఆ సభలో అతడుచేసిన ఉపన్యాసం, ఒక పెద్దసురిషి కొందరు పెద్దమనుష్యులతో మాట్లాడినట్టు చాలా చక్కగావుండని న్యూయార్కు టైముస్ పత్రిక వ్రాసింది.

హాష్టాభాసాలు అయిపోయిన తరువాత, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అధ్యక్షుడుగా వుండమని ప్రతినిధులు రూజ్ వేల్స్ ను కోరారు. కాని అతడు ఆ పదవిని నిరాకరించాడు.

గవర్నరు పదవికి పోటీ

1923 సెప్టెంబరులో, శీతాకాలం అంతా అక్కడే గడిపే వుద్దేశంతో రూజ్ వేల్స్ వాంస్పింగ్స్ కు వెళ్లాడు. అక్కడి జంతుండంపైన ఒక కప్ప కట్టబడింది. శీతాకాలంలో కూడా, గోగులు ఆకుండంలో స్నానం చెయ్యడానికి వసతి ఏర్పరచబడింది. రూజ్ వేల్స్ చాలావరకు కోలుకున్నాడు. ఒకసారి అతడు, ఏ ఆధారాన్నీ ఆనుకోకుండా కొన్ని అడుగుల దూరం నడిచాడుకూడా.

తనకున్న వ్యవధి నంతటినీ వాంస్పింగ్స్ లోనే గడిపినట్లయితే, దట్టీలు లేకుండా తాను నిలబడగలనని ఆశించాడు. కాని, ఈ ఆశమాత్రం ఎన్నటికీ ఫలించలేదు. దానికి కారణం, బహుశా, అతడు వాంస్పింగ్స్ లో

ఎక్కువకాలం గడపక పోవడమే. దానికి కారణం, న్యాయాయ్-గవర్నరు పదవికి పోటీచెయ్యడానికి రూజ్వెల్టును ఆర్ స్మిత్ ఒప్పించడమే. అంటే ఒక విధంగా, రూజ్వెల్టు తన కాళ్లను మళ్ళీ ఉపయోగానికి తెచ్చుకోలేక పోవడానికి కారకుడు ఆర్ స్మిత్ అని చెప్పవలసి వస్తుంది.

1928 అక్టోబరులో గవర్నరు పదవికి పోటీలో నిగివప్పటిమంచి అనువులను విడిచే వరకూ, రూజ్వెల్టు ఒక్కక్షణంకూడా తీరలేని మనిషి అయిపోయాడు.

పార్టీ అభ్యర్థిగా ఎన్నుకోబడిన ఆర్ డ్రెడ్ స్మిత్ ఆ గోజులలో అధ్యక్ష పదవికి పోటీచేస్తున్నాడు. అప్పడతడు న్యాయాయ్-గవర్నర్ గా వున్నాడు. అతని స్థానంలో గవర్నరుగా వుండటానికి మనిషి కావాలి. గవర్నర్ పదవికి పోటీచెయ్యమంటే, రూజ్వెల్టు కాదన్నాడు. ఏ అభ్యర్థి దృష్టిలో లేకుండా, ఎవరో ఒకర్ని అభ్యర్థిగా ఎన్నుకోడానికి న్యాయాయ్-రాష్ట్రపు డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభ జరుగబోతోంది. లెఫ్ట్ నెంట్ గవర్నర్ పదవికి పోటీచెయ్యడానికి హార్బర్ట్ హెచ్. లేనున్ అంగీకరించాడు; కాని గవర్నరు పదవికి అభ్యర్థి కనపడలేదు. గవర్నరు పదవికి పోటీచెయ్యమని రూజ్వెల్టును స్మిత్ ఒత్తిడి చెయ్యడంలో చాలా ముఖ్య కారణాలు వున్నాయి. న్యాయాయ్ రాష్ట్ర శాసనసభలోని 47 ఓట్లు తనకు వస్తేనేగాని తాను అధ్యక్ష పదవిని గెలవలేనని స్మిత్ అనుకున్నాడు. ఆ ఓట్లను తనకు ఇప్పించగల వ్యక్తి రూజ్వెల్టే అని అతడు విశ్వాసం. రూజ్వెల్టుకు ప్రజలలో ఎక్కువ పలుకుబడి వుండడమేకాక, డెమోక్రాటిక్ పార్టీలోని అన్ని ముఠాలలోను అతడి మాటకి చెలామణి వుంది.

రూజ్వెల్టుమాత్రం నిజంగా పోటీచెయ్య దలచలేదు. దానికి కారణాలు మూడు కనిపిస్తాయి. వాంస్పింగ్స్ లో చికిత్సను పూర్తిచేసుకుందామని కోరడం ఒకటి; తాను అసలు ఎన్నికలలో ఓడిపోతానేమో అనే భయం రెండు; అధికారంకోసం పెద్ద ప్రయత్నం చెయ్యడానికి అదును ఇంకా రాలేదనే భావం మూడు.

పైగా పోటీకి అంగీకరించవద్దని లూయీ హో సలహా ఇచ్చాడు. హో అలా సలహా ఇప్పడానికి కారణం ఆ సంవత్సరం అధ్యక్షపదవికి ఎన్నికలలో హార్బర్ట్ హూవర్ గెలుస్తాడని రెండుసార్లు అతడు

అధ్యక్షుడుగా ఉంటాడనీ, అంచేత 1932 దాకా రూజ్వెల్టు గవర్నరు పదవికి పోటీ చేయకూడదనీ 1932 లో గవర్నరు పదవికి పోటీచేస్తే 1936 నాటికి అధ్యక్షుపదవికి పోటీ చేయడానికి రూజ్వెల్టుకు మంచి అదునుగా ఉంటుందనీ హో ఊహించాడట. కాని, అలా జరగలేదు. హో అనుకున్న ప్రకారం జరిగినట్లయితే అమెరికాదేశపు చరిత్ర మరోలాగ ఉండేది !

స్మిత్ మాత్రం రూజ్వెల్టుకు వదలలేదు. తప్పకుండా గవర్నరు పదవికి పోటీ చేయమని రూజ్వెల్టుకు కోరితూ స్మిత్ ఒక టెలిగ్రామును 1928 సెప్టెంబరు 27 న పంపించాడు. దానికి జవాబు అక్టోబరు 1 న పంపాడు రూజ్వెల్టు. కాని, స్మిత్ తన పట్టుదలను వదలలేదు.

అక్టోబర్ 2 వ తేదీన రూజ్వెల్టు వాంస్వింగ్ లో ఉన్నాడు. ఆనాడు అతడితో టెలిఫోనులో మాట్లాడాలని స్మిత్ ప్రయత్నించాడు. సగలంతా రూజ్వెల్టు టెలిఫోనులో మాట్లాడడానికి నిరాకరిస్తూనే వచ్చాడు. “ఒప్పుకో” అని తనకూతురు అన్నా పంపిన టెలిగ్రాము, “నీ వీపు బ్రద్దలుకొట్టాలి” అని జవాబు పంపించాడు. చిట్టచివరకు రాత్రి మళ్ళీ టెలిఫోను వచ్చింది. రూజ్వెల్టు టెలిఫోను ఉన్న ఒక దుకాణానికి చాలా దూరస్థలంలో ఉన్నాడు. టెలిఫోను దగ్గరకు వెళ్ళకన్నాడు. కాని, రూజ్వెల్టు వచ్చి టెలిఫోనులో మాట్లాడేవాకా తాను టెలిఫోను వదలనని అవతలివైపున స్మిత్ మొండికివేశాడు. చిట్టచివరకు రూజ్వెల్టు టెలిఫోనుదగ్గరకు వెళ్ళాడు. తాను ఎన్నికలో నిలబడనంటే నిలబడనని అతడు పట్టుదలతో చెప్పాడు. వాంస్వింగ్స్ నిధికి 25,000' డాలర్లను ఇస్తాననీ దాని అభివృద్ధి విషయమై బెంగ పెట్టుకోవద్దనీ జాన్ రాస్కాబ్ అనే ఒక మోటారుకంపెనీ యజమాని రూజ్వెల్టుకు చెప్పాడు. ఆ సమయంలో టెలిఫోనులై ను చెడిపోయింది. అప్పారాత్రివేళ వాంస్వింగ్స్ లో టెలిఫోనుద్వారా మళ్ళీ సంభాషణలు ప్రారంభమయాయి. రూజ్వెల్టు తాను గవర్నరుపదవికి పోటీ చేయనని నిక్కచ్చిగా చెప్పాడు. “మహాసభ నిన్ను అభ్యర్థిగా పెట్టినాకూడా నువ్వు పోటీ చేయవా?” అని స్మిత్ అడిగాడు. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడానికి రూజ్వెల్టు తటపటాయించాడు. స్మిత్ కోరినదే. వెంటనే టెలిఫోను మూసివేశాడు.

మరునాడు ఉదయం ప్రతికలలో న్యాయార్కు గవర్నరుపదవికి పోటీ చేయడానికి అభ్యర్థిగా రూజ్వెల్టును న్యాయార్కు రాష్ట్రపు డె మొక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభ ఎన్నుకున్నదని ప్రకటన జరిగింది. అప్పుడు తాను ఒక అభ్యర్థినని రూజ్వెల్టు ఆరోగ్యాన్ని గురించి భయపడ్డారు.

రూజ్వెల్టు జీవితంలోకల్లా అత్యంత సౌఖ్య ప్రదమైన మాసాలలో ఒకటి అతడు గవర్నరు పదవికి పోటీలో ప్రచారంచేసిన నెల. సంఖ్య మైన ఉత్సాహంలో అతడు ఎన్నికల ప్రచారాన్ని సాగించాడు. రోజులలో అతడు తన జబ్బుమాటను పూర్తిగా మరిచిపోయాడు. “ఒక ఆరుమాసాలు ఇలా ప్రచారంలో పాల్గొన్నానంటే బెత్తం పట్టుకోవలసిన అవసరంకూడా లేకుండా నేను నిలబడగలను” అని అతడే ఆ రోజులలో ఒకసారి అన్నాడు.

తరువాత 17 సంవత్సరాలు తన జీవితాంతంవరకూ తనకు అపరిమిత సేవచేసిన జడ్జి రోసెన్ మాన్ ను, రూజ్వెల్టు యీ ప్రచారపు రోజులలోనే కలుసుకున్నాడు. ప్రచారంలో రూజ్వెల్టు ఉపన్యాసాలన్నీ స్మిత్ అభ్యర్థిత్వాన్ని గురించిన మాటలతో నిండిపోయాయి. “తానుకూడా ఒక అభ్యర్థి అనే సంగతిని జ్ఞాపకం తెచ్చుకొని తన ఎన్నికను గురించి కూడా కొంత ప్రచారం చేసుకోమను” అని రూజ్వెల్టు మిత్రులు చాలా మంది అతడికి కబుర్లు పంపించారు. అప్పుడు రూజ్వెల్టు తన అభ్యర్థిత్వాన్ని గురించి మాట్లాడుతూ, కార్మిక సమస్యలనుగురించి ప్రసంగించాడు. ఈ ప్రసంగాన్ని తయారుచేయడంలో రోసెన్ మాన్ అతడికి సహాయపడ్డాడు. అప్పటినుంచీ 1915 దాకా రూజ్వెల్టు ఉపన్యాసాలను తయారు చేయడంలో రోసెన్ మాన్ సహాయపడుతూనే ఉన్నాడు. అతడిచెయ్యి పదనిదే రూజ్వెల్టు ఉపన్యాసం ఒక్కటికూడా తయారుకాలేదు.

ఎన్నికల నాటిరాత్రి రూజ్వెల్టు మాపిన స్థితిర్యం చాలాప్రశంసనీయమైనది. రాత్రి ఎన్నికల ఫలితాలు ఒక్కొక్కచోటనుంచే రావడం సాగేటప్పటికి రిపబ్లికన్ పార్టీ అభ్యర్థి హోవర్, స్మిత్ ను బాగా ఓడిస్తున్నాడని స్పష్టం అయిపోయింది. న్యాయార్కు రాష్ట్రంలో కూడా హోవర్ కే ఎక్కువ వోట్లు పడ్డాయి. గవర్నరు ఎన్నికలో కూడా రూజ్వెల్టుకూ, అతడి ప్రత్యర్థి ఆల్బర్ట్ ఆటెంజర్ కూడా పోటీ చాలా తీవ్రంగా జరిగింది. మొదట

వచ్చిన వోట్ల లెఖ్కులలో ఆటింజర్ కే ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చాయి. రూజ్వెల్ట్ ఓడిపోయినట్లే అని అందరూ నిశ్చయించారు. అధికారాన్ని వచ్చిన పత్రికలన్ని కూడా రూజ్వెల్ట్ ఓడిపోయాడనే ప్రకటించాయి. అధికారాన్ని దాటిన తరువాత, రూజ్వెల్ట్ సలహాదార్లు చాలా మంది ఇక లాభంలేదని, యిప్పుడు వెళ్లిపోయారు కూడాను.

అయినా రూజ్వెల్ట్ మాత్రం తాను ఓడిపోయాడని ఒప్పుకోకుండా, రాత్రంతా దూరదూరాన్నుంచి వస్తూవున్న ఓట్ల లెఖ్కులన్నిటినీ కూడతూ కూచున్నాడు. లెక్కపెట్టడంలో ఎక్కడైనా పొరపాటు జరిగిందేమో, సరిగ్గాచూసి ఓట్లు లెక్కపెట్టడంలో చాలా జాగ్రత్తగా వుండమని రాష్ట్రంలోని అన్నిప్రాంతాల షేర్ ఫులకు ఉదయం ఆరు గంటలదాకా రూజ్వెల్ట్ టెలిఫోను చేస్తూ కూచున్నాడు. రూజ్వెల్ట్, ఆ పని చెయ్యకపోతే, బహుశా ఓడిపోయేవాడేమో. రూజ్వెల్ట్ ఓడి పోయాడని నిశ్చయించుకొని, అతడి తల్లి శారా, భార్య ఎలియనార్ ఇంటికి వెళ్లి పడుకున్నారు. మరునాడు ఉదయం పత్రికలు అధ్యక్ష పదవికి పోటీచేసిన ఆల్ డ్రెడ్ స్మిత్ కు న్యూయార్క్ రాష్ట్రంలో 1,03,481 ఓట్లు తక్కువచ్చాయనీ, అతడు ఓడిపోయాడనీ రూజ్వెల్ట్ 25,564, ఓట్లను ఎక్కువగా తెచ్చుకొని, న్యూయార్క్ గవర్నరుగా ఎన్నుకో బడినాడనీ ప్రకటించాయి. 25,000 వోట్లతో, రూజ్వెల్ట్ ఆ ఎన్నికలలో గెలవకపోతే, ఆమెరికా చరిత్ర, రూజ్వెల్ట్ చరిత్ర, ఎలామారేవో !

గవర్నర్ రూజ్వెల్ట్

1928నుంచి 1932దాకా రూజ్వెల్ట్ న్యూయార్క్ గవర్నర్ గా చేసినపనిని ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే, రూజ్వెల్ట్ గొప్ప గవర్నర్ కాదు గాని, మంచి గవర్నర్ అని చెప్పాలి. రూజ్వెల్ట్ పూర్వం న్యూయార్క్ గవర్నర్ గా వున్న స్మిత్, పరిపాలనాశాఖలోవున్న కష్మలాన్ని శుభ్రంగా తుడిచివేసి, ఎన్నో సాంఘిక సంస్కరణలకు దారి చూపించాడు. అంచేత స్మిత్ ప్రారంభించిన పనులను కొనసాగించడం మినహాగా, రూజ్వెల్ట్ కొత్తగా చేయవలసినపని ఏమీ లేకపోయింది. రూజ్వెల్ట్ గవర్నరుగావున్న రోజులలో అతడుచేసిన పనిని చూస్తే, ప్రెసిడెంటుగా అతడుసాధించిన

ఘనకార్యాలకు ప్రాతిపదిక ఎక్కడా కనపడదు. గవర్నరుగా విశేషప్రజ్ఞను చూపని రూజ్వెల్లు, ప్రెసిడెంటుగా మహాకార్యాలను సాధించగలడని ఎవరూ అనుకొనివుండరు.

ప్రెసిడెంటుపదవి తరువాత, అమెరికాలోని అత్యున్నతపదవి న్యూయార్కు గవర్నరుపదవి. న్యూయార్కు గవర్నరుహోదాకు పై హోదా ప్రెసిడెంటు ఒక్కడిదే. అప్పటివరకు రూజ్వెల్లుపొందిన పెద్దపదవి అదే.

ఎన్నికల ఫలితం తరువాత, రూజ్వెల్లుకూ, స్మిత్ కూ నడిచిన సంబంధాలు చిత్రమైనవి. న్యూయార్కు రాష్ట్ర పరిపాలన, వేరుకు రూజ్వెల్లు గవర్నరైనా, తన యిష్టప్రకారం జరుగుతుందని స్మిత్ భావించాడు. రూజ్వెల్లు ఎక్కువకాలం వాంస్పిగ్ లో గడపుతాడనీ, వేరుకు మాత్రమే అతడు గవర్నర్ గా వుంటాడనీ స్మిత్ భావించాడు. కాని, రూజ్వెల్లు మాత్రం అలా అనుకోలేదు. అంచేత, స్మిత్ కు పాపం చాలా ఉక్రోశం వచ్చింది. “నువ్వు గవర్నరు అవడానికి కారణం నేను, నామాట ఏమిటి?” అన్నట్లుగా అతడు రూజ్వెల్లుపట్ల ప్రవర్తించాడు. రూజ్వెల్లు మంచి తెలివితేటలు, ఓపిక, పట్టుదల చూపించాడు. వీరిద్దరికీ మొట్ట మొదటి పేచీ ఉద్యోగాలు యివ్వడంలో వచ్చింది. తాను గవర్నరుగావున్నప్పుడు తాను నియమించిన ప్రధానోద్యోగులందరినీ ఆ పదవులలో వుంచునుని స్మిత్ కోరాడు. అంటే పరిపాలనా నిర్వహణ తన చేతిలో వుంచుకోవాలని అతడు కోరాడన్నమాట, దానికి రూజ్వెల్లు అంగీకరించలేదు. తన ఇష్టంవచ్చిన వారిని పెద్ద వుద్యోగాలలో వేసుకుంటానని రూజ్వెల్లు స్పష్టంగా చెప్పివేశాడు ఇలా చెయ్యడంలో స్మిత్ పట్ల రూజ్వెల్లు అన్యాయంగా ప్రవర్తించాడని కొందరు అంటారు. కాని, స్మిత్ కు రూజ్వెల్లు వాగ్దానాలు ఏమీ చెయ్యలేదు. పైగా న్యూయార్కులో స్మిత్ కువచ్చిన వోట్లకంటే చాలా ఎక్కువ వోట్లు రూజ్వెల్లుకు వచ్చినవి. అంచేత రూజ్వెల్లును తాను గెలిపించానని చెప్పడానికి స్మిత్ కు ఎంత మాత్రమూ ఆస్కారంలేదు,

గవర్నరు పదవిని స్వీకరించిన కొత్తలో రూజ్వెల్లును జాగ్రత్తగా కనిపెట్టినవారు, అతడిలో తాము అనుకోని శక్తి సాహసాలు చాలా ఉన్నాయని గ్రహించారు. గవర్నరుగా పదవి స్వీకరించిన వెంటనే అతడు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును శాసనసభ నిరాకరించింది. కాని, శాసనసభ

• నిర్ణయాన్ని త్రోసి రాజన్నాడు రూజ్వెల్టు. రూజ్వెల్టు నిర్ణయాన్ని మళ్ళీ కాదనడానికి శాసనసభకు సాహసం లేకపోయింది. అంచేత ఒక రాజ్యాంగ ప్రతిష్ఠంభన ఏర్పడింది. చిట్టచివరకు యీ విషయం కోర్టు కెక్కింది. కోర్టు తీర్పులో రూజ్వెల్టు గెలిచాడు. ఇన్నాళ్ళ తరువాత ఇప్పు డిది ఒక స్వల్ప విషయంగా కనిపిస్తుంది గాని ఆ రోజులలో న్యాయాన్ని ప్రజలందరినీ ఉద్రిక్తుల్ని చేసిన మహాసమస్య అది. క్రమమైనా, అక్రమమైనా తనుచేసిన పనివల్ల ప్రజలందరినీ ఉద్రిక్తుల్ని చెయ్యగల ప్రజ్ఞ రూజ్వెల్టుకు ఉంది.

జీవితాంతంవరకూ తనకొలుపులో ఉండిపోయిన అనేక సుప్రసిద్ధ వ్యక్తులు రూజ్వెల్టుచుట్టూ యీ కాలంలోనే చేరారు. అప్పటికప్పుడే మిస్సీ లిహాండ్, మిస్ టుల్లీలు రూజ్వెల్టు ఇంటిలో స్థిరపడిపోయారు. రోసెన్ మాన్ అతడి ముఖ్య సలహాదాగ్గా ఒకడయ్యాడు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్మిక శాఖాధిపతిగా గ్రూన్స్ ప్రిన్స్ రూజ్వెల్టు నియమించాడు. వ్యవసాయక సలహా సంఘానికి అధిపతిగా హెన్రీ మోర్గెంట్ నియమించబడినాడు.

హారీ హాస్కిన్స్ రూజ్వెల్టువద్దకు చేరినాడా ఈ కాలంలోనే. రూజ్వెల్టును ఇంతకాలమూ ప్రతిఘటిస్తూ అతనికి వ్యతిరేకంగా పని చేస్తూ ఉన్న అనేకమంది రిపబ్లికనులు యీ రోజులలోనే రూజ్వెల్టుతో స్నేహం చేసుకొని జీవితాంతంవరకూ అతని మిత్రులయ్యారు. వారిలో ముఖ్యులు : జారల్ డొనవన్ : జాన్ డి. వై నాంట్ ; హెన్రీ ఎల్. స్టీమ్సన్ ; ఎఫ్. ఎచ్. లాగార్డియా.

1930 లో తనపదవి మొదటి సారి ముగియగానే, గవర్నరు పదవికి రూజ్వెల్టు మళ్ళీ పోటీచేశాడు. అతడికి ప్రత్యర్థిగా పోటీ చెయ్యడానికి రిపబ్లికనులు వెతికివెతికి చార్జ్ హెచ్. ట్రాట్ట్ అనే వ్యక్తిని పట్టుకున్నారు. రూజ్వెల్టు తన ప్రచారపు ఉపన్యాసాలలో ఒక్కసారి కూడా ట్రాట్ట్ పేరును ప్రస్తావించలేదు. ట్రాట్ట్ అనే మనిషి ఒక డున్నాడని తాను గుర్తించినట్లు అతడు ఎక్కడా చెప్పలేదు. ఈ సారి ఎన్నికలలో అతడు బ్రహ్మాండమైన విజయాన్ని సాధించాడు. 1928 లో 25,000 ఎక్కువ వోట్లతో గెలిస్తే 1930 లో అతనికి 7,25,000 ఓట్లు ఎక్కువగా వచ్చాయి. న్యాయాన్ని రాష్ట్రపు చరిత్రలో ఏ ఎన్నిక

లోనూ ఏ అభ్యర్థికి అంత యెక్కువగా అదివర కెన్నడూ ఓట్లు రాలేదు. అంతేకాదు. అంతకుముందు డెమోక్రాటిక్ అభ్యర్థికి ఎవరూ ఓటు వెయ్యని ప్రాంతాలలోకూడా ఎక్కువ ఓట్లు రూజ్వెల్టుకి పడ్డాయి. ఇంత గొప్ప విజయానికి కారణం, కేవలం రూజ్వెల్టు వ్యక్తిత్వమే. ఈ విజయం వల్ల కలిగిన రెండు ఫలితాలు ఏమిటంటే : దేశంలోని ప్రముఖులలో రూజ్వెల్టు ఒకడయ్యాడు. అధ్యక్షపదవికి పోటీ చెయ్యడానికి 1932 లో డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థిగా వుండడానికి అతణ్ణి మించినా దేవడూ లేకుండా పోయాడు.

అధ్యక్షుడయిన తరువాత రూజ్వెల్టు అమలులోకి తెచ్చిన అనేక ఆర్థిక విధానాలకు ప్రాతిపదికలను అతడు న్యాయార్కు గవర్నరుగా ఉన్నప్పుడు అవలంబించిన విధానాలలో చూడవచ్చును.

1929 లో న్యాయార్కు స్టాక్ ఎక్స్‌చేంజి విపరీతంగా దెబ్బ తిన్నది. దేశమంతటా ఆర్థిక మాంద్యస్థితి నానాటికీ తీవ్రతర చూతున్నది. దేశానికి ఇనొక తీవ్రమైన సమస్య. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి మార్గాలను వెతకడంలో రూజ్వెల్టు చాలా దీర్ఘంగా ఆలోచించసాగాడు. అనేక కొత్త విషయాలను అతడు చాలా చక్కచక్కా నేర్చుకొన్నాడు.

దేశంలోని యీ దారుణ ఆర్థిక మాంద్య పరిస్థితిని చక్క జెయ్యడానికి ఆ రోజులలో ప్రెసిడెంట్ హూవర్ అవలంబించిన విధానాలు వేరు; రూజ్వెల్టు ఆలోచించిన విధానాలు వేరు.

దేశం అంటే మనుష్యులు. దేశంలోని సామాన్య ప్రజలు, తమ తప్ప ఏమీ లేకుండానే, తమ జీవనం సాగించు కొనేందుకు వృత్తులు ఏమీ లేకుండా బాధ పడుతున్నారంటే, ధర్మం క్రింద కాకుండా విధిరీత్యా, వారికి జీవనో పాధి కల్పించడం ప్రభుత్వ బాధ్యత. రూజ్వెల్టు అవలంబించిన విధానం ఇది.

ఈ మాటలు అతడు చెప్పినప్పుడు, ఆనాడు అతనిని ఒక విప్లవ వాది అని ధనిక వర్గాలవారు దూషించారు. ఈనాడు, ఆ మాటలు ప్రభుత్వ పరిపాలనా విధానంలో ఒక సూత్రమైపోయాయి.

• ఆ మాటలు చెప్పి రూజ్వెల్లు ఊరుకోలేదు. కార్యాచరణకు పూనుకున్నాడు. న్యూయార్కు రాష్ట్ర శాసనసభ సమావేశాన్ని జరిపించి, నిరుద్యోగులకు సహాయం చేసే నిమిత్తం ధనాన్ని మంజూరు చేయించాడు. అమెరికాలో, మొట్టమొదట యీ పని చేసిన శాసనసభ, న్యూయార్కు శాసనసభే.

ఈ పని జరగడంతో, రూజ్వెల్లు వామ పక్ష వాది అనే ప్రచారం ప్రబలి పోయింది.

రూజ్వెల్లు అందరిచేత మంచివాడనిపించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడనీ, ఏ విషయంలోనూ గట్టిగా పనిచెయ్యడం లేదనీ అతడి విరోధులు ప్రచారం ప్రారంభించారు.

ఇంతలో అధ్యక్ష పదవి ఎన్నికల ప్రచార కాలం ఆసన్నమైంది. దానికి తోడు న్యూయార్కు మేయర్ జేమ్స్ వాకర్ సమస్య ఒకటి రూజ్వెల్లును ఎదుర్కొన్నది.

ఈ ఉదంతం ఏమిటంటే: ఆ రోజులలో న్యూయార్కు మేయరు జేమ్స్ వాకర్. అతడు డెమోక్రాటిక్ పార్టీ పెద్దలలో ఒకడు; పార్టీ పెద్దలలో చాలా పలుకుబడి కలవాడు. ఆల్ డ్రెడ్ స్మిత్ కు చాలా సన్నిహితుడు. అతడు లంచగొండి అవునో కాదో చెప్పడం సాధ్యంకాదు. కాని, అతనిక్రింది వుద్యోగులంతా విపరీతమైన లంచగొండులుగా తయారయ్యారు. న్యూయార్కు మేయరు ఆఫీసు అంతా లంచగొండితనంతో మురిగిపోతున్నది. రాష్ట్రమంతా దీనిని గురించి విపరీతమైన ఆందోళన బయలుదేరింది. పత్రికలు చాలా తీవ్రమైన ప్రచారం సాగించి, వాకర్ ను పదవి నుంచి బర్తరఫ్ చెయ్యాలని ఒత్తిడి చెయ్యడం ఆరంభించాయి. గవర్నరుగా వున్న రూజ్వెల్లు, ఏమిచెయ్యడానికి వీలులేని సంకటస్థితిలో పడ్డాడు, మాట్లాడక పూరుకుంటే లాభంలేదు. వాకర్ ను బర్తరఫ్ చేస్తే, అతడు డేమోక్రాటిక్ పార్టీ పెద్దలందరి ఆగ్రహానికి గురికావాలి. దానికి తగినట్టు, డేమోక్రాటిక్ పార్టీలోని కన్సర్వేటివ్ వర్గానికి చెందిన పెద్దలంతా • అప్పటికే రూజ్వెల్లుకు ప్రతిఘోషించారు. ఈ విషయంలో తన కర్తవ్యాన్ని నిర్ణయించుకోవడానికి రూజ్వెల్లుకు చాలారోజులు పట్టింది.

చిట్టచివరకు దేశంలో ఆందోళన మరీ ఎక్కువ అయింది. అప్పుడు రూజ్వెల్ట్ వాకర్ ను బహిరంగంగా అనేక ప్రశ్నలతో విచారణ చేయడం ప్రారంభించాడు. చిట్టచివరకు తనను రూజ్వెల్ట్ బర్త్ థ్ చెస్తాడని గ్రహించి వాకర్ తన పదవికి రాజీనామా ఇచ్చేశాడు. ఈ విధంగా, తన ప్రతిష్ఠకూ వాకర్ పక్షంవారిలో తన పలుకుబడికీ ముప్పులేకుండా రూజ్వెల్ట్ ఆ సమస్యను పరిష్కరించాడు.

గవర్నరు పదవిలో రూజ్వెల్ట్ చాలా కార్యాలను సాధించాడు. ప్రజల సౌకర్యాల కొరకు ఏర్పడిన సంస్థల నన్నిటినీ, బస్సు సర్వీసు, నీటి సప్లయ, విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ మొదలైన వాటిని, ప్రభుత్వమే నిర్వహించాలని వాదించాడు. కార్మికులు వారానికి 54 గంటలు పనిచేయకూడదం చాలా అన్యాయమని అన్నందుకు అతణ్ణి ఆ రోజులలో 'కమ్యూనిస్టు' అని అన్నారు కూడాను.

గవర్నరైన తరువాత రూజ్వెల్ట్, న్యూయార్క్ రాష్ట్రంలో ఆదాయపు పన్నును నూటికి 50 వంతులు ఎక్కువ చేశాడు. అతడు పదవి స్వీకరించినప్పుడు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు ఖజానాలలో చాలాదబ్బు మిగులు వుంది. అతడు గవర్నరు పదవినుంచి విరమించే టప్పటికి 10 కోట్ల డాలర్ల లోటు తేలింది. ఇంతదబ్బు ఖర్చుకావడానికి ప్రధాన కారణం, నిరుద్యోగులకు ఆర్థిక సహాయంచేసే విధానాన్ని అమలు జరపడమే.

గవర్నరుగా వున్నప్పుడు అతడు ఒక ప్రత్యేక సన చర్యను అలవాటు చేసుకున్నాడు. అదే దిన చర్య, అతడు అధ్యక్షుడైన తరువాత కూడా సాగింది. గవర్నరుగా వుండగా అతడు గోజుకు కండు సార్లు పత్రికా విలేఖరులతో గోష్టి జరిపేవాడు.

తనకు ప్రతికూలంగా వున్న శాసనసభతో ఎలా మేగ వలసిందీ, గవర్నరు పదవిలో వున్నప్పుడే అతడు చక్కగా నేర్చుకున్నాడు. గవర్నరుగా వుండి, రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రాంతాలకూ వెళ్లి అన్ని వర్గాల ప్రజల మంచి చెడ్డలనూ జాగ్రత్తగా పరిశీలించినందువల్ల, నిరుద్యోగులు పడే అవస్థలను గురించి, దీనిదశలో వున్న ప్రజల బాధలను గురించి స్వయంగా సమస్త వివరాలనూ తెలుసుకో గలిగాడు.

అధ్యక్ష పదవికి పోటీ

అమెరికాకు ప్రెసిడెంటు అవుదామనే కోరిక రూజ్వెల్టుకు చిన్నప్పటినుంచీ వున్నట్లుంది. ప్రెసిడెంటు అవడానికి తనకు మంచి అవకాశం వుండని, రూజ్వెల్టు 1907 లో లాయరు కంపెనీలో పని చేసినప్పుడు తనతోటి గుమాస్తా ఒకడితో చెప్పాడట. ఒకసారి లండన్ టైముస్ పత్రికా విలేఖరితో రూజ్వెల్టు ఇలా చెప్పాడు: “ఇంకా సంవత్సరాలుగా, ప్రెసిడెంటు అవుదామనే కోరిక నాకు వుంది. అంచేత, అధ్యక్షుడు కాబోయే వ్యక్తి ఎలా ప్రవర్తించాలో అలా ప్రవర్తించ వలసిన అవసరం నాకు కలిగింది.”

కాని మధ్యలో వచ్చిన పక్షనాతపు జబ్బు, ఆ ఆశను పడగొట్టి వేసింది. మళ్ళీ 1928 వాకా, అతడుగాని, అతడి మిత్రులుగాని అధ్యక్ష పదవిని గురించి తలపెట్టడానికికూడా వీలులేక పోయింది.

అయితే, ఆల్ఫ్రెడ్ స్మిత్ ను డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అధ్యక్షుగా నిలబెట్టడానికి నిర్ణయం జరిగిన హూస్టన్ మహాసభ అంతరంగం అధ్యక్ష పదవిని గురించి రూజ్వెల్టు ఆలోచించ సాగాడని అతడి కొడుకు జేమ్స్ చెబుతున్నాడు.

1922 లో రూజ్వెల్టు, తన మిత్రుడు జాన్ డబ్ల్యు డేవిస్ తో మాట్లాడుతూ “1924 లో అధ్యక్ష పదవికి నువ్వు అభ్యర్థివిగా వుంటావు” అని జోస్యం చెప్పాడట. అప్పుడు డేవిస్ “నువ్వే వుండవచ్చును” అన్నాడట. దానికి రూజ్వెల్టు, “1932 లోపల నేను తయారు కాలేను” అన్నాడట.

ఏమయినా, 1930 ప్రాంతానికి అధ్యక్ష పదవికి పోటీ చేసే ప్రధాన అభ్యర్థులలో పరిగణింపబడవలసిన ఒక ముఖ్య వ్యక్తి అయ్యాడు రూజ్వెల్టు. రెండోసారి గవర్నరు పదవికి పోటీ చెయ్యడానికి ప్రచారం ప్రారంభించిన పూర్వమే చాలా చోట్ల బహిరంగ సభలలో “ఈ సారి కాబోయే ప్రెసిడెంటు” అని రూజ్వెల్టును ప్రజలు ఉత్సాహంతో హద్దీ ధ్వనాలు చెయ్యడం సాగించారు. గవర్నరు పదవిని రెండోసారి గెలిచిన తరువాత, యీ ప్రచారం చాలా బలంగా సాగిపోయింది. ఆ రోజులలో ఇతణ్ణి

అధ్యక్ష పదవికి అభ్యర్థిగా నిలబెట్టాలని గట్టిగా వాదించిన వారిలో, ముఖ్యులు సెనెటర్ బ్రౌన్ వీలర్ ; సెనెటర్ డేవిడ్ వాల్స్. వీరిద్దరూ కూడా యుద్ధకాలంలో అమెరికా యుద్ధంలో దిగకూడదని వాదించి, రూజ్వెల్టుకు తీవ్ర విరోధులయ్యారు.

క్రమక్రమంగా డెమోక్రాటిక్ పార్టీలో చాలా మంది ప్రముఖులు రూజ్వెల్టు పక్షం వహించ నారంభించారు. రూజ్వెల్టుకు అనుకూలంగా ప్రచారం బాగా ప్రబల నారంభించింది.

దేశమంతటా, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ ప్రతినిధులను రూజ్వెల్టుకు అనుకూలంగా త్రిప్పడంలో జేమ్స్ ఫార్లే చాలా కృషి చేశాడు. రూజ్వెల్టు అభ్యర్థిత్వాన్ని గురించి ప్రచారం చెయ్యడానికి, ప్రచారానికి కావలసిన డబ్బును పోగు చెయ్యడానికి, ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడింది. మొట్ట మొదట ఆ కమిటీలో సభ్యులైన పదహారు, పదిహేడు మంది సభ్యులలో ముఖ్యులు ఫ్రాంక్ డి. వాకర్ ; లారెన్స్ ఎ. వైయిన్ హౌట్ ; జేమ్స్ జెర్నాడ్ మొదలైన వారే కాక, రూజ్వెల్టు తల్లి శారా కూడా ఒక సభ్యురాలే.

ఎలియనార్ రూజ్వెల్టు, ఆ కమిటీలో సభ్యురాలుగా చేరలేదుగాని ఆ కమిటీకి విశేషంగా సహాయం చేసింది. రూజ్వెల్టు స్వయంగా చాలా కృషి చేశాడు. తనకు ఉపయోగ పడతాడనుకున్న ప్రతి డెమోక్రాట్ తోనూ, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిపాడు. వీలైనంతవరకు అందరితోనూ సాయిలాపాయిలాగా వుండడానికి ప్రయత్నం చేశాడు. రెండోసారి తాను గవర్నరుగా వున్న రెండు సంవత్సరాలలోనూ, అతడు సుమారు అయిదు వేల వుత్తరాలు వ్రాశాడు.

క్రమేపీ, రూజ్వెల్టు కమిటీలో ఎక్కువమంది సభ్యులు చేర నారం భించారు. వుడిన్ అనే సభ్యుడు 10,000 డాలర్లనూ, ఫ్రాంక్ వాకర్ 5000 డాలర్లనూ, హెన్రీ మార్గంతో 5000 డాలర్లనూ, రూజ్వెల్టును గురించిన ప్రచారానికి విరాళాలు ఇచ్చారు. ఈ ప్రచారంలో పాల్గొని తనకు సహాయం చేసిన చాలా మందికి రూజ్వెల్టు తాను ప్రెసిడెంటు అయిన తరువాత పెద్ద పెద్ద వుద్యోగా లిచ్చాడు. కమ్మింగ్స్ కు అటర్నీ జనరల్, పదవీ, హోరీ డర్నింగ్ కు న్యాయాధ్యక్ష కస్టమ్స్ కలెక్టర్ పదవీ, రాబర్ట్

• గోర్కు పోస్టోన్కో గవర్నర్ పదవీ, డబ్ల్యు. ఎ. జూలియన్కు కోశాధికారి పదవీ, కార్డెల్ హాల్కు విదేశ వ్యవహారాల మంత్రి పదవీ కాక, చాలా మందికి రాయబారుల పదవులను ఇచ్చాడు. తన ఎన్నికల ప్రచారంలో సహాయం చేసిన వారికి ఇలా పదవులను ఇవ్వడం ఇతర దేశాలవారికి వెగటుగా కనిపిస్తుంది. కాని, ఇది యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాజకీయ సాంప్రదాయాలకు ఏ మాత్రమూ భిన్నం కాదు. పైగా, ఇలా వుద్యోగాలను ఇవ్వడంలో, రూజ్వెల్టు అసమర్థులెవరికీ పదవులను కట్టబెట్టలేదు.

రూజ్వెల్టును అధ్యక్ష పదవికి అభ్యర్థిగా నిలబెట్టడానికి, డేమోక్రాటిక్ పార్టీలోని చాలా పలుకుబడి గల పెద్దలు కొందరు అనుకూలించలేదు. అధ్యక్షుడు కాదగిన తాహతు రూజ్వెల్టును లేదని వారి వాదం. పైగా, అతడు వామపక్ష రాజకీయ వాది అని వారు అయిష్టం వెల్లడించారు. రూజ్వెల్టుకు వున్నదంతా, ఘరానా కుటుంబపు పేరు, చక్కని మందహాసము, మంచి మాటలు ప్రయోగించడం తప్ప మరేమీ లేదని ఒక పార్టీ పెద్ద రూజ్వెల్టును నిరాకరించాడు. డేమోక్రాటిక్ పార్టీ అధ్యక్షుడు రాస్కాబ్ రూజ్వెల్టును అభ్యర్థిగా నిలబెట్టడానికి తనకు ఎంత మాత్రమూ ఇష్టంలేదన్నాడు.

అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది ఆన్రెడ్ స్మిత్ ధోరణి. 1928 లో పార్టీ అభ్యర్థిగా ఎన్నికలలో పోటీచేసి ఒకటిసోయిన స్మిత్, ఇంకా పేరుకి పార్టీ నాయకుడుగానే ఉన్నాడు. అతడి ధోరణి ఎలా వుంటుందో కనుక్కోమని అతడి దగ్గరకు ఎవ్వర్డ్ ఫిన్సు పంపించాడు రూజ్వెల్టు. తాను అధ్యక్ష పదవికి యీసారి పోటీ చేయ్య దలచలేదనీ, రూజ్వెల్టును నిలబెట్టాలని ఎవరికైనా వుంటే తన అభ్యంతరం ఏమీ లేదనీ స్మిత్ చెప్పాడట. తరువాత, హార్బర్ట్ లేమన్ వెళ్ళి అడిగినప్పుడుకూడా స్మిత్ అదే సమాధానం చెప్పాడట.

అయితే రూజ్వెల్టు, స్మిత్ కలుసుకొని చాలా కాలం అయింది. ఇద్దరి మధ్యా భేదాభిప్రాయాలు కూడా చాలా ఎక్కువ అయ్యాయి. • గవర్నరు అయిన తరువాత తను చెప్పినట్టు వినకుండా రూజ్వెల్టు తనను దగా చేశాడని స్మిత్ చెప్ప నారంభించాడు.

తనువారితో, స్మిత్ కూడా ఒక అభ్యర్థి అయ్యాడు. రూజ్వెల్టుతో తీవ్రమైన పోటీ చేశాడు కూడాను. అంతేత స్మిత్ తనను దగా చేశాడని రూజ్వెల్టు భావించాడు.

ఆర్థిక మాంద్యం చాలా తీవ్రమై, రిపబ్లికన్ పార్టీ పరిపాలన పట్ల ప్రజలకు అసహ్యం ఎక్కువైన కొద్దీ, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థులు గెలిచే సూచన కనపడి, ఆ సభ్యులు చాలా మంది అభ్యర్థత్వం కోసం పోటాపోటీలు పడ నారంభించారు. వాందోబోనూ చాలా బలం సంపాదించిన వాడు రూజ్వెల్టు.

అభ్యర్థిగా తన నియామకత్వాన్ని బలపరిచిన వారి పట్లనూ, తన పక్షాన పని చేసినవారి పట్లనూ రూజ్వెల్టు తన జీవితంతో పనిచేసే కృతజ్ఞత కనపరిచాడు. వారిలో చాలామంది, చాలా కాలం అతడి ప్రాణ స్నేహితులుగా వున్నారు కూడాను. 1932 కు పూర్వం తన పక్షాన పని చేయ్యని ఏ డెమోక్రాటిక్ పార్టీ సభ్యుడీకీకూడా, అతడెంత పలుకుబడి గలవాడైనా, ఎంత సమర్థుడయినా సరే, ఏ పెద్ద వుద్యోగాన్నీ రూజ్వెల్టు ఎప్పుడూ ఇవ్వలేదు. కాక్స్, డేవిస్, యంగ్ మొదలైన పార్టీ ముఖ్యులతో అతడు స్నేహంగానే వున్నాడు. కాని, వారికి పెద్ద పదవిని దేనినీ ఇవ్వలేదు.

1932 నాటికి తనకు ప్రతికూలంగా పని చేసిన వ్యక్తి ఎవడైనా వుంటే, అతడెంత పలుకుబడి కలవాడైనా సరే అతడికి ఏ విధమైన పదవినీ రూజ్వెల్టు ఇవ్వలేదు.

అయితే, పార్టీ పెద్దలలో చాలామందిని రూజ్వెల్టు ఇలా కించన చేయడానికి కారణం వ్యక్తిగతమైన తన అయిష్టతే కాక, వారు చాలా వరకు పాత పద్ధతులను కట్టుబడి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ఆమోదించని వారు కావడం ఒకటి.

1932 జనవరినాటికి, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థులలో రూజ్వెల్టు ముఖ్యుడనే సంగతి స్పష్టపడిపోయింది. చాలా రాష్ట్రాలలోని ప్రాథమిక ఎన్నికలలో రూజ్వెల్టు గెలిచాడు. 1932 జూన్ లో డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభ చికాగోలో జరిగింది. ఆ నాటికి రూజ్వెల్టు ఒక ప్రబలుడైన

• అభ్యర్థి ఆయాదు. అయితే అతడి అభ్యర్థిత్వాన్ని ప్రతిఘటించడానికి ప్రతికూల శక్తులు కూడా చాలా ప్రబలంగా ఆయత్తమే వున్నాయి.

ఆరోగ్య నితి

అభ్యర్థుడు పదవికి రూజ్వెల్లును అభ్యర్థిగా నిలబెట్టాలని అతడి పక్షాన ప్రచారం తీవ్రంగా సాగుతున్న రోజులలో, అతని ప్రతికూల పక్షంవారు అతణ్ణి గురించి అనేక విధాలుగా వ్యతిరేక ప్రచారం సాగించారు.

రూజ్వెల్లు ఇంకా జబ్బు మరిపిగానే వున్నాననీ, పక్షవాతం అతటి మెడదుకకూడా సుక్రమించి అతడికి పిచ్చి ఎక్కిందనీ ప్రచారం చెయ్యడానికికూడా అతడి ప్రత్యర్థులు వెరుగియ్యలేదు.

నిజం చెప్పాలంటే, ఆ రోజులలో రూజ్వెల్లు చాలా చక్కని ఆరోగ్యాన్ని అనుభవిస్తున్నాడు. గంటలు తిగబడి, రోజుల తిగబడి, విశ్రాంతి అవసరం లేకుండా పని చేస్తున్నాడు. ఆ రోజులలో అతడు తన జీవితాన్ని 5,60,000 డాలర్లను ఇమ్మారు చేశాడు. ఈ ఇమ్మారెన్నును 22 కంపెనీలు పంచుకున్నాయి. దానిని బట్టి, అతడి ఆరోగ్యంలో ఏ లోపమూ లేదని స్పష్టమౌతున్నది. ఆ ఇమ్మారెన్ను డబ్బులు తన తదనంతరం, వాంస్పింగ్స్ లోని చికిత్సా కేంద్రానికి యివ్వాలని అతడు విల్లు వ్రాశాడు.

రెండోసారి గవర్నరు పదవిలో వుండగా, అతడు కొందరు డాక్టర్లను తనను పరీక్ష చేసి, తన స్థితిని గురించి ఒక ప్రకటన చెయ్యమని కోరాడు. ముగ్గురు గొప్ప డాక్టర్లు, డాక్టర్ శామ్యూల్ లాంబెర్ట్, డాక్టర్ గస్సెట్ హిబ్స్, డాక్టర్ ఫాస్టర్ కెన్నెడీ అనేవారు అతణ్ణి పరీక్షించి, రూజ్వెల్లు ఆరోగ్యంలో ఏమీ లోపంలేదని ప్రకటించారు.

పైగా, ఎన్నికల ప్రచారంలో రూజ్వెల్లు ఊరూరూ తిగడం, ఉపన్యాసాలివ్వడం చూసినవారెవరూ రూజ్వెల్లు ఆరోగ్యంలో లోపం వుందని ఎన్నడూ అనుకో గాలరు. •

మేధావుల కూడలి (BRAIN TRUST)

మేధావుల కూడలికి తండ్రి, రూజ్వెల్ట్. వాని సమ్మేళన కర్తి, రోసెన్మన్. దాని అధిపతి, రేమండ్ మోలే.

ఎన్నికల ప్రచారం బాగా సాగడం ఆరంభించేసరికి తనకు సమస్యల సహాయం ఎక్కువగా కావాలని రూజ్వెల్ట్ గ్రహించాడు. రోజూ రోజూ అతడు కొత్త విషయాలను గురించి ఉపన్యసించ వలసిన అవసరం ఎక్కువ అవుతున్నది. ఆ ఉపన్యాసాలను తయారు చెయ్యడం, రోసెన్మన్ కు ఒక్కడికీ తలకు మించిన పని అయిపోయింది. ఒక చోటనుంచి మరొక చోటికి ప్రయాణాలు చెయ్యడంతో ఫార్మేట్ సరిపోతున్నది. హోకు హమేషా రూజ్వెల్ట్ సమీపంలో వుండడంతో సరిపోతున్నది.

దేశీయ సమస్యలను బాగా అర్థం చేసుకున్న నిపుణులను కొంత మందిని తీసుకు రమ్మని రూజ్వెల్ట్ రోసెన్మన్ ను కోరాడు. దేశంలోని పెద్దపెద్ద వ్యాపారస్తులూ, రాజకీయవాదులూ, రూజ్వెల్ట్ కు ప్రతికూల పక్షంలో చేరారు గనుక, కొత్తవారిని యూనివర్సిటీలనుంచి తీసుకు రావడం మంచిదని రోసెన్మన్ సూచించాడు. కొంతమంది సమస్యల్ని పోగుచెయ్యమని రూజ్వెల్ట్ చెప్పాడు. తన ప్రచారంలో, దేశీయ సమస్యలన్నిటినీ గురించి తాను ఉపన్యసించడానికి వీలుగా, ఉపన్యాసాలను తయారు చెయ్యడానికీ, ఆ ఉపన్యాసాలను తయారు చెయ్యడంలో ఒక్కొక్క సమస్యను సమగ్రంగా చర్చించడానికీ అవసరమైన విషయాలన్నిటినీ క్రోడీకరించాలని రూజ్వెల్ట్ ఊహ. అలా చెయ్యడానికి సమర్థులైన ప్రతిభావంతులను పోగుచెయ్యమని అతడు కోరాడు. ఆ విధంగా ఒక మేధావుల కూడలి తయారైంది. ఒకసారి రూజ్వెల్ట్ చెప్పిన ఒక ఉపన్యాసాన్ని తయారు చెయ్యడానికి 25 మంది నిపుణులు పని చేశారట.

ఈ విధంగా రూజ్వెల్ట్ ప్రక్కన రెండు కూడ్లులు చేరాయి. ఒకటి రాజకీయవాదుల కూడలి; మరొకటి మేధావుల కూడలి. పైకి, యీ రెండు వర్గాలవారు అన్యోన్యత వున్నట్లు ప్రవర్తించేవారు. కాని, రాజకీయవాదులు, యూనివర్సిటీలనుంచి వచ్చిన ప్రొఫెసర్లతో నిండిన మేధావుల కూడలిపట్ల కొంత అనుజ్ఞానంతో ప్రవర్తించేవారు. కాలం

గడిచినకొద్దీ, ఉపన్యాసాలను తమారు చెయ్యడము తప్ప, రాజకీయాలను నడపడంలో యీ మేధావుల కూడలి చెయ్యగలిగినదేదీ లేదని రాజకీయ వాదులు నిశ్చయించుకున్నారు. తరువాత, రూజ్వెల్ట్ అధ్యక్ష పదవిని గెలిచి, యీ మేధావులలో ఒక్కొక్కరికీ పెద్ద పదవులను ఇచ్చి, పరిపాలనా వ్యవహారాలను వారి చేతిలో పెట్టడం ఆరంభించినప్పుడు, రాజకీయ వాదుల కూడలిలో కలవరం ప్రారంభమైంది.

మొదట్లో యీ మేధావుల కూడలికి “ప్రీవీ కౌన్సిల్” అని రూజ్వెల్ట్ పేరు పెట్టాడు. కాని, వీరంటే లూయీ హోకి ఎంతమాత్రం కిట్టేదికాదు. అంచేత, ఒక గోజున హేళన పూర్వకంగా, వీరిని ఉద్దేశించి “మేధావుల కూడలి” అనే పదాన్ని అతడు ప్రయోగించాడు. ఆ ప్రక్కనే వున్న న్యూయార్కు టైముస్ పత్రికావిలేఖరి ఆ పదాన్ని పట్టుకున్నాడు. వెంటనే ఆ మాట పత్రికలోకి ఎక్కిపోయి, దేశమంతా ప్రాకిపోయింది.

ప్రెసిడెంటు పదవిలో వున్న వ్యక్తులంతా కూడా, కొంతమంది మేధావులను తమ దగ్గర వుంచుకొని, వారి సహాయాన్ని పొందినవారే. ఎవరో ఒక మేధావి సహాయంలేకుండా, ఏ ప్రెసిడెంటూ గడపలేక పోయాడు. కాని, రూజ్వెల్ట్ అనుసరించిన పద్ధతిలో ఒక నూతనత్వం వుంది. పరిపాలనా కార్యాలలో, నిపుణులకు జోక్యం కల్పించి, వారి విజ్ఞానాన్ని పరిపాలనా కలాపానికి సమన్వయ పరచడమే, ఆ నూతనత్వం.

చికాగో మహాసభ

డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభ 1932 జూన్ లో చికాగోలో జరిగింది. ఆ సభ చాలా కల్లోల పరిస్థితులలో జరిగింది. అధ్యక్ష పదవికి పార్టీ అభ్యర్థులుగా ఎన్నికకు తొమ్మిదిమంది పేర్లు సూచించబడినవి. కేవలం విగ్గిబలం లేకపోతే రూజ్వెల్ట్ పూర్తిగా ఓడిపోయేవాడు. పార్టీ పెద్దలు చిట్టచివరివరకూ అతణ్ణి ప్రతిఘటించారు. అతడు పుగాతన సాంప్రదాయాలను విచ్ఛిన్నంచేసే సంస్కారాలను ఆమోదిస్తున్నాడని వారి వాదన. రూజ్వెల్ట్ కాక మరి ముగ్గురు అభ్యర్థులకు మంచి బలం ఉంది. చిట్టచివరకు హ్యూయీ లాంగ్ రూజ్వెల్ట్ పక్షం అవలంబించకపోతే రూజ్వెల్ట్ చాలా దారుణంగా ఓడిపోయేవాడే. పైగా, మహాసభ

సమావేశంలో ప్రతినిధులను తమవైపు త్రిప్పే చాకచక్యం రూజ్వెల్లు తరఫున ప్రచారం చేసినవారికి ఎక్కువగా లేదు. కాని, జేమ్స్ ఫార్లే రూజ్వెల్లు లిద్దరూకూడా విశేష ప్రజ్ఞను కనపరిచి ప్రతినిధులను తమవైపు త్రిప్పకోడానికి బాగా పనిచేశారు. నిజానికి రాజకీయపు ఎత్తులను వెయ్యడంలో వారు ప్రథమ పాఠాలను చికాగో మహాసభలోనే నేర్చుకున్నారని చెప్పవచ్చును.

రూజ్వెల్లుకు ప్రధాన ప్రత్యర్థి ఆల్ ఫ్రెడ్ స్మిత్. అతడు రూజ్వెల్లు అభ్యర్థిత్వాన్ని ఆపగలననే విశ్వాసంతో చికాగోకు వచ్చాడు. అతడి వుద్దేశం ఏదో ఒక విధంగా మహాసభలో ఒక ప్రతిష్టంభన తెచ్చిపెడదామని. అప్పటికప్పుడే చాలామంది ప్రతినిధులు రూజ్వెల్లు పేరు చెపితే మండిపడుతున్నారు. రూజ్వెల్లును గెలవకుండా చెయ్యడానికి, ఒకరి గొంతు కను మరొకరు కొయ్యడానికి కూడా వారు సంసిద్ధులై ఉన్నారు. రూజ్వెల్లు ఎన్నికను పడకుండా చేస్తే అందరిమధ్యా ఒక విగమైన రాజీ కుదిరి అందరికీ అనుకూలమైన మరొక అభ్యర్థి నెవరినైనా నిలబెట్టవచ్చునని వారి ఆశ.

చికాగోలో ఎంత కలవరం జరుగుతూవున్నా, రూజ్వెల్లు మాత్రం చికాగోకు వెళ్ళలేదు. న్యూయార్కులోనే ఉండి, చికాగోలో నడవవలసిన తంత్రాన్ని అంతనూ నడిపాడు. గంటలకొలదీ టెలిఫోనులో ఫార్లేతోను, ఫ్లీన్తోను, తక్కిన ఉపనాయకులతోను మాట్లాడాడు.

చికాగోకు వెళ్ళకుండా ఉండటం రూజ్వెల్లు చేసిన రాజకీయపు టెన్తులలో చాలా గొప్పది. దానివల్ల అతడి ఘనత హెచ్చింది.

మొట్టమొదటి ఓటింగులో రూజ్వెల్లుకు 666 ఓట్లు వచ్చాయి. అసలు రావలసినవి 770. అంటే, రావలసిన వాటికన్న 104 తక్కువ వచ్చి యన్నమాట. తీవ్ర వాదోపవాదాలు జరిగిన తరువాత, మళ్ళీ రెండుసార్లు ఓటింగు జరిగింది. అప్పటికి రూజ్వెల్లు బలం 682 ఓట్లు దాకా పెరిగింది. రూజ్వెల్లుకు హార్వే గనుక అనుకూలించినట్లయితే, కాలిఫోర్నియాలో ప్రతినిధుల ఓట్లు రూజ్వెల్లుకు వస్తాయి. అప్పుడు రూజ్వెల్లు గెలవగలడు. కాలిఫోర్నియాలో ఉన్న హార్వేకు ఫార్లే టెలిఫోనుచేసి రూజ్వెల్లు గనుక గెలవక పోయినట్లయితే, స్మిత్ గెలుస్తా

దని చెప్పాడు. రూజ్వెల్ట్ అంటే హార్డ్స్కు ఎంతమాత్రమూ ఇష్టం లేకపోయినా స్మిత్ అంటేమటుకు పరమద్వేషం ఉంది. హార్డ్స్ గత్యంతరం లేక రూజ్వెల్ట్ పక్షం ఆవలంబించాడు. నాలుగోసారి ఓట్లు లెక్కబెట్టి నప్పుడు రూజ్వెల్ట్కు 915 ఓట్లు వచ్చాయి. టెక్సాస్ రాష్ట్ర ప్రతినిధుల ఓట్లను రూజ్వెల్ట్కు ఇప్పించినందుకు జాన్ గార్నర్ను వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవికి అభ్యర్థిగా ఎన్నుకోవడం జరిగింది.

ఈ ఉదంతంతో ఆల్డ్రెడ్ స్మిత్ అమెరికా రాజకీయాలనుంచి క్రమక్రమంగా అంతరిగానం పొందాడు.

చికాగో మహాసభ తరువాతి, న్యూయార్క్ గవర్నరు పదవికి తన తరువాతి గవర్నరుగా లేమన్ ను రూజ్వెల్ట్ ప్రతిపాదించినప్పుడు స్మిత్ సంతోషించాడు. అంతటితో రూజ్వెల్ట్ స్మిత్ లమధ్య ఆన్యోన్యత క్రిమంగా సన్నగిలిపోయింది.

చికాగో మహాసభ జరుగుతూ వుండగానే తన అభ్యర్థిత్వం ఆమోదించబడిన వెంటనే రూజ్వెల్ట్ విమానంలో చికాగోకువచ్చి అభ్యర్థిత్వాన్ని అంగీకరిస్తూ, మహాసభకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ ఉపన్యసించాడు. అభ్యర్థిత్వాన్ని అంగీకరిస్తూ మహాసభ యేమట అంతకు పూర్వం ఏ అభ్యర్థి ఉపన్యసించలేదు. దానితో రూజ్వెల్ట్ ఘనత మరీ మోచిపోయింది. “నూతన ఆర్థిక విధానం (New Deal)” అనే మాటను మొట్ట మొదట అతడు ఉపయోగించినది యీ ఉపన్యాసంలోనే.

ప్రచారం

అధ్యక్ష పదవి ఎన్నికకు రూజ్వెల్ట్ చేసిన ప్రచారం అపురూపమైనదని చెప్పాలి. అతడి ప్రచారంలో రిపబ్లికన్ పార్టీ సభ్యుల నెకరనే అతడు విమర్శించలేదు. రిపబ్లికన్ పార్టీ నాయకులను మాత్రమే విమర్శించాడు. అంచేత రిపబ్లికన్ పార్టీకి చెందినవారు ఎంతోమంది అతని పక్షాన ఓట్లు చేశారు. ముఖ్యమైన ప్రాంతాలలో మాత్రం సంచారం చెయ్యమని తన సలహాదార్లు చెప్పినా రూజ్వెల్ట్ ఏడు గాష్ట్రాలుతప్ప మిగతా అన్ని గాష్ట్రాలలోను ఎన్నో ప్రాంతాలలో సంచారం చేశాడు. ఆ సంచారంలో అతడు 27,000 మైళ్ళు ప్రయాణంచేశాడు. ఇలా చెయ్యడంలో అతడి

పుద్దేశం తాను జబ్బుతో లేవలేని మనిషిని కానీ, మంచి ఆరోగ్యంతో, పున్నాననీ ప్రజలకు ప్రత్యక్షంగా చూపడమే.

రూజ్వెల్ట్ ప్రత్యర్థి అప్పటికి అధ్యక్షుడుగా వుండి రెండోసారి అధ్యక్షుడు కాగోరిన హార్బర్ట్ హూవర్. చాలా మంది తెలియదు గాని, మొదట్లో రూజ్వెల్ట్, హూవర్ చాలా ఎక్కువ స్నేహంతో సంచరించారు. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధపు గోజులలో, వీరిద్దరూ వాష్టింగ్టన్ లో ఒక క్లబ్బులో కలుసుకుంటూ వుండేవారు. ప్రతి ఆదివారమునాడు రాత్రి హూవర్ కుటుంబమూ, రూజ్వెల్ట్ కుటుంబమూ కలిసి విందారగించి, ఒకరి ఆభిప్రాయాలను మరొకరు తెలుసుకుంటూ వుండేవారు. ఆ గోజులలో హూవర్ ఏ పార్టీలోను చేరలేదు. అతణ్ణి డెమోక్రాటిక్ పార్టీలో చేర్చుదామని రూజ్వెల్ట్ ప్రయత్నించాడు. కాని హఠాత్తుగా ఒకనాడు హూవర్ రిపబ్లికన్ పార్టీలో చేరిపోయాడు. అప్పటినుంచీ వీరిద్దరిమధ్యా స్నేహ సంబంధాలు క్రమేపీ సన్నగిలి పోయాయి.

1932 లో రూజ్వెల్ట్ అధ్యక్షపదవిని సులువుగా గెల్చుకున్నాడని ఈనాడు చాలామంది అనుకుంటారు గాని, అది నిజంకాదు. డెమోక్రాటిక్ పార్టీకి ప్రచారానికి కావలసిన డబ్బులేదు. ఎన్నికల ప్రచారానికి రిపబ్లికన్ కనులు ఆ సంవత్సరం 26,70,000 డాలర్లు ఖర్చుపెడితే, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ 11,70,000 డాలర్లు ఖర్చుపెట్టింది. అయితే రూజ్వెల్ట్ ఆత్మవికాసం మాత్రం చాలా గొప్పగా పనిచేసింది. అభ్యర్థిగా ఎన్నుకోబడక పూర్వమే, ఎన్నికల ప్రచారానికి అతడు ఎన్నో ఉపన్యాసాలను తయారుచేసిపెట్టాడు. అతడి మేధావుల కూడలికూడా చాలా బాగా పనిచేశారు. అప్పుడు వీరు తయారుచేసిన ఉపన్యాసాలు, ఆ ఎన్నికల ప్రచారానికే గాక, తరువాత 1935 వరకు అనేక సందర్భాలలో పునరుద్ధరించడానికి కూడా పనికి వచ్చాయట !

అప్పుడు రూజ్వెల్ట్ నిర్వచించిన నూతన ఆర్థిక విధానపు ప్రధాన ప్రణాళిక ఇది : దేశంలోని నిర్మాణ కార్యక్రమాలను బాగా విస్తరింప జేసి, నిరుద్యోగులకు పని కల్పించడం; ముసలివారికి పింఛనులు ఏర్పాటు చేయడం; ప్రజోపయోగ సంస్థలపై ప్రభుత్వపు అధికారాన్ని ఎక్కువగా

పెట్టడం; పంటలలో దేశానికి సరిపోగా మిగిలిన వాటిని పెట్టుబడి చెయ్యడంలో ప్రభుత్వపు కంట్రోలును అమలు జరిపి, వ్యవసాయదారులకు ప్రభుత్వం సహాయం చెయ్యడం; ఫిలిప్పీన్ దీవులకు స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇవ్వడం; ప్రభుత్వ పరిపాలనా వ్యయాన్ని నూటికి 25 వంతులు తగ్గించి, ప్రభుత్వ వ్యయం ఆదాయాన్ని మించకుండా చూడడం.

అంతేకాదు. శాన్ ఫ్రాన్సిస్కోలో ఉపన్యసిస్తు 1932 సెప్టెంబర్ 23 న రూజ్వెల్ట్ ఇలాచెప్పాడు: “హాయిగా జీవించడానికి అనువైన మార్గాలను వెతుక్కొని, వాటిని అన్వేషించి, సుఖజీవనాన్ని సాగించడానికి ప్రతి వ్యక్తికి హక్కువుంది. ఆ హక్కును ఉపయోగించుకోని వారు కొందరు వుండవచ్చును. కాని, వారికి ఆ హక్కును లేకుండా చేసేవారు ఎవరూ ఉండకూడదు. సుఖజీవనంకోసం పాటుపడడానికి తగిన అవకాశాలు నేడు మనదేశంలో అందరికీ సమానంగా లేవు. వ్యక్తిత్వం అనే పేరుతో నేడు మనదేశంలోని జనాభాలో సగంమందిని, కొద్దిమంది పరిశ్రమల యజమానులు ఫ్యాక్టరీలలోపెట్టి నిర్దీవులనుగా చేస్తున్నారు. అలా జరగడానికి ఎంతమాత్రమూ వీలులేదు.”

ఈ ఉపన్యాసంతో, ఫ్యాక్టరీలలోనూ, గనులలోనూ, రేవులలోనూ, తోటలలోనూ పని చేస్తున్న నిర్భాగ్య ప్రజలంతా రూజ్వెల్టుకు ఒక దేవుడని భావించారు. దేశంలోని 140 లక్షల నిరుద్యోగుల దృష్టి ఒక్కసారిగా రూజ్వెల్టు వైపు మళ్ళింది. హూవర్ కన్న 70 లక్షల ఎక్కువ వోట్లతో రూజ్వెల్టు అధ్యక్ష పదవిని గెలుచుకున్నాడు. ఇంత గొప్ప మెజారిటీతో, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అధ్యక్షి ఎవడూ అంతకు పూర్వం అధ్యక్ష పదవిని గెలవలేదు. ప్రజల వోట్లు అలా వుండగా, దేశంలోని వివిధ శాసనసభలనుంచి వచ్చిన వోట్లు రూజ్వెల్టుకు మరీ గొప్ప విజయాన్ని ఇచ్చాయి. ఏమంటే, హూవర్ కు 59 వోట్లు వస్తే, రూజ్వెల్టుకు 472 వోట్లు వచ్చాయి.

ఆ సంవత్సరం, ఆ విధంగా ఎన్నుకోబడిన రూజ్వెల్టు ఆనాటినుంచీ పన్నెండు సంవత్సరాలపైగా అధ్యక్ష పదవిలో వుండిపోతాడని మాత్రం ఆ రోజులలో ఒక్కమనిషికూడా అనుకొని వుండదు.

వామపక్షవాది

రూజ్వెల్టు పూర్వ సాంప్రదాయ వాది కాదనీ, వామపక్ష వాది అనీ, 1932 ఎన్నికల ప్రచారం బాగా స్పష్టపరిచింది. నిరుద్యోగ సమస్యతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతున్న దేశానికి తరణోపాయం చూపిస్తానని రూజ్వెల్టు వాగ్దానం చేశాడు. అతడు అమలు జరిపిన కార్యక్రమా లన్నిటికీ అదే లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాడు. ప్రజాక్షేమం కోసం పాటుపడే ప్రభుత్వ విధానానికి అతడు పునాదులు వేశాడు. అతడు అమెరికా ప్రజలకు చేసే యి మేలుకు, అతడిని నిందించే వారు ఎందరో తయారయ్యారు.

పురానా కుటుంబంలో పుట్టిన పురుషుడు, సామాన్య ప్రజల క్షేమం కోసం పాటు పడడమనేది మానవ చరిత్రలో కదాచితుగా జరిగే సంఘటన. రాజభోగా లనుభవించే కుటుంబాలలో పుట్టి, దౌర్భాగ్య ప్రజల విమోచన కొరకు పాటుపడిన మహా పురుషులు మానవ చరిత్రలో చాలా కొద్దిమంది కనిపిస్తారు. పురాతన కాలంలో ఇలాంటి మహాపురుషు లెవరున్నారంటే గౌతమ బుద్ధుడు, మిరాబో, గ్రాచి, కేవర్, పెక్కిన్ మాత్రమే కనిపిస్తారు. అధునాతన కాలంలో, రూజ్వెల్టును పోలిన మహాపురుషుడు ఇండియా ప్రధాన మంత్రి జవహర్లాల్ నెహ్రూ ఒక్కడే కనిపిస్తాడు. రాజ భోగాలు అనుభవించే కుటుంబంలో పుట్టి, సోషలిస్టు రాజకీయాలను ఆవలంబించి, పీడిత ప్రజల నాయకుడై, సునిశిత మేధా ప్రజ్ఞను విడనాడని నెహ్రూకూ, రూజ్వెల్టుకూ చాలా పోలికలు వున్నాయి. వీరిద్దరికీ గల ఒక విచిత్రమైన పోలిక ఏమిటంటే, నెహ్రూ పథ్నాలుగు సంవత్సరాలు తన జీవితాన్ని ఖైదులో గడిపితే, రూజ్వెల్టు పక్షవాతపు జబ్బు కారణంగా, దట్టీల నిర్బంధంలో జీవితం గడిపి. కారాగారవాసంవల్ల నెహ్రూ అలవరచుకున్న ధీరోదాత్త లక్షణాలను అలవర్చు కున్నాడు. అంతేకాక, ఇండియాకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని నెహ్రూ తెచ్చి పెట్టినట్లే, అమెరికాకు ఒక విధమైన ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాన్ని రూజ్వెల్టు తెచ్చి పెట్టాడు.

ఒక విధంగా రూజ్వెల్టుకూ హిట్లరుకూ కూడా కొంత విధిక్యతమైన సంబంధం వుంది. అమెరికాలో రూజ్వెల్టు అధికారానికి రావడానికి అయిదు వారాల పూర్వమే జర్మనీలో హిట్లరు అధికారానికి వచ్చాడు. ఉభయలూ, 1945లో కొద్ది వారాల తేడాలో ఒకే కాలంలో చనిపోయారు. హిట్లరు తెచ్చి పెట్టిన మహాయుద్ధమే లేకపోతే, మూడో సార్వ నాలుగో సార్వ, అధ్యక్ష పదవికి రూజ్వెల్టు పోటీచేసి వుండేవాడు కాదు. రూజ్వెల్టు హిట్లరుకు ప్రబల శత్రువై, హిట్లరు సంపూర్ణ పతనానికి, విధ్వంసనానికి జరిగిన యుద్ధ చర్యలకు ప్రధాన స్రష్ట అయ్యాడు.

శాంతికాలపు అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడిన రూజ్వెల్టు అధ్యక్ష పదవీ స్వీకారం చేసేలోపల దేశంలోని ఆర్థిక వ్యవస్థ సంపూర్ణంగా కూలిపోయింది. నిరుద్యోగుల సంఖ్య 170 లక్ష లయింది. వ్యవసాయదారులు అడుగంటి పోయినారు. ప్రజల దౌర్భాగ్యం కనివిని యెరుగనంత దారుణరూపం దాల్చింది. ప్రజలంతా భీతావహులై ముందుగతి ఏమిటో తెలియక నిశ్చేష్టులై పోయారు.

అలాటి పరిస్థితులలో అమెరికాదేశపు 32 వ ప్రెసిడెంటుగా ఫ్రాంక్లిన్ డిలూనో రూజ్వెల్టు 1933 మార్చి 4 వ తేదీన పదవీ స్వీకారం చేశాడు. అప్పటికి అతడి వయస్సు 51 సంవత్సరాలపైన 33 రోజులు.

అమెరికా అధ్యక్షుడుగా రూజ్వెల్టు సాధించిన ఫలితాలనూ, అతడు అవలంబించిన మార్గాలనూ విపులంగా వ్రాయాలంటే కొన్ని గ్రంథాలు వ్రాయవలసి ఉంటుంది. అతడి పరిపాలనా కాలాన్ని అంతనూ ప్రధానంగా తొమ్మిది భాగాలుగా చెయ్యవలసి ఉంటుంది. అవేమిటంటే : 1. బ్యాంకుల ప్రతిష్టంభన ; మొదటి నూరు రోజులు ; 2. నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని అమలు జరిపడంలో ప్రథమదశ ; 3. నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని శాశ్వతమైన చట్టంగా అమలులోకి తేవడం ; 4. సుప్రీం కోర్టుతో పోరాటం ; 5. విదేశ వ్యవహారాలతో ఎక్కువ సంబంధం ; 6. మూడవ సారి ఎన్నికకు పోటీ ; 7. యుద్ధ సన్నాహాలు ; 8. యుద్ధ విజయం ; 9. శాంతి స్థాపనకు ప్రయత్నాలు.

మరొక దృష్టితో చూస్తే రూజ్వెల్లు అధ్యక్షపదవీ కాలాన్ని మూడు భాగాలుగా విభజించవచ్చును. అవేమిటంటే : ప్రపంచంలో చాలాభాగం శాంతి ననుభవించిన రోజులు, 1933-39 ; యూరప్ అంత యుద్ధంలోఉండి అమెరికా యుద్ధంలో చేరని రోజులు 1939-41 ; అమెరికాతో సహా ప్రపంచమంతా కూడా యుద్ధంలో పాల్గొన్న రోజులు 1941-45.

ఇక, అధ్యక్షపదవిని గురించి ప్రతివారూ ముఖ్యంగా తెలుకోవలసిన విషయాలు కొన్ని ఉన్నాయి. అవి ఏమిటంటే : అమెరికా ప్రెసిడెంటే అమెరికా సర్వసేనాధ్యక్షుడు. ఫెడరల్ కోర్టు జడ్జీలను, ఇంకా అనేక మంది ఇతర ప్రధానోద్యోగులనూ అతడే నియమిస్తాడు. దేశపు విదేశాంగ నీతిని అతడే నిర్ణయిస్తాడు. అమెరికా పాస్ట మెంటు (కాంగ్రెసు) ఆమోదించిన చట్టాలను అతడు త్రోసి రాజనగలడు. చట్టంతో సమానమైన అధికార ప్రాబల్యం, అతడు చేసిన ఉత్తరువు లన్నిటికీ ఉంటుంది.

అమెరికన్ జాతి కంతకూ ప్రెసిడెంటే ప్రధాన నాయకుడు. అంతే కాదు. అతడు ప్రెసిడెంటుగా ఉన్నన్నాళ్ళూ, తన పార్టీకి కూడా అతడే నాయకుడు. ప్రజలందరికీ సమాన హక్కుగల పరిపాలనా బాధ్యతతో పాటు, ప్రజలలో కొందరికి మాత్రమే సంబంధించిన ఒక రాజకీయ పార్టీకి నాయకత్వము కూడా ఒకే వ్యక్తిచేతిలో ఉండడం అతడికి చాలా చిక్కులను కలిగిస్తూ ఉంటుంది. ప్రెసిడెంటుకు గల పెద్ద బాధ్యత పరిపాలనను నిర్వహించడంకాదు ; తన పరిపాలనపట్ల అత్యధిక సంఖ్యాకులు అనుకూలురై ఉండేట్లు చూడటం, మంచి అధ్యక్షుడి ఆశయం ఏమిటంటే ప్రజలకు ఏమి కావాలో తెలుసుకొని దానిని వారికి చేకూర్చడం, తనకున్న అపారమైన అధికారబలాన్ని సమర్థంగా ఉపయోగించడం అతడు తెలుసుకొని ఉండాలి.

రూజ్వెల్లులో ఉన్న గొప్పతనం అదే. తనకున్న అధికారాలను బహు చాకచక్యంతో అతడు వినియోగించాడు.

1933 నుంచి 1945 వరకు రూజ్వెల్లు నివసించిన వైట్ హౌసును గురించికూడా ఇక్కడ ప్రస్తావించక తప్పదు. అమెరికా ప్రెసిడెంటు, అయిన ప్రతివ్యక్తి ఆ భవనంలో నివసిస్తాడు. అది ప్రభుత్వ భవనం.

దానిపేరు వైట్ హాస్. బయటినుంచి చూస్తే ఆ భవనం చాలా దగ్భాగా కనిపిస్తుంది. లోపల చూస్తే అది చాలా పాతకాలపు ధోరణిలో పాడు బడుతున్న ఇల్లులాగ ఉంటుంది. ఈ నాటి మహాభవనాలలోని గదులతో పోలిస్తే వైట్ హాసులోని గదులు చాలా ఇరుకుగా కనిపిస్తాయి. రూజ్వెల్ట్ ఆ యింటిలో ప్రవేశించగానే పరిచారకులు వంటయింటిలోని బొద్దింకలను తోలలేక చచ్చినంత అయారట. 1891 వరకూ అంత పెద్ద భవనంలోనూ ఒకే ఒక పాకీదొడ్డి ఉండేదట. తియెడోర్ రూజ్వెల్ట్ అధ్యక్షుడయి, ఆ యింటిలో ప్రవేశించినప్పుడు దాని నిండా ఎలుకలు ఉన్నాయట. ఫ్రాంక్లిన్ రూజ్వెల్ట్ తరువాత అధ్యక్షుడయిన ట్రూమన్ ఆ భవనం కూలిపోయే స్థితికి వచ్చిందని గ్రహించాడు. ఇప్పుడా భవనాన్ని ఒక్కొక్కవైపు పడగొట్టి కొత్తగా కట్టడం జరుగుతున్నది. ఇంకొక విచిత్ర మేమిటంటే, రూజ్వెల్ట్ అధ్యక్షుడయినదాకా వైట్ హాసులో లైబ్రరీ అనేది పేరుకుకూడా లేదు. 1930 లోనే యీ విషయాన్ని అమెరికాలోని ప్రచురణకర్తలు గ్రహించి, సిగ్గుపడి, పుస్తకాలను పంపడం ఆరంభించారు. తరువాత క్రమేపీ ఎక్కువ పుస్తకాలు చేరాయి. కాని, వాటిని పెట్టడానికి తగిన స్థలంలేక గ్లాసు బీరువాలలో చావిళ్ళలోనూ, అరుగులమీదనూ పెట్టారు. ప్రత్యేకం ఒక లైబ్రరీ భవనాన్ని యీ మహా భవనంలో కట్టడానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి.

నూ రు రో జు లు

అధ్యక్షు పదవిని స్వీకరించిన వెంటనే రూజ్వెల్ట్ నిర్వర్తించ వలసిన మొదటి విధి దేశంలోని ప్రజలకు ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కలిగించడం; ఆర్థిక ప్రతిష్టంభనలో పడిపోయిన దేశాన్ని లేవనెత్తి, దానికాళ్ళమీద అది నిలబడేటట్టు చెయ్యడం. పదవీ స్వీకరణ చేసినప్పుడూ, ఆ తరువాత రేడియో ద్వారాను దేశ ప్రజలను సంబోధిస్తూ రూజ్వెల్ట్ చేసిన ఉపన్యాసాలను విని, మనకు తరణోపాయం చూపగల నాయకుడు నేడు పరిపాలనా బాధ్యతను వహించాడనే ధైర్యాన్ని పొందారు. దేశమంతాకూడా ఒక్కసారి “అమ్మయ్య” అని బాధా నివారణ సూచకంగా నిశ్చయించింది.

1933 మార్చి 9 తేదిన కాంగ్రెసు సమావేశాన్ని జరిపాడు రూజ్వెల్లు. ఈ సమావేశం జూన్ 16 దాకా నూరు రోజులు జరిగింది. అందుకే అతడి పరిపాలనలో మొదటి నూరురోజులు అని యీ ఘట్టానికి పేరు వచ్చింది.

విదేశాల నాణెముల మారకపు రేటును నిర్ణయించడానికి, దేశం లోని బంగారం విదేశాలకు ఎగుమతి చేయబడకుండా ఉత్తరువు చెయ్యడానికి, దేశంలోని ఏ బ్యాంకినయినా ఎంత కాలమైనా మూసివెయ్యడానికి, రూజ్వెల్లుకు అధికారం ఇచ్చే బ్యాంకింగు ఆక్టును, కాంగ్రెసు ఒక్కరోజులో ప్యాసు చేసింది. అంతేకాదు. ఆ చట్టంమీద కాంగ్రెసులో ఒకచర్చగాని, ఒక ఓటింగుకాని, ఒక కమిటీ పనిశీలనగాని, ఏమీ జరిగలేదు. రూజ్వెల్లు ఎలా సూచించాడో అలా ఆ చట్టం ఆమోదించ బడింది.

రూజ్వెల్లు ఎప్పుడూకూడా కాంగ్రెసుతో కలసి పని చెయ్యడానికే ప్రయత్నించాడు. పరిస్థితుల తీవ్రతవల్ల నైతేనేమి, అతిపి పలుకుబడివల్ల నైతేనేమి, అతడిలోవున్న విశ్వాసంవల్లనైతేనేమి, అతడు చెయ్యమన్న చట్టాలన్నిటినీ కాంగ్రెసు ప్యాసుచేసింది.

బ్యాంకింగు ఆక్టును కాంగ్రెసు ఆమోదించగానే ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతాలను నూటికి 15 వంతులు తగ్గించాలనే చట్టాన్ని కాంగ్రెసుకు పంపించాడు రూజ్వెల్లు. యుద్ధంలో పాల్గొన్నవానికి ఇచ్చే పింఛనులు ఎక్కువగా తగ్గించడమూ అదనపు లాభాలపైన పన్నులు వేయడమూకూడా ఆచట్టం ద్వారానే జరిగాయి. ఆ దెబ్బతో, అప్పటికి మూసివేసిన బ్యాంకులన్నీ ఒక్కొక్కటే తెగవడం ఆరంభించాయి. మద్యనిషేధ చట్టాన్ని గద్దు చెయ్యాలనే బిల్లును మార్చి 13 న రూజ్వెల్లు ప్రవేశపెట్టాడు. మూసివేయబడిన ప్లాక్ ఎక్స్‌స్‌చేంజ్ మార్చి 15 తేదిన మళ్ళీ తెరవబడింది.

వరస వరసన ఒక నెలలోపల వ్యవసాయ వాణ్లకు ప్రభుత్వం సహాయం చెయ్యాలనే చట్టమూ, నిరుద్యోగ యువకులకు వృత్తి చూపించాలనే చట్టమూ, టెన్నెసీవదీ లోయలో, వ్యవసాయ, నీటిస్థాయి, విద్యుచ్ఛక్తి కార్యక్రమాలను సాగించడానికి ప్రణాళికను నిర్వచించిన చట్టమూ, ఒక టేమిటి రెండేమిటి, అనేక చట్టాలు గబగబ తయారుచేసి కాంగ్రెసుకు పంపించాడు రూజ్వెల్లు. ప్రజాహిత నిర్మాణ కార్యాలకు 330 కోట్ల డాలర్లను ఖర్చు పెట్టాలనే చట్టంకూడా వాటిలో ఒకటి. అంతేనా!

బంగారపు ప్రమాణంతో దేశపు నాణెముల చెలామణీకి గల సంబంధాన్ని గద్దుచేసే చట్టంకూడా వాటిలోదే. ఇవంతాచూసి, ప్రజలూ, ప్రముఖులూ కూడా నిర్ఘాంత పోయారు.

తాను చేసిన పనులన్నిటికీ, అవలంబించిన కార్యక్రమాలన్నిటికీ, ప్రతిపాదించిన చట్టాలన్నిటికీ రూజ్వెల్టు ఆశించినదొక్కటే. అది ప్రాణా వశిష్టమై పడిపోయిన తన దేశానికి బలాన్నిచ్చి, మళ్ళీ దానిని పైకి తేవతీయ్యడం. అలా చెయ్యడం మంచి కావచ్చు; చెడుకావచ్చు. కాని, నూరు సంతృప్తాలలో ఎవరూ చెయ్యలేని పనిని నూరు రోజులలో చేశాడు. ఆవిధంగా దేశపు ఆర్థిక వ్యవస్థలో బ్రహ్మాండమైన మార్పును తెచ్చి పెట్టాడు.

తన కళ్ళ యెదుట, తనవల్ల బ్రహ్మాండమైన మార్పులు జరుగుతూ వుంటే, అతడు మాత్రం చలించకుండా, ఆత్మ విశ్వాసంతో, తన చర్యలవల్ల సత్ఫలితాలు కలుగుతాయనే నమ్మకంతో తన కార్యక్రమాలను అచింత జరుపుకుంటూ పోయాడు.

ఏమయినా, ఆ మొదటి నూరు రోజులూ, వివాహానంతరం జరిగే మనుగుడుపుల లాంటివి. మనుగుడు పులముచ్చట తీరిన తరువాత వియ్యాల వారికి చిన్నచిన్న తగాదాలు ప్రారంభమైనట్లే, తన పదవి కాలంలో మొదటి సంవత్సరం పూర్తి అయ్యేసరికి, రూజ్వెల్టుకి అన్ని వేపులనుంచీ ప్రతిఘటన, విమర్శనలు, చిక్కులు బాగా పొడసూప నారంభించాయి. కోట్లకోలది ప్రజలు అతణ్ణి దైవసమానుడుగా భావిస్తూ వున్నప్పటికీ, అతడు ప్రతిపాదించిన సంస్కరణలను సహించ జాలనివారంతా ఏకమై, తీవ్రంగా అతణ్ణి ప్రతిఘటించ నారంభించారు.

నూతన ఆర్థిక విధానం

రూజ్వెల్టు నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని ప్రతిపాదించి ఇంకా ఇరవై సంవత్సరాలు కాలేదు. ఈ ఇరవై ఏళ్ళలోనూ దానిని గురించి అమెరికాలో చెలరేగిన తీవ్ర ఘర్షణలను యీనాడు అందరూ మరిచి పోయారు. కాని, ఆనాడు అమెరికా రాజకీయ వాతావరణమంతా భగ్గున మండిపోయింది. రోడ్లమీద పనిలేకుండా ముష్టి యెత్తుకుంటూ తిరిగే

కుర్రాళ్ళందరినీ తీసుకొని వెళ్ళి, కొన్ని సమష్టి కేంద్రాలలో వారిచేత పనిచేయించాలనే ప్రతిపాదన మహా క్రూరమైన చర్య అని మిన్ను బ్రద్దలయేటట్టు ప్రచారం చేసినవారు ఆ రోజులలో ఎందరో వున్నారు.

ఇక, ఆ రోజులలో పత్రికా విలేఖరులు అవలంబించిన ధోరణి చాలా చిత్రమైనది. నూతన ఆర్థిక విధానం ఒక ఫాసిస్టు విధానమని చాలా చక్కని వ్యాసాన్ని ఒక రచయిత్రి వ్రాసింది. నూతన ఆర్థికవిధానం తీవ్రమైన కమ్యూనిస్టు విధానంతప్ప మరేమీ కాదని అనేక హేతువులను చూపిస్తూ మరొక చక్కనివ్యాసం వ్రాశాడు, ఒక రచయిత. నూతన ఆర్థికవిధానం కమ్యూనిస్టువిధానమూ కాదు, ఫాసిస్టువిధానమూ కాదని చాలా సబబైన హేతువులతో మరొకవ్యాసం వ్రాశాడు. ఇంకొక రచయిత !

తాను పదవిని స్వీకరించక ముందే తన మంత్రులుగా ఎవరెవరిని నియమించాలో రూజ్వెల్టు నిర్ణయించుకున్నాడు. పోస్టుమాస్టర్ జనరల్ పదవికి జేమ్స్ ఫార్లే; యుద్ధశాఖ మంత్రిగా జాన్ డెర్న్; విదేశ వ్యవహారాల మంత్రిగా కార్డెల్ హో; ఆర్థిక శాఖామంత్రిగా విల్ ఊడిన్; వ్యవసాయ శాఖామంత్రిగా హెన్రీ వాలెస్; కార్మిక శాఖామంత్రిగా మిస్ పెర్కిన్స్; దేశీయ శాఖామంత్రిగా హెరల్డ్ ఐక్స్ మొదలైన వారిని నియమించాడు. వీరిలో వాలెస్, వుడిన్, ఐక్స్ లు రిపబ్లికనులుగా ఉన్నవారు. స్త్రీని మంత్రిగా నియమించిన మొట్టమొదటి ప్రెసి డెంట్ రూజ్వెల్టే.

మంత్రులలో నూతన ఆర్థిక విధానంపట్ల పూర్తి విశ్వాసంగలిగి దానికొకకు ప్రచారం చేసినవారు ఇద్దరే. వారు: ఐక్స్, పెర్కిన్స్. మంత్రి మండలిలో నూతన ఆర్థిక విధాన వాదులు చాలా తక్కువమంది ఉన్నారు. ఇంతవరకూ రూజ్వెల్టుకు అనేక భావాలను కలిగించినవారూ, అనేక భావాలకు దోహదమిచ్చినవారూ క్రమక్రమంగా వెనుకబడి పోయారు. హో జబ్బుపడి మంచమెక్కాడు. క్రమంగా కృశించి చనిపోయాడు. అయితే రూజ్వెల్టును ప్రెసి డెంటును చేశాననే సంపూర్ణ సంతృప్తితో అతడు మరణించాడు.

అయితే, ఆ రోజులలో పురాతన సాంప్రదాయ వాదులచేత విప్లవకారులని నిందింపబడిన అనేకమంది నూతన ఆర్థిక విధాన వాదులు

• యీ నాడు పురాతన సాంప్రదాయవాదులు అనేకమందిచేత చాలా గౌరవనీయులుగా భావింపబడుతున్నారు.

నూతన ఆర్థికవిధానం ఏమిటి? రూజ్వెల్ట్ పదవీ స్వీకరణ చేసిన వారం పదిరోజులలో ప్రవేశపెట్టిన వ్యవసాయదారుల సహాయచట్టము, దేశీయ పరిశ్రమల పునరుద్ధరణ చట్టములు రెండూ అతడు అవలంబించిన నూతన ఆర్థిక విధానానికి ప్రాతిపదికలని చెప్పవచ్చును. మొదటిచట్టము వ్యవసాయ పద్ధతులలో నూతన విధానాలను ప్రవేశపెట్టి వ్యవసాయ దారులను ఉద్ధరించడానికి, రెండవచట్టము పరిశ్రమ పద్ధతులతో నూతన విధానాలను ప్రవేశపెట్టి పరిశ్రమలను ఉద్ధరించడానికి ఉద్దేశింపబడినవి.

వ్యవసాయ ఉత్పత్తిని తగ్గించి, వ్యవసాయ పంటల ధరలను హెచ్చించి, కొన్ని పంటల ధరలను హెచ్చుస్థాయిలో ఉంచడానికి వ్యవసాయ దారులకు ప్రభుత్వం ధనసహాయం చెయ్యడానికి వ్యవసాయ సహాయ చట్టంలో ప్రతిపాదించబడినది. ఈ చట్టంమీద వచ్చినంత విమర్శ రూజ్వెల్ట్ చేసిన ఏ చట్టంమీదనూ రాలేదు. ఏమంటే, పండిమాంసం ఎక్కువగా తయారు కావడానికి వీలులేకుండా కొన్ని కోట్ల పందిపిల్లలు నాశనం చేయబడినవి. ఈ చట్టం రాజ్యాంగవిధాన సూత్రాలకు విరుద్ధమని 1936 లో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పినప్పుడు రూజ్వెల్ట్ కూడా ఆనందించి ఉండాలి. తరువాత 1938 లో మరొక వ్యవసాయ సహాయచట్టాన్ని రూజ్వెల్ట్ తయారుచేశాడు. నేటి అమెరికా వ్యవసాయవిధానం ప్రధానంగా యీ రెండవచట్టపు ప్రధాన సూత్రాలను అనుసరించే జరుగు తున్నదని చెప్పవచ్చును. ఏమంటే, కొన్ని పంటలను సాగుచెయ్యడానికి యీనాటికీ అమెరికాలోని వ్యవసాయదార్లకు ప్రభుత్వం విశేషంగా ధన సహాయం చేస్తున్నది. ఆ సహాయం లేకపోతే వ్యవసాయదారులు ఒక రోజుకూడా మనలేరు. పంటలధరలను ప్రభుత్వమే ఇప్పటికీ నిర్ణయించి అవసరమైనచోట రైతులకు సహాయం చేస్తున్నది.

• పరిశ్రమల పునరుద్ధరణ చట్టంలో కొన్ని ప్రమాదకరమైన ప్రతి పాదనలు ఉన్నాయని చెప్పక తప్పదు. ఏమంటే, పరిశ్రమలన్నీ ప్రభుత్వ యాజమాన్యంక్రింద జరిగే విధానాలకు అనువైన సూచనలు దానిలో ఉన్నాయి. ఆ చట్టాన్నికూడా రాజ్యాంగ సూత్రాలకు విరుద్ధమని సుప్రీం

కోర్కె తీర్చుచెప్పింది. అయితే, ఆ చట్టంలోని ప్రతిపాదనలు కొన్ని మాత్రం శాశ్వతంగా ఆచరణలో ఉండిపోయాయి. అవేమిటంటే : ఘాక్టరీలలో చిన్న బిడ్డలచేత పని చేయించకూడదనడం ; కార్మికులు తమ ప్రతినిధుల ద్వారా, సమష్టిగా తమ అందరికీ వర్తించే పని సౌకర్యాలను గురించి జీత బత్తెములను గురించి యజమానులతో బేరమాడడానికి హక్కు పొందడం. ఇది ఒక చారిత్రాత్మకమైన ప్రతిపాదన. ఏనుంటే నేడు అమెరికాలోని కార్మికసంఘాల బలానికి పునాది ఇదే.

ఆనాడు రూజ్వెల్టు ప్రతిపాదించిన రూపంలోనే, ఈ నాటికీ అమలులోవున్న చట్టం, టెనెస్సీలోయ ప్రాజెక్టు. టెనెస్సీనది ఏడురాష్ట్రాల గుండా ప్రవహిస్తూ, వరదలతో విశేష భాగాన్ని ఏటేటా ధ్వంసం చేస్తూంది. ఆ నది నీటిని ఒక పెద్ద రిజర్వాయరులోకి పట్టించి, ఆ నదీ లోయ ప్రాంతం అంతటా వ్యవసాయానికీ, తోటలకూ నీరు సప్లయిచేస్తూ, విద్యుత్తుకీని అక్కడ వుద్భవింపజేసి పరిసర ప్రదేశాలకు విద్యుచ్ఛక్తిని సప్లయి చేయడమే ఆ ప్రాజెక్టు పరమార్థం. ఈ ప్రాజెక్టు యీనాడు సంపూర్ణంగా అమలులోకి వచ్చింది. కొన్ని లక్షల జనులు సుఖజీవనం చేస్తున్నారు.

ఇంకొక విశేషం ఏమిటంటే, యీ ప్రాజెక్టువల్ల చేకూరిన విద్యుత్తుకీ విశేషంగా లభించకపోతే, ఏటం బాంబును తయారు చేయడం సాధ్య మయేదికాదు. దీనిలో మరొక చిత్రం ఏమిటంటే, ఏటంబాంబు నిర్మాణ సంఘానికి అధ్యక్షుడైన డేవిడ్ లిలియెంథాల్, అంతకు పూర్వం టెనెస్సీలోయ ప్రాజెక్టు సంఘానికి అధ్యక్షుడుగా వున్నాడు.

మొదటి నూరురోజులు అయిపోయిన తరువాత నిరుద్యోగులకు వృత్తి చూపించి, వారి మనుగడకు సహాయపడడానికి వుద్దేశింపబడిన కార్యక్రమం అమలులోకి వచ్చింది. ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు జరుపడానికి 50 కోట్ల డాలర్లు అంటే పెద్ద మొత్తంగా కనిపించదు గాని, ఆనాడు యింత మొత్తం నిరుద్యోగులకోసం ఖర్చు పెట్టడమంటే చాలామంది నిర్ఘాంతపడి రూజ్వెల్టును విపరీతంగా విమర్శించారు. కాని, ఈ డబ్బు మంజూరు అయిన కొద్ది రోజులలో 30 లక్షలమంది స్త్రీ, పురుషులకు నిర్మాణ కార్యక్రమములలో పను లివ్వబడినవి. ఆ నిర్మాణ కార్యక్రమముల ఫలితంగా, ఆ నాటికీ యీ నాటికీ అమెరికా స్వరూపమే మారి

- పోయింది. ఈ కార్యక్రమాల ఫలితంగా, పదివేల స్కూలు భవనాలు, ఎన్నో వంతెనలు, ఆటలాడుకొనే రంగస్థలాలు, పోస్టాఫీసు భవనాలు, విమానాశ్రయాలు, ఈతలు కొట్టడానికి తటాకాలు, ఎన్నోరోడ్లు వేయబడినవి. వీటన్నిటితోటీ దేశపు స్వరూపం మారిపోవడమే కాకుండా, ప్రజల జీవితంలో ఒక నూతన వుత్సాహం వుదయించింది.

ఆ రోజులలో రూజ్వెల్ట్ ప్రవేశపెట్టిన సంస్కరణ చట్టాలన్నిటినీ, అతడి ప్రతికర్షులు బహు తీవ్రంగా విమర్శించి ప్రతిఘటించారు. ఆనాడు అతడు అమలు జరిపిన సంస్కరణ కార్యక్రమాలన్నీ, యీనాడు అమెరికా జాతీయ జీవనంలో ఒక భాగమై, దైనందిన జీవితంలో ఒక నిత్యవసరాలై పోయాయి. కాని, ఆనాడు యీ ప్రతిపాదనలను, విప్లవ ప్రతిపాదనలని విమర్శించని వారులేరు. ఈనాడు ఆ సంస్కరణలలో ఒక్కటి కొత్త దని పించడంలేదు. ముసలితనంలోనూ, నిరుద్యోగావస్థలోనూ వ్యక్తులకు జీవితోదర్శుటం కాకుండా ఇన్నూరెన్సు పద్ధతిని అమలు జరిపినవాడు రూజ్వెల్ట్. అంతవరకూ, యీ విధానం అమెరికాలో లేదంటే, యీ నాడు అందరూ

- ఆశ్చర్య పడవచ్చును.

ప్రతిఘటన

రూజ్వెల్ట్ అమలు జరిపిన నూతన ఆర్థిక విధానంవల్ల, దేశంలోని వ్యాపారవర్గంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు అతడికి ప్రతిఘటనలు పోయారు. దేశంలోని పత్రికలలో నూటికి 80 వంతులే అతడిని కఠినంగా విమర్శించ నారంభించాయి. భాగ్యవంతులు, సుఖజీవులు, పురాతన సాంప్రదాయ వాదులు అతడికి శత్రువులై పోయారు.

- అలాటి ప్రతిఘటన శక్తులు ఏర్పడడానికి కారణం, ప్రభుత్వ ఆదాయాన్ని మించిన డబ్బును రూజ్వెల్ట్ ఖర్చుపెట్టడంవల్ల బడ్జెటులోటు ఎన్నటికీ పూర్తికాక, దేశపు ఆర్థిక వ్యవస్థ ధ్వంసమౌతుందనే భయం ఒకటి. ధనికులు చెల్లించవలసి వస్తున్న పన్నులు రోజు రోజుకూ పెరిగి పోవడంవల్ల వారికి కలిగిన ఆగ్రహం మరొకటి. “ధనికులమీద ఎక్కువ పన్నులు పెయ్యాలి” అనేది రూజ్వెల్ట్ అవలంబించిన విధానానికి ప్రధాన నూత్రం.

నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని రూజ్వెల్టు సంపూర్ణంగా అమలు జరిపి నట్లయితే, దేశంలో విప్లవం వచ్చి అమెరికా సాంఘిక వ్యవస్థ సమూలంగా కూలిపోతుందని చాలామంది నిజంగా విశ్వసించారు.

స్వేచ్ఛగా ఎవరికి తోచిన వృత్తినీ, వ్యాపారాన్నీ, వారు తమ శక్తి, పెట్టుబడి సత్తాలను బట్టి పెంపొందించుకొనే అవకాశాలు ప్రతి వ్యక్తికి వుండాలని అమెరికను ప్రజలందరూ ప్రబలంగా వాంఛిస్తారు. రూజ్వెల్టు అమలులోకి తెచ్చిన నూతన ఆర్థిక విధానంవల్ల, యీ వుత్సాహం పూర్తిగా నశిస్తుందనీ, స్వేచ్ఛావ్యాపారానికి ప్రజలకు వుండే అవకాశాలు పూర్తిగా ధ్వంసం చేయబడుతాయనీ ఆనాడు ఎంతో మంది అనుకున్నారు.

రూజ్వెల్టు ఆగోజులలో దేశీయ కార్యక్రమాలకోసం వ్యయంచేసిన డబ్బు, యీనాడు చాలా చిన్న మొత్తంగా కనిపిస్తుంది. కాని, ఆనాడు అది చాల పెద్ద మొత్తం. రూజ్వెల్టుకు పూర్వం, ఏ ప్రెసిడెంటూకూడా అంత పెద్ద మొత్తాలను ఖర్చు పెట్టలేదు. అయితే, అరేబి పరిపాలనా కాలంలో ప్రభుత్వం చేసిన అప్పులలో విశేష భాగం, రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కార్యక్రమాలకుగాను అయిన ఖర్చులే. 1940లో అమెరికా ప్రభుత్వం 420 కోట్ల డాలర్లు అప్పుపడివుంది. 1946 నాటికి 2700 కోట్ల డాలర్లు అప్పు పెరిగింది. ఈ నాడు అమెరికా, రక్షణ కార్యక్రమాలకు వెచ్చించే డబ్బు, 1934 లో రూజ్వెల్టు ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలన్నిటికీ వెచ్చించిన దానికి రెట్టింపు వుంటుంది. 1945 నుంచి 1950 నాటికి విదేశాలకు అమెరికా చేసిన ధన సహాయమే 2400 కోట్ల డాలర్లు. ఇది, 1935 లో రూజ్వెల్టు ప్రభుత్వ పరిపాలనా కార్యక్రమాలన్నిటికీ ఖర్చు పెట్టినదానికి మూడురెట్లు.

రూజ్వెల్టు చేసిన వ్యయం వల్ల దేశపు ఆర్థిక వ్యవస్థ ధ్వంసమైందా? 1949 లో అమెరికా జాతీయ ఆదాయం, 2200 కోట్ల డాలర్లు. అంతకు పూర్వం ఏ సంవత్సరంలోనూ, అమెరికా జాతీయ ఆదాయం, దీనిలో సగాన్ని మించి లేదు. ఈ నాడు దాదాపు ఆరుకోట్ల ప్రజలకు, వృత్తి, వుద్యోగాలు వున్నవి. “పది సంవత్సరాలనాడు కేవలం దుస్సాధ్య మనిపించేటంత సంపదతో నేటి అమెరికా ప్రజలు నుఖజీవనం గడుపు తున్నారు” అని ఒక అమెరికన్ ప్రముఖుడు అన్నాడు.

- పెద్ద పరిశ్రమల.యజమానులు రూజ్వెల్లును తీవ్రంగా ద్వేషించారు. కాని, నిజంగా వారతనికి కృతజ్ఞులై ఉండాలి. ఏమంటే ఆర్థికవ్యవస్థ కూలిపోకుండా ఆమెరికాను నిలబెట్టినవాడు అతడే. రోడ్డుమీద అన్ని వేపులనుంచీ వచ్చిన బండ్లు ఒకదానితో ఒకటి ఢీ కొనకుండా పోలీసువాడెంత అవసరమో ఆర్థికవ్యవస్థ పోటీలతో భిన్నభిన్నం కాకుండా చెయ్యడానికి కంట్రోల్స్కూడా అంత అవసరమే.

అధ్యక్షుపదవికి నాలుగుసార్లు అత్యధిక సంఖ్యకులైన ప్రజల వోట్లతో గెలుపొందినా, రూజ్వెల్లును చామంది తీవ్రంగా ఎందుకు ద్వేషించాలో అర్థం చేసుకోవచ్చును. బ్రతికి వున్నప్పుడు అతడిని ద్వేషించిన వారికిన్న చనిపోయిన తరువాత అతడి పేరునుకూడా విన సహించనంత తీవ్రంగా అతణ్ణి ద్వేషించేవారు యీ నాడు కూడా చాలా మంది ఉన్నారు. రూజ్వెల్లును ఆ రోజులలో విపరీతంగా ద్వేషించిన వారు, ఒక్కసారికన్న అతడు అధ్యక్షుడుగా ఉండడని, ఊహించ నారం భించారు. కాని, వారి కలలన్నీ భగ్నమైపోయాయి.

రూజ్వెల్లు భావాలు

నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని అమలు జపడంవల్ల కలిగిన ఫలితాలనూ, దానివల్ల వచ్చిన ప్రతిఘటననూ చూసి రూజ్వెల్లు ఏమనుకొనేవాడు! అతడి పరిపాలనను గురించి పరిశీలన చేసేవారంతా దృష్టిలో ఉంచుకొన వలసిన ముఖ్యవిషయం ఏమిటంటే : పరిస్థితులవల్ల అతడు ఆ విధానాన్ని అవలంబించాడు. కాని, తన ఊహజనితమైన ఏదో విధానాన్ని అతడు అవలంబిస్తే తదనుగుణంగా పరిస్థితులు మారలేదు.

- రూజ్వెల్లు విప్లవకారుడుకాదు. అప్పటికి ఉన్న వ్యవస్థను కాపాడా లనే వుద్దేశమే గాని, దానిని విచ్ఛిన్నం చెయ్యాలనే ఉద్దేశం అతడికి ఎన్నటికీ లేదు. అయితే, సంఘంలో క్రమానుగతమైన మార్పును సాధించ డమూ కొద్దిమంది చేతులలో ఉన్న సంపదను అనేకులకు ఉపయోగపడే టట్టు చెయ్యడమూ విప్లవం సాధించడమయినట్లయితే రూజ్వెల్లును విప్లవ కారుడని చెప్పవచ్చును.

పెట్టుబడిదారీ విధానంలో సంస్కరణలు. తెచ్చిపెట్టినందువల్ల, సోషలిజం అమెరికాలో స్థావరం యేర్పరచుకొనకుండా అమెరికన్ ధనికులను రూజ్వెల్టు కాపాడాడని చెప్పవచ్చును.

• 1929 లో అమెరికాలో ప్రారంభించిన వ్యాపార, ఆర్థిక మాంద్యాలు, అంతవరకూ స్థిరపడిపోయిన ఒక ఆర్థిక వ్యవస్థకు అవసర దశలని రూజ్వెల్టు గ్రహించాడు. అంచేత, నూతన ఆర్థికవ్యవస్థ నొకదానిని దేశంలో నెలకొల్పితేగాని దేశానికి విముక్తిలేదని అతడు విశ్వసించాడు. దీనిదశలోవున్న పౌరులకు వృత్తి పనులను కల్పించే బాధ్యత ప్రభుత్వానిదనే సిద్ధాంతాన్ని మొట్ట మొదటిసారి అమెరికాలో ఆచరించుకు తెచ్చినవాడతడే.

“ముసలివారిని రక్షించ జాలనట్టి ప్రభుత్వమూ, పనిపాటలుచేసి జీవనం సాగించ దలచినవారికి పనిపాటలు కల్పించనట్టి ప్రభుత్వమూ, దారిద్ర్యమనే చీకటిలో అనేక కుటుంబాలు దారిగానక కొట్టుకులాడుతూ వుంటే వారికి దారి చూపలేని ప్రభుత్వమూ ఒక ప్రభుత్వం కాదు,” అని రూజ్వెల్టు స్పష్టంగా ప్రకటించాడు.

నూతన ఆర్థిక విధానంవల్ల ఏర్పడిన ఫలితాలు ఏమిటంటే : ప్రభుత్వ నిర్బంధాలు దౌర్జన్యంతో అమలు జరపవలసిన అవసరం లేకుండా, ఒక నిర్ణీత ఆర్థిక విధానాన్ని అమలు జరుపడానికి ప్రాతిపదిక పడింది; క్రమంగా సంస్కరణలను అమలులోనికి తేవడానికి అది సహాయపడింది. నూతన అవకాశాలపట్ల, నూతన జీవితంపట్ల ప్రజలకు ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించి, దేశంలోని నైరాశ్యాన్ని పోగొట్టింది.

అనాడు ప్రపంచంలో ఏర్పడిన ఆర్థికమాంద్యపు ఫలితాలను పరిశీలిస్తే, స్వేచ్ఛగా వ్యాపారం చేసుకొనేహక్కు యునైటెడ్ స్టేట్సులోని ప్రజలు అనుభవించినంతగా, ఈనాడు మరేదేశంలోని ప్రజలూ అనుభవించడం లేదు. హిట్లరు జర్మనీకి సర్వనాశనం తెచ్చిపెట్టాడు. ముస్సోలినీ ఇటలీని అధఃపాతాళ లోకానికి తీసుకుపోయాడు. జపాను నాయకులు జపానుకు నామరూపాలు లేకుండా చేశారు. చైనా నరక కూపంలోబడి విముక్తి గానక కమ్యూనిజం అలవరచు కున్నది.

● ఇలాటి పరిస్థితులు ఏమీ లేకుండా, అమెరికా ఆర్థిక వ్యవస్థ కొన్ని సంస్కరణలతో స్థిరంగా నిలబడివుంది. దానిని అంతవరకు రక్షించినవాడు రూజ్వెల్టే అని చెప్పాలి.

అంతమాత్రం చేత రూజ్వెల్టు నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని విమర్శించిన వారంతా కపటులనీ, దుష్టులనీ చెప్పడానికి వీలులేదు. అల్లకల్లోలంగా, ఆకస్మికంగా అతడు తెచ్చిపెట్టిన సంస్కరణలను వారు విశ్వసించలేక పోయారు. డబ్బునూ, నూత్రాలనూ కూడా నిర్లక్ష్యంచేసి అతడు సంస్కరణలను ప్రతిపాదించడాన్ని వారు సహించలేక పోయారు. ఉడికీ ఉడకని అన్నాన్ని విస్తరిలో వడ్డించినట్టుగా, పూర్తిగా అవగాహన చేసుకోకుండానే అతడు కొత్త నూత్రాలను నిర్వచించడం, భవిష్యత్తును గురించి వారు భీతిలడానికి కారణమైంది.

● రూజ్వెల్టు అవలంబించిన నూతన ఆర్థిక విధానం కొన్ని సంస్కరణలకు దారిచూపిందే గాని, అలాటి సమస్యలన్నిటినీ పరిష్కరించిందని చెప్పడానికి వీలులేదు. దానివల్ల 30 లక్షల మందికి నిరుద్యోగ బాధ వదిలినా, దేశంలో ఇంకా 93 లక్షలమంది నిరుద్యోగులు మిగిలి వున్నారు. నిరుద్యోగ సమస్యను పూర్తిగా అంత మొందించినది రెండవ ప్రపంచ యుద్ధము.

నూతన ఆర్థిక విధానంవల్ల అమెరికాలోని బ్యాంకులు కూలిపోకుండా ఒక నూతన బ్యాంకింగ్ విధానం అమలులోకి వచ్చింది. నివసించడానికి యోగ్యమైన అనేక గృహాలు నిర్మింప బడినవి.

స్వేచ్ఛా వ్యాపారాన్నీ, వ్యక్తిగత వ్యాపారాన్నీ కాపాడడమే కాకుండా, అమెరికాలోని ప్రజారాజ్య విధానాన్ని తాను కాపాడగలిగానని రూజ్వెల్టు విశ్వాసం. పెట్టుబడిదారీ విధానాన్నీ, ప్రజారాజ్య విధానాన్నీ రక్షించిన వాడు తానేనని రూజ్వెల్టు నిజంగా నమ్మాడు.

● “ప్రజారాజ్య విధానాన్ని ఇంతకు పూర్వంకంటే గట్టి పునాదుల మీద నిలబెట్టి, దానిని కూలద్రొయ్యడానికి మరే ఇతర విధానమూ ప్రయత్నించకుండా తగిన రక్షణలు కల్పించడమే రూజ్వెల్టు పరమాశయం,” అని అతడి సన్నిహితు డొకడు చెప్పాడు..

ఉత్సాహం

తను పుట్టినప్పటినుంచీ పరిపాలనా భారాన్ని నిర్వహిస్తూ వున్నట్టుగా, అమిత ఉత్సాహంతో రూజ్వెల్లు తన అధ్యక్ష పదవీ కార్యక్రమాలను నిర్వహించడం ఆరంభించాడు. ఆ పదవిని అతడు బాగా ప్రేమించాడు. వైట్ హౌసును తన సొంత యింటిలాగ భావించి, ఏ క్రొత్త రేకుండా ఆ యింటిలో నివసించిన అధ్యక్షు డతడే. దేశంలో పరిస్థితులు ఎంత నిరుత్సాహకరంగా కనిపించినా, అతడుమాత్రం నిరుత్సాహ పడేవాడు కాదు. అబ్రహం లింకన్ తరువాత మరే అధ్యక్షుడూ నిర్వహించనంత కార్యభారాన్ని నిర్వహిస్తూ వున్నా, అతడు కార్య భారంలో క్రుంగిపోకుండా, విసుపు కనిపించకుండా మహా కులాసాగా కనిపించేవాడు.

1931 లో రూజ్వెల్లును చూసిన డాక్టర్ ఫాస్టర్ కెన్నడీ, 1935 లో వైట్ హౌసుకు వచ్చి రూజ్వెల్లును చూసి ఆశ్చర్య పోయాడు. అ నాలుగేళ్ళలోనూ రూజ్వెల్లు ఆరోగ్యం మరీ బాగుపడింది. రూజ్వెల్లుతో అతడిలా అన్నాడు: “నిన్ను చంపగలశ క్కి దేనికీ ఉన్నట్టులేదు. బయటికి తీసుకొని వెళ్ళి నిన్ను తుపాకితో కాల్చవలసిందే!”

“ఆ పని చెయ్యలేదు. అరుగో, నాకు కాపా ఎంతమంది వున్నారో మాడండి,” అని రూజ్వెల్లు డాక్టరును ఇలా అడిగాడు: “డాక్టర్, నా కళ్ళేబరం యింకా కొంతకాలం నిలబడగలడంటారా.”

“నీ కళ్ళేబరం నిలబడుతుంది గాని, నీ సంస్కరణలవల్ల దేశం యింకా ఎక్కువ రోజులు నిలబడలేదని చాలామంది ధనికులు భావిస్తున్నారు” అని డాక్టరు జవాబు చెప్పాడు. ఆ మాటకు రూజ్వెల్లు విరగబడి నవ్వాడు.

ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు జరిగిన తరువాత, డాక్టర్ కెన్నడీ రూజ్వెల్లును మళ్ళీ ఇంకొకసారి చూడడం తటస్థించింది. అప్పుడుకూడా రూజ్వెల్లు ఆరోగ్యం చాలా బాగుందని అతడు గ్రహించాడు. ఆ మాటను అతడు రూజ్వెల్లుకు చెప్పగా, రూజ్వెల్లు అన్నమాట లివి: “ఇదంతా నా భార్యచేసిన సహాయపు చలవ.”

రెండోసారి ప్రెసిడెంటు పదవి

రాస్కాబ్, ఆల్ ఫ్రెడ్ స్మిత్ మొదలైన పార్టీ పెద్దలు చాలా తీవ్రంగా ప్రతిఘటించినా, రెండోసారికూడా అధ్యక్ష పదవికి పోటీ చేయడానికి డెమోక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థిగా రూజ్వెల్టును మహాసభ ప్రతినిధులు బ్రహ్మాండమైన మార్గ ద్వారాలతో ఎన్నుకున్నారు.

రెండోసారి అధ్యక్ష పదవికి తన అభ్యర్థిత్వాన్ని ఆటంకాలు లేకుండా చూసుకోవడంలో, రూజ్వెల్టు మొదటిసారి అభ్యర్థి అయినప్పటి నుంచీ కూడా జాగ్రత్త వహించాడు. రిపబ్లికనుపార్టీ తరపున అధ్యక్ష పదవికి లాండన్, వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవికి నార్స్ ఎన్నుకోబడ్డారు. ఆనాటి ఎన్నికల సంరంభాన్ని యీ నాడు దృష్టికి తెచ్చుకొని చూస్తే, రూజ్వెల్టు తప్ప మరొకడు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడుతాడని ఎవరైనా ఎందుకు అనుకున్నారా అని ఆశ్చర్యం కలుగక మానదు. అమెరికా చరిత్రలో ఎన్నడూ కని విని యెరుగనంత ఎక్కువ వోట్లతో ఈ ఎన్నికలో రూజ్వెల్టు గెలుపొందాడు. అంతేగాక, సెనేట్ లోను, హౌస్ ఆఫ్ రిప్రెజెంటేటివ్ లోను డెమోక్రాటిక్ పార్టీ బలం చాలా పెరిగి పోయింది. సెనేట్ లో 21 మంది రిపబ్లికనులు ఉంటే, 75 మంది డెమోక్రాట్లు వున్నారు. హౌస్ లో 19 మంది రిపబ్లికనులు ఉంటే, 334 మంది డెమోక్రాట్లు వున్నారు.

అమెరికన్ ప్రజలకు రూజ్వెల్టు ఒక దేవుడయిపోయాడని ఆ గోజు లలో అమెరికాకు వచ్చిన ఒక బ్రిటిషు ప్రముఖుడు చెప్పాడు.

“అధికారాన్ని చేజిక్కించుకొని స్వాధీనాన్ని పెంపొందించుకో జూచినవా రందరికీ, నా పరిపాలనలో తీవ్ర సంకటాలు కలిగాయి. ఇదే నా మొదటి అధ్యక్ష పదవిలో నేను సాధించినది. రెండోసారి అధ్యక్ష పదవిలో అలాటి స్వాధీనక్తుల్ని నేలమట్టం చేయడమే నా ఆశయం,” అని రూజ్వెల్టు ప్రకటించాడు.

రెండవసారి అధ్యక్షుడుగా పదవి స్వీకరిస్తూ 1937 జనవరి 20 తేదీన రూజ్వెల్టు చేసిన ప్రసంగంలో ముఖ్యాంశాలు ఇవి :

“చాల్చీచాలని రాబడితో ఏ క్షణాన అయినా కూలిపోయే పరిస్థితులలో జీవనం సాగిస్తున్న లక్షలకొలది కుటుంబాలు నా కళ్ళకు కనిపిస్తున్నాయి.

“అర్థ శతాబ్దంనాడే పశుజీవనంక్రింద పరిగణింపబడిన పరిస్థితులలో ఎన్నో లక్షలమంది ప్రజలు ఘాక్టరీలలోనూ, పొలాల్లోనూ పనిచెయ్యడం నా కళ్ళకు కనిపిస్తోంది.

“విద్య సంపాదించడానికి, విహారం అనుభవించడానికి, తమ యిష్టం వచ్చినట్లుగా హాయిగా జీవయాత్ర చెయ్యడానికి, అవకాశాలు లేక కృశిస్తూ వున్నవారు లక్షలాదిగా నా కళ్ళకు కనిపిస్తున్నారు.

“ఘాక్టరీలలోనూ, పొలాలలోనూ ఉత్పత్తి అయిన సరకులను కొనడానికి శక్తిలేక అల్లాడుతున్న లక్షలాది దౌర్భాగ్యులనూ, వారి దారిద్ర్యంవల్ల హతాశులైన అనేక కుటుంబాలనూ నేను నా కళ్ళయెదుట చూస్తున్నాను.

“సరియైన తిండి, బట్ట, వసతి లేక మన దేశంలోని ప్రజలలో మూడవవంతు మంది సీనస్థితిని అనుభవించడం నా కళ్ళకు స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.”

బ్రహ్మాండమైన మెజారిటీతో ఎన్నిక గెలిచినా, రెండవసారి అధ్యక్షపదవి ప్రారంభమైన కొద్దిరోజులలోనే అతడు అంతకుపూర్వం ఎన్నడూ ఎరగనంతటి ప్రతిఘటనను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. అంతే కాదు; అతడి ప్రతిష్ఠకు భంగకరమైన ఓటమినికూడా అతడు పొందాడు. అతడి అధ్యక్షపదవీకాలంలో కల్లా ఏమాత్రం జయప్రదంకాని సంవత్సరాలు 1937, 1938. మొదటి సంవత్సరాలలో అతడు పొందిన విజయమే దీనికి కారణం కావచ్చును.

పైగా ఒక బ్రిటిషు ప్రముఖుడు చెప్పినట్లుగా, దేశం ప్రతిష్టంభన పరిస్థితులలో ఉండగా దానిని వుద్ధరించిన వ్యక్తిపట్ల దేశం కొంత స్థిర పరిస్థితులలోకి రాగానే ఏదో ఒక విమర్శ రాకమానదు. దానికి మామూలు ఉదాహరణ చెప్పాలంటే, రోగంనుంచి కోలుకోవడం ఆరంభించిన వ్యక్తి వైద్యుడి సలహాలను విమర్శించడం ఒక పరిపాటే కదా!

సుప్రీంకోర్టు పోరాటంలో రూజ్వెల్టు ఓడిపోయాడు; రెండోసారి అధ్యక్షపదవి మధ్యలో సెనెట్ లోను, హౌసులోను రిపబ్లికనులు ఎక్కువ స్థానాలను సంపాదించుకున్నారు. ఇవి అతడికి పెద్ద పరాజయముల క్రిందనే లెక్క.

సుప్రీంకోర్టుతో పోరాటం

సుప్రీంకోర్టుతో రూజ్వెల్టు సాగించిన పోరాటం, సుప్రీంకోర్టు అధికారం గొప్పదా, ప్రెసిడెంటు అధికారం గొప్పదా అనే విషయాన్ని తేల్చి, తన అధికారానికి ఎదురులేదని చూపడానికి అతడు చేసిన ప్రయత్నమే.

రూజ్వెల్టు అధ్యక్షపదవికి రాకపూర్వమే సుప్రీంకోర్టులో జడ్జీలుగా వున్న వ్యక్తులు, ప్రజాభీష్టంపైన దేశానికంతకూ పరిపాలకుడుగా ఎన్నుకోబడిన వ్యక్తి ప్రజలమేలును వుద్దేశించి చేసిన చట్టాలను రాజ్యాంగ సూత్రాలకు విరుద్ధమైనవని త్రోసివెయ్య గలరా? ఇదే రూజ్వెల్టుకూ, సుప్రీంకోర్టుకూ మధ్యవచ్చిన తీవ్ర సమస్య. ప్రజలుకోరిన చట్టాలను అమలు జరుపకుండా తొమ్మిదిమంది వ్యక్తులు (సుప్రీంకోర్టు జడ్జీలు) అడ్డుపడడం న్యాయమా? ఇది ప్రజారాజ్యం అవుతుందా?

ఏమంటే, రూజ్వెల్టు మొట్ట మొదటిసారి అధ్యక్షుడయిన కొత్తలో ప్రతిపాదించిన చట్టాలలో, పదకొండు చట్టాలను రాజ్యాంగ విధానానికి ప్రతికూలమైనవని, సుప్రీంకోర్టు త్రోసివేసింది.

ఈ జడ్జీలను ఏమి చెయ్యాలో రూజ్వెల్టుకు తోచలేదు. వీరంతా 60 సంవత్సరాల వయస్సుకు పైబడినవారే. వారిలో వాన్ డెవాంటర్, 77; బ్రాండీస్ 80; మెక్ రేనాల్డ్స్ 75; సదర్లాండ్ 74; హ్యూస్ 74; బట్లర్ 70; కాన్డోజో 66; స్టోన్ 65; రాబర్ట్స్ 61. వీరిలో రూజ్వెల్టు విధానాలకు తీవ్రప్రతికూలభావం చూపిస్తున్నవారు వాన్ డెవాంటర్, మెక్ రేనాల్డ్స్, సదర్లాండ్, బట్లర్.

వీరిని తనదారికి తెచ్చుకోవడమా, తనదారికి అడ్డంలేకుండా తొలగించడమా? రూజ్వెల్టుకు ఏమీ తోచలేదు. చిట్టచివరకు ఒక యెత్తు

వేశాదు. 70 సంవత్సరాల వయస్సువచ్చిన ఆరుమాసాలలో పూర్తిజీతం మీద ఉద్యోగంనుంచి ప్రతిజడ్డీ విరమించాలనీ, అలా విరమించని ప్రతిజడ్డీకి బదులుగా మొత్తం జడ్డీలసంఖ్య 15 అయేవరకూ మరొక జడ్డీని నియమించే అధికారం తనకు ఉండాలనీ ప్రతిపాదిస్తూ, 1938 ఫిబ్రవరి 5 న అతడొక చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టాడు. ఆచట్టం గనుక ప్యాసయినట్లయితే, సుప్రీంకోర్టు జడ్డీలలో అతడికి అనుకూలురైనవారు ఎక్కువగా వుండేటట్టు కొత్తవారిని నియమించవచ్చును.

తానున్న పరిస్థితులలో గత్యంతరంలేక, యీవిధంగా చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టవలసిన అగత్యం రూజ్వెల్టుకు కలిగిన మాట వాస్తవమే. అయినా, అతడు యీ చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టడంవల్ల అతడిలో చాలా అసహ్యమైన గుణాలుకూడా వున్నాయని స్పష్టపడిపోయింది. చాలామందికి ఇది నీచప్రవర్తనగా తోచింది.

ఈ చట్టాన్ని రూజ్వెల్టు, అతడి అటర్నీజనరల్ హోమర్ కమ్మింగ్స్ చాలా రహస్యంగా తయారు చేశారు. ఇలాటి చట్టం ఒకటి తయారవుతోందని, కాంగ్రెసులో ఎవరికీ తెలియదు. చట్టం కాంగ్రెసులో ప్రతిపాదించబడే టప్పటికి దేశమంతా ఒక్కసారి హాహరవాలతో రూజ్వెల్టును నిందించ నారంభించింది.

అసలు యీ పోరాటంలోని అంతరార్థం న్యాయ శాస్త్రవేత్తా పరిశీలిస్తే, ఇది :

1. రాజ్యాంగ విధానాన్ని దేశపు ప్రజలు తయారు చేసుకున్నారు. రాజ్యాంగవిధానం ప్రకారం ప్రభుత్వ శాఖలను ఏర్పాటుచేసి, ఆ శాఖలకు వివిధాధికారాలను ప్రజలే ఇచ్చారు. ఈ రాజ్యాంగ విధానమే దేశంలోని చట్టాలన్నిటిలోకీ ప్రధానమైనది; ప్రథమమైనదీ.

2. రాజ్యాంగ విధాన ప్రకారం పరిపాలన సక్రమంగా జరిగేటట్టు చూడడానికి సుప్రీంకోర్టు జడ్డీలంతా ప్రమాణం చేశారు.

3. కాంగ్రెసు చేసిన చట్టాలలో ఏదైనా, దేశంలోని ప్రధాన చట్టమైన రాజ్యాంగవిధానానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్నప్పుడు దానిని సుప్రీంకోర్టు ఆమోదించ జాలదు.

ఇది ఒకవైపు వాదము. దానికి ప్రతివాదం ఇది :

1. రాజ్యాంగ విధానాన్ని దేశపు ప్రజలు తయారు చేసుకున్నారు. రాజ్యాంగ విధానం ప్రకారం ప్రభుత్వ శాఖలను ఏర్పాటుచేసి, ఆ శాఖలకు వివిధాధికారాలను ప్రజలే ఇచ్చారు. ఈ రాజ్యాంగ విధానమే దేశంలోని చట్టాలన్నిటిలోకీ ప్రధానమైనదీ; ప్రథమమైనదీ.

2. రాజ్యాంగ విధాన ప్రకారం పరిపాలన సక్రమంగా జరిగేటట్టు చూడడానికి ప్రెసిడెంటు ప్రమాణం చేశాడు.

3. దేశంలో ప్రధాన చట్టమైన రాజ్యాంగ విధానానికి ప్రతికూలంగా సుప్రీంకోర్టు ఏదైనా ఒక నిర్ణయాన్ని చేసినప్పుడు ఆ నిర్ణయాన్ని ప్రెసిడెంటు ఆమోదించ జాలడు. ఆ నిర్ణయం చెల్లనేరదని అతడు స్పష్టంగా ప్రకటించ వచ్చును.

రూజ్వెల్టు కాపట్యం లేకుండా ప్రవర్తించి, కాంగ్రెసుతో సంప్రతించి, ఏదో చర్యకు దిగినట్లయితే ఫలితం వేరుగా వుండేది. తమకు తెలియకుండా, రహస్యంగా రూజ్వెల్టు ఒక పన్నాగం పన్నాడన్న భావం ప్రజలకు వుండేదికాదు.

“సుప్రీంకోర్టును సాగనంప వలసిన అవసరం వచ్చింది. ఆ పని నేను చెయ్యబోతున్నాను,” అని రూజ్వెల్టు స్పష్టంగా చెప్పినట్లయితే, ప్రజలు అర్థంచేసుకొని వుండేవారు. చట్టాలను చెల్లనేరవని కోర్టులు ప్రకటించడం శాసన నిర్మాణాధికారాన్ని కోర్టులు తమ చేతులోకి తెచ్చుకోవడమేననీ, అలాటిస్థితి ఎక్కువకాలం సాగకుండా ఏమయినా చర్య తీసుకోవాలనీ చాలామంది భావించారు. కాని, అలా చెయ్యడానికి రూజ్వెల్టు అవలంబించిన పద్ధతినిమాత్రం వారు సహించజాలక పోయారు.

ఈ బిల్లు విషయంలో సెనేట్ కూ, ప్రెసిడెంటుకూ పోరాటం 168 రోజులు జరిగింది. ప్రెసిడెంటు ఎంతో వత్తిడి చేసినప్పటికీ, సెనేట్ కమిటీ ఈ బిల్లును నిరాకరించింది. ఈ పోరాటంవల్ల డెమోక్రాటిక్ పార్టీయే రెండు చీలికలైపోయింది. ఇప్పటికీ ఆ బిల్లును తలచుకున్నప్పుడు ఉగ్రులయేవారు అమెరికాలో చాలామంది ఉన్నారు.

అయితే, చిత్రం ఏమిటంటే, బిల్లును సెనేట్ నిరాకరించినా, రూజ్వెల్లు కోరికమాత్రం ఫలించింది. ఏమంటే, యీ పోరాటం జరుగుతూవున్న చివరి ఫోజులలో వాన్ డెవాంటర్ పదవినుంచి విరమించాడు. అప్పుడు రూజ్వెల్లు హ్యూగో బ్లాక్ను జడ్జిగా నియమించాడు. 1940 నాటికి బ్రాండ్సీన్, కార్డ్వోజ్, సదగ్లాండ్, బట్లర్, మెక్ రేనాల్డ్లు కూడా వెళ్ళిపోయారు. సుప్రీంకోర్టు పూర్తిగా రూజ్వెల్లు దైపోయింది. 1941 లో సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన జడ్జిగా తనకు కొలంబియాలో ఉపాధ్యాయుడుగా వున్న హార్లాన్ స్టోన్ను రూజ్వెల్లు నియమించాడు.

యుద్ధ ప్రయత్నాలు

ఇంతలో యుద్ధమేఘాలు యూరప్ పైన పూర్తిగా అలముకుని, అమెరికావైపు విస్తరిల్ల నారంభించాయి.

అధ్యక్షుడుగావున్న మొదటి నాలుగేండ్లలో రూజ్వెల్లు దేశీయ వ్యవహారాలపట్ల తీసుకున్నంత శ్రద్ధను విదేశ వ్యవహారాలపట్ల తీసుకో లేదు. రెండవసారి అధ్యక్ష పదవీకాలంలో విదేశ వ్యవహారాలే అతడికి విస్తారం పని కల్పించాయి. 1936 అంతందాకా, లేనా 1937 ఆరంభందాకా అతడు అమెరికానుతప్ప మిగతా ప్రపంచాన్ని గురించి ఎక్కువ ఆలోచించనే లేదని చెప్పాలి. అంతవరకు విదేశ వ్యవహారాలను గురించి అతడు ఆలోచించినదీ, చేసినదీ ఏమిటంటే చైనా వ్యవహారాలను కొంచెం జాగ్రత్తగా పరిశీలించడం, ఫిలిపీన్ దీవుల స్వాతంత్ర్యంకొరకు ఎక్కువ కృషి చెయ్యడం, రష్యాలోని సోవియట్ ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించడం, బ్రిటిషు ప్రధాని మెక్డొనాల్డ్, ఫ్రెంచి ప్రధాని పేరియో అమెరికాకు వస్తే వారికి స్వాగతం చెప్పడం. అంతకుమించి అతడు విదేశ వ్యవహారాలపట్ల ఏ విధమైన ప్రత్యేక శ్రద్ధనూ చూపలేదు. తన యావచ్ఛక్తిని అమెరికాలో నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని జయప్రదంగా అమలు జరపడానికే వినియోగించాడు. విదేశ వ్యవహారాలను గురించిన అన్ని నిర్ణయాలనూ విదేశ శాఖామంత్రి వర్గానికే పూర్తిగా వదిలివేశాడు.

విదేశ వ్యవహారాలపట్ల రూజ్వెల్లు కొంచెం ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకో నేటటు చూడమని న్యూయార్కు టైమ్స్ పత్రిక ప్రత్యేక విలేఖరిని

1933 లో రూజ్వెల్ట్ సతి కోరింది. అనాటి పరిస్థితి అలావుంటే 1940 లో “విదేశ వ్యవహారాలను గురించి తప్ప రూజ్వెల్ట్ మరేమీ మాట్లాడడంలేదు,” అని అటర్నీజనరల్ రాబర్ట్ జాక్సన్ అన్నాడు.

ఏడు సంవత్సరాలలో రూజ్వెల్ట్ అంతగా మార్పు చెందవలసిన అవసరాన్ని పరిస్థితులే తెచ్చిపెట్టా యిన్నమాట.

రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభం కాకమునుపే అమెరికా ప్రజా రాజ్య విధానానికే గాక, ప్రపంచంలోని ప్రజారాజ్యా లన్నిటికీ ఒక నాయకుడుగా రూజ్వెల్ట్ ప్రముఖస్థానాన్ని పొందాడు.

యునైటెడ్ స్టేట్సులో అనేకమంది ప్రజలూ, నాయకులూ కూడా యూరప్ వ్యవహారాలలో అమెరికా శోక్యం కలిగించుకో కూడదనీ, తటస్థంగా వుండాలని కోరుతున్నారనీ రూజ్వెల్ట్కు తెలుసు. అలాటిభావం అమెరికాలో ప్రబలంగా వుండడానికి ప్రధానకారణాలు ఏమిటంటే, మొదటి ప్రపంచయుద్ధపు ఫలితాలవల్ల కలిగిన అసంతృప్తి, యుద్ధంవల్ల కలిగే నష్టాల పట్ల అయిష్టత, యూరప్ పోట్లాటలలో అమెరికా చిక్కుపడడం పట్ల అనంగీకారము. దేశంలోని రిపబ్లికన్ పార్టీ నాయకులే గాక, డెమోక్రాటిక్ పార్టీ నాయకులలో చాలామందీ, నూతన ఆర్థిక విధాన వాదులలో చాలామందీ కూడా యూరప్లోని కల్లోలకు అమెరికా దూరస్థంగా వుండాలని వాదించారు.

దేశంలోని పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమల యజమానులు చాలా మందికి జర్మనీతో వ్యాపార సంబంధాలు వున్నాయి. దేశంలోని చాలామంది పురాతన సాంప్రదాయ వాదులకు, బహిరంగంగా కాకపోయినా, అంత గంభీరంగా ఫాసిజంపట్ల సానుభూతి వుంది. అనేకలక్షలమంది ప్రజలకు పొరపాటు అభిప్రాయాల వల్ల, ముస్సోలినీ పట్ల చాలా అభిమాన గౌరవాలు వున్నాయి. యూరప్యుద్ధం పట్ల అమెరికా తటస్థవిధానం అవలంబించాలని నిర్వచిస్తూ, కాంగ్రెసు అనేకచట్టాలను ప్యాసుచేసింది. దురాశ, పిరికితనము, కర్తవ్యతాజ్ఞాన శూన్యతవల్ల అమెరికన్ ప్రజలూ, నాయకులూ కూడా ప్రజారాజ్య విధాన రక్షణపట్ల తమ బాధ్యతను పూర్తిగా విస్మరించారు.

ఇలాటి పరిస్థితిలో యూరప్ లో నియంతలు తమ దురాక్రమణలను విజృంభింపజేసి ముందుకు సాగిపోతున్నారు. చైనాను ఆక్రమించుకోవడంలో జపాను ఔద్ధృత్యానికి అడ్డు అనేది లేకుండా పోయింది. హిట్లర్ రైన్ లాండ్ ను చేజిక్కించుకున్నాడు; ఆస్ట్రీయాను కబళించి వేశాడు; చెకోస్లావేకియాను నలిపి, జీవావశిష్టం చేసి పొట్టను పెట్టుకున్నాడు. స్పెయినులోని ప్రజారాజ్యాన్ని కొంతమంది సైనిక నాయకులు జనరల్ ఫ్రాంకో నాయకత్వాన కూలద్రోసి, నియంతృత్వ రాజ్యాన్ని స్థాపించారు. కళ్ళులేని కబోదికికూడా రెండవ ప్రపంచయుద్ధ జ్వాలలవేడి స్పష్టంగా తగులు తోంది. అయినా అమెరికాలోని గ్రుడ్డి తటస్థవాదులు మాత్రం తమ కళ్ళువిప్పి చూడకుండా తమ తటస్థవిధానాన్నే అనుసరించాలని చూస్తున్నారు.

రూజ్వెల్ట్ మాత్రం ప్రమాద పరిస్థితులను 1937 లోనే గ్రహించాడు. 1937 అక్టోబరులో ఒక ఉపన్యాసంలో అతడిలా చెప్పాడు : “అంతులేని యుద్ధ చర్యలతో నిండే మిలిటరీ శక్తులకు అవకాశాన్ని యివ్వడమో, దురాక్రమణదారుల చర్యలను అరికట్టి వారు మరీ ముందుకు సాగకుండా చెయ్యడమో నిర్ణయించుకోవలసిన సమయం మనకిప్పు డాసన్నమైంది.”

ఒక వైపున ప్రజారాజ్య సూత్రాలకు ఏర్పడిన ముప్పును అమెరికన్ ప్రజలకు వివరించి చెప్పి వారి కర్తవ్యాన్ని వారికి బోధిస్తూ, మరొక వైపున దురాక్రమణ విధానాన్ని అనుసరించ వలదని నియంతలకు అర్థించాడు రూజ్వెల్ట్.

హిట్లరు తత్వాన్ని రూజ్వెల్ట్ బాగా అర్థంచేసుకున్నాడు. హిట్లరు వల్ల ప్రపంచ శాంతికి, ప్రజారాజ్య సూత్రాలకూ ఎంత ప్రమాదం కలుగ నున్నదో అతడు గ్రహించి, తాను గ్రహించిన సత్యాన్ని అమెరికన్ ప్రజలకు విప్పి చెప్పడంలో అతడు ఎంతమాత్రం ఏమరలేదు. హిట్లరు ఒక చిద్రకారుడని అమెరికన్ ప్రజలు గ్రహించారు. కాని, అతడివల్ల ఎంత ప్రమాదం కలుగుతుందో చాలామంది ఊహించలేక పోయారు. రాబోయే ప్రమాదాన్ని చాలా అతిశయోక్తులలో చెప్పి, అమెరికన్ ప్రజలను భీతావహుల్ని చెయ్యడానికి రూజ్వెల్ట్ ప్రయత్నిస్తున్నాడని తటస్థవాదులు అతణ్ణి నిందించ నారంభించారు. కాని, ప్రపంచ పరిస్థితులు ఎలా పరిణా

మించినదీ, యీనాడు చూస్తే సరియైన భావనాశక్తిలేనివార్లు. ఆ తటస్థ వాదులేనని స్పష్టంగా తేలిపోయింది.

హిట్లరు తత్వాన్ని రూజ్వెల్టు బాగా అర్థం చేసుకున్నందువల్ల, హిట్లరంటే రూజ్వెల్టు ఏమాత్రమూ భయపడలేదు. ఏ విధంగా దెబ్బకొడితే హిట్లరు సమూలంగా పతనం పొందుతాడో రూజ్వెల్టు బాగా గ్రహించాడు. బ్రిటిషు ప్రధాన మంత్రి నెవిల్లి ఛాంబర్లెనును మోసగించినట్లు, రూజ్వెల్టును హిట్లరు మోసగించలేక పోయాడు.

ఈ రోజులలో జర్మనీకన్న జపాను యునైటెడ్ స్టేట్సుకు ఎక్కువ ఛిత్రకారిగా పరిణమించింది. హిట్లర్ బుకాయంపులతో, మోసంతో ఒక్కొక్క రాజ్యాన్నే కబళించి వేస్తూవుంటే, జపాను స్పష్టంగా, ప్రత్యక్షంగా చైనాలో యుద్ధాన్నే చేస్తూవున్నది. అమెరికాలోని కొంత మంది ప్రముఖులు జపానుకు పెట్రోలునూ, తుక్కుఇనుమునూ ఎగుమతి కాకుండా ఆపివెయ్యాలని తీవ్రంగా కోరుతున్నారు. రూజ్వెల్టు ఆ విధంగా చేసినట్లయితే జపాను అమెరికాతో యుద్ధానికి దిగేది. (చివరకు జరిగిన దంతే). జపాను దురాక్రమణను అరికట్టడానికి తగినచర్యను అతడు అవలంబించక పోతే, శీఘ్రకాలంలోనే ఆసియా ఖండాన్నంతనూ జపాను ఆక్రమించవచ్చును. ఈ పరిస్థితులలో ఏం చెయ్యాలా అనే సందిగ్ధావస్థలో పడ్డాడు ఫ్రెసిడెంట్ రూజ్వెల్టు. అతడి సందిగ్ధావస్థను బాగా వినియోగించుకొని జర్మనీ ఇటలీలతో పరస్పర సహకారసంధి చేసుకున్నది జపాను.

జర్మనీ, జపాను, ఇటలీలు మిత్రరాజ్యా లైనవి. రష్యా అటూ యిటూ కాకుండా గోడమీద పిల్లివాటంగా తనకు అనుకూల మైనంత వరకు రెండు వర్గాలతోనూ మైత్రి నట్టిస్తున్నది. ఫ్రాన్సు, బ్రిటనులు రెండూకలసి జర్మనీకి చెకొస్లావేకియాను కట్టబెట్టాయి. చైనాకు సహాయం అందజేయడానికి ఏకైక మార్గమైన బర్మారోడ్డును మూసివేసి, బ్రిటను జపానును సంతృప్తిపరచడానికి పూనుకున్నది. ఇలాటి పరిస్థితులలో రూజ్వెల్టు ఒక్కడూ నియంతల దురాక్రమణను అరికట్టడానికి ఏం చెయ్యగలడు!

అయితే, ఆనాటికే అతడు నియంతల ఆశయాలను, పన్నాగాలను బాగా అర్థంచేసుకోవడంవల్ల తదనంతరం అతడు అవలంబించిన చర్యలు జయప్రదం కాగలిగాయి.

ఆ రోజులలో నిజానికి యుద్ధంలోకి దిగాలనే కాంక్ష రూఝ్వెల్టుకు లేదు. అయితే, యుద్ధం తప్పదనిమాత్రం అతడు గ్రహించాడు. అమెరికన్ ప్రజలకు యిష్టంవున్నా, లేకపోయినా అమెరికాకూడా యుద్ధంలోకి దిగి తీరవలసి వస్తుందని అతడు విశ్వసించాడు. తదనుగుణంగా అమెరికా సంసిద్ధమై వుండాలని అతడు కోరాడు.

దూరస్థ విధానాన్ని అవలంబించడంవల్ల అమెరికా భద్రతకే ముప్పు రాగలదని అమెరికన్ ప్రజాబాహుళ్యానికి నచ్చ జెప్పడానికి ఆ రోజులలో అతడు శాయశక్తులా ప్రయత్నించాడు. “యుద్ధం చెయ్యకుండానే అక్షరాజ్యాలను ఓడించ గలము,” అనే భ్రమ అమెరికాలోని ప్రముఖులకు చాలామందికి వుండేది. అది చాలా పొరపాటు అభిప్రాయమని వారికి పరిస్థితుల తీవ్రతను విశదపరచడానికికూడా రూఝ్వెల్టు చాలా కృషి చేశాడు. ఆస్ట్రేలియాను హిట్లరు ఆక్రమించి నప్పుడే, యుద్ధం తప్పదని రూఝ్వెల్టు గ్రహించాడు. ఆ రోజులలో అడ్మిరల్ లీహీతో అన్న మాట లివి : “యుద్ధం తప్పకుండా రాబోతున్నది. అప్పుడు నీ ఆవసరం నాకు చాలా వుంటుంది.”

రూఝ్వెల్టు చిట్టచివరిదాకా శాంతికోసమే ప్రయత్నించాడనీ, యుద్ధంలో దిగాలనే ఆదుర్దా ఎంత మాత్రమూ చూపలేదనీ, అతణ్ణి యీ నాడు దేనికైనా నిందించవలసి వస్తే అది కేవలం అతడు యుద్ధంలో ప్రవేశించడం చాలా తాపీగా చెయ్యడమేననీ హెన్రీ స్టిమ్సన్ యీనాడు కూడా ఉద్ఘాటిస్తున్నాడు.

1939 లో రూఝ్వెల్టు అవలంబించిన విధానం, అతడు అవలంబించ వలసినంత తీవ్రంగా లేదని అతణ్ణి విమర్శించేవారు యీనాడు చాలామంది కనిపిస్తున్నారు. ఎలాగయినా యుద్ధం చెయ్యకుండా తప్పించుకుందామని అతడు ప్రయత్నించాడని అతడి విమర్శకుల భావన. కాని, దూరస్థవాదుల తీవ్రవిమర్శలు ఆ రోజులలో ఎంత ఎక్కువగా వుండేవో వారు గమనించడం లేదు.

1939 సెప్టెంబరు 1 వ తేదీన జర్మనీ పోలెండుమీద దాడి చేసింది. మానవజాతి కని విని యెరుగని మహాపద్రవానికి అది ప్రారంభమైంది.

- ఆ రోజు తెల్లవారు ఝామున 2-50 నిమిషాలకు పారిననుంచి అక్కడి అమెరికన్ రాయబారి టెలిఫోనులో ప్రెసిడెంటు రూజ్వెల్టుకు ఇలా చెప్పాడు: “జర్మన్ పైన్యాలు పోలెండులోకి నడవసాగినవని పోలెండులోని మన రాయబారి బిడిల్ ఇప్పడే నాకు తెలియ జేశాడు.” ఆ మాటలు విని రూజ్వెల్టు చెప్పిన జవాబు ఇది: “అయితే, అంత పనే జరిగిందన్న మాట.”

ఏటంబాంబు

- 1939 అక్టోబరులోనే రూజ్వెల్టు తన దూరాలోచననూ, భావనా శక్తిని, ధైర్యాన్ని రుజువుచేసే ఒక గొప్ప నిర్ణయాన్ని చేశాడు. అదేమిటంటే, అక్టోబరు 11 తేదీన అల్బేగ్లాండర్ శాక్స్ అనే న్యూయార్కులోని ఒక విజ్ఞానశాస్త్ర పరిశోధకుడు రూజ్వెల్టు దర్శనానికి వచ్చి, ఏటంబు విచ్చిన్నం చెయ్యడానికి జరుగుతున్న కొత్త పరిశోధనలనుగురించి చెప్పాడు. ఏటంబు విచ్చిన్నం చెయ్యడాన్ని గురించి మూలనున్న ముసలమ్మకు ఏంత తెలుసో రూజ్వెల్టుకూ అంతే తెలుసు. కాని, రూజ్వెల్టు మాత్రం శ్రద్ధగా శాక్స్ చెప్పిన దానిని విన్నాడు. వినడమే కాదు; దాని మీద చర్చకుకూడా దిగాడు.

డాక్టర్ శాక్స్ కేవలం తన సొంత బాధ్యత మీద రూజ్వెల్టును చూడడానికి వాషింగ్టన్ వచ్చాడు. అప్పటివరకూ ఏటంబు విచ్చిన్నం చెయ్యడానికి జర్మనులు చేసిన ప్రయత్నాలను అతడు తెలుసుకున్నాడు. ఈ విషయాలన్నిటినీ చెబుతూ వుంటే రూజ్వెల్టు కొంత పరధ్యానంగా వున్నట్టు అతడికి కనిపించింది. “న్యూయార్కునుంచి నా సొంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకొని ఇక్కడకు వచ్చాను. అంచేత, నే చెప్పేది దయచేసి శ్రద్ధగా వింటారా?” అని అతడు రూజ్వెల్టును మందలించాడు. రూజ్వెల్టు, డాక్టర్ శాక్స్ చెప్పిన విషయాలన్నిటినీ శ్రద్ధగా విన్నాడు.

- “అయితే, జర్మనులు మనమీద ఏటంబాంబు వేసి, మరలను నేల మట్టం చెయ్యకుండా జాగ్రత్త పడాలని నూచిస్తున్నా వన్న మాట?” అని రూజ్వెల్టు డాక్టర్ శాక్స్ ను అడిగాడు. ఈ ప్రశ్నను బట్టి ఏటంబాంబును మరొకరిపైన ప్రయోగించడానికి గాక అమెరికాను రక్షించుకో

డానికి తయారు చెయ్యాలనే ఆలోచనే ప్రథమంలో రూజ్వెల్టుకు వున్నట్టు •
స్పష్టమవుతుంది.

వెంటనే రూజ్వెల్టు ఏటం శక్తి విషయంలో పరిశోధనలు చెయ్యడానికి ఉత్తరువులు ఇచ్చాడు. ఇదంతా మిలిటరీ ఆఫీసర్లకు అయోమయంగా వుంది. యుద్ధకార్యాలలో ఏటం శక్తి పరిశోధన ఏమిటని వారంతా విమర్శించారు. కాని, రూజ్వెల్టు మాత్రం తన నిర్ణయాన్ని మాన్పలేదు.

1940 జూన్ 15 తేదీ నాటికి ఏటంబాంబును నిర్మించడానికి సమస్తమైన ఏర్పాట్లతోను మన్ హాటన్ లో బ్రహ్మాండమైన ఫ్యాక్టరీ నిర్మింపబడినది. దానికి అధిపతిగా డాక్టర్ వానివర్ బుష్ నియమింపబడినాడు. అతి శీఘ్రకాలంలోనే అక్కడ పరిశోధనలు ప్రారంభమయ్యాయి. దాని ఫలితం మనకు తెలుసుకదా !

మూడవసారి అధ్యక్షపదవి

మూడవసారికూడా అమెరికా అధ్యక్షపదవికి రూజ్వెల్టు ఎన్నుకోబడడం మామూలుగా జరిగిందని అమెరికాలోని యువకులు లక్షలమంది యీనాడు భావిస్తున్నారు. కాని, మూడవసారి అధ్యక్షపదవికి అభ్యర్థిగా నిలబడతానని 1940 లో రూజ్వెల్టు ప్రకటించినప్పుడు అమెరికాలో రేగిన రాజకీయదుమారం ఎంత దట్టమైనదో యీనాటి యువకులకు తెలియదు.

కాని, మూడవసారి అధ్యక్షపదవికి రూజ్వెల్టు పోటీ చేసినట్లయితే, అమెరికాలో ఏ వ్యక్తీకూడా ఎనిమిదేళ్ళకు మించి అధ్యక్ష పదవిలో వుండకూడదనే నియమం శాశ్వతంగా ఉల్లంఘించబడుతుందని ఎంతోమంది భయపడి, రూజ్వెల్టు నిర్ణయాన్ని తీవ్రంగా ప్రతిఘటించారు. ఒకసారి ఆ నియమం ఉల్లంఘించబడిందంటే, అలా ఉల్లంఘన చేసిన వ్యక్తి అధికారి వ్యామోహంతో శాశ్వతంగా ఆ పదవిని చేజిక్కించుకోచూస్తాడని వారంతా విశ్వసించారు.

మూడవసారి అధ్యక్షపదవికి నిలబడాలనే కోరిక రూజ్వెల్టుకు రెండు కారణాలవల్ల కలిగింది. ఒకటి : తన నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని పూర్తిగా అమలు జరుపకోరడం; రెండు : యుద్ధం రాక తప్పదని రూజ్వెల్టు విశ్వసించడం. అమెరికా ప్రపంచయుద్ధంలో పాల్గొనక తప్పదనే భావం

• రూజ్వెల్టుకు లేకపోతే, బహుశా అతడు మూడవసారి అధ్యక్ష పదవికి పోటీచేసేవాడు కాదేమో! కాని, మూడవసారి పోటీ చెయ్యడానికి అతడు నిర్ణయించు కున్నందువల్ల, యుద్ధసమస్యపట్ల అవలంబించే విధానాన్ని అతడు స్పష్టంగా వ్యక్తపరచి, ప్రజాభిప్రాయాన్ని తనపట్ల త్రిప్పకోవలసిన అవసరంకూడా ఏర్పడింది.

రూజ్వెల్టును యీ విషయంలో ప్రతిఘటించినవారు చాలావరకు వ్యక్తిగతంగా అతడంటే కిట్టనివారే. రూజ్వెల్టు నిర్ణయాన్ని ఆమోదించి బలపరచిన వారిలో అధిక సంఖ్యాకులలో చాలామంది ఆ నిర్ణయంపట్ల చాలా బాధపడ్డారు. ఎనిమిది సంవత్సరాలకన్న ఎక్కువకాలం ఒక వ్యక్తి అధ్యక్షుడుగా వుండకూడదనే నియమాన్ని వదులుకోవడం వారికి చాలా మనస్తాపాన్ని కలిగించింది. అయితే, రూజ్వెల్టు పట్ల వుండే ప్రత్యేకాభిమానం వల్లనూ, యుద్ధంవచ్చే పరిస్థితులు కనిపిస్తూ వుండడంవల్లనూ వారు అతడి నిర్ణయాన్ని ఆమోదించ గలిగారు. అప్పటికీ చాలామంది విపరీతమైన మనస్తాపాన్ని పొందారనడంలో సందేహం లేదు.

మహాత్మాగాంధీ మాంసభక్షణచేస్తే ప్రపంచంలోని ప్రజలు ఎంత మనస్తాపం పొందుతారో, రూజ్వెల్టు మూడవసారి పోటీచేస్తేకూడా అంత మనస్తాపం పొందుతారని 1939 లో ఒక రచయిత 'న్యూ రిపబ్లిక్' అనే పత్రికలో వ్రాశాడు.

మూడవసారి అధ్యక్ష పదవిని గురించిన ప్రస్తావన యుద్ధం సమీపించిన కాలంలో ప్రారంభం కాలేదు. అప్పటికి చాలా ముందే ప్రారంభమైంది. “ప్రెసి డెంటు మళ్ళీ ఇంకోసారి ఎన్నికలో పోటీచేస్తాడా?” అని 1937 నుంచే ప్రజలు అడగడం ఆరంభించారు. నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని పూర్తిగా అమలు జరపాలంటే 1940 తరువాతకూడా రూజ్వెల్టు అధ్యక్ష పదవిలో వుండవలసి వస్తుందని చాలామంది గ్రహించారు.

అయితే, కాలంగడచిన కొద్దీ ప్రజలలో ఉత్సుకత, ఉద్రేకం ఎక్కువ అవడం సాగింది. దానికి కారణం రూజ్వెల్టు తన మనసులోని మాటను పైకి చెప్పకపోవడమే. ప్రజలు ఉద్రేకంతో జుట్టు పీక్కుంటూ వుంటే, రూజ్వెల్టు మాత్రం బెల్లంకొట్టిన రాయిలాగ వూరుకున్నాడు.

దేశంలోని ప్రజలందరికీ పిచ్చియెక్కినా రూజ్వెల్లు తన మనసు లోని మాటను పైకి చెప్పకపోవడానికి కారణాలు లేకపోలేదు. తాను మూడోసారి అధ్యక్షపదవికి పోటీ చెయ్యనని అతడు స్పష్టంగా చెప్పివేసి నట్లయితే, అతడి అధికార ప్రాబల్యం తగ్గుతుంది. అప్పుడు తన విధానాలను జయప్రదంగా అమలు జరపడానికి, అతడు పదవిలోవున్న గోలలలోకూడా అతడికి సాధ్యంకాదు.

తాను అధ్యక్షపదవికి మూడోసారికూడా పోటీ చేస్తున్నానని ముందుగానే బయటపెడితే, అధ్యక్షుడుగా తన గౌరవానికి కళంకం తెచ్చుకున్నవా డవుతాడు.

అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనదీ, మూడవదీ మరొక కారణం ఏమిటంటే, రెండవసారి అధ్యక్షపదవి పరిమితి చాలావరకు తీరిపోయినదాకా, మూడో సారి పోటీ చెయ్యడమా వద్దా అనే విషయాన్ని తనకు తానే ఇదమిత్థం అతడు తేల్చుకోలేక పోయాడు.

రూజ్వెల్లు తనసంగతి అటూ ఇటూ తేల్చక పోవడంవల్ల డేమొక్రాటిక్ పార్టీ తరపున అభ్యర్థులుగా నిలవదలచిన తక్కినవారు తమ అభ్యర్థిత్వాన్ని గురించి ఏ విధమైన ప్రయత్నమూ చెయ్యడానికి వీలులేని పరిస్థితిలో పడిపోయారు. ఆ విధంగా రూజ్వెల్లు డేమొక్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థి ఎవడూ పైకిరాకుండా చెయ్యగలిగాడు. 1939 అంతంలో ఎక్కడో మాట్లాడుతూ తన నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని కొనసాగించడానికి సర్వవిధాలా ప్రయత్నంచెయ్యని డేమొక్రాటిక్ అభ్యర్థి ని ఎవరినీ అధ్యక్ష పదవికి సూచించజాలనని అతడు ప్రకటించాడు. డేమొక్రాటిక్ పార్టీలో పలుకుబడిగలవారంతా నూతన ఆర్థిక విధానంపట్ల ఉత్సాహం లేనివారే. అంచేత, ఎవరూ ముందుకు రాలేకపోయారు. జేమ్స్ ఫ్లారే, జాన్ గార్నర్ - వీరిద్దరూ అధ్యక్షపదవికి అభ్యర్థిత్వాన్ని తాము పొందుదామంటే తాము పొందుదామని తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేశారు. కాని, వీరిద్దరిలో ఎవరూ కూడా ఆ పదవికి అర్హులుకారని రూజ్వెల్లు భావించాడు.

తన తరువాత అధ్యక్షుడుగా వుండటానికి హోరీ హాపిస్సును తయారుచేద్దామని రూజ్వెల్లు కొంతకాలం భావించాడు గాని, హాపిస్సు ఆరోగ్యం చెడిపోయి మంచమెక్కాడు.

• మూడోసారి అధ్యక్షపదవికి పోటీ చేద్దామనే ఊహ రూజ్వెల్టుకు నిజంగా కలిగినది 1939 లోనేనని, అంతకుపూర్వం అతడికి ఆ కోరిక లేదని చెప్పడానికి చాలా నిదర్శనాలు వున్నాయి. దానికి కారణాలు కూడా వున్నాయి. అతడు మూడోసారి పోటీచెయ్యడం ఎలియనార్ కు ఇష్టంలేదు; రెండుసార్లు అధ్యక్షపదవిలో వుండటంతోపే అతడికి శ్రమ చాలా ఎక్కువ అయింది. పైగా, వాషింగ్టన్ గాలి అతడి ఆరోగ్యానికి అంత బాగా పడలేదు. వాషింగ్టన్ నుంచి వెళ్ళిపోయి హైడ్ పార్కులో కొన్నాళ్లు విశ్రాంతి తీసుకుందామనికూడా అతడు అనుకున్నాడు. తాను మూడోసారి పోటీచెయ్యడాని రూజ్వెల్టు తన అంతరించి మిత్రులలో కొంతమందికి మొదట్లో చాలా స్పష్టంగా చెప్పాడు. అది కొంతవరకు పైకి పోక్కింది. అంచేత, తీరా అతడు మళ్ళి ఎన్నికలో నిలబడతానని ప్రకటించిప్పుడు అతడు దగాచేశాడని జేమ్స్ స్టాన్లే మొదలైనవారు అతణ్ణి నిందించారు.

• 1940 జనవరి 27 తేదిన రూజ్వెల్టు కాలియర్స్ ప్రతిక యజమాని విలియం ఎల్. చెనెరీతో ఒక కాంట్రాక్టువీధి సంతకంపెట్టాడు. అదేమిటంటే 1941 జనవరిలో అధ్యక్షపదవినుంచి విరమించిన తరువాత, కాలియర్స్ ప్రతికకు సంపాదకుడుగా ఏడాదికి 75,000 డాలర్ల జీతంమీద మూడేళ్ళపాటు రూజ్వెల్టు పని చెయ్యడానికి ఒప్పకోవడం. రూజ్వెల్టు చేయవలసినపని ఏమిటంటే ఆ ప్రతికకు ఏడాదికి 26 వ్యాసాలు వ్రాయడం.

• దీనినిబట్టి 1940 జనవరి అంతంవరకు తాను మూడోసారి అధ్యక్ష పదవికి పోటీ చెయ్యడానికి వుద్దేశించలేదనే స్పష్టపడుతున్నది. జర్మను వైన్యాలు ఫ్రాన్సులో జొరబడినదాకా 1940 మే నెలవరకు రూజ్వెల్టు మూడోసారి అధ్యక్షపదవికి పోటీ చెయ్యడానికి నిశ్చయించుకో లేదనే చెప్పవచ్చును.

• రూజ్వెల్టు తన అభిప్రాయాన్ని మార్చుకొని మూడోసారికూడా అమెరికా అధ్యక్షుడుగా వుండడానికి నిశ్చయించడానికి కారణాలు ఏమిటి? యుద్ధంలో అమెరికాకూడా దిగవలసిన కాలం ఆసన్నమైందని • అతడు భావించడం ఒకటి; అప్పటివరకూ తనచేతిమీదుగా నడుస్తున్న అమెరికా రక్షణ కార్యక్రమాలను మధ్యలో విడిచిపెట్టడం న్యాయం

కాదని అతడు విశ్వసించడం రెండు; నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని సవ్యంగా అమలుజరిపే మరొక డెమోక్రాటిక్ అభ్యర్థి ఎవరూ కనపడకపోవడం మూడు.

పార్టీ మహాసభ

మూడోసారి అధ్యక్షపదవికి పోటీ చెయ్యడానికి రూజ్వెల్టుకు ప్రోద్బలం కలిగించిన ఆశయాలు ఎంత గొప్పవైనా, అతడు అవలంబించిన సద్గుణమాత్రం సక్రమంగా లేవని చాలామంది భావించారు.

ఏమయినా, మహాసభలో పార్టీ అభ్యర్థిగా రూజ్వెల్టు గెలిచాడు. ఫాల్లే, గార్నరులు ఓడిపోయారు. వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవికి పోటీ చెయ్యడానికి పార్టీ అభ్యర్థిగా హెన్రీ వాలెస్ ను ఎన్నుకోవాలని రూజ్వెల్టు కోరాడు. అలా కోరడానికి కారణం రూజ్వెల్టు భార్య ఎలియనార్. అంతేకాదు; వాలెస్ గెలవడానికికూడా ఆమె కారణం. లేకపోతే, జేస్ జోన్స్ ను అభ్యర్థిగా నిలబెట్టాలని రూజ్వెల్టు కొడుకు ఎలియట్ పెద్ద ప్రయత్నం చేశాడు. అతడిని వారించింది ఎలియనార్.

మొట్టమొదట, వైస్ ప్రెసిడెంటుపదవికి కార్డెల్ హాల్ ను నిలబెట్టాలని రూజ్వెల్టు అనుకున్నాడు. అభ్యర్థిత్వాన్ని అంగీకరించమని హాల్ నూ, అతడిభార్యనూ కూడా రూజ్వెల్టు చాలా బ్రతిమలాడాడు. కాని, హాల్ అంగీకరించలేదు.

వాలెస్ పట్ల రూజ్వెల్టుకు అనురాగ ద్వేషాలు రెండూకూడా కృష్ణపక్ష శుక్లపక్షాలలాగ వర్తించేవి. మొదట వాలెస్ ను అభ్యర్థిగా నిలబెట్టడం రూజ్వెల్టుకు యిష్టంలేదు. కాని, తరువాత వాలెస్ ను వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవికి అభ్యర్థిగా నిలబెట్టకపోతే, ప్రెసిడెంటుపదవికి తాను అభ్యర్థిగా పోటీచెయ్యనని మహాసభకు ఉత్తరం వ్రాశేటంత ఉద్రేకస్థితికి వచ్చాడు.

తరువాత, ఎన్నికల ప్రచారకాలంలో రూజ్వెల్టుకూ, వాలెస్ కూ తీవ్ర మనస్పర్ధలు కలిగాయి. దానికి కారణం రూజ్వెల్టు ప్రతికూలురు చాలా మందితో వాలెస్ చేతులుకలిపి, రూజ్వెల్టుకు వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తున్నట్టు రుజువుపరిచే ఉత్తరాలు చాలా పట్టుపడడమే. ఈ ఉత్తరాలు చాలా వరకు రిపబ్లికన్ పార్టీ చేతులోపడ్డాయి. ఆ ఉత్తరాలను బహిరంగంగా ప్రకటిస్తానని ఆ పార్టీ బెదిరించింది. కాని, ఎంచేతనో ప్రకటించలేదు.

నిజంగా వాటిని ప్రకటించి నట్లయితే మాత్రం వాలెస్ కు తీరని అప్రతిష్ఠ కలిగేది. కాని, రూజ్వెల్టుకు మాత్రం చాలా ఆగ్రహం వచ్చింది. అభ్యర్థిత్వా న్నూంచి వాలెస్ ఉపసంహరించుకోవాలని పట్టుపట్టాడు. అలా ఉపసంహ రించుకోడానికి వీలులేదని తేలినతరువాత, కొంతవరకు తమాయించుకున్నాడు.

ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత రూజ్వెల్టు బాగాచల్లబడి, వాలెస్ పట్ల మళ్ళీ అనుగ్రహం చూప నారంభించాడు. అతడికి ఎక్కువ బాధ్యతగల పనులను యివ్వడంకూడా చేశాడు. వైస్ ప్రెసిడెంటుగా వాలెస్ కువున్న అధికారాలు, పనులకన్నా ఎక్కువ అధికారాలను, పనులను అతడికి ఇచ్చాడు.

అధ్యక్ష పదవికి రూజ్వెల్టుతో పోటీచెయ్యడానికి రిపబ్లికనుపార్టీ వారు తమ అభ్యర్థిగా వెండెల్ విల్కీని ఎన్నుకున్నారు. అమెరికనులలో చాలా పురోగమనవాది విల్కీ. అతడు చాలా ప్రేమించదగిన వ్యక్తి. మంచి సమర్థుడు. ఒక చిత్రం ఏమిటంటే, కొద్ది సంవత్సరాల క్రితంవరకూ అతడు డెమోక్రాటిక్ పార్టీ సభ్యుడే. 1924లో జరిగిన డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభకు అతడొక ప్రతినిధికూడాను. అతడంటే రూజ్వెల్టుకు చాలా యిష్టంకూడా వుండేది. తనప్రత్యర్థిగా విల్కీచూపిన శక్తిసామర్థ్యాలను బట్టి విల్కీ అంటే రూజ్వెల్టుకు గౌరవభావంకూడా వుండేది.

బ్రిటనుగనుక అప్పటికి యుద్ధంలో బాగా దెబ్బతిన్నట్లయితే, రూజ్వెల్టు ఆ ఎన్నికలో ఓడిపోయేవాడే. ఏమంటే, బ్రిటనుకు సహాయం చెయ్యడంలో అతడు అవలంబించిన విధానం విఫలమైనట్లు అప్పటికి స్పష్టమయి వుండేదిగనుక. అంటే, నాజీలు బ్రిటనులో ప్రవేశించినట్లయితే, అమెరికాలో రూజ్వెల్టునుకూడా ఓడించివుండేవారు.

మొదట్లో తాను ఎన్నికలప్రచారం అనేది ఏమీ అవసరింలేకుండానే గెలవగలనని వెండెల్ విల్కీ భావించాడు. పైగా, డెమోక్రాటిక్ పార్టీలో చీలికలు తెచ్చిపెట్టి, రూజ్వెల్టును బలహీనపరుద్దామని కూడా అతడు ప్రయత్నించాడు. నిజానికి కొంతమంది ప్రముఖులు రూజ్వెల్టు పక్షంనుంచి చీలిపోయారు కూడా.

• అయితే, వెండెల్ విల్కీ నూతన ఆర్థికవిధానంపట్ల అనుకూలభావం కలవాడు. అంతేకాదు. రూజ్వెల్టు అవలంబించిన విదేశవిధానాలలో

చాలావాటితో అతడు అంగీకారభావం చూపించాడు. అందువల్ల, రూజ్వెల్టును కాదని విల్క్ని ప్రత్యేకంగా ఎన్నుకొనవలసిన అవసరం ప్రజలకు కనుపించలేదు. అయినప్పటికీ, అంతకుముందు ఏ రిపబ్లికన్ అభ్యర్థి సంపాదించనన్ని ఎక్కువ ఓట్లను సంపాదించి మరీ ఓడిపోయాడు విల్క్. రూజ్వెల్టుకు 2,77,51,597 ఓట్లువస్తే, విల్క్కి 2,2304,755 ఓట్లు వచ్చాయి.

నూతన ఆర్థికవిధానపు ఆఖరు దశ

అమెరికా యుద్ధసన్నాహాలను చాలావరకు జయప్రసంగా సాగించినది నూతన ఆర్థిక విధానమే. కార్మికులతో ఎక్కువపేచీలు లేకుండా యుద్ధ కార్యాలకు కావలసిన సమస్త సామగ్రిని అమెరికాలోని ఫ్యాక్టరీలు అతి శీఘ్రకాలంలో ఉత్పత్తి చేయగలగడానికి కారణం శాంతి రోజులలో రూజ్వెల్టు వేసిన పునాదులే. నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని గురించి జరిగిన ప్రచారంవల్ల, ప్రజలలో కలిగిన ప్రబోధంవల్ల నైతేనేమి, ఆర్థిక సంస్కరణలను గురించి ప్రజలకు కలిగిన చైతన్యంవల్లనేమి యుద్ధ కార్య నిర్వహణకు అన్ని రంగాలలోను కావలసిన సంపూర్ణకృషికి ప్రజలు ఉత్సాహంతో పూనుకోగలిగారు.

యుద్ధం రావడంవల్ల చాలామంది నూతన ఆర్థిక విధానవాదులు యుద్ధ కార్యకృషివల్ల ఆర్థిక సంస్కరణలకు చాలా ప్రతిబంధకం వచ్చిందని వేదనపడ్డారు. అంతేకాదు, యుద్ధంలో ప్రవేశించడంవల్ల అమెరికాలోని ప్రజారాజ్య విధానమే దెబ్బతింటుందేమోనని వారు భయపడ్డారు. స్వేచ్ఛ కోసమని చేసే యుద్ధంఫలితంగా నియంతృత్వం అమెరికాలో స్థావరం ఏర్పరచుకొనే టట్లయితే, ఇక యుద్ధం దేనికొరకు చేసినట్లు? అమెరికాలోని ప్రజారాజ్య విధానానికి ఎక్కువ ముప్పు అమెరికా యుద్ధంలో చేరినందువల్ల వస్తుందా? చేరనందువల్ల వస్తుందా? ఫాసిజంతో యుద్ధం చేసి, చిట్టచివరకు ఫాసిజాన్ని అమెరికాలో తెచ్చిపెట్టుకోవడం జరుగుతుందా? నూతన ఆర్థిక విధానవాదులలో చాలామందికి కలిగిన భయం ఇదే.

యుద్ధంలో అమెరికా చేరే పరిస్థితులు దగ్గరబడిన కొద్దీ రూజ్వెల్టు తన సూత్రాలలో చాలావాటిని క్రమంగా వదులుకోవలసి వచ్చింది. చివరకు నూతన ఆర్థిక విధానమే క్రమంగా మరుగున బడిపోయింది.

ఆ మెరికా యుద్ధంలో చేరేటట్లుయితే, అమెరికా తన సర్వశక్తులనూ యుద్ధ కృషికి నియోగించాలి. యుద్ధసామగ్రి ఉత్పత్తి శోరుగా జరగాలంటే పరిశ్రమల యజమానులను రూజ్వెల్ట్ తనతో కలుపుకోవాలి. అంటే, పరిశ్రమల యజమానులకు కొంత లాభాలను చేనుకోడానికి అవకాశం యివ్వాలి. అంచేత, పరిశ్రమల యజమానులకు కిట్టినంతవరకు నూతన ఆర్థిక విధానానికి స్వస్తిచెప్పాలి. అదే రూజ్వెల్ట్ చేసిన పని.

ఆ రో గ్యం

ఇప్పటికి రూజ్వెల్ట్ కు అరవయ్యేళ్లు నిండాయి. అడపా తడపా అతడు కార్యభారంలో అలసట చూపుతున్నాడు. ముక్కులోనూ, గొంతులోనూ అప్పడప్పడు జబ్బులు వస్తున్నాయి. పడిశంవల్ల అతడు చాలాసార్లు బాధపడేవాడు. ఒకసారి కడుపులో జబ్బువల్ల చాలాగోజులు బాధపడ్డాడు. ఇవితప్ప సాధారణంగా అతడి ఆరోగ్యమాత్రం చాలా బాగా వుండేది. అతడి ఉత్సాహమాత్రం ఎంతమాత్రమూ తగ్గలేదు. తనసమీపంలో వున్నవారినికూడా ఎక్కువ ఉత్సాహంతో వుండేటట్లు చేయగలిగేవాడు.

ఆ గోజులలో అతడిలో అహంభావము ఒకటి, తను లేకపోతే పని జరిగదనే భావమొకటి మాత్రం చాలా ఎక్కువగా వృద్ధిపొందాయి. మరొక టేమిటంటే, వయస్సువల్లనూ, కార్యభారపు చింతవల్లనూ అతని ముఖంలో ఒక నూతనమైన కళ నెలకొని అతని ప్రసన్నవదనానికి వన్నె తెచ్చిపెట్టింది. 1932 నుంచి 1940 లోపల తీసిన రూజ్వెల్ట్ ఫోటోగ్రాఫ్ లను చూస్తే, అతని ముఖంలో ప్రసన్నత ఎంత ఎక్కువగా ప్రస్ఫుటితమైనదీ కనపడుతుంది.

యుద్ధ ప్రవేశానికి ఆఖరు చర్యలు

మూడోసారి అధ్యక్షపదవికి అభ్యర్థిగా రూజ్వెల్ట్ ఎన్నిక కాక ముందునుంచే, ప్రపంచ సంఘటనలు తీవ్రరూపం దాల్చాయి. యూరప్ లో యుద్ధం మరీ తీవ్రం కావడమూ, ఇండో-చైనాలో జపాను మరీ ముందుకు

చొచ్చుకొనిపోవడంతో యుద్ధంలో ఆమెరికా ఎంతమాత్రమూ చేస్తూ ఉండనే వాదం ఆమెరికాలో మరీ ప్రబలమైంది.

ఆమెరికా ఎంత సహాయంచేసినా ఇంగ్లండు యుద్ధంలో గెలవజాలదనీ, ఇంగ్లండుకు సహాయంచెయ్యడం కేవలం వ్యర్థమాతుందనీ, యుద్ధంలో ఆమెరికా దిగాలని కోరేవారు బ్రిటిషువారూ, యూదులూ, రూష్యేట్లు అనుచరులూ మాత్రమేననీ ఒక ప్రచారం ఆమెరికాలో బలంగా సాగింది.

ఈప్రచారాన్ని ఖండించడానికి రూష్యేట్లు నిరంతరము కృషిచేశాడు. యుద్ధంలో ఆమెరికా గెలవజాలదనే పిరికితనాన్ని పోగొట్టుడానికి చాలా ప్రచారంచేశాడు. హిట్లరుప్రభ వెలుగుతూ వున్నమాట నిజమే. ఒక దేశం తరువాత మరొక దేశం అతనికి ఆహూతి అవుతున్నమాట నిజమే. కాని, హిట్లరు అజేయుడనీ, హిట్లరిజం అనశ్వరమనీ మాత్రం రూష్యేట్లు ఒక్కక్షణంకూడా అనుకోలేదు.

డన్కర్క్వద్ద పలాయనంచేసిన బ్రిటిషువారికి ఆయుధసామగ్రిని సప్లయిచేసి, వారికి సహాయంచెయ్యడానికి రూష్యేట్లు నిష్ఠాయించినప్పడు, బ్రిటిషువారు హిట్లరుతో యుద్ధంచేసి గెలిచే అవకాశాలు చాలాతక్కువ అని రూష్యేట్లు సహాయవాదు అతనికి చెప్పారు. కాని, రూష్యేట్లుమాత్రం ఆమాటలను నమ్మలేదు. “ఎన్ని సంవత్సరాలు కృషిచేస్తేమాత్రం, ప్రపంచంలోని సైనికబలంలో మూడింట రెండువంతుల బలాన్ని మనం ఓడించగలమని ఎవరై నా నమ్మగలరా?” అని హూవర్లాంటి గొప్పపలుకుబడిగల నాయకులే అన్నారు. అయినా, రూష్యేట్లు ఆ మాటలను వినిలేదు. అతడిని భయపెట్టడం ఎవరికీ సాధ్యంకాలేదు.

అతడిలోవున్న ఇంగ్లీషురక్తం, అతడిని ఇంగ్లీషువారికి సహాయపడేటట్లు చేసిందని చాలామంది అనుకుంటారు. కాని, అది నిజంకాదు. అతడికి బ్రిటిషువారంటే ప్రత్యేకమైన అభిమానం ఏమీ లేదు. కొన్ని విషయాలలో అతడికి బ్రిటిషువారంటే కిట్టేదికూడా కాదు. అయితే, బ్రిటనుకు సహాయ పడడంలో అతడు సర్వదా మనస్సులో పెట్టుకున్నది, ఆమెరికా క్షేమమే.

అన్నివిధాలా యుద్ధసన్నాహాలను రూష్యేట్లు మొదటినుంచీ చేస్తూవుంటే, యుద్ధం కోరి తెచ్చిపెడుతున్నాడని అతణ్ణి ఆ రోజులలో

నిందించిన అనేకమంది రిపబ్లికనులు ఈ నాడు అతడా రోజులలో యుద్ధ కృషిని తగినంత ముందుగానే ప్రారంభించలేదని అతనిని నిందించడం మాత్రం ఎంత అమాయకులకైనా ఆశ్చర్యాన్ని, అసహ్యాన్ని కలిగించకమానదు. రూజ్వెల్టు విద్వేషులు అతడి మరణానంతరం యీ రోజులలోకూడా చేసే ప్రచారం ఎవరికైనా వెగటు పుట్టిస్తుంది.

కాని, 1939 సెప్టెంబరులో యూరప్ లో యుద్ధం ఆరంభమైనప్పటి నుంచీ రూజ్వెల్టు చేసిన కృషిని పరిశీలిస్తే, యుద్ధంలో ఎప్పటికైనా అమెరికా పాల్గొనవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని అతడు గ్రహించి, తదనుకూలంగా అమెరికా ప్రజలలో ప్రబోధం కలిగించడానికి కృషిచేసినట్లు స్పష్టం అవుతుంది. అంతేకాదు, ప్రపంచయుద్ధంలో అమెరికా ప్రజలు తటస్థభావాలను కలిగివుంటారని ఎంతమాత్రమూ అనుకోవద్దని అతడు ఆక్షరాజ్యాలను (ఇటలీ, జర్మనీలను) 1939 సెప్టెంబరులో హెచ్చరించాడు. ఆ తరువాతి కొద్దివారాలకు, తటస్థవిధానచట్టాన్ని సవరించడానికి కాంగ్రెసు సమావేశాన్ని కూడా జరిపాడు. ఆయుధసామగ్రి ఎగుమతుల నిషేధాన్ని తొలగించి, బిల్లు చెల్లించి ఆయుధసామగ్రి కొనుక్కోనే సౌకర్యాలు విదేశాలకు కల్పించాడు. దీనివల్ల, బ్రిటను, ఫ్రాన్సులు అమెరికాలో ఆయుధసామగ్రిని, కొనుక్కోగలిగాయి.

తరువాత, రూజ్వెల్టు అమెరికా ప్రభుత్వ యుద్ధమంత్రివర్గంలోనూ, నౌకామంత్రివర్గంలోనూ చూపులుచేసి, రిపబ్లికన్ పార్టీ ప్రముఖులిద్దరినీ, స్టిమసన్, నాక్స్ లను, మంత్రులుగా నియమించాడు. చర్చితో ఎక్కువగా ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలను జరుపసాగాడు.

హాలెండుమీద జర్మనీ దాడిజరిపిననాడే ఏడాదికి 50,000 విమానాల ఉత్పత్తి అమెరికాలో జరిగాలని ఉత్తరువుచేసి, అమెరికన్ ప్రజలందరినీ చకితులను చేశాడు రూజ్వెల్టు.

ఫ్రాన్సు లొంగిపోయిన నాటినుంచీ, బ్రిటనుకు ఆయుధసామగ్రిని పంపించడం ప్రారంభించడమేకాక, అమెరికా ఉపయోగానికి అట్లాంటిక్ సముద్రతీరానవున్న కొన్ని నౌకా కేంద్రాలను బ్రిటనువద్దనుంచి కాలుకు తీసుకొని, దానికిప్రతిగా బ్రిటనుకు 50 డిస్ట్రోయరునౌకలను ఇచ్చాడు. ఈ

నిర్ణయాన్ని రూజ్వెల్ట్ ప్రకటించినప్పుడు కాంగ్రెసు ఆశ్చర్యచకితమై పోయింది.

అమెరికన్ ఆఫీసర్లనూ, టెక్నిషియన్లనూ చాలామందిని రూజ్వెల్ట్ బ్రిటనుకు పంపించాడు. బ్రిటిషు వైమానికులు చాలామందికి అమెరికాలో శిక్షణ ఇవ్వడానికీ, బ్రిటిషు నౌకలకు రహస్యంగా అమెరికాలో మరమ్మత్తు చెయ్యడానికీ ఏర్పాట్లు చేశాడు.

1941 లో రూజ్వెల్ట్ మరీ యెక్కువగా యుద్ధ కృషి సాగించాడు. అరువు-కాలు విధానంలో బ్రిటనుకు ఎక్కువగా యుద్ధ సామగ్రిని సప్లయ చేసే బిల్లును 1941 జనవరిలో కాంగ్రెసులో ప్రతిపాదించాడు. ఆ బిల్లు మార్చి 11 న కాంగ్రెసు ఆమోదాన్ని పొందింది. తరువాత, గ్రీన్ లెండ్ లో సైనిక, నౌకా కేంద్రాలకు స్థాపించడానికి డెన్మార్కునుంచి అనుమతి పొందాడు. దాని తరువాత ఐస్ లెండ్ ను స్వాధీన పరచుకోవడం జరిగింది. మే 20 న బాంబరు విమాన దళాన్ని ఏర్పాటు చెయ్యడానికి ఉత్తరువు జరిగింది. ఒక వాగం తరువాత దేశమంతా “ప్రమాదస్థితి”ని ప్రకటించి దేశరక్షణ కార్యక్రమాలను అమలు జరుపడానికి ప్రత్యేకం ఒక ప్రభుత్వ శాఖ ఏర్పాటు చేయబడింది.

అంతేనా! అమెరికన్ రేవులలోవున్న అక్షరాజ్య 'నౌక' లన్నిటినీ అమెరికా ప్రభుత్వం నిర్బంధంలో వుంచింది. అమెరికన్ బ్యాంకులలో అక్షరాజ్యాలు నిలవచేసిన డబ్బును, ఒక్క చిల్లిగవ్వకూడా యివ్వడానికి వీలులేదని ఉత్తరువు జరిగింది. జపానుకు ఎగుమతులను పంపరాదనే నిషేధం బాగా అమలులోకి తీసుకు రాబడింది. రష్యావూద జర్మనీ యుద్ధం ప్రకటించగానే, అరువు-కాలు సహాయం రష్యాకు కూడా ఇవ్వబడింది. ఇదే సహాయం తరువాత చైనాకు కూడా యివ్వబడింది.

ఈ యుద్ధావసర చర్యలన్నీ జరుగుతూ వుండగా, మరొక వైపున యుద్ధ సామగ్రి నిర్మాణంకూడా జోరుగా సాగిపోయింది. దేశంలోని ఫాక్టరీలన్నీ రోజుకు మూడు వంతుల చొప్పున 24 గంటలూ పనిచెయ్యడం సాగించాయి.

1941 ఆగస్టు 12 న రూజ్వెల్ట్, చర్చిల్ లు సమావేశమై అట్లాంటిక్ ప్రణాళిక ప్రకటన చేశారు. సెప్టెంబరు 11 న ఒక ఉపన్యాసంచేస్తూ,

అమెరికన్ నౌకలను ముంచివేసే కార్యక్రమాలనుంచి జర్మన్ సత్కరితులు విరమించక పోయినట్లయితే, జర్మన్ నౌకలకు ప్రమాదం తప్పదని హెచ్చరించాడు రూజ్వెల్ట్.

ఇలా జరుగుతూ వుండగానే ఒపానులో టోటో మంత్రిమండలి పదవిలోకి వచ్చింది. కానితో, జపాను యుద్ధంలో నిగడం పుట్టిననీ, మలయా, దచ్చి, ఈస్టిండియా, ఫిలిప్పీన్లపైన దాడి చేస్తుందనీ అందరికీ స్పష్టమైంది. జపానునుంచి కొంతమంది రాయబారివర్గంవారు వచ్చి, వాషింగ్టన్లో రాయబారాల మిషన్ ప్రారంభించారు. అవి ఇదమిత్థం తేలలేదు. 1941 డిసెంబరు 6వ తేదీన శాంతియుతంగా సమస్యలను పరిష్కారం చేసుకోవాలని కోరుతూ జపాను చక్రవర్తి హిరోహిటోకు రూజ్వెల్ట్ ఒక విన్నపం కూడా చేశాడు. 1941 డిసెంబరు 7వ తేదీన జరిగిన సంఘటన ప్రపంచంలో అందరికీ తెలిసినదే. అనాడే జపాను అమెరికా మీద యుద్ధం ప్రకటించింది. మూడు గోజుల తుపాకీ హిట్లరు, ముస్సోలినీలు అమెరికా మీద యుద్ధాన్ని ప్రకటించారు.

తటస్థ విధానమా?

రూజ్వెల్ట్ తటస్థ విధానాన్ని అవలంబించాడా? ఎంత మాత్రమూ లేదు. 1939 వరకూ అతడు చాలా జాగ్రత్తతో సంచరించిన మాటమాత్రం వాస్తవం. రూజ్వెల్ట్ యుద్ధాన్ని ప్రత్యేకం కోరి లేదు. కాని, యుద్ధం తీవ్రమై బ్రిటను, ఫ్రాన్సులు బాగా దెబ్బతినడంతో పరిస్థితి మారింది. అతడి ధోరణి కూడా బాగా మారింది. 1941 లో రూజ్వెల్ట్ ప్రత్యేక ప్రతినిధిగా బ్రిటనుకు వెళ్ళిన హరీ హాప్కిన్సు తనతో ఇలా చెప్పాడని ప్రధానమంత్రి చర్చిల్ వ్రాశాడు: “మనం యుద్ధంలో గెలిచి తీరాలని ప్రెసిడెంటు ధృఢ నిశ్చయమై వున్నాడు. ఆ విషయంలో మీరు సందేహం ఏమీ పెట్టుకోవద్దు. ఏ మైనాసరే, ఏ చిక్కులు వచ్చినాసరే చివరివరకూ తాను మీపక్షాన్నే వుంటానని మీకు చెప్పడానికి ఆయన నన్ను ఇక్కడికి పంపించాడు.”

దీనినిబట్టి రూజ్వెల్ట్, యుద్ధం విషయంలో మొదటినుంచీ ఏ వుద్దేశంతో వున్నదీ స్పష్టం చేయలేదు. అయితే, తన మనోభావాలను

అతడు స్పష్టంగా తన ప్రజలకు చెప్పలేదని అతడిని నిందించడానికి కారణం ఏర్పడుతున్నది. కాని, అతడు అలా చెయ్యక పోవడానికి తగిన కారణాలు కూడా వున్నాయి. అనాడు దేశంలో ప్రబలంగా యుద్ధంలో కలుగ జేసుకోకూడదనేభావం, ప్రచారం వ్యాపించి వున్నాయి. అలాటప్పుడు, ప్రజలను క్రమేపీ తనపట్ల తిప్పుకోవడంలో అతడు జాగ్రత్త వహించ వలసి వచ్చింది. అలా జాగ్రత్తనహిస్తూ, అతడు స్వసంరక్షణకూ, యుద్ధాన్ని సక్రమంగా సాగించడానికి తగిన చర్యలను అవలంబిస్తూనే వచ్చాడు. అలా అతడు మొదటినుంచీ జాగ్రత్త వహించకపోతే, అమెరికాను యుద్ధ కార్యాలలో తయారుగావుంచక దేశాన్ని మోసంచేశాడనే శాశ్వతమైన నిందకు అతడు గురికావలసి వచ్చేది. పైగా, బ్రిటనును ఓడించి అక్షరాజ్యాలు గెలుపొంది నట్లయితే, బ్రిటనుకు సహాయం చెయ్యడంలో రూజ్వెల్లు కాలయాపన చేశాడని శాశ్వతమైన నింద పొందేవాడు.

అక్షరాజ్యాల ఉద్దేశాలను గురించి, వాటి పన్నాగాలను గురించి అనాడు రూజ్వెల్లుకు తెలిసినదానికంటే ఎక్కువ వివరాలు మనకీనాడు తెలుసు. న్యూయార్కు మీద బాంబులను వెయ్యడానికి విమాన దాడి పన్నాగాలను జర్మన్ విమాన దళాధికారులు 1933 లోనే తయారు చేశారనీ, అట్లాంటిక్ తీరంనుంచీ, పసిఫిక్ తీరంనుంచీ యునైటెడ్ స్టేట్స్ మీద నాకా దాడి జరుపడానికి హిట్లర్, జపాను ప్రధాని టోజో కలిసి పన్నాగం 1941 ఆరంభంలోనే తయారు చేశారనీ మనకు ఈ నాడు తెలుసు. అంచేత, యుద్ధ కృషి కార్యాలనూ, దేశసంరక్షణ చర్యలనూ రూజ్వెల్లు అమలు జరిపి వుండకపోతే, అతడు తన దేశానికి ద్రోహం చేసినట్లయ్యేది.

రూజ్వెల్లు తగిన చర్య తీసుకొనే లోపల, ఒక సంవత్సరం తరువాత మరొక సంవత్సరం యూరప్ లోని నియంతలు తమ యిష్టం వచ్చినట్లు ఆడారు. జపాను అమెరికాపై యుద్ధప్రకటన చేసిన తరువాత, అమెరికా పొందిన నష్టాలను కూడదీసుకోడానికి అమెరికా యుద్ధంలో నిగి తీరవలసి వచ్చిందనికూడా ఒక వాదం చెప్పవచ్చును.

1941 డిసెంబరు 7వ తేదీ మధ్యాహ్నం ఒంటి గంట 47 నిమిషాలకు హాగ్ హాస్పిటల్స్‌లో కులాసాగా కలుగ్లు చెబుతూ కూచున్నాడు రూజ్వెల్ట్. అప్పుడే వాక్తరూ భోజనం చేశారు. ఆగ్జీ అట్టే పని వుండవనీ, పోస్టు బిళ్ళలను అతికించుకోవడంతో ఆపూట గడపవచ్చునీ రూజ్వెల్ట్ అనుకున్నాడు. అప్పుడు టెలిఫోను గంట మ్రోగింది. రూజ్వెల్ట్ టెలిఫోను అందుకున్నాడు. నౌకాశాఖ మంత్రి ఫ్రాంక్ నాక్స్ ప్రెసిడెంట్‌తో మాట్లాడ గోరుతున్నాడని టెలిఫోను ఆపరేటర్ చెప్పింది. “సరే” నన్నాడు ప్రెసిడెంట్. అవతలియించి ఫ్రాంక్ నాక్స్ పలికాడు. “ఫ్రాంక్, ఏమిటి విశేషం?” అని అడిగాడు ప్రెసిడెంటు.

“మిస్టర్ ప్రెసిడెంట్, జపానువాళ్ళు పెరల్ హార్బర్ మీద దాడి చేసినట్టు తెలుస్తోంది,” అన్నాడు నాక్స్. “ఆఁ” అని ఆశ్చర్యాన్ని సూచించాడు రూజ్వెల్ట్. తరువాత 18 నిమిషాల సేపు రూజ్వెల్ట్ ఏమీ చెయ్యలేదు. రెండు గంటల అయిదు నిమిషాలకు అతడు వీదేశశాఖా మంత్రి హాల్‌తో ఫోనులో మాట్లాడాడు. అదే యుద్ధ ప్రారంభం.

యుద్ధకాలపు ప్రెసిడెంట్

శాశ్వతంగా అగృహపదవిలో వుండిపోవాలనే కాంక్షవల్ల, యునైటెడ్ స్టేట్స్‌ను యుద్ధంలో దింపడానికి రూజ్వెల్ట్ చిగ్కాలం పన్నాగం వేశాడని రూజ్వెల్ట్ విద్వేషులు యీ నాడు ప్రచారం చేస్తున్నారు.

యుద్ధంలో అమెరికాను దింపడానికి అతడు వేసిన ఇతర యెత్తులు ఏవీ ఫలించనందువల్ల అమెరికన్ నౌకాదళంలోని ముఖ్య నౌకలను పెరల్ హార్బరువద్ద కూడదీసి, జపానువారు వాటిని ముంచివేసేటట్టు చెయ్యడానికి రూజ్వెల్ట్ పన్నాగం పన్నాడని అతని విద్వేషులు ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఈ విషమైన విపరీత ప్రచారానికి ఆధారం ఇసుమంతయినా లేదు. ఈ ప్రచారాన్ని విన్నట్లయితే, జపాను యుద్ధనాయకులుకూడా చాలా విస్తుపోయి వుండేవారు.

ఒక విశేషంమాత్రం ఏమిటంటే : ఈ నాడు అలాటి వింతప్రచారం చేస్తూవున్నవారే జన్ననీ, జపానులు యూరిప్, ఆసియాలను మ్రింగివేస్తూ

వుంటే ఉలక్కుండా, పలక్కుండా వూరుకున్నారు. ప్రపంచమంతా ధ్వంసం అయినాసరే మనకేమిలే అని వారు వూరుకున్నారు. యుద్ధంలో అక్షరాజ్యాలు గెలిచినట్లయితే, యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఎక్కువకాలం నిలబడజాలదనే విషయాన్ని వారు గ్రహించినట్టే లేదు. అలాటివారు రూజ్వెల్టుకు మాత్రమే శత్రువులుకారు; అమెరికాకే శత్రువులు. ఈనాడు మనం గమనించవలసిన మరొక ముఖ్యాంశం ఏమిటంటే: ఆనాడు అమెరికా యుద్ధంలో దిగకూడదని తీవ్రంగా వాదించినవారే, యీ నాడు అమెరికా సోవియట్ రష్యామీద యుద్ధానికి దిగాలని ప్రబలంగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. దీనినిబట్టి ఎవరైనా అనుకోవలసింది ఏమిటంటే, ఆ తటస్థ విధానవాదులు ఆ రోజులలో ఫాసిస్టు అనుకూలురనీ, యీ నాడు వారు ఫాసిస్టులేననీ.

నిజానికి, అప్పుడు జపానుతో యుద్ధంలోకి దిగకుండా కొంతకాలం గడపాలని రూజ్వెల్టు ప్రయత్నించాడు. “ఇంకా కొన్ని మాసాలపాటు జపానును శోకోట్టగలనని ఆశిస్తున్నాను,” అని రూజ్వెల్టు ఆ రోజులలో చర్చిల్ కు వ్రాశాడు. అమెరికా రక్షణ కార్యకలాపాన్ని పూర్తిగా తయారులో పెట్టేవరకూ, అంటే 1942 వరకూ యుద్ధం రాకుండా వుండటమే అమెరికాకు చాలావరకు సదుపాయకారి.

1941 నవంబరు 7వ తేదీన, అంటే యుద్ధం ప్రారంభం కావడానికి ఒక నెలముందు, రూజ్వెల్టు తన మంత్రిమండలిని సమావేశపరచి జపాను వారు పసిఫిక్ సముద్రంలోని బ్రిటిషు దీవులపైనగాని, దచ్చి దీవులపైనగాని దాడి జరిపితే “మనం యుద్ధంలో దిగుదామా?” అని అడిగాడట. దానికి మంత్రిమండలి సభ్యులందరూ కూడా సరేనన్నారట. అలాటి పరిస్థితులలో అమెరికా యుద్ధంలో దిగితే, దేశ ప్రజలందరూకూడా ప్రభుత్వచర్యపట్ల ఆమోదాన్ని చూపుతారని కూడా మంత్రులు చెప్పారట. జపాను మలయాపైన దాడి జరిపినట్లయితే, అమెరికా యుద్ధంలో ప్రవేశించాలని నవంబరు 28వ తేదీన మంత్రిమండలి తీర్మానంకూడా చేసింది. అయినప్పటికీ రాయబారాలు జరిపి చూవామని రూజ్వెల్టు పట్టుపట్టాడు. స్వయంగా జపాను చక్రవర్తి హిరోహిటోకు ఒక విజ్ఞప్తిని కూడా చేశాడు.

- యుద్ధం చెయ్యాలనే వ్యామోహంతో కొట్టుకు లాడుతూవున్న జపాను చిట్టచివరకు యుద్ధం ప్రకటించగానే, అమెరికా కర్తవ్యం స్పష్టమైపోయింది.

అయితే, యుద్ధం ప్రారంభమైనప్పుడు జపాను తనదాడిని హవాయీ దీవులమీదనూ, పెరల్ హార్బర్ రేవుమీదనూ జరుపుకుందని ఎవరూ అనుకోలేదు. అక్కడి రక్షణ సన్నాహాలు ఎంతమాత్రమూ బాగాలేవు. అంత హీనమైన రక్షణ ఏర్పాట్లతో హవాయీ దీవులను ఎందుకు వుంచారని ప్రభుత్వంమీద తీవ్రమైన నిందలు వచ్చాయి. ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగానూ, ప్రతికూలంగానూ వాద ప్రతివాదాలను సాగిస్తూ కొన్ని లక్షల పదాలతో వ్యాసాలు ప్రకటింపబడినవి. పెరల్ హార్బర్ దగ్గర అమెరికా తిన్న ఓటమి, అమెరికా చరిత్రలోకల్లా అతి అవమానకరమైనది.

హవాయీ దీవుల రక్షణ విషయంలో సమగ్రమైన ఏర్పాట్లు సరిగ్గా పోవడానికి రెండు ముఖ్య కారణాలు కనుపడతవి. అవేమిటంటే : (1) జపానుతో రాయబారాలు 1911 డిసెంబరులో అంతిమవరకు వచ్చి జపాను యుద్ధానికి నిగుతుందనే సూచనలు బాగా కనుపించినా, అమెరికన్ యుద్ధనాయకులదృష్టి పూర్తిగా అట్లాంటిక్ వైపున వున్నది గాని, పసిఫిక్ వైపునకు తిరగలేదు. (2) జపానువారి శక్తి ఎంతో అమెరికా యుద్ధనాయకులు సరిగా అంచనా వేసుకోలేదు. జపాను యుద్ధంలోకి దిగినా, మలయాలోనో, దచ్చి ఈస్టిండిసులోనో యుద్ధం ప్రారంభిస్తుందనుకున్నారు గాని, కేవలం అమెరికా భూభాగంమీదనే దాడిచేసి, యుద్ధంలోకి తప్పనిసరిగా దిగేటట్టు అమెరికాను రెచ్చగొడుతుందని ఎవరూ అనుకోలేదు.

పెరల్ హార్బరు సంఘటనను గురించి, అక్కడ అమెరికా అంత చారుణంగా దెబ్బతిన్న పరిస్థితులకు బాధ్యత ఎవరిదనే విషయాన్ని గురించి మూడు విచారణలు ప్రసిద్ధుల అధ్యయనంలో జరిగాయి. ఆ విచారణల ఫలితంగా తేలిన నాలుగు ముఖ్యాంశాలు ఏమిటంటే :

- (1) జపానుతో యుద్ధం తెచ్చిపెట్టుకోకుండా వుండడానికి ప్రభుత్వం సర్వవిధాలా ప్రయత్నించింది. దాడి చెయ్యడంలో బాధ్యత పూర్తిగా జపానుదే. (2) వాషింగ్టన్ నుంచి మామూలు హెచ్చరికలు ఎన్నివచ్చినా,

హావాయీ దీవులలోని ఆఫీసర్లు తగిన రక్షణచర్యలను తీసుకోలేదు. (3) హావాయీలోని ఆఫీసర్లు ఒకరితో ఒకరు సంబంధం పెట్టుకోక, తగిన చర్యలను అమలు జరపడంలో బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తించారు. (4) వాషింగ్టన్ లో పెద్ద అధికారులు స్పష్టమైన ఉత్తరువులు ఇచ్చి, ఆ ఉత్తరువులు సరిగా అమలు జరిగినట్లు చూడవలసివుంది.

తరువాత, పెరల్ హార్బరును గురించి కాంగ్రెసు విచారణ జరిపింది. ఈ విచారణ అంతా చనిపోయిన రూజ్వెల్టు పేరుకు కళంకంతెచ్చే ధోరణిలో జరిగింది. కాని, రూజ్వెల్టు ప్రతిష్ఠకుమాత్రం ఏ మాత్రం భంగం కలుగలేదు.

రూజ్వెల్టును నిందించి, పెరల్ హార్బర్ లో అమెరికాకు జరిగిన అవమానానికి కారకుడు రూజ్వెల్టేనని వాదించే వ్యక్తులు, ఫిలిప్పీన్స్ లో మెకార్థరుకూడా ఏ విధమైన రక్షణ సన్నాహాలను చెయ్యకుండా జపాను వారి చెతిలో చాలా గట్టిదెబ్బ తిన్నాడనే విషయాన్ని మరిచిపోతున్నారు. మరిచిపోయి, రూజ్వెల్టును నిందించిన నోటితోనే మెకార్థర్ కు స్తోత్ర పాఠాలు పాడుతున్నారు. వాషింగ్టన్ లోని యుద్ధమంత్రివర్గంకన్న ఎక్కువగా మెకార్థర్ కూడా ఆ కాలంలో జపాను దాడి చెయ్యదని భావించినట్టు కనపడుతోంది. 1942 ఏప్రిల్ లోపల దాడి జరిగదని జనరల్ మెకార్థర్ భావించాడని జనరల్ వెయిన్ రైట్ చెప్పాడు.

పెరల్ హార్బర్ : తదనంతరం

పెరల్ హార్బరుమీద దాడి జరిగిననాడు ఆ వార్తపైని రూజ్వెల్టు ఏ మాత్రం కలవరపడకుండా ధైర్యంతో ఎలా ప్రవర్తించినదీ పాఠకులు ఇదివరకే చదివారు. జపాను పైన్యాలు హావాయీ దీవులమీద దిగుతూ వున్నట్టు వార్తలు వస్తూవున్నప్పుడుకూడా ప్రేసిడెంటు ఏ మాత్రం అందోళన, కంగారు పడకుండా సమయోచితమైన నిర్ణయాలుచేస్తూ మహా నాయకునిలాగా ప్రవర్తించాడని సమ్నర్ వెల్స్ చెప్పాడు.

కాని, యుద్ధం ప్రారంభమైననాటిరాత్రి రూజ్వెల్టు ఎక్కువ బాధ పడ్డది దేనికంటే, ఒయహు దీవిమీద విమానాశ్రయంలో వున్న అమెరికన్ విమానాలమీద జపానువారు బాంబులనువేసి వాటిని ధ్వసంచేయడం. పైకి

ఎగురుతూ యుద్ధ చర్యలలో కానుండా నేలమీద వుండగానే విమానాలు ధ్వంసమైపోవడం ఆతనికి తీరిని మనోవేదనను కలిగించింది.

బుకాయంపులో రూజ్వేల్టును మించినవా రెవరూ వుండనిదంలో ఆతిశయోక్తి లేదు. ఏమంటే, పెగల్ హార్బర్ సంఘటనజరిగి యుద్ధం సాగిన సంవత్సరందాకా, అమెరికాకు చెప్పకోదగ్గ నాకాదళం తయారు కాలేదు. కాని, ఆ సంగతి ఎవరికీ తెలియదు. నాకాబలం విషయంలో అమెరికాశక్తి ఆ గోజులలో చాలా తక్కువ అన్నసంగతి జపానువారు గ్రహించలేక పోయారు.

పెగల్ హార్బరు సంఘటన తరువాత కొద్దిగోజులుమాత్రం రూజ్వేల్టు తనను కలుసుకోడానికి వచ్చినవారితో కుంసా కబుర్లు మానివేశాడు. ఎవరువచ్చినా సరే, ముక్తసరిగా వారు వచ్చిన పనినిగురించి మాత్రం మాట్లాడి పంపించివేశేవాడు. చాలా తక్కువమందికి మాత్రమే తనను చూడడానికి ఆవకాశం యిచ్చేవాడు. ఒక్క నిమిషంకూడా వృథా నేయ్యకుండా ఆతడు యుద్ధకార్యాలలో నిమగ్నడైపోయాడు.

యుద్ధకార్య నిర్వహణ

యుద్ధకార్య నిర్వహణలో రూజ్వేల్టు చేసిన మొట్టమొదటిపని ఏమిటంటే, ఉత్తమశ్రేణికి చెందిన సైన్య, నాకా, నైమానిక్ నాయకులను బాధ్యతగల పనులలో నియమించి వారి పనులలో ఆతడు ఆనవసరజోక్యం కలిగించుకోకుండా యుద్ధకార్య నిర్వహణలో వాటికి సంపూర్ణాధికారాలిచ్చాడు. అడ్మిరల్ టీహీ, జనరల్ మాగ్సన్, అడ్మిరల్ కింగ్, జనరల్ ఆర్నాల్డ్ - ఈ నలుగురూ యుద్ధ నిర్వహణ నాయక చతుష్టయం అయ్యారు. యుద్ధం పూర్తి అయినదాకా వీరు తమ పదవులలో వుండి తమ బాధ్యతలను నిర్వహించారు.

ఇతర దేశాలలో జరిగినట్లు, యుద్ధశాఖల నాయకులలో మార్పులేమీ అమెరికాలో జరుగలేదు. పైగా యుద్ధరంగాలలో యుద్ధాన్ని నడుపుతూవున్న సైన్యాధ్యక్షులతో, నావిక్లలోని ప్రభుత్వ వర్గాలకు పేచీలు ఎప్పుడూ రాలేదు.

యుద్ధరంగాలలో జరిగే మామూలు యుద్ధచర్యలు విషయంలో గాని, సైన్య నాయకుల నిర్ణయాలలో గాని రూఢ్వైట్టు ఎప్పుడూ అనవసర నోక్యం కలిగించు కోవడంగాని, యుద్ధ చర్యలు ఫలానావిధంగా జరగాలని ఉత్తరువులు ఇవ్వడంగాని చెయ్యలేదు. అయితే, ఏ ఏ రంగాలలో యుద్ధ చర్యలు ఏ విధంగా జరుగుతూవున్నదీ అతడు ఎప్పటికప్పుడు వివరంగా తెలుసుకుంటూనే వుండేవాడు. సైన్యాధ్యక్షులను ములుకర్రతో పొడవడం తన పని కాదనీ, నిజంగా ఏ సైన్యాధ్యక్షుణ్ణియినా పొడవ వలసిన అవసరం వుంటే, తన దగ్గర ములుకర్ర తయారుగానే వుందనీ రూఢ్వైట్టు ఒకసారి పత్రికా విలేఖరుల గోష్టిలో అన్నాడు.

సైన్యాధ్యక్షులతో అతడు ఎక్కువగా మాట్లాడేవాడు కూడా కాదు. జనరల్ బ్రాడ్లీ అంతటి ప్రముఖ సైన్యాధ్యక్షునితో యుద్ధం జరిగిన ఆ రేళ్ళలోనూ రూఢ్వైట్టు మాట్లాడినది ఒక్కసారే. అప్పుడు, ఇటలీపై దాడి ప్రారంభం కావడానికి ముందు, రూఢ్వైట్టు, జనరల్ బ్రాడ్లీను చాటుకు తీసుకొని వెళ్ళి, యాటం అస్త్రాలను గురించి జర్మనులు చాలా పరిశోధనలు జరిపారనీ, హఠాత్తుగా యాటం అస్త్రాలను వారు ప్రయోగించడం సంభవించ వచ్చుననీ, అంచేత జాగ్రత్తగా వుండవలసిందనీ హెచ్చరించాడు.

సైన్యాధ్యక్షులకు తను చర్యలను గురించిన నిర్ణయాలను చెయ్య డానికి, తదనుగుణంగా యుద్ధ కార్యాలను సాగించడానికి సంపూర్ణమైన స్వేచ్ఛను ఇచ్చినప్పటికీ, వారి చేతులలో కీలు బొమ్మగా మాత్రం రూఢ్వైట్టు ఎప్పుడూ సంచరించలేదు. అమెికాలో ప్రెసిడెంటే సర్వ సైన్యాధ్యక్షుడు. తన సర్వసైన్యాధ్యక్ష పదవిని రూఢ్వైట్టు పూర్తిగా చేలాయించాడు. సైన్యాధ్యక్షులను చూసి అతడి కళ్ళు ఎప్పుడూ చెదరలేదు. అనవసరంగా సైన్యాధ్యక్షుల నిర్ణయాలను త్రోసి రాజనకటోయినా, తన అనుమతి లేనిదే సైన్యాధ్యక్షులు ఏ విధమైన నిర్ణయాన్నీ తమ ఇష్టం వచ్చినట్టు చెయ్యకుండా తగిన కట్టుబాటులోనే వారందరినీ ఉంచాడు.

రెండు మూడు దేశాలు కలసి ఒకయుద్ధాన్ని సహకారంతో సాగించవలసి వచ్చినప్పుడు, యుద్ధ కార్యాల నిర్వహణలోనూ, సైన్యాధ్యక్షుల నియామకాలలోనూ అనేక సమస్యలు, పేదల వస్తాయి. అలాటి పేదలన్నిటినీ సముదాయించడంలోనూ, మిత్ర రాజ్యాల మధ్య

- శ్రీవ భవాభిప్రాయాలు ఏవీ రాకుండానూ అతడు చాలా సమర్థుడైన మధ్యవర్తిగా ప్రవర్తించాడు. మిత్రమండలి సర్వ సైన్యాధ్యక్ష మండలిలోని సభ్యులంతా సహకారంతో పని చేస్తున్నారా అని 1913 లో ప్రశ్నించిన ఒక ప్రముఖుడికి, మరొక ప్రముఖుడు చెప్పిన జవాబు ఏమిటంటే, “మిత్రమండలి సర్వ సైన్యాధ్యక్ష మండలి అంటే మరెవరో కాదు రూజ్వెల్ట్” అని.

- గుర్తుతంత్రాన్ని ఉడపడంలో రూజ్వెల్టు అవలంబించిన విధానం చాలా సమర్థమైనది. మిత్రమండలి ముందుగా ఓడించబడినది జపాను కాదనీ, జర్మనీ అనీ నిర్ణయాన్ని చేసినవాడు (చర్చిలో కలిసి) రూజ్వెల్ట్. యూరప్ లో యుద్ధ చర్యలు ప్రారంభించడానికిముందు ఉత్తర ఆఫ్రికాలోనుంచి అక్షరాజ్య సైనికులను తరలి వెయ్యాలని, తన ముఖ్య సలహాదాగ్ల అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా, నిర్ణయించినవాడు రూజ్వెల్ట్. జర్మన్ సైన్యాలతో పోరాడడానికి అమెరికన్ సైన్యాలను పంపించాలని గట్టిగా పట్టుపట్టినవాడు రూజ్వెల్ట్. అంతేకాదు, ఫ్రాన్సులోకూడా అక్షరాజ్యాలపైన యుద్ధ చర్యలు జరిపాలని చర్చిలోను ఒత్తికి చేసినవాడు రూజ్వెల్ట్.

- ఆగోజులలో రూజ్వెల్టు నిర్వహించిన బాధ్యత, అతడు ఎదుర్కొని పరిష్కరించిన సమస్యలూ విపరీతమైనవి. దేశంలోని ప్రభుత్వ సరిపాలనా నిర్వహణాన్నే గాక, యుద్ధ కార్య నిర్వహణకుకూడా అతడు చెయ్యవలసి వచ్చింది. ఏనాటి కనాడు పరిస్థితులను సంపూర్ణంగా తన కళ్ళయెదుట పెట్టుకొని, బాధ్యతాయుతంగా నిర్ణయాలను చెయ్యడం సాధారణమైన పనికాదు. యూరప్ లో మిత్రమండలి సర్వసైన్యాధ్యక్ష పదవికి ఎవరిని నియమించాలనే విషయాన్నే కాదు, సైనికులకూ, నావికులకూ మధ్య ఫుట్ బాల్ పందెపు ఆటలు నడపవచ్చునా, కూడగా అనే విషయాన్నికూడా అతడే నిర్ణయించాలి. రాజ్య పరిపాలనలోనూ, యుద్ధ నిర్వహణలోనూ కూడా ప్రతి నిర్ణయమూ ప్రెసిడెంట్ చెయ్యవలసిందే. సైన్యదళాల సంఖ్య ఎంత వుండాలనే విషయాన్ని అతడే నిర్ణయించాలి. అమెరికన్ సైన్య దళాలను విపరీతంగా పెంచినట్లయితే, దేశంలో ఉత్పత్తి అయే సైన్యసామగ్రి అంతా దేశంలోని సైన్యాల

వినియోగానికే సరిపోతుంది. పైన్య సామగ్రిని తక్కిన మిత్రరాజ్యాలకు, ఆమెరికా సరఫరా చెయ్యజాలదు.

ఆమెరికాలో జరిగే యుద్ధ సామగ్రి ఉత్పత్తి మీదనే యుద్ధఫలితం సంపూర్ణంగా ఆధారపడి వుంటుందని రూజ్వెల్ట్ కు తెలుసు. అంచేతనే, యుద్ధ సామగ్రి ఉత్పత్తిని సంపూర్ణ కృషితో సాగించడానికి రూజ్వెల్ట్ మొదటినుంచీ శ్రద్ధ చూపాడు. 1942 లోనే అతడు ఆమెరికా 60,000 విమానాలనూ, 45,000 టాంకులనూ, 20,000 విమాన విధ్వంసక ఫిరంగులనూ, మొత్తం 10,00,000 టన్నుల బరువు మెయ్యిగల నౌకలనూ నిర్మించాలనే కార్యక్రమాన్ని నిర్ణయించాడు. అంతటితో వూరుకోక 1943 నాటికి, యీ ఉత్పత్తి లక్ష్యాలను పెంచి, 1,00,000 విమానాలనూ, 75,000 టాంకులనూ, 35,000 విమాన విధ్వంసక ఫిరంగులనూ, మొత్తం 1,00,00,000 టన్నుల బరువు మెయ్యిగల నౌకలనూ నిర్మించాలని నిర్ణయించాడు. యుద్ధం పూర్తి అయేలోపల, ఏ దేశంలోనూ ఎప్పుడూ జరగనంత ఎక్కువగా యుద్ధసామగ్రి ఉత్పత్తి జరిగింది. దానికి అయిన వ్యయమా! 1943 లో యుద్ధ కార్యనిర్వహణకు గాను 1,00,000 కోట్ల డాలర్లను మంజూరు చెయ్యమని రూజ్వెల్ట్ కాంగ్రెసును అడిగాడు. ఆ సంవత్సరాంతానికి యుద్ధవ్యయం 22,500,00,00,000 డాలర్లు అయింది. ఆమెరికా స్వతంత్రరాజ్య మైనప్పటినుంచీ 1943 అంతందాకా ఆమెరికా పరిపాలనకు అయిన మొత్తం ప్రభుత్వవ్యయంకూడా అంత కాలేదు.

రూజ్వెల్ట్ ఉత్సాహమూ, యుద్ధంలో తప్పక గెలుస్తామనే ఆతడి గొప్పదైర్యమూ, దేశంలోని ప్రజలలో నిరుత్సాహం కలుగకుండా దేశాన్ని కాపాడాయి. ప్రపంచ యుద్ధంలో ఆమెరికా తప్పకుండా గెలుపు పొందేదే అని ఈనాడు ప్రజలు అనుకోవచ్చును గాని, 1942 లో పైన్య పరిస్థితులు చాలా ఆందోళన కరంగానూ, నిరాశాజనకంగానూ వున్నాయి. జర్మనులు, ఈజిప్టులోనికి ప్రవేశించ బోతున్నారు; జపానువారు బర్మాను ఆక్రమించి ఇండియా పొలిమేరలో వున్నారు. జమ్మనీ దెబ్బకు, రష్యా అట్టేకాలం తట్టుకొనేటట్టు కనపడడంలేదు. బ్రిటను ప్రాణాలన్నీ జర్మన్ యు-బోట్లు ముంచివేస్తున్న బ్రిటిషు నౌకలతోపాటు మునిగి పోతున్నవి. బ్రిటిషువారు లాంగిపోయి నట్లయితే, మాస్కో, ట్యాలిన్ గ్రాడ్ నగరాలు

మరికొంతకాలం నిలబడి వుండక పోయినట్లయితే, జస్తినుయి, జసానువారు ఆసియాలో ఎక్కడో ఒకచోట కలుసుకోగలిగినట్లయితే బహుశా రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ఇంకా జరుగుతూనే వుండేదేమో! ఈ ప్రమాదాన్ని అన్నిటినీ రూజ్వెల్లు బాగా గ్రహించాడు. అయినప్పటికీ అతడు తన కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించడంలో ఏమాత్రమూ జంకలేదు. అమెరికాలో యుద్ధసామగ్రి ఉత్పత్తి బ్రహ్మాండంగా సాగినమాట నిజమే. కాని, ఉత్పత్తి జోరుగా సాగడం ఆరంభం కావడానికి కొంతకాలం పట్టింది. ఏమంటే, విల్సోనర్ అనే ఫాక్టరీలో 1912 అక్టోబర్ మాసం ఒక్క విమానంకూడా ఉత్పత్తి కాలేదు.

యుద్ధం జరుగుతూ వుండగానే, శాంతి స్థాపనలో అమెరికనుల ప్రమేయం ఎక్కువగా వుండేట్లు చూడడానికి రూజ్వెల్లు బాగా శ్రద్ధ తీసుకున్నాడు. ఈనాడు మనం మెచ్చుకున్నా, మెచ్చుకోక పోయినా, యునైటెడ్ నేషన్స్ ఒక స్థిర సంస్థగా వుంది. కాని, ఆనాడు ఈ సంస్థను స్థాపించడంలో రూజ్వెల్లు ఎంతో ఆలోచించవలసి వచ్చింది. నానాజాతి సమితిలో అమెరికా ప్రమేయాన్ని 1919 లో కాంగ్రెసు అంగీకరించలేదు. మళ్ళీ కాంగ్రెసు అదే ధోరణిని అవలంబించకుండా, రూజ్వెల్లు చాక చక్కతో ప్రవర్తించవలసి వుంది. ఆనాడు నానాజాతి సమితిని కూల ద్రోసిన ముఠావారు యింకా మంచి బలంతోనే వున్నారు. అయితే, యునైటెడ్ నేషన్స్ స్థాపన విషయంలో రూజ్వెల్లు ప్రతిపాదనలకు తీవ్రమైన ప్రతిఘటన ఏమీ రాలేదు.

శాంతిస్థాపన విషయంలో శాశ్వతమైన పునాదులు వెయ్యడమే తన జీవితపు ఘన కార్యాలలోకెల్లా గొప్పదిగా భావిస్తానని రూజ్వెల్లు ఒక మిత్రునితో చెప్పాడు. నిజానికి 1914 మధ్యనుంచీ, యుద్ధ కార్య నిర్వహణలకన్న శాంతి స్థాపన కార్యాల పట్లనే రూజ్వెల్లు ఎక్కువ శ్రద్ధచూపాడు. యుద్ధానంతరం ఏర్పడే సమస్యలను పరిష్కరించే మార్గాలను ఆలోచించడంలోనే రూజ్వెల్లు ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపాడని, 1914 చివరి అతడితో ఎక్కువ పరిచయం గలవారంతా చెప్పారు. యుద్ధం పూర్తిగా ముగియక పూర్వమే అతడు చనిపోయినప్పటికీ, శాంతిస్థాపనకు చెయ్యవలసిన ఏర్పాట్లన్నిటినీ అతడు చేసి వేశాడు.

రూజ్వెల్ట్ కొంతవరకు తీవ్రమైన విమర్శకు లోనైన ఉదంతం
 అడ్మిరల్ డార్లాన్ ఉదంతం. అడ్మిరల్ డార్లాన్ జర్మనీకి లోబడి
 ఫ్రాన్సులో పరిపాలన చేస్తున్న విషీప్రభుత్వపు ప్రతినిధి. అతడు ఉత్తర
 ఆఫ్రికాలోని ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యానికి పాలకుడుగా వున్నాడు. అమెరికన్
 సైన్యాలు ఉత్తర ఆఫ్రికాలో ప్రవేశించినప్పుడు అడ్మిరల్ డార్లాన్
 అధిపత్యంలో వున్న ఫ్రెంచి సేనలు అమెరికన్ సేనలను ఎదిరించాయి.
 అమెరికన్ సేనలతో ఫ్రెంచి సేనలు యుద్ధం చెయ్యకుండా ఉత్తిరువు
 యివ్వవలసినవాడు అడ్మిరల్ డార్లాన్. అంచేత, జనరల్ ఐసెన్
 హోవర్ అడ్మిరల్ డార్లాన్తో రాయబారాలు జరిపి, అతడిని మిత్ర
 మండలి వైపు త్రిప్పాడు. కాని, డార్లాన్తో సంబంధాలు పెట్టు
 కున్నందుకు, అమెరికన్ ప్రభుత్వాన్ని తీవ్రంగా విమర్శిస్తూ, బ్రిటనులోను
 అమెరికాలోను పెద్ద దుమారం రేగింది. ఇంతవరకూ మిత్రమండలివారు
 విమర్శకు ఆతీతంగా న్యాయమైన మార్గంలో యుద్ధం సాగిస్తూ వున్నట్టూ,
 డార్లాన్తో సంబంధం పెట్టుకొనడంతో, అవసరమైతే మిత్రమండలివారు
 అంతవరకూ తమ శత్రుపక్షాన వున్న వారితోకూడా చేతులు కలపడానికి
 సంకోచించకట్టూ స్పష్టమైందని నిశితమైన విమర్శకులు బయలుదేరాయి.
 స్వాతంత్ర్యంకోసం, నీతికోసం అమెరికా యుద్ధం చేస్తున్నదని విశ్వసించిన
 నీతిపరులు, ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలవారూ, ఒక్కసారిగా భేద
 పడ్డారు. “ఈ అప్రతిష్ఠను ఐసెన్ హోవరు తన జర్మిలో మాపుకో
 జాలడు,” అని హాకీ హాక్కిన్నుకూడా అన్నాడు. పాపం, ఐసెన్
 హోవరు ఇదంతా ఆలోచించలేదు. అమెరికన్ సైనికులు ఎక్కువమంది
 చావకుండా ఉత్తరాఫ్రికాలో యుద్ధాన్ని ముగించుకుందామని అతడు
 అనుకున్నాడు గాని, రాజకీయపు యెత్తులు వేద్దామనే ఆలోచనే అతడికి
 లేదు. ఈ సంఘటనలో, రూజ్వెల్ట్ అసలు ప్రమేయమే పెట్టుకోలేదు.
 అయినా, బాని బాధ్యతను పూర్తిగా అతడే వహించవలసి వచ్చింది. పైగా,
 ఐసెన్ హోవరు చేసిన పనిలో తప్పు ఏమీ అతడికి కనపడలేదు. ఆ
 సందర్భాలలో, ఐసెన్ హోవర్ చేసిన పని సబబేనని అతడికి అని
 పించింది. అంచేత, అతడు పూర్తిగా ఐసెన్ హోవరును సమర్థించాడు.
 అయితే, డార్లాన్ నమ్మదగిన మనిషి కాదు గనుక, అతడితో చేసుకున్న

ఓప్పందాలన్నీ కేవలం తాత్కాలికమైనవే అని అతడు స్పష్టపరచాడు. చిట్టచివరికు, డాక్టర్ ను ఎవరో హత్య చెయ్యడంవల్ల, రూజ్వెల్ట్ పట్ల వచ్చిన తీవ్ర విమర్శ క్రమంగా చల్లారింది.

1943 లో ఆఫ్రికాలో యుద్ధచర్యలు ప్రారంభమైన తరువాత, రూజ్వెల్ట్ కాశాబ్లాంకాకు వెళ్ళారు. అంతకుపూర్వం అట్లాంటిక్ ప్రణాళిక సమావేశం కోసం తప్ప మరెప్పుడూ ఆమెరికా ప్రెసిడెంటు యుద్ధ సమయంలో ఆమెరికాదేశం విడిచి సమావేశాలకు బయటకు వెళ్ళడం జరుగలేదు. ఈ సమావేశంవల్ల కొన్ని సత్ఫలితాలు కలిగాయి. రూజ్వెల్ట్ కీ, చర్చిల్ కూ గల దృఢస్నేహాన్ని ఆ సమావేశం వ్యక్తిపరిచింది. పైనిక చర్యలలో మిత్రమండలి ఉధృతంగా పని చెయ్యబోతున్నదని స్పష్టపడింది.

శత్రువులు ఏ షరతులూ లేకుండా లొంగిపోలేనే యుద్ధం చాలిస్తూ మనే రూజ్వెల్ట్ ప్రకటన యీ సమావేశానంతరమే జరిగింది. అయితే రూజ్వెల్ట్ ఆ ప్రకటనచేసేవరకూ, రూజ్వెల్ట్ అలా ప్రకటన చేస్తాడని ఎవరికీ తెలియదు. రూజ్వెల్ట్ ఆ ప్రకటన చేసినదాకా తాను ఆ మాటలను అంతకుపూర్వం ఎవరినోటా వింటేదని చర్చిల్ కూడా ఒకసారి అన్నాడు. ఆ ప్రకటన చెయ్యడానికి ముందు తానుకూడా ఆ విషయాన్ని గురించి ఆలోచించలేదనీ, ఆ క్షణంలో తనకు అలాతోచి పత్రికా విలేఖరుల గోష్టిలో అలా ప్రకటన చేశాననీ రూజ్వెల్ట్ కూడా అన్నాడు. అయితే, తరువాత బయటపడిన సంగతులనుబట్టి రూజ్వెల్ట్, చర్చిల్ ఆ విషయాన్ని గురించి భోజనాలవేళ ముందుగా ఒకసారి చర్చించామని కామన్వెల్త్ లో చర్చిల్ ప్రకటించాడు. అంతేకాక, ఇటలీని మినహాయించి తక్కిన శత్రు దేశాలను షరతులు ఏమీ లేకుండా లొంగిపోవాలని కోరబోతున్నామని బ్రిటిషు యుద్ధ మంత్రిమండలికి తెలియపరచానని కూడా చర్చిల్ అన్నాడు. కాని, అలాటి ప్రకటన చెయ్యబోతున్నామని తనకు చెప్పలేదనీ, చెప్పినట్లయితే అలాటి ప్రకటనకు తాను ఎంతమాత్రమూ అంగీకరించివుండే వాణ్ణి కాననీ బ్రిటిషు యుద్ధ మంత్రిమండలి సభ్యులలో ఒకడైన బెవిన్ ప్రకటించాడు. ఏమైనా, ఆ ప్రకటన రూజ్వెల్ట్ తాను హఠాత్తుగా ఎవరితోనూ ఆలోచించకుండా చేసిందికాదని స్పష్టపడుతోంది. అలా టప్పుడు ఆ ప్రకటనకు తానే కారణభూతుడ ననే కథను రూజ్వెల్ట్

ఎందుకు ప్రచారంచేశాడు. బ్రిటిషు మంత్రిమండలిలోని తక్కిన మంత్రులతో చెప్పకుండా తనతో ఈ విషయంలో సంప్రదింపులు జరిపినందుకు చర్చిల్ నిందపడుతాడని రూజ్వెల్లు ఈ కథను అల్లినట్లా? లేక, రూజ్వెల్లు మీద అమెరికాలో తీవ్రమైన విమర్శలు వస్తాయని రూజ్వెల్లును కాపాడడం కోసం చర్చిల్ మరొకకథను అల్లినట్లా?

దీనిలోని అసలు నిజం ఏమిటో భగవంతుడికే తెలియాలి. కాని, రూజ్వెల్లు ఆ ప్రకటన చెయ్యడానికిమాత్రం కారణాలు చాలావున్నాయి. (1) రష్యాకు ఉత్సాహం కలిగించడం. అప్పటి కాలంలో రష్యా ఇక అట్టేకాలం జర్మనీ తాకిడికి తట్టుకోలేదేమో అనేభయం అమెరికా, ఇంగ్లండులకు వుండేది. యుద్ధాన్ని ఇక సాగించలేక జర్మనీతో ప్రత్యేకంగా సంధి చేసుకుంటుందేమో అనే అనుమానంవల్ల చివరకు కూడా శత్రువులు పూర్తిగా లొంగిపోయినదాకా పోరాడుతాము సుమా అని రష్యాకు ధైర్యం చెప్పడంకోసం ఆ ప్రకటన ఉద్దేశించబడింది. (2) ఇంగ్లండు, అమెరికాలు హిట్లరుతో విడిగా సంధిచేసుకో బోతున్నాయని కొంతమంది బుద్ధిహీనులు ఒక ప్రచారం సాగించారు. ఆ ప్రచారాన్ని అరికట్టడానికి ఆ ప్రకటన అవసరమైంది. (3) యుద్ధం చిరకాలం సాగబోతున్నదనీ, అంచేత యుద్ధకృషిలో ఏ మాత్రం ఏమరుపాటు పనికిరాదనీ తన దేశంలోని ప్రజలను హెచ్చరించడం అవసరమని రూజ్వెల్లు భావించాడు. (4) భవిష్యత్కాలంలో శాంతి స్థిరంగా నెలకొనాలంటే యుద్ధాంగంలో తాము పూర్తిగా ఓడిపోయామనే భావం జర్మనులను స్పష్టంగా కలిగించడం అవసరమనీ, అంచేత ఏ విధమైన షరతులూ లేకుండా జర్మనులను పూర్తిగా ఓడించాలనీ రూజ్వెల్లు నిశ్చయించాడు. (5) ఫ్రాన్స్‌లోను మిగతా యూరప్‌లోనూ హిట్లరు క్రూరానికి చాలా దారుణంగా బలిఅయిన ప్రజలకు మీరుపడ్డ బాధలకు తగిన ప్రతిఫలాన్ని జర్మనులు అనుభవించేటట్టు చేస్తాము సుమా అనిచెప్పి వానికి ధైర్యం కలిగించాలని రూజ్వెల్లు కోరాడు.

రూజ్వెల్లు, చర్చిల్, స్టాలిన్‌లు టెహరాన్‌లోని 1943 నవంబరులో సమావేశమయారు. ఈ ముగ్గురు కలిసి సమాలోచనలు చెయ్యడం, ఇతర మొదటిసారి.

స్టాలిన్ - రూజ్వెల్టు

ప్రపంచంలో వున్న మానవులలోకల్లా అత్యధికమైన అధికార బలం గలవ్యక్తి స్టాలిన్. పట్టువల, దీక్ష, తదేకత్వం, స్టాలిన్ ప్రధాన గుణాలు. అతడికి భావోద్రేకాలు లేవు. అతడి సరాలు ఉక్కుసరాలు.

చర్చిల్ తో జరిపే మంతనాలను, చర్చిల్ స్టాలిన్ లు ఇద్దరితోటి జ్ఞానోపాలనీ, స్టాలిన్ ను కలుసుకోవాలనీ ఎన్నో సంవత్సరాలుగా రూజ్వెల్టు కోరుతూ వుండేవాడు. రూజ్వెల్టును కలుసుకోవడానికి ఒప్పుకున్న తరువాత కూడా, అసలు కలుసుకోవడంలో స్టాలిన్ చాలా కాలయాపన చేశాడు. దానికి ప్రధాన కారణం, పశ్చిమ రాజ్యాలంటే అతడికి వున్న అనుమానమూ; శతృభావమూ. పైగా, రిష్యన్ పైన్యాలన్నిటికీ అతడే సర్వాధ్యక్షుడు కావడంవల్ల తీవ్రమైన ప్రమాదస్థితిలో మాస్కో నుంచి మరొకచోటికి వెళ్ళడానికి ఏ మాత్రం వ్యవధికూడా అతడికి కలుగ లేదు. టెహరాన్ లో ఈ ముగ్గురు మహానాయకులూ కలుసుకోవడానికి ప్రాతిపదిక. అంతకుపూర్వం మాలటోవ్ వాషింగ్టన్ వచ్చినప్పుడూ, కార్డెల్ హౌస్ మాస్కో వెళ్ళినప్పుడూ సంభాషణలలో ఏర్పాటు చేయబడింది. అంతేకాక, రూజ్వెల్టు, స్టాలిన్ ఒకరికొకరు ఉత్తరాలు వ్రాసుకొని ఒకరి అభిప్రాయాలను మరొకరు అంతకు ముందుగానే తెలుసుకున్నారు.

ఈ ముగ్గురు నాయకులూ టెహరాన్ లో కలుసుకొనేటప్పటికి ప్రపంచం ఇక ఘరివాలేదనుకున్నది. అమెరికా, రష్యా, బ్రిటనుల నాయకులు ముగ్గురూ యుద్ధకృషి, యుద్ధచర్యలను గురించి సమాఖ్యచర్య జరపడానికి సమావేశ మయారంటే ప్రపంచం అంతకుపూర్వం కనివిని యెరుగని ఒక మహాశక్తి ఒక్కచోట కూడినట్లు ప్రపంచ ప్రజలందరికీ స్పష్టమైంది.

అంతకుపూర్వం అమెరికా ప్రెసిడెంటు ఎఫరూకూడా అంత దూర ప్రయాణం చెయ్యలేదు. అంతేకాక, అంతకుపూర్వం ఎప్పుడూకూడా అమెరికా ప్రెసిడెంటు విదేశస్థలంలో నిద్రించలేదు. (టెహరాన్ లో రూజ్వెల్టు రష్యన్ రాయబార కార్యాలయంలో నిద్రించాడు. దానికి

కారణం రక్షణ ఏర్పాట్లు ఆమెరికన్ రాయబారి కార్యాలయంలోకంటే రష్యన్ రాయబారి కార్యాలయంలో బాగా వున్నాయని అతడి అంగ రక్షకులు భావించారు. పైగా, స్టాలిన్ అతిథిగా రష్యన్ రాయబారి కార్యాలయంలో బసచెయ్యడంవల్ల ప్రతిరోజూ సమాలోచనకు రూజ్వెల్టు ఆమెరికన్ రాయబారి కార్యాలయంనుంచి రష్యన్ రాయబారి కార్యాలయానికి ప్రయాణం చెయ్యవలసిన బాధ ఒకటి తప్పిపోయింది.)

అటువైపు స్టాలిన్ కూడా 30 సంవత్సరాల ఆ మిస్టరీ రష్యాను విడిచి ఒక్కసారికూడా బైటికి వెళ్ళలేదట. అంతేగాక అతడు మొట్ట మొదటిసారి విమానప్రయాణం చేసినది టెహరాన్ సమావేశానికే అని కూడా అంటారు.

ఈ సమావేశంలో ఈ అగ్రరాజ్య నాయకులు ముగ్గురూ చాలా అన్యోన్యతను కనపరిచారు. స్టాలిన్ గ్రాడ్ లో రష్యనులు ప్రదర్శించిన వీరశౌర్యాలకు గౌరవచిహ్నంగా ఇంగ్లండురాజు స్టాలిన్ కు పంపిన బహుమతి ఒక ఖడ్గాన్ని చర్చిల్ స్టాలిన్ కు ఇచ్చాడు. ఆమెరికా సాధన సామగ్రిని పంపించి వుండకపోతే రష్యను పై న్యాయ తమ విజయాలను సాధించివుండగలిగేవి కావని రూజ్వెల్టును పొగిడాడు స్టాలిన్.

తాను అందరికన్న వయస్సులో పెద్దవాడు గనుకనూ, ముగ్గురి ప్లేట్ లోనూ అకారాది వయస్సులో తనపేరు ముందువస్తుంది గనుకనూ, ఆనాడు తన జన్మదినం గనుకనూ తాను విందుచేస్తాననీ, రూజ్వెల్టు స్టాలినులు తనకు అతిథులుగా వుండాలనీ ఒకనాడు చర్చిల్ పట్టుపట్టాడు.

స్టాలిన్ ను చర్చిల్ అంతకు ముందు ఒకసారి కలుసుకున్నాడు గాని, రూజ్వెల్టు, స్టాలిన్ ను కలుసుకోవడం అదే ప్రథమం. అంచేత రష్యా అధిపతి సంపూర్ణ గౌరవాన్ని పొందడానికి రూజ్వెల్టు శాయశక్తులా ప్రయత్నించాడు. స్టాలిన్ చర్చిలులకన్న, తానూ స్టాలిను వ్యక్తిగతంగా ఎక్కువ అన్యోన్యతను చూపుకో గలిగామని గ్రహించి, రూజ్వెల్టు మహదానందం పొందాడు.

ఈ నాయకత్రయపు ప్రవర్తనను చూసినవారు, రూజ్వెల్టు పట్ల స్టాలిన్ ఎక్కువ గౌరవాన్ని చూపినప్పటికీ, రూజ్వెల్టు ప్రవర్తనను

• పూర్తిగా అర్థం చేసుకోలేక అయోమయ స్థితిలో పడ్డాడంటారు. చర్చిలో ధోరణిని పూర్తిగా అర్థం చేసుకున్నందువల్ల, అతడితో ఎలా మెలగాలో స్టాలిన్ కు చక్కగా అవగతమైంది. కాని తన చేతులో పడ్డట్టే కనిపిస్తూ, ఎప్పటి కప్పుడు బయటికి జారిపోతూ కలకలలాడే ముఖంతో, కమ్మని కబుర్లతో, ఎంతమాత్రం అంతు దొరకనియ్యని మనో భావాలతో, మూర్తి భవించిన ఉత్సాహంలాగ కనిపిస్తున్న అమెరికా ప్రెసి డెంటును అర్థం చేసుకోలేక స్టాలిన్ తికమక పడ్డాడట.

ఈ టెహరాన్ సమావేశాన్ని గురించి, అక్కడి సమాఖ్యచలనం గురించి, అసందర్భపు గ్రంథం విస్తారంగా వ్రాయబడింది. కాని, నిజానికి ఈ సమావేశం ఒకే ఒక ప్రధాన ఆశయంతో జరిగింది. అదేమిటంటే : యుద్ధాన్ని జయప్రదంగా సాగించి, జర్మను సమర్థులు పరిష్కరించి శాంతి స్థాపనకు పునాదులు వేయడం. ఈ సందర్భంలో, సహజంగా మరుసటి సందర్భంలో మిత్రమండలి పైనా్యాలు ప్రాన్సుమీద దాడిజరిపి అక్కడ జర్మనులతో పోరాటంలో కెందన యుద్ధంగాన్ని ప్రాంభించడానికి నిశ్చయం జరిగింది.

టెహరాన్ సమావేశంలో స్టాలిన్, రూజ్వెల్టును తన ప్రేలిచుట్టూ తిప్పి ఆడించి, జపానుతో యుద్ధానికి వెంటనే గాక తరువాత దిగుతానని చెప్పి దానికి రూజ్వెల్టును ఒప్పించాడని చాలామందికి పొగపాటు అభిప్రాయం వుంది. అది నిజంకాదు. ఆ గోజులలో, జపానుతో రష్యా త్వరగా యుద్ధంలో దిగకూడదనే అమెరికన్ పైన్య నాయకులు కోరారు. దానికి కారణం ఏమిటంటే, జర్మనీని ఓడించక పూర్వమే రష్యా జపానుతో కూడా యుద్ధంలోకి దిగినట్లయితే, అది రెండు శత్రువులతో పోరాడడంవల్ల జర్మనీకి సరియైన ప్రతిఘటన చూపలేక పోతుందేమోనని. అలాటప్పుడు జర్మనీ జపానులు రెండూకలిసి రష్యాను పూర్తిగా పడగొట్టడంకూడా జరగవచ్చును. అలా జరిగినట్లయితే, మిత్రమండలికి పెద్దదెబ్బ. అంచేత, జపానుతో రష్యా తొందరపడి యుద్ధంలో దిగకూడదనే, మిత్రమండలి నాయకులు పూర్తిగా వాంఛించారు.

యుద్ధం : దేశీయ వ్యవహారాలు

యుద్ధ కార్యాలలో అంత ఎక్కువగా మునిగి తేలుతూ వున్న రూజ్వెల్ట్, అనేక రకాల దేశీయ వ్యవహారాల పట్ల ఎక్కువ శ్రద్ధతో పని చెయ్యక తప్పలేదు. దేశంలో అనేక సమస్యలను అతడు ఎదుర్కొన వలసి వచ్చింది. ఆహార పదార్థాలనూ, పెట్రోలునూ రేషనింగులో పెట్టి నందుకు ప్రజలు చాలా ఎక్కువగా విసుక్కోవడం ఆరంభించారు. జీవన వ్యయం విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. ప్రభుత్వపు ఖర్చులకు మంజూరు చెయ్యమని రూజ్వెల్ట్ అడిగిన డబ్బును, అడిగినంత మంజూరు చెయ్యక, కాంగ్రెసు చికాకులు పెడుతోంది. ప్రభుత్వాధికారులు ఒకరితో ఒకరు సహకారం చెయ్యక పోట్లాటలు పెట్టుకు కూచున్నారు. రైల్వేలు, సరఫరా చెయ్యవలసిన సామగ్రి నంతనూ సరఫరా చెయ్యలేక పోతున్నవి. ద్రవ్యోల్బణం హెచ్చిపోయే ప్రమాదం ఏర్పడింది. సరుకులు తగినంతగా మార్కెట్లలో దొరకడం లేదు.

1943 వెళ్ళి 1944 వచ్చేసరికి, రాచకార్యాల ఉస్సత్తి కూడా పెరిగి పోయింది. 1944 జూన్ 6 న అమెరికన్ సేనలు ఫ్రాన్సుమీద దాడికి దిగి, యూరప్ లో రెండవ యుద్ధరంగాన్ని ప్రారంభించాయి. ఊపిరి సలప కుండా పనిచేసి, యుద్ధంలో విజయం శీఘ్రంగా సంపాదించ వలసిన అవసరం ఏర్పడింది. రూజ్వెల్ట్ కు పనీ, శ్రమా ఎక్కువయ్యాయి. చకచక పనిచెయ్యమని తన ఉద్యోగులను అతడు తొందర పెట్టవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది.

౨౪౪

అస్తమయం

నాల్గవ అధ్యక్షపదవి

కాలము, మార్పు; మార్పు, కాలము; ఈ రెండుకూడా నిర్దాక్షిణ్యంగా రూజ్వేల్టును నమిలి మ్రింగాయి. పదేళ్ళ నాటికన్న ఇప్పుడు రూజ్వేల్టు ముసలి వాడయ్యాడు. అరవై ఏళ్ళ ముదిమి అతనిలో స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. అతడి జుట్టు బాగా నెరసింది. మనిషి పలచబడ్డాడు. తత్వంలో కొంత చిరాకు వచ్చిపడింది. కాలం మనుష్యులను క్రమంగా జీర్ణింప చేస్తుంది. కాని, రూజ్వేల్టు పట్ల కాలం పరుగెత్తి, అతణ్ణి తనతో లాక్కుపోయింది. వయస్సు పైబడిన కొద్దీ, అతడు అధికారాన్ని బలంగా పట్టుకున్నాడు. పదవిలోనుంచి అతణ్ణి మరణంతప్ప మరేదీ తొలగించలే దన్నట్టు కనపడింది. ఆలాగే, మరణమే అతణ్ణి తొలగించింది.

ఆఖరుదశ

ప్రతినాలుగేళ్ళకూ పంచాంగం ప్రకారం అమెరికాలో అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నికలు జరిగి తీరవలసిందే. పరిస్థితులు ఎలావున్నా సరే, యుద్ధంగానీ, శాంతిగానీ, వగదలురానీ, కాటకంగానీ, నాలుగేళ్ళ కొకసారి అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నికలు జరిగి తీరవలసిందే. ప్రతి లీపు సంవత్సరమూ, విధి అజ్ఞను అనుసరించినట్లుగా దేశంలోని ప్రజలు కొత్త అధ్యక్షుణ్ణి ఎన్నుకుంటారు. ఈ నిర్ణయాన్ని ఆపగలిగిన దేదీలేదు.

ఇంతకు పూర్వం ఒక్కసారిమాత్రం 1864 లో, అమెరికా దేశ చరిత్రలో, యుద్ధకాలంలో ఎన్నికలు జరిగాయి. మళ్ళీ 1944 లో ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు, దేశం ప్రపంచ యుద్ధంలో పాల్గొంటూవున్నది. ఎలాటి యుద్ధం లోనయినా, ప్రజలు స్వేచ్ఛగా ఎన్నికలు జరుపుకో గలగడం, అమెరికా ప్రజారాజ్య విధానానికి ఒక ఘనమైన ప్రశంసే. ఎన్నికలంటే మాటలుకాదు. ఉద్రేకాలు, ఉత్సాహాలు ముమ్మరంగా చెలరేగి, దేశంలోని ప్రజలందరి దృష్టి ఎన్నికలపై పే వున్నప్పటికీ, యుద్ధనిర్వహణ కృషికి ఏమాత్రంలోపం రాకపోవడంకూడా, అమెరికన్ ప్రజలకు ఒక ప్రశంసే. అయితే, యుద్ధ

కృషిలో నిరంతరము పాల్గొన వలసిన వ్యక్తుల ఉత్సాహశక్తులు, యీ ఎన్నికల కలాపంవల్ల మరొక మార్గాన్ని పట్టకపోలేదు. అంతమాత్రంచేత యుద్ధకృషిచాత్రం చెడిపోలేదు.

ఎంతదారుణమైన యుద్ధం జరుగుతూవున్నా, తమ స్వ పైనాధ్యక్షుణ్ణి మార్చుకొనే అవకాశం ఎన్నికలద్వారా అమెరికన్ ప్రజలకు కలిగింది.

1944 లో నాల్గవసారి అధ్యక్షపదవికి పోటీచెయ్యడం రూజ్వెల్టుకు ఇష్టం లేదు. కాని, అతడికి తప్పలేదు. అతడు పోటీ చెయ్యకుండా వుండడానికి ఏలులేక పోయింది. మూడవసారి అధ్యక్షపదవికి పోటీచేసినప్పుడు వచ్చిన విమర్శలలో శతాంశమైనా, నాల్గవసారి అతడు పోటీ చేసినప్పుడు కాలేదు. దానినిబట్టి, అతడు “నియంత” కా గోగుతున్నాడనే వాదం నిలవకుండా పోయింది. మూడవసారి అధ్యక్షపదవికి పోటీచేసి గలిచినందువల్ల అతడు చెల్లించవలసిన అపరాధం నాల్గవసారి పోటీ చెయ్యడం. అది అతడు తప్పనిసరిగా చెల్లించవలసి వచ్చింది.

అయితే, రూజ్వెల్టు నాల్గవసారికూడా ఎందుకు పోటీచేశాడు? యుద్ధకృషి నిర్విహితం తను లేకపోతే సరిగా జరగదనే అహంభావం, కొంతవరకు కారణం కావచ్చును. అంతేకాక, తన అధ్యక్షపదవి కాలంలో ఆరంభమైన యుద్ధాన్ని జయవంతంగా తుద ముట్టించవలసిన తన బాధ్యతను అతడు స్పష్టంగా గ్రహించాడు. మధ్యలో తన బాధ్యతనుంచి అతడు తప్పుకోగలడా? అయితే, అతడి ఆరోగ్యం మరొక నాల్గేళ్ళు అధ్యక్ష పదవిని నిర్వహించగల స్థితిలో లేదు. అలాటిస్థితిలో అతడిని పోటీ చెయ్యకుండా చూడవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. కాని, ఆ పనిని ఎవరు చెయ్యగలరు?

1940 లో లాగానే 1944 లో కూడా కొంతమంది డెమోక్రాటిక్ పార్టీ పెద్దలు, రూజ్వెల్టు అభ్యర్థిత్వాన్ని ప్రతిఘటించారు. డెమోక్రాటిక్ పార్టీ మహాసభ జరగడానికి కొంచెం ముందు, పార్టీ అభ్యర్థిగా జనరల్ మాన్స్ ఫీల్డు ప్రతిపాదించడానికి కొంతమంది ప్రయత్నంచేశారు. కాని అలాటి ప్రతిపాదనలకు వేటికీ తాను అంగీకరించ జాలనని మాన్స్ ఫీల్డు స్పష్టంగా చెప్పివేశాడు. మహాసభలో పార్టీ అభ్యర్థిగా రూజ్వెల్టుకు

- 1,096 ఓట్లు వచ్చాయి. సెనెటర్ బర్డ్ను 89 ఓట్లు వచ్చాయి; జేమ్స్ ఫార్లేకు ఒకే ఒక ఓటువచ్చింది.

ఆ మహాసభ ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకున్నదల్లా వైస్-ప్రెసిడెంటు పదవికి ఎవరిని ఎన్నుకొనడమా అనే విషయంపట్ల ఇది విని అంతగా హర్షించ తగిన కథ కాదు. 1940లో తన ఆరోగ్యం చాలా బాగా వున్నప్పటికీ, మనిషిని చావు ఎప్పుడూ వెన్నంటి వుంటుందనే విషయాన్ని గ్రహించి తనతోపాటు వైస్-ప్రెసిడెంట్ పదవికి పోటీచేసే వ్యక్తినిగురించి కొంత శ్రద్ధ తీసుకున్నాడు. అంచేతనే, ఆ గోజులలో తాను చాలా సమర్థుడని భావించిన హెన్రీ వాలెస్ను వైస్-ప్రెసిడెంట్ పదవికి అభ్యర్థిగా నిల బెట్టాలని రూజ్వెల్టు పట్టుపట్టాడు. కాని 1944 లో పన్నెండు సంవత్సరాల అధ్యక్షపదవీ భారంలోనూ, రెండు సంవత్సరాల యుద్ధనిర్వహణ భారంలోనూ, అనివార్య శృంగారభారంలోనూ క్రుంగి ఆరోగ్యం పూర్తిగా దెబ్బతినివున్న రూజ్వెల్టు వైస్-ప్రెసిడెంట్ పదవికి అభ్యర్థిగా ఎవరిని నిలబెట్టాలనే విషయంలో ఏ మాత్రమూ శ్రద్ధ తీసుకోలేదు. ఇది చాలా చిత్రమే.

మహాసభ ప్రారంభమైంది. బర్డ్ను వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవికి అభ్యర్థిగా ఎవరూ అంగీకరించలేదు. వాలెస్పట్ల చాలామంది అనుకూలంగా వున్నారు. కాని, పార్టీ నాయకులు మాత్రం అతడిని అంగీకరించలేదు. “ట్రూమన్ గాని, బిల్ డగ్లస్ గాని అభ్యర్థిగా ఎన్నుకొంటే బాగుంటుంది,” అని రూజ్వెల్టు జూలై 19 న మహాసభ అధ్యక్షుడికి వ్రాశాడు. అసలు ఆ వుత్తరంలో “డగ్లస్ గాని, ట్రూమన్ గాని” అని రూజ్వెల్టు వ్రాశాడట. దానినిమార్చి “ట్రూమన్ గాని, డగ్లస్ గాని” అని వ్రాయమని రూజ్వెల్టు కూతురు అన్నా రూజ్వెల్టుకు సచ్చలెప్పిందట. దానికి కారణం ప్రెసిడెంటు ఎవరిపేరు ముందువ్రాస్తే అతడిని మహాసభ అంగీకరిస్తుందని ఆమె భావించడమే. అలాగే జరిగింది.

- అంత విచిత్రంగా వైస్ ప్రెసిడెంట్ పదవిని తెచ్చుకున్న హాన్రీ ట్రూమన్ రూజ్వెల్టు చనిపోగానే ప్రెసిడెంటు అయ్యాడు. అంతకంటే మరొక పెద్ద విచిత్రం ఏమిటంటే వైస్-ప్రెసిడెంట్ పదవికి డేమో క్రాటిక్ పార్టీ అభ్యర్థిగా జేమ్స్ బర్డ్ను ప్రతిపాదించాలని ట్రూమన్

అనుకున్నాడు. “పార్టీ అభ్యర్థి బర్న్స్ కాదు, నువ్వే” అని ట్రూమన్ కు పార్టీ మహాసభలో చెప్పినప్పుడు బర్న్స్ ను ప్రతిపాదించడానికి తాను తయారుచేసిన ఉపన్యాసం ట్రూమన్ జేబులోనే వుంది.

సెనెటర్ గా ట్రూమన్ చేసిన పనిని రూజ్వెల్టు మెచ్చుకున్నప్పటికీ ట్రూమన్ రూజ్వెల్టులమధ్య ఎక్కువ ఆంతర్యం యెప్పుడూ వర్ధిల్లేదు. ట్రూమన్ ను అభ్యర్థిగా నియమించినప్పటినుంచి ప్రెసిడెంటు రూజ్వెల్టు నాల్గవసారి పదవీస్వీకరణ చేసేలోపల ట్రూమన్ ను ఒకే ఒకసారి కలుసు కున్నాడు. దానినిబట్టి రూజ్వెల్టు చివరిరోజులలో అందరికీ ఎంతదూరంగా వుండేవాడో స్పష్టమౌతున్నది.

ఎన్నికల పోరాటంమాత్రం చాలా తీవ్రంగా జరిగింది. వ్యక్తి దూషణలు నిందాగోషణలు చాలా ఎక్కువగా జరిగాయి. ఎన్నికలలో, రూజ్వెల్టు ప్రత్యర్థిగా ప్రెసిడెంటు పదవికి ఫోటీ చేస్తున్న తామస్ డ్యూయీకి మూడు విషయాలలో సంకటాలు కలిగాయి. ఒకటి యుద్ధ నిర్వహణ సాగిస్తున్న రూజ్వెల్టుతో ఫోటీచెయ్యడం; రెండు, తాను అధ్యక్ష పదవికి అభ్యర్థిగా నియమింపబడక పూర్వం రూజ్వెల్టు అనులుజరిపిన నూతన ఆర్థిక విధానంపట్ల అనుకూలభావాలను ప్రదర్శించడం. దీనివల్ల, రూజ్వెల్టు విధానానికి అనుకూలుడైనవాడు రూజ్వెల్టుతో ఫోటీచెయ్యడం దేనికి అనేభావం ప్రజలలో కలిగింది. మూడు, అతడిని నిలబెట్టిన టిఫ్లీకన్ పార్టీ బ్రిటనుకు అమెరికా సహాయంచెయ్యడానికి మూలకందమైన అరువు-కాలు విధానానికి అంతకుపూర్వం వ్యతిరేకంగా ఓటుచేసివుండడం. డ్యూయీ కూడా అరువు-కాలు విధానాన్ని విమర్శించి ఆ విధానంవల్ల అమెరికాలో ప్రజారాజ్య విధానమే నశిస్తుందని అన్నాడు.

మనిషిలో మార్పు

అమెరికా రాయబారులలో ఒకడు, 1943 అంతంలో రూజ్వెల్టును కెయిరోలో, అక్కడికి జంగ్ కైమేక్ ను కలుసుకోవడానికి రూజ్వెల్టు వెళ్ళినప్పుడు చూశాడు. 1941 డిసెంబరు తరువాత, ప్రెసిడెంటును ఆ రాయబారి మళ్ళీ చూడడం అప్పుడే. ఆ రేండ్లలోనూ, రూజ్వెల్టు ఎంత మారి పోయి వృద్ధాప్యం పొందినదీ చూసి, అతడు నివ్వెర పోయాడు. రూజ్వెల్టు

- ఫోటో ఒకదానిమీద సంతకం పెట్టమని ఆ రాయబారి కోరాడు. అలా సంతకం పెట్టేటప్పుడు, రూజ్వెల్ట్ ప్రేళ్ళు వణికాయట. “మునుపు వున్నంత దృఢంగాలేవు,” అని తన ప్రేళ్ళను చూసి రూజ్వెల్ట్ పెదవి విరిచాడట. కాని, ఆ తరువాత జరిగిన సంభాషణలో మాత్రం, రూజ్వెల్ట్ మునుపు వున్నంత తెలివిగానూ వున్నాడనీ, అతడి నిశిత మేధలో ఏమీ తోపంలేదనీ, ఆ రాయబారి చెప్పాడు. దీనిని బట్టి, రూజ్వెల్ట్ కొన్ని విధాల మునుపటిలాగే వున్నాడనీ స్పష్టమౌతున్నది. కొన్ని గోజులలో అతడి దృఢ్యం చాలా బాగా వుండేది. కొన్ని కొన్ని గోజులలో అతడు బహు నీరసంగా వుండేవాడు.

- నాల్గవసారి ఎనిక్సల ప్రచారం జరుగుతూవున్న గోజులలో, రూజ్వెల్ట్ ఆరోగ్యాన్ని గురించి అతడి శత్రువులు చాలా అసహ్యమైన ప్రచారం చేసేవారు. వీరి మైళ్ళ మూలం, గజగజ వణకించే చలిలో. హోరున వాన కురుస్తూ వుండగా, కాగుకు పైకిస్సు లేకుండా ప్రయాణం చేసి, న్యూయార్కు చేరి అక్కడ బ్రహ్మాండమైన సభలో పెద్ద ఉపన్యాసం చెయ్యడం జబ్బు మనిషి ఎవడైనా చేయగలడా! ప్రచారం చెయ్యడం అంటే రూజ్వెల్ట్ కు ఎప్పుడూకూడా చాలా ఇష్టం. ఆ ప్రచారిణుల సంచారంలో అతడు కొంచెం ఒళ్ళు చేశాడు కూడాను. అయితే, అతడు బాగా విశ్రాంతి తీసుకోవలసిన ఆశయం మాత్రం, అతడి అనుచరులందరికీ కనపడుతూనే వుంది. కాని, అమెరికా ప్రెసిడెంటును ఆజ్ఞాపించ గలవారెవరు?

- తన చివరిగోజులలో రూజ్వెల్ట్ చాలా ఒంటరితనాన్ని అనుభవించాడు. అతనికి ఆప్తులైనవారంతా అతడికి సమీపంలోనే వున్నారు. అయినా, అతడు ఒంటరితనాన్ని అనుభవించాడు. అతడి కూతురు వైట్ హాసులోనే అతడితోపాటే నివసిస్తున్నది. యాట్లా సమావేశానికి అతడు వెళ్ళినప్పుడు, అతడితోకూడా ఆమె ప్రయాణం చేసింది. ఆది కొంతవరకు అతడికి ఆనందాన్ని కలిగించింది. హరీ హాస్కిన్స్, ప్రెసిడెంటుకు సమీపంలోనే వున్నాడు. కాని, జబ్బువల్ల అతడు కదలలేని స్థితిలో వున్నాడు. రోసెన్ మన్, స్టేఫెన్ ఎర్ల్, మిస్ టుల్లీ మొదలైనవారంతా అతడిని వదలకుండా అంటి పెట్టుకొనే వున్నారు.

యాత్ర

రూజ్వెల్టునుగురించి జరిగే వాదోపవాదాలలో అతి తీవ్రంగా జరిగే వాటిలో, యాట్టాలో అతడి ప్రవర్తనను గురించినది ఒకటి.

మళ్ళీ, మిత్రమండలి ప్రధాన నాయకులు ముగ్గురూ కలవాలని రూజ్వెల్టు చాలా గోజులగా ఏర్పాట్లు చేస్తూనే వచ్చాడు. చాలాగోజులు మంతనాలు జరిగిన తరువాత ముగ్గురు నాయకులూ క్రైమియాలలోని యాట్టా నగరంలో కలుసుకోవడానికి నిర్ణయం జరిగింది. ఫ్లాలిన్, 'మ్యానువిడిచి బయటికి రావడానికి అంగీకరించనందున, యాట్టాలో ముగ్గురు కలియడానికి రూజ్వెల్టు అంగీకరించాడు. అది చర్చిల్ కు ఇష్టంలేదు. 1945 జనవరి 22 న రూజ్వెల్టు క్వీన్స్ అనే ఓడలో అమెరికానుంచి బయలుదేరి, యాట్టాలో చర్చిల్ ను కలుసుకొని అక్కడినుంచి ఫిబ్రవరి 3 తేదీన చర్చిల్ తో కలిసి యాట్టాకు 1400 మైళ్ళు విమానంలో ప్రయాణం చేశాడు. ఆ సమావేశం ఫిబ్రవరి 11 దాకా జరిగింది. తమ ప్రభుత్వాల విదేశ విధాన శాఖల అధిపతులతో, ముగ్గురు నాయకులూ కలుసుకోవడం ఇదే తొలిసారి.

యాట్టాలో, రష్యాకు అనుకూలంగా రూజ్వెల్టు ప్రవర్తించాడనీ, ఫ్లాలిన్ అడిగినదంతా ఇచ్చేశాడనీ, రూజ్వెల్టు ఒక కమ్యూనిస్టు అనీ అమెరికాలో కొంత విపరీతవాదం వుందీ. ఆ వాదం ఎంతో విపరీతమైనదో, అంత అసత్యమైనది కూడా.

యాట్టా నిర్ణయాలకు రూజ్వెల్టు ఎంతవరకు బాధ్యుడో, చర్చిల్ కూడా అంతవరకు బాధ్యుడనే విషయాన్ని ఈ విపరీతవాదులు మరిచిపోతున్నారు. కాని, లండనులో ప్రపంచజ్ఞానం వున్నవా జెవడుకూడా, చర్చిల్ కమ్యూనిస్టు అని అనడు. చర్చిల్ యాట్టాలో ఒప్పకున్న నిర్ణయాలలో ఏదీ తన దేశానికి ద్రోహం చెయ్యడం అని ఎవరూ అనరు. కాని, అదే నిర్ణయాలకు రూజ్వెల్టును నిందించేవారు అమెరికాలో లేకపోలేదు. కాని, రూజ్వెల్టును ద్వేషించి అతడిని గురించి అసహ్య ప్రచారం చేస్తున్నవారు, నారు చెప్పే కారణాలకు రూజ్వెల్టుతో సమాన బాధ్యతగల చర్చిల్ ను ప్రశంసించడం మాత్రం చాలా చిత్రం.

యాష్టా సమావేశం ప్రధానంగా మిలిటరీ విషయాలను నిర్ణయించడానికి జరిగింది. ఆ సమావేశంలో చర్చించడానికి ముందుగా నిర్ణయింపబడిన విషయాలు మూడు. అవి: (1) జర్మనీని ఓడించడానికి ఆఖరి ఏర్పాట్లు చెయ్యడం; (2) జపానుపైన రష్యా యుద్ధం ప్రకటించడానికి షరతులను నిర్ణయించడం; (3) పోలెండు సరిహద్దుల నిర్ణయం మొదలుకొని గున్నె టెడ్ నేషన్సు నిర్మాణం వరకూ శాంతిస్థాపనకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలను గురించి ఒక విధానాన్ని తయారుచెయ్యడం.

రూజ్వెల్ట్ తన చేస్తున్న పని ఫలితాలను గురించి ఎక్కువ ఆశ పెట్టుకోవడంలో కొంత సావధాన పడివుండవచ్చును. అలాటి సావధాన చాలామంది చేస్తారు; చేశారు. తన శక్తిని గురించి అతడికి ఆశయాభిప్రాయాలు వుండేవి. అతడు యాష్టా వెళ్ళబోయేముందు “ప్రెలిన్ చాం మెండికివేసి బేం సాగిస్తాడు జాగ్రత్తగా వుండండి,” అని ఒక మిశ్రుణు సలహా ఇస్తే రూజ్వెల్ట్ ఇలా జవాబు చెప్పాడు. “రూజ్వెల్ట్ చాం మెండికివేసి బేం సాగిస్తాడు. జాగ్రత్తగా వుండమని ప్రెలిన్ కు ఎవరైనా చెప్పితే బాగుండును. అందరూ నన్ను చూసి జాలిపడతారు గాని ఒక్కరైనా ఒక్కసారైనా చర్చిల్ నూ, ప్రెలిన్ నూ చూసి జాలిపడరేమి? నాతో బేం చెయ్యడం వాళ్ళకీ కష్టమే.” దీనినిబట్టి తన శక్తిలో అతడికిగల అపారమైన నమ్మకం స్పష్టమౌతున్నది.

బహుశా, రూజ్వెల్ట్ ఇంకా కొంతకాలం బ్రతికుండే తాను పునాదులు వేసిన శాంతి, స్థిరంగా నిలబడినదా లేదా అని చూడడానికి అతడికి అవకాశం వున్నట్లయితే, ఈనాడు ప్రపంచ రాజకీయాలు ఇప్పుడున్నంత అధ్వాన్నస్థితిలో వుండేవి కావేమో! ఏమయినా, ఒక్క విషయం మాత్రం నిజం. అతడు నిస్సహించిన బాధ్యతలనూ, అతడు ప్రదర్శించిన నాయకత్వాన్నీ మళ్ళీ ప్రపంచానికి యిచ్చగలవ్వచ్చు, అతడి అనంతరం ఇంతవరకు కనపడలేదు.

యాష్టా సమావేశానికి వచ్చిన రూజ్వెల్టును చూసి, ప్రెలిన్ నిష్ఠాంత పోయాడు. టెహగాన్ సమావేశంనాటికీ, యాష్టా సమావేశం నాటికీ రూజ్వెల్ట్ చాలా పాలిపోయి, చిక్కి శల్యంగా వున్నాడు. రూజ్వెల్ట్ అంత వీరస స్థితిలో వున్నాడని తనకు తెలిస్తే, రష్యాను వదిలి ఇంకొక చోటికి

రాననే నియమాన్ని వదిలి, రూజ్వేల్ట్ ను కలుసుకోడానికి ఆమెరికాకు సమీపంగా మరెక్కడికైనా వచ్చేవాడినని స్టాలిన్ అన్నాడు.

“మన ఇద్దరమూ రాలిపోతే, ఏమవుతుంది,” అని రూజ్వేల్ట్ స్టాలిన్ ను అడిగాడు. తన తరువాత, రష్యలో గాజ్యతంత్రాన్ని సాగించడానికి మరొకడు సిద్ధంగా వున్నాడనీ, రష్యాకు తన అసంతోషం నాయకుడు వుండడేమో అనే భయానికి అవకాశం లేదనీ స్టాలిన్ బదులు చెప్పాడు. ఎంచేతనోగాని, ఆ నాయకుడు ఎవరని, రూజ్వేల్ట్ అడగలేదు. అతడెవరో తెలుసుకుందామనే కుతూహలం, ఈ గోజు కూడా ప్రపంచంలో అందరికీ వుంది.

యూజ్ సమావేశంగా, ఆమెరికా, బ్రిటనులు రష్యాకు అపరిమిత మైన ప్రత్యేక సమపాయాలను ఇచ్చే నిర్ణయాలు చేశాయని ఒక నింద వుంది. కాని, రష్యాకూడా ఆమెరికా బ్రిటనులకు కొన్ని సమపాయాలను ఇచ్చే నిర్ణయాలకు ఒప్పుకున్నదనే విషయాన్ని చూచుకుంది మరిచి పోతున్నారు. యూజ్ సమావేశ నిర్ణయాలు, రష్యాకు గొప్ప విజయమని రూజ్వేల్ట్ విరోధులు చెప్పే మాటలు నిజంకావు.

యునైటెడ్ నేషన్సులో రష్యాకు మూడు స్థానాలు—రష్యాకు ఒకటి, యుక్రేనుకు ఒకటి, బెల్గో రష్యాకు ఒకటి ఇవ్వడంలో రూజ్వేల్ట్ చాలా సాధనాటు చేశాడని అతడిని కొంతమంది విందిస్తున్నారు. అసలు రష్యనులు, రష్యాలోని పదహారు రాష్ట్రాలకూ ఒక్కొక్కటి చొప్పున, 16 స్థానాలు కావాలని అడిగాడు. అప్పుడు రూజ్వేల్ట్ ఆమెరికాలోని 48 రాష్ట్రాలకూ తన ఒక స్థానం చొప్పున ఆమెరికాకు 48 స్థానాలు ఇచ్చేటట్లయితే, రష్యాకు 16 స్థానాలను సంతోషంతో ఇస్తానని జవాబు చెప్పాడు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంలోని వివిధ దేశాలకు ఇచ్చిన స్థానాల వల్ల, బ్రిటనుకు ఒకటి కంటే ఎక్కువ స్థానాలు వచ్చినందువల్ల, రష్యాకు మరొక రెండు స్థానాలను ఇవ్వడంలో రూజ్వేల్ట్ అభ్యంతరం చెప్పలేకపోయాడు. కాని, అందరికీ కోపంవచ్చే సంగతి ఏమిటంటే, ఎంచేతనోగాని, రూజ్వేల్ట్ ఈ ఒప్పందాన్ని బయట పెట్టకుండా చాలా రహస్యంగా దాచి పెట్టాడు. రహస్యంగా దాచి పెట్టడం వల్ల, దానిలో ఏదో కాపట్యం వుండివుంటుందని అందరూ అనుమానించారు.

• యాబ్బాలో అతడుపడిన శ్రమకు ఫలితంగా రూజ్వెల్ట్ ఆరోగ్యం బాగా దెబ్బతిన్నది. స్వదేశానికి తిరిగి వస్తావుండగా ఓడలోనే అతడి ఆరోగ్యం దెబ్బతిన్న సూచనలు కనిపించాయి. అతడుపడ్డ శ్రమఫలితంగా మనిషి చాలా నీరసించిపోయి అప్పుడప్పుడు సొమ్మసిలినట్లు పడుకొని వుండేవాడు. అలాటి స్థితిలో అతడిని ఎవరైనా ఏమైనా అడిగితే ఆ ప్రశ్నలకు అన్వేషక సమాధానాలు కూడా చెప్పేవాడు.

ఆఖరు రోజులు

రూజ్వెల్ట్ ఆఖరు రోజులలో అతడి ఆరోగ్యాన్ని గురించి, అమెరికాలోని పత్రికలు చాలా అసహ్యమైన అబద్ధాలు ప్రకటించాయి.

ఒకరోజున రూజ్వెల్ట్ కు గుండె జబ్బువల్ల స్పృహతప్పి పోయిందని ఒక పత్రిక ప్రకటించింది. కాని, ఆ రోజున కెనడా గవర్నర్ జనరల్ అతడి భార్యకూడా రూజ్వెల్ట్ అతిథులుగా వైట్ హౌసులో వున్నారు.

రూజ్వెల్ట్ చనిపోయినప్పుడు కలిగిన రక్తపుపోటు దెబ్బతప్ప, తలకు పూర్వం ఎప్పుడూ అతడు రక్తపుపోటు దెబ్బవల్ల బాధపడలేదు. చివరిసారివచ్చిన ఆ దెబ్బకూడా, ఆకస్మికంగా వచ్చిందిగాని, అలా జరుగుతుందని అతడి ఇంటిలోని ఆప్తులుగాని, అతడి వైద్యులుగాని ఎవరూ అనుకోలేదు. మెదడులోని రక్తనాళాలు పగిలి, రక్తం చిమ్మినందున అతడు మరణించాడు. ఎక్కువ విశ్రాంతి తీసుకొని శ్రమకు తగ్గించుకొన్నట్లయితే, ఇంకా ఎన్నో సంవత్సరాలు అతడు జీవించడానికి అవకాశం వుంది.

1945 ఏప్రిల్ 12 తేదీన రూజ్వెల్ట్ వాంస్వింగ్స్ లో చనిపోయాడు. కాని 11 తేదీవరకు అతడు తన మామూలు కార్యక్రమాలకు నిర్వహిస్తూనే వచ్చాడు.

జనవరి 3 తేదీన కాంగ్రెసుకు బడ్జెటు ఉపన్యాసాన్ని పంపించాడు. తరువాత యాబ్బాకు వెళ్ళివచ్చాడు. శాన్ ఫ్రాన్సిస్కోలో జరిగే యునైటెడ్ నేషన్స్ సమావేశానికి రమ్మని వివిధ దేశాలకు ఆహ్వానాలను ఫిబ్రవరి 12 న పంపించాడు. యాబ్బా సమావేశ ఫలితాలనుగురించి మార్చి 1 న స్వయంగా కాంగ్రెసులో ఉపన్యసించాడు. కూర్చుని తన ఉపన్యాసాన్ని చదువుతూ, తన ఆరోగ్యం అంత బాగాలేదని అతడు

చెప్పాడు. బహిరంగంగా ఉపన్యాసాలలో తన అనాగోగ్య స్థితినిగురించి అతడు ప్రస్తావించడం, అదే మొట్ట మొదటిసారి.

“కూచుని ఉపన్యాసాన్ని చదువుతున్నందుకు క్షమించండి. పది పౌనుల బరువుగల ఉక్కు దట్టీలు మొయ్యవలసిన అవసరం లేకుండా వుంటే, నాకు కొంత ప్రయాస తగ్గుతుంది,” అని అతడు అన్నాడు.

అతడు ఆ ఉపన్యాసాన్ని చదువుతూ వున్నప్పుడు అతడి కంఠ ధ్వనిలో మునుపటి గాంభీర్యం లేదు. బలహీనంగా ఆపి, ఆపి, అతడు ఆ ఉపన్యాసాన్ని చదివాడు. చదవడంలో వ్రాసినదానిని వ్రాసినట్టుగాక 43 చోట్ల వేరే పదాలు వుపయోగించాడు. ముఖ్యమైన ఉపన్యాసాన్ని చేసేటప్పుడు వ్రాసినదానిలో ఇంత ఎక్కువగా మార్పులు చెయ్యడం ఇదివరకు ఎప్పుడూ అతడు చెయ్యలేదు, ఇదంతా చూసినవానికి అతడి ఆగోగ్యాన్నిగురించి కలవరపాటు కలిగింది.

అయినా, అతడికి ఆత్యంత సమీపంలో హుమేనా వుండేవారెవరూ అతడి ఆగోగ్యం ప్రమాదస్థితిలో వుందని అనుకోలేదు. అతడి మరణానికి కొద్ది గోజులపూర్వం అతడి ఆగోగ్యం బాగుందనీ, అతడి బరువుకూడా కొంచెం ఎక్కువ అయిందనీ ఎలియనార్ తనకొడుకు ఫ్రాంక్లిన్‌కు వ్రాసింది. యుద్ధరంగంలోవున్న ఫ్రాంక్లిన్‌కు ఆ వుత్తరం రూజ్‌వెల్టు చనిపోయిన కొద్దిగోజుల తరువాత అందింది.

అయితే, మరణానికిపూర్వం కొద్ది గోజులు ముందునుంచీ అతడు చాలా నీరసస్థితిలో వున్నమాటమాత్రం వాస్తవం. ఉత్తరాలు చదువు కుంటూ మధ్యలో అతడు స్వాప్నుసిలి నిద్రపోయేవాడట. ఎవరితోనైనా మాట్లాడుతూ వున్నప్పుడు మధ్యలో ఏ సంగతినిగురించి మాట్లాడుతూ వున్నదీ మరచిపోయి తెల్లమొగంపెట్టి ఎదుటివారిని చూడడం కొంతసేపటికి తెప్పరిల్లుకోవడం కూడా జరిగేదట. ఒక మాటకు మరొకమాట చెప్పడం, ఒక మనిషి వేరుకు మరొక వేరుతో అతడిని పిలవడంకూడా రెండు మూడు సార్లు సంభవించిందట.

ఒక గోజు మంచి హుమేనుగా చాలా ఓపికతో కనిపించేవాడు; మరొక గోజు ఏ మాత్రం ఓపికలేక చాలా నీరసించినట్టు కనిపించేవాడు. యాల్బానుంచి తిరిగి అమెరికాకు వచ్చేటప్పుడు ఓడలో పా వాల్సన్

చనిపోవడం రూజ్వెల్టుకు ఒక గొడ్డలిపెట్టు అయింది. బాగా ఆరోగ్యంతోనే వున్నట్టు కనపడుతూవున్న చివరకాల మిత్రుడూ, సహకారీ అయిన వాట్సన్ మాతానుగా మరణించేసరికి రూజ్వెల్టుగుండె చెదిరిపోయింది.

కడపటి రోజు

రూజ్వెల్టు 1945 మార్చి 29 న వాషింగ్టన్ నుంచి వాంస్వింగ్స్ కు వెళ్ళాడు. ఆ ప్రయాణం కేవలం మామూలుగా అతడు వాంస్వింగ్స్ కు వెళ్ళిన ధోరణిలోనే జరిగింది. ఆ ప్రయాణమే అతడి కడపటి ప్రయాణం అవుతుందని ఎవరూ అనుకోలేదు. ప్రయాణం చేసినప్పుడు అతడి ఆరోగ్యం కూడా మామూలుగానే వుంది. దానికి వాఖూ ఏమిటంటే, రూజ్వెల్టు సుధాన వైద్యుడుకూడా అతడితో వాంస్వింగ్స్ కు వెళ్ళలేదు. రూజ్వెల్టు సతి ఎలియనార్ కూడా భర్తతో ప్రయాణం చెయ్యలేదు.

వాంస్వింగ్స్ చేరిన తరువాత రూజ్వెల్టు మామూలు ఆరోగ్యంతోనే వున్నాడు. ఏప్రిల్ 25 తేదీన తాను ప్రాగంభించబోయే శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో సమావేశానికి కార్యక్రమాన్ని తయారు చెయ్యడంలో నిసున్నుకై వున్నాడు.

ఏప్రిల్ 11 తేదీన హెన్రీ మోగ్గంతో ప్రెసిడెంటుకు చూడడానికి వాంస్వింగ్స్ కు వచ్చాడు. ఇద్దరూ అనాడు చాంసేపు కూసాగా కబుర్లు చెప్పకున్నారు. ఆ రోజుకాత్రి రూజ్వెల్టు మామూలు ప్రకారమే నిద్రపోయాడు.

మరునాడు ఏప్రిల్ 12 తేదీన ఉదయం రూజ్వెల్టు కొద్దిగా తలనొప్పిగా వుందన్నాడు. అది సాధారణమైన తలనొప్పేగాని మరేమీ కాదని అందరూ అనుకున్నారు. ఉదయం 9:30 గంటలకు డాక్టర్ బ్రుయెన్ రూజ్వెల్టును చూసి, అతడి ఆరోగ్యం మామూలు ప్రకారమే వుందని వాషింగ్టన్ లోని అడ్మిరల్ మెకంత్లైర్ కు తెలిపాడటాన చెప్పాడు. తరువాత రూజ్వెల్టు గాఢకార్యాలకు సంబంధించిన పత్రాలను చదివి, నాటివీధి సంతకాలు పెట్టాడు. ప్రెసిడెంటు సంతకాన్ని అద్దుడు కాగితంతో అద్దడం సాంప్రదాయానికి విరుద్ధం. అంచేత, అతడు సంతకాలు

పెట్టిన కాగితాలను, సంతకం పెట్టిన సిరా ఆరడానికి గనినిండా పరిచాడు అతడి గుమస్తా.

తరువాత రూజ్వెల్లు టెలిఫోనులో వాషింగ్టన్ లోని ఫ్రాంక్ వాకర్ తో మాట్లాడి, జరుగబోయే యునైటెడ్ నేషన్సుకు సంబంధించిన పోస్టు బిళ్ళలను తనకు సంపాదించి పెట్టమని అడిగాడు..

తరువాత అతడి చిత్రాన్ని వ్రాస్తున్న మాదాం షుమెటాఫ్ ప్రెసిడెంటు గదిలోకి వచ్చి, ప్రెసిడెంటు చిత్రాన్ని వ్రాస్తావుంది. ఆమె చిత్రాన్ని వ్రాస్తావుండగా, అతడు రాజకీయ ప్రతాలను వేటినో చదువు తున్నాడు.

ఉన్నట్టువుండి, రూజ్వెల్లు హఠాత్తుగా మూలిగి, తన ఎడమచేతితో తన నుదుటిమీద రాసుకుంటూ, కణతలను నొక్కుకుంటూ, స్పృహతప్పి పడిపోయాడు. ఇదిచూసి, మాదాం షుమెటాఫ్ కెవ్వన కేకవేసి బయటికి పరుగెత్తి అందరినీ పిలిచింది. రూజ్వెల్లు నొకర్లు గబగబా లోపలికి వచ్చారు. “చాలా ఘోరమైన తలనొప్పిగా వుంది,” అని అతడు హీనస్వరంతో అన్నాడట.. ఇద్దరు నొకర్లు రూజ్వెల్లుకు పడకగదిలోకి తీసుకొని వెళ్ళి పడుకో చెట్టారు.

మరొక నొకరు, వాంస్పిర్గ్స్ జలకుండంలో స్నానం చేస్తున్న డాక్టర్ బ్రుయెన్ ను పిలుచుకొని రావడానికి పరుగెత్తాడు. డాక్టర్ బ్రుయెన్ వచ్చేసరికి ప్రెసిడెంటుకు స్పృహలేదు. ఆ డాక్టరు తాను చెయ్యగలిగినదంతా చేశాడు. వాషింగ్టన్ లో మెకింఘ్టెర్ కు టెలిఫోనులో సమాచారం తెలియ చేశాడు.

రూజ్వెల్లుకు మెదడులోని రక్తనాళం బ్రద్దలై, రక్తం చిమ్మి చనిపోయాడు. అతడు చనిపోయినప్పుడు మధ్యాహ్నం 3 గంటల 35 నిమిషాలు అయింది.

చనిపోయినా అతడి ముఖం ప్రశాంతంతో నిండివుంది. మరణ వేదనతో కొట్టుకున్న చిహ్నం లేవీ అతడి ముఖం మీద లేవు.

మ రణా నం త రం

రూజ్వెల్లు శవాన్ని ఖననంచెయ్యడం పెద్ద కార్యకలాపం ఏమీ లేకుండా, వీలైనంత నిరాడంబరంగా జరిగిపోవాలని అతడి కుటుంబం నిశ్చయించింది.

రూజ్వెల్లు శవాన్ని నాంస్పింగ్స్ లో వుండగానే పేటికలో పెట్టి, వాషింగ్టన్ కు తీసుకొని వచ్చి, అక్కడనుంచి హైడ్ పార్కుకు తీసుకొని వెళ్ళి అక్కడ ఖననం చెయ్యడం జరిగింది. ఈ మస్యలో ఎక్కడా ఆ పేటిక మూతను తెరవడం జరిగలేదు.

ఇదంతా చూసి, కొందరు బుద్ధిహీనులు కొన్ని అసత్య ప్రచారాలు సాగించారు. రూజ్వెల్లు తనను తానే రివాల్యూతో ప్రేల్చుకొని ఆత్మ హత్య చేసుకున్నాడనీ, ఒక కొండశిఖరం ఎక్కి అక్కడినుంచి క్రిందకు దూకి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడనీ, నిజంగా రూజ్వెల్లు మరణించలేదనీ, పిచ్చియెక్కినందున అతణ్ణి రహస్యంగా ఒక పిచ్చి ఆస్పత్రిలో పెట్టి అతడు చనిపోయినట్లు ప్రకటించారనీ రికర కాల అసత్య ప్రచారాలు జరిగాయి.

ఎక్కువ శ్రమపడవద్దని వైద్యులూ, ఆపులూ చెప్పినా సరికూ చెయ్యక రూజ్వెల్లు రాచకార్యాల నిర్వహణంలో తనవయస్సుకూ, శక్తికీ మించిన శ్రమ పడి తన ప్రాణాలకు ముప్పు తెచ్చుకున్నాడు. ఆ గోజులలో అధమం మూడునెలల పాటు సంపూర్ణమైన విశ్రాంతిని పొందినట్లయితే, రూజ్వెల్లు ప్రాణాలు దక్కేవని డాక్టర్లు చాలా మంది అభిప్రాయ పడ్డారు. ప్రపంచ యుద్ధపు నట్టనడుమ, అమెరికా ప్రెసిడెంటుకి మూడు నెలల విశ్రాంతి ఎలా దొరుకుతుంది !

రూజ్వెల్లు మరణ వాగ్ని విని అమెరికా ధేశమేగాక, ప్రపంచ మంతా దుఃఖించింది.

అయితే, రూజ్వెల్లు మరణించినప్పటికీ, అతడు ప్రపంచానికి చేసిన సేవ మాత్రం ఎన్నటికీ మాసిపోదు. అతడు నిజంగా అమజ్జించేయతే.

వేమన గ్రంథాలయం.
తెలహాలు :: కృష్ణా జిల్లా.

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA122B151
పుస్తకం పేరు	రూక్మిణీ
తారీఖు	29/10/24
ముందు అట్ట	N/A
వెనుక అట్ట	N/A
మొత్తం పేజీలు	291
విద్య సైజు పేజీలు	44
భాగ పేజీలు	298
లేని పేజీలు	N/A
తయారు చేసినది	triveni
పేజీలు విడదీసినది	triveni
స్కాన్ చేసినది	thasini
పరీక్ష చేసినది	KASIMBI
పేజీలు సరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good